

Zpráva o činnosti

České speleologické společnosti

za období 2017–2020

Praha, říjen 2021

Zpráva o činnosti České speleologické společnosti za období 2017–2020

sestavila a redakční úpravy provedla: doc. Ing. Veronika Vlčková, CSc.

vydala Česká speleologická společnost, Praha

Praha, 2021

ISBN: 978-80-87857-42-7

OBSAH

I. ZPRÁVA PŘEDSEDNICTVA	3
2020	3
1. SPELEOFÓRUM 2020.....	3
1.1. <i>Speleofórum 2020</i>	3
1.2. <i>Ceny Speleofóra 2020</i>	3
1.3. <i>Příprava Speleofóra 2021</i>	3
2. SITUACE PANDEMIE KORONAVIRU.....	3
3. PŘÍPRAVA VALNÉ HROMADY ČSS V ROCE 2021	4
4. UKONČENÍ PAPIROVÉHO TISKU SPELEA A OTEVŘENÍ ESPELEA	4
5. FACEBOOK ČSS.....	5
6. SZS ČSS.....	5
7. RŮZNÉ.....	5
7.1. <i>Mezinárodní rok jeskyní a krasu</i>	5
7.2. <i>Vydání publikace prof. Musila</i>	5
7.3. <i>Právní rešerše nehody v Lopači</i>	5
7.4. <i>OPŽP – Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů v ZCHÚ</i>	5
7.5. <i>Jiné provozní otázky</i>	5
7.6. <i>Kontrola hospodaření ČSS</i>	6
2019	6
1. SPELEOFÓRUM 2019.....	6
1.1. <i>Speleofórum 2019</i>	6
1.2. <i>Sborník Speleofóra 2019</i>	6
1.3. <i>Příprava Speleofóra 2020</i>	6
2. OSLAVY 40. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSS.....	6
3.1. <i>Výstava v Muzeu Blanenska</i>	7
3.2. <i>Oslavy narozenin ČSS v kempu v Jedovnicích</i>	7
3.3. <i>Příležitostná trička</i>	7
3.4. <i>Speciální číslo Spelea</i>	7
4. VYDÁVÁNÍ SPELEA	7
5.1. <i>Změna přepravce časopisu Speleo</i>	7
5.2. <i>Změna formy vydávání Spelea</i>	7
6. SMLOUVA MEZI ČSS A AOPK ČR Z DOBY PODNÁJMU SEKRETARIÁTU V KALIŠNICKÉ V PRAZE 3.....	7
7. PŘÍPRAVA VALNÉ HROMADY 2021.....	7
8. RŮZNÉ.....	8
11.1. <i>Provoz platební brány ČSS u PayU</i>	8
11.2. <i>Nehoda v Lopači</i>	8
11.3. <i>Návrh na vydání publikace Rudolfa Musila v Knihovničce ČSS</i>	8
11.4. <i>Změna dodavatele energií</i>	8
11.5. <i>Smlouvy se Slovenským muzeem ochrany přírody a jeskyňářství</i>	8
11.6. <i>Mezinárodní aktivity</i>	8
11.7. <i>Kontrola hospodaření ČSS</i>	8
2018	8
1. SPELEOFÓRUM 2018.....	9
2. OTÁZKY K VEDENÍ SEZNAMU ČLENŮ ČSS S OHLEDEM NA LEGISLATIVU O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR).....	9
3. OSLAVY 40. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSS.....	10
4. PLATEBNÍ BRÁNA.....	10

5.	UDĚLENÍ MEDAILÍ ZA ZÁSLUHY	- 10 -
6.	RŮZNÉ.....	- 10 -
6.1.	Mapování jeskyní	- 10 -
6.2.	Využití prostor sekretariátu pro mimosekretariátní aktivity	- 10 -
6.3.	Podnět ze Slovenské speleologické společnosti.....	- 10 -
6.4.	Kontrola hospodaření ČSS	- 10 -
6.5.	Obměna člena předsednictva.....	- 11 -
6.6.	Otázky komunikace s Báňským úřadem.....	- 11 -
6.7.	Doplnění člena ediční rady.....	- 11 -
2017	.....	- 11 -
1.	PŘÍPRAVA VALNÉ HROMADY 2017.....	- 11 -
2.	SPELEOFÓRUM 2017.....	- 11 -
3.	VZDĚLÁVACÍ ŘÁD A POJIŠTĚNÍ O ODPOVĚDNOSTI LEKTORŮ A INSTRUKTORŮ.....	- 12 -
4.	PROBLEMATIKA POŘÁDÁNÍ EXKURZÍ ČLENY ČSS DO JESKYNÍ MIMO JESKYNĚ ZPŘÍSTUPNĚNÉ VEŘEJNOSTI	- 12 -
5.	METODICKÝ NÁVOD K DOKUMENTŮM K ZÁPISU Z VČS.....	- 12 -
6.	HLEDÁNÍ TECHNICKÉHO SPRÁVCE	- 12 -
7.	OTÁZKA VSTUPU SPOLKU ČI JEHO SLOŽEK DO SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ A JINÉ SOUVISEJÍCÍ.....	- 13 -
8.	STAV ZÁPISU SPOLKU VE VEŘEJNÉM REJSTRÁRKU	- 13 -
9.	NEHODY.....	- 13 -
10.	STAVBA NA POZEMKU V BUBOVICÍCH – KUPNÍ SMLOUVA SE ZO ČSS 1-05 GEOSPELEOS.....	- 13 -
11.	PŘÍPRAVA SPELEOFÓRA 2018.....	- 13 -
12.	PŘÍPRAVA OSLAV 40. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSS.....	- 13 -
13.	OTÁZKY K VEDENÍ SEZNAMU ČLENŮ ČSS S OHLEDEM NA LEGISLATIVU O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR).....	- 14 -
14.	RŮZNÉ.....	- 14 -
II.	ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ.....	- 15 -
1.	PŘÍJMY.....	- 15 -
2.	VÝDAJE.....	- 15 -
3.	ZÁSoby ZBOŽÍ, MAJETEK	- 15 -
4.	ADMINISTRATIVA	- 15 -
5.	VÝHLED.....	- 16 -
III.	Z EDIČNÍ RADY	- 18 -
IV.	SEKRETARIÁT ČSS	- 19 -
1.	SOUHRNNÝ PŘEHLED BĚŽNÉHO PROVOZU SEKRETARIÁTU	- 19 -
2.	PROVOZ KANCELÁŘSKÉ AGENDY ELEKTRONICKÉ FORMĚ	- 20 -
3.	PŘEHLED ZPRACOVANÝCH DOKUMENTŮ V RÁMCI KOMPLETNÍ ČINNOSTI SEKRETARIÁTU	- 27 -
4.	ZPRACOVÁVÁNÍ DOKUMENTŮ ORGÁNŮM A ORGANIZAČNÍM SLOŽKÁM ČSS	- 28 -
5.	VYDÁVÁNÍ ISBN	- 29 -
6.	PROVOZ E-STÁNKU ČSS (TZV. „E-SHOP“)... ..	- 30 -
7.	ZAJIŠTĚNÍ IT PRO SEKRETARIÁT ČSS.....	- 31 -
8.	PŘEHLED STAVU ČLENSTVA ČSS.....	- 33 -
9.	PŘÍPRAVA VH 2021	- 34 -
10.	ORGANIZACE NESTANDARDNÍCH ČINNOSTÍ.....	- 34 -
V.	ZPRÁVA DOZORČÍHO SBORU.....	- 37 -
VI.	ZPRÁVY OSTATNÍCH ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK	- 38 -
1.	SPELEOLOGICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ČSS	- 38 -

2.	KOMISE PRO PSEUDOKRAS.....	- 47 -
3.	KOMISE PRO SPELEOPOTÁPĚNÍ.....	- 49 -
4.	KOMISE PRO SPELEOALPINISMUS A SOUVISEJÍCÍ AKTIVITY (ZKRÁCENĚ TK – DŘÍVE TECHNICKÁ KOMISE PRO AKTIVITY VE VÝŠKÁCH A NAD VOLNOU HLOUBKOU ČSS).....	- 51 -
4.1.	<i>Pokračování spolupráce s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (UNMZ) při vydávání norem.....</i>	- 51 -
4.2.	<i>Vzdělávání.....</i>	- 51 -
4.3.	<i>Testování hrudního speleoalpinistických pomůcek.....</i>	- 51 -
4.4.	<i>Nehoda v Lopači.....</i>	- 52 -
4.5.	<i>Vytvoření databáze návodu k použití speleoalpinistických pomůcek.....</i>	- 52 -
4.6.	<i>Úprava bezpečnostní směrnice ČSS.....</i>	- 52 -
5.	KOMISE PRO VZDĚLÁVÁNÍ.....	- 53 -
VII.	ZÁKLADNÍ ORGANIZACE ČSS.....	- 55 -
	ZO ČSS 1-01 Český kras.....	- 58 -
	ZO ČSS 1-02 Tetín.....	- 60 -
	ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň.....	- 77 -
	ZO ČSS 1-05 Geospeleos.....	- 80 -
	ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha.....	- 89 -
	ZO ČSS 1-07 Krasová sekce.....	- 111 -
	ZO ČSS 1-08 Týněčanský kras.....	- 112 -
	ZO ČSS 1-09 Niphargus.....	- 116 -
	ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut.....	- 117 -
	ZO ČSS 1-11 Barrandien.....	- 120 -
	ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyňe.....	- 124 -
	ZO ČSS 2-02 Šumava.....	- 130 -
	ZO ČSS 3-01 Macarát.....	- 132 -
	ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň.....	- 133 -
	ZO ČSS 3-03 Šumavský kras.....	- 134 -
	ZO ČSS 3-05 Permoníci.....	- 135 -
	ZO ČSS 4-01 Liberec.....	- 137 -
	ZO ČSS 4-03 Labské pískovce.....	- 152 -
	ZO ČSS 4-05 Goethe.....	- 196 -
	ZO ČSS 5-01 Bozkov.....	- 197 -
	ZO ČSS 5-02 Alberice.....	- 205 -
	ZO ČSS 5-03 Broumov.....	- 212 -
	ZO ČSS 5-05 Trias.....	- 229 -
	ZO ČSS 5-07 Antroherpon.....	- 230 -
	ZO ČSS 6-01 Býčí skála.....	- 232 -
	ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras.....	- 242 -
	ZO ČSS 6-04 Rudice.....	- 243 -
	ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí.....	- 248 -
	ZO ČSS 6-06 Vilémovická.....	- 257 -
	ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras.....	- 259 -
	ZO ČSS 6-08 Dagmar.....	- 261 -
	ZO ČSS 6-09 Labyrint.....	- 280 -
	ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť.....	- 283 -
	ZO ČSS 6-11 Královopolská.....	- 285 -
	ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno.....	- 289 -
	ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras.....	- 297 -
	ZO ČSS 6-14 Suchý žleb.....	- 303 -
	ZO ČSS 6-15 Holštejnská.....	- 305 -
	ZO ČSS 6-16 Tartaros.....	- 314 -
	ZO ČSS 6-17 Topas.....	- 319 -
	ZO ČSS 6-18 Cunicunulus.....	- 329 -
	ZO ČSS 6-19 Plánivy.....	- 337 -

ZO ČSS 6-20 Moravský kras	- 352 -
ZO ČSS 6-21 Myotis	- 356 -
ZO ČSS 6-22 Devon	- 360 -
ZO ČSS 6-23 Aragonit	- 362 -
ZO ČSS 6-25 Pustý žleb	- 363 -
ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno	- 376 -
ZO ČSS 6-27 NP Podyjí.....	- 380 -
ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina	- 382 -
ZO ČSS 7-01 Orcus	- 384 -
ZO ČSS 7-02 Hranický kras.....	- 393 -
ZO ČSS 7-03 Javoříčko	- 402 -
ZO ČSS 7-04 Sever.....	- 403 -
ZO ČSS 7-05 Mladeč – Vojtěchov	- 407 -
ZO ČSS 7-08 Sovinec	- 408 -
ZO ČSS 7-09 Estavela	- 410 -
ZO ČSS 7-10 Hádes.....	- 412 -
ZO ČSS 7-11 Barbastellus.....	- 413 -
ZO ČSS 7-14 Ludmírov – Štýberk	- 414 -

I. Zpráva předsednictva

Předsednictvo ČSS se v uvedeném období scházelo na pravidelných zasedáních pětkrát do roka. Zasedání se konala jednak v sídle ČSS v Praze a v Brně či ve Sloupu. Předsednictvo se zabývalo běžnou agendou, přípravou tradičních akcí i koncepčními záměry. Mimořádně se věnovalo otázkám legislativy GDPR, dále oslavám 40. výročí ustavení ČSS, v rámci vydávání spolkového časopisu nejprve změně přepravce distribuce balíků Speleo vzhledem k stavu finančních zdrojů ČSS, ovšem nakonec i ukončení papírové verze časopisu Speleo a spuštění jeho elektronické online verze; v roce 2020 ovšem muselo promptně reagovat na situaci ohledně pandemie koronaviru a posunulo konání Speleofóra 2020 z jarního na podzimní termín.

Předsednictvo pracovalo ve složení:

Audy Marek – předseda
Motyčka Zdeněk – místopředseda
Doležal Filip
Mokřý Tomáš
Láník Libor – hospodář (funkci převzal po Bromovi)
Lenart Jan – nahradil rezignovavšího Radima Broma (2018)
Záviška Mojmír

2020

1. Speleofórum 2020

Předsednictvo se v roce 2019 zabývalo jak přípravou a konáním Speleofóra 2020, tak i posléze přípravou Speleofóra 2021.

1.1. Speleofórum 2020

Speleofórum 2020 se mělo konat 24. - 25. 4. 2020 jako obvykle v posledních letech ve Sloupu v Moravském krasu; bohužel v **důsledku pandemie koronaviru bylo nakonec přeloženo na podzimní termín 12. – 13. 9. 2020**; podařilo se bez potíží zajistit i potřebné prostory v původním rozsahu.

Předsednictvo se zabývalo problémem nedodržování pokynů autorům do sborníku SPF, především termínu zaslání a délky textu a doporučilo ediční radě přijmout jak patřičná opatření, tak umožnilo některé výjimky z tohoto pravidla; ovšem pouze vzhledem k epidemické situaci a neobvyklým podmínkám roku 2020.

Mimo jiné byla i obnovena koncepce Czech Speleo Photo.

1.2. Ceny Speleofóra 2020

Předsednictvo udělilo své ceny Speleofóra:

- objev v ČR: **Tygrí past** (ZO ČSS 5-03 Broumovsko)
- objev v zahraničí: **Komnica a Žepa** (ZO ČSS 6-17 Topas)
- zvláštní cena: **Nové mapování systému Amatérské jeskyně** (ZO ČSS 6-25 Pustý žleb)
- cena za nejlepší zprávu o činnosti za minulý rok: **ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras**

1.3. Příprava Speleofóra 2021

Předsednictvo koncem roku začalo připravovat i ročník následující: uzávěrka sborníku byla stanovena na 15. 12. 2020, termín a místo konání: Sloup v Moravském krasu 23. 4. až 25. 4. 2021. Samotnému Speleofóru bude v pátek předcházet jednání valné hromady ČSS.

2. Situace pandemie koronaviru

- Předsednictvo i dozorčí sbor koncem roku 2020 po zhodnocení aktuálního vývoje pandemie koronaviru potvrdili platnost termínu a místa konání VH 2021 a SPF 2021; s akcí se plně počítá a jen

v případě situace zásadního legislativního omezení akcí a pohybu osob předsednictvo k 1. 4. 2021 upřesní případné změny. Zároveň bylo oběžníkem předsedům ZO ČSS doporučeno připravit e-VČS; tzn. jednoznačné návrhy, které budou členové ZO ČSS schvalovat distančně e-hlasováním.

3. Příprava valné hromady ČSS v roce 2021

Předsednictvo hlasováním schválilo předložený návrh na udělení **čestného členství in memoriam Daníelu Hutňanovi** (ZO ČSS 1-10 Speleo-aquanaut) a udělilo **medaile za zásluhy Janu Flekovi st.** (ZO ČSS 6-21 Myotis).

Dále se věnovalo projednávání návrhů doručených pro jednání VH ČSS 2021 od dvou ZO ČSS a hospodáře ČSS:

- ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno: opětovný požadavek na **organizaci pojištění** členů ČSS
- ZO ČSS 1-02 Tetín: rozsáhlý dokument požadavků různého charakteru
- Libor Láník, hospodář ČSS: návrh na podstatné **zvýšení odvodů z členských příspěvků ČSS**

Ke každému bodu proběhla podrobná debata; veškerý obsah debaty je v dokumentu pro výroční schůze ZO ČSS, který byl všem ZO ČSS odeslán do 31. 12. 2020 pro prostudování členstvem ČSS a přípravu delegátů valné hromady z každé ZO ČSS.

Předsednictvo se zabývalo další detailní diskusí nad dokumenty od náčelníka SZS ČSS Šebely jak na téma finančního zajištění SZS ČSS, tak možností pojištění členů ČSS na různé typy událostí a konstatovalo vysokou obtížnost situace pro ČSS, která nemá s ohledem na počet svých členů a na přednostní zájem činnosti spolku jen velmi malou vyjednávací sílu; ovšem i přesto nadále zkoumá možnosti, jak tuto otázku řešit.

Dále **předsednictvo konstatovalo zásadní nesouhlas s obsahem zprávy předsedy komise pro vzdělávání**, v níž se podle předsednictva **sdělují některé nepravdy** – viz příloha č. 2 zápisu ze 17. 12. 2020; doplňující text, prezentující názor předsednictva na zprávu předkládanou VH bude připojen k návrhu zprávy o činnosti ČSS za období 2017–2020 dle podkladu Motyčky (viz příloha č. 3 zápisu ze 17. 12. 2020).

4. Ukončení papírového tisku Spelea a otevření eSpelea

V důsledku úvah nad změnou formy vydávání Spelea proběhla prověrka fungování e-knih, e-časopisů vs. vydávání e-Spelea, příp. komerčního chráněného e-Speleofóra (souběžně s papírovou verzí) a distribuce přes webovské stránky společnosti, příp. knižní e-shopy, přičemž předsednictvo konstatovalo, že:

- věcně vzato dost článků původně zamýšlených pro Speleo dnes končí ve sborníku SPF, což mj. vyvolává i tlak na důkladnější zvažování umístění toho kterého článku
- e-Speleo je již pár let dostupné ve formátu PDF, ale v pouze členské sekci speleo.cz, ovšem mohlo by být uvolněno z členské sekce k veřejnému stažení

Ve výsledku projednávání předsednictvo rozhodlo podpořit elektronického Spelea a ukončit vydávání jeho papírové formy. Podkladem byla i široká anketa napříč ZO ČSS o zájem o případný omezený počet Speleí v papírové modifikaci – ty by však byly placené a doručované přímo předplatitelům, a nikoliv na adresy ZO ČSS; tato možnost je zcela v souladu s dokumenty ČSS, v nichž forma Speleo není – ani stanovami ani organizačním řádem – nijak upravena, a proto je jen na rozhodnutí předsednictva. Proto předsednictvo hlasováním schválilo:

- **Speleo od letoška bude vycházet pouze elektronicky** jak pro malý zájem ze strany členstva ČSS i doposud obesílaných příjemců mimo členstvo ČSS, tak i pro neúměrně vysokou finanční náročnost jeho výroby jen v takto omezeném malonákladu
- zasílání Spelea knihovnám, do zahraničí apod. bude též převedeno na elektronickou verzi

- samotná **obsahová struktura** časopisu zůstane

5. Facebook ČSS

• Předsednictvo projednalo a schválilo vytvoření facebookové stránky ČSS s několika správci pro publikování a sdílení aktuálních informací; konstatovalo, že facebook je vhodný nástroj pro okamžitou neformální komunikaci, zatímco elektronické Speleo by si mělo zachovat i nadále charakter časopisu. Současně určilo správce FB ČSS i editory FB ČSS, jimiž jsou vybraní členové jednotlivých pracovních komisí a určení členové SZS ČSS.

6. SZS ČSS

• Náčelník SZS ČSS a jeho pověřenec z řad členů SZS ČSS přednesli koncepční prezentaci dalšího rozvoje SZS ČSS; předsednictvo konstatovalo, že upřesnění požadavků vůči ČSS a konkrétní návrhy jsou na SZS ČSS, která ví, co chce a potřebuje. Předsednictvo vzalo na vědomí, že financování provozu a dalších nákladů SZS ČSS se dostává na hranu únosnosti a doporučilo SZS ČSS připravit si dostatečně pádné odůvodnění příslušného návrhu valné hromadě ČSS 2021 na navýšení odvodů členských příspěvků o částku, která by v součtu významně doplnila nedostatečné krytí finančních potřeb SZS ČSS.

7. Různé

7.1. Mezinárodní rok jeskyní a krasu

Předsednictvo s delegátem ČSS v byru UIS prodiskutovalo hlavní akce UIS, které jsou již dlouhodobě naplánovány – speciální odkaz na úvodní stránce www.speleo.cz ukazuje na oficiální stránku celého projektu, který obsahuje veškeré dokumenty ke stažení.

Předsednictvo také projednávalo možné zapojování ČSS do projektu - v lednu 2021 se uskuteční koordináční schůzka mezi ČSS, AOPK ČR a SJČR k plánování jednotlivých i společných akcí; zatím dohodnuto uspořádání konference Kras, jeskyně a lidé ve dnech 17. - 18. 9. 2021 v Českovicích, jejíž podrobnosti budou zveřejněny později. Samotné zahájení IYCK 2021 proběhne 26. 1. 2021, ovšem s ohledem na pandemickou situaci virtuálně.

7.2. Vydání publikace prof. Musila

Předsednictvo se zabývalo vydáním publikace prof. Musila „Údolí hlavních vodních toků v Moravském krasu“ jakožto speciálního, posledního papírového čísla Spelea pouze v omezeném nákladu 300 ks; ovšem zároveň jako prodejní publikaci, která proto do rozebrání jejího papírového tisku nebude uvolněna ke stažení mezi ostatními čísly Spelea na www.speleo.cz.

7.3. Právní řešerše nehody v Lopači

Člen předsednictva zajistil zpracování právní řešerše, na jejímž základě pak byla technickou komisí z pověření předsednictva upravena Bezpečnostní směrnice ČSS, a to o zvláštní článek ke konání exkurzí do podzemí, jakož i k využívání žebříků k překonávání překážek; zároveň byly dopraveny i související formuláře pro účastníky exkurzí.

7.4. OPŽP – Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů v ZCHÚ

AOPK ČR přednesla předsednictvu záměr a koncepci svého projektu a prokonzultovala možnosti zapojování jednotlivých ZO ČSS:

- cílem je napomoci zachovat a zlepšit stav jeskyní
- projekt obsahuje více výzkumných částí a zasahuje lokality v celé ČR včetně pseudokrasových oblastí

7.5. Jiné provozní otázky

Byl podán dopis na PayU stran příliš vysoké provize, posléze sice bylo přijato oznámení o přijetí, ale od té chvíle nedošla žádná další reakce ze strany PayU.

Sekretariát s předsednictvem řešil doručení škodlivé zprávy od tzv. Registru osob, s.r.o., Praha 4 via datová schránka; vše bylo sděleno datovou schránkou provozovateli ISDS České poště, od níž poté dorazilo sdělení o postoupení nahlášeného spamu správci ISDS Ministerstvu vnitra.

Prodloužení smlouvy o zápůjčce nábytku od AOPK ČR bylo řádně smluvně zajištěno.

Bodem projednávání byla i dlouhodobá nedořešenost vzájemných smluv mezi ČSS a SMOPAJ: přes slibovanou účast na řešení ze strany SMOPAJ v roce 2020 nedorazily žádné návrhy k dohodě.

Předsednictvo a dozorčí sbor konstatovali **nesprávnost postupu při změně předsedy komise pro pseudokras**; komise si sama zvolila nového předsedu, což však organizační řád ČSS (viz čl. V., body 4. a 5. tamtéž) neumožňuje.

7.6. Kontrola hospodaření ČSS

Předsednictvo hlasováním schválilo účetní závěrku hlavního spolku za rok 2019, která byla společně s dalšími spolkovými dokumenty odeslána sekretariátem do veřejného rejstříku, a projednalo aktuální stav placení odvodů z členských příspěvků.

2019

1. Speleofórum 2019

Předsednictvo se v roce 2019 zabývalo jak přípravou a konáním Speleofóra 2019, tak i posléze přípravou Speleofóra 2020.

1.1. Speleofórum 2019

Speleofórum 2019 se konalo 26. - 28. 4. 2019 jako obvykle v posledních letech ve Sloupu v Moravském krasu. Předsednictvo řešilo problém vedení exkurzí a odpovědnosti jejich vedoucích; rozhodlo po delší debatě o tom, že jsou určeny pouze pro členy ČSS, případně jiných řádných jeskyňářských spolků, přičemž každý účastník exkurze předloží při vstupu do jeskyně platný průkaz své jeskyňářské skupiny, jinak mu nebude umožněn vstup. Při registraci budou podepisována prohlášení jednotlivými účastníky o svém řádném proškolení před vstupem na exkurzi.

Předsednictvo udělilo své ceny Speleofóra:

- nejvýznamnější objev členů ČSS v ČR: cena neudělena
- nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí: **Expedice Shaanxi 2018**
- zvláštní cena předsednictva: **Projekt Rača v Gruzii za systematickou a dlouhodobou dokumentaci jeskyní v Gruzii**
- nejlepší výroční zpráva ZO ČSS: **ZO ČSS 6-20 Moravský kras**

1.2. Sborník Speleofóra 2019

Předsednictvo se zabývalo přípravou a realizací letošního sborníku v parametrech zhruba stejných jako v r. 2018. Dále se otevřela diskuse k návrhu realizace elektronické verze sborníku Speleofóra včetně způsobu jejího internetového prodeje a ceny, která zatím není nijak uzavřena.

1.3. Příprava Speleofóra 2020

Předsednictvo koncem roku začalo připravovat i ročník následující: uzávěrka sborníku byla stanovena na 16. 12. 2019, termín a místo konání: Sloup v Moravském krasu 24. 4. až 25. 4. 2020. Předsednictvo dále věnovalo velkou pozornost problematice případného krácení článků, které není jednoznačně zformulovatelné, avšak s ohledem na náklady apod. potřebné.

2. Oslavy 40. výročí založení ČSS

V roce 2019 slavila ČSS 40. výročí svého založení a při té příležitosti bylo zorganizováno několik akcí.

3.1. Výstava v Muzeu Blanenska

Dne 27. 6. 2019 se konala vernisáž výstavy, která trvala až do 27. 10. 2019. Na podzim se poté konala konference k objevu Amatérské jeskyně, dne 27. 9. 2019 proběhla přednáška o zahraničních úspěších ČSS, 11. 10. 2019 pak prezentace o objevech posledních desetiletí a 12. 10. 2019. Ve dnech 19. 10. 2019 a 26. 10. 2019 proběhly předjednané vstupy do Amatérské jeskyně. Všechny těchto akcí se mezi organizátory účastnili právě i členové ČSS a předsednictvo ČSS se aktivně podílelo na jejich uskutečnění.

3.2. Oslavy narozenin ČSS v kempu v Jedovnicích

O víkendu 5. – 6. 10. 2019 se konal předsednictvem zorganizovaný slavnostní oheň v autokempu Jedovnice. Na něm kromě pečení prasete probíhala i projekce historických filmů i menší exkurze, uspořádané podle vzoru na Speleofórech. Zároveň byl zpracován i výroční účelový tisk (forma jak papírová, tak na CD-ROM) „40 let poctivé papírové podpory pilného prohledávání podzemí“.

3.3. Příležitostná trička

Předsednictvo též zajistilo výrobu příležitostných triček barvy černé s bílým tiskem a červeným otiskem razítka/loga ČSS či pískové s černým tiskem (i pískové pozadí) s červeným razítkem/logem ČSS.

3.4. Speciální číslo Spelea

Časopis Speleo na podnět předsednictva a za jeho spolupráce vydal speciální číslo (č. 77) právě s články k historickému výročí celého spolku.

4. Vydávání Spelea

5.1. Změna přepravce časopisu Speleo

S ohledem na zhoršující se kvalitu služeb České pošty předsednictvo přistoupilo k řešení formou změny přepravce balíčků se Speleem jednotlivým ZO ČSS. Na tomto základě sekretariát zajistil několikakolové dotazování a ověřování akce schválené předsednictvem u všech ZO ČSS; po vypracování seznamu 60 výdejních poboček Zásilkovny se do systému Zásilkovny se poté zaregistrovala sama ČSS na kontakt do svého sekretariátu. Distribuce spolkového tisku by probíhala v postupu: oznámení o předání sazby k tisku na sekretariát, zadání zásilek do Zásilkovny sekretariátem a příprava příslušných adresních štítků, předání štítků tiskárně, zabalení balíčků a oлеpení štítky tiskárnou, jakož i odvoz na podací místo Zásilkovny.

5.2. Změna formy vydávání Spelea

V průběhu debaty nad otázkou možnosti vydávání elektronické verze sborníku SPF byly předloženy i otázky vydávání papírové formy časopisu Speleo; tisk i distribuce jsou dnes již značně nákladné a začínají převyšovat finanční schopnost ČSS, postupně se mění i nárok na formu publikace od písemné k elektronické. Předsednictvo konstatovalo, že ČSS si drží ochrannou známku „eSpeleo“, resp. „e-Speleo“, takže do úvahy přichází právě varianta Spelea jen elektronicky na webu. Záležitost bude dořešena počátkem roku 2020.

6. Smlouva mezi ČSS a AOPK ČR z doby podnájmu sekretariátu v Kališnické v Praze 3

Během roku byly podrobeny projednání stávající platné smlouvy s AOPK ČR: smlouva o spolupráci z roku 1995, resp. její dodatek z r. 2005; dále smlouva o licenci na JESO a zápůjčka nábytku z r. 2006.

V případě smlouvy č. 157/95 a jejího dodatku z r. 2005 bylo posléze rozhodnuto o jejím vypovězení, v případě smlouvy o zápůjčce nábytku o jejím prodloužení – vše však musí předcházet právní rozbor. Smlouva o licenci na JESO zůstává beze změny v platnosti.

7. Příprava valné hromady 2021

Předsednictvo se začalo zabývat i přípravou další řádné valné hromady ČSS a určilo termín konání Speleofóra 2021, jemuž dle organizačního řádu předchází. valná hromada se tedy bude konat v pátek 23. 4. 2021, a to opět ve Sloupě v Moravském krasu

8. Různé

11.1. Provoz platební brány ČSS u PayU

Předsednictvo krátce se zabývalo bilancí úhrad a výběru transakcí z platební brány, smluvně provozované firmou PayU, a konstatovalo značné nejasnosti kolem úhrad za její provoz. Následně pověřilo hospodáře oslovit PayU a prověřit stav a platnost příslušných smluv, jakož i zajistit nápravu neuspokojivého stavu.

11.2. Nehoda v Lopači

Předsednictvo projednávalo průběžně soudní řešení nehody na Lopači; v této souvislosti opět zdůraznilo zásadní nezbytnost podepisování příslušných formulářů při exkurzích do nepřístupných jeskyní, vedených členy ČSS. Během případu se účastník nehody obrátil s dovoláním k Ústavnímu soudu, které však bylo zamítnuto. Z toho vyplynuly další závěry pro předsednictvo ohledně případných nutných úprav spolkové bezpečnostní směrnice.

11.3. Návrh na vydání publikace Rudolfa Musila v Knihovničce ČSS

Ediční rada ČSS, řízená předsednictvem, řešila vydání vysoce odborného textu o sedimentární výplni Moravského krasu v řadě Knihovnička ČSS. Nakonec bylo rozhodnuto vydat tuto publikaci formou samostatného čísla Spelea.

11.4. Změna dodavatele energií

Předsednictvo projednalo nabídku České spořitelny, která vede spolku běžný (firemní) účet, na zprostedkování levnějších energií: po posouzení hospodářem ČSS se usneslo, že změna by žádnou zásadní výhodu nepřinesla a vše zůstane při starém.

11.5. Smlouvy se Slovenským muzeem ochrany přírody a jeskyňářství

Předsednictvo projednalo dvě historické smlouvy se Slovenským muzeem ochrany přírody a jeskyňářství, týkající se jednak obecné spolupráce, jednak spolupráce při prodeji speleologické literatury z let 1996 a 1993) a souhlasilo s tím, že bude muzeum osloveno jednak s návrhem úpravy dokumentu stran všeobecné spolupráce, jednak s nabídkou dohody o ukončení smlouvy a prodeji speleologické literatury.

11.6. Mezinárodní aktivity

Předsednictvo krátce projednávalo informace:

- byro UIS vyhlásilo rok 2021 Mezinárodním rokem krasu a jeskyní, jehož účelem je propagace krasu, jeskyní a speleologie (www.iyck2021.org)
- vyhlášení z UNESCO každoročního Mezinárodního dne krasu a jeskyní
- oficiální pozvání na kongres Kubánské speleologické společnosti a výzvě ke spolupráci na výzkumu kubánských krasových oblastí prostřednictvím českého velvyslance

11.7. Kontrola hospodaření ČSS

Předsednictvo hlasováním schválilo účetní závěrku hlavního spolku za rok 2019, která byla společně s dalšími spolkovými dokumenty odeslána sekretariátem do veřejného rejstříku, a projednalo aktuální stav placení odvodů z členských příspěvků.

2018

Předsednictvo České speleologické společnosti se společně s dozorcím sborem sešlo v roce 2018 celkem pětkrát, a to v březnu, v dubnu ve Sloupu při příležitosti konání Speleofóra 2018, dále pak v červnu, v září a v prosinci.

Mezi hlavní záležitosti, kterými se předsednictvo zabývalo, patřily zejména tyto úlohy:

1. Speleofórum 2018

Předsednictvo se v roce 2018 zabývalo jak přípravou a konáním Speleofóra 2018, tak i posléze přípravou Speleofóra 2019.

Při organizaci Speleofóra 2018 narychlo řešilo nečekané zrušení ubytovací rezervace v hotelu Stará Škola – proto rezervace pro Speleofórum 2019 všechny potřebné rezervace zajistilo již na příslušném dubnovém zasedání SPF 2018. Po některých nejasnostech stran přihlašování příspěvků do sborníku či samotných přednášek pak předsednictvo vydalo několik doporučení:

- bezpodmínečná **nutnost přihlašovat** kromě příspěvků do sborníku **i samotné prezentace prostřednictvím internetového formuláře**, protože psaný příspěvek není automaticky zahrnut do programu přednášek, jak se někteří autoři domnívali; tento požadavek bude vtělen i do autorových pokynů: „Příspěvek ve sborníku neznamena automatický nárok na ústní přednášku; tu je vždy nutno přihlásit zvlášť.“
- doporučuje se ediční radě **uvést maximální čas pro přihlášenou přednášku**; samotná maximální délka nebyla jednoznačně rozhodnuta

Předsednictvo hlasováním schválilo udělení svých cen Speleofóra 2018:

- objev členů ČSS v ČR: Jeskyně **U Brádrů** pro **ZO ČSS 5-01 Bozkov**
- objev členů ČSS v zahraničí: Jeskyně **Komnica** pro **ZO ČSS 6-17 Topas**
- zvláštní cena: Jeskyně **Emine Bojir Chasar** za **dlouhodobý a systematický výzkum a studium pro ZO ČSS 7-01 Orcus**
- čestné uznání: **pracovní skupina SE3** za **dlouhodobý a systematický výzkum v údolí Říčky v Moravském krasu**
- nejlepší výroční zpráva: **ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha**

Předsednictvo hlasováním schválilo i nové termíny Speleofóra 2019:

- uzávěrka sborníku SPF 2019 byla stanovena na pondělí 17. 12. 2018
- termín konání je určen 26. - 28. 4. 2019 včetně neděle pro exkurze
- místo konání jako obvykle v posledních letech Sloup v Moravském krasu
- potvrzen organizátor ZO ČSS 6-16 Tartaros
- úprava výše vstupného

2. Otázky k vedení seznamu členů ČSS s ohledem na legislativu o ochraně osobních údajů (GDPR)

Předsednictvo průběžně kontrolovalo rozbor a přípravu potřebných dokumentů, které zpracovávala pro ČSS Advokátní kancelář Fiala, Tejkal a partneři, které posléze konstatovala, že **veškeré dosavadní počínání ČSS je ve smyslu stávající i očekávané legislativy zcela zákonné**. Po dokončení rozboru byl doručen řádný dokument, obsahující závěry AK, na jehož základě budou připravovány návrhy na **úpravu organizačního řádu ČSS** z podnětu předsednictva, určené k **pozdějšímu korespondenčnímu hlasování** všemi základními organizacemi ČSS.

V této souvislosti byly vypracovány **Zásady pro nakládání s osobními údaji** v ČSS; po jejich dokončení a schválení předsednictvem byly rozeslány sekretariátem členstvu jak hromadným e-mailem jednotlivcům, tak na řádné kontaktní e-maily každé ZO ČSS.

Advokátní kancelář poté opět ve spolupráci s předsednictvem provedla i návrh příslušné **Interní směrnice**, která bude vhodná i jako podklad pro případné vlastní směrnice těch ZO ČSS, které budou považovat pro sebe za vhodné doplnit si případná vlastní ustanovení; tato směrnice je jako taková **závazná pro celý spolek**, tzn. i pro každou ZO ČSS.

Sekretariát ČSS poté doplnil odkaz na oba příslušně vyvěšené do podpisového štítku e-mailové korespondence spolku včetně jeho umístění na další vhodná místa v souladu s platnou zákonnou úpravou ke GDPR.

3. Oslavy 40. výročí založení ČSS

Předsednictvo se celý rok důkladně zabývalo **přípravou oslav 40. výročí založení ČSS** (založena **12. 12. 1978**). Pověřilo své vybrané členy různými úkoly: zajištění místa konání oslav - termín konání byl stanoven na přelom září a října 2019 a posléze hlasováním schválen **víkend 5. 10. - 6. 10. 2019**; hlavní program se připravuje na sobotní večer, ovšem přijíždět bude možno již v pátek; součinnost s Muzeem Blanenska při přípravě **výstavy o Amatérské jeskyni a dílem i historii ČSS** - komentáře k artefaktům, vedení souvisejících přednášek a exkurzí - vernisáž se připravuje na červen 2019, ČSS by měla připravit pásmo o 40tileté činnosti spolku. Samotná spolupráce ČSS na publikaci k výstavě, zamýšlené muzeem, se odehraje formou korektur finálních textů v publikaci a poskytnutím fotografií, příp. mapek.

Jako související úlohu předsednictvo začalo řešit i pozvánku na připravovanou slavnost a vlastní tisk ČSS, který bude řešen jako speciální vydání spolkového časopisu Speleo.

4. Platební brána

Předsednictvo se zabývalo otázkou, zda nahradit současnou platební bránu ČSS, provozovanou firmou PayU a která vykazuje značné nedostatky, platební bránu, provozovanou Českou spořitelnou, u níž má ČSS veden svůj běžný účet. Po prozkoumání skutečných možností pověřenými členy předsednictva bylo bohužel zjištěno, že i tak by se jednalo o provoz třetí osobou (GoPay či jiné další), takže platební brána u PayU zůstává i nadále.

Nedokončen zůstal zatím dílčí úkol spravit chyby na bráně při platbách kartami, které stále špatně fungují: nezná se zdroj chyb, ani provozovatel www.speleo.cz zatím k nějaké nápravě ještě nedospěl.

5. Udělení medailí za zásluhy

Předsednictvu byly doručeny tři podněty pro udělení medaile za zásluhy o speleologii, a to pro **Martina Mandela** (ZO ČSS 1-11), **Pavla Rotha** (ZO ČSS 6-19) a **Miroslava Vaňka** (ZO ČSS 7-03) - všechny byly hlasováním schváleny.

6. Různé

6.1. Mapování jeskyní

Předsednictvo projednalo přípravu prací na mapování zhruba 150 vybraných jeskyní (ležících na území zvláště chráněných území – chráněných krajinných oblastí či národních parků), které hodlá zadat AOPK ČR s vyžádanou podporou Správy jeskyní ČR (zpracování podkladu pro výběrové řízení na zpracovatele). S ohledem na další bude dále vyčkávat na nové informace o celém záměru.

6.2. Využití prostor sekretariátu pro mimosekretariátní aktivity

Předsednictvo zvážilo námitky a přijalo argumenty proti běžnému uvolňování prostor sekretariátu pro aktivity nesouvisející s činností sekretariátu či archivu a knihovny ČSS a hlasováním schválilo: „Užívání prostor sekretariátu pro pořádání vzdělávacích kursů není možné. Pouze v případě výjimečných situací lze povolit jednorázový vstup, avšak jen s předchozím schválením předsednictvem pro předložený účel a za jednoznačně předsednictvem stanovených podmínek.“

6.3. Podnět ze Slovenské speleologické společnosti

Předsednictvo se z podnětu předsedy SSS zabývalo otázkou účasti na připravované akci Slovenskou speleologickou společností umístit pamětní tabuli v Jasově k uctění památky historických speleologických průzkumů a jejich významných osobností v této oblasti – vyslání zástupce ČSS na samotnou akci se nedořešilo.

6.4. Kontrola hospodaření ČSS

Předsednictvo hlasováním **schválilo účetní závěrku hlavního spolku za rok 2017**, která byla společně s dalšími spolkovými dokumenty odeslána sekretariátem do veřejného rejstříku, a projednalo aktuální stav placení odvodů z členských příspěvků; konstatovalo neutěšený stav členské základny ZO ČSS 4-

05 Goethe, kde zbyl po urgencích plateb jediný člen její předseda - buď musí ZO odvést za alespoň pět členů, či se musí zbylý člen stát buď individuálním členem, nebo se přihlásit k jiné skupině s tím, že bude dál aktivní na své dosavadní lokalitě.

6.5. Obměna člena předsednictva

Radim Brom ohlásil svoji rezignaci na členství v předsednictvu ČSS z důvodů nedostatku času – dle výsledků hlasování valné hromady jej nahradil Jan Lenart (ZO ČSS 7-01); Radim Brom členem komise pro vzdělávání ovšem zůstává.

6.6. Otázky komunikace s Báňským úřadem

Předsednictvo opakovaně řešilo téma „co je to činnost hornickým způsobem ve speleologii“ a potvrdilo své prohlášení z 2. zasedání předsednictva a dozorčího sboru ČSS dne 14. 6. 2017 ve znění: „Předsednictvo důrazně doporučuje všem ZO ČSS, aby v případě, že na ně budou vzneseny požadavky ze strany Báňského úřadu nebo orgánů státní správy, týkající se Báňského úřadu, aby svůj další postup v této záležitosti konzultovaly s předsednictvem ČSS.“

6.7. Doplnění člena ediční rady

Předsednictvo doplnilo do ediční rady Radoslava Husáka (ZO ČSS 6-09) v úloze fotografického experta, o čemž byl promptně telefonicky informován předseda ediční rady.

2017

Předsednictvo České speleologické společnosti se společně s dozorčím sborem sešlo v roce 2017 celkem pětkrát, a to v únoru, v dubnu ve Sloupu při příležitosti konání Speleofóra 2017, dále pak v červnu, v září a v prosinci.

Mezi hlavní záležitosti, kterými se předsednictvo zabývalo, patřily zejména tyto úlohy:

1. Příprava valné hromady 2017

V roce 2017 se konala další řádná valná hromada ČSS dne 21. 4. 2017 ve Sloupu v Moravském krasu. Kromě výměny členů předsednictva a dozorčího sboru, jakož i volby nového statutárního zástupce – předsedy ČSS, byla přednesena a schválena čtyřletá Zpráva o činnosti za období 2013–2017, která byla publikována jednak jako plnohodnotný **archivní tisk** pro spolek i všechny jeho pobočné spolky, dále jako **zkrácený tisk** ve Speleu č. 71 a jako **stručný výťah** v brožuře o ČSS pro kongres UIS v Austrálii. Vyvěšena je v plném znění včetně povinných dokumentů je na adrese:

<http://www.speleo.cz/valna-hromada-css-21-dubna-2017-ve-sloupu-v-moravskem-krasu>

Příslušné orgány ČSS na této valné hromadě již tradičně udělovaly ocenění svým zasloužilým členům.

2. Speleofórum 2017

Předsednictvo ČSS se zabývalo konečnými přípravami a uskutečněním též již tradičního Speleofóra, jehož obvyklé zahájení proběhlo v pátek 21. 4. 2017 po ukončení valné hromady ČSS. Pořadatelem byla opět ZO ČSS 6-16 Tartaros.

V této souvislosti se řešila otázka možnosti zařazení sborníku Speleofóra do databáze vědeckých časopisů SCOPUS; předsednictvo se po debatě shodlo na odložení problému a na přehodnocení způsobu publikování na internetu – tato otázka zůstala v roce 2017 nedořešena.

Předsednictvo také udělilo a hlasováním schválilo ceny Speleofóra 2017:

- objev v ČR: za **objevy v Hranické propasti** ZO ČSS 7-02 Hranický kras
- objev v zahraničí: za objevy v Číně členům **Expedice Shaanxi 2016**
- zvláštní cena: za enormní úsilí při **znovuotevření Šachty za Evropou a Indií** ZO ČSS 6-25 Pustý žleb a spolupracovníkům
- nejlepší **zpráva o činnosti za uplynulý rok: ZO ČSS 5-01 Bozkov**

3. Vzdělávací řád a pojištění o odpovědnosti lektorů a instruktorů

Předsednictvo zatím **bez úspěchu řešilo stav jednání s pojišťovnami**: v úvahu přicházejí pouze dvě, které připravily pro ČSS nabídku odpovědnostního pojištění, ovšem obě vždy pro celý spolek, ne pouze pro instruktory vzdělávacích kursů. Zásadním problémem je riziko spojené s případnými výjimkami ze strany pojišťoven i otázky instruktorů mimo členstvo ČSS; těžko řešitelné je zatím i doporučení taxativního vyjmenování položek, jichž se bude pojištění konkrétně týkat.

Mezi možnosti způsobů řešení spadají mj. ta principiální úvaha, že po **instruktorech mimo řady ČSS** se bude žádat **vlastní odpovědnostní pojištění**. Nicméně nejasnosti zůstávají - např. co se zraněným nečlenem ČSS, rozdíl mezi vzdělávacím kursem a exkurzí, parametry pojištění celé ČSS ve srovnání s pojištěním výhradně lektorů vzdělávacího systému ČSS aj. Předsednictvo zároveň jednomyslně doporučilo, pokud jde o pořádání **exkurzí apod., jednoznačně formu jednorázových pokrytí s důrazem na podpis o proškolení účastníků** akcí ve smyslu bezpečnostní směrnice ČSS a k ní vyvěšených příslušných formulářů na www.speleo.cz

S ohledem na komplikovanost úkolu předsednictvo přijalo **plán přípravy pravidel pro instruktory kurzů či jiných akcí ČSS** (tzv. „směrnice pro instruktory ČSS“), s nimiž by bylo možno dále zkoušet sjednání odpovídajícího pojištění; problém je mj. i v pojištění v případě „členských“ akcí na rozdíl od akcí, jichž se účastní i nečlenové ČSS – viz následující bod č. 4 problematiky pořádání exkurzí.

V této souvislosti byly i průběžně ověřeny další stávající pojistky spolku, a to úrazová členů spolku a pojištění zaměstnance spolku.

4. Problematika pořádání exkurzí členy ČSS do jeskyní mimo jeskyně zpřístupněné veřejnosti

Předsednictvo v této oblasti kontaktovalo advokátní kancelář, z jejíhož konečného vyjádření především vyplývá, že **exkurze do nepřístupných jeskyní jsou s ohledem na stanovы ČSS součástí vzdělávání a šíření osvěty**, k čemuž se ČSS svými stanovami řádně zavazuje; významným podpurným argumentem je znění příslušných částí zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1922 Sb., v platném znění.

S ohledem na složitost celé problematiky předseda ve spolupráci s advokátní kanceláří připravil **metodické doporučení pro členy ČSS** na toto téma včetně návrhu formulářů pro pořádání exkurzí, které jsou pro potřeby členů ČSS vyvěšeny na www.speleo.cz.

5. Metodický návod k dokumentům k zápisu z VČS

Předsednictvo po diskusi na přelomu roku 2016 stran **uspořádání náležitostí dokumentů, každoročně odevzdávaných na sekretariát ČSS** (zápisy z výročních členských schůzí, dokumenty k platbám odvodů z členských příspěvků, nově vyžadované doklady při změnách statutárních zástupců či sídel spolků, resp. pobočných spolků aj.) schválilo řešení vypracované pracovní komisí předsednictva pro vzdělávání a jí vyvěšené příslušné **metodické návody** na www.speleo.cz.

6. Hledání technického správce

Po několika letech, kdy se nedařilo najít náhradu pro osobu **technického správce síťových prostředků** ČSS, se nakonec jeden ze členů ČSS této role ujal; ovšem při diskusích v předsednictvu proběhlo mnoho souběžných debat, vyplynuvších z nejasností kolem rolí jednotlivých „druhů IT-pracovníků“:

- diskuse nad vybraným **redakčním systémem** pro www.speleo.cz
- funkce tzv. **odpovědného editora** www.speleo.cz (pro některé členy předsednictva bylo mj. překvapením, že žádného celkově odpovědného editora webu spolek nemá; termín „za obsah webu odpovídá ediční rada“ tuto záležitost vůbec neřeší, protože oprávnění autoři článků si jejich editaci a konečný výraz řeší zcela sami)
- tzv. **kanál RSS** – opět další překvapení, protože tato služba v případě www.speleo.cz zachytává jen vybraná oddělení webu, neb se šetří na relativně vysokých nákladech na tuto službu

Tato diskuse též zůstala neuzavřena.

7. Otázka vstupu spolku či jeho složek do správních řízení a jiné související

Předsednictvo se zabývalo i otázkou informovanosti o zahájených správních řízeních o výjimkách (informace dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), které si vyžaduje předsednictvo u AOPK ČR ve smyslu citovaného zákona, a to na základě podnětu ze strany stávajícího vedoucího Správy CHKO Moravský kras o to, aby do těchto řízení spolek vstupoval účinněji. Podstatou podnětu je snaha o vyšší míru zapojení jednotlivých ZO ČSS, aby se intenzivněji zajímaly o lokality svého speleologického zájmu. Pro tento účel předsednictvo nechalo rozeslat jednotlivým ZO ČSS = pobočným spolkům výzvu o možnosti přihlásit se k odebrání těchto informací (pokud již nejsou samy z titulu existence jejich vlastní platné výjimky osloveny jako přímý účastník řízení) s hrubým vzorem takové žádosti na příslušný státní orgán.

8. Stav zápisu spolku ve veřejném rejstříku

Předsednictvo reflektovalo změnu spolupracující advokátní kanceláře, která po převzetí agendy od jejího předchůdce konstatovala, že (k lednu 2017) nezapsaných pobočných spolků zbývá cca 10, ovšem z toho nejen jeden zůstane z dalších příčin nevyřešen (nezájem dotčené ZO aj.). Předsednictvo rozhodlo, že po Novém roce 2018 v případě jejich trvající nečinnosti zůstane jejich zápis již nedořešen – s tím, že veškeré budoucí možné komplikace, plynoucí z nedokončení zápisu z důvodu jejich vlastní nečinnosti, tak již zůstanou jen jejich problémem a hlavní spolek se tím již nebude zabývat:

- 1-07 Krasová sekce
- 1-09 Niphargus
- 3-03 Šumavský kras
- 4-01 Liberec
- 5-05 Trias

Nedokončena zbývá likvidace pobočných spolků ZO ČSS 4-04 Agricola a ZO ČSS 6-30 AGGA Ivančice, které byly ze struktury ČSS vyjmuty mimořádnou valnou hromadou ČSS v roce 2015.

9. Nehody

Během roku se předsednictvo zabývalo i méně příjemnými záležitostmi. S Policií České republiky se řešila podzimní nehoda v Lopači v roce 2016; koncem roku 2017 předsednictvo schválilo proplacení menší finanční částky na české sbírkové konto, založené rakouskými jeskyňáři, na podporu pozůstalých po smrtelné nehodě bývalého člena ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň a též bývalého člena SZS ČSS.

10. Stavba na pozemku v Bubovicích – kupní smlouva se ZO ČSS 1-05 Geospeleos

Zpočátku roku 2017 ZO ČSS 1-05 Geospeleos nečekaně projevila snahu získat do vlastnictví i budovu na pozemku v Bubovicích (ten jí byl již před sedmi lety prodán za cenu znaleckého posudku této ZO, ovšem právě bez budovy na něm stojící). Předsednictvo schválilo prodej za symbolickou cenu po konečném zjištění, že skutečně jedinou legální možností je odkup. Potřebná kupní smlouva byla uzavřena v létě 2017, vklad do katastru nemovitostí proběhl na přelomu roku 2017–2018.

11. Příprava Speleofóra 2018

Předsednictvo s koncem roku 2017 jako každoročně zahájilo přípravu Speleofóra 2018 a schválilo:

- uzávěrka sborníku 15. 12. 2017
- termín konání 20. - 22. 4. 2018
- místo konání Sloup v Moravském krasu
- pořadatel ZO ČSS 6-16 Tartaros
- záměr vydávat celý sborník barevně

12. Příprava oslav 40. výročí založení ČSS

Předsednictvo zahájilo také přípravu na blížící se oslavy 40. výročí založení ČSS, připadajících na rok

2019, kdy zároveň bude mít 50. výročí objev Amatérské jeskyně a 60. výročí objev Koněpruských jeskyní. K výročí samotné Amatérské jeskyně se připravuje její atlas, který má být publikován na Speleofóru 2019. Pro výročí ČSS je v plánu výstava v Okresním muzeu Blanska v létě 2019.

13. Otázky k vedení seznamu členů ČSS s ohledem na legislativu o ochraně osobních údajů (GDPR)

Vstup unijní legislativy do zákonů ČR ohledně problematiky **ochrany osobních údajů** se bude zřejmě dotýkat i nejrůznějších typů neziskových organizací (s vysokou pravděpodobností toho, že by i na to původní autoři celého podnětu pomysleli), které jakékoliv evidence dotýkající se tohoto druhu dat spravují. Z pohledu ČSS jde hlavně o **evidenci členů spolku**, dále pak o **zákazníky e-stánku ČSS**; z pohledu typu akcí, jichž se tato problematika týká, by mohlo jít navíc i o seznamy účastníků exkurzí a akcí v podzemí, jejichž pořadatel by byla ČSS či její organizační složky nebo pobočné spolky.

Předsednictvo rozhodlo, že otázku **evidencí členů v jednotlivých ZO ČSS není možno řešit jednotlivě** – jako pobočným spolkům jim bude rozeslán **návrh příslušné vnitřní směrnice celého spolku k připomínkám** spolu s následnými doporučeními, jak jejich skupinové adresáře správně ošetřovat, přičemž řešením bude jednak úprava organizačního řádu ČSS, jednak vypracování speciální interní směrnice pro dodržení požadavků výše citovaných legislativních norem.

14. Různé

Předsednictvo krmě výše zmíněných složitějších a déle se táhnoucích kauz řešilo i další drobné úkoly a podněty:

- **podpora vydání publikace** o Altinbesik: předsednictvo schválilo finanční podporu druhému dílu publikace o Altinbesik Evžena Janouška
- schválení úprav podoby a návrhů textů na **Památníku jeskyňářů ve Výpustku**
- projednání **návrhu smlouvy Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové** – předsednictvo souhlasilo s ničím nepodmíněným stažením v návrhu smlouvy jmenovaných e-publikací, avšak s ohledem na tento souhlas nepovažovalo za nutné kvůli tomu podepisovat jakoukoliv smlouvu z důvodu její faktické bezpředmětnosti
- projednání netransparentnosti stavu evidence faktur u platební brány firmy PayU – bude prověřena **možnost přechodu na platební bránu u České spořitelny**, existuje-li
- přijetí průběžných informací o přípravě i výsledcích **17. mezinárodního speleologického kongresu**: minulý předseda ČSS byl zvolen viceprezidentem byra UIS pro správu UIS
- přijetí informací o požadavku AOPK ČR na vypracování **metodiky mapování jeskyní**, již žádá na Správě jeskyní ČR
- přijetí průběžných **informací náčelníka SZS ČSS o stavu stanic a jejich výbavě** a otevření nové společné základny JSDH Rudice a SZS ČSS, stanice Morava
- přijetí informací o **založení Nadace československého dobrodružství**, která rovnou začala organizací celého Muzea dobrodružství, které bude umístěno v Ostravě
- **způsobu financování vzdělávacích kurzů ČSS** – předsednictvo chválilo příslib úhrady části nákladů na vzdělávací kurzy v tomto roce ve výši maximálně 50 % na jeden každý z případně realizovaných
- projednání nabídky čestného člena ČSS **Františka Skřivánka na převzetí jeho archivu** do archivu ČSS s tím, že lze převzít publikace aj. až na podle vypracovaného seznamu nabídky s ohledem na dostupný fyzický prostor na sekretariátě
- přijetí průběžných provozních informací o **podzimním Setkání 22. - 24. 9. 2017**, které si na sebe vzala ZO ČSS 4-03 Labské pískovce
- přijetí průběžných informací o dokončení **rekonstrukce schránek aj. na SPELEO.CZ**
- přijetí průběžných informací o přípravě **návrhu zákona o branných spolicích**

pro předsedu ČSS sestavila doc. Ing. Veronika Vlčková, CSc.
sekretariát ČSS

II. Zpráva o hospodaření

1. Příjmy

- 1) **Základním zdrojem příjmů ČSS zůstávají i nadále prostředky získané formou odvodu z členských příspěvků.** Jejich výše (600,- Kč na řádného člena a 1 200,- Kč na individuálního člena) se změnila v roce 2017, kdy ji odhlasovala poslední valná hromada, a to navýšení o 100,- Kč pro řádné členství a o 200,- pro individuální členství. Přes to je nutno uvažovat o zvýšení částky odvodu z členských příspěvků, a to z důvodů které jsou v této zprávě alespoň okrajově nastíněné v odstavci „Výhled“.
- 2) **Granty – šance na získání grantů, ze kterých by se mohly hradit běžné nebo nárazové provozní náklady ČSS, jsou stále menší.** Pravidelně se daří získávat pouze každoroční dotaci Hasičského záchranného sboru ČR pro SZS ČSS, a to navíc s určitou spoluúčástí a závazkem na odpisy materiálu s ohledem na jeho expiraci. Získání této dotace je při každoroční žádosti vždy nejisté. Stává se trendem, že granty jsou dnes dosažitelné hlavně pro vědecké instituce a částečně pro profesionální činnosti, kde je nutné dokladovat např. odbornost a kvalifikaci.

2. Výdaje

Nejvýraznější stálé položky:

- 1) **Tisk a distribuce sborníku Speleofórum:** za poslední 4 roky byl realizován bez podílu grantových příspěvků. Náklady kolísají v závislosti na papírové kvalitě (křída, barva, ...) a na obsahu sborníku.
- 2) **Tisk a distribuce časopisu Speleo:** do konce roku 2019 tvořily náklady na tisk a hlavně distribuci (!) časopisu Speleo cca 11 % celkových příjmů. Tyto výdaje se podařilo výrazně snížit v roce 2020 přechodem z papírové formy časopisu Speleo na formu digitální. Skutečnou úsporu bude možno vyhodnotit až po více vydáních.
- 3) **Náklady SZS ČSS:** Daří se v převážné části pokrýt z dotací, grantů a darů; podíl samotné ČSS na financování SZS ČSS se ročně pohybuje okolo cca 60 tis. Kč navýšených o jednorázové výdaje, jako např. mezinárodní cvičení v zahraničí.
- 4) **Náklady na nájem v sídle ČSS Na Březince v Praze:** začátkem roku 2020 se **jednorázově poprvé po 10 letech** zvýšily o 57,5 % z 8 000,- Kč na 12 600,- Kč měsíčně (aliquotně by ovšem šlo o stálý růst během těch deseti let o 38,33 Kč měsíčně; i tak se jedná v místě sídla ČSS o podprůměrnou hodnotu nájmu odpovídajícího bytu). Náklady na energie rostou v závislosti na cenovém vývoji v ČR.
- 5) **Mzdové náklady sekretariátu a úhrada za práci smluvní účetní:** za uplynulé čtyřleté (dle minulé zprávy tedy celkem osmileté) období se nijak nezvýšily a drží se celkově na stále stejné výši. Stejně tak částky za účetní a dohody.

3. Zásoby zboží, majetek

Hodnota zásob prodejního zboží na skladě (propagační předměty, publikace ap.) k 31. 12. 2020 činí 660 705,- Kč (v prodejních cenách).

K 31. 12. 2020 nevlastnila ČSS žádný nemovitý majetek. Hodnota ostatního majetku ČSS mimo materiálu SZS ČSS (kancelářské zařízení, výpočetní technika ap.) k 31. 12. 2020 činí 157 240,- Kč. Hodnota majetku SZS ČSS k 31. 12. 2020 (záchranné vybavení) činí u stanice Čechy 197 428,- Kč, u stanice Morava byla hodnota majetku v roce 2016 vyčíslena na 1 226 372,- Kč, v roce 2020 vyčíslena nebyla; vzhledem k pravidelné obměně materiálu (nákupy ale také odpisy) se dá předpokládat, že hodnota materiálu u stanice Morava je přibližně stejná jako v roce 2016 (hodnota ostatního majetku je uvedena v pořizovacích cenách).

4. Administrativa

Vedení účetnictví ČSS zajišťuje na základě smlouvy profesionální účetní. Sekretariát vede evidenci příjmů a výdajů, došlých a vydaných faktur, tržeb, zásob, majetku (s výjimkou SZS ČSS), materiálu

a provádí pokladní operace. V interní části webových stránek ČSS jsou pravidelně zveřejňovány účetně zpracované čtvrtletní přehledy o pohybu financí k nahlédnutí všem členům.

Závěrem lze konstatovat, že **hospodaření ČSS v uplynulém období bylo ze 3/4 v červených číslech**. V posledním kvartálu (rok 2020) se podařilo hospodaření dovést do černých čísel a ztrátu z větší části vymazat. I přes ztrátu byl udržován potřebný finanční zůstatek s dostatečnou rezervou na nenadálé větší výdaje.

5. Výhled

Přesto že poslední kvartál čtyřletého období 2017–2020 vyšel hospodářsky výrazně v černých číslech, bude nutné, aby se valná hromada ČSS v roce 2021 zabývala **zvýšením odvodů z členských příspěvků**. **Hlavním důvodem je nedostatečná výše odvodů při výpočtu příjmů ku výdajům**, po rozpočítání na jednotlivé členy vychází tato částka po zaokrouhlení na 710,- Kč (současné členské odvody na řádného člena jsou 600,- Kč; dotace ve výpočtu nejsou zahrnuty). Dalšími důvody jsou: **rostoucí inflace, růst cen za nájem, udržitelnost dostatečně velké finanční rezervy na pokrytí nenadálého velkého výdaje a možnost podporovat např. publikační činnost jednotlivých členů nebo pobočných spolků**, případně zvýšení sazby za některé dohody.

sepsal: Libor Láník, hospodář

Přehled o pohybu finančních prostředků ČSS za období 2017-2020 a 2021/1	2017	2018	2019	2020	2021/1Q
Peněžní prostředky k 31. 12. předcházejícího dotčenému roku v Kč					
banka	719 228,16	651 016,34	594 832,93	865 079,97	1 496 861,62
pokladní hotovost	4 354,00	36 401,00	30 036,00	62 801,00	2 681,00
PayU	-	-	2 040,62	1 118,57	5 295,40
celkem	723 582,16	687 417,34	626 909,55	928 999,54	1 504 838,02
Příjmy v dotčeném roce v Kč					
členské příspěvky	600 000,00	703 900,00	732 600,00	757 800,00	751 600,00
grant na tisk Spelea	-	-	-	-	-
grant na tisk Speleofóra	-	-	-	-	-
granty a dotace pro SZS	123 000,00	123 000,00	223 000,00	223 000,00	123 000,00
dary pro SZS	10 000,00	-	24 640,00	20 920,00	-
Přijaté dary	-	22 420,00	-	-	-
prodej zboží	68 759,00	56 329,61	94 431,00	58 962,66	4 980,00
prodej služeb	5 289,50	13 816,00	-	-	-
prodej pozemku	4 250,00	-	-	-	-
Náhrady za zásah SZS Březina	16 858,01	-	-	-	-
kurzovné	-	-	-	2 500,00	-
úroky z účtu	100,20	92,28	89,70	94,81	24,58
Školení SZS ČSS + SSS Francie	-	212 789,00	-	-	-
Prodej základny Geospeleos	-	1 000,00	-	-	-
Příjmy celkem	824 006,71	1 133 346,89	1 074 760,70	1 060 777,47	879 604,58
Výdaje v dotčeném roce v Kč					
tisk a distribuce Spelea + ost. náklady	163 609,64	120 675,42	121 966,29	-	580,80
Náklady eSpeleo	-	-	-	12 044,63	-
tisk a distrib. Speleofóra + dohody	179 301,00	205 099,00	251 165,00	224 527,00	16 693,00
Diplomy Speleof.	-	-	3 630,00	-	-
kancel. a ostatní materiál	7 722,30	19 241,70	17 581,01	4 596,00	6 264,02
literatura archiv	4 308,00	413,00	-	1 342,00	-
náklady SZS	179 473,30	162 882,63	271 568,19	276 681,71	-
Školení záchranářů Francie	-	300 981,34	-	-	-
energie Březinka	9 344,00	18 880,00	7 080,76	25 584,58	5 260,00
nájemné Březinka	96 000,00	96 000,00	104 000,00	155 800,00	37 800,00

Přehled o pohybu finančních prostředků ČSS za období 2017-2020 a 2021/1	2017	2018	2019	2020	2021/1Q
zboží na prodej	4 162,00	23 900,00	76 553,00	30 920,00	-
poštovné	5 185,00	9 945,60	13 851,00	3 897,00	3 380,00
poštovné e-dobírky	2 972,00	1 726,00	3 818,00	4 849,00	701,00
Poštovné Speleo	-	-	-	3 040,00	-
telefon, internet, mobil	14 236,09	15 231,90	12 758,24	11 997,69	2 313,57
inter. aplikace a domény	9 400,40	8 868,00	10 042,40	12 275,79	8 566,80
dohody (sekretář-ka)	114 600,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	29 700,00
účetní práce	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	3 000,00
Brožura report 2013-2016	31 050	-	-	-	-
software SendMail + Acrobat	12 385,00	-	23 315,00	-	-
Nákup projektoru	11 690,00	-	-	-	-
Ostatní služby	5 499,00	14 944,66	10 870,01	3 492,00	9 770,00
Pojištění	4 622,00	4 622,00	4 622,00	4 622,00	143,00
Příspěvek UIS	5 547,40	9 472,32	9 424,44	9 771,12	-
Roční příspěvek 120Eur ECRA	-	-	-	3 307,44	-
Letenky kongres ECRA (SZS)	-	-	16 740,00	-	-
Účastnický poplatek ECRA	-	-	3 837,00	-	-
Oslavy 40. výročí	-	-	20 000,00	-	-
Příspěvek Červený kříž	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00
Dar nehoda Jiří Vokáč	5 000,00	-	-	-	-
Bankovní poplatky	3 738,00	8 194,91	4 576,58	3 612,00	1 065,00
Provize PayU	9 020,12	7 282,80	7 691,78	7 952,82	3 110,55
Daň z úroku	19,04	17,53	17,09	18,01	4,67
Výdaje celkem	893 455,29	1 163 778,81	1 126 507,79	931 730,79	128 952,41
Výsledek hospodaření v Kč	- 69 445,58	- 30 431,92	- 51 747,09	+ 129 046,68	-

Libor Láník, hospodář ČSS
Hana Závišková, účetní

III. Z ediční rady

V období 2017–2020 pracovala ediční rada ČSS pod vedením předsedy Milana Geršla ve složení: Tomáš Bohanes, Pavel Bosák, Václav Cílek, Jan Flek, Radoslav Husák, Jiřina Novotná, Petr Polák, Tomáš Mokřý.

Byla vydána brožura o činnosti ČSS v letech 2013–2017 pro kongres UIS 2017.

Za uvedené období byly vydány čtyři ročníky sborníku Speleofórum (ročníky 2017, 2018, 2019, 2020), každý v nákladu 600 ks. Bylo vydáno 7 čísel časopisu Speleo, a to čísla 71–77, každé v nákladu 1 400 ks. Vydávání časopisu Speleo v jeho klasické podobě bylo ukončeno v roce 2019 číslem 77.

V r. 2020 bylo vydáno speciální číslo Spelea Údolí hlavních vodních toků v Moravském krasu profesora Rudolfa Musíla.

Od r. 2020 vychází časopis Speleo v online verzi pod titulem eSpeleo (ISSN 2694-9393). Časopis vychází až třikrát ročně a v online verzi je zdarma volně přístupný prostřednictvím internetu. První online verze ve formátu pdf vyšla 6. 11. 2020. Důvody pro tuto změnu byly především ekonomické, ale významnou roli sehrála i snaha o přizpůsobení se moderním trendům a umožnění rychlé distribuce aktualit širokému spektru zájemců.

Ediční rada průběžně obhospodařovala chod internetových stránek www.speleo.cz.

Milan Geršl, Jiřina Novotná

IV. Sekretariát ČSS

1. Souhrnný přehled běžného provozu sekretariátu

Provoz sekretariátu ČSS zajišťuje jediná pracovnice na každoroční dohodu o dílo. Sekretářka spolku v daném období běžně řešila v hrubém přehledu následující aktivity (podrobnosti a dílčí bilance objemu prací vybraných činností jsou uvedeny zvlášť):

1. běžný úřad právnické osoby
  - 1.1. běžná korespondence a komunikace s institucemi
  - 1.2. vedení pokladny
  - 1.3. fakturace (evidence, skenování, proplácení)
  - 1.4. pojištění (úrazové členů ČSS, pracovní pro zaměstnance sekretariátu)
  - 1.5. podklady pro zpracování účetnictví
  - 1.6. správa majetku sekretariátu
  - 1.7. nákupy kancelářských a dalších potřeb včetně drobného SW, objednávky služeb apod.
2. vnitřní úřad ČSS
  - 2.1. zápisy předsednictva
  - 2.2. oběžníky základním organizacím
  - 2.3. provoz knihovny a časopiseckého fondu
  - 2.4. distribuce tiskovin ČSS odběratelům povinným a zahraničním
  - 2.5. zprávy a zúčtování z plnění dotací mimo SZS ČSS (dotace na Speleo, na SPF apod.)
  - 2.6. výroční zprávy za ústředí ČSS
  - 2.7. stánkový prodej propagačních předmětů a odborné literatury na Speleofóru
  - 2.8. skenování a rozesílání vyžádaných kopií článků z časopisů e-mailem atd.
  - 2.9. úřad pro pracovní komise ČSS
3. samostatný úřad SZS ČSS
  - 3.1. žádosti o dotace a vyúčtování a zprávy z dotací
  - 3.2. fakturace nakoupeného materiálu
  - 3.3. souhrnná kontrola čerpání
  - 3.4. zprávy a ročenky pro donátory
4. úřad členstva ČSS
  - 4.1. evidence členů (kontaktní údaje, typ členství, řádnost plateb, příslušnost do ZO ČSS)
  - 4.2. výběr příspěvků a vydávání průkazů
  - 4.3. přímá e-mailová korespondence na základě souhlasu dotčených členů ČSS
5. úřad ZO ČSS
  - 5.1. evidence a archivace dokladů a dokumentů – zápisy, zprávy, komunikace s AK ohledně zápisů do veřejného rejstříku aj.
  - 5.2. správa kontaktů a adresáře sídel ZO ČSS
  - 5.3. vymáhání zápisů z VČS a zpráv o činnosti
  - 5.4. evidence plateb a kontroly proti stavu členstva podle ZO ČSS
  - 5.5. distribuce tiskovin určených ZO ČSS
6. spolupráce na obsahu www.speleo.cz
  - 6.1. publikace obsahu knihovny, časopiseckého fondu, nově i archivu ČSS
  - 6.2. šíření doručené elektronické publikace
  - 6.3. internetová prodejní nabídka a vyřizování zásilkového prodeje
  - 6.4. správa interní vývěsky (seznamy členstva podle ZO ČSS, roční přehledy plateb a dodávání zpráv, vyvěšování oběžníků atd.)
  - 6.5. kontakty (adresáře komisí a klubů a jejich aktualizace)
  - 6.6. kontrola přístupových hesel jednotlivců do intranetové části a jejich každoroční aktualizace
7. provozní záležitosti
  - 7.1. úklid kancelářských prostor, vyvážení odpadu
  - 7.2. běžná údržba nábytku a ostatního vybavení kanceláře

- 7.3. nákup kancelářských potřeb a spotřebního materiálu pro knihovnu a archiv
- 7.4. každoroční inventura majetku a prodejních zásob ČSS
- 7.5. komunikace se správcem nemovitosti, zajištění kontroly topení apod.

2. Provoz kancelářské agendy elektronické formě

Pro kancelářský provoz sekretářka spolku stále v návaznosti na předcházející období dále dle potřeby aktualizuje, rozvíjí, doplňuje a rozšiřuje vlastními silami zpracované, na míru uspořádané kancelářské aplikace (**knihna pošty, pokladna, kniha faktur, provoz prodejního stánku s vlastní evidencí objednávek a s tiskem podacích lístků a složenek aj.**), **skenování existenčních dokumentů a dokladů ČSS**, jakož i **evidence členstva, katalog knihovny publikací, časopisů** apod.

K roku 2020, potažmo 2021 je **elektronický provoz kanceláře ČSS reprezentován celkem 30 databázemi s vnitřní aplikační výbavou** (nepočítajíc v to zálohy, jednotlivých fyzických souborů, časové verze či pracovní kopie). Jejich **vývoj a údržba s aktualizacemi se děje výhradně zdarma ve volném čase sekretářky spolku** mimo řádné podmínky dohody o provedení práce, na jejímž základě sekretariát dlouhodobě funguje.

Kromě řádných databází **ve formátu .accdb** (MS Office 2019, modul Access), je řada dat zpracovávána **ve formátu sešitů tabulek .xlsx, resp. xlsx** (MS Office 2019, modul Excel). *Tyto soubory není vhodné nazývat databázemi, protože jako takové nenaplní definici databáze, což však neznamená, že v nich nejsou ukládána a z nich poskytována data. Rozdíl je pro běžného uživatele hlavně v nástrojích, jimiž jsou data ošetřována – to je ovšem mimo smysl textu o práci sekretariátu spolku.*

Některé z nejpodstatnějších databází již byly uvedeny v předcházející zprávě pro valnou hromadu ČSS 2017:

- **katalog knihovny** se svou aplikací je v podstatě hotov a je jen vylepšován (k 16. 6. 2020 obsahuje celkem 1 393 nalezených, řádně označených publikací,
- **katalog časopisů** se svou aplikací je též v podstatě hotov (chybí již jen bývalý Sovětský svaz) a je jen vylepšován (k 16. 6. evidováno celkem 341 časopiseckých titulů z 38 zemí světa s celkem 5 663 jednotlivými sešity ze všech evidovaných časopiseckých řad). Obojí sekretářka spolku publikuje a řádně aktualizuje na www.speleo.cz: <http://www.speleo.cz/katalog-publikaci-v-knihovne-css> a <http://www.speleo.cz/seznam-casopisu-v-knihovne-css>.
- **archiv dokumentů** mimo knihovnu a časopisecký fond ČSShotov není a dlouho nebude – aplikace je plně funkční, ovšem samotná katalogizace dokumentů postupuje jen pomalu vzhledem k tomu, že nejde o primární činnost sekretariátu (k 16. 6. 2020 je zkatalogizováno 913 dokumentů z původního oddílu archivu ČSS Pseudokras a historické podzemí v zatím 22 objemných šanonech), k nahlédnutí je katalog na <http://www.speleo.cz/css-archiv>.
- **knihna vlastních faktur, propojená** do všech souvisejících kancelářských aplikací (e-stánek, kniha pošty, pokladna, faktury, přehledka pohybů na účtu atd.)
- **databáze bloku čísel ISBN pro ČSS** pro jejich následné přidělování – sekretářka spolku je vedena jako konkrétní kontaktní osoba z ČSS pro Národní knihovnu stran přidělování ISBN

Všechny datové soubory (databáze i sešity tabulek) jsou v případě potřeby **vzájemně propojeny a odkazovány**, což umožňuje zásadně lepší správu zdrojových dat (minimalizace redundancí v záznamech apod.)

K vybraným databázím je za přehledovou tabulkou připojen **otisk náhledu jejich titulních formulářů či ukázky tiskových výstupů**.

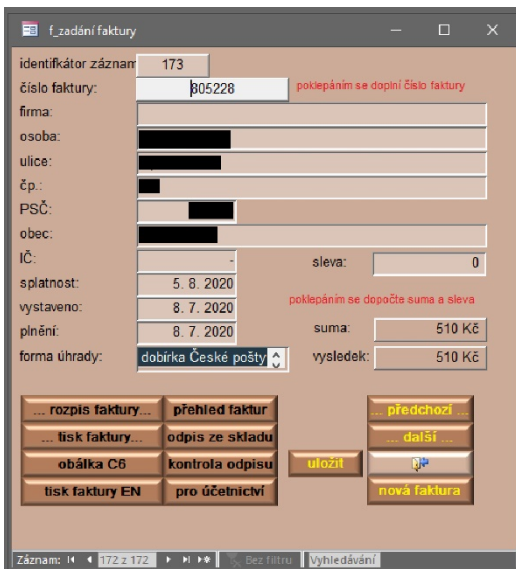
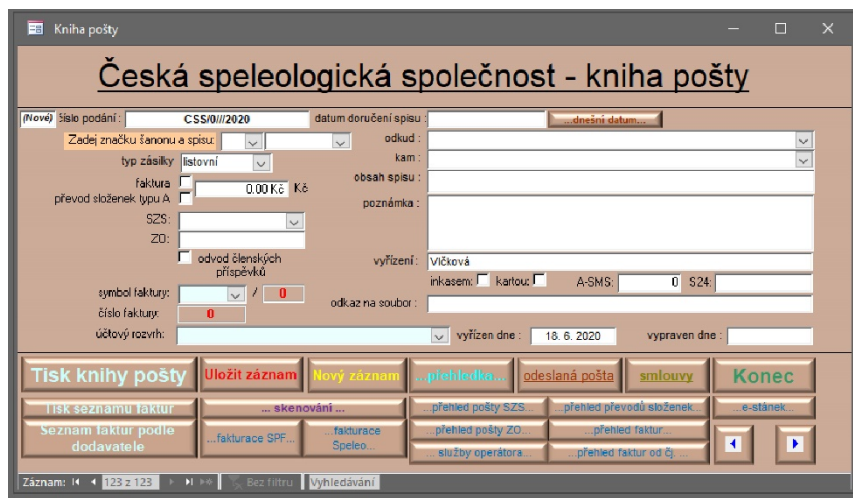
číslo	soubor agend	databáze	obsah
1	provoz kanceláře v elektronickém prostředí	CSS_kancelar.accdb	základní databáze s aplikacemi, propojující agendy sekretariátu, ZO ČSS, jednotlivých členů, dalších oblastí jako např. vydávání ISBN, správa lokálních editorů JESO apod.
2		CSS_kancelar_cleni.accdb	samostatná evidence členů ČSS
3		CSS_kancelar_distribuce.accdb	samostatná evidence, správa a příprava distribuce tiskovin ČSS
4		CSS_kancelar_evidence.accdb	samostatná správa příspěvků členů ČSS
5		CSS_kancelar_inventury.accdb	samostatná databáze evidence a správy majetku ČSS
6		CSS_kancelar_klubi.accdb	samostatná databáze evidence a správy dokumentů jednotlivých ZO ČSS
7		CSS_kancelar_trzba.accdb	samostatná databáze evidence tržeb z prodeje zboží ČSS
8		Kniha_posty_externi.accdb	samostatná aplikace pro provoz knihy pošty ČSS
9		Obalky_externi.accdb	samostatná aplikace pro tisk obálek a správu exkluzivních adres mimo členstvo a ZO ČSS
10		pokladna.accdb	vedení hotovostní pokladny ČSS
11	prodejní stánek ČSS	E-stanekCSS.accdb	základní databáze s výbavou pro evidenci, zpracování, fakturaci a distribuci zboží v rámci provozu e-stánku ČSS
12		Prodejni_stanek_trzba.accdb	samostatná účelová aplikace pro jednorázovou bilanci tržby prostřednictvím e-stánku ČSS
13	fakturace	CSS_kancelar_fakturace.accdb	zakládání, evidence a správa vydaných faktur
14	vydávání ISBN z bloku ČSS	Vydavatel_CSS.accdb	databáze přiděleného bloku ISBN, evidence "vydavatelského archivu" ČSS i mimo přidělený blok ISBN
15	katalogizace knihovny publikací, časopisů a archivu ČSS	ArchivCSS.accdb	databáze s aplikacemi evidence, editace, zpracování a tiskových výstupů archivovaných dokumentů ČSS, týkajících se speleologicky významných lokalit a objektů na území ČR (dlouhodobě rozpracováno)
16		ArchivCSS_db.accdb	samostatná databáze záznamů archivu ČSS
17		Katalogizace.accdb	databáze s aplikacemi pro evidenci a výpůjčky z knihovny časopisů ČSS (v zásadě dokončeno, již se kromě údržby a potřebného rozvoje aplikace jen přidávají nové položky dle potřeby)
18		KnihovnaCSS.accdb	databáze s aplikacemi pro evidenci a výpůjčky z knihovny publikací ČSS (v zásadě dokončeno, již se kromě údržby a potřebného rozvoje aplikace jen přidávají nové položky dle potřeby)
19		Listkovnice_pripava.accdb	samostatná aplikace pro zpracování tzv. "lístkovnice" knihovny ČSS (rozpracováno)
20	oceňování členstva	Vyznamenani.accdb	evidence oceňování členstva; vytvořena k roku 2008, částečně, dle reálné možnosti zahrnuty i seznamy oceněných z předcházejících období
21	přehledy hospodaření	CSS_cash-flow.accdb	jednorázová aplikace nad datovými sešity (formát .xlsx) přehledů hospodaření, čtvrtletně zasílaných od účetní spolku, pro přehled vývoje finančních schopností ČSS
22		Pokladny_2015-2019.accdb	jednorázová aplikace nad ročními pokladnami pro přehled vývoje finančních schopností ČSS
23	valná hromada 2017	VH2017.accdb	databáze s aplikacemi provozních náležitostí valné hromady ČSS v roce 2017 (evidence delegátů apod.)
24	valná hromada 2021	Zpravy-ZO_prehled.accdb	databáze přehledu pro přípravu zprávy za jednotlivé ZO ČSS za období 2017–2021
25	pohyb na účtu ČSS	UcetCSS_2017.accdb	archivace, správa a pracovní výstupy z dat, stahovaných ze Servisu 24 České spořitelny k účtu ČSS, pro přípravu podkladů k zpracování účetnictví pro účetní ČSS – pro každý rok samostatná databáze
26		UcetCSS_2018.accdb	
27		UcetCSS_2019.accdb	
28		UcetCSS_2020.accdb	
29	ZO ČSS	Vekstr_CSS.accdb	databáze s aplikací včetně tiskové přípravy výstupu pro přehled vývoje počtu i věkové struktury členstva ČSS (publikována např. ve výroční publikaci k 40. výročí založení ČSS)
30		VyhledavacWWW.accdb	účelová databáze nad členskou evidencí pro aktualizaci vyhledávače členů ČSS na vnitřní části (intranetu, resp. partnerské sekci) stránek ČSS www.speleo.cz

Tab. 1.1 Přehled databází elektronické kanceláře ČSS

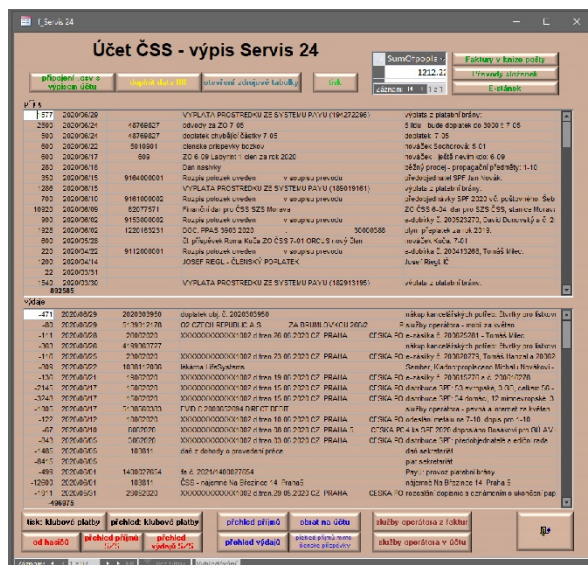
kmenová aplikace správy základních dat: členstva, ZO ČSS, drobných provozních databází aj.

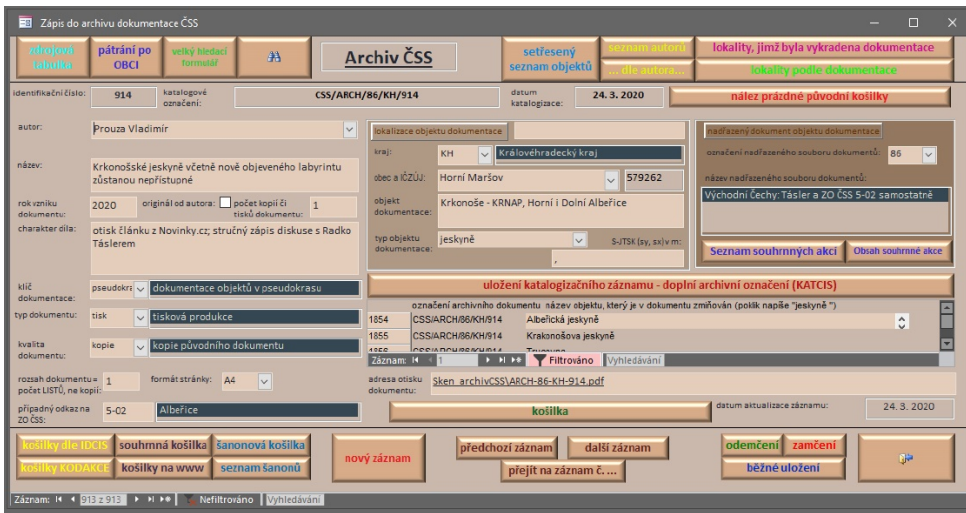
podrobná aplikace pro správu knihy pošta

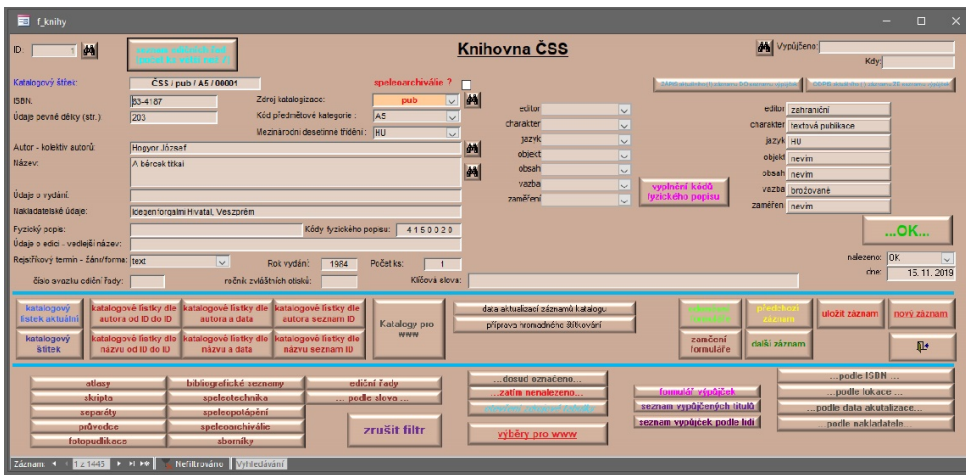
aplikace pro správu vydaných faktur

aplikace pro správu účtu ČSS

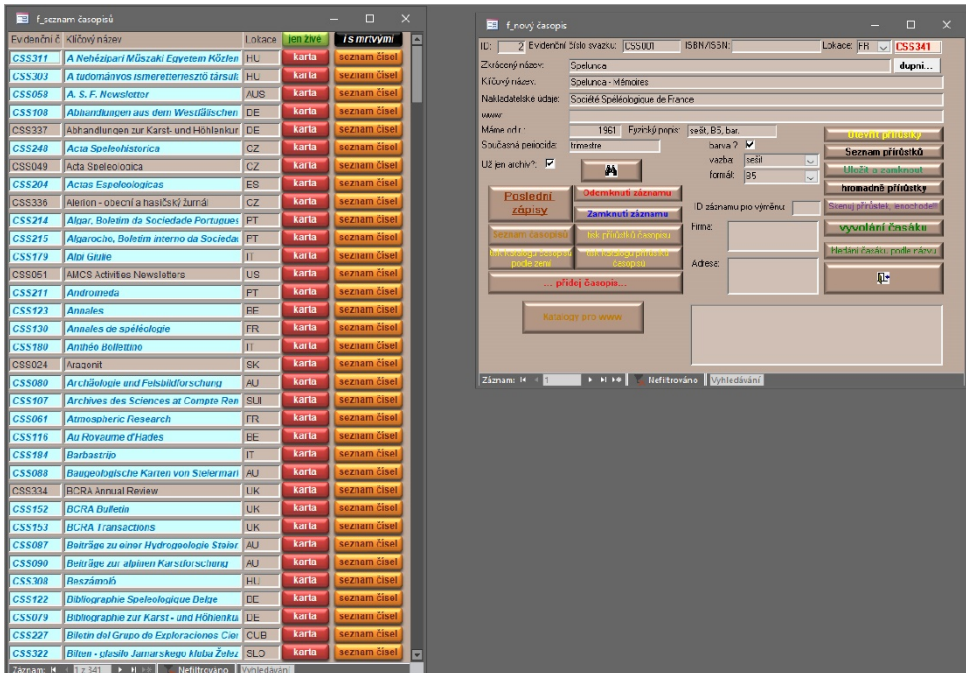

aplikace správy archivních dokumentů tzv. „archivu lokalit“ – posléze budou zahrnuty i dokumenty provozního charakteru (jako např. dokumenty příprav kongresů a konferencí apod.)

aplikace správy knihovny publikací – monografií

aplikace správy knihovny časopisů – periodik

f_e-objednávky

číslo objednávky: 180905217 **vytažení čísla objednávky** **doplnění VS složenky** průkazka člena:

KOPIE - objednávka 180905217 ze www.speleo.cz.eml **dohledání člena ČSS**

najít záznam podle čísla objednávky **zrušit výběr** **...ukaž...**

dnešní datum zápisu: 7. 9. 2018 **lešní datum vyřízení:** 12. 9. 2018

cena: 300 **poštovné ?**

cena celkem: 420 VS složenky: 180905217

rozmezeruj cenu 4 2 0 **rozmezeruj VS** 1 8 0 9 0 5 2 1 7 **cena podacího lístku:** 172

poznámka: Panoš 2 ks

nová objednávka

Květnové nám. 3
252 43 2 5 2 4 3 Průhonice
telefon: **s mezerami a ENTER na podací lístek!!!!**
e-mail:

číslo faktury: 805167 **daňový doklad (faktura)**
doplní se po založení faktury !!!! **kontrola rozpisu faktury**

příprava složenky A **dobírka A** **popisky pro ID:** 360 **tisk podacího lístku DOBÍRKY** **další záznam** **uložit záznam**
cena podacího lístku **tisk podacího lístku bez dobírky** **předchozí**

odpočet skladových zásob **... a kontrola odepsání...** **... hromadná CTRL odpisu...** **tisk roční přehledky**

Záznam: 61 z 413 Nefiltrováno Vyhledávání

aplikace provozu e-stánku ČSS

PRŮJEMENI	JMENO	DATNAR	CLENOD	CLEND0	Clen	kdy	co	st	q	se
Urban						II. sjezd	bronzová medaile			
Urban						III. sjezd	bronzová medaile			
Novák	Vladimír	25. 9. 1975	10. 8. 2012	28. 2. 2014	7-09	2000	čestné uznání			
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	1996	Petrbokova medaile st.	6-25		
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	II. sjezd	zlatá medaile			
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	III. sjezd	čestné členství			
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	II. sjezd	čestné členství			
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	1996	Petrbokova medaile	6-12		
Musil	Jan	1. 12. 1979	19. 2. 2013		7-02	1992	čestné členství	st.		
Němec	Kamil	28. 6. 1964	18. 1. 2014		3-05	in memoriam	čestné členství			
Vodíčka	Petr	8. 2. 1948	31. 1. 2015		1-05	1992	čestné členství			
Vodíčka	Petr	8. 2. 1948	31. 1. 2015		1-05	1994	stříbrný Petrbok			
Vodíčka	Petr	8. 2. 1948	31. 1. 2015		1-05	III. sjezd	zlatá medaile			
Němec	Luboš	15. 6. 1965	28. 2. 2015		7-14	in memoriam	čestné členství			
Novotný	Martin	27. 4. 1952	1. 1. 2016	22. 1. 2018	5 01	III. sjezd	bronzová medaile			
Šromová	Martina	9. 10. 1972	10. 2. 2017	1. 2. 2019	6 01	II. sjezd	bronzová medaile			
Uršáček	Radek	17. 5. 1939	1. 2. 2019		6 01	II. sjezd	bronzová medaile			
Novák	Vladimír	2. 5. 1958	19. 1. 2019		5 01	2000	čestné uznání			
Šimeček	Vojtěch	19. 2. 1994	3. 2. 2020		1Č	1996	čestné členství			
Moravec	Jan ml.	4. 5. 1952	3. 3. 2020		5-03	1994	stříbrný Petrbok			
Moravec	Jan ml.	4. 5. 1952	3. 3. 2020		5-03	II. sjezd	zlatá medaile			
Nejzchleb	Vladimír	9. 4. 1981	15. 5. 2020		6-15	III. sjezd	stříbrná medaile			
Nejzchleb	Vladimír	9. 4. 1981	15. 5. 2020		6-15	II. sjezd	bronzová medaile			
Nejzchleb	Vladimír	9. 4. 1981	15. 5. 2020		6-15	1996	zlatá medaile	6-06		
Nejzchleb	Vladimír	9. 4. 1981	15. 5. 2020		6-15	III. sjezd	stříbrná medaile			
Nejzchleb	Vladimír	9. 4. 1981	15. 5. 2020		6-15	II. sjezd	bronzová medaile			
Sedláček	Radim	11. 8. 1975	17. 9. 1997	31. 12. 1997	1Č	2000	čestné uznání			
Sedláček	Radim	11. 8. 1975	17. 9. 1997	31. 12. 1997	1Č	II. sjezd	bronzová medaile			
Kopecký	Petr	1. 1. 1969	10. 12. 1999	10. 1. 2011	1Č	III. sjezd	stříbrná medaile			
Kopecký	Petr	1. 1. 1969	10. 12. 1999	10. 1. 2011	1Č	1996	zlatá medaile	5-01		
Kopecký	Petr	1. 1. 1969	10. 12. 1999	10. 1. 2011	1Č	III. sjezd	stříbrná medaile			
Kopecký	Petr	1. 1. 1969	10. 12. 1999	10. 1. 2011	1Č	2004	stříbrný Petrbok	5-03		

ukázka pracovního výstupu z databáze ocenění členů ČSS

Stav čerpání dotací a darů pro SZS ČSS k 16.12.2019

celková bilance příjmů a výdajů

celkem dotace MV ČR, GR, HZS (včetně nálehu poskytl): 176 716,00 Kč

z dotace HZS zbývá dočerpat celkem: -30,68 Kč

čerpáno z dotace HZS celkem (pokladnou a faktury jen za uznané náklady): 176 736,68 Kč

stanice Řehov - stanice Čechy		stanice Město - stanice Morava		získané dotace - poskytl nákladní	
aktiva STAV ČERPÁNÍ dotace HZS po zúčtování					
Čechy		Morava		náležitých SZS ČSS	
v Kč	v % z celkové dotace	v Kč	v % z celkové dotace	v Kč	v % z celkové dotace
70 385,00	40,05	105 430,00	60,00	0,00	0,00
-79,00	-0,05	-1,00	-0,00		
70 286,00	40,00	105 429,00	60,00		

stav dotací			stav dotací	
stav	dotace	stav	stav	stav
Amberg 2018 (výgrn) 879 000 Kč	10 000,00 Kč	Amberg 2019 (výgrn) 879 000 Kč	0,00	10 000,00 Kč
Amberg 2019 (výgrn) 879 000 Kč	10 000,00 Kč	Amberg 2019 (výgrn) 879 000 Kč	1 360,00	6 740,00 Kč
Krupka (výgrn) 879 000 Kč	100 000,00 Kč	Krupka (výgrn) 879 000 Kč	-7,38	100 000,00 Kč

soupis uplatněných dokladů dle stanic na dotaci MV ČR, GR, HZS

v Kč SZS		Čechy		Morava		získané dotace - poskytl nákladní	
stav	stav	stav	stav	stav	stav	stav	stav
14.1.2019	1520719						
14.1.2019	152010	100,00 Kč	100,00 %				
pokladnou celkem 90,00							
v Kč SZS		Čechy		Morava		získané dotace - poskytl nákladní	
stav	stav	stav	stav	stav	stav	stav	stav
1.1.2019	152010						
2.1.2019	152010						
3.1.2019	152010						
4.1.2019	152010						
5.1.2019	152010						
6.1.2019	152010						
7.1.2019	152010						
8.1.2019	152010						
9.1.2019	152010						
10.1.2019	152010						
11.1.2019	152010						
12.1.2019	152010						
13.1.2019	152010						
14.1.2019	152010						
15.1.2019	152010						
16.1.2019	152010						
17.1.2019	152010						
18.1.2019	152010						
19.1.2019	152010						
20.1.2019	152010						
21.1.2019	152010						
22.1.2019	152010						
23.1.2019	152010						
24.1.2019	152010						
25.1.2019	152010						
26.1.2019	152010						
27.1.2019	152010						
28.1.2019	152010						
29.1.2019	152010						
30.1.2019	152010						
31.1.2019	152010						
1.2.2019	152010						
2.2.2019	152010						
3.2.2019	152010						
4.2.2019	152010						
5.2.2019	152010						
6.2.2019	152010						
7.2.2019	152010						
8.2.2019	152010						
9.2.2019	152010						
10.2.2019	152010						
11.2.2019	152010						
12.2.2019	152010						
13.2.2019	152010						
14.2.2019	152010						
15.2.2019	152010						
16.2.2019	152010						
17.2.2019	152010						
18.2.2019	152010						
19.2.2019	152010						
20.2.2019	152010						
21.2.2019	152010						
22.2.2019	152010						
23.2.2019	152010						
24.2.2019	152010						
25.2.2019	152010						
26.2.2019	152010						
27.2.2019	152010						
28.2.2019	152010						
29.2.2019	152010						
30.2.2019	152010						
31.2.2019	152010						
1.3.2019	152010						
2.3.2019	152010						
3.3.2019	152010						
4.3.2019	152010						
5.3.2019	152010						
6.3.2019	152010						
7.3.2019	152010						
8.3.2019	152010						
9.3.2019	152010						
10.3.2019	152010						
11.3.2019	152010						
12.3.2019	152010						
13.3.2019	152010						
14.3.2019	152010						
15.3.2019	152010						
16.3.2019	152010						
17.3.2019	152010						
18.3.2019	152010						
19.3.2019	152010						
20.3.2019	152010						
21.3.2019	152010						
22.3.2019	152010						
23.3.2019	152010						
24.3.2019	152010						
25.3.2019	152010						
26.3.2019	152010						
27.3.2019	152010						
28.3.2019	152010						
29.3.2019	152010						
30.3.2019	152010						
31.3.2019	152010						
1.4.2019	152010						
2.4.2019	152010						
3.4.2019	152010						
4.4.2019	152010						
5.4.2019	152010						
6.4.2019	152010						
7.4.2019	152010						
8.4.2019	152010						
9.4.2019	152010						
10.4.2019	152010						
11.4.2019	152010						
12.4.2019	152010						
13.4.2019	152010						
14.4.2019	152010						
15.4.2019	152010						
16.4.2019	152010						
17.4.2019	152010						
18.4.2019	152010						
19.4.2019	152010						
20.4.2019	152010						
21.4.2019	152010						
22.4.2019	152010						
23.4.2019	152010						
24.4.2019	152010						
25.4.2019	152010						
26.4.2019	152010						
27.4.2019	152010						
28.4.2019	152010						
29.4.2019	152010						
30.4.2019	152010						
31.4.2019	152010						
1.5.2019	152010						
2.5.2019	152010						
3.5.2019	152010						
4.5.2019	152010						
5.5.2019	152010						
6.5.2019	152010						
7.5.2019	152010						
8.5.2019	152010						
9.5.2019	152010						
10.5.2019	152010						
11.5.2019	152010						
12.5.2019	152010						
13.5.2019	152010						
14.5.2019	152010						
15.5.2019	152010						
16.5.2019	152010						
17.5.2019	152010						
18.5.2019	152010						
19.5.2019	152010						
20.5.2019	152010						
21.5.2019	152010						
22.5.2019	152010						
23.5.2019	152010						
24.5.2019	152010						
25.5.2019	152010						
26.5.2019	152010						
27.5.2019	152010						
28.5.2019	152010						
29.5.2019	152010						
30.5.2019	152010						
31.5.2019	152010						
1.6.2019	152010						
2.6.2019	152010						
3.6.2019	152010						
4.6.2019	152010						
5.6.2019	152010						
6.6.2019	152010						
7.6.2019	152010						
8.6.2019	152010						
9.6.2019	152010						
10.6.2019	152010						
11.6.2019	152010						
12.6.2019	152010						
13.6.2019	152010						

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V			
1	listek	objev	objev	zabraněný	do sborníku	příspěvek přednáška poster	seznam objevů ČR	seznam objevů zahraničí	STRAŽEK příspěvek u věstník sborník	seznam příspěvků sborníku	ID předn ásky	seznam přednášek	ID	seznam posterů											
2	autom. číslo dle seznamu	číslo dle seznamu	číslo dle seznamu	číslo dle seznamu	číslo dle seznamu	číslo dle seznamu	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR	objev ČR		
3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
4	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
6	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
7	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25				
8	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25					
9	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25						
10	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25							
11	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25								
12	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25									
13	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25										
14	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25											
15	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25												
16	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25													
17	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25														
18	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25															
19	17	18	19	20	21	22	23	24	25																
20	18	19	20	21	22	23	24	25																	
21	19	20	21	22	23	24	25																		
22	20	21	22	23	24	25																			
23	21	22	23	24	25																				
24	22	23	24	25																					
25	23	24	25																						
26	24	25																							
27	25																								

aplikace pro počítání hlasů pro vyhlásování cen Speleofóra

Součástí činností sekretariátu je i zpracovávání **podkladů pro vedení účetnictví spolku** (forma podvojná, smluvně zajištěno u externí účetní). Pro **čtvrtletní přehledy hospodaření, vyvěšované na intranetu ČSS** (<https://www.speleo.cz/prehledy-hospodareni-css>) sekretářka v potřebném několikadenním předstihu zpracovává a odesílá jak účetní, tak hospodáři ČSS standardizovaný soubor podkladů ve formátu .xlsx (zdrojem jsou výše zmíněné zdrojové databáze) jak za pohyb na účtu ČSS, tak za pokladnu, převody složenek i proplácení či vydávání faktur. Součástí přípravy podkladů jsou samozřejmě i výpisy z účtu spolku u ČS, resp. na platební bráně zprostředkovatele PayU. Následně vypracované přehledy od účetní sekretářka doplňuje přehlednými grafy a vyvěšuje na intranet ČSS.

Na přelomu roku sekretářka navíc zpracovává **roční evidenci majetku** spolku kromě majetku, disponovaného u SZS ČSS (nákup z dotací či z darů pro SZS ČSS, která jsou ovšem vedeny na celý spolek, a proto jde o majetek spolku, nikoliv SZS ČSS, resp. jejích jednotlivých stanic – ty mají tento majetek předány k řádnému užívání pro účely speleozáchrany); dále i **inventuru zboží na skladě**, určené k prodeji (výtisky Spelea, sborníků Speleofóra, propagační předměty, odborná literatura, tričky aj.).

3. Přehled zpracovaných dokumentů v rámci kompletní činnosti sekretariátu

rok	kniha pošty – počet čj. vůbec	počet dokumentů mimo účetní doklady	počet proplacených faktur	počet převodů složenek	počet vydaných faktur
2017	217	85	101	31	26
2018	236	94	118	24	23
2019	252	76	146	30	31
2020	264	87	152	24	44

Do zpracovávání běžných dokumentů sekretářkou spolku patří i:

a. vydávání pokladních dokladů

rok	pokladna ČSS – počet dokladů vůbec ¹	počet příjmových dokladů	počet výdajových dokladů
2017	94	7	77
2018	70	10	60
2019	53	11	42
2020	22	11	11

b. provoz datové schránky ČSS

Datová schránka ČSS byla zprovozněna koncem roku 2017, od jejího otevření bylo sekretářkou **zpracováno více než 90 dokumentů, převážně oznámení o zahájení správního řízení či o rozhodnutí příslušného úřadu – kromě toho byly prostřednictvím datové schránky odesílány i dokumenty např. do veřejného rejstříku, ministerstvu vnitra aj.:**

2018: 40 dokumentů
2019: 18 dokumentů
2020: 36 dokumentů

c. předávání dokumentů do veřejného rejstříku (každoroční účetní závěrky ČSS i řádně fungujících ZO ČSS)

Kromě účetní závěrky celé ČSS sekretářka zajistila každoroční **předání účetních závěrek** řádně fungujících ZO ČSS (některé z nich bylo nutno vytahovat z papírových zpráv a skenovat):

2017 za rok 2016: 37 ZO ČSS
2018 za rok 2017: 30 ZO ČSS
2019 za rok 2018: 34 ZO ČSS

¹ Počet pokladních dokladů se zásadně snížil na úkor nárůstu faktur z důvodu přechodu plateb poštovním prostřednictvím platební karty, jejíž transakce spadají do vypořádání formou fakturace.

2020 za rok 2019: 34 ZO ČSS

2021 za rok 2020: 34 ZO ČSS

- d. **postupování dokumentů pověřené AK** (existenční dokumenty ZO ČSS – souhlasy statutárních zástupců či majitelů nemovitostí)

2018: 1× sídlo ZO ČSS

2019: 1× sídlo ZO ČSS, 3× statutární zástupce ZO ČSS

2020: 3× statutární zástupce ZO ČSS

2021: 4x sídlo i statutární zástupce ZO ČSS

- e. **vytváření účelových dokumentů**, resp. spolupráce s AK na jejich vytvoření:

- ✓ zápis a usnesení VH a jejich vyvěšení na www.speleo.cz
- ✓ VOP k provozu e-stánku (AK Fiala, Tejkal a partneři, Brno)
- ✓ směrnice ke GDPR (AK Fiala, Tejkal a partneři, Brno)
- ✓ licence JESO lokálním editorům či odborným uživatelům za jednotlivé ZO ČSS
- ✓ potvrzení o členství v ČSS
- ✓ jednorázové hospodářské podklady pro hospodáře ČSS – srovnávání vývoje cen zboží a služeb na trhu vůči statisticky publikovanému růstu mezd ve vztahu k aktuální výši členských příspěvků apod.

Kromě uvedených dokumentů v letech 2018 a 2019 sekretářka zkusila najít tematicky jakžtakž spřízněné dotace pro podporu digitalizace archivu ČSS, ovšem ze 100 % neúspěšně:

2018: NadaceT-Soft-Eternity; NadaceVia

2019: LASVIT; Ministerstvo kultury ČR

Kromě práce s jednotlivými dokumenty a doklady sekretářka spolku zavedla a zabezpečila provoz i **elektronické online komunikace** se ZO ČSS či s jednotlivými členy ČSS (viz dále v textu v kap. Zajištění IT pro sekretariát ČSS):

- hromadná pošta SendMails (placená licence; po roce 2018 zásadně zpřísnila podmínky provozu)
- hromadná pošta MailChimp (zdarma nejjednodušší licence; prakticky neomezená online komunikace, ovšem jen s nízkou úrovní aplikační vybavy)
- hromadné posílání SMSender (placená licence)

Mimo reflektovatelné povinnosti sekretariátu ČSS sekretářka spolku musí vzhledem k dalším okolnostem vést i – co možná nejjednodušší z důvodu své faktické neobdobnosti – **mzdovou agendu** – kromě svých vlastních DPP a potvrzení o příjmu vede totéž pro další jednorázově nasmlouvané spolupracovníky – redaktorku Spelea a sborníku Speleofóra, případně další zpracovatele sborníků Speleofóra. Externí účetní pracuje pro spolek na základě faktury své práce.

4. Zpracovávání dokumentů orgánům a organizačním složkám ČSS

Sekretářka po každém zasedání **předsednictva a dozorčího sboru** vypracovává jednak zápisy jednání přítomných, které jsou formou dokladu přítomným na zasedání, o čem se jednalo, komu byla jaká záležitost svěřena k řešení apod. včetně případných podrobných příloh – zápisy s ohledem na další (osobní podrobnosti, spekulativní úvahy aj.) jsou určeny pouze pro účastníky zasedání ve smyslu připomínky obsahu a důsledků zasedání. Z nich teprve po kontrole v prvním kole předsedou ČSS, v druhém kole pak přítomnými na konkrétním zasedání a zpracování všech zaslaných připomínek vypracuje publikovatelný oběžník členstvu ČSS, který je ovšem následně vyvěšován i na veřejně přístupné části stránek www.speleo.cz na adrese <https://www.speleo.cz/obezniky-vydane-predsednictvem>.

Každý rok sekretářka vypracovává Výroční zprávu o činnosti, obsahující shrnutí práce předsednictva a dozorčího sboru v předcházejícím roce, a vyvěšuje ji k dispozici veřejnosti na adrese <https://www.speleo.cz/vyrocní-zpravy>.

V období 2017 (započteno je období po VH 2017) až 2021 sekretářka po zasedáních předsednictva a dozorčího sboru ČSS zpracovala:

rok	zápis	oběžník
2017	5	4 (zápisy z 1. a 2. zasedání sloučeny)
2018	5	5
2019	5	5
2020	4 (z důvodů protiepidemických opatření se jedno jarní zasedání nekonalo)	4
2021	2 (z důvodů protiepidemických opatření se dvě zimní a jarní zasedání nekonala)	2
celkem dokumentů	21	16

Dále sekretářka každoročně po Novém roce tři měsíce pracuje jako listinný polír a připomíná, urguje a vymáhá doručení **zpráv o činnosti ZO ČSS v předcházejícím roce včetně zápisů z výročních schůzí ZO ČSS**, a to ve formátu a způsobem určeným stanovami ČSS. Tato svým způsobem méně příjemná činnost není nikdy 100% úspěšná, nicméně lze říci, že většina ZO ČSS připomínkám naslouchá a snaží se vyhovět, jak dokáže nejlépe. Výsledek tohoto vymahačského počínání je částečně prezentován v druhé části celé zprávy o činnosti oddílem zpráv jednotlivých ZO ČSS za jednotlivé roky celého období.

Sekretářka fungovala i jako **asistentka náčelníka SZS ČSS** a řešila platby faktur, zpracování žádostí, zúčtování, zpráva atd. za dotace a granty SZS ČSS. Kromě běžné pošty – zpracování některých exkluzivních dokumentů (korespondence s MV ČR ohledně záchranné akce v Thajsku aj.), přeposílání doručených dokumentů aj. – zpracovala pro SZS ČSS tyto dokumenty a doklady: a dozorčího sboru ČSS zpracovala:

rok	MV ČR, GR HZS	Rada JmK	SSF-Speleo Secours Francais	Český Červený kříž
2017	12 přehledů čerpání + 3 pokladní doklady, 29 ks faktur; zúčtování, zpráva k čerpání, roční zpráva o činnosti za 2016	-	-	platba za kolektivní členství, roční zpráva za 2016 a plán činnosti na 2017
2018	14 přehledů čerpání + 4 pokladní doklady, 34 ks faktur; zúčtování, zpráva k čerpání, roční zpráva o činnosti za 2017	-	nabídka, rozpočet, smlouva, 3 ks přeshraničních faktur	platba za kolektivní členství, roční zpráva za 2017 a plán činnosti na 2018
2019	11 přehledů čerpání + 2 pokladní doklady, 41 ks faktur; zúčtování, zpráva k čerpání, roční zpráva o činnosti za 2018	žádost, zúčtování (8 ks faktur), zpráva + zahrnutí do čerpání dotací stanicemi SZS ČSS	-	platba za kolektivní členství, roční zpráva za 2018 a plán činnosti na 2019
2020	10 přehledů čerpání + 1 pokladní doklad, 34 ks faktur; zúčtování, zpráva k čerpání, roční zpráva o činnosti za 2019	žádost – vzhledem k pandemii donátorem vše zrušeno; koncem roku přece jen realizováno ve sníženém objemu proti žádosti, zúčtování (11 ks faktur), zpráva + zahrnutí do čerpání dotací stanicemi SZS ČSS	nabídka, rozpočet – vzhledem k pandemii zrušeno	platba za kolektivní členství, roční zpráva za 2019 a plán činnosti na 2020
2021 k datu konání VH ČSS	zúčtování, zpráva k čerpání, roční zpráva o činnosti za 2020	zúčtování (11 ks faktur), zpráva + zahrnutí do čerpání dotací SZS ČSS za rok 2020; žádost o dotaci na rok 2021	-	platba za kolektivní členství, roční zpráva za 2020 a plán činnosti na 2021

5. Vydávání ISBN

Sekretářka ČSS od roku 2013, ve spojitosti s tehdejší produkcí tisků pro XVI. Mezinárodní speleologický kongres v Brně, vede **správu bloku ISBN, přiděleného Národní knihovnou**, u níž je vedena jako kontaktní osoba pro středisko přidělování ISBN.

ISBN od té doby každoročně sekretářka vydává jednak pro každoroční sborník Speleofóra, jednak

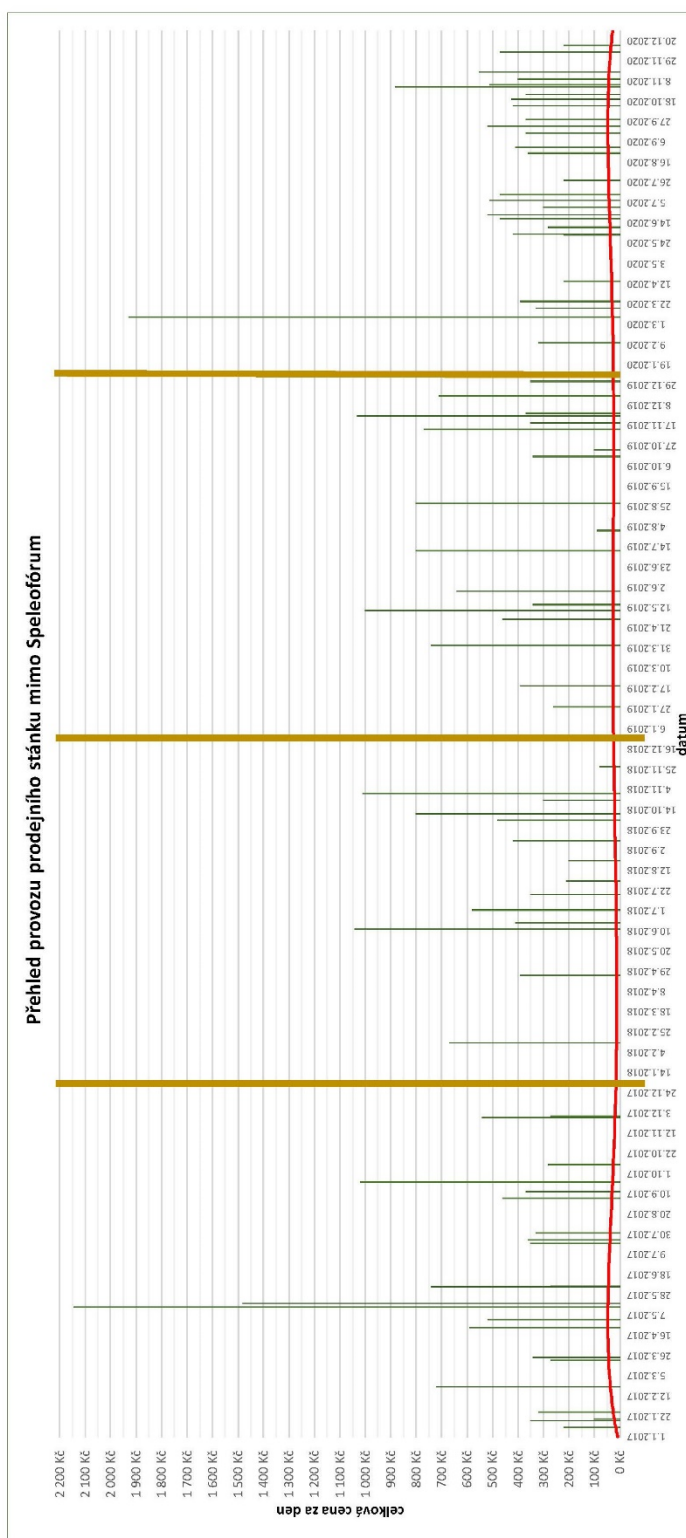
publikacím, jejichž autoři o to v souladu s pravidly, schválenými představenstvem ČSS v roce 2015, řádně požádají.

ISBN z bloku ČSS	název publikace	autor	předpokládaný měsíc a rok vyjítí	ohlášeno do NIK
978-80-905493-0-2	Czech Speleological Society 2009-2012	Novotná, Jiřina et al. eds.	červenec 2013	1.1.2017
978-80-87857-25-0	Czech Speleological Society 2013-2016	Novotná, Jiřina et al. eds.	červen 2017	7.6.2017
978-80-87857-24-3	Seznam titulů knihovny a archivu ČSS	Vičková, Veronika, ed.	srpen 2017	14.8.2017
978-80-87857-26-7	Sborník Speleofórum 2018	Novotná, Jiřina et al. eds.	duben 2018	4.10.2017
978-80-87857-28-1	Cesty ke Zlaté kolébce / Expedice Taurus 2013, 2014, 2015,	Janoušek Evžen	duben 2018	4.4.2018
978-80-87857-32-8	Přehled právních norem a předpisů upravujících práci	Antonín Jiří, Belica Ondřej	duben 2018	29.3.2018
978-80-87857-30-4	Atlas krasových jevů Dolního vrchu / Also-hegy	Vlk Luděk ed. et al.	duben 2019	12.3.2019
978-80-87857-31-1	Atlas of Karst Phenomena at Dolný vrch / Also-hegy	Vlk Luděk ed. et al.	duben 2019	13.3.2019
978-80-87857-34-2	Speleofórum 2019	Novotná, Jiřina et al. eds.	duben 2019	14.2.2019
978-80-87857-37-3	Česká speleologická společnost: 40 let poctivé papírové	Vičková, Veronika	říjen 2019	11.10.2019
978-80-87857-36-6	Speleofórum 2020	Novotná, Jiřina et al. eds.	duben 2020	19.5.2020
978-80-87857-38-0	Sborník anglických abstraktů Speleofóra 2020	přihlášený editor Marek Audy	duben, 2020	dosud nerealizováno
978-80-87857-40-3	Býčí skála / Jeskyně a člověk – příroda a kultura	ZO ČSS 6-01 Býčí skála ed.	červenec 2020	31.5.2020
978-80-87857-41-0	Speleofórum 2021	Novotná, Jiřina et al.	duben 2021	21. 4. 2020

6. Provoz e-stánku ČSS (tzv. „e-shop“)

Sekretářka spolku zajišťuje **provoz prodejního stánku** jeskyňářských publikací a dalších odborných a propagačních materiálů, a to kromě každoročního Speleofóra téměř výhradně formou e-zasílatelství (tzv. „e-shop ČSS“). Pro potřebu **inventury a organizace prodeje** sekretářka spolku vypracovala **speciální aplikaci** v prostředí MS Access pro **evidenci zboží, tisk daňových dokladů, složenek, podacích lístků** atd. – viz již výše v textu.

Ze zmíněné aplikace s databází prodeje je patrné, že za období 2017–2020 zajistila sekretářka následující objem e-prodeje s fakturací a evidencí plateb, jakož i balicími a odesílacími službami:

rok	celková tržba včetně zaplaceného poštovného	celkový počet zásilek
2017	12 386,00 Kč	23
2018	8 439,00 Kč	18
2019	11 529,00 Kč	24
2020	15 797,00 Kč	37

Veronika Vlčková
28. 12. 2020

7. Zajištění IT pro sekretariát ČSS

a. údržba a obnova používaného HW

Sekretářka po celou dobu kontroluje a v případě potřeby zařizuje nákup či opravy kancelářského hwybavení; v období 2017–2020 bylo nutno zakoupit pouze dva drobné stroje a obměnit tonery spolkového multifunkčního zařízení:

- ✓ 21. 9. 2017 dataprojektor BenQ na vyžádání komise pro vzdělávání

- ✓ průběžně údržba tiskárny (nákup a výměna tonerů)

b. aktualizace a upgrade využívaného SW

Sekretářka spolku se stará i o stav a aktuálnost užívaného sw-vybavení, což v daném období znamenalo jednak nákup nových verzí vybraných běžně užívaných SW, jednak zaplacení dalších licenčních období či předplacení kreditu:

- ✓ 30. 9. 2017 **Adobe Acrobat Pro 2017**
- ✓ 31. 10. 2019 operační systém **Windows 10 CZ** a balík **MS Office 2019 Professional**
- ✓ licence antiviru **ESET NOD32 Antivirus**
- ✓ licence **SendMails** – hromadná pošta pro komunikaci s organizačními složkami i členstvem ČSS
- ✓ **Mailchimp** – freeware hromadná pošta pro komunikaci s členstvem ČSS poté, co GDPR zásadně ovlivnilo využitelnost sw SendMails
- ✓ **Zásilkovna** – zadávání zásilek a údržba adresáře systému Zásilkovny především pro balíky se papírovou formou časopisu Speleo
- ✓ kreditní systém **SMSender** – hromadné zaslání SMS zpráv členstvu ČSS

c. redakce a tvorba článků na www.speleo.cz ve svěřených částech

Sekretářka spolku zabezpečovala i provz a stav svěřených částí stránek www.speleo.cz:

- ✓ intranet – vyvěšování dokumentů a dokladů ČSS, přehledů plateb a doručených dokumentů ZO ČSS, adresáře a kontaktní údaje ZO ČSS apod. - <https://www.speleo.cz/neve-rejne-dokumenty-a-doklady-css>
- ✓ vyvěšování aktualizovaného katalogu knihovny publikací - <https://www.speleo.cz/katalog-publikaci-v-knihovne-css>
- ✓ vyvěšování aktualizovaného katalogu knihovny časopisů - <https://www.speleo.cz/se-znam-casopisu-v-knihovne-css>
- ✓ vyvěšování doručených elektronických publikací a konferenčních avíz apod. - <https://www.speleo.cz/publikace-elektronicke>
- ✓ vyvěšování aktualizovaného katalogu archivu ČSS - <https://www.speleo.cz/archiv-css>
- ✓ zpracování elektronického obrazu archivu skupiny SE3 - <https://www.speleo.cz/rocenky-skupiny-se-3>
- ✓ vyvěšování sborníků z podzimních Setkání - <https://www.speleo.cz/sborniky-ze-setkavani-v-ceskem-krasu>
- ✓ vyvěšování elektronických publikací, vydaných ČSS formou URL odkazu - <https://www.speleo.cz/edice-css-publikace-ke-stazeni>
- ✓ provoz „e-shopu“ – vedení a aktualizace seznamu zboží - <https://www.speleo.cz/e-shop>
- ✓ vyvěšování Spelea do č. 77 a rozesílání e-mailových avíz členstvu - <https://www.speleo.cz/casopis-speleo>
- ✓ vyvěšování upoutávek sborníků Speleofóra - <https://www.speleo.cz/sbornik-speleoforum-obsah>

d. zálohování médií a dat

Na sekretářce spolku je též povinnost zálohovat data, a to jak databázi a jejich aplikací, tak doručených i vypracovaných dokumentů, které jsou zálohovány v:

- ✓ datovém úložišti (fyzické kopie adresářů, exkluzivní kopie balíků dokumentů atd.)
- ✓ archivu CD-ROM (kopie dokumentů zejména ze ZO ČSS; z předcházejících dob i archiv VHS kazet konvertovaných na DVD, zálohové kopie celých adresářů z období, kdy nebylo k dispozici datové úložiště)

e. vlastní aplikační vybavení v prostředí MS Office

Sekretářka spolku kromě toho pracuje i jako vývojářka aplikací na míru (viz výš kap. Provoz

kancelářské agendy v elektronické formě), což ovšem vyžaduje následnou údržbu, kontrolu, případně opravu či optimalizace již vyvinutých aplikací. Navíc ovšem vyrábí i specifické aplikace v jednodušším prostředí MS Excel, a to jak příležitostně, tak i pro následné standardní užívání, z nichž má smysl zmínit:

- ✓ doplňující grafy ke čtvrtletním přehledům hospodaření, resp. pro Výroční zprávy ČSS
- ✓ počítání hlasů při vyhlásování cen Speleofóra

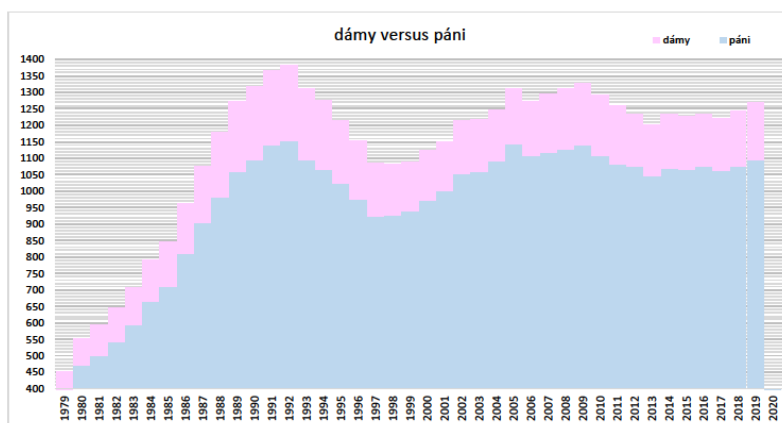
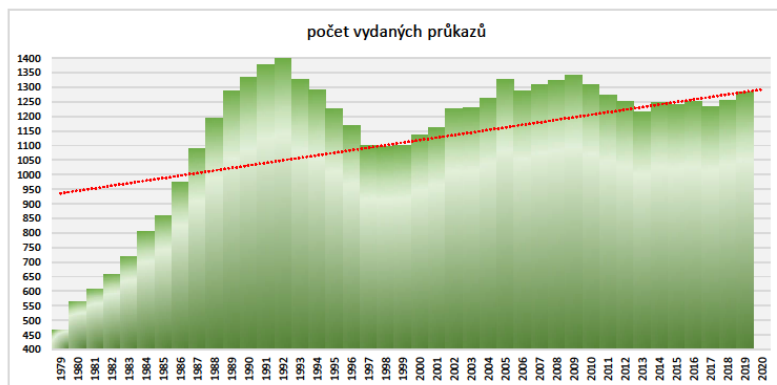
8. Přehled stavu členstva ČSS

Sekretářka spolku vedla kompletní členskou evidenci – v souladu s přijatou směrnicí ke GDPR (2018), která zahrnuje:

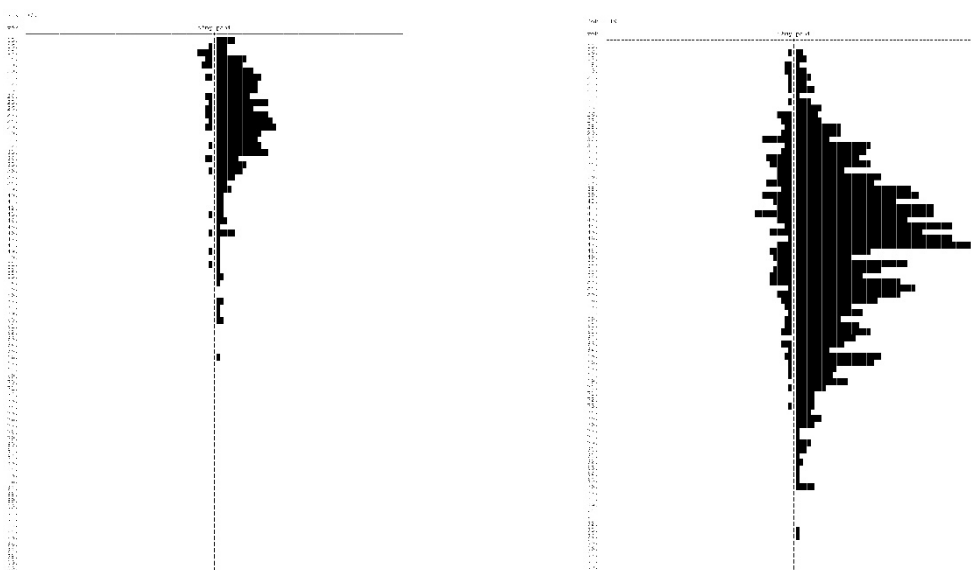
- ✓ přijímání, evidenci a kontrolu **plateb členských příspěvků**, resp. urgence a prosby o placení
- ✓ **výrobu průkazek** – v roce 2018 nastoupilo místo domácího tisku a laminování kartiček tisk a vylupování předtištěných stránek
- ✓ zakládání účtů a prvotních hesel pro **přístup do intranetu** www.speleo.cz („partnerská sekce“)
- ✓ v případě souhlasu člena s e-mailovou korespondencí vkládání do **seznamu kontaktů pro hromadnou poštu** (SendMails, resp. později Mailchimp)

Pro obecnou informaci o stavu a vývoji členské základny sekretářka zpracovala výstupy, dokladující jednak vývoj počtu členů ČSS (založeno na počtu vydaných průkazů v tom kterém roce), jednak věkovou strukturu členstva a její vývoj (podrobné grafy zveřejněny v publikaci „40 let poctivé papírové podpory pilného prohledávání podzemí“ v roce 2019). Všeobecné ilustraci poslouží následující dvě ukázky:

a. výdej průkazů a stav členstva

b. věková struktura – ukázka ze souboru grafů pro každý rok existence ČSS

9. Příprava VH 2021

Pro uspořádání valné hromady ČSS na jaře 2021 sekretářka spolku:

- ✓ postupně **urgovala dodávání zpráv** komisí, organizačních složek a orgánů ČSS
- ✓ **sestavila a redakčně upravila kompletní zprávu** o činnosti ČSS za období 2017–2020, zahrnující dílčí zprávy:
  - předsednictvo – zpracovala z výročních zpráv o činnosti předsednictva, které každoročně vyhotovuje a vyvěšuje na www.speleo.cz (<https://www.speleo.cz/vyrocnizpravy>)
  - dozorčí sbor – podklad dodal předseda dozorčího sboru
  - pracovní komise – podklady dodali předsedové jednotlivých komisí
  - hospodaření spolku – podklady čtvrtletních a ročních přehledů, zpracovávaných sekretářkou společně se smluvní účetní uspořádal hospodář spolku
  - SZS ČSS – podkladem byly roční zprávy donátorům, které sekretářka každoročně vypracovává a odesílá, doplněné náčelníkem SZS ČSS
  - ZO ČSS – upravila a sestavila z ročních zpráv o činnosti tak, jak je jednotlivé ZO ČSS každoročně dle stanov ČSS zasílají na sekretariát společně s placením ročních odvodů z příspěvků členů do společné pokladny ČSS
- ✓ **organizačně se podílela** na zajištění ubytování a jednacího prostoru valné hromady

10. Organizace nestandardních činností

- Distribuce balíků tiskovin prostřednictvím služby Zásilkovny

V roce 2019 předsednictvo schválilo vzhledem k ceně poštovního za balíky distribuce časopisu Speleo jednotlivé ZO ČSS u České pošty **přechod k přepravní firmě Zásilkovna**, která pracuje s cenami zásilek mnohem příznivějšími, ovšem formou především **ukládacích služeb** (s příplatkem je možno zajistit i odnos na konkrétní adresu). Pro přechod k této firmě musela ovšem sekretářka spolku zorganizovat poměrně spleťtíou akci, která sestávala z kroků:

- ✓ **oslovit Zásilkovnu** a ověřit s pověřeným zástupcem možnosti a způsoby užívání služeb Zásilkovny v roli odesílatele
- ✓ následně sekretářka **vyzvala jednotlivé ZO ČSS**, aby si samy určily, na kterou úložnu Zásilkovny chtějí zaslat balík se Speleem – tato akce proběhla **dvoukolově** s kontrolním

- ověřením vybraných míst
- ✓ původní představa byla, že odesílat balíky bude přímo sama D+H tiskárna; té se však ne-dařilo připojit se na služby Zásilkovny jako odesílatel, takže tuto roli převzal sekretariát ČSS
- ✓ sekretářka tedy dále musela **založit účet u Zásilkovny** na IČ ČSS a naučit se **příslušný obslužný software** pro správu uložených adres příjemců zásilek, organizaci každého po-dání a vytvoření a tisk adresních štítků – ty byly posléze s průvodním podacím listem ve formátu PDF předány D+H tiskárně, která teprve dopravila balíky do místního podacího místa Zásilkovny – valná většina ZO ČSS tento přechod kvitovala s úlevou, byť se našly dvě nebo tři skupiny, které měly s přijetím balíku přece jen jisté nesnáze

Celková cena distribuce balíků se Speleem byla řádově o třetinu nižší než u České pošty, a navíc s relativně mnohem komfortnější obsluhou vydání balíků (žádné ztracené či poškozené nebo vý-znamně opožděné zásilky jako u České pošty se nekonaly).

- Organizace přípravy pro přechod vydávání časopisu Speleo z papírové na elektronickou formu

Přes veškerou snahu dostatečně zlevnit produkci a distribuci spolkového časopisu v papírové formě předsednictvo zjara, **po prostudování a rozvážení stavu a výhledu financí ČSS** rozhodlo o jediné příležitosti, jak dostatečně zlevnit výrobu **Spelea** a udržet jej tak při životě, a to **přejít z papírové forma na elektronickou**. Do rozhodnutí se promítly i současné moderní technologie a přesun mladších lidí do oblasti **práce s informačními zdroji v digitální podobě, která je čím dál více a významněji preferována**. Sekretářka tedy následně zajistila následující akce, spojené s pře-chodem na elektronické Speleo:

- ✓ **zajištění a platba příslušné domény** (www.eSpeleo.cz, resp. www.e-Speleo.cz) – obě jsou jak placeny, tak chráněny ochrannou známkou v kolektivním vlastnictví ČSS
- ✓ **zajištění a úprava fyzického prostoru** na www.speleo.cz
- ✓ příprava, spuštění a zhodnocení výsledku **dotazníkové akce**, kolik členů ČSS by přesto stále mělo zájem o papírovou formu Spelea: výsledek dotazníku bohužel ukázal příliš nízký počet zájemců, jimž by se tisk malonákladu Spelea a jeho distribuce zásadně prodra-žila, takže varianta alespoň částečného nákladu Spelea v papírové formě byla definitivně zamítnuta:
  - dosavadní náklad 1400 ks
  - požadovaný náklad 125 ks: z celkového nákladu jde o 8,9 % zájemců, z celkového po-čtu členů jde o 8,8 % zájemců
- ✓ **ukončení starého ISSN pro Speleo a zajištění nového** (pro každou formu periodika Ná-rodni knihovna a pravidla vydávání ISSN vyžadují samostatná čísla)
- ✓ **rozeslání informace o změně formy Spelea** z papírové na elektronickou příjemcům z řad:
  - členů ČSS
  - povinných příjemců ze zákona
  - příjemců v rámci domácí výměny literatury
  - příjemců v rámci zahraniční výměny literatury
  - repre-příjemců mimo řady členstva ČSS
  - předplatitelů Spelea mimo řady členstva ČSS

Informaci sekretářka rozeslala těm příjemcům, jejichž e-mailové adresy byly k dispozici, **elektro-nickou poštou**; těm, kteří si e-mail na sekretariátě nezaslali, a všem zahraničním příjemcům (u valné většiny nebylo reálně možné bez velké časové ztráty zjišťovat příslušné e-maily) byly za-slány originálně tištěné **dopisnice, které na míru** sekretářka vypracovala a vytiskla vlastními si-lami sekretariátu – opět z důvodu minimalizace poštovních nákladů.

- Vydání účelové publikace ke 40. výročí založení ČSS

V rámci oslav 40. výročí založení ČSS sekretářka zpracovala **účelovou publikaci, prezentující 40 let činnosti sekretariátu** jako takového – zpracování dokumentů a dokladů ČSS, správu

členstva, zajištění chodu knihovny, archivu apod. Vznikla tak publikace s názvem „40 let poctivé papírové podpory pilného prohledávání podzemí“, která na 131 stranách textu, grafů a tabulek uvádí:

I. První historické dokumenty

II. Významní členové ČSS

III. Seznam publikací a periodik, vydaných pod hlavičkou ČSS

IV. Publikační činnost členů ČSS, dostupná v knihovně či archivu ČSS

V. Vývoj členstva ČSS v letech 1979–2018

VI. Přehled všech základních organizací ČSS včetně již zaniklých

VII. Soupis aktuálních ochranných známek ve vlastnictví ČSS

Vypracování tohoto dokumentu si od sekretářky spolku vyžádalo značný objem skenování historických dokumentů, výpočty dat pro grafy, zpracování specifických výstupů z katalogových databází knihovny archivu aj. Dost času a práce zabralo i samotné sestavení tiskového PDF, zpracování doprovodných textů a celková úprava publikace.

Publikace je určena především členům ČSS, zajímajícím se o historii spolku, a byla zpracována jak v papírové formě (tisk na objednávku jako prezentační dokument v měkké vazbě), tak v elektronické (CD-ROM).

• Reorganizace prostor a ubytování pro Speleofóra 2020, 2021 a valnou hromadu ČSS 2021

Vzhledem k extrémní epidemiologické situaci, která vznikla v březnu 2020 a trvala prakticky (odhad z konce dubna 2021) do srpna 2021 musela sekretářka přerézervovávat jak v roce 2020, tak v roce 2021 jednak prostory pro konání Speleofór v Kulturním domě ve Sloupu, jednak domloutvat znova rezervace ubytování v Hotelu Stará škola a v Rekreačním středisku v Sloupě. Díky ochotě všech tří partnerů – starosta Sloupu, vedoucí Hotelu Stará škola i jednatelky Rekreačního střediska Sloup bylo vše uspokojivě upraveno, takže akce se pro účastníky de facto „pouze“ posunuly v termínu konání.

• Různé

Sekretářka spolku dále mimo běžnou agendu zabezpečila i následující činnosti:

- ✓ **uživatelé JESO:** organizace přidělení přístupů dalším zájemcům z řad členů ČSS – jak lokálních editorů, tak odborných uživatelů
- ✓ **zápůjčka nábytku:** v dubnu 2020 doběhla zápůjční smlouva s AOPK ČR na nábytek pro sekretariát; sekretářka zajistila kontakt s odpovědnou pracovnící AOPK ČR pro další prodloužení smlouvy o zápůjčce; vyřešení se čeká v průběhu roku 2020
- ✓ **provize PayU:** hospodář ČSS zjistil významné nesrovnalosti v účtovaných fakturách od provozovatele platební brány ČSS; sekretářka z jeho podkladu zpracovala příslušný dpis firmě a zajistila jeho řádně odeslání prostřednictvím jak kontaktního formuláře na webu firmy, tak i běžnou listinnou poštou – dosud se ČSS nedočkala žádné reakce
- ✓ **digitalizace historického sborníku z 6. Mezinárodního speleologického kongresu v Olomouci:** sekretářka zajistila odbornou, vysoce kvalifikovanou digitalizační firmu a zabezpečila předání jak samotného sborníku (8 dílů cca po 150 stranách), tak zpětně převzetí dokumentu a jeho digitální podoby (finanční zabezpečení bylo realizováno prostřednictvím dvou sponzorů), jakož i samotnou domluvu se oběma sponzory

doc. Ing. Veronika Vlčková, CSc.
sekretářka ČSS

V. Zpráva dozorčího sboru

Dozorčí sbor se pravidelně scházel vždy při zasedání předsednictva ČSS, členové byli dle potřeby v osobním, telefonickém a písemném kontaktu. Během tohoto funkčního období nebylo třeba řešit žádný závažný problém. Činnost dozorčího sboru spočívala v zodpovídání dotazů přicházejících od clenu ČSS a základních organizací, většinou šlo o výklad stanov, organizačního řádu a dalších dokumentu ČSS. Členové dozorčího sboru se aktivně podíleli na většině akcí, které v uplynulém období ČSS pořádala.

Ing. Bohuslav Koutecký
předseda dozorčího sboru

VI. Zprávy ostatních organizačních složek

1. Speleologická záchranná služba ČSS

V celém období SZS ČSS průběžně řešila svůj provoz; každoročně byla přidělována dotace od GŘ HZS ČR, kromě toho stanice Morava získala několik darů a dvě dotace od Rady JmK. Jako kolektivní člen Českého červeného kříže se prezentovala svojí činností i další oblasti záchranářství.

Náčelník SZS ČSS předložil předsednictvu k projednání a schválení **žádost o podporu** v nákladech na **úcast členů SZS ČSS na speleozáchranném mezinárodním školení** ve francouzských Pyrenejích a navrhl dvě varianty účasti a jejího uhrazení; předsednictvo hlasováním schválilo podporu v celkové výši **38 tis. Kč**. Náčelník SZS ČSS předložil předsednictvu další **návrh na tři drobné úpravy ve stávajícím OŘ ČSS**, které předsednictvo bez dalších připomínek hlasováním schválilo.

Předseda spolku ve spolupráci s velením SZS ČSS odeslal **dopis jménem předsedy ČSS a náčelníka SZS ČSS ministru vnitra a generálnímu řediteli HZS ČR stran neakceptované nabídky SZS ČSS při záchranné akci v Thajsku v červnu 2018**. Důvodem psaní byla skutečnost, že Česká republika rozkazem Generálního ředitelství HZS jako jedna z mála evropských zemí vyslala své lidi odborně nevyškolené na jeskynní problematiku a zcela pominula – z pohledu ČSS – své vlastní specialisty připravené k akcím v rámci ostatních složek IZS. Na dopis odpovědělo pouze GŘ HZS ve smyslu pochopení předložených připomínek a nabídky na společné pracovní jednání nad související problematikou, na něž přes vnitřní domluvu v předsednictvu, že příslušní pánové zkoncipují odpověď na nabídku GŘ HZS s návrhem konkrétního obsahu jednání a termín schůzky.

Náčelník SZS ČSS informoval předsednictvo o přípravě na zvažované úpravy v parametrech možného čerpání každoroční dotace od GŘ HZS ČR – snaha je zajistit finanční prostředky i na – zejména – mezinárodní záchranná školení; bohužel ze strany GŘ HZS byly jakékoliv možnosti podobné domluvy zamítnuty.

Úspěšně se rozběhla společná stanice záchranářů v Rudici a zahájila se příprava obdobného projektu se SZS ČSS, stanicí Čechy v Tetině, kde obec hodlá pro analogický záměr využít ke stavbě nové stanice JSDH Tetín a SZS ČSS; nyní dala k dispozici SZS ČSS objekt místní pošty.

Konal se obvyklý Lezecký den na Chlumu v Českém krasu, jehož součástí bylo otevření podzemního speleotrenažéru, dedikovaného zesnulému významnému členu ČSS Antonínu Zelenkovi.

SZS ČSS požádala o vstup do ECRA (European Cave Rescue Association); v listopadu se zástupci SZS ČSS zúčastnili zasedání byra ECRA v Istanbulu. Sama ECRA je přidruženým členem UIS. V této souvislosti sekretariát ČSS zaregistroval doménu CAVERESCUE.CZ pro účely budoucího propojování webů speleologických záchranných v ECRA. Kromě toho předsednictvo schválilo k zastupování SZS ČSS v ECRA náčelníka SZS ČSS; protože SZS ČSS je organizační složkou celé ČSS, úřední akty bude vyřizovat náčelník SZS ČSS společně se sekretariátem ČSS.

Předsednictvo schválilo záměr SZS ČSS aktualizace letáku SZS ČSS, jakož i Zdravotnického minima, které dosud nebyly dokončeny.

V rámci plnění každoroční dotace z GŘ HZS ČR pro ostatní složku IZS SZS ČSS vykázala následující činnost:

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
21. - 22. 1. 2017 dvoudenní cvičení	Kubrychtova bouda, trenážér Chlum, Malá a Velká Panama	Teoretická příprava – první pomoc, laický AED, SRT průprava. Schůze stanice Čechy. Druhý den proběhl cvičný sestup a kontrola lokality Malá a Velká Panama, lom Homolák.	13/ISDH
18. 2. 2017	Jeskyně Nad Kačákem	Nácvik transportu zraněného, procvičení mikrotrhacích prací při záchrane.	10/0

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
18. 3. 2017	Jeskyně Martina	Kontrola lokality a celkový průstup, nácvik transportu zraněného různými způsoby, tepelný stan, komunikace Nikola.	10/0
18. 3. 2017	Hluboký závrť,	výcvik SRT, záchrana osoby z podzemí	23 osob, HZS kraje: Vysočina, Hradec Králové, Pardubický, Olomoucký, Moravskoslezský.
16. 4. 2017	Součinnostní cvičení SZS ČSS – HZS, Netopýří a Srbské j., Lom Velká Amerika	Nácvik pohybu v jeskynním prostředí za použití SRT technik s členy HZS, speleotápěčské cvičení lom Velká Amerika, nácvik transportu nosítek pod vodou, práce na trenažéru Chlum komora.	10/25HZS
10. - 11. 5. 2017	Lopač, Rudické propadání	výcvik SRT, záchrana osoby z podzemí	16 osob, HZS Moravskoslezský
15. 5. 2017	C-13	výcvik SRT, záchrana osoby z podzemí	6 osob, PS Šumperk
20. - 21. 5. 2017 dvoudenní cvičení	Moravský kras, Rudice	Cvičný průstup a nácvik pohybu v podzemí.	4/0
22. 5. 2017	C-13	výcvik SRT, záchrana osoby z podzemí	6 osob, PS Šumperk
28. 5. 2017	Jeskyně Arnoldka, cvičný průstup se členy Horské služby Krušné hory	Cvičný průstup a nácvik pohybu v podzemí společně s Horskou službou Krušné hory.	1/7HS
8. - 9. 6. 2017	Lopač, Kateřinský prst	výcvik SRT, záchrana osoby z podzemí	14 osob, HZS Moravskoslezský
10. 6. 2017	Lom Chlum, trenažér Komora	Pokračování v budování lezeckého trenažéru Chlum – Komora pro potřeby členů ČSS a IZS.	5/0
17. 6. 2017	Lezecký den ČSS, lom Chlum	Vystrojení lezeckého trenažéru v několika technických úrovních, školení členů ČSS pro pohyb pomocí SRT.	7/0
15. 7. 2017	Lom Chlum, trenažér Komora	pokračování v přestrojování trenažéru	5/0
20. 8. 2017	Lom Mexiko	nácvik transportních technik pomocí Counterweight, LSS kotvení, předávání atd., výměna kotvení	8/0
9. 9. 2017	Praha Výstaviště – Den IZS	ukázka transportu zraněného, dětský traverz, ukázka materiálu, spolupráce s kynology	8/5 kynolog
13. - 15. 9. 2017	Lopač	SRT, záchrana z podzemí	14 osob, HZS Moravskoslezský
24. - 27. 9. 2017	Lom Mexiko, Únorová propast, štoly	technické zabezpečení a vystrojení lanových cest, dohled a kontrola lezeckých terénů	12/280 IZS
28. - 30. 9. 2017	Důl Medvědin, Míšečky	seminář věnovaný záchrane v umělém podzemí, štoly, šachty, otevření problematiky, cvičný průstup dolem	3/12

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
12. 10. 2017	Nová Amatérská jeskyně	nácvik speleo odřadu	12 osob, HZS Ji-homoravský
14. - 15. 10. 2017	Lom Mexiko, Únorová propast	součinnostní cvičení stanic SZS, nácvik transportu zraněných osob z vodní hladiny v jeskyni, transport stěnou	13/0
10. 11. 2017	Netopýří jeskyně	prověřovací cvičení IZS – SZS/HZS Beroun: nácvik záchrany postižených osob, týlové zázemí, výzva KOPIS, součinnost	10/15 HZS
22. - 24. 11. 2017	Slovensko	účast na mezinárodním semináři jeskynní záchrany v Nízkých Tatrách, účast SK, PL, CZ	1/1 HZS
20. - 21. 1. 2018 dvoudenní cvičení	Český kras, Kubrychtova bouda, trenažér Chlum, Tomášková propast	nácvik SRT technik trenažér Chlum, kontrola lokality Tomášková propast, použití Nikoly	12/0
3. 2. 2018	Český kras, Tomášková propast	trhací zkoušky borháků, částečné přestrojení jeskyně	7/0
20. 1. 2018	Jeskyně 13C, Moravský kras, lezecký trenažér v Dómu halucinací	transport postiženého metodou protiváhy dle metodiky SSF za použití nosítek Petzl Nest a Skedco; instruktáž použití jednotlivých technik; revize stavu lezeckého trenažéru	14/1
5. 2. 2018	Jeskyně 13C, Moravský kras	výcvik HZS Olomouckého kraje	1/24
17. 2. 2018	pásmo lomů Amerik, Český kras	kontrola sestupů, osazení borháků, kontrola kotvení	7/1 (SDH)
2. - 4. 3. 2018 dvoudenní cvičení	Šumava, Špičák	společné cvičení s HS Šumava, pohyb pomocí skialpinistického vybavení, ledovcové lezení	6/4 (HS)
5. 3. 2018	jeskyně Piková dáma, Moravský kras	výcvik HZS Jihomoravského kraje	1/15
10. 3. 2018	stanice Hlavní báňské záchranné služby Ostrava	prověření možnosti aplikace technik SZS ČSS v důlním prostředí; procvičení technik sebezáchrany, první pomoci; simulace zásahu v nedýchatelném prostředí ve výcvikovém trenažéru "Dýmnice", výtahové šachtě s lezním oddělením, Stojáku – vertikální opičí dráze s výdřevou, Třípatrovém polygonu s nízkými slojemi, plazivkami a rourami (lutny)	8/2
4. 4. 2018	jeskyně Piková dáma, Moravský kras	lektoři ŠVZ Brno – prohlídka jeskyně	1/7
7. 4. 2018	Český kras, součinnostní cvičení SZS ČSS – HZS, jeskyně Arnoldka	průstup lokalitou, transport zraněného ve dvou družstvech	8/18
14. 4. 2018	Moravský kras, Hluboký závrt	transport postiženého metodou protiváhy dle metodiky SSF za použití nosítek Petzl Nest; součástí cvičení bylo použití zařízení Nicola	6/24

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
14. 4. 2018	jeskyně Hluboký závrt, Moravský kras	součinnostní cvičení SZS ČSS a HZS (Vysočina, HK, PCE, OLO, Jihočeský, ZL), sestup všech zúčastněných na dno lokality – transport postiženého metodou protiváhy dle metodiky SSF za použití nosítek Petzl Nest	8/24
11. - 13. 5. 2018 12. třídní cvičení	Český kras, lom Chlum, Tomáškova propast, lom Mexiko	společné cvičení s HS Šumava, trenažéry, výcvik zaměřen na SRT a záchranné techniky	9/30 (HS)
19. 5. 2018	jeskyně Spirálka, Moravský kras	vyhledání 3 osob ztracených v jeskynním systému; následné ošetření 2 osob v tepelném stanu, dostrojení transportní trasy a transport postižených na povrch; komunikace pomocí komunikačního systému Nicola	13/1
26. 5. 2018	Rudice, Moravský kras	předvedení jednolanové techniky, transportu nosítek, tepelného stanu apod.	8/8
30. 5. 2018	Amatérská jeskyně, Moravský kras	ukázka ASV – tepelného stanu a ošetření, komunikačního zařízení Nicola pro náměstky IZS krajů a GŘ HZS ČR	2/24
10. 6. 2018	Český kras, Lezecké dny ČSS, lom Chlum, trenažér Komora	otevření nového trenažéru Chlum – Komora	10/0
16. 6. 2018	chata Ditrich, Holštejn Lidomorna, Moravský kras	Lezecký den – seznámení s bezpečnostní směrnicí ČSS pro speleologickou činnost, základním lezeckým materiálem a základy vystrojování lezeckých cest; lezení na vystrojených lanových cestách ve skalní stěně nad jeskyní Lidomorna pod dozorem zkušených lezců	6/0
21. 7. 2018	Palachova propast, Český kras	transport zraněného z nejnižších částí propasti, vyhodnocení stavu kotvení	9/0
21. 7. 2018	Rudice, stanice SZS, Moravský kras	zdravověda + seznámení se s novým zdravotnickým materiálem; proškolení použití nového materiálu pořízeného ke komunikačnímu zařízení Nicola; ASV dril = vytvoření týmu, nalezení postiženého, vyšetření, ošetření, postavení tepelného stanu, přenesení do stanu	11/3
18. 8. 2018	lom Chlum, venkovní trenažér	kontrola a dostrojení venkovního trenažéru ve stěně lomu	4/0
15. 9. 2018	jeskyně Ostrovské Vintoky, Moravský kras	transport nosítek zejména na traverzech, detailní vyšetření zraněného lékařem v tepelném stanu, spojení s povrchem pomocí komunikačního systému Nicola	15/0
23. 9. 2018	Dny IZS, Výstaviště Praha	účast na akci Dny IZS na pražském Výstavišti, ukázky materiálu a záchranných technik, spolupráce s dalšími složkami IZS	8/2
11. - 12. 10. 2018	jeskyně Hluboký závrt, Moravský kras	výcvik nováčků, instruktorů, lezců pro učiliště PO Velké Poříčí	1/18
20. 10. 2018	Páterova a Podolská jeskyně,	kontrola celé lokality, transport zraněného ze zadní části jeskyně, použití tepelného stanu, komunikace	10/0

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
	Vápenný Podol	Nikola	
10. - 18. 11. 2018	stáž SSF, Francie	účast na mezinárodní stáži SSF ve Francii, nácvik záchranných technik dle metodiky SSF	3/5
21. 11. 2018	Petzoldovy jeskyně, Český kras	nácvik pohybu v podzemí v neznámém terénu	2/10
24. - 25. 11. 2018	součinnostní cvičení stanic SZS, Sloupský koridor, Moravský kras	součinnostní cvičení stanic za účasti záchranářů z PL a SK; transport zraněného z koncových částí jeskyně, 2x ASV stan = zajištění tepelného komfortu, využití komunikačního systému Nicola	8/2
neuveдено	Jeskyně 13C, Moravský kras, Dóm halucinací	výcvik lezců na lezeckém trenažéru	neuveдено
9. 1. 2019	Jeskyně Býčí skála, Moravský kras	Cílem cvičení bylo procvičení ASV – dvě družstva, SRT – transport nosítek přes vodorovné přemostění. Při cvičení byly využity komunikační stanice Nicola. Souběžně se cvičení probíhala fotodokumentace. V průběhu cvičení proběhly testy nových vrtaček a vrtačích kladiv Hilty.	21 / 4
20. - 21. 1. 2019 Dvoudenní cvičení	Kubrychtova bouda, trenažér Chlum, Tomášková propast	Nácvik SRT technik, kontrola lokality Tomáškova propast, použití komunikace Nikola.	12/0
1. 2. – 3. 2. 2019	Polské Tatry, Zakopané, Polsko	Mezinárodní součinnostní cvičení Speleologických záchranných služeb. Cílem cvičení více jak 70 speleo záchranářů z celé Evropy byl nácvik transportu postiženého ve vysokohorských jeskyních systémech.	2 / 2
5. 2. 2019	Jeskyně 13C, Holštejn, Moravský kras	Výcvik lezců HZS Blansko na lezeckém trenažéru v Dómu halucinací. Detaily viz. evidence HZS.	0 / 11
24. 2. 2019	Nová jeskyně na Damilu, Tetín, kontrola lokality, nácvik transportu zraněného	Kontrola lokality v celé délce, kontrola kotvících bodů, nácvik transportu zraněného za použití tepelného stanu a komunikace Nikola.	10/4]ZDH
15. 3. – 17. 3. 2019	ŠVZ HZS ČR, středisko Brno	Teoretická a praktická příprava speleo záchranných technik. Společný výcvik SZS ČSS + HZS Lidická + JSDH Rudice	17 / 16
16. 3. 2019	Železnorudný důl Mníšek	Kontrola a prohlídka lokality, vyhodnocení možných rizik, kontrola vystrojení. V dole probíhá prohlídková činnost i další bádání a vystrojování dalších částí.	11/0
13. 4. 2019	Jeskyně Hluboký závrť, Moravský kras	Součinnostní cvičení SZS ČSS a HZS (Vysočina, Pardubice, Olomouc, Zlín), sestup všech zúčastněných na dno lokality. Cvičení zaměřené na transport postiženého metodou protiváhy dle metodiky SSF za použití nosítek Petzl Nest.	8 / 25
13. 4. 2019	Jeskyně Javorka, ČK	Kontrola lokality, osazení kotvících bodů, použití komunikace Nikola.	10/0

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
16. 4. 2019	Šachta za Brouškem, Sloupský koridor, Moravský kras	Výcvik HZS Jihomoravského kraje.	1 / 22
25. 4. 2019	Jeskyně Hedvábná, Moravský kras	Součinnostní cvičení složek IZS, záchrana zraněných z jeskynního systému, pátrací akce.	8 / 90
18. 5. 2019	Jeskyně Piková dáma, Spirálka Moravský kras	Cvičení zaměřené na spolupráci SZS ČSS a speleopotápěčů. Cílem cvičení bylo vyladění postupů při záchranech pod vodou. Celkem se cvičení zúčastnilo 7 speleopotápěčů. Proběhl transport speleopotápěčů mezi jeskynnými systémy Piková dáma a Spirálka.	25 / 3
18. 5. 2019	Součinnostní cvičení SZS ČSS – HZS, Chlumské – Netopýří jeskyně	Součinnostní cvičení SZS ČSS – HZS, teoretická příprava - přednáška, rozdělení do družstev, transport 3. zraněných osob.	8/26 HZS
15. 6. 2019	Chata Ditrich, Holštejn Lidomorna, Moravský kras	Vystrojení lezeckých cest na venkovním trenažéru, zdokonalování v technikách SRT pod dohledem členů SZS	5 / 0
15. 6. 2019	Lezecký den ČSS, lom Chlum, ČK	Vystrojení lezeckých cest na venkovním trenažéru, zdokonalování v technikách SRT pod dohledem členů SZS	11/0
13.7.2019	Ostrá záchranná akce – pátrání po pohřešovaném, Český kras	Pátrání po pohřešovaném s podezřením na možnost nehody v jeskyni či lomu v oblasti ČK.	2/0
23.7.2019	Rudické propadání, Moravský kras	Dostrojení „Horní chodby“ kotevními prvky Petzl Batinox pro transport nosítek.	2/0
12.8.2019	Lomy Mexiko + Velká Amerika, Český kras	Kontrola lezeckých cest a kotvení, doplnění a výměna kotvicích bodů, příprava na velké cvičení IZS září 2019.	7/1 HZS
20.9.2019	Rudické propadání, Spodní chodba, Moravský kras	Výcvik záchrany osoby z jeskynního systému.	1/14
21.9.2019	Sloupsko-šošůvské jeskyně, Spodní patra, Moravský kras	Společné cvičení SZS ČSS Stanice Morava a HZS Lidická. Cílem výcviku byla pátrací akce po dvou zraněných, ošetření postižených, vybudování tepelných stanů, horizontální a vertikální transport postižených v nosítkách. Komunikace byla zabezpečena systémem TSP Nicola.	12/11
22.9.2019	Lom Mexiko, Český kras	Lom Mexiko – příprava a vystrojení lomových stěn a lanového traverzu pro cvičení složek IZS.	9/ 5 IZS
22.9.2019	Rudické propadání, Spodní chodba, Moravský kras	Výcvik záchrany osoby z jeskynního systému.	1/12
24. - 26. 9. 2019	Lomy Mexiko	Cvičení složek IZS Mexiko 2019 - kontrola	7/380 IZS

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
	+ Velká Amerika, Český kras	vystrojených cest během cvičení, doprovody, pomoc s organizací, přednášky.	
12.10.2019	Ostrovská propast, Moravský kras	Záchranná akce, pád účastnice exkurze z lanového žebříku.	7 / cca 20
18. – 20. 10. 2019	Zlaté hory, Jeseníky	Zlaté hory, součinnostní cvičení stanic SZS ČSS + HZS JMK se zaměřením na historické podzemí.	8/12 HZS
18. – 20. 10. 2019	Důl Zlaté hory východ – Modrá štola, důl Zlaté hory východ – Žebračka	Součinnostní cvičení SZS ČSS Stanice Čechy + Stanice Morava a HZS JmK v bývalém důlním díle.	14/14
12.11.2019	Jeskyně 13C, Piková dáma, Moravský kras	Základní odborná příprava instruktorů HZS.	0/23
16.11.2019	Rudické propadání, Horní chodba, Moravský kras	Pravidelné cvičení SZS ČSS včetně prezentace činnosti SZS ČSS členské základně ČSS. Horizontální a vertikální transport nosítek, ASV, zdravotvída, komunikace.	8/1
30.11.2019	jeskyně Arnoldka, Český kras	Cvičná záchranná akce za použití tepelného stanu, ASV, Nikoly a SRT. Transport zraněného ze spodních partií Hlavního tahu.	8/0
18. 1. 2020	Šachta za Evropou a Indií, Moravský kras	Cílem cvičení bylo co nejdříve simulovat reálnou záchrannou akci s důrazem na rychlost transportu postižené na povrch. Cvičení se také zúčastnili členové JSDH Rudice a další speleozáchranáři z Polska.	16/5
18. -19. 1. 2020	Kubrychtova bouda, trenažér Chlum	Dvoudenní cvičení stanice, Kubrychtova bouda, nácvik SRT technik na trenažér Chlum-Komora, nácvik použití ASV materiálu, práce s komunikátory Nikola, fixace v různých typech nosítek, první pomoc – fixace, dlahování.	13/0
22. 2. 2020	Lezecký polygon Kladno	Nácvik záchranných technik pomocí SRT metod dle metodiky SSF, uzly, kotvení, kladkostroje, protiváha, vyvažování, práce s nosítky.	12/0
7. 3. 2020	Rudice, Stanice SZS a jeskyně Býčí skála, Moravský kras	Seminář „Nehoda v jeskyni“.	5/0
16. 5. 2020	Palachova Propast – Český kras	Nácvik transportu zraněné osoby za použití SRT technik, komunikace z podzemí Nikola.	11/0
16. 5. 2020	Jeskyně 13C, Holštejn, Moravský kras	Dobrovolný výcvik členů SZS, ČSS a dalších složek na lezeckém trenažéru v Dómu halucinací.	7/2

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
6. 6. 2020	Chata Ditrich, Holštejn Lidomorna, Moravský kras	Lezecký den – dopoledne proběhla teoretická část, kde byli příchozí účastníci seznámeni s bezpečnostní směrnicí ČSS pro speleologickou činnost, základním lezeckým materiálem a základy vystrojování lezeckých cest. V odpoledních hodinách si účastníci mohli vyzkoušet svoje schopnosti na vystrojených lanových cestách ve skalní stěně nad jeskyní Lidomorna pod dozorem zkušených lezců, členů ČSS a SZS ČSS.	10/0
20. 6. 2020	Lezecký den ČSS, lom Chlum, Český kras	Na vystrojeném trenažéru Chlum – Komora proběhl nácvik SRT technik členů ČSS za dohledu SZS ČSS. V rámci akce proběhl seminář „Nehoda v jeskyni“ za účasti 13 členů ČSS.	13/0
18. 7. 2020	Jeskyně Nad Kačákem, Český kras	Nácvik transportu zraněného, doplnění kotvení, nácvik mikrotrhacích prací.	13/0
18. 7. 2020	Stanice SZS, Rudice, Moravský kras	Zařazení nového materiálu do výbavy. Zdravověda + seznámení se s novým zdravotnickým materiálem. Změna v systému vývozu záložního materiálu. Údržba materiálu ve skladu stanice.	7/1
15. 8. 2020	Palachova propast, Český kras	Kontrola lokality, doplnění kotvicích bodů.	5/0
18. 8. 2020	Jeskyně Píková dáma, Moravský kras	Výcvik lezců HZS Jihomoravského kraje.	1/15
19. 8. 2020	Kino Art Brno	Prezentace SZS ČSS na předpremiéře filmu „The Cave“ / „Jeskyně“ popisující záchranou akci 12 chlapců a fotbalového trenéra z jeskyně Tham Luang v Thajsku v červenci 2018.	2/0
10. 9. 2020	Rudické propadání, Moravský kras	Příprava společného cvičení SZS ČSS, HZS ČR, ZO ČSS 6-04, SDH Rudice v září v Rudickém propadání – čerpací akce. Protážení hadic přes sifon.	1/1
11. 9. – 13. 9. 2020	Sloup, Moravský kras	Prezentace činnosti SZS ČSS a spolupráce s HZS ČR na setkání jeskyňářů „Speleofórum“.	3/0
21. 9. 2020	Tetín, Český kras	Pomoc při organizaci Tetínských slavností a prezentace stanice.	4/15 SDH
24. 9. – 26. 9. 2020	Rudické propadání, Moravský kras	Společné součinnostní cvičení SZS ČSS, HZS ČR, ZO ČSS 6-04, SDH Rudice v Rudickém propadání – čerpání z hloubky.	23/78
17. 10. 2020	Sklad stanice Tetín, Český kras	Teoretická příprava čekatelů, seznámení s materiálem, systém balení, základy SRT Rescue.	6/0

datum	lokalita	náplň cvičení	počet záchranářů SZS/HZS
	kras		
19. 12. 2020	Sklad stanice Tetín, Český kras	Kontrola a inventura materiálu stanice.	6/0
28. 12. 2020	13C, Moravský kras	Kontrola a údržba lezeckého výcvikového tre-nažeru.	2/0

Z prostředků Jihomoravského kraje bylo na vybavení Speleologické záchranné služby ČSS, stanice Morava použito v roce 2019 100% poskytnuté dotace. Prostředky byly vyčerpány výhradně na doplnění výstroje a jisticích a ochranných pomůcek Speleologické záchranné služby ČSS, stanice Morava – byl realizován nákup jisticích pomůcek (slačovací brzdy, přilba), zdravotnické výbavy (obvazy, dlahy, krční límec apod.), osobní výstroje (světla, transportní vaky a overaly), jakož i doplňující technická výbava především pro speleopotápěče (obaly a příslušenství pro potápěčské lahve, resp. speciální nabíječ akumulátorů). Zveřejnění podpory JmK je realizováno na stránkách SZS ČSS <https://www.speleo.cz/po-dekovani>. Na přiložených fotografiích je patrné uložení pořízené výbavy a výstroje stanice ve společné základně SZS ČSS, stanice Morava a Jednotky sboru dobrovolných hasičů Rudice v obci Rudice, jakož i umístění informačních tabulek s označením donátora.

pro Romana Šebelů, náčelníka SZS ČSS
sestavila doc. Ing. Veronika Vlčková, CSc., sekretářka spolku

2. Komise pro pseudokras

Obsazení této pracovní komise se během období měnilo a různě v komisi pracovali²:

Jan Lenart, Josef Wagner ze ZO ČSS 7-01 ORCUS Bohumín
Jiří Kopecký, Oldřich Jenka ze ZO ČSS 5-03 Broumov
Jaroslav Kukla, Jaroslav Kukla ml. ze ZO ČSS 4-03 Labské pískovce
Jiří Reil ze ZO ČSS 5-07 Antroherpon
Jiří Adamovič, Geologický ústav AV ČR
Petr Jenč, Vladimír Peša, VGM Česká Lípa
Ing. Jan Mertlík, AOPK ČR

Předsedou komise byl Josef Wagner do roku 2018, kdy se funkce vzdal

Posláním komise bylo zabezpečení vzájemné informovanosti všech ZO ČSS pracujících v oblasti pseudokrasu o aktivitách na úrovni ZO ČSS, celorepublikových a mezinárodních akcí s tematikou pseudokrasu. Komise shromažďovala a kompletovala informace o výsledcích výzkumů z jednotlivých ZO ČSS, výsledcích mezinárodních seminářů v této oblasti včetně Mezinárodního symposia o pseudokrasu a přenášela je všem zájemcům o tuto problematiku.

Hlavním úkolem, který komise v minulosti zabezpečovala, byla příprava a organizace 13. Mezinárodního symposia o pseudokrasu, které proběhlo 17-20.9.2015 v Kuncích pod Ondřejníkem, v Moravskoslezských Beskydách.

Toto symposium bylo připraveno ve spolupráci s Ostravskou univerzitou, UIS – Pseudokarst kommission, ZO ČSS 7-01 ORCUS Bohumín a Správou CHKO Beskydy. Akce se zúčastnilo 52 zájemců o nekrasovou speleologii z 9 zemí.

Josef Wagner

Dodatek ke zprávě o činnosti nově jmenovaného předsedy Jana Mertlíka k 22. 12. 2020

Zasedání Komise pro pseudokras ČSS se Jan Mertlík účastnil od roku 1999, kdy uspořádal první workshop Klokočky; Jiří Kopecký sem tuto akci vyprovokoval a zároveň svolal komisi. Od té doby se zasedání komise pravidelně odehrávalo na „Klokočkách“, které probíhaly s ročním až tříletým opakováním.

2020

V roce 2020 byla opět svolána komise souběžně se seminářem Klokočky. Proběhly příspěvky o činnosti ZO ČSS 4-03 Labské pískovce (Jaroslav Kukla), ZO ČSS 5-03 Broumov (Jan Moravec) a ZO ČSS 4-01 Liberec (Ivan Rous, Jan Mertlík). Ivan Rous představil specifický typ jeskyní Jizerských hor, takzvané valhaly. Jeskyně vznikají vyvětráním bazických vulkanitových žil v granitoidním masivu. Tyto jeskyně mají z hlediska současně používané typologie blízko k vrstevním jeskyním (vyvětrání méně odolné vrstvy) zároveň k puklinovým a zároveň jsou kombinované s blokovými. Tím obnovila diskuse o typologii pseudokrasových tvarů jako takových. V Klokočských skalách jsou prokazatelně více než dvě desítky jeskyní, které bývaly označovány za vrstevní díky jejich horizontální poloze, přitom se však jedná o jeskyně puklinové na horizontálních drcených pásmech s dokumentovanými tektonickými zrcadly. Často se nacházejí na bázi šterčíkových poloh, které koncentrovaly síly a v jejich podloží došlo v úzké zóně ke křehkým deformacím. Přitom šterčíkové vrstvy jsou zde typicky méně odolnými a snáze zvětrávají.

Vedle toho pak zde existují jeskyně a řada menších dutin v destruovaných konkracích (1. Patrně v raně diagenetickém stádiu vznik kulovitých konkrace s karbonátovým tmelem; 2. Následně diagenese okolního sedimentu; 3. Rozpuštění tmelu). Konkrace nelze dokázat přímo, tmel byl zcela odstraněn.

---

² Složení pracovní komise schvaluje předsednictvo ČSS ve smyslu platného organizačního řádu a zde zmíněné proměňující se obsazení komise nebylo předsednictvem nijak projednáváno ani schvalováno.

Obdobné kulovité útvary existují na Slovensku (Megonky, Klokočov), zde máme nepřímé důkazy těchto dříve rigidních těles (odchýlení deformation bands v těsném okolí, respektive tektonická zrcadla v dnes nezpevněném sedimentu) Jeskyně takto vzniklé mají tvarově blízko k tafone, jejich vznik však má opět nejbližší k vrstevním jeskyním – vyvětrání méně odolné polohy).

Hlavní náplní semináře Klokočky 2020 bylo plánované mapování závrťů na území CHKO Český ráj. Byla projata řada lokalit včetně známých z literatury či historických map a jejich srovnání se současným stavem.

Zasedání komise byli přítomni účastníci semináře (ÚSMH a GÚ ČAV, AOPK ČR, ČGS a další)

2019

V roce 2019 byl Jan Mertlík požádán o pomoc při pořádání 1st ČAG Workshop on Field Survey Methods in Geomorphology, která proběhla 2.-3. 4. 2019.

2018

Workshop Klokočky. Pozváni byli členové komise pro pseudokras. V roce 2018 byl první den exkurzní lokalitou Ondříkovický pseudokrasový systém a jeho přehlašování na kras a vulkanity v okolí Frýdštejna. Druhý den pak jeskyně Krtola a čerstvé skalní říčení u Skalan, třetí den pak rozsedlinová jeskyně v lomu nad Dlouhou Vsí. Zprávy ze ZO ČSS neproběhly, protože kromě pořádajícího zástupce ZO ČSS 4-01 se nikdo další z ČSS neúčastnil. Z komise byl jediným dalším účastníkem Jiří Adamovič (Geologický ústav).

Jan Mertlík, ZO ČSS 4-01 Liberec
předseda komise

3. Komise pro speleopotápění

Komise pro speleopotápění (dále jen „KPS“) pracuje ke dni 15.12.2020 ve složení:

Libor Čech – předseda
David Čani
Michal Guba
Lukáš Brychlec
Jiří Hovorka – členové

1.

Jednotliví členové komise se stejně jako v předchozím období scházejí průběžně především v rámci akcí na lokalitách nebo komunikují prostřednictvím sociálních sítí či jiných komunikačních prostředků. Bohužel mnoho schůzek a plánovaných akcí bylo z důvodu nouzového stavu či rámcových omezení MZD, resp. vlády ČR zrušeno.

Z výše uvedených důvodů byla zrušena i plánovaná součinnostní cvičení, která byla na podnět KPS připravována speleopotápěči SZS ČSS, členy ZO ČSS 7-02, Ředitelstvím HZS ČR a Policejním ředitelstvím ČR. Skromnější cvičné akce, zaměřené na použití technických prostředků v kombinovaném terénu, charakteristickém v případě záchranných akcí, byly uskutečněny náhradním způsobem, tedy v tělocvičnách a na cvičných lezeckých stěnách. I v tomto případě však bylo nutno dodržovat limity počtu účastníků, a proto akce měly spíše charakter udržovacího nácviku.

2.

V administrativní oblasti komise plně využila veškeré podklady, zmíněné ve zprávě o činnosti za rok 2019 a dokončila tyto úkony:

- byl uzavřen seznam všech dosud vydaných kvalifikací speleopotápěčů ČSS a definitivně bylo rozhodnuto, že v seznamu již nebudou činěny žádné úpravy, kterými by byl měněn stav přede dnem 15. 12. 2020; v případě zjištění nového důležitého či historicky zajímavého údaje bude tento zapsán v poznámkách a v evidenci bude odkaz na takovou poznámku
- ukončili jsme evidenci aktivních potápěčů ČSS, včetně evidence zájemců o práci ve SZS ČSS; členové komise M. Guba a D. Čani zajistí, aby zájemci o práci v SZS ČSS byli v kontaktu s naší komisí a případně i přímo se členy SZS ČSS
- shromáždili jsme 27 žádostí členů ČSS o vystavení průkazu speleopotápěče ČSS; jedná se o členy ČSS, kteří:
  - a) absolvovali teoretickou či částečně praktickou část výcviku ČSS, dosud se aktivně účastní speleopotápěčských akcí, a přitom nemají dokončenu kvalifikaci
  - b) absolvovali výcvik na kvalifikaci speleopotápěče v jiném výcvikovém systému, ale pod vedením instruktorů-členů ČSS D. Hutňana, D. Skoumala a D. Čani

Veškeré žádosti byly doloženy doporučením instruktorů či ostatních jeskynních potápěčů ČSS a tyto žádosti tedy hodnotíme jako oprávněné. V současné době probíhá sběr fotografií a kontrola osobních údajů pro vystavení průkazu.

K tomu:

- žádáme předsednictvo o stanovisko k uložení evidence vydaných kvalifikací; nabízí se varianty:
  - a) ponechat seznam v evidenci Komise pro speleopotápění a ročně jej aktualizovat
  - b) uložit seznam v sekretariátu a na konci roku vždy provést aktualizaci
  - c) zveřejnit seznam na webu ČSS s přístupem pro členy ČSS + aktualizace

- žádáme o stanovisko k případnému zpoplatnění vydaných kvalifikací (komise vystavuje certifikát a průkaz); naše administrativní zátěž je minimální
- žádáme o sdělení, zda máme výrobu průkazů zajistit sami (není problém), či zda to zajistí jiný pověřený člen ČSS; ve spřátelené reklamní agentuře je možné průkaz zakoupit v hotovosti za cca 40,- Kč, přičemž kupující obdrží pokladní doklad

3.

Na podnět člena komise Lukáše Brychlece se od 1. 12. 2020 zabýváme rozbořem Bezpečnostních směrnic pro speleopotápění. Kolega Brychlec má na starosti shromáždění podnětů k doplnění či změnám směrnic. Na nejbližším shromáždění, které plánujeme na měsíc únor 2021, provedeme revizi dokladů nebo alespoň diskusi o průběhu prací na změně směrnic. Předsednictvu ČSS bychom chtěli souhrnnou informaci předložit na konci I. pololetí 2021.

4.

Nejbližší akci chystáme na 3. týden v měsíci únoru 2021. Naším záměrem je pozvat všechny aktivní speleopotápěče, kteří projeví zájem o práci v SZS ČSS nebo o vzdělávání v rámci ČSS. Akce by měla proběhnout na lokalitě Hraničná a kromě ověření a procvičení některých specifických dovedností je cílem akce rozhodně dohodnout spolupráci mezi speleopotápěči – členy ČSS v oblasti metodiky a součinnosti prioritně při záchranných akcích, ale i při využití zajímavých poznatků a technik, se kterými přicházejí do styku hlavně naši kolegové-instruktoři komerčních a záchranných systémů. Za KPS povede nácvik Michal Guba, který si sestaví dle uvážení vlastní lektorský tým.

Libor Čech
předseda komise

4. Komise pro speleoalpinismus a související aktivity (zkráceně TK – dříve Technická komise pro aktivity ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS)

TK pracovala ve složení:

Předseda: Wagner Josef

Členové komise: Koutecký Bohuslav, Augustýnek Jiří, Tásler Pavel, Závaška Mojmír, Wagner Jakub, Antonín Jiří, Belica Ondřej

Komise se scházela jednou až dva krát ročně podle potřeby a k řešení úkolů, které si stanovila jako hlavní cíle a její činnost byla následující:

4.1. Pokračování spolupráce s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (UNMZ) při vydávání norem.

TK upozornila v roce 2018 a 2019 UNMZ na chyby a vady v nově vydaných ČSN. Na základě tohoto upozornění byla TK pozvána na zasedání Technické normalizační komise TNK-3 při ÚNMZ.

V úzké spolupráci s CRAA (České asociace pro aktivity a práce ve výškách) byl podán podnět Ministerstvo práce a sociálních věcí k úpravě právního předpisu upravujícího bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovišti s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, což se také někdy dotýká speleologické činnosti.

4.2. Vzdělávání

Technická komise se podílela na přípravě a průběhu školicí a vzdělávací akce „Školení instruktorů pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou“ v listopadu 2017.

4.3. Testování hrudního speleoalpinistických pomůcek

a) testování výstupu a sestupu za pomoci lana Lano Static 9.0 typ A (výrobce Lanex Bolatice)

průměr lana (mm): 9 pevnost kN: 30

prodloužení (50-150 kg) (%): 2.8 typ výrobku: A

norma: EN 1891, CE 1019

Výkonné lano s nízkou průtažností a vysokou statickou pevností určené zejména pro výškové práce a zajištění osob nad volným prostorem. Nově i 9 mm jako typ A!!!

Testováno při výstupu za pomoci: Ascender RE, Petzl Ascension ruční blokant, Lanový blokant CT Quick Roll,

Testováno při sestupu: Petzl RIG, Petzl ID, Descender R.E. (málo používaný), Petzl Stop (hodně používaný)

S výsledkem: při výstupu za použití všech uvedených prostředků zcela bezpečný, bez prokluzů či jiných problémů

Při sestupu pouze při použití hodně užívaného Petzl Stop lano prokluzuje (ale to se projevuje i při použití lan o průměru 10 či 11 mm.

b) testování blokantu Chest UP (prováděl J. Wagner), výrobce fi. Rock empire, lehkého kompaktní blokantu určený použití v systémech lanového přístupu a speleoalpinistických technik

Blokant je vybaven otočným swivelem, který zajišťuje optimální polohu blokantu vůči zatěženému lanu, čímž snižuje třecí odpor na minimum.

Při testování bylo zjištěno, že blokant se obdobně jako ostatní typy prsních blokantů, jediná výhoda je, že se swivel pootočí vždy do nejhodnější polohy vůči tělu lezce.

Provázek v palci v rukavicích velmi špatně uchopitelný, bude-li zablácený pak vůbec.

Testování blokantu Chest UP – prováděl O. Belica, jeho poznatky:

1. Z důvodu značného prostoru mezi tělem a čelistí (tento prostor je tam proto, aby blokant snadno fungoval i na 12mm laně) a absence horní řady zubů při přestupu z lana na lana v ostrém úhlu (hodně vzdálená nebo našponovaná lana), při pohybu po stropním traverzu, při dobírání hodně našponovaného lana (např. při záchraně Croll-to-Croll, když se zachránce snaží dobrat svůj Chest Up k hrudnímu blokantu zachraňovaného), má Chest Up tendenci prokluzovat dolů – o jednotky centimetrů. S výrobcem jsem to řešil, na 3D tiskárně vyjel novou čelist doplněnou o horní řadu zubů, což problém odstranilo. Nové série již tento problém mít nebudou.
2. Otočné spodní připojovací oko, které je hlavní devizou celého blokantu (které např. umožňuje elegantní připojení Chest Upu k horolezeckému sedacímu postroji) nedrží blokant napplocho na hrudi a ten při použití s jednoduchými ramenními popruhy (typu např. Petzl Torse nebo Petzl Secur) může protočit ventrální částí k tělu (a dorsální od těla, takže jej nelze otevřít ani zavřít, vyjmout z něj lano nebo lano do něj vložit). Děje se to zejména při přestupu z lana na lano (při našponovaných lanech), při pohybu po stropním traverzu atp. S výrobcem jsem řešil, zdali by nestálo za to, aby otáčení "obrtlíku" nebylo úplné, ale pouze např. 180°, ale znamenalo by to předělání celého blokantu, takže to nebude ve výrobním plánu.
3. Příliš malý plastový palec se hůře chytá. Je na něm šňůrka sloužící k otevření palce, bezchybně to s ní funguje, ale mnohaletý návyk chytat palec jen tak neodbourám.

4.4. Nehoda v Lopači

Po celý rok 2018 a 2019 se TK zabývala nehodou v Lopači.

I když bylo konstatováno, že příčina havárie není nijak spojena s vykonáváním pracovní činnosti v podzemí, bylo rozhodnuto, že TK ČSS připraví informační příspěvek pro speleologickou veřejnost o možnosti rizik při speleologických sportovních i pracovních aktivitách či pořádání exkurzních akcí v jeskyních pro veřejnost. Bude uveřejněn v některém z čísel Spelea.

Jako pomoc F. Doležalovi TK připravila:

- spolupráci na připravovaném dokumentu o této nehodě a možných úskalích některých způsobů zajištění,
- v případě obnovy řízení objednání zpracování znaleckého posudku u L. Čečatky, k čemuž nakonec nedošlo

Členové TK (zvláště O. Belica) se snažili najít argumenty, pochybení soudních znalců při hodnocení této kauzy.

4.5. Vytvoření databáze návodu k použití speleoalpinistických pomůcek

Bude vytvořena databáze všech běžně používaných speleoalpinistických pomůcek všech renomovaných výrobců a bude uveřejněna na webových stránkách CRAA, k použití všech členů ČSS. Vycházíme z toho, že návod na použití výrobků je závazný dokument při používání speleoalpinistických pomůcek certifikovaných jak pro sportovní účely, tak pro pracovní využití.

Příprava a uveřejnění této databáze bude dokončena v roce 2020.

4.6. Úprava bezpečnostní směrnice ČSS

TK se zabývala doplněním a úpravou Bezpečnostní směrnice pro speleologickou činnost, kapitolu V. Zásady při speleologické činnosti ve vertikálních jeskyních, s důrazem na jištění lezců při pohybu na žebřících.

Josef Wagner
předseda komise

5. Komise pro vzdělávání

V tomto období fungovala komise ve složení: Lukáš Falteisek, Maří Mikšaníková, Jaroslav Kukla, *Jaroslav Bohatý*³, Radim Brom

2019

Drobná to výpomoc při organizování semináře „Nehoda v jeskyni“, který uspořádala SZS, stanice Morava pro zájemce napříč ZO ČSS z Moravského krasu.

2018

V tomto roce se podařil zorganizovat dvoudenní mapovací kurz Therionu pod vedením Martina Sluky. Jeden se uskutečnil v Praze a druhý v Brně. V Praze se jej zúčastnilo 12 zájemců, v Brně 9.

V návaznosti na vzdělávací program o účetnictví ZO uskutečněný v roce 2016 v sídle ČSS Na Březince a snahu komise sídlo ČSS příležitostně využívat pro tyto akce, bylo na návrh sekretářky ČSS znemožněno uskutečňování dalších vzdělávacích programů v sídle ČSS. Citujeme usnesení předsednictva z 27. 6. 2018:

"Užívání prostor sekretariátu pro pořádání vzdělávacích kursů není možné. Pouze v případě výjimečných situací lze povolit jednorázový vstup, avšak jen s předchozím schválením předsednictvem pro předložený účel a za jednoznačně předsednictvem stanovených podmínek."

Toto rozhodnutí spolu s neochotou předsednictva ČSS poskytnout komisi jakoukoliv autonomii při financování drobných nákladů na pořádání kurzů (komise opakovaně navrhovala např. neformální vyčlenění menšího obnosu z rozpočtu ČSS, ze kterého by komise operativně platila drobné náklady a na konci roku by je vyúčtovala předsednictvu, ani takováto „autonomie“ téměř na úrovni dětského kapesného nebyla předsednictvem povolena) komise vnímala jako jasný signál nechuti předsednictva podporovat vzdělávací činnost v ČSS. Z tohoto důvodu byla činnost komise omezena na drobnou výpomoc, spočívající v občasném školení bezpečnostní směrnice při podzimním Setkání jeskyňářů, několika přednáškách a poradenství jednotlivým ZO při konkrétních problémech v oblastech účetnictví a práva.

2017

V tomto roce se činnost komise zaměřila na zajištění pojištění odpovědnosti pro budoucí instruktory speleoalpinismu a speleopotápění. Bohužel i přes kontaktování několika pojišťoven se nepodařilo získat nabídku, která by pokryla předpokládaný rozsah činností při vzdělávacích programech.

Z těchto důvodů, i přes rozdílné názory mezi členy komise, nebyl dále rozpracováván systém vzdělávání v těchto aktivitách a vzdělávání v těchto oblastech bylo ponecháno na přebírání zkušeností v rámci jednotlivých ZO a při preventivní činnosti SZS (lezecké dny).

Radim Brom
předseda komise

Vyjádření předsednictva ke zprávě o činnosti Komise pro vzdělávání ČSS v letech 2017–2020

Ve zmíněné zprávě se uvádí, že v roce 2018 bylo „na návrh sekretářky ČSS znemožněno uskutečňování dalších vzdělávacích programů v sídle ČSS“.

Předsednictvo ale nic neznemožnilo, pouze definovalo podmínky využití sídla ČSS, kde vzhledem k uložení značného majetku ČSS není možné jeho „živelné,“ ale pouze podmíněné využívání – viz citovaný zápis!

---

³ Původní, předsednictvem jmenované složení komise zahrnovalo Helenu Vysokou, nikoliv Jaroslava Bohatého; jejich vystřídání nebylo schváleno předsednictvem ČSS ve smyslu platného organizačního řádu ČSS.

Předsednictvo se rovněž důrazně ohrazuje proti tvrzení, „o nechuti předsednictva podporovat vzdělávací činnost v ČSS“. **Předsednictvo během zmiňovaného období, tedy od konce roku 2018 dodnes neobdrželo žádný návrh komise na uspořádání jakékoliv vzdělávací akce!** Bilance vzdělávacích akcí uspořádaných v letech 2017–2020 komisí pro vzdělávání se tak zastavilo na bilanci dvou (!!!) kurzů. Ze stejného důvodu nemohly být předsednictvem žádné finanční prostředky na kurzy schváleny! Zmiňovaný požadavek komise na částku 20 000,- Kč na blíže nespecifikované výdaje předsednictvo neschválilo, protože výdaj **nebyl spjat s žádným kurzem** a také proto, že komise v té době stále nevyčerpala předchozí přidělenou částku z roku 2017, kde zůstatek v té době činil a doposud stále činí 3 036,- Kč!

Předsednictvo ČSS konstatuje, že komise se ústy svého předsedy snaží ve zmíněné zprávě omlouvat vlastní nečinnost na úkor jiných a navrhuje budoucímu předsednictvu ČSS zvážit její zrušení.

VII. Základní organizace ČSS

Všechny zprávy v plném znění a v původním formátu a úpravě jsou k dispozici v dokumentaci ČSS v sídle společnosti. Některé zprávy kromě případných oprav gramatiky jsou uvedeny v plném znění, jiné jsou kromě základní jazykové korekce částečně kráceny o méně významné či osobně laděné části textů apod.

Vzhledem k objemu, různosti uspořádání, informačního obsahu a podrobnosti zpráv jednotlivých ZO ČSS byly některé velmi podrobné zprávy byly z důvodu optimalizace celkového rozsahu této komplexní zprávy zkráceny. I přesto reflektuje každá kapitola pro každou skupinu co nejvíce původní členění a strukturování skupinových dokumentů (při spojování zpráv skupin byly pro celkové sladění přece jen potřebné drobné redakční úpravy) se snahou doložit tak co nejdříveji charakter a obsah činnosti každé ZO ČSS.

Níže je uveden přehled nejčastějších variant zasílání výročních dokumentů ZO ČSS, volně jednotlivými skupinami kombinované, přičemž neplatí, že vždy je zaslána obojí forma – necelá polovina ZO ČSS pošle jednu pouze listinné dokumenty, jindy pouze elektronické – a každý rok to bývá u jediné skupiny různě; taktéž se celkový trend přes řádně schválená ustanovení organizačního řádu ČSS příliš nemění:

dokument	samostatnost dokumentu	elektronická forma	listinná forma
zpráva o činnosti minulého roku	1. samostatně 2. součást zápisu z VČS	1. tělo e-mailu 2. příloha e-mailu a. txt b. doc c. rtf d. pdf e. odt 3. prezentace na skupinovém webu 4. CD-ROM	1. volné listy 2. listy spojené svorkou 3. listy sešité drátkem 4. listy vložené do hřbetní lišty 5. listy jakkoli jinak „svázané“ (termovazba, spirála apod.)
zápis z VČS	1. samostatně 2. součást zprávy	1. tělo e-mailu 2. příloha e-mailu a. txt b. doc c. rtf d. pdf e. odt	1. volné listy 2. listy spojené svorkou 3. listy sešité drátkem

Přehled zasilání výročních zpráv o činnosti z jednotlivých ZO ČSS

V tabulce jsou uvedena data dodání zpráv o činnosti za proběhlý rok na sekretariát ČSS (den převzetí sekretariátem čili včetně např. prodlev České pošty v případě písemností apod.). Stanovami určený povinný termín je 28. 2. t.r. za činnost v roce předcházejícím. **Zprávou se rozumí výroční zpráva o činnosti ZO ČSS, nikoliv zápis z výroční členské schůze.**

barevná legenda:

zelené políčko ZO ČSS: zpráva dodána každý rok v termínu

růžové políčko ZO ČSS: chybí alespoň jedna výroční zpráva

červený text ZO ČSS: **skupina nedodala vůbec žádnou zprávu o své činnosti**

červený text data: **zpráva dodána po termínu určeném platnými stanovami a organizačním řádem ČSS**

ZO ČSS	za rok 2017	za rok 2018	za rok 2019	za rok 2020
1-01 Český kras	30.1.2018		27.2.2020	17.6.2021
1-02 Tetín	26.2.2018	27.2.2019	26.2.2020	24.2.2021
1-04 Zlatý Kůň	28.2.2018	27.2.2019	26.2.2020	26.2.2021
1-05 Geospeleos	20.2.2018	28.1.2019	10.3.2020	25.2.2021
1-06 Speleologický klub Praha	26.2.2018	7.2.2019	4.2.2020	12.2.2021
1-07 Krasová sekce				
1-08 Speleoklub Týnčany	21.2.2018	27.2.2019	24.2.2020	18.2.2021
1-09 Niphargus	13.2.2018	1.3.2019	3.3.2020	25.2.2021
1-10 Speleoaquanaut	20.3.2018	4.3.2019		16.2.2021
1-11 Barrandien	15.2.2018	25.2.2019	27.2.2020	9.2.2021
2-01 Chýnovská jeskyně	22.2.2018	25.2.2019	31.1.2020	11. 6. 2021
2-02 Šumava	27.2.2018	27.2.2019	26.2.2020	1.3.2021
3-01 Macarát		1.3.2019	5.3.2020	26.2.2021
3-02 Jeskyňáři Plzeň	28.2.2018	1.3.2019	3.3.2020	31.3.2021
3-03 Šumavský kras				
3-05 Permoníci	2.3.2018	20.3.2019	25.2.2020	
4-01 Liberec		6.3.2019	24.2.2020	22.2.2021
4-03 Labské pískovce	2.2.2018	4.2.2019	4.2.2020	18.2.2021
4-05 Goethe				
5-01 Bozkov	23.2.2018	1.3.2019	24.2.2020	26.2.2021
5-02 Albeřice	30.1.2018	11.4.2019	24.1.2020	23.1.2021
5-03 Broumov	1.3.2018	1.3.2019	3.3.2020	22.2.2021
5-05 Trias				
5-07 Antroherpon	16.3.2018	15.4.2019	5.3.2020	23.2.2021
6-01 Býčí skála	26.2.2018	25.2.2019	24.2.2020	12.3.2021
6-02 Vratíkovský kras	11.2.2018	1.3.2019	7.2.2020	10.3.2021
6-04 Rudice	27.2.2018	25.4.2019	21.2.2020	1.3.2021
6-05 Křtinské údolí	7.3.2018			5.3.2021
6-06 Vilémovická	27.2.2018	25.2.2019	25.2.2020	18.2.2021

6-07 Tišnovský kras	11.2.2018	25.2.2019	24.2.2020	8.2.2021
6-08 Dagmar	27.2.2018	11.4.2019	5.3.2020	9.3.2021
6-09 Labyrint	27.2.2018	4.3.2019	3.3.2020	1.3.2021
6-10 Hluboký závrt	28.2.2018	1.3.2019	24.6.2020	30.3.2021
6-11 Královopolská	15.2.2018	25.2.2019	18.2.2020	19.2.2021
6-12 Speleologický klub Brno	19.3.2018	13.3.2019	24.2.2020	1.3.2021
6-13 Jihomoravský kras	15.3.2019	15.3.2019	26.2.2020	1.3.2021
6-14 Suchý žleb	12.2.2018	20.2.2019	27.1.2020	2.3.2021
6-15 Holštejnská	14.3.2018	27.3.2019	19.5.2020	15.3.2021
6-16 Tartaros	26.2.2018	25.2.2019	27.2.2020	2.3.2021
6-17 Topas	13.3.2018	27.2.2019	17.2.2020	26.3.2021
6-18 Cunicunulus	22.2.2018	20.2.2019	19.2.2020	16.2.2021
6-19 Plánivy	27.2.2018	4.3.2019	3.3.2020	22. 6. 2021
6-20 Moravský kras	7.2.2018	27.2.2019	24.2.2020	17.2.2021
6-21 Myotis	21.2.2018	28.2.2019	3.3.2020	18.2.2021
6-22 Devon		13.2.2019	20.2.2020	
6-23 Aragonit				
6-25 Pustý žleb	27.3.2018	24.4.2019	29.1.2020	25.1.2021
6-26 Speleohistorický klub Brno	26.2.2018	21.2.2019	2.3.2020	1.3.2021
6-27 při NP Podyjí	26.2.2018	31.1.2019	3.3.2020	25.2.2021
6-28 Babická speleologická skupina	23.2.2018	15.2.2019	25.2.2020	1.3.2021
7-01 Orcus	5.2.2018	4.2.2019	6.2.2020	17.1.2021
7-02 Hranický kras	28.2.2018	29.5.2019	17.2.2020	15.3.2021
7-03 Javoříčko				
7-04 Sever	31.1.2018	1.3.2019	9.3.2020	17. 5. 2021
7-05 Mladeč – Vojtěchov		4.2.2019		
7-08 Sovinec	9.2.2018	18.2.2019	24.2.2020	11.1.2021
7-09 Estavela	26.2.2018	1.3.2019	26.2.2020	25.2.2021
7-10 Hádes	13.2.2018		18.2.2020	
7-11 Barbastellus				25.4.2021
7-14 Ludmírov – Štymberk	28.2.2018	4.2.2019	27.2.2020	1.3.2021

doc. Ing. Veronika Vlčková, CSc.
sekretariát ČSS

2020

- bývalý důl Skalka v Mníšku, exkurze pro skauty
- výcvik SRT a volné lezení – Český kras, společně se skauty
- Pražské podzemí – úprava a údržba chráněných lokalit – Šárka, Braník, Hlubočepy

2019

V roce 2019 evidovala ZO ČSS svoji činnost ve dvou skupinách – jednak většina členů ZO ČSS, jednak Pavel Bosák samostatně.

1. Většinová část ZO ČSS

- jaro 2019: Křemencový kras – jeskyně na Babce, exkurze pro skauty; výcvik SRT – Tomášková propast
- podzim 2019: výcvik SRT a volné lezení – Český kras, společně se skauty; Pražské podzemí – úprava a údržba chráněných lokalit – Šárka, Braník, Hlubočepy; exkurze na Plešiveckou planinu – společně se skauty
- Kromě toho někteří členové navštívili Vojtěžskou štolu v Jílovém, kterou prošli až do Bohulib, dva členové navštívili jeskyně v Laosu a potápěli se v cenotech v Mexiku.

2. Pavel Bosák

Návštěvy v zahraničí:

- Slovensko – Malé Karpaty: Plavecká jaskyňa a jeskyně Pec (březen) a jeskyně Driny (říjen), Nízké Tatry: Demänovský jaskynný systém a jeskyně Okno (říjen)
- Polsko – Jaskinia Na Ścianie u obce Konradów, Jaskinia Niedźwiedza, paleokras v lomu Nowy Walliszów, polská strana Králického Sněžníku (červenec)
- Slovinsko – Lipiška jama, Klasický kras (září)

Osobní účast na konferencích:

- 38. Speleofórum 2019. Sloup v Moravském krasu, 26.–28. dubna 2019.
- 27th International Karstological School – Classical Karst: Hydrogeology – Karst Research Trends and Applications. Postojna, 17.–21. června 2019.
- 70th Anniversary of Geologica Carpathica – international conference. Smolenice, Slovakia, 9.–12. října 2019.

Přednesené přednášky a autorský podíl na nich: celkem 7 akcí především v zahraničí

Publikace (články): celkem 4 články

Publikace (ostatní): celkem 20 prací

Editace svazků: celkem 4 publikace

Nepublikované zprávy: celkem 8 prací

Práce v jeskyních:

- Jeskyně Krkonošského národního parku – součást projektu Inventarizace krasových oblastí Krkonoš (KRNAP/MŽP: Operační program Životní prostředí, Prioritní osa 4.1: CZ.05.4.27/0.0/0.0/15_009/0004533)
- Koněprusy (Český kras) – dokumentace krasových jevů postupujících etáží Velkolomu Čertovy schody (východ i západ) pro VLČS, a. s.
- Lipiška jama (Klasický Kras, SLO) – vyhodnocení výsledků paleomagnetického výzkumu

klastických fluviálních jeskynních sedimentů

- Plavecký kras (SK) – výzkum speciálního typu hypogenních jeskyní tvořených s podílem výronů H₂S podél hlubokých zlomů
- Nízke Tatry (SK) – doplňkové vzorkování profilů v jeskyních Demänovského jaskynného systému a v jeskyni Okno
- Smolenický kras (SK) – rekognoskace jeskynní morfologie v jeskyni Driny
- Krowiarki (PL) – Jaskinia Na Ścianie u obce Konradów: vzorkování profilů jeskynních sedimentů pro paleomagnetický výzkum
- Polská strana Králického Sněžníku (PL) – Jaskinia Niedźwiedza: zpracování výsledků paleomagnetického výzkumu sedimentárního profilu jeskynních fluviálních sedimentů

2018

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2017

1. Činnost na lokalitě:

- ZO ČSS na žádné vlastní lokalitě výzkum neprovádí. Někteří členové se příležitostně podílejí na pracích na lokalitách ZO ČSS 1-02 Tetín.

2. Ostatní činnost:

V loňském roce podnikli členové několik samostatných průzkumných výprav, exkurzí a pomocných akcí na lokalitách v ČR:

- několik menších víkendových návštěv jeskyní Českého krasu a další lokalit v ČR (jeskyně Na Javorce, jeskyně Martina, Stalinovo podzemí)
- nácvik jednolanové techniky v Tomáškově propasti v dubnu
- Petrbokův memoriál
- úklid na Bílém Koni
- návštěva Šáreckého podzemí

3. Zahraniční exkurze

- jeskynní tunel na Sardinii
- jeskyně v Chorvatsku
- lávové tunely v Kalifornii

4. Činnost Stanislava Tůmy

- V roce 2017 se věnoval historickému podzemí spolu s M. Paříkem. Ať již v reálném průzkumu, tj. na Bílém koni v Hloubětíně, ve Višňovce, pod Branickou skalou a v Šárce, tak i na papíře. Docílili stanoviska MŽP, práv. odboru i speciálního odboru pro ochranu živočichů k modelové smlouvě mezi vlastníky pozemků s podzemními prostory a těmi, co tyto prostory chtějí sanovat a jako zimoviště netopýrů. Otevírá to prostor pro „univerzální“ smlouvy, garantující ochranu biotopů netopýrů před nevratnými zásahy do něj vlivem neinformovanosti vlastníků či „omylů“, které mohou biotop netopýrů transformovat např. na vinárnu.

- Spolu s HBZS v Praze byl několikrát navštíven mimo Bílý kůň i dolomitový důl ve Velké Chuchli za týmž účelem.

- V rámci propagace historického podzemí v Praze bylo realizováno několik exkurzí pro veřejnost i školy a pro MHMP provedena revize štoly na Nebozízku, kam se unikátně lze přes hospodu a zmrzlinový pult v ní. Dlouhodobým záměrem je získat část podzemních prostor do naší péče.

2020

Prolongační a průzkumné práce na známých lokalitách

Jeskyně Tetínská propáستka 2 (13024/b): V jeskyni proběhlo devět pracovních akcí. Práce se soustředily hlavně na přípravné práce na zabezpečení první části šachty Slepá vášeň. V červnu došlo k vandalskému poničení uzávěru jeskyně spočívajícím v odřezání a vyhnutí uzávěrových tyčí a částečně byla také poškozena kolejová dráha k vyvážení vozíku. Bylo proto nutné opravit a osadit nový uzávěr do jeskyně a rekonstruovat koleje. V dubnu byla zdigitalizována a zaktualizována mapa jeskyně. Poslední mapa pocházela z mapování v roce 2009, kdy bylo dokončeno hloubení šachty Slepá vášeň a prolongace severozápadním směrem končila za odbočkou k Síňce dr. Brajerové. V rámci nového mapování byla doměřena Uhlíková chodba a chodba K Bišilu a do mapy byl také zanesen nový vchod. Výchozí délka jeskyně byla 207 m. Po zmapování zbylých částí vzrostla délka jeskyně na 216 m. Převýšení 26 m se nezměnilo.

Jeskyně Terasová (14007): Byl vybudován nový uzávěr jeskyně blíže vchodu. Práce byly soustředěny do liščí chodby a převážně do Hlavní chodby. V Liščí chodbě byl zaznamenán postup o 1 m. Vzhledem k tomu, že jsou stěny i strop v nebezpečném sedimentu, byly další práce z důvodu bezpečnosti zastaveny. V Hlavní chodbě se podařilo kopáním postoupit o 7 m. Při kopání byl objeven volný komín s náznakem pokračování, celková délka volných prostor dosáhla 7 m. V průběhu roku 2020 byla zdigitalizována a zaktualizována mapa Terasové jeskyně. Poslední známá délka jeskyně pocházela z roku 2003, kdy byla délka jeskyně 340 m při převýšení 20 m. Po zaznamenání všech změn stoupla délka jeskyně na 395 m, převýšení se nezměnilo.

Jeskyně devítikorunová (14008): V jeskyni proběhlo pět pracovních akcí zaměřených hlavně na rozšiřování stávajících prostor. Délka jeskyně se nezměnila.

Jeskyně V Řečíně (14041): V jeskyni bylo provedeno několik pokusných výkopů v sondě „u Mimoszemšťana“, v komínech vedoucích směrem ke Štěrkové jeskyni, ve východní části jeskyně a u vchodu. Délka jeskyně se nezměnila.

Jeskyně Martina (15005): V jeskyni samotné v roce 2020 žádné práce neprobíhaly. V jarních měsících byl zaznamenán pokus o překonání uzávěru jeskyně a neúspěšný průkop do jeskyně ze dna sondy před vchodem. Byla provedena revize dalšího zabezpečení a ke vchodu umístěna informační cedulka s kontaktem na předsedu ZO ČSS.

Plší jeskyně (15015): Práce byly soustředěny na prohlubování sondy. Sonda byla prohloubena o cca 0,5 m. Práce nadále znesnadňuje vysoká koncentrace CO₂ v ovzduší.

Členové skupiny se podíleli i na pracovních akcích na lokalitách ostatních skupin. Jeden člen spolupracoval se ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň na prolongaci jeskyně Drdova. Další člen se zúčastnil jedné pracovní akce v Týnčanském krasu. Jiný člen pomáhal při prolongaci Komáří jeskyně v Javoříčském krasu.

Zpráva o objevech

V roce 2020 bylo objeveno celkem 7 nových jeskyní o celkové délce 90 m, z nichž 6 bylo zaevidováno v JESO.

Mírova (15032): Mírova jeskyně leží v horní části Kodské rokle na jejím severním úbočí. Původně se jednalo o neregistrovaný krasový jev tvořený třemi chodbičkami ve skalní stěně na hranici průleznosti. V únoru na základě díry po jezevci u paty stěny

se objevil náznak chodby. Následně v jeskyni proběhlo do konce roku 15 pracovních akcí. Během roku se podařilo v tvrdém sedimentu postoupit o 9 m. Celková délka jeskyně tak dosahuje 14 m.

Tří veteránů: Drobný portál ve skále poblíž Kuchařské jeskyně byl tetínským jeskyňářům známý už od konce 70. let 20. století. Jeho vchod blokoval velký balvan. V dubnu byl kámen rozbit a pronikli jsme do úzké, 3 m dlouhé chodbičky. Během dalších dvou akcí se ale další pokračování se nalézt nepodařilo. Jeskyně s pracovním názvem Tří veteránů je tak na hranici registrace.

Jeskyně na Karmazínových stěnách: Karmazínovy stěny leží mezi Vápenkou Čertovy schody a Velkolomem Čertovy schody. Jedná se o 500 m dlouhé pásmo skalních stěn táhnoucích se ve směru ZSZVJV vysokých až 50 m, na dvou místech rozdělených šikmo ukloněnými svahy roklí. Z Karmazínových stěn bylo známo pět jeskyní, z nichž jeskyně Na srážech Čertových schodů IIII dosahují délky 4 m, 2,5 m a 4,5 m. Jeskyně Tří volů a jeskyně se zajímavým jménem „60 m záp. Tří volů“ mají sice 12 m, resp. 8 m, ty jsou ale nasčítány z několika oddělených chodeb. V první polovině roku 2020 i za pomoci dronu a hydraulické plošiny zde byly objeveno 5 dosud neevidovaných a nemapovaných jeskyní.

Izraelská (11048): Jeskyně se nachází v průzkumné štolě vyražené v rámci jedné z několika etap průzkumných prací v 50. letech 20. století. Vchod do štoly leží v západnější z obou výrazných roklí v Karmazínových skalách v nadmořské výšce 340 m. Štola je dlouhá 100 m. Prvních 55 m je ražena v kotýských vápencích. Ve vzdálenosti 55 m od vchodu byla zastížena hranice mezi kotýskými a koněpruskými vápenci a dále štola pokračuje v koněpruských vápencích. Ve vzdálenosti 63 m od vchodu narazila štola na přirozenou jeskyni, kterou sleduje po dalších 18 m. V tomto intervalu má štola střídavě přirozené stěny a hlavně strop, který se místy pohybuje ve výšce 5 m nad počvou a z něj na dvou místech vybíhají šikmo ukloněné komíny s výškou 5 m a 7 m nad strop štoly. Celková délka jeskyně je 30 m při převýšení 9 m.

Baronova jeskyně (11049): Jeskyně leží asi 20 m západně od jeskyně Tří volů zhruba ve stejné nadmořské výšce. Jeskyně má nenápadný portál široký 0,6 m a vysoký 0,8 m. Po dvou metrech začíná strop stoupat a na konci jeskyně je chodba vysoká 6 m a široká 1,2 m. Dno jeskyně začíná po 3 m stoupat a po 6 m přechází do 2,5 m vysokého stupně. Dno jeskyně i stupeň jsou tvořeny zpevněnou sutí a ostrohranným štěrkem. Délka jeskyně je 9 m při převýšení 5 m.

U vrtu I (11050): Jeskyně leží 9 m nad silnicí nad odvodňovacím vrtem z lomu VČS–západ. Portál byl blíže prohlédnut dronem, poté byla jeskyně navštívena a zmapována za pomoci hydraulické plošiny. Vchod do jeskyně je široký 1,5 m a vysoký 4,5 m. Směrem k čelbě strop jeskyně postupně klesá a počva stoupá. Na konci je jeskyně vysoká 1 m a další pokračování je vyplněno sedimenty. Délka jeskyně je 5 m.

U vrtu II (11051): Jeskyně leží 50 m jihovýchodně od jeskyně U vrtu I 6 m nad silnicí. Jeskyně má výrazný portál široký a vysoký 2,5 m vedoucí do 3 m dlouhé, 4 m široké a 2,5 m vysoké prostory. Z ní vychází severním směrem 3 m dlouhá a max. 1 m široká chodbička s klesajícím stropem. Na čelbě je chodbička vyplněna sedimenty. Zhruba jižním směrem vybíhá strmě vzhůru 8 m dlouhá chodba ústící druhým vchodem ven. Druhý vchod je široký i vysoký zhruba 1 m. Převýšení mezi vchody je 8 m. Délka jeskyně je 18 m při převýšení 8 m.

Odpolední (11052): Jeskyně se nachází v údolí naproti jeskyni „60 m záp. Tří volů“. Původně se jednalo

o 2,5 m dlouhou mírně šikmo ukloněnou neprůleznou chodbu. Posléze se podařilo snížit dno jeskyně a proniknout do 7 m volných prostor. Později se podařilo prodloužit jeskyni o 2 m. Jeskyně je tvořena 7 m dlouhou subhorizontální chodbou jz.–sv. směru. Zhruba v její polovině vybíhá jižním směrem šikmo vzhůru stoupající 5 m dlouhá chodba, končící skalní čelbou. Celková délka jeskyně je 12 m při převýšení 5 m. Jeskyně dříve sloužila jako jezevčí doupě. Mimo jiné v ní byly nalezeny jezevčí koprolity a několik velikých rezavých blech.

Dokumentační práce

Kromě mapování nově objevených jeskyní a aktualizací stávajících map byla provedena mapová dokumentace dalších jeskyní. Všechna měření byla prováděna pomocí Dista X2. Pro kalibraci Dista byl ve štole v Hergetově lomu vytvořen kalibrační polygon.

Nová jeskyně na Damilu (12003): V rámci revize stávající mapy Nové jeskyně na Damilu se domapovaly dva komíny s návaznou chodbou. Na základě revize a nových měření byla vypracována nová mapa v digitální podobě. Délka jeskyně vzrostla ze 156 m na 187 m při zachování denivelace 27 m (+5,5 m betonové skruže). Polygon jeskyně byl vynesena ve 3D v programu Surpac a zasazen do 3D modelu Modrého lomu.

Jeskyně Š.V. (18024): Při pochůzce v Červeném lomu byl nalezen malý propad u stěny. O den později byla z propadu otevřena jeskyně, jež, jak se ukázalo, byla jeskyně 18024 Š.V. Tato 38 m dlouhá jeskyně se třemi vchody byla v roce 1994 zmapována, avšak krátce poté byla těžaři zasypána. Jeskyně byla nově otevřena jedním z horních vchodů. Spojení se spodním vchodem bylo neprůlezně vyplněno jílem vyplaveným z jedné z bočních chodbiček a bylo nutné ho opět prokopat. Jeskyně byla znovu zmapována a nafotografována. Při mapování se povedlo proplazit 9 m dlouhou chodbou, která byla na původní mapě pouze naznačena. Po doměření všech odboček byla délka jeskyně stanovena na 52 m.

Krápníková jeskyně (20003): V letech 2018–2019 proběhlo několik mapovacích akcí v Krápníkové jeskyni. Výchozí udávaná délka jeskyně byla 280 m. Po zmapování všech částí jeskyně je současná délka jeskyně 302 m. Převýšení 19 m zůstává. O Krápníkové jeskyni a jejím mapování byl ve sborníku Český kras otištěn článek M. Hejny, M. Jakovenko a K. Žáka.

V průběhu roku byly vytvořeny nové mapy jeskyní v okolí Krápníkové jeskyně. Jedná se o jeskyně 20004 Vandrácák, 20005 U Vandrácáké a 20006 Průlezný ohoz. Délky 17 m, 10 m a 4 m se nemění.

Tygrí past (29021): Jeskyně Tygrí past byla objevena v lomu Mramorka v září 2019. Po intenzivních prologačních pracích dosáhla jeskyně ke konci roku 2019 délku 56 m. Jeskyně byla zmapována a bylo geodeticky zaměřeno okolí jeskyně. Následně byl vytvořen 3D model povrchu vůči polygonu. Cílem měření bylo ověřit možnost otevření nového vchodu jeskyně. Během roku bohužel někdo zasypal vertikální vchod stavební sutí a jeskyně je momentálně nepřístupná.

Pseudokrasové jeskyně opukové Džbánské plošiny

V únoru 2020 provedli členové ZO ČSS dokumentaci 5 nekrasových jeskyní na Džbánsku. Jedná se o 8 m dlouhou Propast na Výrově, 5 m dlouhou jeskyni V Čertově kameni u Ročova, 12 m resp. 6 m dlouhé jeskyně U Sklepů 1 a U Sklepů 2 u Hřivic, 7 m dlouhou Hřivickou jeskyni a 5 m dlouhou jeskyni U dolu Pozdeň. O nekrasových jeskyních přírodního parku Džbán byl K. Žákem, M. Majerem a M. Hejnou publikován článek ve sborníku Český kras.

Mapování štoly JD č. 20, Jáchymov: Na podnět V. Goliáše z ÚGMNZ, Přírodovědecké fakulty UK byla

zmapována níková štolu JD č. 20 v Jáchymově. Mapa ukázala zajímavé skutečnosti. Speleotémy se stejným chemismem leží díky průsaku vody téměř dokonale přesně nad sebou v obou štolách. V obou štolách je zastížen stejný (nevytěžený) sloup bohatého U zrudnění. Na místě, kde bylo pravděpodobně propojení obou štol, dnes zavalené, byl nalezen zbytek větrných dveří. Ve spodní štole bylo vyloučeno předpokládané dovrchní pokračování boční do-
bývky, naopak bylo objeveno dosud neprozkoumané pokračování směrem dolů.

Další činnost

V průběhu roku se uskutečnila fotodokumentační akce v jeskyni Kostnice (18047). V rámci přípravy knihy „Srdce Českého krasu, obec Srbsko a krajina v jejím okolí“, byly M. Majerem provedeny fotodokumentační akce v jeskyních Kostelík, Srbské jeskyně, Barrandova jeskyně, Jeskyně Nad Kačákem a podzemí Alkazaru.

Muzeum Českého krasu uspořádalo v prostorách Domova důchodců TGM v Berouně výstavu fotografií L. Falteiska a kreseb M. Mikšaníkové s názvem Život opuštěných dolů. Návštěvníci výstavy měli možnost zhlédnout 25 fotografií a 25 kreseb s podzemní tematikou.

Dne 29. 2. přednášel L. Falteisek v muzeu Královská mincovna Jáchymov na téma Neznámý život opuštěných dolů.

Městská galerie Pěší zóna fungující v Palackého ulici v Berouně uvedla výstavu textů a fotografií M. Hejny a M. Majera s názvem Podzemí Berounska. Výstava vycházela z knihy obou autorů Podzemí Berounska a Hořovicka (Vlastivědný spolek Petrbock, Machart 2019) a na šesti velkoformátových panelech představila výběr ze všech typů podzemních prostor na Berounsku. V době jarních protipandemických opatření to byla asi jediná veřejnosti dostupná výstava v širokém okolí Berouna. Výstava byla k vidění po dobu 6 měsíců.

Na odloženém zářijovém Speleofóru prezentovali M. Hejna a M. Jakovenko svoji účast a výsledky mezinárodní expedice Malcham 2019 v Izraeli. Prezentace proběhla formou posteru s názvem Solný kras hory Sedom (příloha 2) a formou před nášky s názvem Malcham – nejdelší solná jeskyně světa. Článek Malcham – nejdelší solná jeskyně světa byl také publikován ve sborníku Speleofórum. Spoluautorem posteru, prezentace a článku byl B. Langford z Israel Cave Research Center.

Obec Tetín dne 20. 6. 2020 slavnostně otevřela nově zrekonstruované tetínské muzeum. Součástí expozice je i panel věnovaný tetínským jeskyním a jeskyňářům a dvě vitríny věnované různým typům jeskynní výzdoby, resp. jeskyňářskému vybavení dnes a v historii. Na této části expozice se autorsky a věcnými exponáty podíleli M. Hejna, L. Pecka a M. Majer.

Obec Tetín připravuje na rok 2021 instalaci nové naučné stezky Tetínské vyhlídky, která má sjednotit a rozšířit stávající dvě naučné stezky. Dva z nových panelů jsou věnovány Tetínskému nasunutí a jeskyni Turské maštale. Na přípravě nejen těchto, ale i dalších panelů se podíleli M. Hejna, M. Majer a L. Pecka.

M. Hejna, M. Majer a J. Pohunek se podíleli na přípravě publikace Srdce Českého krasu, obec Srbsko a krajina v jejím okolí editorů K. Žáka a V. Cílka. Kniha vyjde v roce 2021.

P. Nakládal přednášel o vlivu vyplavování písku podzemní vodou z tektonických puklin na vznik pseudokrasu. Přednáška se konala dne 11. 03. 2020 v rámci konference Klokočky 2020 na téma nekrasové jeskyně zastížené vrtem.

M. Hejna uspořádal pro přírodovědný kroužek při ZŠ Tetín geologickou vycházku po Damilu.

Obec Tetín vydala nástěnný kalendář s fotografiemi M. Majera, kde je publikována také fotografie z Obřího domu v jeskyni Martina. Kalendář se jmenuje Tetín zasněný.

K. Žák s M. Majerem a V. Somolem v roce 2020 dokončili a vydali knihu o přírodním parku Džbán s názvem Džbán – krajina opukových plošin. Kniha obsahuje mimo jiné i kapitolu o geomorfologii

a nekrasových jeskyních.

Členové ZO ČSS pravidelně publikují příspěvky v odborném i regionálním tisku (sborník Český kras, sborník Speleofórum, časopis eSpeleo, Tetínský zpravodaj a další) a poskytují fotografie pro odborné i populární publikace.

Zprávy o činnosti jsou pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách <http://www.tetin.speleo.cz>

V lednu před výroční schůzí provedli členové kontrolu stavu jeskyní v Tetínské rokli. Cílem kontroly bylo ověřit stav jeskyní po zvýšeném pohybu lidí v Tetínské rokli v souvislosti s vystrojením lezeckých stěn. V jeskyni Sedmisálová byla zjištěna postupná devastace jeskyně, spočívající v poškozování aragonitové výplně, čmárání a rytí po stěnách a ponechávání odpadků. Odpadky byly z jeskyně odklizeny a její stav byl fotograficky zdokumentován.

Na Petrbokově memoriálu nás reprezentovala sedmice členů.

V červnu uspořádala Speleologická záchraná služba ČSS tradiční Lezecký den v lomu na Chlumu. Vzhledem k dešti se lezecký den uskutečnil na lezeckém treňažeru Chlum–Komora. Odpoledne následoval seminář Nehoda v podzemí.

V květnu se nás obrátil M. Dlouhý, vedoucí týmu robotika při České zemědělské univerzitě. Tým robotika vyvíjí autonomní roboty a hledali místo, kde by mohli otestovat schopnost robotů pohybovat se v jeskyni, zaznamenávat svoji trasu a provádět základní mapování jeskyně. Ještě před testem v Krápníkové jeskyni se domluvilo i se ZO ČSS 1-06 Speleoklub Praha testování ve štolách Na chlumu a v jeskyni Na chlumu. Zatím však byl test v Krápníkové jeskyni odložen.

O prvním říjnovém víkendu proběhla na základně důkladný úklid boudy a okolí, byl nově oplechován komín, renovován nápis nad boudou, přidělán žebřík na palandu a kuchyňská místnost byla doplněna několika kusy drobného nábytku.

I v tomto roce se pokračovalo s přípravou videodokumentu a sběrem materiálů. Z důvodu pandemické situace se však uskutečnila pouze dvě natáčení.

Proběhly dvě akce zaměřené na průzkum a fotodokumentaci historických sklepení ve Slaném. Akce navázala na předchozí spolupráci s MÚ Slaný, některé z fotografií byly použity na výstavě při dni otevřených dveří ve slánském podzemí i v publikaci „Ochutnejte Slaný“.

Jeden člen ve spolupráci s firmou SpeleoŘehák provedl 7 pracovních akcí ve štolě č. 14 na Petříně věnovaných podrobnému mikrobiologickému průzkumu.

Tentýž člen se zúčastnil sčítání netopýrů v bývalém cínovém dole Mauritius u Hřebečné nedaleko Abersham v okrese Karlovy Vary.

V roce 2020 se tetínští jeskyňáři podíleli na pracích ve Slovenském krasu – prolongačních prací v Krásnohorské jeskyni či expedice, v jejímž rámci došlo k úklidu Silické ladnice, ponoru v Krásnohorské jeskyni a zmapování jeskyně Farbený ponor.

Další plánované akce, např. tradiční jarní a podzimní expedice do slovinského Krasu, nebylo možné uskutečnit z důvodu nepříznivé coronavirové situace v Evropě.

2019

Prolongační a průzkumné práce na jednotlivých lokalitách

Prolongační práce se v roce 2019 soustředily do 12., 13., 14. a 15. krasové skupiny Českého krasu. Ve 12. krasové skupině se pracovalo po objevu v jeskyni *Na konci* v Hergetově lomu. Ve 13. krasové skupině se pracovalo v jeskyních *Bišilu* a *Tetínská propáštka č. 2*, ale méně aktivně než v předcházejících letech. Ve 14. krasové skupině se pracovalo v jeskyni *V Řečíně* a v *Devítikorunové*. Další práce proběhly v jeskyni *Terasová*. V Kodě v 15. krasové skupině se pracovalo v jeskyních *Martina*, *Plší* a *Jubilejní*. Prolongační práce na jednotlivých lokalitách jsou podrobněji shrnuty v následujících odstavcích řazených podle

evidenčních čísel jeskyní.

Jeskyně Na konci (12-008): Po objevu nových prostor za závalem jsme vzhledem k nadějnému potenciálu jeskyně požádali Krajský úřad Středočeského kraje o povolení prolongačních prací. Cílem následujících akcí bylo vyvézt sedimenty z profilu objevu a zpřístupnit průlez závalem. Celková délka nově objevených a prolongovaných prostor dosáhla 20 m.

Jeskyně Bišilu (13-011): Na samém konci roku 2018 se pracovalo na konci chodbičky Panenská blanka. Aktualizovaná mapa jeskyně udává nárůst délky o 6 m na celkových 86 m.

Jeskyně Tetínská propáستka 2 (13-024/B): V jeskyni proběhly dvě pracovní akce, při nichž bylo realizováno dokončení a čištění kolejí a učiněn jeden pokus o prolongaci boční chodbičky na konci jeskyně – postup asi o 1 metr. Další pokračování je stále viditelné.

Jeskyně Portálová (14-001): Na této lokalitě v roce 2019 neproběhly žádné pracovní akce, probíhala jen kontrola jeskyně, sběr odpadků a kontrola uzávěru do prolongované části.

Jeskyně Terasová (14-007): Na lokalitě byl vybudován nový uzávěr jeskyně, který je umístěn blíže ke vchodu ve vstupní chodbě a umožňuje průjezd s kolečkem. Bylo rovněž započato s revitalizací jeskyně, spočívající v likvidaci starých deponií vykopaného materiálu, mytí zabahněné výzdoby a čištění jeskyně od pozůstatků naší minulé činnosti. Ve Vypitém dómku byla instalována malá výstavka zajímavých nálezů z jeskyně (uvolněné krápníky, zvířecí kosti):

Jeskyně Devítikorunová (14-008): Proběhly čtyři pracovní akce bez výrazného postupu.

Jeskyně V Řečíně (14-041): Po udělení výjimky k prolongační činnosti byla v několika odbočkách hlavní prostory jeskyně započata prolongace. V jedné z odboček byly zjištěny zajímavé kořenové útvary pokryté sintrem, které dostaly pracovní název Mimoszemšťan. Pro rozhodování prolongace v této části jeskyně byl využit průzkum pomocí kabelové USB minikamery. Během akcí byla délka jeskyně navýšena o 15 m oproti stavu při objevu. V současné době prolongace probíhá v odbočce u Mimoszemšťana, kde se nachází trativod, a v zasuceném komínu směrem ke Štěrkové jeskyni. Celková délka jeskyně ke konci roku dosáhla 27 m a denivelace činí 8 m.

Jeskyně Martina (15-005): V jz. části Kajdovy chodby byly při občasných pracovních akcích prováděny pokusy o odstranění hlinito-kamenitého závalu v tzv. Medvědí komíně. Při těchto pracích bylo za komínem zjištěno horizontální pokračování Kajdovy chodby. Chodba velkého profilu, v přímém směru Kajdovy chodby, je vyplněna až téměř ke stropu převážně hlinitými sedimenty a její průběh je vidět do vzdálenosti cca 3 m.

Jeskyně Plší (15-015): Na této lokalitě proběhla v roce 2019 pouze jediná pracovní akce, při níž byly ze dna jeskyně odstraněny mrtvolky několika živočichů a znečištěné okolní sedimenty. Práce v jeskyni komplikuje vysoká koncentrace kyslíčnitého uhlíkatého, který je vždy nezbytné před započatím vlastní práce v podzemí vyčerpát a prostor nuceně větrat. Zdržení čerpáním je při pracovních akcích vždy velice významné.

Jeskyně Jubilejní (15-031): Klesající puklinová jeskyně se směrem do hloubky uzavírá a končí neprůleznou úžinou. Dříve udávané rozměry – délka 6 m a denivelace 4 m se již nezměnily, protože dutina nabyla spíše na objemu než na délce. Prolongační práce v jeskyni byly v září 2019 ukončeny, lanovka na dopravu materiálu na úpatí svahu byla demontována a jeskyně byla v konečném stavu zmapována.

Zpráva o objevech

12-008 Na konci: Jedná se o dlouhou dobu známou a evidovanou malou jeskyni nacházející se v závalu, který uzavírá konec průzkumné štoly v Hergetově lomu na Damilu. Jeskyně byla zmapována v roce 2018. Při průzkumné prolongaci závalem objevili členové ZO ČSS poměrně prostornou chodbu, 8 m dlouhou, s četnými odbočkami nadějnými pro další průzkum a prolongaci. Jedná se o silně zkrasovělý prostor, ve kterém tvoří malé chodbičky uzavřené okruhy. Souhrnná délka nově objevených prostor dosahuje 12 m, dalších 8 m bylo vykopáno prolongací. Celková délka jeskyně tím narostla na 32 m a její denivelace činí 3 m.

14-042 Klíšťovka: Nevelká jeskyně v Kruhovém lomu, asi 6 m pod skrývkovou etáží. Jeskyně byla odkryta již před několika lety. Vchod se odkryl pravděpodobně sesunutím nebo sesunutím nasypaného materiálu, který dříve zakrýval vchod. Jedná se o poměrně rozměrnou, 8 m dlouhou horizontální chodbu. Jeskyně má široký nízký vchod, dále se zužuje a končí chodbičkou vyplněnou šterkem.

16-010 Ztracený pes: Malá jeskyňka s délkou 3 m a převýšením mezi dvěma vchody 2 m byla doplněna do evidence při revizi jeskyní 16. krasové skupiny. Nachází se ve skalním žeburu na SZ od Císařské rokle. Toto skalní žebro, ve kterém jsou již dříve evidované jeskyňky Skalní brána, Doupná a Aniččina, lemuje po sz. straně samostatné mělké údolíčko souběžné s Císařskou roklí.

Dokumentační práce

Také v roce 2019 pokračovalo systematické mapování četných menších jeskyní v oblastech působnosti naší ZO. Zmapovány byly jeskyně: 13-027 Kubrychtova, 14-024 Den zvířat, 14-030 Nad douglaskami, 14-036 Komín Okurka, 14-042 Klíšťovka, 15-010 Sisyfova propast, 15-017 Vítězná, 15-025 Nad můstkem, 15-026 Okno v Kodské rokli, 15-027 Nad Oknem v Kodské rokli, 15-031 Jubilejní, 16-001 Uzávěrová, 16-002 V jv. části Uzávěrové stěny 16-003 Aragonitová, 16-004 U vývěru, 16-005 Skalní brána, 16-006 Doupná, 16-007 Aniččina, 16-008 Na vráse, 16-009 Pod vyhlídkou a 16-010 Ztracený pes. V 18. krasové skupině byly částečně ve spolupráci se ZO ČSS 1-04 zmapovány jeskyně 18-009 Nad Hájovnou, 18-047 Kostnice, 18-049 Blanokřídla, 18-050 Zaplavená a 18-051 V koutě. V souvislosti s postupy vlivem prolongačních prací byly nově aktualizovány mapy jeskyní 13-011 Bišilu a 14-041 V Řečíně.

V jeskyni 21-003 Krápníková, jejíž správu sdílíme se ZO 1-05 Geospeleos, proběhly dvě mapovací akce. Mapa bude dokončena v roce 2020.

V průběhu celého roku probíhala fotodokumentace jeskyní a vchodů – jednalo se o jeskyně: 18-046 Korozní, 18-047 Kostnice, 15-031 Jubilejní, 12-008 Na konci, vchody jeskyní v 16 krasové skupině.

Publikační, přednášková a popularizační činnost

R. Živor společně s J. Zelenkou vydali v nakladatelství Academia průvodce **Hornické památky České republiky**, na níž se svými fotografiemi podílel také M. Majer. Dne 12. 2. 2019 se v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy konal slavnostní křest knihy, kterého se vedle autorů a členů naší ZO ČSS zástupci hornických spolků a sdružení, představitel Středočeského kraje, zaměstnanci muzea a další hosté. Knihu a hornické památky pak autoři také představili na prezentaci v tetínské vinotéce 12. 4. 2019.

Na základě zájmu ze strany katedry geomatiky Stavební fakulty ČVUT v Praze uspořádal R. Živor 7. 3. 2019 v čítárně fakulty **přednášku na téma „Zkušenosti z mapování jeskyní a vojenských kaveren ve slovinském Krasu“**. V přednášce bylo pojednáno o tom, kde všude mohou pomoci kvalitní speleologické mapy, způsobech mapování, vývoji postupů a pomůcek a byly představeny zajímavé jeskyně a vojenské kaverny, na jejichž dokumentaci se ZO ČSS v oblasti slovinského Krasu podílí.

Dne 23. 3. 2019 jsme spolupřáteli v salonku tetínské hospody **přednášku slovinského jeskyňáře Bogdana Kladnika**. Slovinský kolega nás seznámil s úklidovými akcemi v krasových kaňonech a skalních oblastech jihozápadní Číny a ve Slovinsku.

Dva členové (M. Majer a L. Falteisek) se podíleli na publikaci pro Středočeský kraj, nazvané **Podzemní památky Středních Čech**.

Dne 7. 11. 2019 křtili naši členové M. Hejna a M. Majer v berounském Muzeu Českého krasu svou knihu **Podzemí Berounska a Hořovicka**. Dne 12. 12. 2019 uspořádali oba autoři v Muzeu Českého krasu k vydané publikaci přednášku a besedu.

ZO ČSS ve spolupráci s Vlastivědným spolkem Petrbock, ZO ČSS 1-06, 1-05 a za podpory obce Srbsko zorganizovala **vzpomínkový večer na jeskyňáření v 50. až 80. letech v Českém krasu**, při němž V. Lysenko (ZO ČSS 1-05) a J. Hromas (ZO ČSS 1-07) promítali fotografie a historické materiály, které doprovázeli vyprávěním a komentáři. Akce proběhla 23. 11. 2019 v kulturním domě U lanovky v Srbsku.

M. Majer a M. Hejna se ujali **obnovení skupinového webu** (tetin.speleo.cz) a jeho správy.

Několik odborně zdatných a publikačně schopných členů ZO ČSS pravidelně publikuje příspěvky v odborném i regionálním tisku (**sborníky Český kras, Speleofórum, Speleo** a další) a poskytuje fotografie pro odborné i populární publikace.

Ostatní činnost

V rámci akce „Uklidme Česko“ se členové ZO ČSS zúčastnili úklidu Tomáškova lomu. Ve spolupráci s dalšími jeskyňáři, jejich přáteli a několika náhodnými kolemjdoucími bylo z lomu a trosk budov vytaženo 65 pytlů odpadu, převážně bezdomoveckého původu, plus rozměrnější odpad v podobě pneumatik apod.

Na dubnovém Speleofóru naši skupinu reprezentovali tři členové ZO ČSS.

Lezeckého dne v lomu na Chlumu, pořádaném tradičně v červnu Speleologickou záchrannou službou ČSS se zúčastnil čtyři členové ZO ČSS. V jeskyni Nová na Damilu proběhlo také jedno ze cvičení SZS ČSS.

Jeden člen se v říjnu zúčastnil oslav 40 let ČSS v Jedovnici.

Koncem roku se tři členové podíleli na geofyzikálním průzkumu hřbítku nad jeskyní Martina. Byly nalezeny indicie krasových jevů v malé hloubce pod povrchem. Případný potenciál pro objev nových prostor bude možné odhadnout po úplném vyhodnocení naměřených dat, pravděpodobně během zimy 2020.

Jeden člen zorganizoval dvě akce zaměřené na průzkum a fotodokumentaci historických sklepení ve Slaném. Akce proběhly ve spolupráci se ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň, Lukášem Hortem a městským úřadem Slaný.

Dva členové se věnovali průzkumu a dokumentaci nekrasových jeskyní v oblasti Přírodního parku Džbán na hranici Středočeského a Ústeckého kraje. Celkem se jim podařilo zachytit 10 jeskyní. V roce 2020 budou doplněny chybějící mapy jeskyní, data budou předána do databáze JESO a připravován je článek.

Jeden člen ve spolupráci se ZO ČSS 1-06 zahájil natáčení a sběr materiálů pro videodokument o historii jeskyňáření v Českém krasu, během roku proběhlo celkem 13 natáčecích akcí.

Zpráva o expedicích do zahraničí

21. 2. – 5. 3. 2019 se dva členové zúčastnili mezinárodní expedice Malcham do solného krasu hory Mount Sedom v Izraeli. Pokračovalo se v pracích započatých v předchozím roce, kdy se mapovaly především hlavní tahy jeskyně. Během expedice v roce 2019 se hledalo a dokumentovalo spojení šachet z povrchu s mnohoúrovňovým systémem chodeb uvnitř jeskyně a dokončovalo se mapování horizontálních částí. Dokumentovaly se zároveň nově objevené části. Již během expedice byla jeskyně Malcham označena za nejdelší solnou jeskyni na světě s délkou přes 10 kilometrů. Digitální mapa jeskyně by měla být dokončena začátkem roku 2020. Vedle podílu na mapování jeskyně Malcham vyhotovili i mapu nedaleké

jeskyně Ananim.

Do Krasu v okolí Temnice ve Slovinsku, tradiční oblasti zahraničního působení ZO ČSS, proběhly 2 expedice, jarní a podzimní. V obou expedicích bylo pokračováno v systematickém povrchovém průzkumu území mapového listu Komen-12 a dokumentovány případné nalezené jeskyně, propasti a významnější vojenské kaverny. Nejvýznamnějším výsledkem v rámci obou slovinských expedic byl objev dvou propastí s hloubkami 27 m a 25 m, které budou předmětem zápisu do Katastru slovinských jeskyní. Při jarní expedici jsme v rámci volného dne navštívili zpřístupněnou propast Grotta Gigante na italské straně Krasu. Podzimní expedici jsme zahájili v Karavankách návštěvou zpřístupněného dolu na olovenou rudu Podzemlje Pece (Glančnikov rov) u Mežice.

Kurz SRT „Osnovi na vertikalnata speleologia“, Dryanovo, Bulharsko, 7. – 16. 6. 2019 – kurzu se zúčastnila a zkoušky úspěšně složila jedna členka.

EuroSpeleo Forum 26. – 29. 9. 2019, Dolni Lozen, Bulharsko – zúčastnili se dva členové.

Tři členové se zúčastnili průzkumu nově objevené jeskyně Kikar poblíž jižního zakončení Mrtvého moře v Izraeli. Průzkumem bylo zjištěno, že jde o jednu z největších dosud nalezených jeskyní vzniklých zpětnou erozí občasným tokem v málo zpevněných sedimentech ("piping caves"). Délka nekrasového jevu je odhadována na cca 800 m. Dva členové se podíleli na mapování a fotodokumentaci dalších jeskyní stejného typu v oblasti vádí Pracim (jeskyně Kemach) a kolem ústí říčky Kidron do Mrtvého moře.

Tři členové se účastnili dvou akcí ve Slovenském krasu. Pracovali v Silické ladnici, Ponoru u napajedel a Krásnohorské jeskyni. Nebylo dosaženo žádného pozoruhodného úspěchu.

2018

Prolongační a průzkumné práce na jednotlivých lokalitách

Nejintenzivnější prolongační práce roku 2018 se soustředily do 13. krasové skupiny Českého krasu do Tetínské rokle, a to zejména do jeskyní *Kubrychtova* a *Tetínská propáštka č. 2*. V prostoru lomu Montánka ve 14. krasové skupině byla prolongační aktivita malá. V nevelké míře zde probíhaly práce pouze v jeskyni *Terasová*. V Kodě v 15. krasové skupině se pracovalo v jeskyních *Martina*, *Plší* a *Jubilejní*. Prolongační práce na jednotlivých lokalitách jsou v pořadí podle evidenčních čísel jeskyní podrobněji shrnuty v následujících odstavcích.

Markétina desetistupňová jeskyně pod Rozvodnou (12-014): V této bezvýznamné jeskyňce proběhla jedna úklidová akce bez změny délky jeskyně, která zůstává 3 m.

Jeskyně Tetínská propáštka č. 2 (13-024B): V roce 2018 byla nejčastěji navštěvovanou pracovní lokalitou ZO. Hlavní problém, prohloubení dna chodby s balvany před ohlubení šachty *Slepá vášeň*, byl vyřešen na konci roku a s tím souviselo i dokončení kolejí. Při poslední akci roku 2018 byla vyčištěna první část šachty od napadaného materiálu.

Jeskyně Kubrychtova (13-027): Sedimentem překrytý vchod jeskyně jsme otevřeli a jeskyně byla následně evidována do databáze jeskyní jako samostatný objekt (*Turské maštale* jsou poměrně daleko a ve svahu skloněném jiným směrem). Hned v lednu 2018 bylo také požádáno o výjimku k průzkumným pracím. V rámci zpracování odborného stanoviska k této žádosti byl na přelomu ledna a února 2018 odebrán vzorek fragmentovaného jílu z hlubší části výplně vstupní části jeskyně, ve kterém byly zjištěny jak kryogenní karbonáty, tak i nehojná fauna, která podle určení I. Horáčka a S. Čermáka patří mladší části poslední doby ledové. Byli zjištěni lumík, větší hraboš, netopýři, žába, skořápky vajec. Ivan Horáček soudil, že velká akumulace drobných kostí snad může souviset s hnízdem sovice sněžné, které mohlo být výše, v lomem odtěženém ústí jeskyně. V jeskyni se po získání výjimky několikrát pracovalo v levé větvi, kde bylo kdysi i jezevčí doupě. Jeskyně byla v tomto směru prodloužena na délku

7 m. Náznak pravé větve s vápencovými bloky prolongován nebyl. Jeskyně ke konci roku 2018 dosahuje celkové délky zhruba 7 m a další práce se jeví spíše jako neperspektivní.

Jeskyně Portálová (14-001): Na této lokalitě v roce 2018 neproběhly žádné pracovní akce. V jeskyni probíhala jen kontrola uzávěru do prolongované části a občasný sběr odpadků, které sem zanášejí nezvaní návštěvníci.

Jeskyně Terasová (14-007): V jeskyni proběhlo v roce 2018 sedm pracovních akcí, při nichž bylo v nově objevené, částečně volné plazivce nad propástkou *Kalhoty* prokopáno pokračování o délce cca 8 m. Po vyhodnocení místa jsme byli nuceni konstatovat, že se jedná o paralelní chodbičku s Lednovou větví. Zřejmě jde o jednu strmě uloženou prostorou, vyplněnou sedimenty. Celková délka jeskyně v databázi jeskyní nebyla zatím upravována (zůstává 340 m) a bude aktualizována po dokončení nové mapy.

Jeskyně Martina (15-005): V únoru zaměřili dva členové polygon od vchodu jeskyně k oběma místům, kde probíhá prolongační činnost. Porovnáním s 3D modelem terénu bylo zjištěno, že hloubka odbočky z *Chodby ozvěny* je 6 m pod povrchem a výkop z *Kajdovy chodby* se nachází 10 m pod povrchem.

V prosinci proběhla v jeskyni jedna akce. Kopáno bylo jednak za *Chodbou ozvěny*, s ventilací a za pomoci bouracího kladiva k rozvolnění sedimentů v chodbě. Zde konstatováno, že pokračování se zužuje. Dále bylo kopáno v *Hlinité chodbě* za *Říceným dómem*. Na konci roku pak proběhla jednání s kolegou J. Bohátkou z firmy SG Geotechnika, ohledně záměru na provedení dalšího geofyzikálního výzkumu s cílem vytipovat přítomnost volných prostor mezi povrchem a známými prostory.

Jeskyně Plší (15-015): V jeskyni proběhly tři menší pracovní akce, zaměřené na prohlubování sondy, současně byly vyklízeny z jeskyně starší deponie. Hloubka jeskyně se prakticky nezměnila.

Jeskyně Jubilejní (15-031): V jeskyni proběhly čtyři menší pracovní akce, jeskynní prostora za těsným vchodem byla jen mírně prohloubena.

Jeskyně Krápníková v Šanově koutě (20-003): V této jeskyni, jejíž správu sdílíme se ZO 1-05 Geospeleos, neprobíhala prolongace, ale pouze úklid a částečné vyklizení nadbytečného materiálu ze vstupní chodby před jeskyní.

Zpráva o objevech

V *jeskyni Terasové* (14-007) byla objevena nevelká plazivka před propástkou *Kalhoty* v délce 8 m, k její prolongaci a charakteristice viz výše.

Jeskyně V Řečíně (14-041). Dne 15. dubna 2018 byl objeven nedaleko jeskyně *Pískové* (14-028) nový jeskynní vchod. Tentýž den se mu podařilo proniknout do plochostropého vstupního dómku o půdorysu zhruba 8 × 6 m. Byly zde na povrchu sedimentu zjištěny holocenní čelisti a kosti menšího zajíce či králíka). Jeskyni se nejprve říkalo *Rozchrastaná* (podle charakteru vstupní propásky) nebo *U Trilobita* (podle zkameněliny nedaleko vchodu), nakonec se ale ustálilo jméno *V Řečíně*, které odkazuje na historické pomístní jméno tohoto úseku údolí řeky. Po ústní dohodě se Správou CHKO byl pracemi vně jeskyně během několika pracovních akcí otevřen nový vchod, který umožní snazší přístup a dopravu materiálu z prolongací. Zároveň bylo zažádáno o udělení výjimky k prolongační činnosti uvnitř jeskyně, jednání v současnosti probíhají. Během prací před vstupem do jeskyně byly zjištěny pozoruhodné, zřejmě velmi staré typy radiálně paprscitých jeskynních sintrů (volné kusy v sedimentu i na skalní stěně), železité či manganové konkrce s dutinou a mocná poloha změněných vápenců, takzvaných bílých vrstev. Situace byla fotograficky dokumentována a byly odebrány vzorky k výzkumu.

Spolupráce s ZO ČSS 1-08

Dva členové spolupracovali i v roce 2018 se ZO ČSS 1-08 Týnčanský kras na výzkumu *Divišovy jeskyně* v Týnčanech. V květnu se zúčastnili hydrotěžby, při níž byla objevena chodba *Cabicar* dlouhá asi 12 m. Pokračovala i spolupráce na mineralogickém výzkumu jeskyně.

1. Dokumentační práce

V *Terasové jeskyni* (14-007) v lomu Montánka byly zdokumentovány některé dosud nezmapované části jeskyně, které byly změněny nebo prodlouženy příležitostnými prolongacemi v průběhu několika minulých let. Byly upraveny, prodlouženy či nově sestrojeny podélné řezy a příčné profily, aby vystihovaly aktuální podobu a charakter hlavních prostor jeskyně. Dokončení chybějících řezů je plánováno na r. 2019 a následně bude vyhotovena nová mapa *Terasové jeskyně*, neboť poslední verze mapy této jeskyně pochází z roku 1987.

Zejména díky mapovacímu úsilí mapérů a jejich pomocníků byly zmapovány četné menší jeskyně v oblastech působnosti ZO. Ve 12. krasové skupině to byly jeskyně *Na konci* (12-008), *Opomenutá* (12-011), *Za věží* (12-012), *Vysypaná* (12-013) a dále byly vyhotoveny čistopisy map jeskyní již dříve mapovaných R. Živorem: *Únorová* (12-007) a *Nad tunelem* (12-015). Ve 14. krasové skupině byly vytvořeny mapy jeskyní *Komín nezaměstnaných* (14-023), *Písková* (14-028), *Štěrková* (14-029) a mapa nově objevené jeskyně *V Řečíně* (14-041), která zachycuje stav krátce po objevu před zahájením výše uvedených prolongačních prací. V 15. krasové skupině to byly jeskyně *U včel* (15-006), *Včelí* (15-007), *Domášovská* (15-020), *Abri v Domášově* (15-021), *Tobolská* (15-022), *Zajíčková* (15-023), *Abri Pod skalkami* (15-024), *Silvestrovská* (15-028) a *S kýblem* (15-029). V 19. krasové skupině se nové mapování týkalo jeskyní *Na Skalici* (19-008) a *Nad Malinou* (19-009) a byl vyhotoven čistopis již v minulosti mapované jeskyně *Na Vysoké skále* (19-003). Všechny mapy jsou součástí této zprávy jako přílohy č. 1 až 20.

Během roku proběhly čtyři mapovací akce v jeskyni *Krápníková v Šanově koutě* (20-003) První akce byla pojata jako kurz jeskynního mapování pro nové zájemce o mapování z řad našich členů. Byla při ní zmapována úvodní část jeskyně použitím klasické metody pomocí závěsného kompasu. V červnu byl v jeskyni ve spolupráci s geodetickou firmou Hrdlička, spol. s r. o., testován 3D scanner a byl vytvořen 3D model části jeskyně. Zároveň bylo při této akci stejnou firmou realizováno zaměření souřadnic vchodu jeskyně pomocí geodetické GPS. Na podzim proběhly dvě mapovací akce s použitím Dista, během nichž bylo zmapováno prvních 120 m jeskyně. Mapovací práce v této jeskyni budou pokračovat i v roce 2019.

Pomocí geodetické GPS bylo rovněž realizováno zaměření souřadnic vchodů některých krasových jevů 15. skupiny v Kodě – jeskyně *Koda* (15-001), *Převís pod Capuší* (15-014), jeskyně *Jubilejní* (15-031). Stejným způsobem bylo provedeno rovněž zaměření souřadnic jeskynních vchodů v okolí Řečina ve 14. skupině – jeskyně *V Řečíně* (14-041), *Písková* (14-028) a *Štěrková* (14-029). Napojení zaměřených bodů na stávající jeskynní polygony bylo uskutečněno Distem, což umožnilo vzájemné z zakreslení vchodů a polygonů těchto jeskyní.

K. Žák se kromě jeskyní v Českém krasu věnuje také revizi a průzkumu nekrasových jeskyní v okrajích plošin tvořených křídovými horninami v oblasti Džbánu, při hranicích Středočeského a Ústeckého kraje. Údaje o ověřených jeskyních jsou průběžně předávány do celostátní databáze jeskyní JESO, kde dosud jakákoliv data o jeskyních Džbánu scházela. Zatím je v oblasti Přírodního parku Džbán známo 7 jeskyní.

Tetínští jeskyňáři se také zúčastnili celkem 3 mapovacích akcí v Teplické jeskyni pořádaných ZO 5-03 Broumov.

Publikační, přednášková a popularizační činnost

Lukáš Falteisek pořádal s podporou K. Roubíka ze ZO ČSS 1-06 v rámci Setkání speleologů ve Vilémovicích 9. ročník konference *Výzkum v podzemí*. Tentokrát se sešlo 7 příspěvků. Přednášky byly na téma např. vědeckého využití opuštěných dolů, mapování lomů Amerika a rozpojování hornin. Členové ZO

ČSS 1-02 měli 3 příspěvky: nové trendy v mapování jeskyní (M. Hejna), česká kolonizace slovinského Krasu (L. Pecka) a skeptický pohled na proutkaření (L. Falteisek).

Sborník z konference je veřejně přístupný na adrese <http://www.speleo.cz/sborniky-lf>.

Dva členové byli autory výstav *Izrael zesponu* v Židovském muzeu v Jičíně a *Život v podzemí* v Galerii Natura v Průhoncích. Tématem první výstavy byla geologie a přírodní i umělé podzemí Izraele. Šlo o rozšířenou verzi akce pořádané v minulém roce v Praze. Druhá výstava se týkala převážně mikrobiálního života v opuštěných dolech. V obou případech byly fotografie L. Falteiska doplněny kresbami a malbami M. Mikšaníkové. Obě výstavy byly doplněny přednáškou a ve druhém případě i ochutnávkou jakostních důlních vod z oblasti pramene Rio Tinto.

Několik odborně zdatných a publikačně schopných členů ZO pravidelně publikuje příspěvky v odborném i regionálním tisku (sborníky Český kras, Speleofórum, Speleo a další) a poskytuje fotografie pro odborné i populární publikace. Soupis publikací členů ZO za rok 2018, týkajících se činnosti v rámci ČSS, je uveden v příloze č. 21.

Na lokalitě *Propáštka* a *Bišilu* jsme víceméně pravidelně navštěvováni kolemjdoucími turisty, kterým podáváme krátké informace o smyslu a náplni naší činnosti. Výzvy k spoluúčasti na výzkumu a členství v ZO zatím byly bez výsledku. Dále jsou turisté o činnosti naší skupiny seznamováni při turistických prohlídkách tetínských kostelů, i s pomocí panelu Tetínské skály od Správy CHKO, jež je umístěn nedaleko vchodu na starý hřbitov u kostela sv. Jana Nepomuckého.

M. Hejna prezentoval v rámci přednáškového cyklu *Cestovatelé na Tetíně* v tetínské vinotéce naši průzkumnou činnost ve slovinském Krasu.

Ostatní činnost

Několik členů se zúčastnilo lezeckého dne v lomu na Chlumu, pořádaném tradičně v červnu Speleologickou záchrannou službou ČSS, v níž aktivně působí jeden člen naší ZO. Pět členů se zúčastnilo Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích. 2 členky se aktivně zúčastnily Petrbockova memoriálu. Jiné 2 členky absolvovaly kurz kreslení speleologických map v programu Therion.

1 členka měla během květnového pobytu v Sofii možnost zúčastnit se jako host celobulharského setkání předsedů skupin Bulharské Speleologické Federace, dále celodenního cyklu přednášek zaměřeného na speleologii na místní univerzitě a také běžného týdenního setkání skupiny Sofia se školením první pomoci v jeskyni. Následně se zúčastnila také třídních jeskyňářských „závodů“ pořádaných Federací v krasové oblasti Karlukovo.

Dva členové se zúčastnili (a úspěšně složili zkoušku zakončenou certifikátem) týdenního kurzu „Kurz mapování jeskyní a propastí“ pořádaného Bulharskou Speleologickou Federací v Karlukovském krasu.

Zpráva o expedicích do zahraničí

Dva členové se ve spolupráci s izraelskými speleology zúčastnili průzkumu jeskyní v Judském pohoří nedaleko osady *Kochav ha-šachar* v oblasti palestinské autonomie na Západním břehu Jordánu. V jeskyni *Jogev* našli ve skalní kůře původně považované za biogenní útvar zajímavou a pro krasové oblasti neobvyklou asociaci minerálů tvořenou kromě kalcitu a dolomitu i gibbsitem, nordstranditem (hydroxidy Al), hydroxyapatitem, sírany hliníku, „limonitem“ a khademitem ($\text{Al}(\text{SO}_4)\text{F} \cdot 5\text{H}_2\text{O}$). V případě posledně jmenovaného minerálu jde o první nález na širším území Izraele. V kůře byly nalezeny i halofilní bakterie. Výzkum tohoto jevu stále pokračuje.

Jedna členka se zúčastnila expedice „Malcham cave expedition 2018“ v Izraeli. Náplní byl průzkum a mapování jeskyně Malcham v solném krasu Har Sdom (Mt. Sedom). Zdokumentována byla významná část jeskyně. Vzhledem k rozměrům jeskyně bude projekt pokračovat.

Dva členové v srpnu 2018 exkurzně navštívili unikátní pozůstatky po římských dolech v oblasti Las Médulas ve Španělsku. Dále navštívili významná novodobě těžená rudní ložiska Rio Tinto-Nerva (Cudrahokovové), Almadén (Hg) a Navajún (pyrit).

Do Krasu v okolí Temnice ve Slovinsku, tradiční oblasti působení naší ZO, proběhly 2 expedice, jarní a podzimní. Jarní expedice, při níž byl zahájen povrchový průzkum mapového listu Komen-12 a pokračoval průzkum listu Komen-26, se zúčastnilo 6 členů ZO. Slovinským jeskyňářům byly v písemné i elektronické formě předány závěrečné zprávy s výsledky shrnujícími ukončený speleologický průzkum na mapových listech Komen-22 a Komen-23, který probíhal v předchozích letech.

Podzimní expedice se zúčastnilo 5 členů. Pokračoval průzkum mapového listu Komen-12 a byla vyhotovena podrobná mapa *Rojstnodnevna brezna* (-96 m). Z důvodu nepříznivého počasí proběhly také dvě prolongační akce v jeskyni *Jama pod dalnovodom*.

Dva členové se zúčastnili během roku dvou expedic do jeskyně Silická ľadnica na Slovensku. Náplní byla fotodokumentace, budování hráze a pokus o překonání sifonu v zadní části jeskyně.

2017

Prolongační a průzkumné práce na jednotlivých lokalitách

Nejintenzivnější prolongační práce roku 2017 se soustředily do 13. krasové skupiny Českého krasu do jeskyní v Tetínské rokli, a to zejména do jeskyní *Bišilu* a *Tetínská propáštka č. 2*. V prostoru lomu *Montánka* ve 14. krasové skupině byla prolongační aktivita malá. V nevelké míře zde probíhaly práce pouze v jeskyních *Terasová* a *Devítikorunová*. V *Kodě* v 15. krasové skupině se pracovalo v jeskyních *Martina*, *Plší* a *Jubilejní*. Ve 12. krasové skupině se pracovalo v jeskyni *Nová* na Damilu v Modrém lomu. Prolongační práce na jednotlivých lokalitách jsou podrobněji shrnuty v následujících odstavcích. V závorkách jsou uvedena místní evidenční čísla jeskyní.

Jeskyně Bišilu (13-011): Na lokalitě proběhly celkem 3 pracovní akce, při kterých byl z jeskyně transportován dříve nakopáný materiál nahromaděný v tunelu *Panenská blanka*. Poté se pokračovalo v prolongaci. Celková délka jeskyně se však podstatně nezměnila – byla prodloužena max. o 2 m.

Jeskyně Tetínská propáštka č. 2 (13-024 B): V roce 2017 proběhlo na lokalitě 13 pracovních akcí. Pokračovaly technické úpravy vstupního zářezu před vlastním vchodem jeskyně a zděnou klenbou byla podepřena nestabilní výplň komína před ústím svislé části zvané *Slepá vášeň*. V jeskyni byly položeny nové koleje z L profilů. Pokračovala prolongace v koncové části jeskyně, kde byla chodbička prodloužena asi o 4 m. Asi 5 cm velký volný prostor mezi stropem a sedimentem naznačuje další možnost pokračování směrem k Bišilu. Intenzivnější prolongaci však brání nedostatek prostoru pro ukládání vykopaného materiálu. Kopáno bylo i v sondě u vstupu vlevo od kolejí, kde byla od nasypaného materiálu vyčištěna již dříve známá propáštka do hloubky cca 2,5 m.

Jeskyně Portálová (14-001): Na této lokalitě v roce 2017 neproběhly žádné pracovní akce.

Jeskyně Terasová (14-007): V jeskyni proběhla v závěru roku 2017 jedna pracovní akce, zaměřená na zjištění stavu v konci potenciálně zajímavé plazivky vycházející z Tamangova sálu. K výraznému postupu zde nedošlo.

Jeskyně Devítikorunová (14-008): V prostoru Pod drápem byl rozebrán velký zřícený skalní blok a za ním bylo objeveno 6 m dlouhé pokračování.

Jeskyně Martina (15-005): Během občasných pracovních akcí pokračoval náročný výkop v závalu pronikajícím shora do prostoru Kajdovy chodby. Cílem komplikovaného dovrchního výkopu je zjistit, odkud hlinito-kamenitý materiál závalu do chodby proniká, jak je směrem vzhůru mocný a ověřit neznámé prostory nad ním. Vzhledem k relativně malé hloubce pod povrchem (cca 11 m) by se mohlo jednat o příhodné místo k případnému otevření druhého vchodu za účelem zlepšení cirkulace vzduchu v jeskyni. Z důvodu problematické a rizikové práce v závalu byl proveden pokus proniknout nad zával shora. Za tímto účelem byl

proveden prolongační pokus v levé odbočce pod druhým uzávěrem. V této odbočce bylo zatím postoupeno o cca 5 m a objevena malá, drobně vyzdobená prostůrka o rozměrech 2 × 1 m.

Jeskyně Plší (15-015): V jeskyni proběhlo 6 pracovních akcí, během nichž byly vyklíženy starší deponie vykopaného materiálu ven z jeskyně, a pokračovalo se ve výkopu propasti zcela zaplněné sedimenty. Celkový postup byl zhruba 0,6 m pod původní dno sondy. Práce v jeskyni komplikuje vysoká koncentrace CO₂ (až 6 obj. % CO₂) a tedy nutnost nucené ventilace pracoviště.

Jeskyně Jubilejní (15-031): Prolongační práce na této lokalitě započaly po udělení výjimky v lednu 2017. Za těsným vstupním průlezem jeskyně pokračuje strmě ukloněnou prostorou, která byla vyplněna hrubou suti prakticky bez hlinité výplně. V hloubce 3 m se dutina zužuje a výplň suti a skalních bloků je zpevněna druhotným karbonátem. Ke konci roku jeskyně dosáhla celkové délky 6 m a denivelace 4 m.

Jeskyně Nová na Damilu (12-003): V průběhu roku proběhlo 5 pracovních akcí. Byly nově přestrojeny komíny v místě mapových bodů 9 a 71 podle mapy S. Martínka a kol. (1990). Oba komíny byly opatřeny novým lanem a kotvami (expanzní, 10× 85 mm Petzl). Dále byla vykopána sonda v kamenné až balvanové suti na konci chodby za mapovým bodem 13, po postupu cca 1,5 m pod stropem chodby byla zastižena čelba.

Zpráva o objevech

V Kruhovém lomu (lom Tetín firmy Lomy Mořina, spol. s r. o.) byly těžební činnostmi objeveny a nově registrovány dvě nevelké jeskyně.

V západním rohu Kruhového lomu, v prostoru nedaleké odtěžené Zdeniny jeskyně, byl již v roce 2016 L. Peckou zpozorován další nápadný portál. Prostora za ním byla v září 2017 zaregistrována a zdokumentována jako Torzo u Zdeniny (14-039). Jeskyně svým charakterem připomíná Zdeninu jeskyni (14-027), na rozdíl od ní však má na většinou přirozený korozní strop, nikoliv strop řícený, jaký převažoval ve Zdenině. Jeskyně je převážně tvořena plochostropou, mírně klesající prostorou s délkou 8 m, maximální šířkou 4 m a výškou až 1,8 m, která sleduje vrstevnatost dvorecko-prokopských vápenců. Na konci této poměrně prostorné dutiny byla orientační prolouhací objevena zhruba 5 m dlouhá, nízká a zakřivená chodbička, která plně zahliněným profilem pokračuje dále do masívu. Celková délka jeskyně tak dosahuje 13 m. Dno dutiny kryje převážně kamenná suť, dále od vchodu potom červenohnědé hlinité jeskynní sedimenty. Stěny a strop hlavní dutiny jsou členěny facetami, nepravidelnými korozními jamkami o velikosti obvykle do 10 cm a hloubce do 3 cm, které připomínají podobně facetované stěny některých částí jeskyně Buml (14-017). Vzhledem k poloze vůči postupu těžebních prací v lomu zůstane jeskyně zatím pravděpodobně zachována, jejímu dalšímu výzkumu či prolouhací však brání nutnost komplikovaného vyjednání každého vstupu do lomu.

Při postupu čelní jihozápadní stěny Kruhového lomu směrem k polesí Koda byl v létě 2017 těžbou odkryt silněji zkrasovělý úsek nad 3. etáží s bází v úrovni zhruba 245 m n. m. Krasové kapsy a dutiny nevelkých rozměrů (obvykle do 2 m) byly většinou zcela zaplněny sedimenty. Jednu z dutin však tvořila volná propasťovitá jeskyňka u paty etážové stěny. Za vstupem o velikosti 0,7 × 0,4 m se nacházela strmě klesající korozní chodbička, která se zhruba po 4 m lámala do vertikální, dole se zužující dutiny elipsovitého tvaru, sledující strmou tektonickou poruchu. Celková délka průlezného úseku činila 8,5 m, hloubka od vchodu cca 7 m. Jeskyně byla zaregistrována jako 14-040 pod názvem Čtyřcítka. Vzhledem k obtížnosti vyjednání vstupu do lomu však nebyla zmapována a celý úsek bude brzy odtěžen.

Dne 3. 12. 2017 objevil Tomáš Dvořák ve stěně Modrého lomu nad Novou jeskyní na Damilu zhruba 14 m dlouhou rozsedlinovou (i když je ve vápenci, tak v podstatě nekrasovou) jeskyni, která vznikla posunem velkých skalních bloků v lomu. Objev byl umožněn v souvislosti s navážkou materiálu na skládku

provozovanou firmou Modrý lom Tetín, s. r. o., díky čemuž je nyní možné se snadno dostat na místa dříve obtížně přístupná. V jeskyni bude probíhat průzkum dalšího možného postupu. Jeskyně není zatím evidována ani zdokumentována.

V závěru roku byla po orientačním výzkumu v lomu Pod hradem zaevidována jeskyně 13-027 Kubrychtova a začátkem ledna 2018 byla podána žádost o výjimku ke speleologickým pracím v této jeskyni. Sondy udělali M. Hahn a L. Pecka na Silvestra 2017 a Nový rok 2018. Jeskyně dosahuje zatím délku 4 m a jeví se jako nadějná lokalita.

Dokumentační práce

V Kruhovém lomu byla zmapována jeskyně 14-039 Torzo u Zdeniny.

V Terasové jeskyni v lomu Montánka byly zdokumentovány některé dosud nezmapované části jeskyně, které byly změněny nebo prodlouženy příležitostnými prolongacemi v průběhu několika minulých let. Byly upraveny, prodlouženy či nově sestrojeny podélné řezy a příčné profily, aby postihovaly aktuální podobu a charakter hlavních prostor jeskyně. Dokončení chybějících řezů je plánováno na r. 2018 a následně bude vyhotovena nová mapa Terasové jeskyně, neboť poslední verze mapy této jeskyně pochází z roku 1987.

Počátkem roku byly pro Správu CHKO Český kras vypracovány zprávy o průzkumné a výzkumné činnosti v jeskyních, u nichž na základě výjimek z ochranných podmínek skončila platnost stávajících povolení ke speleologické činnosti. Jednalo se o zprávy o činnosti v jeskyních Martina v letech 2012 až 2016 (autoři K. Žák, J. Zelinka a M. Hejna), Bišilu v letech 2012 až 2016 a Turské Maštale v letech 2015 až 2016 (v obou případech autor M. Hejna). Tyto zprávy byly následně předány na Správu CHKO Český kras a zároveň jsou připojeny k této Výroční zprávě jako přílohy. 2, 3 a 4. Obdobné dvě zprávy byly vypracovány a na CHKO Český kras předány již v druhé polovině roku 2016. Jednalo se o zprávy o činnosti v jeskyních v lomu Montánka v letech 2005 až 2015 (autoři K. Žák a R. Živor) a v jeskyni Trívchodová v letech 2009 až 2013 (autoři K. Žák a M. Hejna).

Vchody některých vybraných jeskyní v Kodě v 15. krasové skupině (Kodská, Převís pod Capuší, Jubilejní) byly geodeticky napojeny na systém JTSK.

K. Žák se kromě jeskyní v Českém krasu věnuje také revizi a průzkumu nekrasových jeskyní v okrajích plošin tvořených křídovými horninami v oblasti Džbánů, při hranicích Středočeského a Ústeckého kraje. Údaje o ověřených jeskyních jsou průběžně předávány do celostátní databáze jeskyní JESO, kde dosud jakákoliv data o jeskyních Džbánů scházela. Zatím je v oblasti Přírodního parku Džbán známo 7 jeskyní.

Publikační, přednášková a popularizační činnost

Významným publikačním počinem roku 2017 bylo vydání monografie *Tetín svaté Ludmily* (Cílek V., Majer M., Schmelzová R. a kol., Dokořán, Praha, 2017). Na textech a fotografiích se významně podílelo pět členů naší ZO, další tři členové pak v menší míře. Významný podíl členů naší skupiny na vzniku publikace, která je zatím nejobsáhlejší monografií o Tetíně, ocenil Václav Cílek při slavnostním svěcení knihy na Tetíně dne 16. září. 2017.

Lukáš Falteisek pořádal s podporou K. Roubíka ze ZO ČSS 1-06 v rámci Setkání speleologů ve Staré Olešce 8. ročník konference *Výzkum v podzemí*. Tentokrát se sešlo 9 příspěvků, z toho bylo 7 přednášek. Vyzvané přednášky byly na téma ochrannářského významu opuštěných lomů (R. Tropek) a krasu ve vápnatých sedimentech České křídové pánve (J. Bruthans). Dalšími tématy přednášek byly: prevence skalních řícení v Českém Švýcarsku, vliv biokrusty na erozi a odolnost pískovcových povrchů (spoluautor L. Falteisek), ochrana historických dolů (L. Falteisek), nekrasové jeskyně zastižené vrtem (P. Nalčádal), nová metoda odstraňování a transportu kamenů při prolongaci (T. Dvořák). 2 nepřednášené příspěvky prezentoval ve Sborníku L. Pecka. Sborník z konference je veřejně přístupný na adrese <http://www.speleo.cz/sborniky-lf>.

L. Falteisek byl také autorem výstavy *Izrael zespodu* v Židovském muzeu v Praze. Tématem výstavy byla

geologie a přírodní i umělé podzemí Izraele. Na stejné téma proběhlo i několik přednášek.

Jeden člen ZO byl spoluautorem monografie *Mikrobiálne spoločenstvá kyslých banských vôd sulfidových ložísk na Slovensku* (Máša B., Falteisek L., Svitok M., Michalková E. Technická univerzita vo Zvolene, Zvolen 2017).

Několik odborně zdatných a publikačně schopných členů ZO ČSS pravidelně publikuje příspěvky v odborném i regionálním tisku (sborníky Český kras, Speleofórum, Speleo a další) a poskytuje fotografie pro odborné i populární publikace.

Na lokalitě *Propáštka* a *Bišilu* jsme víceméně pravidelně navštěvováni kolemjdoucími turisty, kterým podáváme krátké informace o smyslu a náplni naší činnosti. Výzvy k spoluúčasti na výzkumu a členství v ZO zatím byly bez výsledku.

Dále jsou turisté o činnosti naší skupiny seznamováni při turistických prohlídkách tetínských kostelů i s pomocí panelu Tetínské skály od Správy CHKO, jež je umístěn nedaleko vchodu na starý hřbitov u kostela sv. Jana Nepomuckého.

Ostatní činnost

V lomu *Montánka* byla rekonstruována v minulosti vystrojená cvičná lezecká stěna pro nácvik SRT, která je vyšší než cvičná stěna na *Damilu* a v mírném převisu. Stěna byla prořezána od náletových křovin a větví stromů a osazena novými nýty a kotvením.

Jiný treňažer nácviku SRT vznikl v lomu *Pod hradem*, kde byla jistíci prvky (3× stálá kotva, 2× nýt Petzl M8, přirozené kotvení) vystrojena stěna nad vchodem do *Tetínských propástek*, která umožňuje nácvik vystrojování cesty s horizontálním postupem.

Několik členů se zúčastnilo lezeckého dne v lomu na Chlumu, pořádaném tradičně v červnu Speleologickou záchrannou službou ČSS, v níž aktivně působí jeden člen naší ZO ČSS.

Zpráva o expedicích do zahraničí

Pět členů se zúčastnilo expedice do Izraele ve dnech 28. 4. až 14. 5. 2017. Během této výpravy se věnovali průzkumu a dokumentaci krasových jevů na sever od města Meron. Tato oblast je tvořena krasovou planinou s převahou vertikálních jeskyní a s teoretickým výškovým potenciálem vyšších stovek metrů. Celá oblast je stále nedostatečně prozkoumaná a má velký potenciál objevu nových jeskyní. Členové skupiny v oblasti zmapovali nebo pomohli zmapovat cca 6 menších jeskyní. Byla objevena cca 15 m hluboká propast předběžně nazvaná *Helena* (tento název je bohužel po žijící osobě bez vztahu ke krasu a nerespektuje logiku ostatních názvů v oblasti). Na závěr pobytu v oblasti Meronu byla členy ZO ČSS 1-02 objevena *Šlomova propast* (שלמה מערת). Průzkum této jeskyně byl odložen z důvodu nedýchatelného ovzduší; začíná šachtou s masívními stalaktity hlubokou minimálně 10–15 m. Dále se členové podíleli na zmapování cca 100 m hluboké jeskyně *Násirova propast* (הרות נאסיר) u města Pkiin. Exkurzně byl navštíven solný kras v okolí hory Sdom včetně bývalé největší solné jeskyně na světě *Malcham* (délka cca 6 km). Ve zkoumaných jeskyních i v dalších podzemních objektech v Judském pohoří byly odebrány mykologické vzorky, podařilo se mimo jiné prokázat výskyt, a dokonce fruktifikaci neobvyklé bedly (*Leucoagaricus viridariorum*) popsané teprve r. 2015 ze Španělska.

Dva členové exkurzně navštívili v listopadu 2017 u města Delijan v Íránu velkou krasovou jeskyni s neobvyklou krystalovou výzdobou vzniklou pod hladinou podzemní vody.

Ve Slovenském krasu pokračovala spolupráce se Speleoklubem Minotaurus na průzkumu a dokumentaci *Silické Ladnice*. Tříčlenná skupina se zúčastnila celkem 4 společných akcí v průběhu roku.

Do Krasu v okolí Temnice ve Slovinsku proběhly 2 expedice, jarní a podzimní. Jarní expedice, při níž byl dokončen povrchový průzkum mapového listu Komen 22 se zúčastnil jeden člen ZO ČSS. V průběhu expedice byl českými jeskyňáři vybudován pomník českým vojákům, kteří bojovali na sočské frontě během první světové války. Pomník byl postaven v obci Hudi Log ve spolupráci s nadšencem pro vojenskou historii Jaroslavem Čadou a za finanční podpory Jozefa Vričana, autora knihy o sočské

frontě.

Podzimní expedice se zúčastnili 4 členové. Bylo dokončeno mapování jeskyní, propastí a umělých vojenských kaveren na mapovém listu Komen 22 a byly doplněny mapy některých revidovaných objektů na již hotových mapových listech Komen 24 a Komen 25. Bylo rovněž započato s povrchovým průzkumem na území mapového listu Komen 26.

Vedle zmíněných dvou speleologických expedic se v květnu 2017 dva členové zúčastnili oslav 40. výročí vzniku partnerského Jamarskeho klubu Temnica. Na úvod těchto oslav proběhlo slavnostní odhalení pomníku českým vojákům, postaveném při jarní expedici. V podzemí jeskyně Klobasja jama, upravené během 1. světové války na podzemní vojenskou kavernu, byl následně odhalen pomník tzv. „jeskyňářům v uniformě“ – speleologům ve službách armády, kteří se zabývali vyhledáváním a průzkumem jeskyní využitelných pro válečné účely a položili tak základy speleologického poznání místního Krasu. Vlastní slavnostní galavečer k výročí temnického klubu probíhal v jeskyni Krompirjeva jama. 4 členové, kteří mají od roku 2008 status čestných členů Jamarskeho klubu Temnica, obdrželi z rukou předsedy klubu pochvalná čestná uznání za činnost při průzkumu a dokumentaci místního Krasu. O této významné činnosti českých jeskyňářů v okolí Temnice vyšel také v roce 2017 článek ve sborníku *Jamar* vydávaném Speleologickou společností Slovinska (JZS).

2020

V uplynulém roce probíhala pracovní činnost členů ZO ČSS na těchto lokalitách:

Jeskyně Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras. Dále bylo pokračováno s mapováním jeskyně, kde na začátku roku 2020 se podařilo geodeticky (za spolupráce s úředně oprávněnou zeměměřickou osobou připojit vybudované stabilizované body jeskyně, a to až po úzké hrdlo sondy do níže situovaných partií propasti. V průběhu roku byla provedena dále kontrola a čištění zámků.

Jeskyně Bonzáková sluj – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci s Covid-19 pokračováno v průzkumu, byla pouze provedena kontrola stavu a zámků.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras. Byla provedena kontrola testovacích bodů. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně v Petzoldově lomu – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci s Covid-19 pokračováno v průzkumu, byla pouze provedena kontrola stavu a zámků.

Jeskyně Drdova (Lilijcová 18-012) – V jeskyni bylo pokračováno s vyklížením napadaného materiálu z povrchu a naházeného odpadu. Vzhledem k častému pohybu osob zde byl instalován uzamykatelný uzávěr a tím omezen možný pád osob do prostoru jeskyně.

Z ostatních aktivit členů základní organizace uvádíme spolupráci se skupinami ČSS v Českém a Moravském krasu

2019

V uplynulém roce probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

Jeskyně Nová propast – v jeskyni Nová propast bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras. Dále bylo pokračováno v mapování jeskyně, kde bohužel vzhledem k množství železných konstrukcí nebylo možno provádět standardními metodami. V průběhu roku byla provedena kontrola a čištění zámků, kontrola pomocných konstrukcí lávek, vytipování potenciálně zajímavých pracovišť pro následný průzkum.

Jeskyně Bonzáková sluj – v jeskyni se pokračovalo v prolongaci horizontálním směrem dále z místa křížení puklin, kde bylo pokračováno v úzké chodbičce směřující mírně dolů. Bohužel tato se po 2 m zúžila do neprostupné velikosti. Dále se postupovalo z místa křížení puklin vertikálním směrem, kde bylo po prohloubení o 4 m dosaženo vysoce zvodnělých sedimentů, což odpovídá dosažení úrovně vodní hladiny jezera. Zde byly práce ukončeny. Prolongované chodby jsou převážně vyplněny hlinitopísčitymi sedimenty. Bylo vytěženo celkem 857 kýblů sedimentů, v říjnu proběhla oprava žebříku a povalu.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni byla provedena kontrola stavu, vyčištění od materiálů nanesených zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci

SCHKO Český kras.

Jeskyně Panama – v jeskyni byla provedena obhlídka trasy pro vedení předpokládaných exkurzí při setkání jeskyňářů v r. 2020, bohužel zajištění bezpečného pohybu osob by bylo materiálně i časově náročné, proto nebudou exkurze zde plánovány. Bylo provedeno osazení testovacích bodů, provedena kontrola stavu a další prohlídka s ověřením možných potenciálně zajímavých směrů pro pokračování průzkumných prací. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně v Petzoldově lomu – Práce v jeskyni probíhaly ve spolupráci s ZO ČSS 1-11. Bylo provedeno vyčištění zámků, kontrola stavu kotvení konstrukcí, jedna akce zaměřená na pořízení fotodokumentace a jedna pracovní akce.

Jeskyně Drdova (Lilijcová 18-012) – bylo provedeno dočištění vstupních partií jeskyně od napadaného materiálu, po vyčištění spodní chodby se postoupilo v přímém směru do malé síňky vyplněné sedimenty.

Jeskyně Angličančina – bylo provedeno vyčištění vstupních partií jeskyně, nalezeno nářadí po předchozí pracovní činnosti.

Ostatní aktivity:

- spolupráce se skupinami ČSS v Českém a Moravském krasu
- účast členů na Speleofóru, Setkání jeskyňářů, Jaskyniarskom týždni
- účast na pracovních akcích ve spolupráci s SSS
- provedena exkurze v Budapeštském krasu, zejména v jeskyni Szemlő Hegyi barlang

2018

V uplynulém roce probíhala činnost na těchto lokalitách:

Jeskyně Nová propast – v jeskyni Nová propast bylo 29. 1. 2019 provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras. Dále bylo započato s mapováním jeskyně, kde bohužel vzhledem k množství železných konstrukcí nelze toto provádět standardními metodami. V průběhu roku byla provedena kontrola a čištění zámků, kontrola pomocných konstrukcí lávek.

Jeskyně Bonzáková sluj – v jeskyni Bonzáková sluj se pokračovalo v prolongaci horizontálním směrem dále z místa křížení puklin. V přímém směru bylo postupováno 2 m mírně vzhůru s následným ukončením prací a dalším postupem do bočního směru. Zde bylo postupováno až ke zúžení, které se mírně svažuje dolů a je zde patrné silné zvodnění sedimentů. Prolongované chodby jsou převážně vyplněny hlinitopísčitymi sedimenty.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni byla provedena pouze kontrola stavu a pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně Panama – v jeskyni byla provedena pouze kontrola stavu a další prohlídka s ověřením možných potenciálně zajímavých směrů pro pokračování průzkumných prací. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně v Petzoldově lomu – činnost v jeskyni probíhala ve spolupráci s ZO ČSS 1-11. Byla provedena výměna vadných zámků.

Ostatní aktivity:

- spolupráce se skupinami ČSS v Českém a Moravském krasu
- účast členů na Speleofóru, Setkání jeskyňářů, Jaskyniarskom týždni

- účast na pracovních akcích ve spolupráci s SSS

2017

V uplynulém roce probíhala činnost na těchto lokalitách:

Jeskyně Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras. Dále byla provedena kontrola a čištění zámek, kontrola pomocných dřevěných konstrukcí lávek, které bude nutno v následujícím roce vyměnit. Bylo provedeno osazení kotvicích prvků pro bezpečný pohyb v prostoru u druhého vchodu, který je určený pro transport materiálu z jeskyně.

Jeskyně Bonzáková sluj – v jeskyni se pokračovalo v prolongaci vertikálním směrem jeskyně, a to v místě sondy u šachtice s provazovým žebříkem. Sonda byla prohloubena o cca 4 m od úrovně horního okraje šachtice s provazovým žebříkem, kde bylo dále postupováno 6 m horizontálním směrem podle volného stropního kanálu až k bodu křížení puklin. Příčný směr postupuje mírně vzhůru a je zde patrný průsak vody. Boční směr se svažuje mírně dolů. Pro zjednodušení transportu materiálu byla instalována lanová dráha. Prolongovaná chodba je převážně vyplněna hlinitopísčnými sedimenty. Dále bylo provedeno domopování aktuálního stavu jeskyně.

Jeskyně Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu a provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně Panama – v jeskyni byla provedena pouze kontrola stavu a prohlídka s ověřením možných potenciálně zajímavých směrů pro pokračování průzkumných prací. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

Jeskyně v Petzoldově lomu – práce v jeskyni probíhaly ve spolupráci s ZO ČSS 1-11 s menší četností oproti předchozím rokům.

Ostatní aktivity:

- spolupráce se skupinami ČSS v Českém a Moravském krasu
- účast členů na Speleofóru, Setkání jeskyňářů, Jaskyniarskom týždni
- účast na pracovních akcích ve spolupráci s SSS

2020

Průzkumné a výzkumné práce na spravovaných lokalitách

17-002 Podtraťová: V roce 2020 zde proběhly celkem tři akce, zaměřené především na potápěčský průzkum puklin a jiných možností pokračování mimo hlavní tah, videodokumentaci, kontrolu a úpravu vodícího lana v zatopené části jeskyně. Dále proběhly kontroly stavu žebříků, doladění nového nerezového žebříku pro sestup, resp. výstup potápěčů z plošiny do vody. V Hlavním dómu v suché části jeskyně byl proveden průzkum možnosti postupu pod stropem dómu do partií zaplněných sedimenty (těžbou sedimentu); vzhledem k nízkým vodním stavům to bylo vyhodnoceno jako do budoucna velice nadějná a perspektivní, najde-li se přiměřené množství sil, prostředků, času a nadšených jeskyňářů.

21-008 Pod Křížem + skupina jeskyní ve Svatojanské skále: Proběhla revize zaměření polygonových bodů z 90.let, jejímž výsledkem jsou opravené souřadnice S-JTSK a výšky přepočtené z jadranského do baltského systému. Provedena údržba uzávěru.

21-013 Stará Aragonitová: Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákřesem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Provedena údržba uzávěru.

21-054 Arnika: Na lokalitě bylo provedeno celkem 10 prolongačních akcí. Z toho 3 akce byly zaměřeny na těžbu sedimentů na konci Vodní chodby, 2 akce byly věnovány prodloužení dopravní dráhy a 5 akcí zabralo vybudování nové retenční nádrže. Bylo provedeno tachymetrické měření v širším okolí vchodu a následně vyhotoven podrobný výškopisný a polohopisný plán povrchu nad jeskyní a nad jejím okolím. Proběhla revize zaměření jeskyně z r. 2002. V částech objevených po tomto roce bylo nově stabilizováno 25 bodů. Následně byly všechny polygony v jeskyni nově zaměřeny.

21-077 Vývěr nad klášteřem: V roce 2020 bylo uskutečněno 12 pracovních akcí. Za tento rok jsme postoupili o pouhých 70 cm do hloubky, do odtoku a do přítokové pukliny. Pokračovali jsme v prohlubování dna a postupujeme proti proudu vody. Podařilo se nám proniknout hlouběji do odtokové části jeskyně a odebrat napadnou suť, aby se odtokový systém již dále nezanášel a voda mohla bez překážek odtékat. V přítokové puklině se nachází silně zvodnělá načechraná částěčně zaoblená suť, která je lehce obalená jemným šedým kalem. Od jara jsme se potýkali s velkým množstvím přitékající vody. Počáteční čerpání přes 4 m vysoké hladiny vody trvalo vždy už téměř hodinu a po 2 h následné práce začal vždy přítok sílit tak, že čerpadlo už nestíhalo odebírat vodu. Se stoupající hladinou jsme byli nuceni po 3 h práci ukončit. Od listopadu používáme třífázové čerpadlo KDMU 80. Během prolougace sledujeme zakalení a pohyb hladiny pramene Ivan. Na jeskyni byly provedeny dvě stopovací zkoušky vedené Jiřím Bruthansem, výsledky zpracovány do tisku (sborník Český kras). Byl zhotoven krátký videodokument z těžby na lokalitě. Vchod do jeskyně byl zaměřen totální stanicí v systému S-JTSK / Bpv.

24-020 Čerínka (Palachova propast): V jeskyni proběhlo v tomto období několik badacích akcí situovaných do okolí Vodního dómu a Strmé chodby. Byla navýšena a zpevněna kaskádní hráz na dně Vodního dómu, zabraňující stékání sedimentů kumulujících se na dně Vodního dómu směrem k ústí Italovy chodby. Původní úvaha o poklesu sedimentů, pokud dojde k zahrazení jejich přítoku, se nepotvrdila a veškeré sedimenty se musí ručně odtěžit. Dokonce se nabízí možnost, že

sedimenty podtékají kaskádní hráz. Viditelný pohyb sedimentů není zaznamenán, pouze patrný pocitový pohyb výšky hladiny sedimentů, a tedy zákonité zmenšování odvětraných prostor, které však může být relativní vůči zvětšující se velikosti jeskyňářů. Prolongační činnost ve Vodním dómu probíhala v červenci a říjnu. V červenci byl potvrzen výskyt oxidu uhličitého znemožňující práce pod úrovní hladiny sedimentů, tedy v oblasti svažující se do Italovy chodby. Po vyčerpávajících plánech a debatách byl vyroben set ventilátoru, kabelové chráničky průměru 100 mm a akumulátorů, který umožnil promísit usazený oxid uhličitý a umožnit tak v říjnu postup prací do nižších hloubek. Postup je zpomalován periodickým vykopáváním utopených jeskyňářů v oblastech polotuhých sedimentů. Sedimentární facie nejsou vzhledem k pozave sedimentů patrné. Toužebné nalezení hyátu velice nepravděpodobné. Kromě usilovné činnosti ve Vodním dómu byla energie vynaložena i pro prodloužení T chodby ve vrcholu Strmé chodby ve směru předpokládaného pokračování do zóny určené radiotestem. T chodba byla prodloužena o 1 m jz. směrem a sedimenty deponovány v oblasti Strmé i Brčkové chodby. Postup je opatrný, aby nedošlo k poškození sintrové výzdoby při volných stropních korytech T chodby. Východní směr T chodby je vyplněn tvrdými sedimenty se svažujícími se faciemi směrem k Čepici. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákřesem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. V sousedství Komínu na Galerii byl dokumentován dosud nezaměřený komín, který byl později nazván komínem Sčítacím. V jeskyni proběhlo cvičení SZS, včetně osazení několika nových kotvících bodů.

24-026 Arnoldka: Probíhalo průběžné sledování kolísání hladiny jezera na Hlavním tahu pomocí záznamového čidla. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákřesem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Kromě standardní údržby uzavěru jeskyně probíhaly také opravy po opakovaném nájezdu neznámých vandálů.

24-101 Studniční: Na lokalitě proběhly 4 pracovní akce s prolongačním záměrem. Jednak byl proveden radiotest 28/3,5 MHz, následně 3 pracovní akce na sondě dle výstupu údajů radiotestu. Pomocí totální stanice proběhlo připojení jeskyně na souřadnicový systém S-JTSK metodou vetknutého polygonového pořadu vedeného od trigonometrického bodu 18 „U Ameriky“ přes Studniční jeskyni ke známým bodům v lomu Čeřinka. Bylo provedeno tachymetrické měření v širším okolí vchodu a následně vyhotoven podrobný výškopisný a polohopisný plán povrchu nad jeskyní a jejího okolí. Byl proveden videoprůzkum komínů v okolí Holezeckého dómku; z tohoto počínu byl pořízen krátký film.

Vědecká činnost mimo spravované lokality

Pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého a Moravského krasu ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK.

Pokračovala výzkumná a průzkumná činnost ve spolupráci se ZO ČSS 7-02 Hranický kras na lokalitě Hranická propast. Dosavadní výsledky byly během roku zpracovány formou článků zaslaných do tisku.

Proběhlo velké množství nových stopovacích zkoušek v křídovém krasu u Turnova, které prokázaly proudění mezi ponory a vývěry i nový ponor, odkud teče voda do Bartošovy pece.

Studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu.

Dokumentační činnost mimo spravované lokality

Během celého roku probíhala terénní i početní revize souřadnic krasových zjevů v Českém krasu ve skupinách 21, 22, 24 a 27 - průběžně aktualizováno na webu Geospeleos. Tato činnost nebyla dokončena a bude pokračovat v r. 2021.

V rámci „Soupisů jeskyní“ byla v terénu provedena fotodokumentace vchodů vybraných jeskyní v krasových skupinách 21, 24 a 27 v Českém krasu. Materiál byl následně umístěn ke konkrétním lokalitám na webu Geospeleos. Jednalo se celkem o 44 lokalit.

Na podkladu leteckých snímků a terénních měření byl vytvořen nový schematický plán lomu Starý Čížovec ve 27. krasové skupině Českého krasu se zakreslením krasových zjevů.

Nově objevena a zmapována jeskyně ve spraši v Dolních Věstonicích (délka 26 m, denivelace 6 m) - krátká zprávička ve sborníku Speleoforum.

Byla zmapována jeskyně v pískovcích Pivnické rokle u Luže (Česká křídová pánev, Skutečsko); cca 20 m (jeskyně je dobře známá, ale mapa nebyla).

Webové stránky

Podstatná část klubových webových stránek byla optimalizována pro mobilní zařízení. Byla vytvořena anglická verze stránek.

Pomocí vlastní programové výbavy byly uvedeny v chod rotované polygony jeskyní Arnoldka, Čeřinka, Studniční, Arnika, skupina jeskyní ve Svatojanské skále a Fialová na Chlumu.

V rámci tvorby archivu prací a článků souvisejících se zkoumanými lokalitami (oddíl Literatura) bylo převedeno z obrazových skenů do editovatelného textu celkem 50 položek.

Základna ZO

Proběhlo odvodnění parkovacích stání za pomoci drenáží. Probíhá běžná údržba.

Další činnost

Byl uspořádán 55. ročník Petrboškova memoriálu.

Spolupráce s dalšími organizacemi

- Muzeum Českého krasu, spolupráce na vydávání sborníku Český kras
- ČESON
- Společnost Barbora
- Správa CHKO Český kras
- ČVUT Fakulta biomedicínského inženýrství v Kladně
- Česká geologická služba
- Přírodovědecká fakulta UK
- SG Geotechnika
- Ostatní ZO ČSS, především 1-02 Tetín, 1-04 Zlatý kůň, 1-06 Speleologický klub
- Praha, ZO ČSS 6-19 Plánivý a 7-02 Hranický kras.

Účast na centrálních akcích ČSS

- Speleofórum
- Petrboškův memoriál
- Lezecké dny ČSS, Lom Na Chlumu, Český kras
- Lezecký den ČSS, Moravský kras
- Chlumochod

Účast na zahraničních expedicích

1 člen Francie, Gouffre Berger

2019

Prolongační práce

Jeskyně Studniční 24-101: Počátkem roku 2018 proběhlo několik akcí v nejnižší části jeskyně „Třicítce“, kde se prozatím nepodařilo postoupit dále. Pravděpodobné pokračování se bude nacházet hlouběji, v prostoru směrem k Horolezeckému dómku, kam směřují i uložené vrstvy sedimentů. Zde jsme badání dočasně přerušili a přesunuli se pod Ostravský komín. Zde se nám podařilo fyzicky postoupit o další cca 2 m. Během letního období se přesně domapovaly nové části jeskyně a vyklidily kamenné zakládky. Ke konci roku jsme se opět přesunuli do prostoru Stoupačky, kterou jsme rozšířili směrem k Horolezeckému dómku tak, aby se vytěžené sedimenty z dómku dopravily k lanovce. Přímo v dómku je nyní vykopaná sonda o rozměrech 50 /200 cm a hloubky 150 cm směrem k místu označený radiotestem. Celé naše úsilí hledání dalšího pokračování v této části jeskyně se zatím neseťká s úspěchem, protože se zde setkává a kříží několik tektonických poruch a vývoj jeskyně je zde silně komplikovaný. Jeskyně se prodloužila o 2 m v Ostravském komínu a prostorově se zvětšila o vykopaný materiál.

Jeskyně Arnika 21-054: Na lokalitě probíhaly pouze kontrolní a udržovací prohlídky.

Jeskyně Arnoldka 24-026: Probíhalo průběžné sledování kolísání hladiny jezera na Hlavním tahu pomocí záznamového čidla. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákřesem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Proběhlo zde cvičení SZS ČSS.

Palachova propast 24-020: Probíhá příprava na osazení žebříků v horní části Říčeného domu na Galerii. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákřesem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Proběhlo zde cvičení SZS ČSS.

Podtraťová propast 17-002: V uplynulém období zde proběhlo několik cvičných ponorů. Probíhá též filmování zatopených prostor ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleoaquanaut.

Vývěr nad klášterem ve Sv. Janu pod Skalou 21-077: Postup o cca 2 m pokračuje neprůlezný profil 15 cm. Prostory zaplavené vodou se z původního vertikálního směru stáčí do subhorizontálního a pokračují stále v neprůlezných puklinách.

21-013 Stará Aragonitová jeskyně: Proběhlo každoroční sčítání netopýrů.

Vědecká činnost

- pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK
- výzkumná a průzkumná činnost ve spolupráci se ZO 7-02 Hranický kras na lokalitě Hranická propast; dosavadní výsledky byly během roku průběžně prezentovány formou přednášek, posterů a článků a ve spolupráci s firmou SG Geotechnika proběhlo letecké snímkování suché části propasti za účelem vytvoření 3D modelu
- Studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu – členové ZO ČSS se podílí na mezinárodním výzkumném projektu – Aerosol a tvorba sádrovcové výzdoby v extrémních podmínkách
- účast na geofyzikálních měřeních na Hranické propasti

Další činnost

- byl uspořádán další ročník Petrbokova memoriálu
- byl vydán další díl publikace o výzkumech v jeskyni Altin Besik v Turecku, hlavní autor Evžen

Janoušek

- probíhala finalizace map pásma lomu Amerik
- byly vytvořeny návrhy a následně realizace klubových triček

Spolupráce s dalšími organizacemi

- Muzeum Českého krasu, spolupráce na vydávání Sborníku Český kras
- ČESON
- Společnost Barbora
- Správa CHKO Český kras
- Speleoklub při fakultě biomedicínského inženýrství v Kladně
- Česká geologická služba
- National geographic
- Nadační fond Neuron
- ostatní ZO ČSS

Účast na centrálních akcích ČSS

- Speleofórum 2019
- Setkání jeskyňářů 2019
- Petrbokův memoriál 2019
- Lezecké dny ČSS, Lom Chlum
- Chlumochod 2019

Účast na zahraničních expedicích

- 4 členové účast na 3 expedicích Kačna Jama 2018, Slovinsko
- 1 člen Francie, Goufre Berger
- 2 členové Mexiko Yucatán – potápění v jeskynních systémech Yucatánu
- 1 člen Německo – Miltitz – zatopený mramorový důl
- 1.člen Maďarsko – potápění – Molnár János, Kobánya
- 1 člen Francie - potápění - Emergency du Ressel 1550 m v I.sifonu, max hloubka 72 m, délka ponoru 242 min, z toho 70 min pod 50 m.Résurgence de Cabouy - 1600 m Trou Madame - 6.sifon - 1000 m

2018

Prolongační práce

Jeskyně Studniční 24-101 - počátkem roku 2018 proběhlo několik akcí v nejnižší části jeskyně „Třicítce“, kde se prozatím nepodařilo postoupit dále. Pravděpodobné pokračování se bude nacházet hlouběji, v prostoru směrem k Horolezeckému dómku, kam směřují i uložené vrstvy sedimentů. Zde jsme bádání dočasně přerušili a přesunuli se pod Ostravský komín. Zde se nám podařilo fyzicky postoupit o další cca 2 m. Během letního období se přesně domapovaly nové části jeskyně a vyklidily kamenné zakládky. Ke konci roku jsme se opět přesunuli do prostoru Stoupačky, kterou jsme rozšířili směrem k Horolezeckému dómku tak, aby se vytěžené sedimenty z dómku dopravily k lanovce. Přímo v dómku je nyní vykpaná sonda o rozměrech 50 / 200 cm a hloubky 150cm směrem k místu označeném radiotestem. V tomto místě se setkává a kříží několik tektonických poruch a vývoj jeskyně je zde silně komplikovaný. Jeskyně se prodloužila o 2m v Ostravském komínu a prostorově se zvětšila o vykpaný materiál.

Jeskyně Arnika 21-054 - na lokalitě probíhaly pouze kontrolní a udržovací prohlídky.

Jeskyně Arnoldka 24-026 - probíhalo průběžné sledování kolísání hladiny jezera na Hlavním tahu pomocí záznamového čidla. Proběhlo každoroční sčítání netopýřů se zákresem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné

schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Proběhlo zde i cvičení SZS.

Palachova propast 24-020 - probíhá příprava na osazení žebříků v horní části Říčeného dómu na Galerii. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákresem pozic zimování jednotlivých jedinců a následné vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky. Proběhlo zde cvičení SZS.

Podtraťová propast 17-002 - v uplynulém období zde proběhlo několik cvičných ponorů. Probíhá též filmování zatopených prostor ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleoanaut.

Vývěr nad klášterem ve Sv. Janu pod Skalou 21-077 - postup o cca 2 m pokračuje neprůlezný profil 15 cm. Prostora zaplavená vodou se z původního vertikálního směru stáčí do subhorizontálního a pokračuje stále v neprůlezných puklinách.

21-013 Stará Aragonitová jeskyně - proběhlo každoroční sčítání netopýrů.

Vědecká činnost

- pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK
- Pokračovala výzkumná a průzkumná činnost ve spolupráci se ZO ČSS 7-02 Hranický kras na lokalitě Hranická propast. Dosavadní výsledky byly během roku průběžně prezentovány formou přednášek, posterů a článků. Ve spolupráci s firmou SG Geotechnika proběhlo letecké snímkování suché části propasti za účelem vytvoření 3D modelu.
- Studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu.
- Členové ZO se podílí na mezinárodním výzkumném projektu „Aerosol a tvorba sádrovcové výzdoby v extrémních podmínkách“
- Účast na geofyzikálních měření na Hranické propasti

Další činnost

- Byl uspořádán další ročník Petrboškova memoriálu.
- Byl vydán další díl publikace o výzkumech v jeskyni Altın Besik v Turecku, hlavní autor Evžen Janoušek.
- Probíhala finalizace map pásma lomu Amerik.
- Byly vytvořeny návrhy a následně realizace klubových triček.

Spolupráce s dalšími organizacemi

- Muzeum Českého krasu, spolupráce na vydávání Sborníku Český kras
- ČESON
- Společnost Barbora
- Správa CHKO Český kras
- Speleoklub při fakultě biomedicínského inženýrství v Kladně
- Česká geologická služba
- National geographic
- Nadační fond Neuron
- ostatní ZO ČSS

Účast na centrálních akcích ČSS

- Speleofórum
- Setkání jeskyňářů
- Petrboškův memoriál
- Lezecké dny ČSS, lom Chlum
- Chlumochod

Účast na zahraničních expedicích

- 4 členové účast na 3 expedicích Kačna Jama 2018, Slovinsko
- 1 člen Francie, Goufre Berger
- 2 členové Mexiko Yucatán – potápění v jeskynních systémech Yucatánu
- 1 člen Německo – Miltitz – zatopený mramorový důl
- 1 člen Maďarsko – potápění – Molnár János, Kobánya
- 1 člen Francie - potápění - Emergency du Ressel 1550 m v I.sifonu, max hloubka 72 m, délka ponoru 242 min, z toho 70 min pod 50 m. Résurgence de Cabouy - 1600 m, Trou Madame - 6.sifon - 1000 m

2017

Prolongační práce

Jeskyně Studniční 24-101 - činnost se soustředila na již propojenou část mezi Stoupačkou a koncovou částí Tři komíny, kde se předpokládalo další pokračování pod úrovní sedimentů. Během těžení však nastával problém s dráhou Alvek, kdy vracející prázdný kýbl na menším spádu neutáhl 10 mm silné zablácené tažné lano a zastavil se několik metrů před koncem dráhy. Vyřešením celého problému byla výroba a během léta montáž ručního vrátku. Na vlastní vozík bylo namontováno olověné závaží 1 kg a tažné lano bylo redukováno na průměr 5 mm, tímto opatřením vozík bezpečně sjíždí až na spodní část lanovky.

Na podzim se těžení rozjelo naplno, toto místo bylo zvětšeno a prohloubeno až do hloubky 32 m, bohužel zatím bez větších výsledků; zadní část Tři komínů, kde se předpokládalo v SSZ další pokračování, se zatím plně uzavřelo a je nutné zde odtěžit poměrně velké množství jílu. Podle uložených vrstev, které se vracejí zpět pod střední část Tři komínů, může být další pokračování i ve směru pod Horolezecký domek.

Ke konci roku započal průzkum komínů (Ostravský a Tři komíny) s možností proniknout do horních částí jeskyně a do prostor naznačené radiotestem; k tomuto účely zde byly osazeny dva ocelové žebříky. Větší naději dává Ostravský komín, kde se podařilo vylézt do výše cca 5 m a kde po dalších 2 m je vidět větší rozšíření.

Další akce na této lokalitě se souběžně soustředí jak na prostor „Třicítka“, tak i na Ostravský komín. V roce 2017 se na této lokalitě uskutečnilo celkem 16 akcí. Akcí se zúčastnili členové Geospeleosu, Speleoklubu FBMI Kladno, ZO ČSS 1-06 a spřátelené duše. Jeskyně se prohloubila o 2 m na 32 m, celková délka zůstává. Na této jeskyni byl natočen dokument z pracovní akce „Studniční podzim 2017“.

Jeskyně Arnika 21-054 - zde byl pouze revidován stav, prolongační práce zatím nepokračují. Na lokalitě je zapotřebí provést archeologické posouzení nálezů v jeskyni.

Jeskyně Arnoldka 24-026 - probíhalo průběžné sledování kolísání hladiny jezera na Hlavním tahu pomocí záznamového čidla. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákresem pozic zimování jednotlivých jedinců a následně vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky.

Palachova propast 24-020 - probíhá příprava na osazení žebříků v horní části Říčeného domu na Galerii. Proběhlo každoroční sčítání netopýrů se zákresem pozic zimování jednotlivých jedinců a následně vytvoření barevné schematické mapy s porovnáním s předchozími ročníky.

Podtraťová propast 17-002 - proběhlo několik cvičných ponorů. Probíhá též filmování zatopených prostor ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleoaquanaut.

Vývěr nad klášterem ve Sv. Janu pod Skalou 21-077 - pokračovaly prolongační práce na dně šachty, při nichž byly zachyceny dva menší přítoky.

Stará Aragonitová jeskyně 21-013 - Proběhlo každoroční sčítání netopýrů.

Vědecká činnost

- pravidelné sledování fyzikálních a chemických parametrů vybraných pramenů na území Českého krasu a Moravského krasu ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK
- výzkumná a průzkumná činnost ve spolupráci se ZO 7-02 Hranický kras na lokalitě Hranická propast; dosavadní výsledky byly během roku průběžně prezentovány formou přednášek, posterů a článků a ve spolupráci s firmou SG Geotechnika proběhlo letecké snímkování suché části propasti za účelem vytvoření 3D modelu
- studium krasové hydrologie v Českém a Moravském krasu
- paleomagnetické studium jeskynních sedimentů
- ve spolupráci se ZO 7-02 Hranický kras práce na projektu Expedice Neuron – Hydrogeologický výzkum Hranické propasti; výzkum byl ukončen závěrečnou zprávou s doplňujícími přednáškami
- členové ZO ČSS se podílí na mezinárodním výzkumném projektu „Aerosol a tvorba sádrovcové výzdoby v extrémních podmínkách“, který pokračoval druhou etapou „Vznik aerosolových sintrů v extrémních podmínkách“ (Naika cave, Mexiko)
- radiotesty – 2x měřeno ve studniční jeskyni, 2x v Netopýří jeskyni na Chlumu

Další činnost

V roce 2017 se na základně ZO ČSS vyměnilo horní okno na otvírací vikýř (původním zatékalo) a byl osazen sluneční kolektor 250 W.

Byl uspořádán další ročník Petrbokova memoriálu.

Spolupráce s dalšími organizacemi

- Muzeum Českého krasu
- ČESON
- Společnost Barbora
- Správa CHKO Český kras
- Speleoklub při fakultě biomedicínského inženýrství v Kladně
- Česká geologická služba
- National geographic
- Nadační fond Neuron
- ostatní ZO ČSS

Účast na centrálních akcích ČSS

- Valná hromada ČSS
- Speleoforum
- Setkání jeskyňářů
- Petrbokův memoriál
- Lezecké dny ČSS, Lom Chlum
- Lezecký den Plzeň, Tyršův most
- Chlumochod

Účast na zahraničních expedicích

- 4 členové účast na expedici Kačna Jama 2016, Slovinsko
- 1 člen Jihoafrická Republika, křemencové jeskyně

- 1 člen Slovensko, Dolný vrch, pořízen video dokument
- 1 člen Mexiko, Naica Cave
- 1 člen Borneo, Malajsie, park Gunung Buda

2020

Speleologická činnost

Lom Na Chlumu

Propad na střední etáži lomu Na Chlumu K1128723 J00006 B: Na této lokalitě bylo v roce 2020 pracováno v mezipatře na spodním konci vstupního žebříku. Nově objevená úžina byla rozšířena samovolným pádem několika kamenů z klenby závalu. Pevnou stěnu tvoří jen masiv na pravé straně, zbytek je sbor balvanů a jílu, s rizikem rozvolnění. Podél pravé stěny pokračuje chodbička směrem k SZ o šíři cca 80, dále jen 60 a posléze cca 30 cm a výšce cca 60-80 cm, v délce přinejmenším čtyř metrů. Zhruba po dvou metrech následuje odbočka vpravo k S, zároveň tato chodba prudce klesá asi o 1,2 metru níže. Má délku cca 2 metry a pokračuje dále do neznáma, a to i směrem pod zával. Dál jsme úžinu pro značnou nebezpečnost nezkoumali. Samotná hlavní část plazivky pokračuje ještě o několik metrů dál a stáčí se vlevo směrem k JZ. Chodbička pravděpodobně kopíruje stěnu původního velkého dómu, který je takřka kompletně vyplněn zmíněným závalem.

Ve vstupní části plazivky byla zřízena masivní dřevěná výztuha, která by měla eliminovat nebezpečí pobytu v první části.

Několikrát během roku byl při kontrolních vstupech vizuálně sledován stav výztuhy Nového propadu a pohyb sedimentů v propadu samém. Bylo zjištěno pokračující sesedání materiálu okolo ústí sondy, avšak bez výrazného pronikání do Nového Propadu. Ve Starém propadu naopak dochází ke splavování jílovitého materiálu do prostoru těsně pod vstupním komínem a bude nutné výhledově alespoň část materiálu odklidit na povrch.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou K1128723 J00007: Hloubka sondy je aktuálně 11 metrů. Poslední čtyři metry se průzkum provádí v hlinito – písčité vrstvě s příměsí valounů, ale také v silně zvětralých vápencových kamenech. Dále se objevují až 10 centimetrů silné provápněné vrstvy.

Celá sonda se průběžně zajišťuje dřevěnou výztuhou tvořenou prkny a kulatinou. V horní části sondy byl osazen nový ocelový, tři metry vysoký žebřík, který umožňuje bezpečný sestup. V hloubce 5 metrů byla vytvořena přechodová lávka mezi jednotlivými žebříky.

Během radiotestu jsme zjistili nejsilnější signál z prostoru kopané sondy poblíž stěny blíže k lomu. Bude se proto muset zkorigovat další postup výkopu a uhnout s šachtou více k východu, tedy k lomové hraně. Oproti minulému radiotestu se síla signálu výrazně zlepšila.

Bylo provedeno i měření nadmořských výšek v celém průběhu Netopýří jeskyně až po vrchol komína nad Vlčí vyhlídkou. Na základě tohoto měření jsme zjistili chybu v rozvinutém řezu. Mezi propojením sondy s komínem Vlčí vyhlídky jsme zjistili výškový rozdíl ještě 10 metrů. Mapa však vykazuje jen poloviční vzdálenost.

Sondu prohlédl i prof. Horáček, který krátce navštívil i nově vykopané části na dně sondy. Po zevrubné prohlídce bude odebrána další vlna vzorků pro magnetický průzkum a nakreslí další stratigrafii. Profesor je toho názoru, že sonda zastihla koryto třetihorní řeky. V místě sondy je celá řada vrstev. To naznačuje, že se jednalo o zátočinu, či nějakou klidnější lagunu prehistorické

Berounky.

Netopýří jeskyně K112 87 23 J00003

Vlčí vyhlídka: V levé odbočce z Erikova dómu, strmě klesající k JJV (podobně jako známá tektonická porucha o několik metrů jižněji), se v letošním roce nijak nepokračovalo.

Na druhém pracovišti, v komíně vedoucím k povrchu bylo prostoupeno až do nejvyšších částí. Podařilo se prolézt i okolo skalních hodin. Další pokračování je zcela vyplněno písčitymi jíly a říčními valouny.

Bahnitá sonda: Během roku bylo podniknuto několik exkurzních akcí do této nejhlubší části Netopýří jeskyně. Při jedné z návštěv byl opět zjištěn pohyb sedimentu. Materiál se však opět neobjevil v nižších částech známé prostory. Dochází tedy stále k aktivnímu vyklízení této závalovité prostory do neznáma a je možné, že v budoucnu dojde opět k nějakému výraznému poklesu, jako v období 1991-2016. Tato část jeskyně je aktuálně nejhlubší známé místo celého systému.

Srbské jeskyně

K112 87 23 J00007: Na této lokalitě byly prováděny pouze exkurze v rámci osvětových akcí a proběhlo každoroční sčítání netopýřů. V loňském roce došlo nahodilým způsobem k objevu dvou drobných chodbiček v Bahnité síni.

Do úžiny jsme poslali na ohebné plastové tyči webovou kameru s osvětlením. Za úžinou byl vidět náznak snad průlezného pokračování. V pravém rohu dómu ve výšce 1,2 metru jsme zjistili druhou úzkou chodbičku o průměru cca 40 cm. Prostor byla z poloviny vyplněna jílovito-písčitým materiálem. Největším objevem byla zastrčená originální láhev vína, stará odhadem nejméně 40 let. Chodbička s jednou odbočkou se stáčí k Z. Pro další průzkum se však jevila dost neperspektivně, proto se naše snaha upřela na první chodbičku. Po několika pokusech se nám podařilo tuto úžinu překonat a vniknout do horizontální chodbičky čtyři metry dlouhé ve směru JJZ, založené na šikmo uložené tektonice (35°). Levou stranu chodbičky tvoří skalní kulisy, které další část prostoru snižují do neprůlezného profilu, avšak při prosvícení je vidět pokračování v délce několika metrů. Úžina byla opět prozkoumána kamerou. Podařilo se zjistit pokračování v délce cca 4 metry. Pak se úžina stáčí doprava, kam se již nepodařilo nahlédnout. Patrně tato prostora může souviset s dalším kanálem běžícím v podobném směru a sklonu nalézajícím se o několik metrů dále.

Zmíněná hlavní chodba se po 4 metrech prudce stáčí doprava ve směru Z a klesá dolů pod úhlem 30°. Po dalších 5 metrech chodba, kde hluboký zářez v počvě vykazuje rychlé proudění vody, prudce poklesne o jeden metr a rozdvojuje se na dvě plazivky směřující vlevo k JJV a vpravo k SZ. Obě jsou zcela vyplněné sedimenty.

Těsně před aktuálním koncem této klesající chodby, avšak o metr výše, jsme po pravé straně po odstranění jílovito – písčité ucpávky objevili volnou, strmě stoupající odbočku, založenou na tektonické linii (sklon 30°) ve směru SSZ (333°), o délce 4,5 metru. Jedná se o šikmo ukloněnou chodbu o rozměrech cca 0,8x0,5 metru, která se směrem vzhůru lehce rozšiřuje. V nejvyšším bodu, po pravé straně, přechází v okno o rozměru cca 60x80 cm a napojuje se na souběžnou chodbu. Chodba pokračuje nejenom dále nahoru, opět v podobném směru i sklonu, ale i zpět dolů, kde přechází ve vertikálu. Ve směru dolů je vertikální chodbička zcela vyplněna sedimenty a říčními valouny. Naopak

nahoru chodba pokračuje zcela volně v délce 3,5 metru až na malý horizont. Zde se nachází křížení několika chodeb. První je přístupová chodba, kterou jsme přišli, druhá je chodba mířící dále nahoru a třetí je horizontální chodbička ve směru SV, která navazuje na známou pravou plazivku vedoucí z Bahnitě síně. Z horizontálního patra pokračuje vzestupná chodba ve směru JJV, o délce 9 metrů a sklonu 45°. Tato šikmo uložená prostora navazuje na krátký komínek, který končí neprůlezným zúžením, pravděpodobně bez další perspektivy. Dle měření je toto nejvyšší místo nově objevených prostor ve stejné výšce jako vchod do plazivek nalézající se v lomové stěně.

Prostory se jako celek přibližují až na vzdálenost asi 3-5 metrů ke známým prostorám v oblasti zvané Vlčí vyhlídka. Vertikální vzdálenost je však asi 16 metrů.

Z hlediska perspektivy do budoucna je jen několik možností, kde hledat další pokračování. Prvním místem je vstupní plazivka, ze které lze nahlédnout přes kulisy do vzestupného pokračování v délce 4 metry s neznámým pokračováním na konci. Druhé místo je v nejspodnější části, kde se vstupní chodba dělí na dvojici plazivek, z nichž první směřuje k JJV, druhá k SZ. Obě chodbičky se ale značně zužují a jsou zcela vyplněny písčito-jílovitým materiálem.

Celkem bylo objeveno 33 metrů nových prostor s denivelací 12,5 metru. Tím se navyšuje celková délka Srbské a Netopýří jeskyně na 1372 metrů.

Nová Krápníková jeskyně: V letošním roce jsme prováděli průzkum v nejspodnější části Sířky nedostupnosti. Povrch byl kompletně očištěn od vrchní velice prašné hlíny a prostora byla upravena stupňovitě až ke strmě upadající části. Byly zbudovány teleskopické rozporky z ocelových profilů a prostor za nimi byl vyplněn prkny. Nad takto vyztuženou stěnu byl postaven dřevěný poval pokrytý linem, čímž se dramaticky snížila prašnost. Ve strmě klesající části byl osazen 3 metry dlouhý žebřík a byl ukotven k ocelovým profilům. Se samotnou průzkumnou činností se pokračovalo v nejnižší části v mírně klesající chodbičce vedoucí k S. Nízkou chodbičku se podařilo prohloubit až na skalní dno. Po dvou metrech kopání jsme se dostali na křížení chodeb, šikmo vlevo a vpravo. Chodbička vlevo ve směru 232° končila šikmo naprostým zúžením. Chodbička vpravo ve směru 60° je z větší části vyplněna jemným sedimentem v podobě jílu a písku. Zde se nachází i drobná krápníková výzdoba v podobě záclonky a několika excentrik. Po prohloubení křížení chodeb jsme odhalili i pokračování prostory směrem dolů v podobě asi 30 cm široké pukliny zaplněné jíly a kameny, tu a tam i s volnými mezerami. Celkem bylo objeveno asi 5 metrů nových prostor.

Zajímavé je i zjištěné akustické spojení s prostorem Archivu (nejsilněji je zvuk slyšet uvnitř vpravo za vchodem) a o něco méně i vpravo před vchodem, poblíž křoviska u paty lomové stěny.

Během roku se udržovalo průlezné spojení s Černou jeskyní, která na Novou Krápníkovou navazuje a pokračuje dál takřka až k Fialové jeskyni.

Tomáškův lom

Augustová jeskyně K1128717 J00007: V Augustově jeskyni v Tomáškově lomu se uskutečnila jedna akce, během které byla připravena trasa dopravní lanovky a byly zřízeny nové kotvicí body nejen pro lanovku jako takovou, ale i body potřebné pro jištění obsluhujícího personálu.

S ohledem na epidemiologickou situaci bylo upuštěno od konání dalších akcí.

Tomášková propast v Tomáškově lomu K1128717 J00006: V průběhu roku bylo jednáno o materiálu potřebném pro čerpací pokus. Byla domluvena spolupráce s hasiči z Mariánských lázní a zápůjčka čerpadel s výškovým rozsahem až 50 metrů, což by umožnilo čerpání hlavním čerpadlem z bazénu umístěným na dně hlavní propasti, bez použití více kaskád.

V propasti proběhlo místní šetření s velitelem SZS ČSS. Byla domluvena spolupráce při rozšiřování úžiny, tzv. „Lůna“, vedoucí k Žabímu jezírku. Zároveň proběhlo i zaměření prostory za účelem výroby vstupní uzávěry, která bude umístěna v nejužším místě vstupu k Žabímu jezírku.

V souvislosti s výše uvedeným záměrem bylo započato také s přípravnými pracemi pro tvorbu nové mapové dokumentace k propasti. Zatím jedinou dostupnou mapou je dokument F. Skřivánka z roku 1953. Proběhla i částečná fotodokumentace propasti.

Zahraniční aktivity

Slovensko – Dolný vrch, Slovenský kras

V průběhu roku uspořádal člen klubu P. Kubálek dva výjezdy do Slovenského krasu. Akce probíhaly v součinnosti se Speleoklubem Drienka (Košice). Akce se týkaly následujících jeskyní: Deštná (Názsút-barlang), Debraďská priepať II, priepať Široká j. II a Plešivecké planiny.

P. Kubálek se účastnil tradiční letní akce na maďarské straně Dolného vrchu, kterou pořádala ZO ČSS 1-11 Barrantien.

Maďarsko

P. Kubálek se účastnil tradiční letní akce v Aggteleckém krasu, tedy na maďarské straně Dolného vrchu (Alsó-hegy), kterou pořádala ZO ČSS 1-11 Barrantien.

Ostatní speleologická činnost

Spolupráce se SZS ČSS

Ve spolupráci se SZSCSS je provozován lezecký treňažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT.

SZS ČSS pravidelně kontroluje kotvící materiál a funkčnost i treňažéru v jámové části lomu. Náš člen Pavel Kubálek se jako čekatel celoročně zúčastňoval akcí SZS ČSS.

Dvacátého června proběhl na Chlumu Lezecký den SZS ČSS. Pro nepřízeň počasí byla akce přenesena do prostor vnitřního treňažéru Chlum-Komora. Této akce se zúčastnilo třicet lezců a několik našich členů. V odpoledních hodinách proběhl i seminář Nehoda v jeskyni, kterého se zúčastnilo 15 speleologů z celé ČR. Byla probrána veškerá problematika spojená s případnou nehodou, hlavní důraz byl kladen na prevenci předcházení nehod. Po teoretické části se frekventanti kurzu odebrali do Homolova dómu Srbských jeskyní, kde proběhla praktická část semináře, tzn. zajištění zraněného přímo na místě nehody.

Klub umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní treňažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům. Na treňažéru během roku 2020 trénovalo 98 lezců.

Sčítání netopýrů

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů (ČESON), Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR), PřF UK a ZO ČSOP Nyctalus bylo provedeno sčítání netopýrů v jeskyních lomu Na Chlumu a dalších podzemních prostorách Českého krasu.

Členové klubu ovládající jednolanovou techniku a determinaci netopýrů provedli sčítání a monitoring WNS v oblasti nedostupných štol a lomů Amerik a v Barrantově jeskyni.

Jílové u Prahy – Štola Panny Marie Vítězné

Deset členů klubu a našich spolupracovníků se podílelo na vyklízení deponie vytěženého materiálu v historické štolě Panny Marie Vítězné v Jílovém u Prahy.

Lom Mramorka u Zbuzan

Několik členů se podílelo v lomu Mramorka u Zbuzan na průzkumu jeskyně Tygří past. Průzkum probíhal v zimě 2019 a na jaře 2020. Jednalo se o výkopy a vyklízení sedimentů v první polovině jeskyně. Proběhlo i několik pokusů o průstup zařícenou prostorou směrem k SV, bohužel zatím bez valných výsledků. Během roku byl výzkum utlumen. ZO ČSS 5-03, která má s jeskyní další výzkumné plány, požádala příslušný úřad o vydání výjimky. Ještě před vyřízením výjimky došlo k zasypaní vstupu do jeskyně stavební sutí (pachatel neznámý) a jeskyně je v současnosti nepřístupná.

Jeskyni tvoří poměrně těsné, většinou na výšku protažené chodbičky, které vytvářejí členitý, několikrát se větvící a zhruba vodorovný systém zhruba 5–6 m pod povrchem skrývkové etáže, spojený s nedalekým povrchem sutí a hlínou zaplněnými komínky a puklinami. Na kříženích chodeb jsou nepatrně větší prostůrky, kam se vejde několik jeskyňářů. Dutiny sledují spíše několik systémů puklin než ukloněnou vrstevnatost, důležité směry jsou JZ-SV a SV-JZ, uplatnily se ale i ploché, subhorizontální pukliny. Místy jsou vertikální pukliny provázeny několik cm mocnými kalcitovými žilami. Dutiny vznikly zřejmě alespoň částečně v prostředí s pomalým prouděním vody, jsou přítomny oblé korozní tvary, doklady selektivní koroze (vypreparované kalcitové žíly), atd. Zdá se, že systém chodbiček byl snad primárně kontrolován vodní hladinou, později mohl snad být vadózně přemodelován (některé profily na výšku protažených chodbiček naznačují morfologii blízkou tzv. klíčové dírci). Stopy rozpuštění, pohyby bloků a místy opady bloků ze stropu zřejmě souvisejí spíše s promrzáním v glaciálech než s otřesy během práce v lomu.

Vzdělávací, osvětové a propagační aktivity

Pořadatelská činnost

- Chlumochod

Vzhledem k pandemické situaci v ČR (výskyt onemocnění Covid 19) jsme byli nuceni posunout termín osmnáctého ročníku soutěže v lezení na laně Chlumochod na 4. července. Jedná se o nejstarší akci v technickém lezení v ČR, organizovanou od roku 2002. Soutěže se zúčastnilo 12 lezců, z toho čtyři děti.

- Otvírání Chlumu

V letošním roce z důvodu pandemie Covid 19 akce neproběhla.

- Evropský den chráněných území

Z důvodu pandemie Covid 19 se akce přesunula na termín 19. 9. 2020. Bohužel po krátkém letním oddechu se situace okolo epidemie v ČR zhoršila a akce byla i v náhradním termínu zrušena.

- Evropská netopýří noc na Chlumu

Dne 22. srpna 2020 proběhl na Chlumu již 16. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopýří noc na Chlumu. Kromě klubu se na organizaci podílela ZO ČSOP Nyctalus.

Po celý den byla připravena netopýří dílnička, úkoly pro děti, přednášky, ukázky péče o hendikepované netopýry a mobilní naučná stezka o netopýrech. Proběhl soutěžní vědomostní kvíz pro rodiny i jednotlivce. Uskutečnilo se několik komentovaných prohlídek alternativního zimoviště, kde byli po dobu IBN (International Bat Night) umístěny přepravky s několika druhy trvale hendikepovaných netopýrů.

Večer se zájemci mohli přidat na procházku s detektorem podél Berounky, při které se mohli seznámit s prací s detektorem a poslechnout si okolo létající netopýry. Závěr akce byl před vstupem do štoly na Alkazaru, kde byla natažena odchyťová síť a návštěvníci se mohli podívat na právě odchycené netopýry velké a vodní, kteří byli před jejich zraky následně opět vypuštěni. Nakonec proběhla mini exkurze do štoly, kde byli nalezeni další netopýří před odletem za potravou.

- Den otevřených dveří na Chlumu

V roce 2020 neproběhl na Chlumu klasický Den otevřených dveří, který byl v předchozích letech spojen

s Evropskou netopyřící nocí. Vzhledem k situaci v ČR byly zrušeny exkurze do zimoviště netopyřců v Srbských jeskyních. Proběhla jen prezentace činnosti klubu a exkurze do podzemí. V prostorách lezeckého trenážeru byla instalována výstava s historií lomu, s jeho jeskyněmi, geologií a činností speleologů vůbec.

– Speleofórum

Dne 11. – 13. září 2020 proběhl v náhradním termínu 39. ročník Speleofóra, kterého se zúčastnilo kolem dvou set skalních speleologů. Z našeho klubu se akce účastnilo 7 členů. Účastníci si vypořádali řadu přednášek a navštívili několik jeskyní. Např. Býčí skálu, Nový Sloupský koridor, Novou Rasovnu, Skleněné dómy Punkevních jeskyní a další.

– Setkání jeskyňářů 2020

Tradiční Setkání jeskyňářů, které mělo být v roce 2020 pořádáno ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň, bylo z důvodu epidemie Covid 19 zrušeno a bude uspořádáno v příštím roce.

– České podzemí 2020

Akce byla z důvodu epidemie zrušena.

Exkurze

Během roku členové klubu zajišťovali výcvikové exkurze pro složky IZS a další organizace na Chlumu.

Členové klubu podnikali různé exkurze do podzemí v ČR.

V listopadu se zúčastnili dva členové klubu pracovní akce na Vývěru ve Sv. Jáně. V odpoledních hodinách ještě navštívili jeskyni Arnika.

Publikační činnost

V průběhu celého roku byly průběžně aktualizovány klubové webové stránky, celkem bylo publikováno 18 článků, pozvánek a zpráv Vl. Bláhy, K. Ryšánka a O. Surového. Dále

P. Kubálek udržoval neformální facebookové stránky klubu a O. Surový facebookový profil pro pořádání událostí.

P. Kubálek ve spolupráci s T. Rothem a R. Nejezchlebem publikovali ve sborníku Speleoforum článek o výzkumu v jeskyni Kačna jama ve Slovinsku v roce 2019 (Roth – Nejezchleb – Kubálek 2020).

Vladimír Bláha pokračoval v tvorbě klubové kroniky, na které se podílí autorsky a editorsky. Věnoval se dále sběru archivních materiálů ve spolupráci s bývalými členy klubu či průzkumníky pracujících v minulosti na Chlumu, či badateli působící v Českém krasu (J. Hromas, M. Hejna K. Žák, M. Dušek a J. Sojka). Část získaných materiálů, textů a fotografií je dostupných na vnitřním klubovém webu v sekci archiv dokumentů. V tištěné podobě je v současnosti asi 2600 stran v šesti dílech.

Vl. Bláha ve spolupráci s K. Ryšánkem zajistil audiozáznam vzpomínek srbských pamětníků pánů J. Kasičky a J. Sojky.

K. Ryšánek ve spolupráci s M. Majerem soustavně zachycují a zpracovávají filmové a audio medailony významných krasových osobností či pamětníků. Lze jmenovat například V. Lysenka, J. Hromase, Z. Březinu, V. Matouška, B. Kučera a další.

Další spolupráce a aktivity

Během roku proběhly 2 akce zaměřené na SRT výcvik. Mimo to se zdatnější a znalejší členové průběžně věnovali nováčkům.

V červenci proběhlo na Chlumu v prostorách archivu promítání starých archivních filmu s krasovou či podzemní tematikou. Akce se zúčastnilo asi 25 lidí. Premiéru měl i krátký výsek z filmu Otrávené světlo (1921) režiséra K. Lamače. Publikovaná část filmu zaznamenala těžbu a provoz lomu na Chlumu asi tři roky po jeho uvedení do provozu.

Předseda spolupracoval se zástupci filmových společností, které dostaly povolení od Správy CHKO

k natáčení v lomu a okolí. Jednalo se především o Partnership Pictures spol. s.r.o., která natáčela seriál The Wheel of Time a společnost Film Makers s.r.o, která připravovala snímek Norimberk.

V prostoru bývalé Zimní základny bylo silou klubu a ZO ČSOP Nyctalus zbudováno alternativní zimoviště pro netopýry v dočasné či trvalé péči ZO CSOP Nyctalus, uvedené do provozu na podzim 2019. V létě 2020 proběhly další úpravy s finanční podporou Českého svazu ochránců přírody v rámci programu Ochrana biodiverzity. O zimovišti byla vydána tisková zpráva „Nová přezimovací stanice pro netopýry“ na několika serverech (ekolist, enviweb, Adam, Berounský deník, svetmyslivosti). ČRo Plus vysílal 20. 8. 2020 z místa reportáž o zimovišti, která zároveň sloužila jako pozvánka na IBN na Chlumu (redaktor Daniel Mrázek). Vladimír Fuka se věnoval digitalizaci mapových podkladů aktuálních pracovišť, zvláště pak plazivky za Bahnitou síní a Novou Krápníkovou jeskyni.

Jeden člen se účastnil průzkumné akce v Podtraťové jeskyni ve spolupráci s ZO ČSS 1-05 Geospeleos.

Jeden člen se účastnil lezecké akce v lomu Mexiko ve spolupráci s ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut (viz Strnad 2020).

Jeden člen se účastnil badatelské akce v jeskyni Piková dáma ve spolupráci s ZO ČSS 6-19 Plánivy.

Jeden člen se účastnil badatelské akce v Labilní chodbě v jeskyni Býčí skála ve spolupráci s ZO ČSS 6-01 Býčí skála.

Jeden člen se podílel na výzkumu, který proběhl v souvislosti s terénními úpravami v klášteře ve Svätém Janu pod Skalou.

Jeden člen se zúčastnil iniciální badatelské akce u Tetínského hradu ve spolupráci s ZO ČSS 1-02 Tetín.

Literatura

- [1.] Roth, T. - Nejezchleb, R. - Kubálek, P. 2020: Kačna jama (Divača, Slovinsko) překonala 20 km a pokračuje! Speleofórum 2020, 39, ČSS, Praha, s 49-55, ISBN 978-80-87857-34-2.
- [2.] Vrabcová B. 2020: Tygří past. Speleoforum 39, 27-33.
- [3.] Strnad, P. 2020: Cesta v lomu Mexiko hotová. Dostupné na <https://speleoquanaut.cz/clanek-cesta-v-lomu-mexiko-hotova-1-439>. Citováno 31. 12. 2020.

2019

Lom Na Chlumu – Propad na střední etáži lomu Na Chlumu K1128723 J00006 B: Na této lokalitě nebyla v roce 2019 prováděna systematická činnost. Probíhal pouze průběžný monitoring stavu výztuhy Nového propadu a pohyb sedimentů v propadu samém. Bylo zjištěno pokračující sesedání materiálu okolo ústí sondy, avšak bez výrazného pronikání do Nového Propadu. Ve Starém propadu naopak dochází ke splavování jílovitého materiálu do prostory těsně pod vstupním komínem. Na spodním konci vstupního žebříku, v hloubce 9 metrů se vzhledem k posunu materiálu podařilo zaznamenat volnou chodbičku. Levá stěna je tvořena jílem a balvany, strop je tvořen vodou promytými balvany. Prostora směřuje k SZ a patrně je vytvořena na stejné generální linii tj., JV-SZ jako ostatní prostory propadu.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou K1128723 J00007: Během roku 2019 proběhly na sondě dvě výzkumné akce. Hloubka sondy je aktuálně 10,5 metrů. Poslední čtyři metry se průzkum provádí v hlinitopísčité vrstvě s příměsí valounů, ale také v silně zvětralých vápencových kamenech. Objevují se také až 10 centimetrů silné provápněné vrstvy. Celá sonda se průběžně zajišťuje dřevěnou výztuhou tvořenou prkny a kulatinou. Zmíněná výztuha je budována tak, aby i nadále mohl v sondě probíhat další paleontologický výzkum. Ve spodní části sondy byl osazen nový ocelový, čtyři metry vysoký žebřík, který umožňuje bezpečný sestup. Dle posledního měření zbývá k propojení sondy nad VV a Vlčí

vyhlídkou cca 4,5-5 metrů.

Netopýří jeskyně K112 87 23 J00003: V průběhu roku 2019 byl v Netopýří jeskyni prováděn výzkum na Vlčí vyhlídce a exkurze v Bahnité sondě.

Vlčí vyhlídka: V levé odbočce z Erikova dómu, strmě klesající k JJV (podobně jako známá tektonická porucha o několik metrů jižněji), se v letošním roce nijak nepokračovalo. Na druhém pracovišti, v komíně vedoucím k povrchu bylo osazeno nové lano, které usnadňuje průstup vertikální úžinou mezi 6 a 8 metrem výšky komínu. Ve výšce 8 metrů bylo objeveno ústí horizontální chodbičky těsně na hranici průleznosti. Chodbička byla zkoumána jen do vzdálenosti cca 1,5 metrů. Výplň chodbičky tvoří písčité jíly a říční valouny. Vrchní část komínu je zakončena zúžením a je v plném profilu zaplněna valouny a pískem s výraznou příměsí jílu.

Bahnitá sonda: Během roku bylo podniknuto několik exkurzních akcí do této nejhlubší části Netopýří jeskyně. Při jedné z návštěv byl zjištěn propad části materiálu z prostory asi 3,5 metru nade dnem strmě ukloněné chodby, avšak v neprůlezném profilu. Zajímavé je, že tento zmizelý materiál se neobjevil v nižších částech známé prostory. Dochází tedy stále k aktivnímu vyklízení této závalovité prostory do neznáma.

Srbské jeskyně K112 87 23 J00007: Na této lokalitě byly prováděny pouze exkurze v rámci osvětových akcí a proběhlo každoroční sčítání netopýřů. Mimo to došlo nahodilým způsobem k objevu dvou drobných chodbiček v Bahnité síni. Obě chodbičky se nalézají na protilehlé stěně naproti vstupu do Bahnité síně. Vstupy jsou ve výšce cca 1,5 metru nad počvou dómu. Chodbička vpravo má úzký vstup o průměru cca 40 cm. Po prolezení vstupního esíčka se chodba ve tvaru Y stáčí k J. Bohužel záhy přechází do poměrně úzkých rozměrů, pro další průzkum patrně neperspektivních. Celková délka chodeb činí cca 4 metry. Za úžinou druhé chodbičky se nachází horizontální čtyři metry dlouhá chodbička ve směru JJZ založená na šikmo uložené tektonice (35°), v jejíž stropě jsou ve stejné tektonice vyvinuty i dva neprůlezné komíny. Levou stranu tvoří skalní kulisy, které prostoru snižují do neprůlezného profilu, avšak při prosvícení je vidět pokračování v délce několika metrů. Dále se chodba prudce stáčí doprava ve směru Z a klesá dolů pod úhlem 30 stupňů. Po dalších 4,5 metrech chodba zatím končí v písčito-jílovitém zásypu. Mimo to se výrazně přibližuje strop k počvě. Těsně před aktuální čelbou jsme po levé straně (při pohledu dolů) objevili vzestupnou odbočku ve směru k J, o délce 1,7 metrů. Jedná se o šikmo ukloněnou chodbu o rozměrech cca 0,8x0,6 metru, která končí úzkým okénkem cca 15x15 cm a v horní pravé části je zřejmé, že prostora patrně pokračuje formou neprůlezných úžin dál ve směru tektoniky. Prostory jako celek směřují směrem k Vlčí vyhlídce, od které jsou vzdáleny jen 7 metrů. Vertikální vzdálenost je však 16 metrů.

Nová Krápníková jeskyně: V letošním roce jsme prováděli průzkum v nejspodnější části Sířky nedostupnosti, která je součástí Nové Krápníkové jeskyně. Povrch byl celý očištěn od vrchní velice prašné hlíny a prostora byla upravena stupňovitě až do nejnižší části, kde byla kopána průzkumná sonda hned vedle koncové úžiny, která se původně jevila jako velice zajímavá a perspektivní. Při zahlobení sondy asi o 60–100 cm se objevilo malé obtížně průlezné okénko. Za okénkem se objevila neprůlezná, ale částečně volná prostora. Po prohloubení asi o 1,5 metru a částečném rozšíření se podařilo proniknout dále. Zde se objevila lehce klesající a meandrující chodbička směřující k S. Chodba je z větší části

vyplněna jemným sedimentem v podobě jílu a písku. Plazivka byla zkoumána zatím do vzdálenosti 6 metrů. Chodbička dosahuje šířky cca 50-60 cm a směřuje do masívu, pod prostru Archivu, od kterého je vzdálena již jen 1 metr. Během roku se podařilo odstranit zával a obnovit průlezné spojení s Černou jeskyní, která na Novou Krápníkovou navazuje a pokračuje dál až k Fialové jeskyni.

Tomáškův lom – Augustová jeskyně K1128717 J00007: Zde se uskutečnila jedna akce, během které došlo k objevu 2 m dlouhé síňky a chodby vedoucí šikmo vzhůru.

Propast v Tomáškově lomu K1128717 J00006: V průběhu roku 2019 se konaly dvě menší akce spíše kontrolního charakteru. Ve spolupráci s ČSOP v rámci akce „Uklidme svět, uklidme Česko 2019“ byla uspořádána úklidová akce Tomáškovy lomu, které se zúčastnilo 30 dobrovolníků.

Zahraniční aktivity

V průběhu roku uspořádal jeden člen čtyři výjezdy do Slovenského krasu. Akce probíhaly v součinnosti se Speleoklubem Drienka (Košice) a se spřátelenými jeskyňáři z jiných skupin. Náplní byla, kromě exkurzních návštěv lokalit, především spolupráce na výzkumných akcích, které probíhaly v součinnosti se členy SK Drienka. Akce se soustředily na obvyklých místech jako je Silicko-gombasecký ponor, j. Fingó Kútka, Malá Haniska, J. v Kapcovej skale, Bezstropá j., Jaskyňa v Hradisku I, j. Liščia diera u Kečova ale i na lokalitách úplně nových jako jsou Debraďská priepasť a priepasť Široká j.

Jeden člen se zúčastnil XLIII. Východoslovenského tábora ochranců přírody, konaném v Silické Jablonici v Slovenském krasu.

Jeden člen se účastnil akce v Aggteleckém krasu, na Alsó-Hégy, tedy na maďarskou stranu Dolného vrchu, kterou pořádala ZO ČSS 1-11 Barrandien.

Jeden člen se zúčastnil akce ZO ČSS 6-19 Plánivy (ve spolupráci s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače) v Kačne jamě ve Slovinsku ve dnech 2. - 6. 1. 2019.

Dva členové se zúčastnili akce ZO ČSS 6-19 Plánivy (ve spolupráci s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače) v Kačne jamě ve Slovinsku ve dnech 17. - 22. 4. 2019.

Dva členové se zúčastnili akce ZO ČSS 6-19 Plánivy (ve spolupráci s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače) v Kačne jamě ve Slovinsku ve dnech 11. - 21. 7. 2019.

Jeden člen se zúčastnil akce ZO ČSS 6-19 Plánivy ve Slovinsku ve dnech 27. - 31. 12. 2019. Cíli byly návštěvy Jamy Vilenica, Kačne jamy, Križne jamy a povrchové exkurze.

Spolupráce se SZS

Ve spolupráci se SZS je provozován lezecký trenažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT. SZS ČSS pravidelně kontroluje kotvící materiál a funkčnost trenažéru v jámové části lomu. ZO ČSS umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní trenažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům o jednolanovou techniku.

Jeden člen se jako čekatel SZS celoročně zúčastňoval akcí SZS ČSS.

Sčítání netopýrů

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů (ČESON), Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR), PŘF UK a ZO ČSOP 11/30 bylo provedeno sčítání netopýrů v jeskyních lomu Na Chlumu a dalších podzemních prostorách Českého krasu.

Členové ZO ČSS ovládající jednolanovou techniku sčítali netopýry a prováděli monitoring WNS v oblasti nedostupných štol a lomů Amerik, v Barrandově jeskyni, jeskyni BUML a Tomáškově propasti. V Praze se bylo sčítání provedeno v Americe II., podzemních prostorách v Braníku a v bývalém krytu

v Divoké Šárce.

Průzkum štoly v Hájkově rokli

V pravé horní části Hájkovy rokli se nachází dvě štoly, pozůstatek nedokončených německých válečných plánů. Štola nacházející se při pohledu od řeky vlevo, je dlouhá asi 25 metrů. V zadní části štola nafárala asi 6 metrů vysoký, šikmo uložený krasový komín, vedoucí původně na povrch. Dnes je v horní části zasypaný škvárou, proto *jeskyně 23-055* nese název *Škvárová*. Štola měla podejít hradbu skal, která měla oddělovat rokli od budoucí lomové etáže. Na vrstevnici závěru Hájkovy rokli byla zbudována polní drážka, která se na protilehlé stěně nořila do další štoly. Tato druhá štola je v současnosti asi 6 metrů dlouhá, ukončená závalem. Na povrchu lze vysledovat několik propadů. Na základě měření jsme zjistili, že strop štoly je založen pouhých 2-2,5 pod povrchem terénu. I tato štola je zmiňována v německých válečných plánech. Jednalo se patrně o svážnou štolu, která měla pokračovat dolů k řece, kde měla vyústit poblíž obytné a kancelářské budovy Škodových závodů. Na základě dalšího válečného projektu měla být ve stejném místě vyražena i štola vedoucí do podzemního průmyslového areálu. Právě v této horní pravé štolě jsme se pokusili o průzkum finálního závalu. Podařilo se nám postoupit v levé části asi o jeden metr vpřed a úplně při levé stěně jsme našli volné bohužel zatím neprůlezný prostory, které pokračují ještě několik dalších metrů okolo závalu.

Lom Mramorka u Zbuzan

Dva členové se podíleli na otevření a průzkumu nově objevené *jeskyně Tygří past* v lomu Mramorka.

Ostatní činnost

Chlumochod: Již tradičně 1. května uspořádala ZO ČSS sedmnáctý ročník soutěže v lezení na laně Chlumochod. Soutěže se zúčastnilo 16 dospělých lezců, z toho čtyři ženy a tři děti.

Otvírání Chlumu: Dne 1. května 2019 uspořádala ZO ČSS ve spolupráci se ZO ČSOP Nyctalus tradiční propagační, osvětovou a společenskou akci Otvírání Chlumu. Osvětová akce byla určena pro širokou veřejnost, vhodná pro rodiny s dětmi i dětské kolektivy, ale také pro jeskyňáře, montanisty a příznivce Českého krasu. Na programu bylo povídání o druzích netopýrů žijících na území ČR, o ochraně netopýrů a jejich úkrytů (včetně starých důlních děl) a o soužití netopýrů s lidmi. Součástí byly prezentace a ukázky péče o trvale hendikepované netopýry. Na akci přišlo 64 zájemců.

Evropský den chráněných území: Dne 25. května proběhla osvětová akce Evropský den chráněných území. Jednalo se o turistický pochod pořádaný AOPK ČR. ZO ČSS ve spolupráci se ZO ČSOP Nyctalus a Správou CHKO zajišťovala společné stanoviště „ochrana netopýrů“ a „geologie“ poblíž naučné tabule u vjezdu do lomu. Na programu byly krátké přednášky o netopýrech a ukázky ochrany trvale hendikepovaných netopýrů. Návštěvníci obdrželi letáky o ochraně netopýrů. Součástí akce byla i výstava o činnosti ZO ČSS 1-06 a exkurze do podzemního archivu Škodových závodů z dob 2. sv. války. Akce se zúčastnilo 1047 lidí.

Evropská netopýří noc na Chlumu: Dne 24. srpna 2019 proběhl na Chlumu již 15. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopýří noc na Chlumu. Kromě ZO ČSS se na organizaci podílela ZO ČSOP Nyctalus. Akce probíhala současně s Dnem otevřených dveří v Srbských jeskyních. Po celý den probíhaly exkurze do Srbských jeskyní, byl připraven malý tyrolský traverz pro děti, netopýří dílnička, úkoly pro děti, přednášky, ukázky péče o hendikepované netopýry a mobilní naučná stezka o netopýrech. Účastníci byli informováni o propagačních materiálech o netopýrech, o některých programech ČSOP a o Českém krasu. Proběhl soutěžní vědomostní kvíz pro rodiny i jednotlivce. Akce se účastnilo 107 návštěvníků.

Den otevřených dveří na Chlumu: Souběžně s Evropskou netopýří nocí na Chlumu proběhla akce ZO ČSS zvaná Den otevřených dveří na Chlumu, která měla za cíl prezentovat veřejnosti činnost ZO ČSS a umožnit zájemcům návštěvu podzemí a krátké a bezpečné seznámení s pohybem na laně. Dalším bodem programu bylo seznámení s historií lomu, s jeho jeskyněmi a geologií. Během exkurzí navštívilo Srbské jeskyně 58 návštěvníků.

Vzpomínka na jeskyňáření v Českém krasu v 50.-70. letech: V sobotu 23.listopadu jsme ve spolupráci se spřízněnými ZO ČSS 1-02, 1-05 a Vlastivědným spolkem Petrbok uspořádali v Srbsku U lanovky přednášku Vladimíra Lysenka a Jaroslava Hromase s názvem Vzpomínky na jeskyňáření v Českém Krasu v 50. – 70. letech. Akce se zúčastnilo cca 140 zájemců o tuto problematiku.

Speleofórum: Ve dnech 26. - 28. dubna se několik našich členů zúčastnilo tradičního setkání ve Sloupu. Vypočetli jsme si řadu přednášek a navštívili několik jeskyní.

České podzemí 2019: Ve dnech 17. – 19. května 2019 se v prostorách KD Žacléř uskutečnil již 7. ročník mezioborové konference České podzemí.

Setkání speleologů, výročí 40. let od vzniku ČSS a 50. let od objevu Amatérské jeskyně: Čtrnáct našich členů se zúčastnilo Setkání speleologů v Jedovnici. Nejzajímavější program byl v sobotu 5. 10., kdy proběhlo promítání dnes již historických filmů z dob dávno minulých. Poté následovalo slavnostní zapálení ohně a volná zábava.

Exkurze

Během roku členové ZO ČSS zajišťovali výcvikové exkurze pro složky IZS a další organizace na Chlumu. V průběhu celého roku 2019 zajišťovala ZO ČSS exkurze v lomu Na Chlumu v rámci vzdělávacích, poznávacích a exkurzních akcí či pro zájemce z řad Skautů.

Členové ZO ČSS podnikali různé exkurze do podzemí ČR. Příkladem se jednalo o návštěvu podzemních prostor v podzemí Prahy (Indiánka, Višňovka, Amerika II, štoly v Braníku či v Divoké Šárce).

Koncem července v jeskyni Arnika se několik členů věnovalo výkopům na dně jeskyně. Po práci následovala exkurze do jeskyně Pod křížem.

V říjnu jsme pomáhali opět ZO ČSS 1-05 Geospeleos v propasti Na Čeřince (Palachova propast), kam jsme transportovali nové žebříky a instalovali první tři díly, tj. 9 metrů nového žebříku v horní chodbě u Galerie.

V listopadu se zúčastnili dva členové ZO ČSS výzkumné akce na Vývěru ve Sv. Jánů.

Několik členů ZO ČSS se ve spolupráci s P. Chaloupkou (Krušnohorská důlní, o.p.s) podílelo na zpřístupňovacích pracích stříbrného dolu v Krušných horách. Jednalo se především stavbu odvodňovacího zařízení.

Jeden člen se zúčastnil dvou víkendových výzkumných akcí ZO ČSS 6-01 Býčí Skála v Barové jeskyni a v Býčí skále.

Několik členů ZO ČSS se účastnilo stabilizace vstupu do Ševčíkova závrtu u Vilémovic v rámci akce ZO ČSS 6-21 Myotis.

Publikační činnost

V průběhu celého roku byly průběžně aktualizovány klubové webové stránky, celkem bylo publikováno 17 článků, pozvánek a zpráv Vl. Bláhy a K. Ryšánka.

P. Kubálek udržoval neformální facebookové stránky klubu.

Lucie Burešová a Michal Kotýnek publikovali v časopise Speleo článek „Osud Petrbokovy paleolitické sošky ze IV. Sluje na Chlumu u Srbska“.

Pavel Kubálek ve spolupráci s Tomášem Rothem a Radkem Nejezchlebem publikovali ve sborníku Speleoforum článek „Výzkum jeskyně Kačna jama a jejího okolí v roce 2018, Divača, Slovinsko“.

Vladimír Bláha pokračoval v tvorbě klubové kroniky, na které se podílí autorsky a editorsky. Věnoval se dále sběru archivních materiálů ve spolupráci s bývalými členy klubu, průzkumníky pracujících v minulosti na Chlumu, či badateli působící v Českém krasu (Z. Hrdina, M. Hejna K. Žák, M. Dušek a J. Bastl). Část získaných materiálů, textu a fotografií je dostupných na vnitřním klubovém webu. V

tištěné podobě je v současnosti asi 2400 stran v šesti dílech (vazbu zajistil R. Hanuš).

VI. Bláha publikoval v časopise Speleo článek „Chlum, kolébka jeskyňářů aneb život (lesk) a bída Speleologického klubu Praha“.

VI. Bláha se ve spolupráci s K. Žákem, M. Majerem, M. Hejnou a V. Cílkem autorsky podílí na textové i obrazové části nově vznikající knihy „Srbsko, srdce Českého krasu“.

VI. Bláha poskytl obrazovou dokumentaci do knihy M. Majera, M. Hejny „Podzemí Berounska a Hořovicka“, konkrétně se jedná o dva snímky ze studny na Karlštejně.

Karel Ryšánek ve spolupráci s Martinem Majerem začali soustavně zpracovávat filmové a audio medailony významných krasových osobností či pamětníků. Lze jmenovat například V. Lysenka, J. Hromase, Z. Březinu, J. Kasíka, V. Ložka staršího a další.

Další spolupráce a aktivity

Během roku proběhly čtyři akce zaměřené na výcvik jednolanové techniky, Lednové lanaření a Tréning pohybu v lanových cestách, Lezení pro ženy a Návčik pohybu ve skalním terénu pro začátečníky. Mimo to se průběžně zdatnější a znalejší členové věnovali nováčkům, většinou se jednalo o doplněk při výzkumných akcích.

ZO ČSS se zúčastnila akce Uklidme Česko. V lokalitě kopce Chlum a v Hájkově rokli bylo sebráno 27 pytlů smíšeného odpadu, který byl deponován na sběrný dvůr v Srbsku.

Během roku naši skupinu podpořili dobrovolníci především z řad skautů. Celkem se uskutečnily čtyři akce, během kterých na lokalitu přijelo pomoci několik desítek lidí. Pracovali především na úklidu či na transportu materiálu v prostorech jeskynního komplexu.

Předseda spolupracoval se zástupci filmových společností, které dostaly povolení od Správy CHKO k natáčení v lomu a okolí. Jednalo se především o Českou televizi, televizi Nova, Primu a Seznam TV s pořadem TaJeMno.

Výbor pověřil předsedu V. Bláhu podáním žádosti na AOPK ČR o pronájem pozemků ve vybraných částech střední etáže lomu na Chlumu. Po devíti měsících jednání se podařilo získat tyto prostory do užívání formou zápůjčky. Zatím na dobu pěti let s možností dále žádat o prodloužení v intervalu až osmi let.

Dva členové se na Správě CHKO zúčastnili jednání svolaného v reakci na žádost Horolezeckého svazu o povolení k zřízení lezeckých cest v hlavní stěně chlumského lomu. Konečné rozhodnutí Správy CHKO bylo z hlediska povolení lezeckých cest v hlavní lomové stěně zamítavé.

Údržba a technické práce

V průběhu roku bylo průběžně kontrolováno zabezpečení lomu Na Chlumu a bylo zde obnovováno značení. Průběžně byly během celého roku také odstraňovány odpadky z lokality.

Proběhla částečná oprava příjezdové cesty na Chlum. Filmaři v roce 2018 výrazně poškodili příjezdovou cestu, a tak po několika urgencích těžká technika firmy K. Pešata provedla alespoň základní opravy a vyztužení cesty. Práce platila produkce filmu J. Žižka.

V létě došlo k vybourání a znovu vyzdění chatrné zdi zakrývající vchod z lomové stěny do prostoru tzv. Strojovny, tedy do Archivu. Opravu a stavbu nové zdi se podařilo zvládnout pomocí vysutého dřevěného lešení a částečně i pomocí SRT. Ve zdi jsou osazena kulatá dvířka na zámek a ve spodní části je obdélníkové okénko kryté důlní kolejnicí.

Výbor kladně vyhověl žádosti ZO ČSOP Nyctalus o zřízení nového alternativního zimoviště ve vstupní prostoře do tzv. Zimní základny. Zde bylo provedeno vyčištění a odvodnění prostor. Podlaha byla zasypana šterkem a nově vydlážděna. Prostora je vybavena novými policemi z plastu. Všechny činnosti provedli členové ZO ČSSu a Nyctalu. Veškeré náklady hradila ZO ČSOP Nyctalus. Ke konci roku zde

již bylo ubytováno přes 200 kusů těchto létajících savců.

Elektroinstalace 12 V v Archivu – ve vstupních částech naší základny bylo osazeno 12 V led osvětlení, jedná se o 2x 1,5 metru led pásku nad kuchyňskou linkou, dále 1x1 metr ve vstupní chodbičce, 1x1,5 metru nad mapovou nástěnkou a 4 metry na stropě nevyužívanější části archivu. Napájení průběžně zajišťují tři trakční baterie á 65 Ah.

Zbudování plošiny u žebříku do Netopýřího domu – v horní části žebříku vedoucího do Netopýřího domu pod průlezem do horizontální chodby byl počátkem ledna osazen rošt, který ulehčí nástup. Zároveň byl nástup doplněn i o pomocné lano a kotvení, které umožňuje bezpečnější nástup na žebřík.

2018

Lom Na Chlumu – Propad na střední etáži lomu Na Chlumu (K1128723 J00006 B): Na této lokalitě nebyla v roce 2018 prováděna systematická činnost. Pouze byl průběžně sledován stav výztuhy Nového propadu a pohyb sedimentů v propadu samém. Bylo zjištěno pokračující sesedání materiálu okolo ústí sondy, avšak bez výrazného pronikání do Nového Propadu. Ve Starém propadu naopak dochází ke splavování jílovitého materiálu do prostory těsně pod vstupním komínem. Ze stavu výztuhy Nové sondy je zřejmé, že v průběhu několika let bude nutné zajistit trvanlivější materiál v podobě skruží či betonu.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou (K1128723 J00007): Během roku 2018 proběhly 4 pracovní akce na sondě. Hloubka sondy je aktuálně 9 metrů. Poslední tři metry se průzkum provádí v hlinito – písčité vrstvě s příměsí valounů, ale také v silně zvětralých vápencových kamenech. Objevují i několik centimetrů silné provápněné vrstvy. Celá sonda se průběžně zajišťuje dřevěnou výztuhou tvořenou prkny a kulatinou. Zmíněná výztuha je budována tak, aby i nadále mohl v sondě probíhat další paleontologický výzkum (prof. Horáček a kol.). Dle posledního měření zbývá k propojení sondy nad VV a Vlčí vyhlídkou cca 5 metrů. Zatím však situace v sondě nenaznačuje blízkost skalního masivu či náznak ústí nějaké dutiny.

Netopýří jeskyně (K112 87 23 J00003): V průběhu roku 2018 byly v Netopýří jeskyni prováděny práce na Vlčí vyhlídce a v Bahnitě sondě.

Vlčí vyhlídka: V levé odbočce z Erikova domu, strmě klesající k JJV (podobně jako známá tektonická porucha o několik metrů jižněji), se podařilo postoupit asi o jeden metr vpřed, respektive dolů. Pokračování tvoří úzká ostře klesající chodbička vyplněná říčními štěrky a jíly. Situaci komplikuje i špatná výměna vzduchu. Na druhém pracovišti, v komíně vedoucím k povrchu byla provedena zvuková (poklepová) zkouška, avšak bez valného výsledku. Zmíněný komín končí jakýmsi zalomením a opětovným pokračováním vzhůru. Toto místo je však již těsně na hranici možnosti průlezu, a navíc z vrchní části opadáva sediment. Ten tvoří písčité jíly a říční valouny. Další postup vzhůru bude možný jen po vybudování nášlapných trnů a rozšířením koncové úžiny, tvořené skalním žebrem.

Bahnitá sonda: Během roku bylo podniknuto několik akcí v této části Netopýří jeskyně. Zásadní akcí bylo zmapování celé chodby. Byl vytvořen podrobný půdorysný i rozvinutý řez. Na základě zpracování tohoto plánu lze s jistotou říci, že se jedná v současnosti o nejhlubší místo celého systému.

Při mapování, ale i při základní fotografické dokumentaci jsme podrobně prohlédli všechny prostory sondy, až na koncovou část. Jediné logické místo dalšího postupu se jeví právě zmíněná nejspodnější část strmě klesající chodby.

Podrobněji jsme toto místo ale nezkoumali, neboť strop prostory je tvořen nebezpečně zaklíněnými bloky. Je velmi pravděpodobné, že se v této nejspodnější části pohybujeme v částečně promytém závalu vyplňujícím větší prostoru.

Srbské jeskyně (K112 87 23 J00007): Na této lokalitě byly prováděny pouze exkurze v rámci osvětových akcí a proběhlo každoroční sčítání netopýrů.

Mapování II. a IV. Sluje: Na základě žádosti prof. Horáčka, který se zabývá paleontologickým výzkumem na Chlumu, jsme zmapovali prostor čtvrté sluje. Součástí této práce bylo i zapracování plánu povrchové sondy Chlum 4N. Na základě tohoto mapování bylo zjištěno, že mezi zmiňovanou sondou a jeskyní je pouze cca 1 metr jílovito – písčitých sedimentů. Dle této skutečnosti hrozí objektivní riziko provalení dna výkopu do jeskyně a s tím spojené riziko zasypání. Sonda je v současnosti oplocena a opatřena výstražnou cedulkou.

Nová Krápníková jeskyně: V letošním roce jsme prováděli průzkum v nejspodnější části Sířky nedostupnosti, která je součástí Nové Krápníkové jeskyně. Tato prostora nebyla až do roku 2004 nijak prozkoumána, až během mapování Nové Krápníkové, Černé a Fialové jeskyně podařilo proniknout vstupní úžinou o rozměrech 20x45cm do dómku, odkud pokračovala jako nízká zasucená plazivka. Vzhledem k blízkosti povrchu, a tedy i častému promrzání je hlinito – písčitého materiálu tvořící počvu velice prašný.

Během tohoto roku se podařilo prohloubit ústí chodbičky, vedoucí ve směru 32 stupňů asi o jeden metr. Dále je vidět pokračující úzká chodbička rozdělená sintrovou deskou na dvě horizontální prostory. Spodní v délce jednoho metru končí jíly a písky, horní část chodbičky pokračuje v délce dva metry a pak zatáčí vlevo. Právě tato část se půdorysně nejvíc přibližuje k prostora Archivu až na vzdálenost 4,2 metru. Výškově k propojení zbývá asi 6,5 metru. Při podrobnějším průzkumu jsme si v klenbě Sířky nedostupnosti u sintropádu všimli malého okénka, cca 15x15 cm. Za tímto okénkem je možno pomocí fotoaparátu vidět pokračování vzestupného charakteru, včetně krápníkové výzdoby. Vyskytují se zde dva stalagnáty, sintrové záclony a jemná excentrika. Je velmi pravděpodobné, že tato prostora komunikuje s prokrytalizovanou puklinou, která byla loni objevena v podlaze Archivu.

Tomáškův lom – Augustová jeskyně (K1128717 J00007): V Augustové jeskyni v Tomáškově lomu se uskutečnily tři akce. Během akcí jsme zvětšili původní plazivku a zasedimentovanou navazující prostoru, Boží odbočku. Pokračovali jsme v rozšiřování a zvětšování prostor směrem vzhůru a později zjišťovací sondou ověřili pokračování prostory o 2 m dále. Podle složení uloženin (převážně písčité, šterkovité a kamenité říční vrstvy, ležící na jílovitých vrstvách, které vyplňují většinu jeskyně)) a sklonu jejich vrstev lze usuzovat na to, že tato prostora byla vyplňována shora. Tomu odpovídá i tvar a výplň trativodu. Podle v současnosti známých indicií nejspíš jde o komín nebo síň (šířky nejméně 3 m) vedoucí směrem vzhůru a od vchodu.

Propast v Tomáškově lomu (K1128717 J00006): V Propasti v Tomáškově lomu v průběhu celého roku bylo realizováno sedm akcí. Cílem bylo rozšíření znalostí o možném pokračování propasti. V Žabím jezírku se uskutečnily čtyři ponory. Další dva ponory byly uskutečněny ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleo-aquanaut, nepřinesly však zásadně jiné informace. V současnosti je známo, že jde o pokračování propasti zaplavenou (hloubky asi 3 m, podle

stavu Berounky) a zčásti zavalenou chodbou, jejíž konec je zatím neznámý, neboť se chodba ke konci výrazně snižuje. Průzkum zatím není uzavřen. Podle osobního sdělení F. Skřivánka (2018) by sonda v suti před vstupem k jezírku měla být dílo jeho pracovní skupiny, bližší informace nejsou dostupné (pouze matný slovní popis nehluboké sondy se vzpříčenými kameny a vodou).

Zahraniční aktivity

Slovensko: V průběhu roku proběhly čtyři výjezdy do Slovenského krasu. Akce probíhaly v součinnosti se Speleoklubem Drienka (Košice) a se spřátelenými jeskyňáři z jiných skupin. Náplní byla, kromě exkurzních návštěv lokalit, především spolupráce na výzkumných akcích, které probíhaly v součinnosti se členy SK Drienka. Akce se soustředily na obvyklých místech jako je Horný (Priepasť Pod klenom) i Dolný vrch (Brečtanová pripasť) a Silická planina (Silicko-gombasecký ponor, Bezodná ladnica, Milada, Silická ladnica, Dvojvchodová j.), ale i na místech netradičních, jako je Hradná stráň u Turni nad Bodvou (Máchová j., j. Čermel, Priepasť v Hradnej stráni) a Medzevská pahorkatina (j. Fingó Kútka). Na pokraji nevýrazné malé planiny, která je součástí Medzevské planiny, je ve skalce v terénním zářezu malá nenápadná jeskyňka Fingó Kútka (Prdiacia studnička) s malým jezírkem (podle výšky hladiny obvykle plochy do 1 m²) na konci, která je občasným vývěrem. Při pokusu o překonání vstupního jezírka bylo ve spolupráci s místními hasiči vyčerpáno asi 230 m³ vody. Hladina jezírka se však snížila pouze asi o 10 cm. Je to jedna z indicií velkého podvodního jeskynního systému nebo kvalitního propojení s říční nivou. Poznatky z některých výjezdů předchozích let byly na přelomu roku publikovány v Slovenskom krase (Kladiva-Terray-Lešinský, 2017).

Slovinsko: Jeden člen získal na základě dlouhodobé spolupráce s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače oprávnění ke speleologické činnosti od Ministerstva za okolje in prostor.

Dva členové se zúčastnili akce ZO ČSS 6-19 Plánivy (ve spolupráci s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače) v Kačne jamě ve Slovinsku ve dnech 29. 6. - 8. 7. 2018. Hlavním cílem akce byla příprava pro expedici v jeskyni Kačna jama v roce 2019. Šlo především o úpravu transportních tras v od vchodu vzdálených místech a na několika povrchových lokalitách byly prováděny průzkumné činnosti. Dále se dokumentovaly a prozkoumávaly nadějně odbočky v Kačne jamě (více Roth 2018a). Při té příležitosti bylo vytipováno velmi nadějně místo možného pokračování, na jehož prozkoumání se pak uspořádala další expedice. Ta proběhla 26. - 30. 9. 2018 a výsledkem bylo objevení asi 500 m nových prostor povodňové chodby (více Roth 2018b).

Francie: Jeden člen se 4 dalšími se zúčastnil mezinárodní čistící akce „Berger 2018: Clean deep“, v jeskyni Gouffré Berger (-1122 m) ve Francii. Akci pořádal Comité Spéléologique Régional de Bourgogne-Franche-Comté, účastnilo se jí asi 300 jeskyňářů z celého světa (více na Anonym 2018 a Limagne 2018).

Proběhl i speleopotápěčský výlet do Francie, přesněji do jeskyní v údolí řek Lot a Gordon. Jednalo se o tyto lokality: Émergence du Ressel (370 m), Emergence temporaire de la Dragonnière de Cabreret (80 m), Marchepied (40 m), Saint Georges Montvalent (413 m), Source de la Finou (200 m), Trou Madame (370 m), Cunhac (328 m), Cabouy (1 000 m), Ressel (800 m).

Velká Británie: Ve dnech 25. - 30. září 2018 se dva členové vydali na exkurzní akci do Velké Británie. Navštívili oblast Mendip jižně od Bristolu, která je známá svými náročnými vodními jeskyněmi a turisticky lákavým prostředím, na základě dlouhodobé spolupráce s místním klubem B.E.C. (Bristol exploration club). Během pobytu byly navštíveny tyto lokality: Sidcot swallet, Lionel's hole, Goatchurch cavern, Longwood swallet, GB cave, Hunter's hole, Swildon's hole a St.Cuthbert's swallet.

Spolupráce se SZS

Ve spolupráci SZS došlo po několikaleté práci k dokončení vystrojení a revizi speleologického trenažéru Komora. Tato práce vyvrcholila v návaznosti na Lezecký den SZS slavnostním otevřením 16. června. Při této příležitosti byla odhalena pamětní deska Antonínu Zelenkovi, jemuž je trenažér věnován.

Jeden člen se celoročně zúčastňoval akcí SZS. Ve dnech 10 - 18. 11. 2018 se zúčastnil stáže „International Caving Rescue Training 2018“, kterou pořádala Spéléo Secours Français v Saint Rome de Dolan (Francie).

Sčítání netopýrů

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů (ČESON), Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR), PŘF UK a ZO ČSOP 11/30 bylo provedeno sčítání netopýrů v jeskyních lomu Na Chlumu a dalších podzemních prostorách Českého krasu. Sčítání netopýrů proběhlo za dohledu J. Veselého ze správy CHKO Český kras.

Členové klubu ovládající jednolanovou techniku sčítali netopýry a prováděli monitoring WNS v oblasti nedostupných štol a lomů Amerik, v propasti v Tomáškově lomu, v Barrandově jeskyni, v jeskyni Buml, štolách na Hvězdě a ve studni na hradě Karlštejně.

Pořadatelská činnost

Chlumochod: Již tradičně 1. května, uspořádal klub další, již sedmnáctý ročník soutěže v lezení na laně Chlumochod. Jedná se o nejstarší akci v technickém lezení v ČR, organizovanou od roku 2002. Soutěže se zúčastnilo 14 dospělých lezců, z toho tři ženy a sedm dětí.

Otvírání Chlumu: Osvětová akce byla určena pro širokou veřejnost, vhodná pro rodiny s dětmi i dětské kolektivy, ale i pro jeskyňáře, montanisty a příznivce Českého krasu. Na programu bylo povídání o našich druhích netopýrů, o jejich ochraně a ochraně jejich úkrytů (včetně starých důlních děl) a o soužití netopýrů s lidmi. Součástí byly prezentace a ukázky péče o trvale hendikepované netopýry. Proběhly též exkurze do netopýřího zimoviště v Srbských jeskyních a v lomu na Chlumu. Na akci přišlo 72 zájemců.

Evropský den chráněných území: Dne 26. května proběhla osvětová akce Evropský den chráněných území. Jednalo se o turistický pochod pořádaný AOPK ČR. Klub ve spolupráci se ZO ČSOP Nyctalus a Správou CHKO zajišťoval společné stanoviště „ochrana netopýrů“ a „geologie“ poblíž naučné tabule u vjezdu do lomu. Na programu byly krátké přednášky o netopýrech a ukázky ochráněných trvale hendikepovaných netopýrů. Návštěvníci obdrželi letáky o ochraně netopýrů. Součástí akce byla i výstava o činnosti ZO ČSS 1-06 a exkurze do podzemního archivu Škodových závodů z dob sv. války. Akce se zúčastnilo odhadem 1000 lidí.

Evropská netopýří noc na Chlumu: Dne 25. srpna 2018 proběhl na Chlumu již 14. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopýří noc na Chlumu. Kromě klubu se na organizaci podílela ZO ČSOP Nyctalus. Akce probíhala současně s Dnem otevřených dveří v Srbských jeskyních. Po celý den probíhaly exkurze do Srbských jeskyní, byl připraven malý tyrolský traverz pro děti, netopýří dílnička, úkoly pro děti, přednášky, ukázky péče o hendikepované netopýry a mobilní naučná stezka o netopýrech. Účastníci byli informováni o propagačních materiálech o netopýrech, o některých programech ČSOP a o Českém krasu. Velmi se líbily pamětní vstupenky, ale bylo nám jich přiděleno několikanásobně méně, než jsme žádali, a tak se dostalo jen na část návštěvníků. Proběhl soutěžní vědomostní kvíz pro rodiny i jednotlivce. Za správně vyplněný kvíz dostali DVD Za pražskými netopýry. Informace našli na mobilní naučné stezce. Kulturní vložku v Archivu zajistil Popovický montanistický spolek, promítal se klip Tajemství netopýrů. Večerní exkurze k Berounce byla z důvodu silného větru zrušena. Akce se účastnilo 190 osob na denním programu.

Den otevřených dveří na Chlumu: Souběžně s Evropskou netopýří nocí na Chlumu proběhla akce klubu zvaná Den otevřených dveří na Chlumu, která měla za cíl prezentovat veřejnosti činnost klubu a umožnit zájemcům návštěvu podzemí a krátké a bezpečné seznámení s pohybem na laně. Dalším bodem programu bylo seznámení s historií lomu, s jeho jeskyněmi a geologií. Během 12 exkurzí navštívilo Srbské jeskyně 108 návštěvníků.

Výzkum v podzemí 2018: V rámci Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích proběhl ve spolupráci s ZO ČSS 1-02 Tetín osmý ročník odborné konference. Výstupem této akce je sborník abstraktů (Falteisek – Roubík

2018).

Fotovýstavka: V rámci Setkání jeskyňářů 5.- 7. 10. 2018 v Moravském krasu ve Vilémovicích jsme uspořádali druhý ročník amatérské foto soutěže. Do soutěže bylo přihlášeno 40 fotografií osmi autorů. Aktivně hlasovalo 37 účastníků Setkání. V sobotu večer byly vyhlášena Cena diváků v rozsahu 1.-3. místo a cena ČSOP Nyctalus.

České podzemí 2018: Ve dnech 26. – 27. května 2018 se v prostorách Hornického muzea v Příbrami uskutečnil již 6. ročník mezioborové konference České podzemí, který se konal pod záštitou rektora Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava a pod záštitou ředitelky Institutu turismu agentury CzechTourismu.

Provozování a údržba lezeckého treňažeru: Již řadu let je ve spodní části lomu lezecký treňažer a v zadní části horní etáže i trubkový treňažer. Zmíněné prostory jsou užívány pro výcvik záchranářských složek IZS ČR, HZS, jeskyňářů ale i dalšími lezci pro nácvik jednolanových a dvoulanových technik.

SZS ČSS již řadu let udržuje treňažery v dobrém technickém stavu a doplňuje či vyměňuje kotvení. Poslední doplnění a úpravy treňažeru v jámě lomu proběhly v letních měsících. Aktualizovaný plánek byl zveřejněn na našich klubových stránkách, ale také na stránkách SZS.

V rámci příprav k otevření vnitřního treňažeru Chlum-Komora jsme do vstupních dveří osadili mříž, která v současnosti zamezuje nepovolaným vstup do prostoru treňažeru např. při exkurzích či dnech otevřených dveří. Hlavním důvodem je bezpečnost materiálu použitého k vystrojení SRT treňažeru, případně dalšího uloženého materiálu.

Exkurze

Během roku členové klubu zajišťovali výcvikové exkurze pro složky IZS a další organizace na Chlumu.

V průběhu celého roku 2018 zajišťoval klub exkurze v lomu Na Chlumu (na povrchu i v podzemí) v rámci vzdělávacích, poznávacích a exkurzních akcí.

Členové klubu podnikali různé exkurze do podzemí ČR. Příkladně se jednalo o návštěvu důlních děl v Jílovém u Prahy (štola Panny Marie Vítězné), štoly u letohrádku Hvězda, podzemní továrny v Praze Braníku a další.

Publikační činnost

V průběhu celého roku byly průběžně aktualizovány klubové webové stránky, celkem bylo publikováno 18 článků, pozvánek a zpráv Vl. Bláhy a K. Ryšánka. Dále P. Kubálek udržoval neformální facebookové stránky klubu.

Výstupem odborné konference „Výzkum v podzemí 2018“, je sborník abstraktů (Falteisek – Roubík 2018), který je kromě papírové verze i volně stažitelný v elektronické podobě na našich klubových stránkách a dalších uložení.

Vladimír Bláha pokračoval v tvorbě klubové kroniky, na které se podílí autorsky a editorsky. Věnoval se dále sběru archivních materiálů ve spolupráci s bývalými členy klubu, průzkumníky pracujících v minulosti na Chlumu, či badateli působící v Českém krasu (J. Zapletal, K. Žák, F. Skřivánek). Část získaných materiálů, tj. asi 2000 stran textu a fotografií je dostupných na vnitřním klubovém webu. V tištěné podobě je v současnosti asi 2300 stran v šesti dílech.

Vl. Bláhovi se podařilo dohodnout s pracovnící Národního archivu PhDr. Šárkou Steinovou a počátkem února 2018 získat přístup k archivu Vladimíra Vojíře k jeho části, která je uložena v Národním archivu ČR v Praze. Archivní materiál obsahuje cca 30 krabic a několik šanonů s diapozitivy či negativy. Mimo to se podařilo dostat i k několika krabičkám s fotografiemi. Značné množství materiálů se však vztahuje k pracovním aktivitám firmy V. Vojíře, Nautilus. Nicméně i tak se podařilo získat mnoho dokumentů a fotografií nejen z Chlumu, ale i Českého krasu či Slovenska. Hodně je zastoupena dokumentace i

podzemních prostor Prahy.

VI. Bláha publikoval v časopise Speleo článek „Vzpomínky na úložiště v lomu Hostím I“, ve spolupráci s M. Novákem ze SZS i článek: „V Českém krasu vznikl nový lezecký treňažér“ a článek „Chlumochod 2018“.

D. Zieglerová a A. Bláhová publikovaly ve Speleu odborný článek „Netopýři – co o nich možná nevíte a měli byste vědět“.

Ocenění

U příležitosti konání Speleofóra 2018 obdržela naše skupina cenu předsednictva ČSS za nejlepší výroční zprávu za rok 2017, a s tím související peněžitou odměnu ve výši 5 000 Kč.

Další spolupráce a aktivity

ZO ČSS umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní treňažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a jiným zájemcům.

Jeden člen se ve dnech 2-3. 6. a 9-10. 6. 2018 zúčastnil „Semináře dokumentace jeskyní v programu Therion“, který pořádala ČSS v Praze.

Během roku naši skupinu podpořili dobrovolníci především z řad skautů. Celkem se uskutečnily čtyři akce, během kterých na lokalitu přijelo pomoci několik desítek lidí. Pracovali především na úklidu.

Dva členové se zúčastnili 26. března setkání pamětníků v Srbsku. Jednalo se o vzpomínkovou akci s místními pamětníky.

V letošním roce proběhlo několik akcí zaměřených na výcvik členstva v oblasti SRT. Jednalo se o sportovní exkurze v Tomáškově propasti, v lomu Schniloušák a na treňažeru Chlum – Komora.

Předseda ZO ČSS spolupracoval se zástupci filmových společností, které dostaly povolení od Správy CHKO k natáčení v lomu a okolí. Jednalo se především o Českou televizi a společnost Film Makers. Zvláště pak při natáčení filmu Jan Žižka.

Jeden člen se po celý rok věnoval digitalizaci mapových podkladů aktuálních pracovišť.

Na začátku října spolupracoval klub se ZO ČSS 6-21 Myotis na tradiční akci – Setkání jeskyňářů 2018, tentokrát ve Vilémovicích. Akce byla úspěšná, zúčastnilo se jí asi 150 účastníků.

2017

Během roku 2017 začala příprava 3D mapy jeskyní na Chlumu. V současnosti je připraven podklad pro doplnění řezů. Mapa pravděpodobně bude dokončena během roku 2018.

Lom Na Chlumu: V průběhu celého roku členové ZO ČSS nejen během řádných akcí vykonávali činnosti, související s běžnou údržbou, spočívající především údržbě vchodů do jeskyní, v úklidu odpadků po turistech a nepovolaných osobách a v umravňování neukázněných návštěvníků lomu.

Propad na střední etáži lomu Na Chlumu (K1128723 J00006 B): Členové ZO ČSS se věnovali průzkumu na lokalitě Propad na střední etáži lomu Na Chlumu, v jeho zadní části. Během roku byl sledován vodní stav, zejména po velkých deštích byla opakovaně zaznamenána stojící voda v sínce.

Dále byla zkoumána zařícená prostora pod vstupním žebříkem Starého Propadu. Zde se podařilo proniknout do zařícené prostůrky o šířce cca 0,6 m, výšce až 1,2 m a délce asi 3 metry, vedoucí směrem k JJZ. Tato prostora je tvořena jednou kompaktní stěnou (pravá stěna), zbytek je v nestabilních, vodou promývaných sutích a balvanech. Podle průzkumu se v zadní části nachází strmě klesající dutina vedoucí patrně k S. Pro objektivní nebezpečí

závalu byly průzkumné práce zatím zastaveny.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou (K1128723 J00007): Během roku 2017 neproběhla žádná akce, pouze byl monitorován stav, v sondě probíhal další paleontologický výzkum.

Netopýří jeskyně (K112 87 23 J00003): V průběhu roku 2017 byly v Netopýří jeskyni prováděny práce na Vlčí vyhlídce, v Bahnitě sondě a u vstupu. Dále se podařilo vyměnit stará vstupní vrata do Netopýří jeskyně za nová. **Vlčí vyhlídka:** V levé odbočce z Erikova dómu, strmě klesající k JJV (podobně jako známá tektonická porucha o několik metrů jižněji), se podařilo za použití kamenických trhacích klínů rozšířit krátkou úžinu, bránící dalšímu průniku. Pokračováním je chodbička, vyplněná říčními štěrky a jíly. Z přístupové chodby bylo odstraněno několik kamenů, čímž došlo ke zlepšení přístupu na čelbu. Činnosti zde prováděné jsou komplikovány špatnou výměnou vzduchu. **Bahnitá sonda:** Činnost z předchozího roku pokračovala v další části sestupné chodby, asi 5-6 m dlouhému horizontálnímu úseku pod vstupní šachtou, s objektivním rizikem závalu. Levou i pravou stranu chodby tvoří jílovité stěny až asi 1,8 metru vysoké. Na levé straně vzhledem ke známým prostorám o patro výše asi o celkové mocnosti 5 m, na pravé naprosto neznámou mocností, s pravděpodobnou komunikací s přístupovou chodbou ve Spojovacím dómu. Z tohoto důvodu lze usuzovat až o mocnosti asi 10 výškových metrů uloženin (vrstvy jílu a písků). Proto bylo přikročeno k zajištění stěn ocelovou zábranou proti nenadálému sesutí. K pokračování průzkumu v nejnižších částech Bahnitě sondy nebylo přikročeno z důvodu nestabilního stropu v závěru strmě upadající chodby. Strop tvoří soustava do sebe zaklíněných balvanů. Naopak počva je tvořena měkkými jíly a písky. Možné pokračování je zatím v podobě trativodu. V nejzazší části byla instalována olovnice ke sledování pohybu sedimentů. Byl zjištěn přesun jemného materiálu z vyšších partií této oblasti, pravděpodobně způsobený naší činností anebo přirozeným transportem. Zároveň byl několikrát pozorován slabý, ale aktivní přítok vody, vytékající z písčitých vrstev celého horizontu sedimentů.

Srbské jeskyně (K112 87 23 J00007): Proběhly zde dvě badací akce, dále byly v jeskyni prováděny exkurze v rámci osvětových akcí. Před několika lety byla zjištěna skutečnost, že asi 2,5 metru od Propojky se otevřel úzký kanál, ze kterého přitékalo masivní množství rozvodněných jílu. V prvé půlce roku 2017 byl zaznamenán větší pohyb blátotoku nejen nad Propojkou ale i v Propojce samé. Průstup takto soustavně zanášené prostory začal být nebezpečný. Z bezpečnostních důvodů bylo odklizeny nejen vyteklé bahno, ale i preventivně odstraněno několik větších kamenů, které hrozily zřícením. Při té příležitosti bylo nahlédnuto proti směru toku bahna a do paralelních prostor, ze kterých vytéká. Jeví se jako úzký komín vytvořený na poruše, směřující vzhůru patrně k prostorám plazivkového patra Srbských jeskyní. Komín byl zkoumán do vzdálenosti cca 2 m. Zde je zaklíněný kámen, který zatím zamezuje další průzkum. Vypadá to však, že nad ním se prostora poněkud rozšiřuje a lomí do boku. Zatím není v běžných technických možnostech pokračovat v dalším průzkumu. Mimo to je okolí komínku plné značně labilních bloků, kvůli zvodnění a jejich nejisté stabilitě je však relativně nebezpečné do nich zasahovat. Při této akci byla objevena chodbička ležící asi 6 m od Propojky, vedoucí Z směrem. Jedná se o nízkou, silně zabahněnou plazivku, o délce asi 3 m, končící vlevo i vpravo neprůleznými kanálky. Asi 2 m od ní se nachází podobná chodbička podobného směru. Zkoumána byla asi v délce 2 m, pak byly práce zastaveny. Za zúžením je vidět pokračování. Ve Studni, ve výšce asi 4 m nad Propojkou, je

zaplněná prostora, pravděpodobně pokračování výše uvedené. Zatím nebyla více zkoumána. Během roku se ZO ČSS 1-06 podílela na významném projektu prof. Horáčka (Horáček a kol. 2016), na výzkumu v paleontologické sondě poblíž IV. Sluje, asi 4 m od hrany hlavní etáže lomu. Projekt byl nazván Chlum 4N a rozšiřuje opěrný profil sondy 4B-C do prostoru nad vlastní 4. slují ve směru k sondě 4V. Na místě proběhl terénní výzkum, jehož se zúčastnili také studenti PřF UK a řada odborníků z různých institucí.

Tomáškův lom – Augustová jeskyně (K1128717 J00007): V Augustové jeskyni v Tomáškově lomu se uskutečnily tři badací akce, z toho jedna relativně velká meziskupinová, již se zúčastnilo 10 lidí. Podařilo se nalézt vertikálně orientovanou prostoru, která je však v současnosti zasedimentována.

Propast v Tomáškově lomu (K1128717 J00006): V Propasti v Tomáškově lomu proběhly dvě badací akce. Cílem bylo rozšíření znalostí o možném pokračování propasti pod hladinou jezírka na dně. Informace o pokračování jsou dost kusé anebo protiřečící si, není známo, že by někdo vytvořil a publikoval mapu podvodních prostor. Poslední informace zněla tak, že jezírko je hloubky asi jednoho metru. Později se však ukázalo, že dno jezírka dále klesá do hloubky. To se později potvrdilo podle archivního zápisu J. Hromase (1967), pracovníka Muzea Českého krasu v Berouně, který zaznamenal ponor uskutečněný 16. 9. 1967, kdy potápěč Z. Kouba dosáhl hloubky 2-3 m a vzdálenosti 4-5 m od puklinové chodby.

Zahraniční expedice

Slovensko: V průběhu roku proběhly čtyři výjezdy do Slovenského krasu. Náplní byly badací akce a spolupráce na výzkumných akcích, které probíhaly v součinnosti se členy SK Drienka (Košice) a se spřátelenými jeskyňáři z jiných skupin.

Slovinsko: Jeden člen se zúčastnil přípravné akce ZO ČSS 6-19 Plánivy (ve spolupráci s místním speleoklubem Gregora Žiberny z Divače) v Kačne jamě ve Slovinsku. Též se zúčastnil jako člen speleopotápěčského podpůrného týmu mezinárodní akce ve Škocjanských jeskyních, kterou organizoval speleoklub Gregora Žiberny z Divače. Další členové se zúčastnili jako příslušníci speleopotápěčského podpůrného týmu akce Kačna jama 2017, kterou pořádala ZO ČSS 6-19 Plánivy v Kačne jamě, na akci se vystřídalo asi 50 jeskyňářů čtyř zemí. Dva členové se zúčastnili rozsáhlé mezinárodní akce Rock the Pollution, kterou uspořádal místní speleoklub Gregora Žiberny z Divače ve Škocjanských jeskyních. Hlavním cílem akce bylo vyčištění povodí řeky Reky od hory Sněžník po poslední sifón v Škocjanských jeskyních ve Slovinsku. Na akci bylo 190 účastníků z 9 zemí.

Rakousko: Jeden člen se účastnil na Brity z Southampton University Caving Club (SUCC) vedené expedici Dachstein v Rakousku, která se zabývala jeskyní What You Got (Schmelzwasserhöhle), průzkumem jeskyň s pracovními názvy „Thundergasm“ a „Sprechen Sie Welsch“ a hledáním dalších perspektivních jeskyní.

Sčítání netopýrů

Ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů (ČESON), Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) a PřF UK bylo provedeno sčítání netopýrů v jeskyních lomu Na Chlumu a dalších podzemních prostorách Českého krasu. Sčítání netopýrů proběhlo za dohledu J. Veselého z AOPK ČR, SCHKO Český kras. Sčítači se rozdělili na skupiny podle jeskyní – Srbské jeskyně, Netopýří jeskyně a Plazivky. Dále členové ZO ČSS za pomoci lanového přístupu sčítali netopýry a prováděli monitoring WNS v oblasti nedostupných štol a lomů Amerik, v Propasti v Tomáškově lomu, v Barrandově jeskyni, v jeskyni Buml a ve studni na hradě Karlštejně.

Spolupráce se SZS ČSS

SZS ČSS ve spolupráci během roku uspořádala v lomu Na Chlumu 4 cvičné akce. Jeden člen se jako

čekatel celoročně zúčastňoval akcí SZS.

Pořadatelská činnost

Chlumochod: V tradiční den, 1. května, byla uspořádána soutěž v lezení na laně Chlumochod. Jedná se o nejstarší akci v technickém lezení v ČR, organizovanou od roku 2002. Soutěže se zúčastnilo 18 lezců, z toho dvě ženy.

Otvírání Chlumu: Dne 1. května 2017 uspořádal ZO ČSS ve spolupráci se ZO ČSOP Nyctalus tradiční propagační, osvětovou a společenskou akci Otvírání Chlumu. Na stánku se zastavilo asi 60 lidí.

Evropský den chráněných území: V květnu proběhla osvětová akce Evropský den chráněných území. ZO ČSS ve spolupráci se ZO ČSOP Nyctalus a Správou CHKO zajišťoval informační stánky u naučné tabule u vjezdu do lomu Na Chlumu. Na tuto akci dorazilo téměř 500 zájemců. Na programu byly krátké přednášky o netopýrech, následovaly ukázky ochočených trvale hendikepovaných netopýřů

Evropská netopýří noc na Chlumu: Dne 26. srpna 2017 proběhl na Chlumu již 13. ročník vzdělávací a osvětové akce Evropská netopýří noc na Chlumu. Kromě ZO ČSS se na organizaci podílela ZO ČSOP Nyctalus. Akce se účastnilo 213 osob na denním programu a 17 osob na večerní exkurzi s detektorem

Den otevřených dveří na Chlumu: Souběžně s Evropskou netopýří nocí na Chlumu proběhla akce ZO ČSS zvaná Den otevřených dveří na Chlumu, která měla za cíl prezentovat veřejnosti činnost ZO ČSS a umožnit zájemcům návštěvu podzemí a krátké a bezpečné seznámení s pohybem na laně. Dalším bodem programu bylo seznámení s historií lomu, s jeho jeskyněmi a geologií. Během 8 exkurzí navštívilo Srbské jeskyně 75 návštěvníků.

Výzkum v podzemí 2017: V rámci Setkání jeskyňářů ve Staré Olešce zorganizovala ZO ČSS ve spolupráci s ZO ČSS 1-02 Tetín sedmý ročník odborné konference „Výzkum v podzemí 2017“, na které bylo předneseno celkem 7 příspěvků a odborných sdělení od 7 autorů. Výstupem této akce je sborník abstraktů (Falteisek – Roubík 2017), který je kromě papírové verze i volně stažitelný v elektronické podobě.

Fotosoutěž: Po sedm let provázela Setkání jeskyňářů soutěž Czech Speleo Photo, kterou ZO ČSS poprvé uspořádala v Srbsku v roce 2010. Relativně velkorosý formát soutěže během té doby představil několik desítek kvalitních podzemních fotografií, včetně některých originálních témat. Po sedmi letech existence se však tento formát již vyčerpal, proto byla zvolena cesta návratu k neformálním výstavkám, které pamětníci znají ještě z dob Setkání na Tetíně. Na „Fotovýstavce“ tak byl připraven prostor pro fotografie, kam mohli umístit své fotografie dle libosti. Na základě hlasování diváků pak byla vyhlášena Cena diváků, dále Cena ZO ČSS 1-06 a Cena ZO ČSOP Nyctalus.

České podzemí 2017: Ve dnech 13.-14. května 2017 konal v pořadí pátý ročník mezioborové konference České podzemí, který se konal pod záštitou rektora Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava a pod záštitou ředitelky Institutu turismu agentury CzechTourism. Tentokrát se účastníci sešli v krušnohorském městečku Horní Blatná. Přes padesát odborníků věnujících se výzkumu, ochraně, prezentaci nebo interpretaci podzemních prostor v ČR vyslechlo celkem 11 konferenčních příspěvků pokrývajících široké spektrum výzkumů (podle Jelínek 2017).

Provozování a údržba lezeckého trenažéru: Venkovní trenažér ve spodní části lomu a trubkový trenažér jsou užívány pro výcvik záchranářských technik složek IZS ČR, jeskyňáři ale i různými lezci pro nácvik jednolanových a dvoulanových technik. SZS ČSS provedla revizi a doplnění vnitřního trenažéru v Archivu. SZS ČSS udržuje trenažéry v dobrém technickém stavu, používá je pro výcvik a pořádá zde pravidelné cvičení pro poučenou veřejnost v červnu. Část trenažéru je určena i pro děti a mládež. Během roku členové ZO ČSS zajišťovali výcvikové exkurze pro složky IZS a další organizace na Chlumu.

Exkurze

V průběhu celého roku 2017 zajišťovala ZO ČSS exkurze v lomu Na Chlumu (na povrchu i v podzemí) v rámci vzdělávacích, poznávacích a exkurzních akcí. Jednalo se především o exkurze pro studenty středních škol, dětských a mládežnických organizací a jiných ZO ČSS. Dále členové ZO ČSS podnikali

exkurze do podzemí ČR.

Publikační činnost

V průběhu celého roku byly průběžně aktualizovány webové stránky (<http://www.speleo.kuk.cz/>), celkem bylo publikováno 17 článků, pozvánek a zpráv. Dále byly udržovány neformální facebookové stránky ZO ČSS, které mají aktuálně 244 facebookových skupinových členů.

Byla založena kronika ZO ČSS, přičemž sběr archivních materiálů probíhal i ve spolupráci s bývalými členy ZO ČSS, s průzkumníky pracujícími v minulosti na Chlumu či s badateli působící v Českém krasu (J. Zapletal, Lysenko, K. Žák). Část získaných materiálů, tj. asi 1100 stran textu a fotografií je dostupná na vnitřním webu ZO ČSS. V tištěné podobě je v současnosti 1328 stran ve třech dílech a dalších 600 stran je připraveno k tisku.

Další spolupráce a aktivity

Během roku naši skupinu podpořili dobrovolníci především z řad skautů. Celkem se uskutečnilo 5 akcí, během kterých na lokalitu přijelo pomoci několik desítek lidí. Pracovali především na úklidu lomu, na průzkumu Propadu, Bahnité sondy a povrchové sondy nad Vlčí vyhlídkou.

ZO ČSS se zapojila do projektu GAČR Vodní prostředí v krasu: dopad lidských aktivit na „geomykobakteriologii“, který vede prof. MVDr. Ivo Pavlík, CSc., z Mendelovy univerzity v Brně.

Jeden člen se zúčastnil 10. ročníku závodu v průmyslovém lezení Singing Rock Steel, který se konal na Polygonu Kladno. Akce, která patří mezi největší svého druhu v Evropě, se zúčastnilo 77 závodníků z 9 různých zemí, z toho 12 z ČR.

Na začátku října spolupracovala ZO ČSS se ZO ČSS 4-03 Labské pískovce na tradiční akci většího rozsahu – Setkání jeskyňářů 2017 ve Staré Olešce. Akce byla úspěšná, zúčastnily se jí asi dvě stovky účastníků. Naše skupina zajišťovala odbornou Konferenci Výzkum v podzemí 2017 a fotosoutěž.

2017–2020 souhrnně

Krasová sekce se díky svému postavení nejstaršího jeskynního spolku, vyznačuje nejenom nejúplnější sbírkou významných osobností české speleologie, ale i odkladištěm významných členů ČSS, jejichž základní organizace vymizely a kteří se speleologii věnují do určité míry profesně, například v rámci vědeckých institucí. Sdružuje tedy řadu individualit, jejichž činnost není ve schopnostech vedení této ctihodné badatelské organizace postihnout ani pro účely sepsání zprávy. Následující výčet činností obsahuje tedy činnosti, o kterých se vedení ZO ČSS doslechlo, vyčetlo z odborné i populární literatury, nebo je, v mizivém počtu případů, dokonce pořádalo.

Účast členů ZO ČSS na akcích, pořádaných ČSS

- Speleofórum
- Setkání jeskyňářů

Činnost členů

- naši členové ještě stále pokračují v konzultacích k „Jednotné evidenci speleologických objektů“ - JESO
- podílejí se na zpracovávání plánů péče pro zvlášť chráněná území s jeskyněmi, zejména veřejnosti zpřístupněnými
- k realizaci navrhovaných zásahů spolupracují s některými základními organizacemi ČSS
- spolupracují na ochraně a provozu všech zpřístupněných jeskyní v ČR
- podílí se na báňsko technickém zabezpečování zpřístupněných jeskyní
- spolupracují při aktualizaci map zpřístupněných jeskyní
- podílí se na chodu a činnosti Správy jeskyní České republiky
- spolupracují na monitorování mikroklimatických poměrů ve zpřístupněných jeskyních
- publikační činnost členů ZO ČSS zpráva neuvádí, neboť není v silách předsednictva ZO ČSS tuto činnost ani monitorovat
- další z našich členů se zabývali mnoha zajisté záslužnými činnostmi
- členové ZO ČSS rovněž ve spolupráci s členy Speleologické záchranné služby ČSS a Metodickou komisí Českého horolezeckého svazu připravují a zpracovávají metodické materiály zabývající se lezeckými technikami určené pro vlastní „lezecké kurzy“ a pro školení instruktorů Horolezeckého svazu
- někteří (nejmenovaní) naši členové se rovněž zabývají svéráznými činnostmi, jako bádáním v historickém podzemí, krasovou turistikou, speleoalpinismem a mnozí další v tomto období i navštívili jeskyni
- někteří (nejmenovaní) naši členové se rovněž zabývají svéráznou činností (slušného jeskyňáře nehodnou), kterou nazývají honosně: bádáním v historickém podzemí

Expediční činnost

Členové ZO ČSS se již tradičně flákají nejrůznějšími krasovými a pseudokrasovými oblastmi – úspěchy slavili toliko na poli návštěv zpřístupněných jeskyní: organizovaně navštívili Balkán a Slovensko, 1 člen navštívil Gruzii a Moldávii (konzultace možností zpřístupnění a provozu jeskyní), a to navzdory faktu, že se v Čechách nachází řada dalších zajímavých krasových lokalit).

Akce pořádané ZO ČSS

Vlastní práce v jeskyních byly prováděny příležitostně obvykle ve spolupráci s dalšími základními organizacemi ČSS. Do jisté míry je realizována spolupráce mezi jednotlivými členy ZO ČSS 1-07 a členy ZO ČSS 1-05 Geospeleos. Tato skupina také navázala na výzkumy ZO ČSS 1-07 v jeskyních lomu Čeřínka v Českém krasu, jeskyni Arnoldka a Palachově propasti.

2020

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory.

Divišova jeskyně:

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně
- administrativní příprava druhého vstupu

Beznadějná jeskyně:

- výroba konzole pro vrátek I
- výroba konzole pro vrátek II
- osazení tří metrových skruží průměr 0,6m
- odstranění zasypu pod betonovou stropnicí
- odstranění kamenů a sedimentů v hlavní prostře jeskyně (cca 50 m³)
- podezdění a podepření nestabilních bloků a částí stropu, vykotvení bloků ve stěně jeskyně
- v červnu sledování a zaměření hladiny vody po vydatných deštích
- byly prováděny odběry a analýzy vzorku redukčních lemů v sedimentech jeskyně (J. Bruthans, L. Falteisek)

Terénní základna a pozemek lomu č. 81

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu
- dokončovací práce na základně – nátěry a pod
- revize kamen a kouřových cest
- revize elektroinstalace na základně

Prezentační činnost

- při 46. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 600 pochodníků a cyklistů)
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích

Administrativní činnost

- archiv klubu byl doplňován o dokumenty a fotografie z akcí klubu

Expediční a exkurzní činnost

- uskutečnila se exkurze do železnorudného dolu Mníšek za účelem získání materiálu pro podpěry v Beznadějně jeskyni

2019

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory

Divišova jeskyně:

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně
- uskutečněny dvě exkurze do jeskyně
- administrativní příprava druhého vstupu

Beznadějná jeskyně:

- získání daru na uzavření jeskyně od Nadace ČEZ
- vytvoření betonové stropnice v komínu Beznadějná
- vyzdění vstupu Dvořákovy jeskyně
- osazení poklopem a dveřmi obou vstupů

TERÉNNÍ ZÁKLADNA Á POZEMEK LOMU č. 81

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně
- údržba zařízení a strojů v majetku klub1i'
- dokončení rekonstrukce podpěr a zdí pod základnou, vyzdění opěrných stěn
- kompletní rekonstrukce střechy základny – krov, tepelná paroizolace, podhled, parozábrana, krytina
- obložení stěn klubovny, kuchyně a palandy palubkami
- obložení venkovních stěn prkny
- kompletní přestavění kuchyně (dřez, skříňky, regál, pracovní stůl)
- instalována kamna na dřevo, dřevník, tepelná izolace stěn a kouřovod
- revize kamen a kouřových cest

Prezentační činnost

- pro Pochod Praha – Prčice jsme příležitostně otevřeli Divišovu jeskyni s průvodcem (60 návštěvníků)
- při 45. ročníku Pochodu krajem kamenů. jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 600 pochodníků., cyklistů a jezdců koňmo)
- oslava 30 let Speleoklubu Týnčany – exkurze do jeskyní pro sympatizující, kamarády a známé klubu
- pro horolezecký oddíl Humanita byla zapůjčena základna a uskutečněna exkurze po krasu a okolí
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka" na údržbě pastvin na Kozincích

Expediční a exkurzní činnost

- uskutečnila se exkurze do Jílovských zlatých dolů (štola Václav)

2018

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu

a v historickém rudním revíru u Krásné Hory

Divišova jeskyně

- proběhly tři přípravné akce před hydrotěžbou
- proběhla jedna desetidenní akce hydrotěžby ve Čtyřicítce
- OBJEV chodby Cabicar o délce 15 metrů
- transport kamení – Kamenování – z hydrotěžby z prostor Májovek až na povrch
- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni
- na podzim byl proveden hydrologický pokus v jeskyni a v jejím širším okolí, sledování hladin potoka, zdrojnic a hladiny v jeskyni
- během akcí byla pořizována foto a video dokumentace
- mapování nových prostor
- kotvení skalních bloků ve Čtyřicítce
- sondování nadloží nad Čtyřicítkou pro případný druhý vstup do jeskyně
- biologický průzkum v jeskyni – odběr planktonu
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně

Beznadějná jeskyně

- zaměření profilu komínu v jeskyni, příprava pro uzavření
- podání žádosti o finanční příspěvek od Nadace ČEZ – nepodařilo se získat, bude opět podáno v roce 2019

Terénní základna a pozemek lomu č. 81

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně
- čištění komínu a kamen na LTO, kontrola komínu kominíkem
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu
- oprava střechy základny a provedena inspekce do krovu střechy – nutná rekonstrukce krovu
- výroba lavic z kmene jasanu
- údržba v kumbálu ve mlýně, příprava na stříšku na půdě

Prezentační činnost

- pro Pochod Praha – Prčice jsme příležitostně otevřeli Divišovu jeskyni s průvodcem (60 návštěvníků)
- při 44. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 600 pochodníků, cyklistů a jezdců koňmo)
- Kamenování – letní společenská akce, během které proběhl transport kamene z jeskyně (594 kýblů), pivo, prase, koupání, kapela...
- pro dětský oddíl Zálesák jsme uskutečnili pobyt na základně s promítáním fotografií o jeskyních a uskutečnili exkurzi po povrchu i do některých jeskyní TK
- pro horolezecký oddíl Humanita byla zapůjčena základna a uskutečněny exkurze do Velikonoční a Divišovy jeskyně
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích
- provedli jsme kontrolu stavu NS Petrovice a pro OÚ Petrovice dokončili kalkulaci nákladů pro její rekonstrukci. Projednání úprav trasy a umístění stojanů NS s místním odborem KČT v Petrovicích a s OÚ tamtéž

Expediční a exkurzní činnost

- účast na Speleofóru 2018 v Moravském krasu
- účast na Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích v Moravském krasu

2017

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné

Divišova jeskyně

- proběhla přípravná akce pro hydrotěžbu
- proběhla jedna desetidenní akce hydrotěžby ve Čtyřicítce
- proběhly tři akce tzv. „malé hydrotěžby“, při níž byly rozebrány sesuté skalní bloky ve Čtyřicítce a byla přemístěna deponie kamení ze Čtyřicítky do Rozcestí pomocí instalované lanovky
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně
- transport kamení – Kamenování – z hydrotěžby z prostor Májovek až na povrch
- byl proveden barvicí pokus v zatopené části jeskyně
- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni
- během akcí byla pořizována foto a videodokumentace

Terénní základna a pozemek

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny
- úprava hráze na potoku
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně
- čištění komínu a kamen na LTO
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu
- oprava střechy základny
- reorganizace skladu kumbál v mlýně

Prezentační činnost

- pro Pochod Praha – Prčice jsme příležitostně otevřeli Divišovu jeskyni s průvodcem
- při 3. ročníku pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně – letní společenská akce
- Setkání jeskyňářů 2017 v Labských pískovcích ve spolupráci se ZO ČSS 1-05 Geospeleos jsme na klíč pro organizátory zajistili občerstvení pro účastníky akce
- pro horolezecký oddíl Humanita byla zapůjčena základna a uskutečněny exkurze do Velikonoční a Divišovy jeskyně
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net
- byl vytvořen profil na sociální síti facebook, kde jsou umísťovány informace o akcích klubu

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích
- provedli jsme kontrolu stavu NS Petrovice a OÚ připravili kalkulaci nákladů pro její rekonstrukci

Expediční a exkurzní činnost

- účast na Speleofóru 2017 v Moravském krasu
- účast na Setkání jeskyňářů v Labských pískovcích

2020

Na rozdíl od předchozích let plných činnosti a aktivit jsme v důsledku opatření, vedoucích ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2, v roce 2020 žádnou činnost jako ZO ČSS nevykonávali, vše probíhalo formou individuálních aktivit.

2019

Jak už bývá naším zvykem, že nic světoborného neděláme, tak rok 2019 byl opět slabší. Jediné, co stojí za zmínku, je:

- expediční činnost jednoho člena na Slovensku, Balkáně atp.,
- soukromé jeskyňářské a speleopotápěčské aktivity jednotlivých členů,
- to, že jsme po mnoha letech mluvení konečně realizovali společný ponor v Pikové dámě

Nezbývá tedy než doufat, že v roce 2020 budeme aktivnější a úspěšnější, zejména těch speleologických, budeme v příštím roce slavit více. Vše nasvědčuje, že tomu tak opravdu bude.

2018

Naším zvykem bývá, že nic světoborného neděláme. Přesto jsme si socialistický závazek z minulého období, být v roce 2018 aktivnější, vzali k srdci.

Projevilo se to:

- zahájením spolupráce se ZO ČSS 7-02 Hranický kras při odstraňování kmenů z propasti a jejího okolí
- pokračováním spolupráce se Speleoclubem Nicolaus v podobě tradiční návštěvy vyvěračky Hlbokô a akci v jeskyních Slepé mosty a Hrádcká jaskyňa 1
- soukromé jeskyňářské a speleopotápěčské aktivity jednotlivých členů

Nepřepálili jsme začátek, takže můžeme doufat, že v roce 2019 budeme aktivnější a úspěšnější, zejména těch speleologických, budeme slavit více. Vše nasvědčuje, že tomu tak opravdu bude.

2017

Jak už bývá naším zvykem, že nic světoborného neděláme, tak rok 2017 byl naprostý extrém. Jediné, co stojí za zmínku, je:

- jeden člen dokončil kurz Intro to Cave Diver
- soukromé jeskyňářské a speleopotápěčské aktivity jednotlivých členů

Nezbývá tedy než doufat, že v roce 2018 budeme aktivnější a úspěšnější, zejména těch speleologických, budeme v příštím roce slavit více. Vše nasvědčuje, že tomu tak opravdu bude.

ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut

2020

Expedice

- únor/březen: Mexico

Průzkumy

- leden: Chýnovská jeskyně
- březen: Slovensko, Demenová
- květen: Česká republika, Domažlice štola Salka, Na Kole a Psí štoly
- červen: Chýnovská jeskyně
- říjen: Tvrz Skutina

Exkurze a cvičné akce

- únor: Jízní Čechy, Chýnovská jeskyně
- únor: Rychleby, Důl Hraničná
- květen: Český kras, Kamensko a prckové
- květen: Český kras, lom Mexico
- červen: Lezecký den na Chlumu
- červenec: Podzemí Strahovského kláštera
- srpen: SRT na Chlumu
- srpen: Čeřinka
- listopad: jezero Most

Publikační a propagační činnost 2020

- únor: Přednáška klub Orca: Československé opevnění, Tvrz Skutina – ponory do válečné historie
- březen: Cave Diving Navigation (AJ)
Cave Diving Manual (ČJ)
Výstava jihomoravském muzeu – Speleoquanaut
- srpen: Fotokniha Bue Marino – Su Molente

Ocenění 2020

SSS oceňuje zlatou medailou Daniela Hutňana in memoriam za prieskum a dokumentáciu vodou zatopených jeskynných pristorov.

2019

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2018

Expedice

- Mexico 2018
- Sardinie 2018 - Bue Marino

Průzkumy, akce

- Česká republika, Český kras, Tomáškárna, podvodní průzkum
- Česká republika, Alberická jeskyně
- Česká republika, dělostřelecká tvrz Skutina, P3
- Slovensko, Silická Ladnica
- Slovensko, Štefánová jeskyně
- Slovensko, Napajedlá

Exkurze a cvičné akce

- Český kras, Tomáškárna
- Český kras, Prckové na Chlumu
- Český kras, Tomáškáma, srt
- Český kras, Prckové na Americe
- Lom Mexiko
- Michalovy hory, důl Michal – obhlídka terénu
- Memoriál Martina Honeše – Velká Amerika a Mexiko
- Boží Dar, štola Johanes
- Lom Borek, ladění výstroje
- Lezecký den na Chlumu
- Důl Hraničná
- Německo, Ammelshain
- Německo, Schwarzwassertal,
- Lom Kosov, Potápění pod ledem – soutěž v řezání, filmování
- Francie, Jeskyně v oblasti Lot
- Německo, Crottendorf
- Německo, Wildschütz

Přednášky a kurzy

- přednáška Brno – Hasiči ČR – jeskynní značení, Mexico, Sardinie
- Techmeeting – přednáška Sardinie
- Speleoforum – přednáška Sardinie, 3D mapování
- Café Barrande – přednášky Chýnov 3D a Sardinie
- kurz jeskynního potápění Praha – Hasiči ČR
- ČT, Studio 6, Mexiko
- ČT a DVTV – komentáře k událostem v Thajsku

Knihy a publikace

- Manuál jeskynního potápění (Hutňan, Hovorka)

Ocenění

- Cena diváků za zahraniční objev – Speleoforum 2018

2017

Expedice

- Mexico
- Sardinie 2017 - Bue Marino

Průzkumy

- Hranická propast
- Jižní Čechy, Chýnovská jeskyně
- Rumunsko, Dracoaia
- Slovensko, Silická Ladnica
- Slovensko, Štefánová jeskyně

Exkurze a cvičné akce

- Český kras, Prckové na Chlumu
- Český kras, Tomáškárna
- Švýcarsko, Batterich + Thunersee
- Memoriál Martina Honeše – Velká Amerika (Mexiko)

- Český kras, lom Mexico – Gotická
- Francie, Ressel
- Chorvatsko-Krk
- ČR – lom Borek
- ČR – lom Orty
- Český kras, Lezecký den na Chlumu
- Rakousko, Kessel

Publikační a propagační činnost

- Café Barrande-přednáška Sardinie
- vodící šňůry – přednáška Barrakuda
- mapování pod vodou – přednáška Barrakuda
- Speleoforum – přednáška Mexico 2016 a Sardinie 2016
- přednáška seniorům – úvod do potápění
- přednáška Mníšek pod Brdy – Mexico
- přednáška Brno Hasiči ČR – jeskynní značení, Mexico, Sardinie
- kurz jeskynního potápění Praha Hasiči ČR
- RB Forum

2020

ZO ČSS 1-11 Barrandien pracovala na lokalitách v Českém krasu: Jeskyně Nad Kačákem a Jeskyně pod Javorkou. V jeskyních Petzoldova lomu neproběhla žádná akce. Dále ZO ČSS uspořádala pracovní akci na Dolném vrchu v oblasti NP Aggtelek a NP Slovenský kras.

Jeskyně Nad Kačákem: Prvního února 2020 bylo proniknuto do dómku o rozměrech 2, 5 š., 6 m d. a přes 2 m výšky. V jeskyni probíhaly další výkopové práce, byla pořizována foto a video dokumentace, nové prostory byly zaměřeny a byla vytvořena aktuální mapa.

Bylo potřeba vybrat horní jezírko, asi cca 10 půlkýblů vody a vyvozit přebytky z minulé těžby. Odlomila se část sedimentů ze stěny vlevo za pisoárem. V jezírku bylo jen asi půl metru vody.

Objev! Po prokopání asi 0,5 m sedimentů se podařilo proniknout do dna dómku. Díky tomu, že se to podařilo průkopem zhruba uprostřed jeho dna, byla tato prostora nazvána Krtčí domek. Jeho rozměry jsou cca 2,5 m na šířku, 6 m na délku a něco přes 2 m na výšku. Má jen náznaky sintrové výzdoby, ale zřetelně tvarovanou stružkou ve dně odkudsi občas přitéká a odtéká dešťová voda (kamsi). Další zajímavostí je šikmý komín, pravděpodobně komunikující s Kořenovým dómem nad ním, odkud vypadávají jakési manganové konkrce. Jejich vzorky si vzal na prozkoumání Karel Žák.

Nadějní mladí Zbojníci rozmlátili kus stěny u vchodu, před vraty se všude válely kameny a podél kolejí byly svíčky. Několik pokusů o otevření vrat.

Jezírko pod žebříkem do Krtčího – u posledního mapovacího bodu (asi v polovině horní lanovky) byl srovnán terén a vykopána jímací jáma. Jezero jsme vypustili do jímací jámy, srovnali jsme terén v místě bývalého jezírka.

V jeskyni se uskutečnilo cvičení SZS ČSS – nácvik transportu zraněného z Koridoru 2000. Doplněno kotvení nad žebříky v Koridoru 2000. Nácvik mikrotrhacích prací – odstranění kamenů z deponie na konci kolejiště a svahu závalu nad ním.

Délka jeskyně: 457 m

Převýšení: 33 m

Jeskyně pod Javorkou: V jeskyni stráveno 16 dní. Pokračovalo se v rozšiřování chodbičky Štola, zde postoupeno o 5 m. Dále v puklině zvané Prasklá brána proběhlo zajištění spadlých bloků, z Lochnesky byl vynesena nepotřebný materiál a byl zmapován její konec a jižní cíp Půdy.

S občasným optimismem střídaným pocíty beznaděje a úplné marnosti pokračujeme v úporném rozšiřování chodbičky Štola (-90 m). Touto nejistou záležitostí trávíme osm dní a dostáváme se asi 5 m vpřed. Postup nás nutí prodloužit vintockou dráhu a chobot ventilace. Stále vidíme asi 2 m před sebe, výška (teď už) asi 1 m, šířka 0,15 – 0,60 (!!) m, volný pouze kanálek u stropu. Druhým místem našeho snažení je Prasklá brána (-35 m) kousek před Rozcestím pod Javorkou, což je vysoká úzká puklina, vyplněná velikými na sobě naskládanými bloky. Ten poslední je nejmenší, je puklý a tvoří jakýsi most nad zajímavou, ale neprůleznou úžinou.

Chvályhodným počinem bylo rozebrání a vynesení 17 let nepoužívané desetimetrové vintocké dráhy ze Slepého střeva (- 33,5 m), což je úzká klikatící se

plazivka.

Na pracovišti ve Štole brázdí lanovku předělaný a vylepšený jezdec, z Lochnesky byl vynesena nepotřebný materiál. Konečně jsme si udělali čas na zmapování konce Lochnesky a jižního cípu Půdy.

Délka jeskyně: 1 914 m

Hloubka se nemění: -129 m

Petzoldovy jeskyně 2020: V roce 2020 nebyla v rámci aktivity klubu žádná akce. 21.10. provedla v jeskyních odběry vod Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Střední Čechy, oddělení Správa CHKO Český kras, za doprovodu Zdenka Menglera. Jedná se o projekt OPŽP Jeskyně. Proběhla rekonstrukce dřevěné konstrukce základny.

Zahraničí

V srpnu 2020 proběhla expedice Dolný vrch na maďarskou a slovenskou část Dolného vrchu. Pokračovalo se v těžbě v propasti Evěš, kontrola stavu v propasti Rychlá a pokračování povrchového průzkumu a vyhledávání nových nadějných míst. Pokus o otevření druhého vchodu do propasti Krokodýl.

2019

Nad Kačákem: Použití georadaru – zkoušeli jsme měřit nejdřív s třímetrovou anténou, potom s šestimetrovou, ale ukázalo se, že tudy cesta nevede. Šestimetrovka sice už zaregistrovala hlavní chodbu Kačáku, ale zase není schopná nalézt jeskynní chodby užší než šest metrů. Nebylo jednoduché pohybovat se ve svažitém a zarostlém terénu, skladba materiálu hornin je natolik nehomogenní, že šum vznikající průchodem měřicího signálu těmito nehomogenitami zcela přehlušuje odraz od skutečných dutin. Pokračovala pravidelná těžba bláta.

Petzoldův lom: Kontrolní prolezení (vyjma Klíčové a Za jívou) všech jeskyní. Zával v Manganovém dómu ani písková výplň Nad střevícem se nehnuly. Stejně tak se nevysypal ani ten asi 2 roky částečně podkopaný komín vlevo v Pěticestí, odkud padají mj. říční valouny. Ve Skulině jsou kvanta netopyrů, Stará chodba je od nich na podlaže značně zaguánovaná. V posledních mapách (rok 2016) není propojení Jeskyně Nad skulinou s Jívou. Vrata do Skuliny těžce reznou, ostatní trochu míň, ale taky. Žebříky do Jezírkové už trochu reznou. Časovaná bomba jsou ale závěsy žebříků z ocelových lan, jsou na tom velké výpotky rzi a dovnitř nevidíme.

Javorka: Nejvíce času a sil jsme nasměřovali do 90metrové hlubiny – do Ocásku. Místo stávající lankové lanovky jsme postavili závěsnou dráhu vintockého typu na principu obráceného T profilu. Tak vzniká v hloubce necelých 100m soustava dvou lanovek (10 m a 20 m), doplněná 30metrovým chobotem ventilace, zajišťujícím na čelbě rozumné dýchateľno. Střídavě zužující a rozšiřující se trativod se na posledních 5 metrech stáčí jihozápadním směrem a stále tvrdošijně mírně stoupá dál. Práce zde probíhají s různě dlouhými přestávkami od roku 2009, délka je nyní něco přes 50 m. Motivací je dobrý směr a slabé proudění vzduchu z neznáma. Velice užitečným počinem bylo vyztužení plastových stavebních kýblů ocelovou obručí pod vrchním límcem a novým silným ocelovým uchem, čímž jsme eliminovali neustálé nošení nových a vynášení propadlých a puklých kýblů z jeskyně na historické minimum. Druhým kopacím místem v jeskyni byl úplný konec Lochnesky (- 38 m). Rozšířením zdánlivě beznadějně těsné koncové pukliny se slabým průvanem jsme se překvapivě dostali do volné prostoty. Síňka není zrovna obrovská, ale díky zde zastíženým

loděnickým vápencům je její barevnost docela lahůdkou. Několik akcí se věnujeme mapování a focení. Výsledkem je nová mapa jeskyně v řezu a konečně po dlouhé době pár rozumných fotografií. Při cvičné akci SZS bylo v jeskyni osazeno 5 nových borháků. V útrobách Javoroky jsme si užili 24 dnů, délka jeskyně je 1 904 m, hloubka se nemění – 129 m.

Dolný vrch (Slovensko): Těžba v Nászútu a exkurze a kontroly ostatních lokalit. Zkonstruoval se jeřáb, který byl profesionálně vybavený. Měl přichystány dvě nové kladky – první pevná pro ohyb lana u svislého břevna do svislice a druhá (naprosto geniální) otočná, která svislé lano převádí do libovolného směru (tedy v rozsahu cca 180 stupňů). Provedla se ještě kontrola ponorů, ale už nic zajímavého není vidět, jen na cestě je vyplavená stružka od vody.

2018

Jeskyně nad Kačákem: Práce v chodbě vlevo od konce kolejí – odvodnění, těžba, úprava, oprava a vylepšení lanovky. Pracovalo se na čelbě v chodbičce a ve Sněmovním byl zmáhán (nekonečný) svah. Podle 3D mapy je čelba v chodbičce už pod koncem Kořenáče a 12 m zhruba pod místem v Kořenáci. Na čelbě se stále kope směrem vzhůru, jsou tu patrné prohnuté manganové vrstvy.

Javoroka: Naše snažení se soustředilo hlavně na Ocásek, kam jsme se v roce 2017 několika akcemi po dvou letech odlezení opět vrátili. (Ocásek je úzká, původně neprůlezná meandrující chodbička jdoucí z přepážky Dvou Tlam v hloubce – 92 m stále západním směrem. Snažíme se zde střídavě už od roku 2008. Nyní je délka jejího hlavního polygonu 40 m). Před námi se však objevilo ještě větší rozšíření (30x 80 cm). Po 6 akcích se puklina zvyšuje asi na něco přes metr a nastává zásadní změna. Dno se po 15 m mírného stoupání láme a začíná znatelně klesat. Proto se rozhodujeme zde vybudovat druhou, zatím 13 m dlouhou vintockou T dráhu a zrušit stávající 7 m lanovku lankovou. Transportujeme sem T profily a k tomu potřebnou haldu dalšího materiálu. 2 akce jsme věnovali stále trvajícím dluhu – focení. (Lochneska, Půda, Medovka). Koncem roku mapujeme staré resty – Ocásek, Modrý pták. Konala se i dlouhá exkurze do útrob Javoroky.

Dolný vrch (Slovensko): Expedice Dolný Vrch 2018 se konala ve dvou termínech – na jaře a v létě. První byla zaměřena na průzkumné práce Gyors-zsomboly, druhá na dokumentaci cca 80 objektů pro doplnění informací v Atlasu Dolného vrchu; současně proběhly průzkumné práce v Nászút barlang. V této propasti byly osazeny pevné mapové body a celá propast byla znovu zmapována. Přitom byla získána data i pro vytvoření 3D mapy, která by měla umožnit lepší znázornění komplikované situace paralelních prostor souvisejících s první, vstupní šachtou. Docílený pokles dna první šachty těžbou je cca 100 cm a v polovičním profilu dna byla vykopána ještě 2 m hluboká sonda. Na dně už se v jílu objevuje hrubozrnná kamenná frakce a zvětšují se dutiny u stěn vymyté protékající vodou. Velkým pomocníkem nám byl první výtisk připravovaného Atlasu krasových jevů Dolného vrchu, s jehož pomocí jsme vytypovali téměř osmdesát lokalit, u kterých je třeba doplnit či opravit lokalizaci, popisy, fotografie vchodů a výzdoby propastí. I přesto, že jsme na letošní rok neplánovali žádné otvírkové práce, tak hned první den si při kontrole lokality Nászut-barlang byl zpozorován pokles sedimentů v místě, které v minulosti obýval jezevec. Veškeré naše volné kapacity se proto vrhly do otvírkových prací a vytěžily neuvěřitelných cca 20 m³ sypké zeminy a volných kamenů. Příští rok je potřeba na této velmi nadějně lokalitě v otvírkových pracích pokračovat.

Při fotodokumentaci jeskyně Káposztás-kerti barlang 1 a 2 jsme našli v úžlabině mezi nimi další jeskyni, která není nikde zdokumentována ani uvedena. Pracovně jsme jí nazvali V úžlabině. Během mapování jsme pod napadaným štěrkem našli staré mapovací body. Proto byl vyhotoven plánec celkové situace polohy jednotlivých vchodů včetně nedalekého vývěru a dalších dvou menších otvorů do podzemí. Tyto poznatky předáme maďarským kolegům.

Při kontrole vývěrů v prostoru nazývaném Acskó se po značném úsilí podařilo správně lokalizovat tři vývěry a opravit GPS a popis. Poté jsme odjeli k vývěrové jeskyni Vecsem Árvizi forrásszáj zkontrolovat stav lokality. Pro přehlednost byl vyhotoven nákres situace a opraven popis.

2017

Během roku 2017 začala příprava 3D mapy jeskyní na Chlumu. Byl připraven podklad pro doplnění řezů. Mapa pravděpodobně bude dokončena během roku 2018.

Jeskyně nad Kačákem: Letos se pokračovalo kopání v chodbě vedoucí ze Sněmovního dómku a byly vylepšovány lanovky vedoucí na čelbu. Ve Sněmovním dómku, ve svahu k Rotundě byl rozstřílen a při další akci odklizen balvan, který hrozil sesunem na koleje.

Javorka: Pokračovaly práce v průkopu úzkou téměř zcela zahliněnou chodbičkou v Kyslíkovém dluhu na konci Lochnesky (- 57 m). Její strop se záhy zvedl do zcela sedimenty a balvany vyplněného komína. Po 5 metrech jsme se dostali do volných prostor komínu profilu asi 1.5 x 1 m, u dna je neprůlezná okýnka se silným průvanem a ozvěnou. Komín je průlezný do výšky asi 16 m a je z části vyzdoben pěknými sintry. Z jeho neprůlezného pokračování jde rovněž citelný průvan. Po rozšíření okýnka u dna jsme se dostali do jiného, krouženého komína asi metrového průměru, který se po 15 metrech spojuje neprůlezným otvorem s komínem prvním. Z jámy na jeho dně pokračuje severním směrem úzká puklina, z které jde též znatelný průvan. Po sesazení map je patrné, že komíny vedou do míst za konec Medové chodby. Po několika letech jsme dokončili mapování partií od Pavlače (- 63 m) až na dno propasti Žbluňk (- 120 m). Na Javorce jsme si letos užili 23 dní a objevili přes 40 m nových prostor. Celková délka jeskyně je 1 876 m. Hloubka zůstává 129 m.

Petzoldovy jeskyně: Kopalo se v plazivce na konci pěticestí – pracovní název Peklo, což se potvrdilo na další akci.

ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyně

2020

Chýnovská jeskyně: Dokumentace trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně ve spolupráci se ZO ČSS 1-10 Speleo-aquanaut.

Chýnovský kras: Průběžně byla prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Pokračování průzkumných prací v objektu dopravního tunelu ve starém lomu v Kladrubské hoře. Instalace průtokového měřiče v objektu jímky krasového vývěru Rutice. Zahájeno pravidelné měření. Revize a dokumentace studny v objektu penzionu na Pacově hoře.

Rudní revír Ratibořské hory – Stará Vožice: Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Prováděny pravidelné kontroly netopýrů zimujících ve štolách revíru.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů.

- archeologický výzkum kostela sv. Jiljí v Milevsku s nálezem a dokumentací trezoru s relikviářem obsahujícím pravděpodobný hřeb z Kristova kříže a množství drobných zlatých a stříbrných předmětů.
- Tábor, čp. 1 – průzkum dutin pod trámovou podlahou historického objektu
- Pražský hrad, Královský palác – střední křídlo – nepřístupná dutina v podlaze
- Praha, Clam-Gallasův palác – průzkum nepřístupných mezistropních dutin
- Barokní opevnění Josefov – neznámá minerská chodba
- Poběžovice – 2. etapa průzkumu hrobky Jana Jiřího ze Švamberka
- České Budějovice – průzkum a dokumentace gotického výklenkového hrobu v klášterním kostele
- Pardubice – průzkum hrobky Vojtěcha z Pernštejna
- Nymburk – průzkum podzemí kaple sv. Jana Nepomuckého

Ostatní akce

Instalace uzávěry v hlavním lomu na Kladrubské hoře v rámci managementu PR (EVL)

Dlouhodobé aktivity

Značná část činnosti ZO ČSS 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.

Spolupráce se zoologickým oddělením Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.

Pomoc při zajišťování Mezinárodní noci netopýrů na Chýnovské jeskyni.

Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.

Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2020 evidováno 439 položek odborné literatury.

2019

Chýnovská jeskyně: Provedeny práce tzv. ochrannářského managementu při odstraňování lampenflóry v Chýnovské jeskyni, likvidace náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně a výroba a osazení turistické infrastruktury (3 zahradní stoly a 11 zahradních laviček). 9. 5. 2019 proběhla prezentace výsledků mapování trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně metodou „videogrammetrie“ za účasti médií. Metoda mapování zatopených prostor vzbudila zájem světových médií. Výsledky byly v tištěné podobě publikovány v časopisu Ochrana přírody.

Chýnovský kras: Průběžně byla i nadále prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Pokračovaly průzkumné práce v objektu dopravního tunelu ve starém lomu v Kladrubské hoře. Sonda vedená závalem podél severní stěny tunelu byla prodloužena o cca 1,5 m a dosahuje v současné době délky 17,5 m. V roce 2019 byly provedeny přípravné práce na instalaci průtokového měřiče v Rutické vyvěrače

Rudní revír Ratibořské hory - Stará Vožice: Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Prováděny pravidelné kontroly netopýrů zimujících ve štolách revíru.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů.

- leden – lokalizace a nedestruktivní průzkum zazděné výklenkové kaple v klášterním kostele v Českých Budějovicích

https://www.idnes.cz/technet/veda/tajemstvi-zazdene-kaple-s-ostatky-zpovednika-krále.A190129_105555_veda_kuz

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2720522-archeologove-nasli-ostatky-zpovednika-premysla-otakara-ii>

- průzkum a dokumentace nepřístupných dutin, palác Clam-Gallas, Praha
- geofyzikální a nedestruktivní průzkum podzemí kostela v Opavě a Starém Městě u Bruntálu
- vyzvednutí ostatků bl. Jindřicha Libraria s kardinálem Dukou (zpovědníka krále Přemysla Otakara II.), klášter České Budějovice

https://www.idnes.cz/technet/veda/ceske-budejovice-knihovnik-jindrich-librarius-kral-jindrich-vyzvednuti-ostatku-v-hrobce-vedci-objevi.A190625_135603_veda_kuz

<https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/2853179-archeologove-vyzvedli-ostatky-zpovednika-premysla-otakara-ii-byl-u-toho-i-dominik-duka>

- 3D skenování zatopené části Chýnovské jeskyně
- archeologický výzkum kostela sv. Jiljí v Milevsku
- průzkum a dokumentace podzemního objektu u hradu Říčany u Prahy

https://www.idnes.cz/technet/technika/ricany-geofyzikalni-pruzkum-prikop-na-hrad-tomografie.A190507_114228_tec_tehnika_kuz

- průzkum a dokumentace kostela sv. Cyrila a Metoděje, Resslova ul.,

Praha, nové objevy k hrdinnému boji čs. parašutistů 1942

https://www.idnes.cz/technet/vojenstvi/objev-po-77-letech-anthropoid-parasutiste-gabcik-kubis-kostel-sv-cyrila-a-metodeje.A190223_163041_vojenstvi_kuz

<http://www.vhu.cz/nova-zjisteni-ohledne-posledniho-boje-parasutistu-v-krypte-kostela-v-resslove-ulici/>

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/219411000100618/obsah/703490-77-let-od-smrti-hrdinu-heydrichiady>

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/219411000100618/obsah/703491-nove-objevy-v-krypte-kostela>

- průzkum a dokumentace "Santiniho trezoru", klášter Želiv

<https://www.televizeznam.cz/video/tajemno/zeliv-64011161>

- průzkum hrobky v klášteře v Tachově

Ostatní akce

Bylo provedeno čištění a sanace soukromé studny v obci Kloužovice.

Dlouhodobé aktivity

Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.

Spolupráce se zoologickým oddělením NM v Praze, Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.

Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.

V průběhu roku nadále pokračovalo studium materiálů z archivů (SOA Třeboň, Český Krumlov, SOKA Tábor, ČGS, NPÚ ad.) za účelem zpracování historie Chýnovské jeskyně, vápenictví, SDD a ostatních podzemních objektů v regionu.

Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2019 evidováno 437 položek odborné literatury.

2018

Chýnovská jeskyně: Provedeny práce tzv. ochrannářského managementu při odstraňování lampenflóry v Chýnovské jeskyni a likvidace náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně. Proběhlo dílčí zpracování výsledků mapování trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně metodou „videogrammetrie“. Výsledky byly publikovány ve sborníku Speleofóra a v ročence SJ ČR. Připraven je článek do časopisu Ochrana přírody.

Chýnovský kras: Průběžně byla i nadále prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Pokračovaly průzkumné práce v objektu dopravního tunelu ve starém lomu v Kladrubské hoře. Sonda vedená závalem podél severní stěny tunelu byla prodloužena o cca 4 m a dosahuje v současné době délky 16 m. Byl zakoupen průtokový

měřič pro sledování vydatnosti podzemního toku Chýnovské jeskyně v Rutičské vyvěrače. V roce 2019 by měl být měřič instalován a zahájeno kontinuální měření průtoku.

Rudní revír Ratibořské hory – Stará Vožice: Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Prováděny pravidelné kontroly netopýrů zimujících ve štolách revíru.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů:

Průzkum hrobky Jana Jiřího ze Švamberka, Poběžovice

Hledání ostatků krále Vladislava II.

Průzkum a dokumentace opatské hrobky, Strahovský klášter

Dokumentace štol pod Strahovským klášterem (vynesení staticky narušených míst na povrch)

Podzemí kostela v Rokytnici v Orlických horách

Dlouhodobé aktivity

Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.

Spolupráce se zoologickým oddělením NM v Praze a Blatského muzea v Soběslavi při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.

Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.

V průběhu roku nadále pokračovalo studium materiálů z archivů (SOA Třeboň, Český Krumlov, SOKA Tábor, ČGS, NPÚ ad.) za účelem zpracování historie Chýnovské jeskyně, vápenictví, SDD a ostatních podzemních objektů v regionu.

Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2018 evidováno 427 položek odborné literatury.

2017

Chýnovská jeskyně: Provedeny práce tzv. ochrannářského managementu při odstraňování lampenflóry v Chýnovské jeskyni a likvidace náletových dřevin a kosení travních porostů v areálu jeskyně. V Blátivé chodbě byla zbudováním opěrné zdi zajištěna stabilita suťového kuželu nad vstupní propástkou k Homolovu jezírku. Součástí akce bylo i odstranění splaveného materiálu z koryta za propástkou a obnovení původní trasy podzemního toku. Společně se ZO ČSS 1-10 Speleoanaut Praha bylo v roce 2017 uskutečněno celkem 10 akcí zaměřených na podrobnou dokumentaci a mapování trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně. Během těchto aktivit bylo pořízeno množství videozáznamů a fotodokumentace. Přesně zmapována byla většina dosud objevených chodeb přístupných z prostoru Homolova jezírka. Pro mapování byly použity dvě rozdílné metody měření. Kromě klasické metody „magnetického tahu“ byla

ověřena i možnost využití vícenímkové fotogrammetrie pro účely mapování trvale zatopených prostor.

Chýnovský kras: Průběžně je podle možností prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Pokračovaly průzkumné práce v objektu dopravního tunelu ve starém lomu v Kladrubské hoře. Sonda vedená závailem podél severní stěny tunelu byla prodloužena o 1,5 m. Byly zahájeny přípravné práce pro instalaci průtokového měřiče v Rutické vyvěračce. V roce 2018 by mělo dojít k zahájení kontinuálního měření průtoku.

Rudní revír Ratibořské hory – Stará Vožice: Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů:

Speleologický průzkum a dokumentace barokních odvodňovacích kanálů v klášteře Milevsko

Archeologický výzkum rajskeho dvora, klášter Milevsko – čištění jímky v jihozápadní části rajskeho dvora a sonda v nároží baziliky a západního konventu.

Kamerový průzkum hrobky Františka Nekuta (kulturní památka) na hřbitově v Chýnově

Nedestruktivní průzkum a podrobná dokumentace nepřístupného podzemí pod podlahou pohřební kaple sv. Kříže v Nových Dvorech u Kutné Hory.

Byla zdokumentována rozsáhlá krypta Chotků.

Výstava Drahokamy pro Karla IV. - začátkem roku 2017 byla realizována druhá etapa výstavy, přibližující tzv. Příběh Ciboušov. Příběh o nalezení a průzkumu naleziště drahých kamenů, které Karel IV. použil na výzdobu kaple sv. Václava v katedrále sv. Víta na Pražském hradě a kaplí na Karlštejně. Výzkum v 80. letech 20. století vedl František Skřivánek. V r. 2017 začala nová etapa výzkumu drahokamové výzdoby Svatováclavské kaple (a součástí výzkumného týmu jsme i my). Výstava v Husitském muzeu v Táboře seznamovala veřejnost s výsledky výzkumu a představila obdobnou drahokamovou surovinu z okolí Tábora.

Lokalizace důlních děl v okolí Českých Budějovic – pro ŘSD jsme provedli rešerši historických pramenů a nedestruktivní průzkum v trase dálničního obchvatu Českých Budějovic. V trase budoucí komunikace se ještě před stavbou podařilo lokalizovat opuštěný antracitový důl ze 40. let 20. století u Vrátá.

Zahájen nedestruktivního průzkumu Strahovského kláštera – cílem výzkumu, který ještě stále probíhá, je lokalizace a průzkum hrobky druhého českého krále Vladislava II. V r. 2017 bylo provedeno geofyzikální měření, byla prozkoumána opatská hrobka v kněžišti klášterního kostela, neznámý dutý prostor před hlavním oltářem chrámu a dutiny v kenotafu Vladislava II.

Dlouhodobé aktivity

Značná část činnosti ZO ČSS 2-01 byla tradičně soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovské jeskyně.

Spolupráce se zoologickým oddělením NM v Praze a Blatského muzea v Soběslavi při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.

Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.

V průběhu roku nadále pokračovalo studium materiálů z archivů (SOA Třeboň, SOA Český Krumlov, SOkA Tábor, ČGS, NPÚ ad.) za účelem zpracování historie Chýnovské jeskyně, vápenictví, SDD

a ostatních podzemních objektů v regionu.

Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2017 evidováno 420 položek odborné literatury.

2020

Členové ZO ČSS 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. stříbrný důl Svatý duch v Č. Krumlově, průzkumná grafitová štola ve Vyšenských kopcích u Českého Krumlova, štoly na zlato v Amáliině údolí u Kašperských Hor, podzemní dobývá na vápenec u hradu Hus, jeskyně Na Vápenném vrchu u Bližné. Provedena byla kontrola aktuálního stavu zabezpečení starého kaolínového dolu v Hosíně u Českých Budějovic (tzv. Orty).

Jeden ze členů se věnoval dokumentaci pseudokrasových jeskyní na Šumavě.

Dva členové navštívili lávové jeskyně v oblasti sopky Piton de la Fournaise na ostrově Reunion.

Jeden člen se účastnil mezinárodního výzkumu s Německou skupinou DAV Hohleengruppe Frankfurt/M v Rakouském Loferer Steinberge.

Jeden ze členů se aktivně věnoval speleopotápění – důl Hraničná, lomy Velká Amerika a Mexiko, jeskyně János Molnár v Budapešti.

Dva členové se věnovali speleotechnice a speleozáchranářství a účastnili se cvičných akcí SZS.

V uplynulém roce proběhla dvoudenní tréninková akce naší ZO ČSS se zaměřením na nácvik jednolánové techniky v Českém krasu (trenažér v lomu na Chlumu + Tomášková propast).

2019

Členové ZO ČSS 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. štola Anna a starý stříbrný důl Svatý Duch v Českém Krumlově, stará průzkumná štola pro průzkum grafitu u Vyšného, dále grafitový důl Nišovice, Karáskova jeskyně u Bavorova.

Jeden ze členů se věnoval dokumentaci pseudokrasových jeskyní na Šumavě.

Dva členové ZO ČSS navštívili příbojové (litorální) jeskyně v Ománu (Mussandam) a na Korfu, podzemní bunkr v průsmyku Vršič a drobné krasové jeskyně ve Slovinsku, propadání a vývěr řeky Dobrá v Chorvatsku a vývěr Majerovo vrilo (Chorvatsko).

Jeden ze členů se aktivně věnoval speleotechnice a speleozáchranářství.

2018

Členové ZO ČSS 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. průzkumná díla na grafit v Jižních Čechách, štoly pro průzkum přehradního profilu v údolích Vltavy u Rájova u Českého Krumlova, Týnčanský kras, bývalé pískovcové podzemní lomy Pekelné doly. Byla provedena revizní návštěva starého štolového vodního přivaděče u Třísova.

Jeden ze členů se věnoval dokumentaci pseudokrasových jeskyní na Šumavě a v Novohradských horách.

Ze zahraničních lokalit byla dvěma členy ZO ČSS navštívena jeskyně Šarkania diera v Súlovských skalách (Slovensko) a jeskynní obydlí na ostrově Santorini (Řecko).

Jeden ze členů se aktivně věnoval speleotechnice a speleozáchranářství.

2017

Členové ZO ČSS 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. grafitový důl Český Krumlov, staré průzkumné štoly pro průzkum přehradních profilů v údolích Vltavy a Malše, dále do solných dolů v Hallstattu a ledové jeskyně na planině Dachsteinu, Rakousko.

Jeden ze členů se věnoval dokumentaci pseudokrasových jeskyní na Šumavě.

Dva členové ZO ČSS navštívili příbojové (litorální) jeskyně The Caves na ostrově New Providence, a podmořské „blue holes“ u ostrovů Exumas, Bahamy.

Jeden ze členů se aktivně věnoval speleotechnice a speleozáchranářství.

Výsledky průzkumu a zaměření historických sklepů v prostoru bývalého hradu v Týně nad Vltavou, provedených v roce 2016 byly publikovány v časopisu Speleo (Hanzlík P., 2017: Průzkum historických sklepů v prostoru bývalého hradu v Týně nad Vltavou. Speleo 72, str. 17-22).

ZO ČSS 3-01 Macarát

2020

Z důvodu proticovidových, téměř celoročních opatření nebyla činnost na lokalitách ZO ČSS prováděna.

Členové se každoročně průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově a o údržbu a úpravy okolí základny. V srpnu na základně ZO ČSS v Dolejším Těšově proběhla cykloturistická akce Kola Šumava pro členy ZO ČSS a jejich přátele.

2019

Průběžně každoroční návštěvy a kontrola historických lokalit ZO – jeskyně Peklo, staré důlní dílo Těšov, staré důlní dílo Jírovic jáma Na zámku – na Šumavě v okolí Hartmanic. Žádná činnost, např. prolongace, nebyla v roce 2019 na těchto lokalitách prováděna.

Dva členové se zúčastnili v měsíci únoru 2019 návštěv v jeskyních v Guatemale (Cuevan de Actun Kan a Cueva Marias).

Členové ZO ČSS 3-01 se každoročně průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově a údržbu a úpravy okolí základny.

2018

Průběžně každoroční návštěvy, kontrola a běžná údržba historických lokalit ZO ČSS – jeskyně Peklo, staré důlní dílo Těšov, staré důlní dílo Jírovic jáma Na zámku na Šumavě v okolí Hartmanic. Žádná větší činnost, např. prolongace, nebyla v roce 2018 na těchto lokalitách prováděna.

Dva členové se zúčastnili v měsíci únoru návštěv v jeskyních na Filipínách a dva členové podnikli v létě výpravu do jeskyní ve Francii.

Členové ZO ČSS 3-01 se každoročně průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově, konkrétně úpravy okolí základny a standardních oprav.

2017

Průběžně kontrolní návštěvy lokalit na Šumavě v okolí Hartmanic a jejich běžná údržba – jeskyně Peklo, staré důlní dílo Těšov, staré důlní dílo Jírovic jáma Na zámku.

Průzkumná a dokumentační činnost, např. potápění, prolongace a dokumentování nebyla na těchto lokalitách v roce 2016 prováděna.

Několik členů ZO ČSS v průběhu roku podniklo návštěvy a exkurze do jeskyní Českém a Moravském krasu a v jiných českomoravských lokalitách.

Zdeněk Lev se zúčastnil ve spolupráci se skupinou Orca Diving Praha expedice v Mexiku (poloostrov Yucatán) na potápění v zatopeném krasu (cenotech).

Členové ZO ČSS se průběžně starali o běžnou údržbu terénní základny v Dolejším Těšově, konkrétně úpravy okolí základny a standardní údržbu a opravy.

ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň

2020

- pomoc při prologaci: Komáří jeskyně, Javoříčko, a Lopač, Moravský kras, jeskyně Devítikoronová, Český kras
- Slovensko, speleotábor Silická Ladnica, Krásnohorská jeskyně, propast Čistá studna, jeskyně Krumplír
- Tomášková propast, Český kras, nácvik speleotechniky
- mezinárodní expedice Gouffre Berger 2020, dosažena hloubka 1100 m
- spolupráce s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách
- montanistický průzkumu oblasti Krušných hor

Činnost byla z podstatné míry ovlivněna protiepidemickými opatřeními omezujícími shromažďování a cestování po část roku 2020.

2019

Členové ZO ČSS se v roce 2019 podíleli:

- na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách
- na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor
- jeden člen účast na 4 akcích na Slovensku – odtoková část jeskyně Napajedla, jeskyně Krásnohorská, komín za Heliktitovým dómem, též činný v Březohorském rudním revíru, a v Jáchymově na montánních lokalitách

2018

Členové ZO ČSS se v roce 2018 podíleli:

- na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách
- na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor
- jeden člen se též pravidelně účastní akcí na Slovensku (Krásnohorská jeskyně aj.)

2017

Členové ZO ČSS se v roce 2017 podíleli:

- na spolupráci s ČESONem při monitorování netopýrů v Západních Čechách
- na montanistickém průzkumu oblasti Krušných hor
- na organizaci Lezeckého dne Plzeň (Tyršův most)
- jedna členka se též zúčastnila exkurze do ledové jeskyně Schwarzmooskogeleishöhle organizované rakouskými jeskyňáři

ZO ČSS 3-03 Šumavský kras

2020

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2019

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2018

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2017

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2020

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2019

Podíleli jsme se na organizaci a přípravě Speleofóra 2019.

Ve dnech 28. 4. až 13. 5. 2019 proběhla mezinárodní expedice do krasové oblasti severní Osetie. Zúčastnili se jí speleologové z Ruska, České republiky a Slovenska. Jejím cílem bylo nejen prozkoumat dvě krasové planiny, ale i hledat nová perspektivní krasová území v Osetii. První planina Choš-Charanrag se nachází u obce Koban (Кобан). Druhá planina má název Bachty-Lapyrag a nachází se u vesnice Horní Karca (Горный Карца). Tábořili jsme u jeskyně Lasic, kde jsme využívali tábor archeologů, kteří pracují v této jeskyni. Cílem naší expedice bylo vytipovat a zdokumentovat krasové jevy na těchto planinách. Nejprve se zaměřujeme na planinu Choš-Charanrag. Na úpatí masivu jsou známé velké jeskyně Universitetskaya a Nyvžin-Lagat, které se nachází v nadm. výškách 1 000 m. Tohle krasové plato se jeví velice perspektivně. Naším prvním úkolem bylo tuto nádhernou krasovou planinu, bohatou na závrtu, detailně zdokumentovat a zmapovat tu krasové jevy. Podrobně procházíme a dokumentujeme všechny závrtu, doliny a kaňony. Po důkladném povrchovém průzkumu máme vytipováno několik nadějných závrtů a jednu vývěrovou jeskyni. Naš první průzkum směřuje do vývěrové jeskyně. Její délka je jen 201 m. Dostala název *Kateřinská* a končí zatím neprůleznou puklinou. Další průzkum provádíme v jednom závrtu, kde se dostáváme do hloubky 15 m a další postup musíme pro nedostatek času odložit na příště, jedná se pravděpodobně o začátek *Univerzitní jeskyně*. Je tu ještě několik dalších zajímavých závrtů, které se nám ale nepodařilo prozkoumat a čekají na naši příští návštěvu. Vstupy se nachází nadm. výšce 1 500 m. Navštívujeme i druhou planinu Bachty-Lapyrag. Zde jsou známy velké prameny, vzdálené 900 m od jeskyně Suadag a Šubi-Nychasskaya. Zde se snažíme najít nějaké vchody do jeskyně a nacházíme pár zajímavých závrtů, a dokonce se nám podařilo prozkoumat hned třetí závrt s maximální hloubkou 40 m, kde byl další postup bohužel znemožněn neprůleznou puklinou. Vstupy jsou opět v nadm. výšce 1 500 m. Exkurzně navštívujeme doly na olovo u vesnice Sadon (Садон). Provoz dolu byl ukončen v r. 2002. Doly mají 14 pater, navštívili jsme jen jejich nepatrnou část.

V Dyleňském krasu jsme pokračovali ve výkopových pracích v *jeskyni Permoníků*. Bylo provedeno provozní bezpečnostní zabezpečení sondy.

Připravujeme se na provedení bezpečného zabezpečení *jeskyně Permoníků* specializovanou firmou z finančních prostředků Mariánskolázeňského muzea.

Další průzkumné práce budou pokračovat po provedení dalších nezbytných zabezpečovacích prací v letošním roce.

Několikrát v průběhu roku jsme pracovali na lokalitách jiných ZO ČSS na území CHKO Moravský kras např. ZO ČSS 6-06 Vilémovická, ZO ČSS 6-16 Tartaros.

2018

Podíleli jsme se na organizaci a přípravě Speleofóra 2018.

Průzkum Dyleňského krasu

Jeskyně Permoníků: V minulých letech byla celá tato jeskyně vykopána pod krasovým skalním převisem. Další postup prolongace jeskyně bylo nutno na konci převisu ukončit. Cílem průzkumných prací v roce 2018 bylo nalézt další pokračování jeskyně ve směru sklonu zkrasovělé mramorové čočky. Byl proto proveden další povrchový odkop hlinitokamenitých sedimentů, které zcela vyplňovaly vertikální část jeskyně. V hloubce 3,5 m byla odkryta dosud neznámá 4 metry dlouhá krasová dutina, čímž se podařilo potvrdit předpoklad o směru pokračování jeskyně. Provedenými pracemi dosáhla jeskyně délky 12 m.

Geologické podmínky jsou příznivé pro další prolongaci.

Několikrát v průběhu roku jsme pracovali na lokalitách jiných ZO ČSS na území CHKO Moravský kras.

2017

Na základě platného povolení k průzkumu krasových jeskyní vydaného pro Městské muzeum Mariánské Lázně 2. 7. 2007 několik členů skupiny pokračovalo v průzkumu Dyleňského krasu. Ale nedošlo k většímu postupu při badacích pracích. Byl proveden chemický rozbor hornin v oblasti jeskyní Dyleňského krasu na Moskevské státní Lomonosově univerzitě. Tímto rozbohem bylo zjištěno, že jeskyně v této oblasti asi vznikly vyplavením vápence z okolních hornin, protože v současné době se zde vápenec vyskytuje v zanedbatelném množství (prakticky vůbec).

Podíleli jsme s na přípravě Speleofóra a valné hromady 2017.

Zúčastnili jsme se mezinárodního kongresu o umělém podzemí Hypogea 2017 v Kappadokie, Turecko.

Byla uskutečněna akce na prohlídku jeskyně Roš ve Francii.

V Rusku byl učiněn objev a probíhá mapování bývalého vápencového dolu.

Během mezinárodní expedice v Arménii byla uskutečněna prohlídka a průzkum jeskyní Areni, Arčeri, Mozrov, Magela včetně rozborů hornin za přispění Arménské republiky.

V Náhorním Karabachu bylo mapování komplexů 46 bývalých obytných a hospodářských podzemních prostor.

Několikrát v průběhu roku jsme pracovali na lokalitách jiných ZO ČSS na území CHKO Moravský kras.

Členové ZO ČSS aktivně pokračují v dokumentaci jeskyní v krasové oblasti v Německu ve spolupráci s místními jeskyňáři (Bavorsko).

2020

V průběhu roku 2020 se z důvodu omezení kvůli pandemii Covid 19 řešily zásadní otázky pomocí elektronické a telefonické komunikace. Hlavní body byly: příprava Speleologického dne, otvírka a zajištění závrtu na Pláních pod Ještědem a příprava výroční schůze naplánované na únor 2021.

Výbor ZO ČSS zajistil prodloužení výjimky na speleologickou činnost na území CHKO Český ráj, povolení k vjezdu do lesa na území LS Ještěd a projednal kandidaturu naší ZO ČSS na pořádání podzimního setkání jeskyňáři v některém roků 2023 až 2025.

Odborné publikace:

- [1.] Josef KLOMÍNSKÝ, Otmar PETYNIÁK, Ivan ROUS (eds), Milan AUE, Vladimír BĚLOHRADSKÝ, Barbora DUDÍKOVÁ, Oldřich HOLÁSEK, Vratislav PECINA, Lenka RUKAVIČKOVÁ, Jakub ŠREK, Jiří SEDLÁK & Markéta VAJSKEBROVÁ: Urbanistická geologie správního území Jablonce nad Nisou (severní Čechy). In: Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy 38: XX–XX, 2020
- [2.] ROUS Ivan: Plán Liberce v osudovém roce 1945, rekonstrukční a kompilační mapa, Liberec 2020 (podzemní objekty z 2. sv. války v Liberci)

Seminář Klokočky

Ve dnech 8. – 10. března proběhlo nepravidelné setkávání geologů Klokočky 2020 s důrazem na závrtu, protože byl předpoklad jejich mapování v Českém ráji pro AOPK ČR. Jednalo se o jednu z mála akcí, která nebyla omezena koronavirem.

V období červenec–říjen probíhalo mapování závrtů v CHKO Český ráj. Bylo zdokumentováno cca 700 objektů převážně mimo krasové podloží. Při domalování dne 28.10. se nám omylem podařilo nalézt přes 50 m nových prostor v *jeskyni Zaměněná*. V následujícím nadšení se podařilo nalézt průplaz mezi dvěma jeskyněmi jižně od Rozumova na Klokočkách. Délka (>60 m), ale možná i plocha je srovnatelná s Postojnou, jen je prostor značně zaplněn pískem.

Zhruba v polovině prázdnin jsme byli kontaktováni Geologickým ústavem České akademie věd s prosbou, zda bychom nepomohli s dokumentací tektonických zrcadel v Klokočských skalách. V té době jsme věděli o pěti plochách se zřetelným záznamem posunu a o dalších šesti lokalitách s úlomky tektonických zrcadel. Tam, kde jsou úlomky, by mohly být i neporušené ohlazy, a tak bylo započato s cíleným průzkumem. Nakonec se je podařilo nalézt na většině starých lokalit a v řadě nových. Celkový počet lokalit dosáhl 26 a z toho pouze na 7 jsou známy zatím jen úlomky. Na nejbohatších z lokalit máme i více než deset ohlazových ploch v rámci jedné jeskyně a pouze zcela výjimečně jen jedinou plochu.

Spolupráce s jinými organizacemi

Se členy ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň se naši členové podílí na průzkumu chiproterofauny v Krušných horách na lokalitě Mauritius v Hřebečné u Abertam.

Spolupracujeme s Geologickým ústavem struktury mechaniky hornin akademie věd ČR, v.v.i., který má na jedné z našich lokalit, v *Západní jeskyni*, umístěny dva přístroje měřící pohyb horninových masívů v závislosti na Lužické poruše, která probíhá několik stovek metrů od jeskyně. Těž s tímto ústavem spolupracujeme při výzkumu jeskyní a suťových agregací v Českém ráji, Lužických horách a Českém středohoří.

Se ZO ČSS 6–14 Suchý žleb spolupracuje naše ZO ČSS na průzkumu jeskyní v Černé hoře v masivu Maganik.

Přeshraniční spolupráce

S polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne jsme se tradičně podíleli na zimním sčítání

netopýřů v jeskyních hory Polom.

Výzkumná činnost – krasové jeskyně

Západní jeskyně: V Západní jeskyni jsme realizovali pouhé dvě akce, při nichž jsme provedli dvě sondy na opačných koncích jeskyně. První z nich byl krátký průzkum v horní části Ponorového dómu, jen nějakých 11 metrů pod povrchem. Pod krátkou přítočkovou chodbičkou do dómu z jv. směru jsme odkryli kontakt s podložními fylitickými břidlicemi, zde uloženými v převrácené poloze pod starším vápencem, tak jako podél celé Hlavní chodby. Vznikla zhruba dva metry dlouhá kapsa v úzké kontaktní zóně slinitého vápence, břidlic a masivního vápence. Nález břidlic právě v tomto místě je další malá část do celkového obrazu jeskyně, mj. ještě zmenšuje pravděpodobnost jakéhokoli pokračování jeskyně jv. od jezírka, které je v jedné linii a přibližně stejné výšce o několik metrů dále.

Hlavní zájem máme na druhé straně v Nové jeskyni, kde zvažujeme zde dvě technologie vyklízení, a to hydrotěžbu nebo klasické kopání a dopravu na výsypku. Zároveň se nabízí dvě místa pro hlavní průzkum – konec Blátivé chodby nebo prostor před vstupem do chodby. Blátivá chodba tvoří opticky jeden celek s hlavním prostorem Nové jeskyně, který zde ale zcela mění charakter. V současnosti je část před chodbou poměrně široká ukloněná prostora, jejíž strop byl výrazně modelován vodou proudící jz. směrem a nyní se noří do masy jílovitého sedimentu.

Blátivá chodba, byť by zde byla obvyklá vysoká ukloněná korodovaná puklina, budí dojem podstatně menšího obtokového kanálu, kterým voda proudila zjz. směrem poté, co se zahltl původní směr. Strop s drobnou staktitovou výzdobou svědčí o stojaté vodě po zanesení chodby. Současná zadní část chodby byla zanesena v celém profilu, je bez krápníkové výzdoby, zato nese výraznější znaky proudění. Je zde v menší míře vyvinuta dovrchní koroze, drobné evorzní tvary i erozní rýhy u počvy. Nalezené velmi malé relikty sintru na stěnách ukazují na někdejší oživení vodního režimu a vyklízení většiny už existující výplně před závěrečným zanesením prostoru holocénní hlínou. Celá chodba drží s jedním esovitým zalomením stálý směr, vůdčí puklina ve stropě je téměř neznatelná.

Celková výška chodby je teď v tomto místě 150 cm. Skalního dna nebylo dosaženo a jižní stěna mírně ubíhá do šířky, v plánu je tak další prohlubování.

Za zmínku stojí nález velmi neostrých kontur fosilie ve vodou opracovaném stropě z velmi čistého masivního vápence. Obrys fosilie cca 7 cm velké, oválného tvaru, díky odlišné tvrdosti nepatrně vystupuje a je znatelný jen při šikmém osvětlení. Pro bližší ohledání je třeba prohloubit sediment.

Otvírka závrtu na Pláních: Na zájmovém místě byl v roce 1963 proveden geologický vrt č. 11, o hloubce 280 metrů a průměru 300 mm. Nehluboko pod terénem prochází původní vrt krasovou dutinou o výšce 2,8 m. Strop dutiny je v hloubce 9 m. Řada geofyzikálních měření potvrdila, že deprese v sedle Plání je závrt s možností průstupu do čocky zkrasovělých vápenců. Poslední profil ERT o délce cca 0,5 km z července 2020 umožnil vymodelovat řez, na které jsou modrou barvou označeny nízké odpory, tedy zkrasovělé vápence. Právě v místě závrtu jsou nízké odpory detekovány až k povrchu, což potvrdilo naše předpoklady a starší měření GPR.

Hanychovská jeskyně: Letošní rok jsme se rozhodli po letech výzkumů prolongací přemapovat Hanychovskou jeskyni. Od poslední mapy se hodně pracovalo ve vstupní propasti,

a ne všechny zadní prostory jeskyně byly tehdejšími metodami snadno zmapovatelné.

V závěru roku 2020 byly provedeny dvě prolongační akce, kdy byla šachta prohloubena na úroveň 12 metrů od ohloubně. V hloubce 11,5 m se začaly objevovat volné kapsy s hladinami sedimentů. V závěru roku 2020 se celá konstrukce šachty propadla bez jakéhokoliv poškození o 20 cm a zároveň poklesla okolní půda načechraná výkopem. Vykopaná část šachty mimo její konstrukci byla zavalena. Původní předpoklad pažení po 2 metrech prohloubení byl přehodnocen na pažení po 1 metru, které bude montováno přímo na patu šachty. Předpokládáme, že k odstranění závalu bude stačit jednodenní akce. V roce 2021 se bude pokračovat v prolongaci závrtu do zatím neznámé hloubky s cílem odhalení masivu.

Loupežnická jeskyně v Křížanech: Na lokalitě probíhá v posledních dvou letech intenzivní činnost v tzv. Liščí a Jezevčí chodbě. V roce 2020 byla chodba čištěna od jeskynního sedimentu. Mimo to byly vyklízeny i silné nánosy z doby, kdy sloužila jako zvířecí brloh. Mezi 2. a 6. říjnem neznámý vandal zničil zámek uzávěry jeskyně, aby mohl „prozkoumat“ celou jeskyni, jejíž poloha je turisticky dobře známa, jeskyně s informační cedulí je totiž jedna ze zastávek okruhu po Solwayově lomu. V krátké době byl vyhotoven výkres pro výrobu částí na opravu a následně vyměněn zámek a zamykací čep.

Povrchové průzkumy

Ještědský hřbet

Na Ještědu jsme provedli jednu větší obchůzku se zaměřením na průduchy vzduchu z podzemních dutin v oblasti mezi Pláněmi a Basou. Konkrétně Pláně jsou v poslední době cílem pravidelných kontrol, protože zde už několik let vyvíjíme průzkumnou činnost včetně *objevu jeskyně Dvoustovky* či prací na otvírce předpokládané jeskyně „*Velké Pláňské*“. Výsledkem listopadové kontroly je detekce několika známých i jednoho nově nalezeného „komínku“ skrz vrstvu sněhu.

Výzkumná činnost pseudokras

Českolipsko – paleové jeskyně

Již několik let provádíme pravidelné sledování klimatu paleové jeskyně na Bezdězu, *Ledové jeskyně Naděje a Ledové jeskyně Na Bukové hoře*. Výsledky budou zpracovány až za několik let zpětně, přesto je patrné, že teplé zimy v posledních několika letech tomuto mikroklimatu vůbec nepřály. Navíc dosloužily dva datalogery, kdy jeden byl umístěn v *Ledové jeskyni Naděje* a druhý v horní komoře v *Ledové jeskyni na Bezdězu*. Díky tomuto nemáme měření z těchto míst za poslední rok.

Jizerské hory

V období mezi polovinou března a polovinou května bylo uskutečněno přes 60 výjezdů do terénu za účelem identifikace intruzivních hornin v rámci projektu ERN-914-03-CZ. Žilná tělesa podle hypotézy uveřejněné v publikaci *Jeskyně a doly Jizerských hor* (Rous 2019) tvoří predispozici pro vznik některých suťových a blokových jeskyň v Jizerských horách. Bylo popsáno celkem 239 jednotlivých lokalit s důrazem na vyhledávání stop vulkanitů a lamproidních hornin v tocích a jeskyních Jizerských hor.

V červnu 2020 se podařilo objevit dosud neznámé intruzivní těleso bazanitu. Vysoko nad údolní osou se našla malá blokovaná jeskyně, na jejímž dně se nacházela vypreparovaná žíla bazanitu uložená v krušohorském směru. Žilné těleso zde tvoří základ blokové jeskyně a je možné konkrétně popsat, co se děje v takové místě a jak vzniká typická jizerská suťová nebo blokovaná jeskyně.

Český ráj

V závěru letošní sezóny se podařilo navázat na nedávný objev *Zaměněné jeskyně*. Jeskyně byla objevena

při mapování okolních jeskyní v roce 2019. Rozšířili jsme přítokovou chodbu, ve které byl schován ještě jeden dómek pro cca 4 jeskyňáře.

Nové objevy mají celkovou délku 55metrů. Díky tomu se jeskyně rozrostla na úžasných 85 m s celkovou denivelací 19 m. Během zimy zde proběhne také několik zimních sčítání netopýrů. Předpokládáme zde početnou zimující kolonii netopýrů a vrápců, o které se do letošních objevů nevědělo.

Na sklonku sezóny 2020 se podařilo velmi úzkým prostorem proklouznout a dostat se asi 5 m klikatou úžinou pod kameny až na hranu velkého schodu. Pomocí Dista se rychle zjistila hloubka, která se pohybovala kolem 8 m. Po sestupu se dostali do úžasné prostory s velmi vysokým stropem – 13,5m a s délkou, na kterou pomalu nestačilo ani světlo čelovky. Délka první prostory je úctyhodných 18 m. Tato prostora byla nazvána Revoluční třídou. V těchto prostorách byl také nalezen tzv. „blátokras“. Ze skápavajícího bláta je zde obdobně jako ve vápencovém krasu vytvořen jeden stalagmit, sintrové kaskády dosahující výšky 5 m a sintrové náteky, které pokryly celé stěny. Nalezené prostory pokračují dále pod kameny. Zde se průlezný prostor zúží jen na 40 cm a láme se do pravého úhlu, ale to jen na okamžik, aby se po tomto průlezu opět otevřel do další 8 m vysoké a 6 m dlouhé prostory.

Mapování jeskyní

Koncem roku 2019 a počátkem roku 2020 byly zaměřeny jeskyně na lokalitě Na Konících, konkrétně Znovuobjevená jeskyně, Jezevčí jeskyně u Valdštejna a jeskyně U Hlavatice. Následovalo náročné přemapování jeskyně Sklepy pod Troskami. Na podzim ještě byly zmapovány v Prachovských skalách jeskyně Ve Studené roklí a v blízkosti vrchu Kozlov (381 m.n.m) Pohorská jeskyně.

Mapování velmi známé jeskyně Sklepy pod Troskami započalo již v dubnu 2020, kdy jsme začali mapovat hlavní směry této jeskyně. Zpřístupnili jsem přitom dalších asi 30 m chodeb. Celková délka jeskyně je tak 223 m s denivelací 11 m, což z ní dělá druhou nejdelší jeskyni v Českém ráji.

Montanistika

V závěru roku 2020 jsme byli požádáni o průzkum studny v bývalém Liebiegově paláci. Studna byla osazena čerpacím zařízením, ale v 80. letech 20. století byla využita jako depozit sutě. Ve výzkumu se bude pokračovat v roce 2021.

V roce 2020 probíhal potápěčský výzkum na montanistických lokalitách u Nového Města pod Smrkem.

Speleoakce v zahraničí

Expedice Slovenský kras

Po pauze roku 2019 jsme opět navštívili Slovenský kras. Kromě krasové turistiky (Zádiel) jsme navštívili také sedm jeskyní v celkové délce okolo 6 km.

Z přístupných jeskyní jsme mimo návštěvní hodiny prošli několik km z rozsáhlé jeskyně Baradla, kde jsme se kochali mj. 200 m dlouhou Síní obrů, nebo 25 m vysokým stalagmitem Hvězdárna. Stejně tak nadchly Gombasecká s brčkovou výzdobou a Krásnohorská se stalagnátem vysokým 32 m.

Expedice Maganik

Jako jedni z mála jsme letos nedoplatili na uzavírání hranic, a i tento rok jsme v malé skupince vyrazili do Černé Hory, kde nás čekal především úkol propojit jeskyně Iron Deep a Iron Breath do jednoho celku. Propojením obou jeskyní jsme získali snadnější přístup k sifonu v Iron Deep. Kromě toho se na dně nachází jedno místo, kde by se možná dalo postoupit dolů, existuje zde i možnost lézt nahoru mohutnou šachtou proti proudu neznámého přítoku. V budoucnu však plánujeme především průzkum výše položených větví v Iron Deep, jako je Liberecká propast, kde jsme skončili ve volných propastech.

Biospeleogie

Ve výzkumu netopýrů působíme v oblasti Ještědského hřbetu, Českého ráje, Jizerských hor, Lužických hor a Českolipska. V rámci tohoto se podílíme zejména na zimním sčítání netopýrů v podzemních

lokality našeho regionu. Celkem takto proběhl monitoring v rekordních 79 lokalitách. Z toho 18 na Ještědském hřbetu, 36 v Českém ráji, 3 v Jizerských horách, jednu na Semilsku, 16 na Českolipsku, tři v údolí Zábřdky a po jedné v Kokořínsku a Krušných horách. Též vypomáháme i při dalších chiropterologických výzkumech, zejména při odchycích netopýrů do sítí.

Terénní stanice

Rozsáhlejší speleologická činnost vyžaduje také zázemí, a proto jsme se letos věnovali i našim terénním základnám.

Bouda na Velkém Vápeném vrchu: Na podzim došlo k rekonstrukci venkovního dřevníku, dvou koleček pro vyvážení z jeskyně, začali jsme s reorganizací části vnitřního vybavení. Proběhla obhlídka stavu střechy, která vyžaduje rozsáhlejší opravu, s kterou počítáme v roce 2021.

Oprava terénní stanice Malá Basa: V roce 2020 proběhla instalace nové střešní krytiny.

Speleologický den 2020

Letošní, již 15. ročník Speleologického dne proběhl první víkend v červenci. Účast návštěvníků i přes nepřízeň Covidu byla vynikající. Jeskyni navštívilo celkem 126 návštěvníků a další lidé se jenom přišli podívat do lomu a něco se dozvědět o podzemí Liberecka.

Na samotné akci na návštěvníky čekala oblíbená bednovaná, plazivka a další zábava pro děti, prezentace o Libereckém podzemí, výstava kamenů, figurína jeskynního potápěče s výkladem a občerstvení. K vidění bylo i několik ukázek lezecké techniky pro pohyb v podzemí, včetně 150 m dlouhého lanového traverzu. A samozřejmostí a největší atrakcí celého dne byla také nasvícená vstupní propast jeskyně, do které mohli návštěvníci po odborném zaškolení sestoupit po žebříku a shlédnout tak místa, která jsou běžně laické veřejnosti nepřístupná.

2019

Odborné publikace

[1.] Rous Ivan: Valhaly v Jizerských horách, in: Ročenka JJHS 2018, Liberec 2019 KOUCKÁ Lucie, ZÁSTĚRA Josef, JELÉNEK Jan, ROUS Ivan et al.: UAV application in monitoring the historical and recent sapphire mining in the Jizerka River basin in the Jizerské hory Mountains, In: Sborník Severočeského muzea přírodní vědy 36, Liberec 2019 ROUS Ivan: Jeskyně a doly Jizerských hor, Liberec 2019

[2.] Rous Ivan: Podzemní objekty města Jablonec nad Nisou. In: KLOMÍNSKÝ, PETYNYIAK et al: Urbanistická geologie Jablonce nad Nisou, 2019

Výstava v Rosia Montaně

16. srpna 2019 byla v Rosia Montaně slavnostně otevřena výstava fotografií Ivana Rouse a Jaroslava Šandy. Prezentovány byly fotografie pořízené během posledních více jak 10 let z Rosia Montany. Výstava se dále přesunula do Bukurešti a na další místa v Rumunsku.

Knihy Jeskyně a doly Jizerských hor

Knihy představuje souhrnný pohled na problematiku podzemních objektů v Jizerských horách. Je rozdělena na tři části věnované jeskyním, hornictví a vodovodním štolám. Seznamuje čtenáře s výsledky několikaletého výzkumu, na kterém spojili síly jeskyňáři ze ZO ČSS 4-01 Liberec spolu se Severočeským muzeem v Liberci, Českou geologickou službou a dalšími institucemi. V knize jsou poprvé publikovány nové speleologické i geologické objevy, ale také nejnovější historické poznatky týkající se mj. osad Jizerka a Velká Jizera a jejich montanistické minulosti. Zpracované lokality v knize jsou přehledně uvedeny v následujících mapách: (příloha obr 01 MAPA JESKYNE, 02 MAPA HORNICTVI, 03 MAPA STOLY).

Přeshraniční spolupráce

S polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne jsme se tradičně podíleli na zimním sčítání netopýrů v jeskyních hory Polom a jaskinie Niedzwiedzie.

Cvičení IZS

Ve dnech 3. a 4. proběhlo v našem kraji cvičení speleozáchrany, kterého se zúčastnili hasiči lezci Libereckého kraje, jeskyňáři ZO ČSS 4-01 a jako školitelé specializované lezecké družstvo Jihomoravského kraje.

Průzkum a výzkum

Západní jeskyně, Sudová chodba: Po třech sezónách jsme postupem o další 3,5 metru dokončili první fázi průzkumu, a to vyklizení sedimentu ze známé části chodby. Nyní se nacházíme u paty koncového závalu, jehož stěna se zvedá do výšky 5 metrů a v nejvyšším viditelném bodu prostoru je to k povrchu ještě cca 7 metrů. Současná Sudová chodba si v celé své délce drží šířku 1,4 až 2,1 m a výška od křížovatky u záclony postupně roste z 1,3 m až na více než 3,5 m (bez stropní pukliny). Na dvanáctém metru z ní odbočuje příčný trativod mírně klesající směrem pod sousední Vysoký dóm. Z jedné třetiny je volný, vejčitý profil přibližně 0,6krát 0,4 m je průlezný, ovšem jeho sledováním nelze očekávat zajímavé pokračování, protože zde na přítokové straně jeskyně může dosáhnout maximálně jen břidlicového podloží a na něm uložených vrstev sedimentů zmíněného Vysokého dómu. Současnou koncovou stěnu tvoří dva metry naplavenin a nad nimi hlinitokamenitý zával postupně přecházející do čistého kamení. Nad ním lze čekat řícenou prostoru, pokračování chodby v širším profilu a další křížení puklin. Vše nasvědčuje existenci pohřbeného ponoru položeného příčně k chodbě. Dokladem dávného hltáče je velké zastoupení úlomků metabazitů v sedimentech chodby.

Nové jeskyně: Půlkruhový profil bez viditelné stropní pukliny se nachází v masivním vápenci a vypadá na první pohled jako tlakový kanál. Může jít o obtokový kanál, který nás relativně brzy dovede do volných prostor, nebo jde jen o puklinové prodloužení prostoru Nových jeskyní se stropem tvářeným dovrchní korozí. Provedli jsme další dvě nezávislá zaměření prostor Nových jeskyní a povrchu a obdrželi povolení na projekt hydrotěžby, která je jeden z uvažovaných způsobů vyklizení velkého objemu jílovitých sedimentů. Dalším způsobem je klasická suchá cesta skrz Nové jeskyně pomocí nádob.

Úzká jeskyně: V roce 2019 zde proběhlo mapování a také zaměření polohy známého konce jeskyně oproti povrchu s ohledem na zamýšlený průnik z povrchu. Při tomto zaměření kromě polygonu také vznikly podklady pro zakreslení mapy současného stavu Úzké jeskyně. Měření provedl J. Fichtner a zaměření včetně kreslení mapy zabralo 4 hodiny. Také jsme krátce pokračovali ve vyklizení jeskyně a skrývce svahovin na skalní povrch.

Jeskyně 33M: V obtížně průlezné jeskyni pokračuje další práce velmi pomalu a hlavní pozornost je nyní věnována blízké Loupežnické.

Loupežnická jeskyně v Křížanech: Druhým rokem pokračuje prolongace, kde bylo v roce 2018 dosaženo nových prostor a byl také dočasně otevřen druhý průlez do jeskyně, kudy mohlo probíhat vyklizení sedimentů včetně silných nánosů po obývání zvířaty. V roce 2019 probíhaly další průzkumné a zejména zabezpečovací práce v tzv. Liščí a Jezevčí chodbě, a nakonec byl vchod opět zazděn.

Otevření vývěru Nad vodopádem Basa: V 90. letech minulého století zde byla nalezena horizontální puklina, ze které volně vytékala voda. K průzkumu na této lokalitě jsme se

vrátili až v roce 2019, původní výdřeva však značně shnila a zapažená sonda se začala samovolně zasypávat. Na dvou akcích jsme opět tuto sondu otevřeli, vyčistili od napadané hlíny a sutě a nově vypažili pomocí vlnitých plechů a výdřevy. Nicméně horizontální pukliny nebylo dosaženo a v následujícím roce bude nejspíš zapotřebí sondu rozšířit a předřevit.

Povrchový průzkum

30. prosince jsme provedli podrobný průzkum úbočí v prostoru mezi lomy *Basa a Vápenicí*. Cílem bylo obeznat polohy vápence a terén s důrazem na skalní výchozy, současné prameniště a možnost výskytu fosilních vývěřů. Vápence jsou těsně nad Padouchovem přerušeny širokým pásem břidlic a nevýrazná prameniště se nacházejí ve vrstvách povrchových sutí dál od styku hornin. Kromě dobře známé studánky u Basy se další pramen nachází nevysoko nad Padouchovem, je zaskružován a využíván jako vodní zdroj pro nedalekou chalupu. Další rozptýlené prameniště je až u bývalého velkého stavení nad Vápenicí, těsně pod cestou k Base, kde byl kdysi dostatek vody využíván i pro napájení hospodářských zvířat.

Geofyzikální výzkum závrtu na Pláních

Geofyzikální výzkum závrtu na Pláních V roce 2016 jsme, v souvislosti s objevem jeskyně *Dvoustovka*, přehodnotili letitý pohled na nevelkou terénní depresi v nejnižším bodě sedla Na Pláních. Dosavadní interpretace deprese vyznívala ve prospěch starého povrchového lomu, ale vzhledem k širším souvislostem, které vyplynuly z poznání Dvoustovky a studia tektoniky jsme depresi identifikovali jako projev zlomu krušnohorského směru. V roce 2018 jsme provedli georadarové měření (GPR), které odhalilo vertikální projev povrchové struktury mírné propadliny v místě profilu GPR, který byl veden jako sečna přes menší vnitřní závrt. GPR odhalilo trychtýřovitou strukturu a volné prostory v hloubce kolem 6 metrů. Průměr struktury je přibližně 8 metrů.

V roce 2019 následovala geoelektrická tomografie (ERT) deprese. Bylo prokázáno, že se s největší pravděpodobností jedná o jasně ohraničený krasový závrt se stěnami s převažujícím sklonem blížícím se vertikále o oválném tvaru s průměry přibližně 25 x 30 metrů. Morfologii závrtu narušují dva mladší projevy propadů vnitřní závrtu o průměru 3 a 6 metrů.

Po vyhodnocení geofyzikálních měření jsme přistoupili k terénnímu průzkumu. V závěru roku byla v menším vnitřním závrtu vybagrována malá sonda, která potvrdila vyloučila antropogenní zásahy hlubší než 50 cm od povrchu. Stejně tak kopaná sonda na vnitřním větším závrtu vyloučila antropogenní zásah v hloubce více jak 80 cm. V současné době se jedná o největší známý krasový závrt na Ještědském hřbetu.

Vrty surovinového průzkumu

V letech 1959 až 1962 probíhal na Ještědském hřbetu rozsáhlý průzkum vápenců a cementářských surovin, jehož součástí byl i vrtný průzkum. Provedeno bylo celkem 29 mapovacích a 19 ložiskových vrtů. Pro poznání a nové zhodnocení jsou ložiskové vrty vhodným studijním materiálem, ale jak se ukázalo při terénním průzkumu, tak pro speleologii jsou data (profily) uvedená v závěrečné zprávě nedostatečná. Celkem bylo odvrtno 3000 metrů v 19. ložiskových vrtech, což představuje průměrnou hloubku vrtu cca 157 metrů. Přesto nejsou výjimečné ani vrty překračující hranici 250 metrů (vrt V 5 má hloubku dokonce 324 metrů). Vrty jsou dnes vynikajícím prostředkem, jak pomocí moderních metod studovat masiv Ještědského hřbetu, ale rozhodně se nelze opírat o závěrečnou zprávu pro množství rozporů v ní neuvedených.

Českolipsko

Paledová jeskyně: Již několik let provádíme pravidelné sledování klimatu paledové jeskyně na Bezdězu, Ledové jeskyně Naděje a Ledové jeskyně Na Bukové hoře. Výsledky budou zpracovány až za několik let zpětně.

Český ráj

Zaměněná jeskyně: Během jara jsme vyrazili na průzkum a následné mapování jeskyní poblíž Valdštejna a vyhlídky Hlavatice. Díky špatnému pochopení polohy jeskyní dle ústní konzultace se podařilo najít nová jeskyně, jež byla díky tomuto pojmenována Zaměněná. Tato jeskyně má celkovou délku 30 m s denivelací 7 m. Jeskyně je vytvořena propadem a svahovým odtrhem skály. Na dně jeskyně jsou 3 prostory, přičemž v jedné je znát citelný průvan v zimě, i v létě a je vidět zatím neprůlezná pokračování.

Velikonoční jeskyně: V roce 2018 se podařilo najít relikv pseudokrasového kanálu s odtrhovou puklinou. Jeskyně patří k těm menším, ale výškovou polohou patří do úrovně Jizerskohorského souvrství, které pokračuje až k známé Bartošově peci. Zaměření a mapový podklad jsme uskutečnili až roce 2019 a naměřili jsme 3 metry polygonu. Nedaleko jeskyně směrem k vrchu Hrobka byla nalezena uměle vytvořená válcovitá prostora o průměru 1,5m.

Povrchový průzkum Turnovský kras

2. března jsme podnikli obvyklou jarní obchůzku v Turnovském krasu, a to v okolí Ondříkovic. Kvůli suchu posledních let zde nedochází k nějakému zásadnímu vývoji krasových jevů. Nejnovější závrť jen pár metrů za závěrnou stěnou poloslepého údolí V Podhorčí, který vznikl v zimě 2016/17, se po zvětšení na průměr 1,5 m a hloubku 1 metr dál nevyvíjel a majitel pozemku ho zavezl a zamaskoval drny.

Jizerské hory

V roce 2019 vrcholil výzkum v Jizerských horách zaměřený na pseudokrasové jeskyně, především typu valhala. Celkem bylo zdokumentováno a nově objeveno mnoho desítek jeskyní a z toho vznikla i potřeba nové terminologie, která se u jeskyňářů pracujících na knize uchytila a doslova zdomácněla. S poznáním terénu a souvislostí jsme začali tyto jeskyně označovat jako pravé a nepravé valhaly. Naprostá většina pravých valhal je vázána na zlomy Krušnohorského směru, výjimečně na zlomy sudetského směru, v prvním případě s výplní polzenitem (či podobných hornin ze skupiny lamprofyřů) a v druhém případě s výplní bazaltoidů. Nepravá valhala je pak typ suťové jeskyně vyvinuté na žile méně soudržné žuly. Ty nepravé mají často profil plochého lavorovitého dna. Pravé mají profil ostrého V a ve 100 % případech jsme na nejhlubších místech jeskyní našli úlomky žilných výplní, polzenitů a bazaltoidů.

Dalším typem jeskyní jsou suťové, ale i zde označení pokulhává. Lepší název by totiž byl jeskyně bloková. Sutí se obecně mezi laiky rozumí menší frakce částic, než jsou bloky velikosti automobilů. Suťové jeskyně nalezneme nejčastěji na prudkých svazích, ale podle dosavadního úzu by do této kategorie patřily i valhaly, což se ve světle nejnovějších poznatků jeví minimálně jako nevhodné.

Puklinové jeskyně jsou jednoznačně definované tak, že vznikají zvětráváním a erozí vertikálních nebo šikmých puklin. Kdybychom tu samou puklinu otočili až do horizontální polohy, respektive celý masiv, vznikne vrstevní jeskyně. Tyto definice by v Jizerských horách znamenaly, že obrovské množství objektů bychom museli definovat jako jeskyně puklinovovrstevně-rozsedlinově-suťová jeskyně.

Mapování Valhaly

Začátkem roku 2019 jsme se rozhodli k zmapování veřejně známé jeskyně *Valhala v Jizerských horách*. Vzhledem k odlehlosti a členitosti jeskyně zatím neexistovala žádná mapa nebo náčrtek jeskyně, který by naznačil její celkovou velikost. Celá jeskyně je tvořena balvany ve velikosti od jemného šterku až po několikátunové bloky velikostí připomínající malé auto. Zahájili jsme i tvorbu mapy v programu Therion, kdy jsme všechny náměry přenášeli do digitální podoby a doplňovali značkami, zakreslovali schematické umístění rozměrnějších balvanů a vodního toku. Celkově má jeskyně v současné době délku 351 m a denivelaci 21 m. Při mapování na podzim 2019 se podařilo spatřit vzácného spícího netopýra pobřežního, bohužel při další mapovací akci již nebyl nalezen, patrně se přesunul do nějakého jiného zákoutí jeskyně.

Rumunsko, Rosia Montana, Bucium

Na přelomu dubna a května pokračovaly dokumentační práce v Rumunsku, v oblasti Rosia Montana, konkrétně v údolí Bucium. Jedním z cílů byla rekognoskace oblasti za účelem vytvoření nové mapy, podobně jako v případě kopců Cîrníc a Cetate.

Expedice Maganik Iron Breath

Dost se pokročilo v průzkumu oblastí nad kaňonem, které jsme objevili rok před tím, bohužel všechny propasti zatím skončily v suti, ledu nebo úžinách. Během této expedice jsme zvládli sestoupit téměř do pětisetmetrové hloubky v jeskyni Iron Breath. Stěny šachty se pomalu rozestupovaly a její hladké kolmé stěny padaly asi 80 m hluboko. Zde jsme se rozhodli nenásledovat aktiv, ale charakteristickým oknem s pizolity (Květáková propast) jsme slanili další stupeň na rozlehlou plošinu. Tato prostora je již docela mohutná, v klenbě 30 m nad hlavou se rýsují původní stropní koryta meandrů a jejich pokračování se dá tušit o dalších 30 m níže.

Výzkum netopýrů

Ve výzkumu netopýrů působíme v oblasti Ještědského hřbetu, Českého ráje, Jizerských hor, Lužických hor a Českolipska. V rámci tohoto se podílíme zejména na zimním sčítání netopýrů v podzemních lokalitách našeho regionu. Celkem takto pravidelně sledujeme 56 lokalit. Z toho 20 na Ještědském hřbetu, 26 v Českém Ráji, 3 v Jizerských horách, jednu na Semilsku a 6 na Českolipsku a tři v údolí Zábrdky. Nejběžněji zjištěnými druhy jsou vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*) a netopýr velký (*Myotis myotis*).

Se členy ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň se naši členové podílí na průzkumu chiropterofauny v Krušných horách na lokalitě Mauritius v Hřebečné u Abertam. Také spolupracujeme s Geologickým ústavem struktury a mechaniky hornin akademie věd ČR, v.v.i., který má na jedné z našich lokalit, v Západní jeskyni, umístěny dva přístroje měřící pohyb horninových masívů v závislosti na Lužické poruše, která probíhá několik stovek metrů od jeskyně. Též s tímto ústavem spolupracujeme při výzkumu jeskyní a suťových agregací v Českém Ráji. Dále s Geologickým ústavem AV ČR spolupracujeme při dataci sinrtů odebraných z našich jeskyní. Ve spolupráci s Českou geologickou službou, Technickou univerzitou v Liberci a Univerzitou Karlovou byly realizovány výzkumy na Jizerce.

Též vypomáháme i při dalších chiropterologických výzkumech, zejména při odchycích netopýrů do sítí. V letech 2019 to byly zejména odchycy v Českém ráji (j. *U Hlavatice*, j. *Pod Reisovou vyhlídkou*, *Měsíční údolí* na Kozákově, dvě jeskyně v *Maloskalské Drábově*, tři jeskyně v Prachovských skalách...) a v Kokořínsku (jeskyně v oboře Vřísek).

Ostatní akce

Šest členů se zúčastnilo tradičního Speleofóra. Navštíveny byly jeskyně Spirálka, Mastný Flek a Rudické propadání.

Tři členové se zúčastnili Setkání jeskyňářů u příležitosti 40. výročí založení ČSS. Navštíveny byly jeskyně Nová Amatérská, Suchdolský ponor a Sloupsko-Šošůvská.

V rámci populární akce „Uklidme Česko“ jsme 6. dubna provedli úklid černých skládek na dvou kra-sových lokalitách. V Turnovském krasu jsme u osady Mokřiny vyčistili momentálně suchý ponor, jehož hltač byl dlouho zanesen odpadem, původem až někdy z poloviny 20. století. Včetně další skládky v jeho blízkosti jsme nasbírali přes 550 kg odpadu.

V Kryštofově Údolí jsme provedli povrchový úklid plata starého lomu pod *Nedobytnou jeskyní*, kde jsme pod tenkou vrstvou zeminy zjistili rozsáhlou navážku odpadu. Nasbírali jsme okolo 50 kg věcí viditelně hyzdicích okolí *jeskyní Rokytka*.

Speleologický den 2019

Dne 13.7.2019 proběhl další ročník již tradičního Speleologického dne. Na přípravě a realizaci Speleologického dne s námi úzce spolupracovali členové Lezecká skupina hasičského záchranného sboru Libereckého kraje.

Letošní program prošel oproti minulým ročníkům několika lehkými změnami. Pro děti jsme připravili hned 2 nové atrakce. Byly jimi 10 m lanový traverz, vystrojený mezi stromy, a také simulátor úzké chodby, ve které se děti musely plazit a vyzkoušet tak pohyb pod zemí jako skuteční jeskyňáři.

Předposlední zastávkou, kterou mohli návštěvníci před návštěvou jeskyně podniknout, byla prezentace a povídání o podzemí a jeskyňářích Liberecka. Všichni se tak mohli dozvědět spoustu zajímavých informací z podzemí, shlédnout fotky a mapy dalších jeskyní na Liberecku, o kterých kolikrát ani nevěděli místní rodáci. Během celého dne se uskutečnilo asi 8 prezentací.

Zajímavou zastávkou byla také výstavka hornin z Libereckého podzemí, kde jsme přichystali vzorky jednotlivých hornin a krátké povídání, aby měli návštěvníci představu o názvosloví, i o tom kde se můžou s horninami setkat.

Díky dlouhodobé spolupráci Libereckých jeskyňářů a lezecké skupiny hasičů Libereckého kraje proběhlo další společné cvičení lezeckých a záchranných technik. Během celého odpoledne probíhalo na stěně lomu cvičení krizových postupů při lezecké nehodě v jeskyni. Zlatým hřebem dnešního cvičení byl transport zraněného jeskyňáře v nosítkách přes převis lomové stěny s bočním traverzem po celé šířce stěny.

Poslední a velmi očekávanou zastávkou byla návštěva samotné Hanychovské jeskyně. Všichni návštěvníci byli seznámeni s bezpečnostními směrnicemi, vybaveni sedáky a přilbami, které jsme zakoupili ze sponzorských darů od Sportovního fondu. Po vstupu do jeskyně, byl každý návštěvník zajištěn a mohl tak bezpečně sestoupit 10 m po žebříku, který je zavedl na první část vstupní propasti.

2018

Odborné publikace: Stáří a vznik hrubě krystalických speleotém z jeskyně Dvoustovka v Ještědském hřebetu. Karel Žák, Ivan Rous, Petr Dobeš, Josef Klomínský, Helena Hercman, Šárka Matoušková, ročník 51, číslo 2, 2018, str. 97–102

Populárně naučné publikace: Ročenka Jizersko-ještědského horského spolku Černý Štolpich. Ztracené doly v Jizerských horách. Ivan Rous, Josef Klomínský, ročník 2017 (2018), str. 83-99

Mapy: Kompilační a geologická mapa Smědavské hory v Jizerských horách

V roce 2018 členové ČSS ZO 4-01 Liberec prováděli mapování žilných těles na úpatí Smědavské hory. Při výzkumu byla objevena dosud neznámá tělesa olivinického nefelinitu orientovaná v sudetském směru a žilná tělesa v krušnohorském směru zlomů s plutonity. Další výzkum bude pokračovat v roce 2019 ve spolupráci s ČGS.

Rekonstrukční mapa Nového Města pod Smrkem – Freystadtu: V roce 2018 byla, na základě nových skutečností, přepsána historie cínového revíru u Nového Města pod Smrkem.

Spolupráce s jinými organizacemi v ČR

Se členy ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň se naši členové podílí na průzkumu chiropterofauny v Krušných horách na lokalitě Mauritius v Hřebečné u Abertam.

Také spolupracujeme s Geologickým ústavem struktury a mechaniky hornin akademie věd ČR, v.v.i., který má na jedné z našich lokalit, v Západní jeskyni, umístěny dva přístroje měřící pohyb horninových masívů v závislosti na Lužické poruše, která probíhá několik stovek metrů od jeskyně. Též s tímto ústavem spolupracujeme při výzkumu jeskyní a suťových agregací v Českém Ráji. Dále s Geologickým ústavem AV ČR spolupracujeme při dataci sintrů odebraných z našich jeskyní.

Ve spolupráci s Českou geologickou službou, Technickou univerzitou v Liberci a Univerzitou Karlovou byly realizovány výzkumy na Jizerce.

Přeshraniční spolupráce

S polskými kolegy z Wroclawske grupy Chiropterologiczne jsme se tradičně podíleli na zimním sčítání

netopýrů v jeskyních hory Polom a jaskinie Niedzwiedzie. Též se členové naší ZO podílejí s Polskými kolegy na průzkumu jejich lokality důlní podzemí v Kowarech.

Výzkumná a průzkumná činnost – jeskyně Ještědského krasu a Jizerský hor

V roce 2018 se hlavní výzkumné úsilí naší ZO zaměřilo na práce v *Západní jeskyni*, kde se členové ZO ČSS snažili rozluštit záhadu *Sudového komínu*.

Západní jeskyně: Po počátečním průzkumu koncového závalu Sudové chodby v roce 2014 nyní už druhým rokem po sobě pracujeme v tomto prostoru. Vyklízíme sediment v celém jeho objemu, a to pro ověření celkového tvaru pukliny a pro další bezpečnou činnost na dnešním konci prostoru. Chodba má po vyklizení ve středním úseku šíři přes 2 metry a výšku kolmo na počvu 1,4 metru. Za tento rozměr vděčí mj. kanálu, který se na ni v těchto místech kolmo zprava napojuje a tento přítok zde tak způsoboval větší erozi stěn.

Kanál má téměř kruhové ústí o průměru 30 až 40 cm, už po půl metru se ostře lomí do směru paralelního s chodbou, strmě stoupá a po třech metrech se opět propojuje s chodbou vysoko u stropu jako členitý rozpukaný komín. V něm je další neprůlezná zalomení opět kolmo na hlavní směr, kam lze případně nahlédnout jen s kamerou. V letním období zde byl detekován slabý průvan, kdy chladný vzduch proudil do jeskyně. V další části se Sudová chodba zužuje na cca 1,5 metru, ale zato roste do výšky až k závalu, kde jsou vidět další 3 metry pod stropem.

Na konci letní sezóny jsme pod Ponorovým dómem realizovali každoroční akci na dočasnou likvidaci bahnitého splazu, který se z dómu vždy pomalu blíží ke vstupu do tzv. Staré jeskyně. V roce 2017 jsme v prostoru starých vápencových lůmků jižně od jeskyně našli indicie naznačující existenci štoly.

Úzká jeskyně: V malé puklinové jeskyni o průlezná délce pouhých 6 metrů velmi dlouho neprobíhal žádný výzkum. Poprvé na jaře 2014 jsme zde provedli 70 cm hlubokou sondu do úzké zahliněné pukliny. Znovu jsme se vrátili až na začátku roku 2018. Během posledního vývoje jeskyně zde došlo v šířce asi 1,5 metru k rozšíření subhorizontální vrstevní spáry, kolmo vycházející z hlavní pukliny jv. směrem. Zatímco strmě ukloněná puklina je zcela zanesená až do úrovně spáry, spára je naopak úplně volná a svědčí o volném odtoku i v době útlumu a konečného zanášení prostor hlínami. Při měření spáry pásmem byla změřena délka viditelného prostoru 4,1 m, ale na jeho konci, po jednom zalomení pásma svisle, dosáhlo měřidlo zcela bez odporu 8,3 metru. Díky někdejšímu lomem vydobytému prostoru je dutina zřejmě jen několik decimetrů pod současným povrchem.

Povrchový průzkum – JZ Kryštofova Údolí 12/2017 až 3/2018: V první čtvrtině roku jsme podnikli několik pochůzek v západní části Ještědského hřbetu mezi Malým Vápenným, Jelení cestou a Křížanským sedlem.

Jeskyně 33M: Pokračovalo uvolňování sedimentu ze zadní části jeskyně a transport těchto sedimentu ven z jeskyně.

Loupežnická jeskyně v Křížanech: V rámci průzkumu této jeskyně byl prověřen směr k druhému uzavřenému vchodu. Pro prolongaci byla otevřena menší prostora s krasovou výzdobou. Z důvodu blízkosti povrchu proběhlo kontrolní měření délek a směru.

Jizerský kras: V Jizerském krasu jsme v roce 2018 dvakrát provedli pouze kontroly rozrušeného skalního krytu Hliněné jeskyně a kontroly uzávěry Mramorové jeskyně, přičemž

při druhé kontrole byl zjištěn další pokus o odemčení.

Českolipsko

Paledová jeskyně: Již několik let provádíme pravidelné sledování klimatu paledové jeskyně na Bezdězu a díky pořízení nových datalogerů se nám toto sledování podařilo rozšířit i na ostatní paledové jeskyně v našem regionu. Od prosince 2014 sledujeme i klima v Ledové jeskyni Naděje a v Ledové jeskyni a jámě na Bukové hoře. Získaná data ukazují, že schopnost se prochladit a uchovat nízkou teplotu mají jednotlivé sledované lokality rozdílnou, a to i přes to, že poslední tři zimy byly dosti teplé, a tak i prochladnutí těchto paledových slují bylo poměrně malé.

Český ráj

Obhlídka jeskyní U Hlavatice: Zhruba jeden kilometr od hradu Valdštejn po červené turistické znače se nachází speleologicky velmi zajímavé území. Již delší dobu je zde jedna jeskyně pravidelně monitorována na výskyt netopýrů, její objevitel ji pojmenoval jeskyně U Hlavatice. Při obhlídce okolí byla jen asi 5 metru od této jeskyně nalezena druhá vertikální členitá jeskyně o hloubce kolem 8 metrů. Další puklinová jeskyně byla pak odkryta v horní části tohoto mělkého údolíčka. Ta je tvořená asi 3 metry hlubokou puklinou o neprůlezně šíři s délkou přesahující 6 metrů.

Jizerské hory VALHALY

Valhala na Černé Nise: Jeskyně Valhala na Černé Nise byla objevena byla jistě už v době výstavby přehradní nádrže Bedřichov I a několikrát znovuobjevena. Jde o suťovou jeskyni protékanou říčkou Černou Nisou. Její délka není dodnes exaktně určena, ale na povrchu se jedná o systém v korytě o délce kolem 150 metrů. Nejedná se o jednu linii, ale doslova o prolézačku mezi jednotlivými bloky jizerského granitu, jejichž velikost kolísá přibližně od jednoho do 10 metrů délky. Zvláštností jeskyně jsou obří erozní hrnce vytvořené proudem vody, která s sebou unáší abrazivo – žulový perk. Hloubka výjimečných kanálů je až několik desítek centimetrů. Nejspodnější patro je protékané vodou a mezi bloky se tvoří obtížně průlezné sifony a polosifony. Jeskyně není stabilní a některé její části jsou v neustálém pohybu.

Rudolfovská valhala: První námi vytipované místo pro zrod jeskyně typu valhala se nachází v bočním, jihovýchodním údolí Černé Nisy. V takzvaném sudetském směru SZ–JV, kolmo na tok Černé Nisy, protíná údolí bedřichovský zlom. Zlom samotný je vyhojený žilným křemenem a zatím žádné vulkanity či jiné vyvěřelé horniny v něm nebyly zjištěny. Pro vznik valhaly – suťové jeskyně – je navíc ideálně protékán vodním tokem s občasnými přívaly vod z odpadní větve přivaděče do vodního zámku Rudolfovské elektrárny. Rudolfovská valhala, nazvaná podle nedaleké obce, byla objevena v závěru léta roku 2018. Objev potvrdil předpoklad vzniku přímo ve zlomu, kdy hlavní roli eroze nehraje samotná křemenná žíla, ale málo soudržný, alterovaný granit v těsném okolí žilného tělesa.

Javorová valhala: Dalším místem vytipovaným pro vznik valhaly byla údolí mezi Javorovým a Mníškovým vrchem. Obě údolí mají směr krušnohorských zlomů (SV–JZ) a jedno z nich by mohlo odpovídat pokračování zlomů zachycených v Liberci. Nabízí se zde pokračování žilného tělesa tvořeného polzenitem, které bylo dokumentováno na svazích liberecké výšiny. Na vytipované lokalitě, v širším východnějším údolí blíže Mníškovému vrchu, nebyla zjištěna žádná struktura

odpovídající vzniku podzemních prostor v místě zlomu. Drobné jeskyně zde vznikly denudačními procesy a nejedná se o souvislé podzemní prostory. Naopak v západnějším údolí byla na konci roku 2018 objevena valhala – jeskyně vázaná na hluboké erodované zlomové pásmo. Typickým znakem Javorové valhaly jsou velké podzemní prostory, které jednotlivě překonávají i dómy valhaly na Černé Nise. V sedimentech v podzemních prostorech byly zjištěny drobné úlomky vulkanitů či plutonických hornin, ale zde je potřeba brát v úvahu možnou kontaminaci z výše položené cesty.

Malé valhaly: Mezi valhaly, i když velmi malé, můžeme počítat dvě suťové jeskyně na Smědavské hoře, v žilném uzlu nad Sedmitrámovým mostem. Nevelké podzemní prostory jsou zde vázány na žilná tělesa olivinitického nefelinitu v sousedství aplitových žil v sudetském směru a tělesa vyplněná zatím neurčenou horninou snad ze skupiny lamprofytrů v krušnohorském směru. V závěru obnažené žíly na Smědavské hoře ve směru SV–JZ se vytvořila rozpadem žilného tělesa a vodní erozí nevelká puklina v granitovém masivu, která byla následnými pochody, jako je například mrazové zvětrávání, z povrchu uzavřena. Protékající voda dále prohlubuje žílu a vzniká typická jeskyně vázaná na žilné těleso. V malém měřítku tak můžeme přímo pozorovat v reálném čase vznik typické valhaly. Poslední nám známý útvar, který můžeme řadit do této zvláštní kategorie „posttektonických“ jeskyní, je horní část Hojerovy jámy, kde malý potůček protéká zlom vyplněný pravděpodobně žilným křemenem. Tři jeskyně jsou vyvinuty v povodí Černé Nisy, ale je možné, že se časem rozroste jejich počet i v povodí Harcovského potoka. Mimo Rudolfovské valhaly, která se vyvinula na erozně stále aktivním zlomu, se všechny nacházejí v místech zlomů krušnohorského směru.

Seminář Klokočky

Klokočky jsou nepravidelně se opakujícím seminářem se zaměřením na geovědní disciplíny. V listopadu 2018 se konal 12. ročník. Uskutečnil se po dvouleté přestávce a už léta se zabývá nejen pískovci, ale dokonce už i nejen Klokočskými skalami.

Podzemní dílo GETEWENT

Díky společnosti Metrostav se nám ve spolupráci s městem Rychnov u Jablonce nad Nisou nad Nisou podařilo na podzim roku 2018 ověřit jednu ze štol podzemního objektu GETEWENT, který byl budován v letech 1944 a 1945 vězni pobočného koncentračního tábora AL Reichenau. Raženy byly tři vchody ze čtyř a dokončena byla i šachta nouzového výlezu. Po válce byly části chodeb strženy. Podzemní kryt je především památkou na práci vězňů koncentračního tábora a ve spolupráci s městem zde plánujeme v dalších letech terénní úpravy tak, aby vznikla autentická připomínka díla, kde trpěli a umírali lidé. Spolupráce s firmou Metrostav bude probíhat i v roce 2019.

Sklepy zámku Frýdlant

V roce 2018 se členové ZO ČSS 4-01 podíleli na geofyzikálním průzkumu sklepních prostor zámku a hradu Frýdlant. Vedlejším cílem bylo zjistit možné zazděné prostory a ověřit existenci starších stavebních prvků, stejně jako bazaltového základu v prostoru starého hradu.

Projekt Jizerka „2018-2019“

V roce 2018 se členové ČSS ZO 4-01 podíleli na výzkumu oblasti Jizerky v Jizerských horách s cílem zjistit zdroj safírů. Výzkum zaštiťuje Severočeské muzeum v Liberci a Česká geologická služba.

Čtyři kilometry severovýchodně od Jizerky se nachází svah hory Zlote jamy, kde byla archeologicky zkoumána místa dobývání zlata ze 13. až 15. století. Lze proto předpokládat, že prospektoři pronikli na Jizerku už v tomto období. V roce 2018 se na lokalitě provedl průzkum pomocí techniky UAV. Pro

mapování rozsahu těžby safírů v povodí Jizerky a monitoringu ilegální nepovolené aktivity současných sběratelů minerálů byla zvolena plocha na levém břehu nivy Jizerky nad jejím soutokem se Safírovým potokem. V rámci tohoto pilotního průzkumu byla oblast nasnímána UAV pomocí RGB kamery a multispektrálního senzoru Parrot Sequoia. Díky získaným datům byl tým České geologické služby schopen vytvořit digitální model terénu, který byl využit ke stanovení rozsahu těžby a zároveň výpočtu odhadovaného množství nalezených safírů kolem 38 000 kusů větších než 2 mm. Zároveň byla provedena analýza multispektrálních dat, která naznačuje, že podobný osud postihl i oblast jižního břehu. Jedná se zatím o prvotní výsledky, které budou dále zkoumány.

Maarová diatréma v místě Pytlácké jámy

V širším okolí osady Jizerka, tedy Jizerské louky, byla provedena v letech 2017 a 2018 rekognoskace třech terénních prohlubní v povodí řeky Jizery, a to *Hojerovy, Pytlácké a Celní jámy*. Po předběžném vyhodnocení se největší pozornost geologů soustředila k *Pytlácké jámě*. Dominantní deprese oválného tvaru o rozměrech 1 000 × 600 m a hloubce okolo 40 metrů byla dosud uváděna za příklad působení jediného ledovcového karu v Jizerských horách. Novým průzkumem (pomocí geofyzikálního gravimetrického, magnetometrického mapování a elektromagnetického profilování) bylo zjištěno, že Pytlácká jáma má řadu vlastností geologické struktury vulkanického původu označované geology jako maarová diatréma. Takovým vulkanickým strukturám se připisuje původ drahých kamenů – safíru a rubínu na nalezištích v Austrálii, Africe a jihovýchodní Asii. Geofyzikální měření provedené v letech 2017 a 2018 na lokalitě *Pytlácká jáma* je prvním krokem k novému celkovému zhodnocení území Jizerské louky s důrazem na potvrzení existence vulkanických a neovulkanických těles v této oblasti krkonoško-jizerského granitového masivu.

Expedice Makedonie

V roce 2018 jsme dvakrát navštívili Makedonii, konkrétně oblast kolem města Kratovo. Poprvé jen s vedlejším cílem rekognoskace štoly ve městě, resp. s cílem ověření jejího dalšího průběhu. Podruhé, na podzim jsme se téměř pět dní soustředili na lokalizaci starých dolů v oblasti Tursko Rudari a Shtalkovica a dále na doly ve vazbě na žilná tělesa v Gornem Kratovu.

Expedice Maganik 2018

Tradiční letní speleoexpedice pořádaná našimi přáteli ze ZO ČSS 6-14 Suchý žleb do pohoří Maganik v Černé Hoře byla v roce 2018 poznamenána jako již tradičně nedostatkem účastníků pro práci v 55. nejhlubší jeskyni světa Iron Deep, kde jsme se chtěli věnovat pokračování Liberecké studny na aktivním toku v hloubce 450 m. Vzhledem k této situaci jsme se rozhodli prozkoumat nadějně jeskyně severovýchodně od Iron Deep ve směru ke kaňonu Mrtvice.

Mimo této jeskyně jsme se věnovali i povrchové mu průzkumu ve směru podél kaňonu až do oblasti bývalé osady Nikina Glava. Zde jsme identifikovali několik zajímavých jeskyní a jedno sevřené údolíčko masivně protékané studeným vzduchem z jeskyně nad ním.

Expedice Slovenský kras

Do Slovenského krasu jezdí členové liberecké ZO ČSS od roku 1968, čili rovných 50 let, a tak zde byl záměr pojmut tradiční výpravu poněkud slavnostněji včetně návštěv lokalit spojených s historií naší skupiny. Členové výpravy také porůznu navštívili turisticky přístupné jeskyně Jósavfö, Baradla a Javovskou.

Výzkum netopýrů

Ve výzkumu netopýrů působíme v oblasti Ještědského hřbetu, Českého ráje, Jizerských hor, Lužických hor a Českolipska. V rámci tohoto se podílíme zejména na zimním sčítání netopýrů v podzemních lokalitách našeho regionu. Celkem takto pravidelně sledujeme 55 lokalit. Z toho 20 na Ještědském hřbetu, 25 v Českém Ráji, 3 v Jizerských horách, jednu na Semilsku a 6 na Českolipsku a tři v údolí Zábrdky. Nejběžněji zjištěnými druhy jsou vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*) a netopýr velký (*Myotis myotis*).

Též vypomáháme i při dalších chiropterologických výzkumech, zejména při odchycích netopýrů do sítí. V letech 2018 to byly zejména odchycy v Českém ráji (j. U Hlavatice, j. Pod Reisovou vyhlídkou, Měsíční údolí na Kozákově, ...) a v Kokořínsku (jeskyně Klemperka, pivovarské sklepení Vojtěchov).

Terénní stanice

Rozsáhlejší speleologická činnost vyžaduje také zázemí, a proto jsme se letos věnovali i našim terénním základnám.

Speleologický den 2018

Speleologický den 2018 u Hanychovské jeskyně předcházely dva víkendy, kdy jsme v rámci zajištění bezpečnosti návštěvníků očistili lomovou skalní stěnu nad prostorem konání akce od uvolněných kamenů a také náletových dřevin, pokosili plevelem zarostlou část dna lomu a připravili prostor u vchodu do jeskyně.

Samotného Speleodne se organizátorsky zúčastnilo 11 členů ZO ČSS. Akci kvůli silné konkurenci hned několika poutí a festivalů navštívilo jen asi 80 lidí.

Na povrchu bylo pak možné shlédnout ukázky lanové techniky používané speleology k překonávání vertikál. K tomuto byla vystrojena lomová stěna, kterou využíváme pro výcvik, a přes lom byl natažen lanový traverz. Ve stánku bylo také možno zakoupit drobné upomínkové předměty a propagační materiály.

Další akce

- Jeden člen absolvoval vzdělávací kurz ČSS týkající se mapovacího programu Therion.
- Čtyři členové se zúčastnili Speleofóra 2018.
- Jeden člen a čekatelka se zúčastnili putovního podzimního Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích.
- Jeden člen se zúčastnil Lezeckého dne na Chlumu 2018.
- Jeden člen se zúčastnil SPELEOMISTRZOSTWA Złoty Karabinek v Polském Wojcieschowe

2017

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2020

Speleologická skupina ZO ČSS 4-03 se v roce 2020 zabývala objevováním, průzkumem, a mapováním pseudokrasových jeskyní a montánních děl, sčítáním netopýrů ve vybraných lokalitách a úklidem jeskynních prostor.

Přehled montanistických akcí realizovaných členy ZO ČSS 4-03 v roce 2020

Janská – prohlídka podzemí bývalého úložiště pohonných hmot exkurzně a fotograficky

Vápenka – průzkum staré důlní štoly

Krásná Lípa – průzkum tří starých studní

Krkonoše – vojenská pevnost Stachlberg – návštěva a průzkum

Krkonoše – Hornický skanzen Žacléř – návštěva

Tetín: Tetínská rokle – dopravní štola – průzkum

Zbraslav: Mapování ženižních úkrytů

Děčín: Lokalizace krytu z II. Sv. války

Kosoř u Prahy: Mapování ženižního úkrytu

Praha – Petřín: Lokalizace odvodňovacích štol

Praha: Návštěva OSM

Slaný – Libovice: Průzkum a mapování tří podzemních objektů

Praha: Návštěva podzemí fary u kostela Sv. Jindřicha

Tuchoměřice: Mapování labyrintu podzemní pískovny (256 m chodeb)

Kamýk nad Vltavou: Průzkum štoly Emilie

Voltýřov: Lokalizace vstupu do důlního díla

Všemily: Návštěva převisu Kůlna

Všemily: Návštěva skalní kaple Sv. Ignáce

Kutná Hora – Kaňk: Lokalizace vstupů do štol

Varvažov: Průzkum a mapování štoly Gustav

Telnice: Dokumentování štoly na stříbro

Ústí n. L.: Průzkum drážního krytu z II. Sv. války

Rolava: Průzkum okolí cínového dolu Sauersack

Potůčky: Průzkum štoly č.1

Potůčky: Průzkum štoly č.2

Potůčky: Průzkum štoly Bílá růže

Potůčky: Průzkum okolí šachty Mír

Hřebeny: Průzkum štoly Schäfer

Hřebeny: Průzkum Petrovy štoly

Růžová: Průzkum a mapování podzemí evangelického kostela

Stará Boleslav: Průzkum protiletického krytu
Praha: Návštěva podzemí bývalého Nuselského pivovaru
Praha: Návštěva gotického podzemí pod domem U zlatého kohouta
Praha: Návštěva podzemí pod divadlem DISK
Praha: Návštěva podzemí v Holešovické tržnici (bývalá jatka)
Příbram: Lokalizace vstupu do protiletického krytu z II. Sv. války
Trhové Dušňky: Lokalizace dědičné štoly císaře Františka Josefa
Příbram: Průzkum a mapování protiletického krytu z II. Sv. války
Ústí nad Labem: Návštěva protiletického krytu v ulici Důlce
Praha – Vysočany: exkurze a focení klenuté staré části podchodu z pískovce pod nádražím
Praha – Vítkov: exkurze a focení bývalého železničního tunelu
Krušné hory: štola 5. květen
Krušné hory: štola pod Preiselbergem linie propadu František 1 a 2
Krušné hory: Horní Halže
Benešov nad Ploučnicí – hledání pozůstatků kutacích prací, revize „Vodní jeskyně“ a „Kobky“. Stav netopýrů nulový
Bořislav – hledání pozůstatků uhelných dolů aj. kutacích prací, uhelná štola neobjevena
Bžany – hledání pozůstatků uhelných dolů aj. kutacích prací, uhelná štola neobjevena
Církvice, Deblík – prohlídka podzemní dobývky v Blažkově lomu, hledání pozůstatků kutacích prací
Čermná – vyhledání a orientační dokumentace lůmků a pozůstatků kutacích prací
Děčín-Boletice – hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Čertova Voda – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní a skalních rytin
Děčín-Folknáře, Pustý vrch – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Horní Žleb, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola zabezpečení vodárenské štoly, zjištění zánik jeskyňky u Koelbornu
Děčín-Chrochvice, hledání uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Jalůvčí, hledání bezdomovcovy jeskyně, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Krásný Studenec, hledání uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Čertova Voda – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní a skalních rytin
Děčín-Lesnė – hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní a skalních rytin
Děčín-Lesnė Mlýn – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Maxičky – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní, kořenových stalagmitů a skalních rytin

Děčín-Nebočady – hledání pozůstatků kutacích prací

Děčín-Prostřední Žleb, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, skalních rytin. Hledání jeskyní a kořenových stalagmitů

Děčín-Přípeř, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání lomu, skalních rytin a kořenových stalagmitů, kontrola stavu netopýrů ve vodojemu – 0 ex.

Děčín, Stolová hora, Děčínská výšina, Šibeniční vrch – revize uzávěry vodárenské štol, hledání „*Trpasličí jeskyně*“ a skalních rytin, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Vilsnice – hledání uhelné štol, objev a dokumentace vodárenské šachty, hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-centrum, kontrola uzávěry vchodu do destrukční chodby v levobřežním pilíři starého děčínského mostu – vchod nezajištěn

Dobrná, Sokolí vrch – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Dolánky – prohlídka kamenolomu-objev malé jeskyně. Hledání pozůstatků kutacích prací na uhlí

Dolní Falknov u Kytlic, Sokol – prohlídka jeskyní, hledání a orientační dokumentace kutacích prací na Fe-rudy a skalních rytin

Dolní Habartice – hledání pozůstatků kutacích prací na uhlí

Dolní Chřibská, Ořešník, Bukovina – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací, skalních rytin, hledání jeskyní a kořenových stalagmitů

Dolní Žleb – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní a kořenových stalagmitů, dokumentace skalních rytin

Františkov nad Ploučnicí – kontrola pokusné štol na uhlí, hledání kutacích pokusů

Hostomice u Bíliny – hledání pozůstatků kutacích prací

Hradiště u Bžan – hledání pozůstatků uhelného dolu, štola nenalezena

Horní Habartice, Vysoký les, Na rovinách – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací na uhlí, kamenolomy

Hřensko, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, skalních rytin, vytipovány 2 sklípky jako zimoviště netopýrů

Chřibská, Hřebec – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací,

Jánská u Č.Kamenice – kontrola vchodu do štol z 2. světové války, skalní rytiny

Jedlová – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, objekty ŘOP

Karlovka u Velké Bukoviny – hledání pozůstatků kutacích prací na uhlí

Kerhartice – orientační průzkum terénu ohledně pozůstatků kutacích prací

Klopoty u Dolního Žlebu – prohlídka domovních sklepů jako zimovišť netopýrů

Krásné Pole u Chřibské – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích

Křemýž – areál dolu Karolína, hledání a orientační dokumentace pozůstatků větracích šachet a pokusných kutacích prací

Lbín u Žalan – hledání pozůstatků kutacích prací

Lysec u Bžan – hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Libochovany, Hradiště – hledání jeskyně a kutacích prací

Líska-Chřibský vrch, Na Širokém – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní, skalních rytin a kořenových stalagmitů. Jeskyně „Ševcova díra“

Ludvíkovice – hledání „Kondrysovy jeskyně“ na kontaktu pískovců a břidlic, hledání jeskyní a skalních rytin v pískovcích, vyhledání a orientační dokumentace 2 malých jeskyní a pozůstatků kutacích prací a lůmků. Sonda na paleontologické lokalitě v Siebigově lomu

Malá Bukovina, Na hřbetě – hledání a orientační dokumentace pozůstatků uhelných dolů a kutacích prací

Malé Březno – vyhledání uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Markvartice – hledání a orientační dokumentace pozůstatků uhelných dolů a kutacích prací

Mlýny-Hřeben, Javor, Javorník – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lůmek, vodopády a malé jeskyně v údolí Bělé. Prohlídka a fotodokumentace bunkru ŘOP vklíněného do skaliska

Modrá u Jílového, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Most, Hněvín – hledání pozůstatků hnědouhelných dolů, orientační dokumentace terénních nerovností na úpatí v dolových polích „Ottokar“ a „Minerva“

Němečky – hledání pozůstatků kutacích prací v areálu dolu Svornost

Ohnič – hledání pozůstatků kutacích prací, areál vstupu do dolu Svornost

Přerov u Těchlovic/Malého Března – hledání uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Roztoky u Povrlů – pozůstatek nevidované rudné štoly u trati

Rtyně nad Bílinou – orientační průzkum ohledně pozůstatků kutacích a lomových prací

Řehlovice – hledání uhelné štoly a pozůstatků kutacích prací

Stará Oleška – hledání jeskyní, kutacích prací a skalních rytin. Kontrola vstupu do štol z 2. světové války

Světec – hledání pozůstatků kutacích prací

Tisá, Severní stěny – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a skalních rytin, prohlídka jeskyní a makroforem zvětrávání

Úpořiny – orientační průzkum terénu k hledání pozůstatků kutacích a lomových prací

Ústí n.L.-Důlce, Bertino údolí – revize pokusné štoly a lůmku, hledání zaniklých vstupů do štol a uhelného výchozu

Ústí n.L., Střekov – vyhledání a dokumentace pozůstatků 2 pokusných štol aj. kutacích prací na uhlí

Valtířov u Velkého Března – hledání pozůstatků kutacích prací

Velká Bukovina, Sattelberg – hledání uhelného dolu, hledání a orientační dokumentace pozůstatků kamenolomů a kutacích prací

Velká Veleň – kontrola uzávěry pokusné uhelné štoly, hledání pozůstatků kutacích prací

Velké Březno (okr. Ústí n.L.) – vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Velké Žernoseky, Velká Vendula, Malá Vendula – hledání uhelného dolu a pozůstatků kutacích prací

Velvěty – orientační průzkum ohledně pozůstatků kutacích a lomových prací

Veselé u Markvartic, Veselka – hledání a orientační dokumentace pozůstatků uhelných dolů a kutacích prací

Veselíčko u Markvartic – hledání a orientační dokumentace pozůstatků uhelných dolů a kutacích prací

Vysoká Lípa – hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací na Fe-rudy

Schóna (Sasko), údolí Gelobtebachu – jeskyně Gelobtebachhöhle kontrola jeskynní knihy v Chodbě Nestora F. Mockera a kontrola netopýrů zde. Objev a průzkum malé jeskyně opodál lomů

Schóna (Sasko), údolí potoka Gelobtebach – hledání jeskyní, skalních rytin a kutacích prací. Objev nepravého skalního tunelu

Levý břeh Labského údolí: starý lom na kámen, s největší pravděpodobností na čedič, pravděpodobně z roku 1851

Lindava, skalní řízení v komoře štoly – náhonu zrcadlářny

Lindava, skalní řízení v komoře štoly – náhonu zrcadlářny, dokumentace

Lindava, revize řízení

Lindava, revize řízení, Věneček šachta, štoly revize zabezpečení

Milštejn, kontrola vchodů

Jiřetín, štola J. Evangelista, revize elektrického zařízení, zahájení provozu

OBÚ Liberec, zkoušky způsobilosti

Šluknov, Schweidrich, štola horní revize, Ing. Brzák

Jiřetín, revize štoly J. Evangelista: BZS DIAMO Stráž, Ing. Uher

Chrastava, Panenská Hůrka: revize starých důlních děl ČGS, RNDr. Rambousek

Jiřetín, kontrola OBÚ Most, Ing. Procházka

Lobendava, Steinigtwölmsdorf lom Eibsee turisticky

Jiřetín, ukončení provozu

Jablonné, revize sklepy Lemberk, kontrola zabezpečení štoly Lemberk

Jiřetín (ne)pravidelné kontroly veřejně přístupného dolu – Štola Sv. Evangelista, dle provozu, závodní dolu.

Mikulov, štola Lehnschafter

Šluknov, hledám stříbrný důl

Šluknov, našel jsem 3 štoly stříbrného dolu Schweidrich

Mikulov, štola Unser lieben Frauen

Brno: podzemí pod Zelným trhem

Ústí nad Labem: průzkum vstupů do krytů Spolchemie

Sčítání netopýrů s zaměstnanci NPČŠ: důl Schweidrich, St. Evangelisty, doly v údolí Milířky, Šluknov a Jiřikov – bunkry, Milštejn Chřibská Kytlice a Cvikov – jeskyně a náhony.

Důl v Rožanech: Slanování šachtou S1 a těžnou jámou v dobývce B, sondování možného spojení se spodní částí dobývky B na štolu Karel směrem západ

Pracovní skupina Bílý potok

Povrchové mapování a detektoring v terénu u Bílého potoka za účelem získání povolení na průzkum a provést ruční sondu na místě zasutých štol. Mapování a zaměření lokality (dokončení původního mapování), hledání minerálních žil v terénu a 3D skenování jednotlivých objektů pomocí fotogrammetrie.

Přehled jeskyňářských akcí realizovaných členy ZO ČSS 4-03 v roce 2020

Ostrov: Žlutá jeskyně – návštěva a úklid prostor

Ostrov: Ledová jeskyně – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Loupežnická jeskyně – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Krakonošova jeskyně – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Pytlácká jeskyně – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Lesní díra – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Máslová díra – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Netopýří jeskyně – návštěva a úklid prostor

Labské údolí: Jeskyně přátelství – návštěva a úklid prostor

Tetín: Tetínská roke – Jeskyně Sedmisálová – průzkum

Tetín: Tetínská roke – Jeskyně Oblézačka – průzkum

Tetín: Tetínská roke – Jeskyně Tetínská propáستka – průzkum

Labská Stráň: Kontrola vstupů do jeskynního systému Pytlácká – Loupežnická, úklid okolí

Děčín-Loubí: revize Tepelné jeskyně, revize stavu sesuvného bloku ve Volském dole, hledání „Kondrysovy jeskyně“ na kontaktu pískovců a břidlic, hledání pískovcových jeskyní (objev 3 menších j.), pozůstatků kutacích prací, skalních rytin, dokumentace, detekce, odběr horninových vzorků. Dokumentace zbytků dehtářských pecí. Průzkum areálu podzemního vápencového dolu

Pálava: puklina věže Maturita

Severní terasy a Suchá Kamenice: rekognoskace terénu

Hřensko – Suchá Bělá: terénní mapování a průzkum

Tokáň: průzkum Červeného potoku kolem Černé brány.

Kyjov: průzkum Vlčího potoku a kolem Plačtivých kamenů.

Milštejn: jeskyně, kontrola zabezpečení vchodů

Punkevní jeskyně: exkurze na dno Macochy, plavba po Punkvě.

Jeskyně Výpustek: exkurze

Větrušická rokle a jeskyně Drábovna v údolí Vltavy

Návštěva moravského krasu: Setkání s Brněnskými speleology a společné akce v Ochozské jeskyni.

Víkendová pracovní akce v Býčí skále, měření a focení vzdálených částí jeskyně

Jeskyně Otto Mörtzsche: Léto/podzim 2020, Paleobiologický průzkum

Loupežnické jeskyně a Medvědího dóm: průzkum

Stelzigovi jeskyně, Cipískovy jeskyně, Jeskyně Přátelství, Ledové jeskyně, Loupežnické jeskyně a Jeskyně Otto Mörtzsche: vyzvednutí teplotních dataloggerů

NPČS: Pochozí průzkum v okolí skalní věže Pevnost nad Gabrielinou stezkou

Loupežnická jeskyně u Olešnice: nové přemapování, znovuobjevení chodby

Dobrkovická jeskyně u Č.Krumlova: průzkum

Sloupsko-šošůvská jeskyně: exkurze

Zahraniční akce

- **Německo – Weesenstein:** Návštěva trezoru uměleckých děl v době II. Sv války
- **Německo – Lohmen:** Rekognoskace terénu v okolí podzemního objektu KL – 32
- **Itálie-Švýcarsko-Francie:** exkurze za vlivy klimatického oteplování ve vrcholových partiích Alp

Jiné nezařazené

- Děčín: čištění pramenů a studánek při horolezeckém chodníku od Kvaderbergu po Krkavčí pramen
- Účast na mineralogické výstavě Sádrovec v Mostě
- Účast na geologické přednášce o Českém středohoří v Děčíně
- Účast na geologické výstavě Písky v Ústí nad Labem
- Děčín – Soutěsky: spolupráce při získání vzorků zkamenělých dřev z lahary, objev prvních vzorků platanových dřevin v Českém středohoří

Schůze a jiná jeskyňářská setkání

- 25. 1. 2020 – Děčín, restaurace Pošta, Masarykovo nám. – výroční členská schůze
- 11. 3. 2020 – Turnov, pseudokrasový seminář Klokočky
- 20. 7. 2020 – Děčín, restaurace Pošta, Masarykovo nám. – členská schůze
- 12. 9. 2020 Speleofórum, Sloup v Moravském krasu

Objevy nových jeskyní, štol a hornických prací:

- 1) **Děčín – Loubí:** objev a dokumentace „*Bivakové jeskyně*“, objev „*Komínové jeskyně*“ u Loubské jehly
- 2) **Děčín – Horní Žleb:** objev 2 menších jeskyní
- 3) **Děčín – Prostřední Žleb:** objev zabydlené jeskyně nad Ostružínkem
- 4) **Děčín – Dolní Žleb:** objev 2 propastovitých jeskyní nad Klopotem, orientační dokumentace povrchové situace
- 5) **Ludvíkovice, Horní růžová rokle:** objev, dokumentace a založení jeskyňní knížky – „*Jeskyně Zoufalství*“ a „*Jeskyně norníků*“
- 6) **Malé Březno, Lícha:** objev pokusné štoly na hnědé uhlí – zavalena
- 7) **Tisá, Severní stěny:** objev štolové dobývky a 2 menších jeskyní

Spolupráce s jinými organizacemi:

- ZO ČSS 4-03 spolupracuje s NP České Švýcarsko. V rámci této spolupráce se podílí na sčítání netopýrů.
- ZO ČSS 4-03 má podepsanou dohodu o spolupráci s Hasičským záchranným sborem pro daný region. Smlouva se týká konzultační pomoci při záchranných pracích v jeskyních na území Labských pískovců.
- Spolupráce s CHKO České středohoří
- Spolupráce s ČGS
- Spolupráce se speleologickou skupinou ze Saska (Michael Bellmann a kolegové)
- Spolupráce s geologicko-paleontologickým oddělením Regionálního muzea v Teplicích v oblasti hnědouhelného dolování a paleontologie v Českém středohoří a v oblasti rudného dolování ve východní části Krušných hor
- Spolupráce s geologem Dolů Bílina v oblasti hnědouhelného dolování v Českém středohoří a rudného dolování ve východní části Krušných hor
- Spolupráce s mosteckým pracovištěm Státního oblastního archivu v Litoměřicích
- Spolupráce s Historicko-hornickým spolkem ve Stráži pod Ralskem

Publikační činnost členů ZO ČSS 4-03

[1.] Geologie Českosaského Švýcarska. Jiří Adamovič, Natálie Belisová, Miroslav Coubal, **Petr Havránek, Jaroslav Kukla**, Jakub Lysák, Radek Mikuláš, Zuzana Vařilová (ed.), Správa NP České Švýcarsko, 2020, 576 stran

2019

Speleologická skupina ZO ČSS 4-03 se v roce 2019 zabývala objevováním, průzkumem, a mapováním pseudokrasových jeskyní, podzemních prostor antropogenního původu, sčítáním netopýrů ve vybraných lokalitách a úklidem jeskynních prostor. Dva členové naší speleologické skupiny se aktivně podíleli na přípravě knihy Geomorfologie Českého Švýcarska, která by měla vyjít v první polovině roku 2020.

Přehled akcí realizovaných členy ZO ČSS 4-03 v roce 2019

Labské údolí, sčítání netopýrů v jeskyni Jílové peklo

Labské údolí, sčítání netopýrů v jeskyni Na Terasě

Labské údolí, návštěva jeskyně Honzy Černého, úklid jeskynních prostor

Labské údolí, návštěva jeskyně Suchá spára, úklid jeskynních prostor

Labské údolí, návštěva jeskyně Jezevčí síň, úklid jeskynních prostor

Labské údolí, návštěva jeskyně Ledová, úklid jeskynních prostor

Labské údolí, návštěva jeskyně Přátelství, úklid jeskynních prostor

Labské údolí, průzkum Loupežnické jeskyně

Dolní Žleb, průzkum puklinové jeskyně Mlynářská

Praha, průzkum vybraných částí historické kanalizace

Praha, lokalizace a průzkum vybraných historických sklepení a podzemních objektů

Třebíz, zaměření skalních sklepení

Krušovice, zaměření historických sklepení

Kounov, vyhledávání, zaměřování a průzkum starých důlních děl

Mutějovice, vyhledávání, zaměřování a průzkum starých důlních děl

Mšeno, zaměřování skalních obydlí

Kosmonosy, průzkum sopečných lomů

Praha, průzkum Chuchelské jeskyně

Praha, lokalizace zasypaných protiletectkých krytů z II. sv. války

Horní Břečkov, průzkum „Ledových slují“

Český Kras, návštěva štol v Malé a Velké Americe

Děčínský Sněžník, průzkum Fluoritového dolu

Kladno, zaměření a průzkum odvodňovací štol

Kladno, vyhledávání protiletectkých krytů z II. sv. války.

Praha, prohlídka podzemních prostor Trčkova paláce

Praha, návštěva protiatomového krytu pod hotelem Jalta

Hruboskalsko, lokalizace a průzkum jeskyně pod věží Přehlédnutá

Praha, návštěva románského podzemí pod náměstím F. Kafky

Mšeno, zaměřování skalních obydlí
Praha, návštěva sklepení letohrádku Hvězda
Štěchovice, lokalizace krytu z II. sv. války.
Kolín, lokalizace krytů z II. sv. války.
Pilnitz (Německo), prohlídka sklepních prostor zámku.
Mikulov, prohlídka sklepních prostor zámku.
Mikulov, prohlídka podzemní židovské MIKVE.
Valtické podzemí, prohlídka sklepních prostor s výkladem průvodce.
Kurdějov, průzkum podzemí pod kostelem Sv. Jana Křtitele.
Vráž, průzkum starého důlního díla na těžbu železné rudy.
Městečko u Křivoklátu, průzkum starého důlního díla na těžbu Pyritu.
Bratronice, průzkum starého důlního díla na těžbu kamene.
Praha, průzkum protiletectvého krytu z II. sv. války.
Zelške Jame – Slovinsko, prohlídka jeskynního systému
Postojna Jama – Slovinsko, prohlídka jeskynního systému
Podsabotin – Slovinsko, prohlídka podzemních objektů z 1. sv. války
Žitenice, prohlídka podzemní pískovny
Krásná Lípa, zaměření vstupů do dopravní štol v lokalitě Vápenka
Jílové u Prahy, prohlídka dolu Pepř – těžba zlatonosných rud
Cotta – Německo, prohlídka a zaměření vstupů do Cottovského tunelu – úkryt uměleckých děl Drážďanské galerie na sklonku II. sv. války – Sixtinská Madona a díla starých mistrů.
Dolní Žleb, návštěva a úklid jeskyně Pivní růžek. Práce na zprůchodnění cesty Pivní opojení v této jeskyni.
Porschdorf, Německo – údolí potoka Polenz – průzkum štol ražených v pískovci – Kladívková štola 1 a 2.
Abertamy, rekognoskace terénu, vyhledávání štol a objektů souvisejících s hornickou činností
Český Brod, prohlídka historického podzemí pod náměstím
Moravský Kras, turistická prohlídka Punkevní jeskyně
Labské údolí – levý břeh, lokalizace vstupu do jeskyně Gelobtbachhoehle
Dolní Žleb, vyhledávání jeskyní v okolí Dolního Žlebu – menší jeskyňky a převisy
Kyjov, Eisengruben, revize dobývek Fe
Jetřichovice, revize dobývek Bichtigelgraben
Sokol, revize dobývek Fe
Kyjov, revize dobývek Fe
Jiřetín, revize dolu náčelníkem BZS DIAMO Stráž
Jiřetín, revize dolu elektroinstalace
Milštejn, revize podzemí

Míšeňská dolina, revize, + M.Plekanec
Chřibská, Spravedlnost, dokumentace lomu
D. Podluží, Milířská dolina, oprava mříže Knížecí štoly
Jablonné, Lvová, revize štoly Lemberk
Jiřetín, důl, kontrola OBÚ Most
Lobendava, revize sejpů
Kryštofovo Údolí, exkurze Schachtberg, Zechenstolle
Jiřetín, exkurze České asociace ložiskových geologů
Jiřetín, důl, stavba zárubní zdi pro podchycení základky, zaměstnanci obce
Jiřetín, důl, revize, příprava na zimu
Jiřetín, duben-září pravidelné kontroly veřejně přístupného dolu – Štola Sv. Evangelista, závodní dolu Antonínov u Tisé, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Benešov nad Ploučnicí, hledání pozůstatků kutacích prací
Bernartice-údolí Ličné, hledání kutacích prací
Březí (České středohoří), vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, uhelná štola neobjevena
Budov (České středohoří), marné hledání uhelné štoly, hledání jeskyní, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Bukovina u Horních Zálezel, hledání vodní štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Byňov u Velkého Března, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Církvice (okr. Ústí nad Labem), vyhledání štoly, lomy na Deblíku
Čermná, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lomy
Černičky u Svádova, sondáž vchodu uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, orientační dokumentace sklepů, kontrola stavu netopýrů
Děčín-Bělá, hledání vodárenské štoly a jeskyní, objev a orientační dokumentace kutacích prací a malé jeskyňky
Děčín-Březiny, vyhledání pozůstatků kutacích prací
Děčín-Bynov, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Čertova Voda, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání výchozů vápence, lůmek, vytipování vodní štoly
Děčín-Dolní Oldřichov, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola stavu protiletecké štoly, průzkum rokle s vodopádem a dokumentace 2 jeskyní v pískovcích
Děčín-Folknáře, hledání jeskyní a pozůstatků kutacích prací, kontrola netopýrů ve Velké trpasličí jeskyni
Děčín-Horní Oldřichov, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací
Děčín-Horní Žleb, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola zabezpečení vodní štoly,

kontrola stavu nové jeskyňky

Děčín-Chrochvice, hledání uhelné štol, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Jalůvčí, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Jakuby, hledání pozůstatků kutacích prací

Děčín-Krásný Studenec, hledání uhelné štol, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Maxičky-Okrouhlík, Telefonka, Kristin hrádek, Královský mlýn, U buku, Česká brána aj., vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, sklep jako úkryt netopýrů, dokumentace 2 výklenkových jeskyní

Děčín-Nebočady, hledání pozůstatků kutacích prací

Děčín-Nová Bohyně, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Nová Ves, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Popovičky, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola netopýrů ve sklepech

Děčín-Stará Bohyně, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Prostřední Žleb, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Přípeř, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a kořenových stalagmitů, kontrola stavu netopýrů ve vodojemu-3ex.

Děčín-Stolová hora, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-Vilsnice, hledání uhelné štol, objev a dokumentace vodárenské šachty, zkoumání průběhu jímací štol, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Děčín-centrum, kontrola uzávěry vchodu do protiletectké štol pod zámekem

Dobkovice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Dolní Chřibská, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací a jejich datace, pískovcové jeskyně se skalními rytinami

Dolní Kalná, hledání kutacích prací, nalezení štol

Dolní Žleb-Spáleniště, Jeptiška, Vidlák, Česká stráž, Česká brána, U buku, Na průseku, Kobylí hlava aj, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní a kořenových stalagmitů, dokumentace skalních rytin

Fojtovice (Krušné hory), vyhledání a orientační dokumentace dobývek na Lysém vrchu, hledání štol

Františkov nad Ploučnicí, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola štol a netopýrů

Habartice (Krušné hory), vyhledání a orientační dokumentace rudné štol, hledání kutacích prací

Havraní u Libouchce, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní, geologické jevy ve vyvělinách, dokumentace sklepů + kontrola netopýrů

Hliněná u Malšovic, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Horní Dřevíč u Stárkova, hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací v okolí mlýna Dřevíčko

Horní Habartice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Horní Chřibská, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Horní Kamenice, kutací jáma aj. kutací práce, malé výklenkové jeskyňky v neovulkanitech

Horní Krupka, revize, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola neeviodované štoly-zasypana

Horní Zálezly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola areálu dolu Bombelles, kontrola uzávěru vodní štoly, hledání zkamenělin

Hřensko, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, skalních rytin, 2 sklípky jako zimoviště netopýrů

Huntířov, hledání uhelného dolu, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lom, vodárenské šachty

Chvaleč, vyhledání opevnění ŘOP, štoly, pozůstatků kutacích prací a pseudokrasu v údolí Chvalečského potoka

Chřibská, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Javory, hledání uhelného dolu, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Jedlka, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, malé skalní říční

Jedlová, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Jílové u Děčína, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola stavu průzkumné štoly

Jívka, hledání pozůstatků kutacích prací v okolí dolu Bohumír

Kamenná u Jílového, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lůmky

Kamenec u Libouchce, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Kamýk (České středohoří), hledání uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a lomů a novodobé sondy

Klopoty u Dolního Žlebu, vytipování domovních sklepů jako zimovišť netopýrů

Kojetice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Kopec u Brtníků-Ptačí vrch, vyhledání a orientační dokumentace starých kutacích prací, odběry vzorků hornin

Krásná Lípa (okr. Děčín), vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Krásné Pole u Chřibské, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací, opevnění ŘOP

Krupka, hledání pozůstatků kutacích prací

Kytlice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací a skalních rytin

Leština, hledání pozůstatků kutacích prací

Libeč, vyhledání opevnění ŘOP a pozůstatků kutacích prací v údolí Ličné

Libouchec-Liščí vrch, Strážišťe, Pod stěnami-Nad stěnami vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Libochovany, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Líska, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, hledání jeskyní, prohlídka pevnůstek ŘOP, vytipování sklepa s výskytem tzv. vodního tulipánu

Loučky u Verneřic, hledání pozůstatků kutacích prací

Ludvíkovice, kontrola netopýrů ve sklípčích, hledání pozůstatků kutacích prací

Malá Javorská, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Malé Březno, hledání uhelné štol, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací včetně základů kamenných objektů

Malé Chvojno, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Malšovice, hledání pozůstatků kutacích prací

Martiněves u Jílového, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a vodopádu a 3 jeskyní v pískovci

Mikulášovice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Mlýny, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Mnichov (České středohoří), vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lomy

Modrá u Jílového, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Mojžíř, hledání pozůstatků kutacích prací

Most-Hněvín, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků hnědouhelných dolů, hledání štol v zaniklém kamenolomu

Most-areál uhelného dolu Johann Nepomuk

Nové Stadice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Nový Libouchec, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací, štola v lůmku

Odolov-údolí Jívky, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Olešnice u Velkého Března, kontrola uzavření Loupežnické jeskyně, posouzení možnosti existence a otevření druhé jeskyně. Vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Olšinky u Svádova, marné hledání uhelné štol, vyhledání a orientační dokumentace pokusné štolky aj. pozůstatků kutacích prací

Petrovice (Krušné hory), vyhledání a orientační dokumentace dobývek

Petrovice-údolí Jívky, hledání kutacích prací

Petřínovice, hledání pozůstatků kutacích prací v údolí Petřínovického potoka

Povrly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Proboštov (České středohoří), kontrola uzávěr uhelných štol, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Příbram (České středohoří), vyhledání a orientační dokumentace kutacích prací v areálu dolu Gotthard

Radvanice-údolí Chvalečského potoka, hledání kutacích prací

Rájec u Tisé, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lůmek, makroformy zvětrávání, hledání jeskyní a skalních rytin

Roztoky u Povrlů, orientační dokumentace pozůstatků již evidovaných i nově objevených kutacích prací, kontrola stavu rudných štol, hledání dalších štol

Rumburk-Dymnův, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lom

Růžová, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola netopýrů, hledání vodárenských štol, lomy

Rybniště, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích a lomových prací a skalních rytin, vytipování štoly-uzavřena

Řepnice, hledání propadu uhelné štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a lomů

Sněžník u Děčína, revize dvojice starých šachet, hledání vodárenské a kutací štoly, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací včetně štolky a skalních rytin

Stadice, hledání hnědouhelné štoly, vyhledání podzemních dobývek kaolínu? + vytipování druhého objektu, hledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a lůmků, opevnění ŘOP

Starý Šachov, kontrola hnědouhelné štoly a komor, hledání dalších uhelných dobývek, kontrola netopýrů, paleontologický průzkum

Strážkovice-údolí Jívky, hledání kutacích prací

Studánka, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kamenolomy

Sulečice, kontrola uhelných štol, dohledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, dokumentace současného stavu jeskyně v neovulkanitech

Svádov, hledání uhelné štoly, hledání jeskyní, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola uzávěru vodárenské štoly

Těchlovice, hledání pozůstatků kutacích prací

Tisá-Velké stěny, Malé stěny, Volské kameny, Severní stěny aj., vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací a skalních rytin, prohlídka lomových prací, horizontální jeskyně a makroformy zvětrávání

Tomášov u Mikulášovic, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Trutnov-Poříčí, hledání kutacích prací v údolí Petříkovického potoka

Unčín, vyhledání pozůstatků kutacích prací

Ústí n.L.- Střekov, hledání pozůstatků kutacích prací

Valkeřice, hledání pozůstatků kutacích prací

Valtířov u Velkého Března, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Velichov u Velkého Března, kontrola uhelných dolů na Kočičí hlavě, kontrola uzávěru vodní štoly, dohledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kontrola netopýrů ve sklepích

Velká Javorská, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Velké Březno (okr. Ústí n.L.), vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, revize štolky – zavalena,

Velké Stínky, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací v okolí dolu Gotthard

Velké Žernoseky, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Verneřice, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Veselé u Mojžíře, hledání jeskyně a štoly, orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací

Vítov u Velkého Března, vyhledání a orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, lomy

Zlatá Olešnice, hledání kutacích prací v údolí Zlaté Olešnice

Zubrnice, vyhledání štoly-zavalena, orientační dokumentace pozůstatků kutacích prací, kamenolomy

Žacléř, hledání pozůstatků kutacích prací

Hohenstein-Polenthal (Sasko), vyhledání a orientační dokumentace štol a kutacích prací, hledání pískovcových jeskyní

Reuterhof (Sasko), hledání a orientační dokumentace kutacích prací na Eisenbergu

Schóna (Sasko)-údolí Gelobtebachu, jeskyně Gelobtebachhöhle-založení knihy v Chodbě Nestora F.Mockera, kontrola netopýrů zde, vyhledání, průzkum a orientační dokumentace kutacích prací, lomů a rytin

Schóna (Sasko)-labské údolí, průzkum a orientační dokumentace lomů a skalních rytin

Schóna-Ladehúbl, hledání pozůstatků kutacích prací a objev 2 jeskyněk v pískovci u Ziskaquelle (Veselý)

Schóna (Sasko), jeskyně Gelobtebachhöhle-založení knihy v Chodbě Nestora F.Mockera, kontrola netopýrů zde, lomy s rytinami v labském údolí, kutací práce a objev 2 jeskyněk v pískovci u Ziskaquelle

Schóna (Sasko), jeskyně Gelobtebachhöhle-založení knihy v Chodbě Nestora F.Mockera, kontrola netopýrů zde, lomy s rytinami v labském údolí, kutací práce a objev 2 jeskyněk v pískovci u Ziskaquelle

Ulbersdorf (Sasko), objev štoly na Sebnitzbachu

Jívka, prohlídka dolu Bohumír

Most-kostel Nanebevzetí P.Marie, prohlídka sklepů, výstava k hlubinnému dolování uhlí v Mostě

Stachelberg, prohlídka opevnění

Žacléř, prohlídka dolu Jan Šverma

Proseč, průzkum pseudokrasové oblasti Toulcovy maštale – jeskyně Durychova

Údolí Orlice, průzkum jeskyní – jeskyně Průvanová

Tišnov – Heroltice, průzkum jeskyně Úžinová

Ostrov Malorca, průzkum jihozápadního pobřeží – jeskyně Gruta de l' amoen Marti

Hrad Kamýk, průzkum hradního sklepení

Litoměřice – Radobýl, průzkum pseudokrasové jeskyňky

Norsko – Arendal a Langesund – průzkum pobřežního opevnění z 2. sv. války

Setkání jeskyňářů

Česko – německé setkání zájemců o geologii a speleologii v Českém Švýcarsku pod záštitou NPCŠ ve dnech 12. a 13.10.2019 – Ostrov u Děčína a Stříbrné Stěny

Objevy nových jeskyní, štol a hornických prací

Dolní Žleb – objevy jeskyní „Pivní bříško“ a „Franzova díra“ – délka do 10 m

Kyjovské údolí – objevy jeskyní „Studená jáma“, „Ledové peklo“ a „Malá díra“ délka do 10 m

Děčín-Dolní Oldřichov, objev 2 jeskyní a vodopádu v pískovci

Děčín-Folknáře, objev 2 malých jeskyní v neovulkanitech

Dolní Žleb, objev 2 starých hornických lokalit s pozůstatky kamenného objektu, objev horizontální jeskyně

Dolní Chříbská, objev jeskyně v pískovci s rytinami u vchodu

Martiněves u Jílového, objev a orientační dokumentace vodopádu a 3 výklenkových jeskyní v pískovci Tisá, objev štoly s rytinami ve vchodu a přilehlými dobývkami na Fe-rudy

Mlýny, objev zavalené štoly a stařin

Dolní Žleb, objev starých kutacích prací s kamennými pozůstatky objektu

Rybniště, objev zčásti zaplavené štoly v lomu-nezkoumána

Studánka, objev starého pinkového tahu na rudy

Spolupráce s jinými organizacemi

ZO 4-03 spolupracuje s NP České Švýcarsko. V rámci této spolupráce se podílí na sčítání netopýrů.

ZO 4-03 má podepsanou dohodu o spolupráci s Hasičským záchranným sborem pro daný region. Smlouva se týká konzultační pomoci při záchranných pracích v jeskyních na území Labských pískovců. Spolupráce se ZO ČSS 4-01 Liberec, exkurze na místních lokalitách

Spolupráce se ZO ČSS 6-21 Myotis

Spolupráce se speleologickou skupinou ze Saska (Michael Bellmann a kolegové)

Spolupráce s geologicko-paleontologickým oddělením Regionálního muzea v Teplicích v oblasti hnědouhelného dolování a paleontologie v Českém středohoří a v oblasti rudného dolování ve východní části Krušných hor

Spolupráce s geologem Dolů Bílina v oblasti hnědouhelného dolování v Českém středohoří a rudného dolování ve východní části Krušných hor

Navázání spolupráce se skupinou archeologů projektu ArchaeoMontan pro střední Krušné hory

Spolupráce s Českým hydrometeorologickým ústavem – problematika záplav na Labi s dopadem na rudné štoly v Povrlech-Roztokách

Spolupráce s mosteckým pracovištěm Státního oblastního archivu v Litoměřicích

Navázání spolupráce se spolkem Malodoly uhelné, se spolkem Opuštěná důlní díla a dalšími archeology

Navázání spolupráce s Historicko-hornickým spolkem ve Stráži pod Ralskem

Získané kvalifikace

Michal Votápka: Oficiální průvodce Národního parku České Švýcarsko.

Jaroslav Kukla ml: Instruktor skalního lezení v rámci Českého horolezeckého svazu (ČHS).

Petr Havránek: způsobilost závodního pro SDD (§ 3 písm. h) zákona č. 61/1988 Sb.)

Jiné aktivity

ČESKÝ ROZHLAS – RÁDIO SEVER 1.9.2019 – „Turisté v jeskyních Labského kaňonu“. Seznámení posluchačů s výsledky výzkumu vlivu návštěvnosti jeskyní na jejich ekosystém. (Holec, Trögl z Fakulty životního prostředí UJEP v Ústí nad Labem.). Spolupráce na výzkumu návštěvnosti jeskyní J. Kukla ml.

Účast na outdoorovém festivalu ŽOFKA v Dolním Žlebu

Návštěva výstavy MORAVSKÝ KRAS NAD ZEMÍ I POD ZEMÍ a JESKYŇÁŘI – PŮLSTOLETÍ AMATÉRSKÉ SPELEOLOGIE V MORAVSKÉM KRASU v zámeckém sklepení – Muzeum Blanenska

Návštěva výstavy BÝČEK SLAVÍ 150 LET – prohlídka archeologické expozice Cesta do pravěku Blanenska v Muzeu Blanenska a části jeskyně Býčí skála

RŮŽOVÝ HŘEBEN (Děčín) – doprovod při turistické akci

Kontrola počtu Mloků skvrnitých (zjištěno 5 ks) – Dolní Žleb

Účast na 71. ročníku Memoriálu T.K.Divíška, 39. Liškova Punkva – Plavání 100 m z Masarykova dómu do vstupního portálu

Hornický seminář, NTM

Most-Hněvín, naučná stezka a alchymistická jizba Mgr. Kellyho

Most, účast na hornických pivních slavnostech

Publikační činnost členů ZO ČSS 4-03

- [1.] Jaroslav Kukla ml.: Ze zákulisí a jeviště setkání 2017 – Speleo 73/2018, str. 39–43
- [2.] Jaroslav Kukla ml.: Osobnost a život Rudolfa Hankeho, horolezce, který si stál za svým – Děčínské vlastivědné zprávy (DVZ) 1/2017, str. 38–41
- [3.] Jaroslav Kukla ml.: Kořenové útvary v jeskyních a převisech v NPR Kaňon Labe – Sborník Severočeského muzea, Přírodní vědy 1/2017
- [4.] Jaroslav Kukla ml.: Nové aspekty návštěvnosti jeskyní v NPR Kaňon Labe – Ochrana přírody 2/2017
- [5.] Jaroslav Kukla ml.: Stopy historie objevování a návštěvnosti jeskyní Labských pískovců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX - 2015“, strana 70–82
- [6.] Jaroslav Kukla ml.: Uvnitř pomníku Mistra Jana Husa – článek, Speleo č. 64/2014, strana 51–55
- [7.] Jaroslav Kukla ml.: Cesta do podsvětí, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2007
- [8.] Jaroslav Kukla ml.: Hluboká Ostrovská jeskyně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Duben 2008
- [9.] Jaroslav Kukla ml.: Rudolf Hanke – rodák z Labské Stráně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Prosinec 2008
- [10.] Jaroslav Kukla ml.: Pseudokrasové jeskyně Labských pískovců, seminární práce Universita Karlova v Praze, Ochrana životního prostředí. Praha 2008
- [11.] Jaroslav Kukla ml.: Kabinet přírodovědy, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2009
- [12.] Jaroslav Kukla ml.: Řízení skal v Labáku, článek na webovém serveru horolezeckého oddílu Dolní Žleb Company (www.dolnizlebcompany.cz), 2009
- [13.] Jaroslav Kukla ml.: Štířenky jako obyvatelé jeskyní, článek v časopise Vesmír, 4/2012
- [14.] Jaroslav Kukla ml.: Návštěvnost vybraných pseudokrasových jeskyní v NPR Kaňon Labe, Abstrakt v konferenčním sborníku, Odborná konference Výzkum v podzemí, 2012
- [15.] Jaroslav Kukla ml.: Caves of the Elbe sandstone region (s.35–41) in J. Adamovič eds. Sandstone caves and rock cities of Bohemia – ISBN 978-80-87857-11-3, 2013
- [16.] Jaroslav Kukla ml.: O lezení na pískovcích, článek v časopise Vitamín KŘ 2013, str. 12 a 13
- [17.] Jaroslav Kukla ml.: Antropogenní pseudokrasová jeskyně v Doubí – článek, Speleo č. 62/2013
- [18.] Jaroslav Kukla ml.: 100. let od prvních sestupů do jeskyní v kaňonu Labe – Děčínské vlastivědné zprávy 2/2012 – str. 48–51
- [19.] Jaroslav Kukla ml.: Nevšedně pružný výtvar pavouka Meta menardi – časopis Vesmír 92/2013
- [20.] Jaroslav Kukla ml.: Ovzduší v jeskyních aneb Dvě strany jedné mince – časopis Vesmír 91/2012
- [21.] Jaroslav Kukla ml.: Prozradí nám čajové pytlíky více o globálním oteplování? – časopis Vesmír 93/2014
- [22.] Jaroslav Kukla ml.: Hodnocení vlivu návštěvnosti na vybrané jeskyně s využitím GIS – Diplomová práce – Universita Karlova v Praze – 2013
- [23.] Miroslav Veselý: Dobývání a zpracování železné rudy v západní části CHKO Labské pískovce z pohledu vlastivědců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX - 2015“, strana 108 – 156
- [24.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na železnou rudu v západní části CHKO Labské pískovce mezi léty 1870–1895 podle archivních pramenů – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska

- IX - 2015“, strana 203 – 245
- [25.] Miroslav Veselý: „Zlaté díry“ u Františkova nad Ploučnicí – DVZ XIV, č. 1/2004, str. 12-18, 2x plánek, 3x foto.
- [26.] Miroslav Veselý: Jeskyně na skalním hradu Šauenštejnu v Českém Švýcarsku – DVZ IX, č. 1/1999, str. 43-47, 3x plánek.
- [27.] Miroslav Veselý: Jeskyně v areálu fluoritových dolů na Děčínském Sněžníku. DVZ IX, č. 3/1999, str. 29-36, 6x plánek.
- [28.] Miroslav Veselý: Nová jeskyňka v Bechlejovické stěně. DVZ XVIII/XIX, roč. 1997, č. 2/3 1997, str. 51-52, 1x plánek, 1x foto.
- [29.] Miroslav Veselý: Jeskyně na Chlumu u Děčína. DVZ roč. 1997, č. 1-XVII, str. 22-25, 2x plánek, 1x foto.
- [30.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (na Schieferbergu) DVZ XII, č. 2/2002, str. 45-47, 1x plánek, 1x foto.
- [31.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (u tunelu) DVZ IX, č. 4/1999, str. 49-52, 1x plánek, 2x foto.
- [32.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. DVZ XVII, č. 1/2007, str. 22-29, 4x foto.
- [33.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. SPELEO č. 48/2008, str. 22-29, 4x foto.
- [34.] Miroslav Veselý: Jeskyňka u Valkeřic. DVZ X, č. 3/2000, str. 41-42, 1x foto.
- [35.] Miroslav Veselý: Jeskyně v masivu Děčínského Sněžníku. Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1988, str. 19-24, 3x plánek.
- [36.] Miroslav Veselý: Štola ve Velichově u Velkého Března. Spelofórum roč. 23/2004, str. 38 a 39, 1x plánek.
- [37.] Miroslav Veselý: Stinné stránky hnědouhelného dolování na Děčínsku. Severočeský magazín z 19.září 1997, kapitola Děčínsko, str. 8.
- [38.] Miroslav Veselý: Důl „Anton Segen Gottes“ ve Světlinách u Dolního Podluží – Bezděz 9/2000, str. 137-157, 1x plánek, 1x foto.
- [39.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání hnědého uhlí v okolí Varnsdorfu mezi roky 1891-1909 – Mandava 2004, str. 19-27, 2x mapka.
- [40.] Miroslav Veselý: Historie starších pokusů kutání hnědého uhlí ve Varnsdorfu je bohatá. Deníky Bohemia ze dne 2.-3. března 1999, roč. VII, č. 51.
- [41.] Miroslav Veselý: Hledání uhlí ve Varnsdorfu ve 20. letech 20. století – Mandava 2005, str. 60-64.
- [42.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy a hnědouhelné doly ve Verneřicích – DVZ XV, č. 1/2005, str. 32-45, 2x plánek.
- [43.] Miroslav Veselý: Hnědouhelné doly u Dolního Podluží – Bezděz 10/2001, str. 105-117, plánek.
- [44.] Miroslav Veselý: Historie dolování uhlí ve Varnsdorfu do roku 1892 – Bezděz 12/2003, str. 179-211, 2x plánek.
- [45.] Miroslav Veselý: Pokusy o dolování hnědého uhlí u Horní Police a Žandova. Bezděz 11/2002, str. 103-120, plánek
- [46.] Miroslav Veselý: Dolování hnědého uhlí u Malé Veleně na Děčínsku. Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích č. 25/2004, str. 37-64.
- [47.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy na hnědé uhlí u Velkého Března – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích, č. 26/2006, str. 61-107, plánek.
- [48.] Miroslav Veselý: Snahy o nalezení uhlí v obci Doubice v letech 1872 až 1882 – Mandava 2008, str. 60-70, 1x plánek.
- [49.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Deníky Bohemia z 11. června 1999, roč. VII, str. 11.
- [50.] Miroslav Veselý: Mlýnský příkop u Starého Šachova – DVZ XI, č. 4/2001, str. 43-48, 2x plánek, 1x foto.
- [51.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Almanach ke 130. výročí

- povýšení Varnsdorfu na město. Kruh přátel muzea Varnsdorf, 1998, str. 85-94, 1x plánek.
- [52.] Miroslav Veselý: Doly Anton a Paulus v Merbolticích – DVZ XII, č. 3/2002, str. 23-36, 2x plánek.
- [53.] Miroslav Veselý: Dolování uhlí na vrchu Chlum v Děčíně (část Marjanín), Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 5. ročník, str. 2-17, 3 plánky. Jeseník 1999.
- [54.] Miroslav Veselý: Dobývání uhlí u Starého Šachova – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích 23/2000, str. 45-53, 1x foto.
- [55.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na hnědé uhlí ve Studánce u Rumburka – Mandava 2007, str. 39-54, 2x plánek.
- [56.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský uhelný důl na Chlumu u Marjanína – DVZ X, č. 4/2000, str. 3-17, 4x plánek.
- [57.] Miroslav Veselý: Pokusné dolování uhlí v Malé Veleni -17. března 1998, str. 8.
- [58.] Dtto pokračování ze 17.března 1998 – 18. března 1998, str. 8.
- [59.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy o obnovu dolování ve Varnsdorfu. Deníky Bohemia z 11.června 1999, str. 11.
- [60.] Miroslav Veselý: Varnsdorf, město průmyslu a zahrad. TOS Varnsdorf, spol. s.r.o. REMA 93, Česká Lípa 2003, str. 336 až 339.
- [61.] Miroslav Veselý: Lužické hory, mapa 1 : 50 000 – zákresy hnědouhelných dolů. Autorství odepřeno.
- [62.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy v Ludvíkovicích u Děčína. DVZ XIX, č. 1/2009, str. 54-63. 2x foto, 2x plánek.
- [63.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova (s M.Plekancem) – Minulosti Českého Švýcarska II/2003, str. 65-73, plánek
- [64.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova – DVZ XIII, č. 3/2003, str. 20-26, 4x plánek, 1x foto. M.Plekanec se mnou.
- [65.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M.Plekancem) – DVZ VIII, č. 3/1998, str. 23-34, 8x plánek, 1xfoto /můj plánek největšího kutiště není přesný/.
- [66.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M.Plekancem) – Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 6-19, 9x plánek.
- [67.] Miroslav Veselý: Dolování u Šluknova. Svět v podzemí. Knihovna ČSS, svazek 25, Praha 1995, str. 44-48, plánek
- [68.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání rud v areálu doubické vápenky. Minulosti Českého Švýcarska V, str. 72–93. 2x mapka, 6x foto.
- [69.] Miroslav Veselý: Počátky dolování niklové rudy v saském Sohlandu a v Rožanech u Šluknova. Mandava 2009, str. 59-72. 3x důlní mapa.
- [70.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – DVZ X, č. 2/2000, str. 26-47, 6x plánek, 2x foto.
- [71.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – Speleofórum 2000, str. 38-47, 6x plánek.
- [72.] Miroslav Veselý: Podzemí města Rumburka a hledání drahých kovů v Rumburku a Horním Jindřichově, DVZ XIII,č. 4/2003, str. 35-49, 1x plánek, 4x foto.
- [73.] Miroslav Veselý: Městské podzemí ve Šluknově. DVZ roč. XIV, č. 2/2004, str. 34-38, 2x plánek.
- [74.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. DVZ VIII, č. 1/1998, str. 41-45, 4x plánek.
- [75.] Miroslav Veselý: „Umělé jeskyně“ ve Velenicích. Speleofórum 1992, str. 62 a 63.
- [76.] Miroslav Veselý: Podzemí děčínského zámku. Speleofórum 95, str. 19 a 20.
- [77.] Miroslav Veselý: Historické podzemí Šluknova. Speleoforum roč. XVIII. ČSS 1999, str. 30 až 33, 1x plánek.
- [78.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 28-31.
- [79.] Miroslav Veselý: Senzace, která se nekonala, aneb pohled jeskyňáře – 23. ledna 1998, str. 8
- [80.] Miroslav Veselý: Podzemí Šaunštejna. Průboj, po 16. leden až únor 1988

- [81.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. DVZ XII, č. 1/2002, str. 19-29, 3x plánek, 1x foto.
- [82.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. Speleofórum 2001, str. 33-38, 2x plánek, 2x foto.
- [83.] Miroslav Veselý: Stříbrné doly u Jedlové. Bezděz 8/1999, str. 97-117. /Text hovoří „u Jedlové“, plánek „u Kytlic“/.
- [84.] Miroslav Veselý: Ještě jednou k vlašským znamením na Sněžníku – Děčínský deník z 23. ledna 1998, str. 8
- [85.] Miroslav Veselý: Bukové skály skrývají řadu tajemství. Českolipský deník 11. srpna 1998, str. 8.
- [86.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení se vyskytují v Bukových skalách u Jedlové. Děčínský deník 23. července 1998, str. 8.
- [87.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení v Kytlické hornatině. Děčínský deník 24. září 1998, str. 8.
- [88.] Miroslav Veselý: Stříbrná štola ve Stříbrných stěnách – Sč. Deník, 20.-21. října 1990, roč. 1, č. 169, str. 16
- [89.] Miroslav Veselý: Bukové skály u Jedlové. Lužické a Jizerské hory č. 1/1999, str. 7, plánek, náčrty.
- [90.] Miroslav Veselý: „Soví kámen“ u Ludvíkovic. DVZ XVIII, č. 1/2008, str. 33-38, 1x plánek, 2x foto.
- [91.] Miroslav Veselý: „Moučné pytle“ u Boletic a Starého Šachova. DVZ XVII, č. 2/2007, str. 34-36, 2x foto.
- [92.] Miroslav Veselý: Netopýři na náš stůl. Speleo č. 53/2009, str. 57.
- [93.] Miroslav Veselý: Netopýři na severu Čech. Průboj 2.-3. září 1989, roč. 41, č. 207, str. 16.
- [94.] Miroslav Veselý: Kořenové stalagmity v labských pískovcích. Živa č. 4/1990, str. 154 a 155, 1x foto.
- [95.] Miroslav Veselý: Pozor na „kořenáče“. Průboj z 10.-11. června 1989, str. 16, roč. 41, č. 135.
- [96.] Miroslav Veselý: Nevstupujte do podzemí. Průboj 30.-31. leden 1988, roč. 40, č. 24, str. 10
- [97.] Miroslav Veselý: Zrušen bez náhrady – o podzemí kláštera v Jablonném v Podještědí. Průboj
- [98.] Miroslav Veselý: Setkání jeskyňářů. Průboj z 3.5.1988
- [99.] Miroslav Veselý: Speleologie na Děčínsku. DVZ 1996, č. 4-XVI, str. 16-22, 1x plánek, 3x foto.
- [100.] Miroslav Veselý: Pokus o dolování rud v areálu Vápenky u Doubice. Sborník k historii Českého Švýcarska (IV)
- [101.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XVIII, č. 2/2008, str. 69 až 78, 2x plánek, 2x foto.
- [102.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně na Děčínsku. Speleo č. 53/2009, str. 25 až 32. 2x plánek, 4x foto.
- [103.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy na drahé kovy v Podmoklech a objev zlata v Děčíně-Rozbělesích. DVZ č. 2/2009.
- [104.] Miroslav Veselý: Loupežnická jeskyně u Velkého Března z pohledu historických zpráv a pověstí. Speleo č. 54/2010.
- [105.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský důl na olověnou rudu v Novém lomu na Vápence u Doubice. Minulosti Českého Švýcarska VI/2010.
- [106.] Miroslav Veselý: Rudný důl „Tomas-Seegengottes“ v Krásné Lípě na Děčínsku. Sborník Minulosti Českého Švýcarska X/2016, str. 51-65, 2 plánky
- [107.] Miroslav Veselý: Objevy uhlí v rokli Loubského potoka u Děčína. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XXV, č. 1/2016, str. 12-33. 5 fot, 3 mapové a textové přílohy.
- [108.] Miroslav Veselý: Recenze publikace Jeskyně Ústeckého kraje. DVZ č. 2/2009.
- [109.] Miroslav Veselý – spolupráce na publikaci Minerály Českého středohoří, rok vydání 2017
- [110.] Petr Havránek: Chráněná krajinná oblast Lužické hory, Památky a příroda 4, Praha, 1982
- [111.] Petr Havránek: Dutý kámen, Památky a příroda 1, Praha, 1982
- [112.] Petr Havránek: Geologie Lužických hor, Bezděz 4, Česká Lípa, 1996
- [113.] Petr Havránek: Skalní brána, Bezděz 7, 1998
- [114.] Petr Havránek: Dobývání železných rud v okolí Mařenic, Bezděz 4, 1996
- [115.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Janovic v Podještědí, Bezděz 8, 1999
- [116.] Petr Havránek, Fabiánek, Brzák: Jeskyně na Milštejně, Bezděz 9, 2000

- [117.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Valtinova a Kunratic, Bezděz 9
- [118.] Petr Havránek, Plekanec, Štika: Nové poznatky o dobývání a zpracování železných rud v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [119.] Petr Havránek: Jeskyně Okno v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [120.] Petr Havránek: Milíře u Horní Světlé, Bezděz 11, 2002
- [121.] Petr Havránek: Lužické hory, in: Železivce České křídové pánve, s. 56-72, Knihovna ČSS 18, Zlatý kůň, Praha 2002
- [122.] Petr Havránek: Atraktivní železivce, Bezděz 12, 2003
- [123.] Petr Havránek: Nové pece u Milštejna, Bezděz 12, 2003
- [124.] Petr Havránek: Milíře na Weberbergu a v Milířské dolině, Bezděz 13, 2004
- [125.] Petr Havránek, Adamovič: Prokřemenění pískovců na Milštejně v Lužických horách, Bezděz 14, 2004
- [126.] Petr Havránek a kolektiv: Lužické hory, Česká geologická služba, 2006
- [127.] Petr Havránek: Skalní mísy v Lužických horách?, Bezděz 15, 2006
- [128.] Petr Havránek: Pivovarské sklepy v Mimoní, Bezděz 16, 2007
- [129.] Petr Havránek: Skalní reliéfy u Mařenic, Bezděz 16, 2007
- [130.] Petr Havránek, Brzák, Fabiánek: Podzemí Šluknovska a Lužických hor, ZO ČSOP Netopýr Varnsdorf, 2007
- [131.] Kühn, P., Adamovič, J., Havránek, P.: Geologische Aspekte der Eisenerz-Bergbau in der Sandsteinem den Lausitzer Kreide. Geol. Saxonica, 46/47, 125-137, Dresden, 2001
- [132.] Petr Havránek: Historické mapování, in: Krajina od poznání k integraci, s. 37, MŽP, Praha 2002
- [133.] Adamovič, J., Havránek, P.: Siliceous karst in the Lužické hory Mts., northern Bohemia. Proceedings of the 8th International Symposium, on Pseudokarst. Slovak Caves Administration, Liptovský Mikuláš, 2004
- [134.] Adamovič, J., Mikuláš, R., Cílek, V.: Atlas pískovcových skalních měst, Academia, Praha 2010, (Petr Havránek dodal pouze! cca 10 fotografií)
- [135.] Jaroslav Kukla st.: Sestup na dno nehlubší jeskyně v Čechách, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [136.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z Labského údolí – Jeskyně, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 3/2009
- [137.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Vojenské opevnění z roku 1938, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 4/2009
- [138.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Pověsti, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 1/2010
- [139.] Jaroslav Kukla st.: Závěrečná zpráva ze speleologického průzkumu – historické podzemí pod silnicí v obci Ploskovice, 4 stránky, 2 mapy, 30 fotografií - 6.6.2014
- [140.] Jaroslav Kukla st.: Děčínští jeskyňáři slaví kulaté výročí, Příspěvek do Děčínských vlastivědných zpráv k 25. výročí založení ZO ČSS 4-03 Labské pískovce.
- [141.] Jaroslav Kukla st.: Temný přízrak brdských lesů, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [142.] Jaroslav Ploch: Jeskyňářství v Ostrově – článek na webovém portálu horolezeckého oddílu HO Bořeň (2014) <http://boren.wz.cz/prectete143.htm>

2018

Speleologická skupina ZO ČSS 4-03 se v roce 2018 zabývala objevováním, průzkumem, a mapováním pseudokrasových jeskyní, sčítáním netopýrů ve vybraných lokalitách a úklidem jeskynních prostor.

V Loupežnické jeskyni bylo na základě předešlého mapování objeveno pokračování hlavní rozsedliny a doposud známá délka jeskyně tak byla prodloužena přibližně o 10 m. V Jeskyni Otto Mortzsche byla prozkoumána nedávno objevená část a v ní nalezena puklina se sedimentární výplní bohatou na ulity měkkýšů a kosti netopýrů. V Ledové jeskyni bylo objeveno dosud neznámé pokračování se zajímavými fosiliemi nazvané jako Černá mušle. Nedávno objevená suťová jeskyně Přesýpací svět byla prodloužena

objevením dalších prostorů o 10 m.

Již tradičně se členové ZO podíleli na sčítání letounů a biologickém průzkumu. V druhé polovině roku byl spuštěn projekt měření teploty pomocí dataloggerů, které pravidelně zapisují data o teplotě v 11 jeskyních v NPR Kaňon Labe. Cílem je porovnat teplotní dynamiku jeskyní v souvislosti s teplotní dynamikou okolního prostředí. Měření je plánováno po dobu minimálně jednoho roku. S Jiřím Adamovičem z Geologického ústavu AV probíhá spolupráce na výzkumu zjištění vzniku a původu minerálních útvarů na stěnách pískovcových jeskyní, jehož výsledky je v plánu publikovat ve formě odborného článku v mezinárodním vědeckém časopise.

Přehled akcí realizovaných členy ZO ČSS 4-03 v roce 2018

Janská, prohlídka podzemí bývalého úložiště pohonných hmot

Moravský Kras, jeskyně Pekárna, Netopýrka, Jezevčí, Malčina, Švédův stůl

Německo – Nürnberg, Kunstbunker - 2. Světová válka – Obere Schmietgasse 52

Třeboň, Schwarzenberská hrobka

Řež – Větrušice, jeskyně Drábovna

Děčín, průzkum podzemí Folknářského potoka

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – sčítání netopýrů

Labské údolí, Pytlácká jeskyně – sčítání netopýrů

Labské údolí, J. Kabinet přírodovědy – sčítání netopýrů

Labské údolí, J. Přesýpací svět – sčítání netopýrů

Labské údolí, J. Dech Sv. Vojtěcha – sčítání netopýrů

Labské údolí, J. Dech Sv. Vojtěcha – průzkum jeskyně

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – kontrola

Krušné hory, průzkum štoly Barbora

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – návštěva a úklid prostor

Krkonoše, rekognoskace přístupových cest k jeskyni Krakonošova zahrádka

Krkonoše, rekognoskace vstupů do důlního díla pod Kotlem

Moravský Kras, návštěva jeskyně Balcarka

Moravský Kras, návštěva jeskyně Punkevní

Moravský Kras, návštěva jeskyně Sloupsko - Šošůvská

Mnichov, ZČ kraj – Mnichovské mumie

Velešov, průzkum sklepení zříceniny hradu

Rychnov nad Kněžnou, zaměření historické odvodňovací štoly pod náměstím

Rudoltice u Lanškrouna, zaměření podzemí pod zámekem

Tuchoměřice, průzkum podzemní pískovny

Srbsko – Český Kras, pátrání po „Bájně štole“

Libyně – návštěva podzemní krypty pod kostelem Sv. Jiljí

Křtiny – návštěva podzemní krypty pod Chrámem Panny Marie

Moravský Kras – návštěva jeskyně Býčí skála

Moravský Kras – návštěva bývalé podzemní nacistické továrny u jeskyně Býčí skála
Brno – Kraví hora, průzkum protiletectkých krytů z 2. Sv. války
Praha – návštěva historického podzemí paláce ERICSSON
Praha – návštěva podzemního protiletectkého krytu pod hotelem INTERNACIONAL
Praha – vyhledávání zaniklých protiletectkých krytů z 2. světové války
Praha – návštěva historických kanalizačních stok
Kokořín – návštěva skalního hradu Nedamy, průzkum skalních obydlí v okolí
Kolín – vyhledávání zaniklých protiletectkých krytů z 2. světové války
Tišnov – odstranění závalu v chodbě Naděje v Královce
Tišnov – prohlídka závrtů Člupek a Agris na Harbešské planině
Jasenice u Třebíče, průzkum jeskyně Jezevčí díra
Valeč, Rekognoskace vstupů do zaniklých pivovarských sklepů v zahradě zámku
Stará Oleška – pátrání po zaniklé štolě SAXONIA
Stříbrná Skalice – pátrání po štolách na těžbu stříbra
Dubí u Teplic – návštěva krypty Clary Aldringenů pod kostelem Neposkvrněného Početí Panny Marie
Jenštejn – průzkum podzemí v okolí hradu
Stará Brázdím – vrch Kuchyňka, vyhledání protiletectkého krytu radiační hlásné sítě z 60. let 20. století
Brno – průzkum bývalé nacistické podzemní továrny „Stránská skála“
Plasy – prohlídka podzemí kláštera
Čistá u Rovné – prohlídka cínového dolu Jeroným
Plasy – prohlídka krypty Metternichů
Žlutice – Skoky – průzkum odvodňovacích štol pod klášterem
Kuřim – průzkum podzemních štol pod vrchem Záruba
Kadaň – rekognoskace terénu, lokalizace podzemních objektů
Bílek u Chotěboře – prohlídka zákopového krytu
Teplá – prohlídka podzemí kláštera
Moravský Kras – lokalizace polohy jeskyní v okolí jeskyně Výpustek – Drátenická, Malá Drátenická, Jurová, Jestřábka, Kanibalka, Arnoštka, Vinckova
Horní Mlýn u Chotěboře – lokalizace zasypané štoly po těžbě Uranu
Jílové u Děčína – Martiněves – prohlídka podzemí Kamenného dvora
Příbram – Svatá Hora – prohlídka krypty pod severním ambitem
Praha – průzkum zaklenuté části potoka Botiče v Michli
Buštěhrad – lokalizace vstupů do podzemí Buštěhradského potoka
Okoř – lokalizace vstupu do podzemní chodby hradu
Vápenka, revize štoly, geol. mapování povrchu
Štola Berghaus, dokumentace po odčerpání

Lemberk, revize podzemí pivovaru
Štola Knížecí, revize
Milštejn, revize jeskyně Kovárna
Erbstollen, Neustadt, Sasko, povrchová situace středověkého dolu na zlato
Český ráj, Klokočky 2019, jeskyně Krtola
Tábor, prohlídka podzemí
Údolí Ohře, štola Vildenava
Labské pískovce, revize Stříbrné štoly
Lužické hory, prohlídka vulkanických varhan a lomu pod Dymníkem
Sasko, Elbsandsteingebirge – Hinterhermsdorf – návštěva Reisseckhöhle
Brtníky, návštěva Soví jeskyně
Skalice u České Lípy, rekognoskace terénu, vyhledávání podzemních prostor – skalní byty
Sasko, Elbsandsteingebirge – Hohnstein, vyhledávání jeskyní v okolí hradu
Šumava, Utajená obrana železné opony – část Belveder, prohlídka Bunkrů
Krušné hory, Hřebečná – rekognoskace vstupu do dolu Schlick
Benešov nad Ploučnicí-údolí Ploučnice – hledání jeskyní v neovulkanitech a kutacích prací
Děčín, Labské nábřeží – štola výtahu na Pastýřskou stěnu jako hornické dílo – rekognoskace terénu (M.Veselý)
Děčín-Dolní a Horní Oldřichov, Bynov – hledání a orientační dokumentace jeskyní a kutacích prací v okolí železniční tratě a Jeleního potoka, prohlídka nestabilních skalních svahů
Děčín, Stoličná hora – objevení dalších kutacích pokusů na Fe rudy, objev skalního okna
Děčín-Loubí – vyhledání dolu na vápenec, sondy a odběr vzorků hornin z odvalů, orientační průzkum okolních kutných pokusů – podzemní část dolu již nepřístupná
Děčín-Bynov – vyhledání a orientační dokumentace dobývek Fe rud na Froschbergu
Děčín-Horní Žleb a Přípeř – vyhledání a orientační dokumentace dobývek Fe rud
Děčín-Horní Žleb a Přípeř – pokus o otvírku jímací štoly, kontrola stavu podzemního vodojemu
Děčín-Horní Žleb a Přípeř – hledání pseudokrasových jevů, objev suťové jeskyně na potůčku Ostružník, puklinové jeskyňky u Koellbornu, dvou jeskyní nad vyhlídkou Přípeř
Děčín-Maxičky – hledání dobývek Fe rud
Dobrná-Samota – hledání sklípku a pozůstatků kutacích prací
Dobrná, Dobranský potok – marné hledání údajné podzemní chodby, prohlídka 2 lomů, objev 4 jeskyní v neovulkanitech
Dobrná, vrch Špičák – objevení malých kutacích prací
Huntířov, Popovičský vrch – hledání kutacích pokusů a třetihorních zkamenělin, dokumentace kutných prací
Těchlovice-Přední Lhota – revize hlavní štoly v kamenolomu, 2. štola již nenalezena, průzkumná šachta odtěžena, marné hledání 3. štoly, objev malých kutacích prací v okolí
Jílové u Děčína – vyhledání a orientační dokumentace dobývek Fe rud, kontrola areál štoly č. 3

fluoritového dolu

Jílové-Kamenná – vyhledání a orientační dokumentace dobývek Fe rud

Ludvíkovice-Folknáře, Pustý vrch – kontrola známých jeskyní a hledání dalších jeskyní a pseudokraskových jevů. Velká trpasličí jeskyně – kontrola stavu netopýrů, kontrola návštěvní knihy. Malá trpasličí jeskyně opakovaně nenalezena.

Ludvíkovice-Folknáře, Pustý vrch – objev dalších kutacích prací, kontrola ilegálního lomu na zeolity

Ludvíkovice-Folknáře, Sokolí vrch – kontrola uhlonosných vrstev

Ludvíkovice – kontrola sesuvného bloku nad Volským dolem, marné hledání viklanu

Martiněves u Jílového – hledání a orientační dokumentace kutacích pokusů na Fe rudy

Modrá u Jílového – hledání a orientační dokumentace kutacích pokusů na Fe rudy a hnědé uhlí

Modrá u Jílového – vyhledání místa kutací šachty na hnědé uhlí postižené důlním neštěstím

Modrá-Kamenec – průzkum terénů s pracemi na hnědé uhlí a Fe-rudy

Libouchec – objevení stařin a orientační dokumentace dobývek Fe rud

Tisá, Tiské stěny – vyhledání stařin a orientační dokumentace dobývek Fe rud, objevení zbytků kamenné stavby /cáchozna? /

Tisá, údolí Olšového potoka – vyhledání starých kutacích prací na Fe rudy

Tisá – Antonínov – objevení stařin a orientační dokumentace dobývek Fe rud, hledání pozůstatků kutacích prací na hnědé uhlí

Rájec u Tisé – vyhledání stařin a orientační dokumentace dobývek Fe rud

Sněžník – vyhledání a orientační dokumentace dobývek Fe rud v okolí obce

Sněžník – kontrola stavu druhohorních zkamenělin hvězdic pod rozhlednou, zjištěna existence malých jeskyněk zde

Sněžník – vyhledání a orientační zakres 6 jeskyní, kutné jámy a lesního objektu v místě Pod skalami, hledání skalních rytin

Panenská (Krušné hory) – orientační průzkum terénu, zjištěn výskyt kutacích pokusů

Petrovice, Mordovna (Krušné Hory) – hledání kutacích prací

Horní Jílové (České středohoří) – vyhledání a orientační dokumentace kutacích prací na hnědé uhlí

Horní Jílové (České středohoří) – ověřování výskytu třetihorních zkamenělin-lokalita nenalezena

Františkov nad Ploučnicí – prohlídka lůmku s vějířovitou sloupcovou odlučností pod hradem Ostrý, lůmků a štolek drážního tunelu, kontrola výskytu netopýrů

Františkov nad Ploučnicí – revize stavu tzv. „Zlatých děr“, kontrola netopýrů, objevení štolky a kutacích pokusů na rudy nad „Zlatými dírami“

Kamenická Stráň u Růžové, Eisenberg – vyhledání dvou hald, objev kutacích prací nad Schindelgrundem

Růžová, Růžovský vrch – hledání kutacích prací

Růžová, Pastevní vrch – kutné jámy byly zasypány

Horní Krupka – orientační dokumentace pozůstatků kutacích děl na Sn-W rudy

Fojtovice (Krušné hory) – prohlídka revíru Günther, vyhledání úvodního kutného díla dolu „Ferdinand“

Fojtovice-Holý vrch, Sedmihůrská cesta, Fojtovická pláň (Krušné hory) – hledání Schillerovy-Lenhar-
tovy štoly, objev malých kutacích prací

Velká Veleň – kontrola uzavření vodní-uhelné štoly. Revize stavu a výskytu netopyrů v suché uhelné
štolě pod Strážním vrchem (9 ex. vrápence malého)

Velká Veleň, Malá Veleň – hledání třetihorních zkamenělin, kutacích prací a pseudokrasových jevů,
objevení a orientační dokumentace dalších vodopádů v rokli bezejmenného potoka

Děčín-Boletice, Lesní Mlýn, Lesná u Boletic – hledání kutacích prací v údolí Kameničky

Nová a Stará Bohyně u Mašovic – orientační prohlídka terénu s výhradními kutišti na hnědé uhlí

Líska u České Kamenice-Křížový Buk, Černý vrch, Široký kopec, Chřibský vrch – hledání kutacích prací
a pseudokrasových jevů v neovulkanitech i pískovcích, bunkry opevnění ŘOP, objev kutacích prací na
Fe rudy, dokumentace

Chřibská-Na Širokém, Na Beitlichu – prohlídka pískovcových lomů-objev malé jeskyně a skalních rytin,
vyhledání Šafařovy jeskyně a studánky, hledání Medvědí díry, Mordových děr, skalního hříbu a vodo-
pádu, hledání kutacích pokusů a orientační dokumentace

Jedlová (Lužické hory) – bunkry opevnění ŘOP

Brniště-Hlemýždí – skalní místnosti, lůmek, plastiky v pískovcích

Abertamy, Kouty, areál dolu Šlik – odkrývaná štola zatopena vodou téměř pod strop

Abertamy, Hřebečná – obhlídka přístupnosti štoly Anna – zcela zavalena

Abertamy, Roosweltaova ulice č.p. 64 – marné hledání vstupu do staré štoly

Vršek u Abertam – areál dolu „Barbora“, hledání kutacích prací v okolí, objev stařin tamtéž

Pernink – staré odvaly u silnice na Abertamy

Zahrádky u České Lípy – prohlídka sklepení zámku, lomy a skalní místnosti v údolí Robečského po-
toka, objev 2 puklinových jeskyní v údolí potoka, sklípky ve dvorech domků na okraji obce

Vinařice – areál dolu „Mayrau“ se štolou Helena

Žižice-Drnov u Slaného – kryt protiletectké vzdušné ochrany, muzeum

Brandýsek u Kladna – areál uhelného dolu „Michal“

Vilémov/Dolní Poustevna, – hledání kutacích prací na spáleném vrchu

Dolní Poustevna – hledání kutacích prací na Širokém vrchu, v okolí Čtverce a na Ferdinandově výšíně,
objev lomových (kutacích) jam a lůmku

Vilémov, Šluknov, Rumburk, Velký Šenov – obhlídka terénu výhrad. kutišť podél železniční) trati

Čistá ve Slavkovském lese – důl Jeroným, vyhledání dědičné štoly, orientační dokumentace kutacích
prací v údolí potoka, pozorovací vojenský kryt, ruiny kamenné budovy v údolí potoka (úpravna rudy?)

Praha – sklepení domu č.p. 12 v Celetné ul. - Muzea tortury

Jílové u Prahy – prohlídka štol „Josef“ a štoly „Halíře I“, prohlídka kutacích prací v okolí štoly „Halíře
I“ a zavalené štoly „Halíře II“

Jílové u Prahy-Žampach – povrchová prohlídka pozůstatků štol

Sasko, Syrau – prohlídka „Drachenhöhle“ + mineralogického muzea

Sasko, Glasshütte – průzkumná kobka v kamenolomu, vstup štoly v údolí potoka ....., marné hledání
jeskyně u drážního tunelu

Sasko, Breitenbrunn – důl St. Christoph na polymetalické rudy + muzeum

Sasko, Antonsthal – areál Muzea Silberwásche, hledání kutacích pokusů na Halsbachu, zavalené štoly a dobývky na Magnetenbergu

Sasko, Johanngeorgenstadt-Altstadt – vyústění komína jedné z uranových šachet

Johanngeorgenstadt-centrum – nynější železárna = dřívější hamr, pražírna pyritu a pece

Sasko, Aue – areál a okolí dolu „Vester“ (F.Mocker, M.Veselý)

Sasko, Pöhla – důl Zinnkammer, areál a dobývky dolu „Morgenstern“

Sasko, Schneckenstein – důl „Grube Tannenberg“ + muzeum

Sasko, Rittersgrün – do podoby štoly stylizovaný památník na hornickou minulost obce, areál Arnoldova hamru

Sasko, Hellendorf – hamergut „Fichte“ a „Klepisch“

Sasko, Hellendorf – vyhledání nálezné jámy a štoly dolu „Gotteszeche“, objevení kutacích prací u Mieth's Ruhe, orientační dokumentace

Sasko, Oelsen – hamerní areál Binhof, hledání kutacích pokusů v okolí

Sasko, Oelsen-Mordgrund – hledání kutacích prací

Sasko, okolí státní hranice Petrovice/Hellendorf, vrchy Lerchenberg a Bockberg – hledání kutacích pokusů

Setkání jeskyňářů

Česko – německé setkání jeskyňářů 2018 - 15.04.2018 – Labská Stráň

Speleofórum – Sloupsko – Šošůvské jeskyně 21.4.2018

Přednášková činnost

Tajemný podzemní svět 18.06.2018 – J. Kukla st. – přednáška o průzkumu podzemních potoků a kanalizačních stok v ČR – AŘ Praha, Zelený pruh 1294/50.

Objevy nových jeskyní

Labské údolí – pravý břeh „Loupežnická jeskyně“ objev nové chodby v severní komínové cestě – cca 15 m

Ostrov u Děčína – objev nové menší jeskyně – pojmenována Hraniční jeskyně (Henke, Hölzl)

Labské údolí – pravý břeh „Jeskyně Otto Mortzsche“ objev nové části se sedimentární výplní bohatou na ulity a kosti netopýrů (Kukla ml s kolegy)

Labské údolí – pravý břeh „Ledová jeskyně“ objev dosud neznámého pokračování jeskyně se zajímavými fosiliemi nazvanými jako Černá mušle (Kukla ml s kolegy)

Labské údolí – pravý břeh „Jeskyně Přesýpací svět“ objev dalších prostorů o délce cca 10 m. (Kukla ml s kolegy)

Spolupráce s jinými organizacemi

ZO 4-03 spolupracuje s NP České Švýcarsko. V rámci této spolupráce se podílí na sčítání netopýrů.

ZO 4-03 má podepsanou dohodu o spolupráci s Hasičským záchranným sborem pro daný region. Smlouva se týká konzultační pomoci při záchranných pracích v jeskyních na území Labských pískovců.

Spolupráce se ZO ČSS 4-01 Liberec, exkurze na místních lokalitách

Spolupráce se ZO ČSS 6-21 Myotis

Spolupráce se speleologickou skupinou ze Saska (Michael Bellmann a kolegové)

Spolupráce s geologicko-paleontologickým oddělením Regionálního muzea v Teplicích v oblasti hnědouhelného dolování a paleontologie v Českém středohoří a v oblasti rudného dolování ve východní části Krušných hor

Spolupráce s geologem Dolů Bílina v oblasti hnědouhelného dolování v Českém středohoří a rudného dolování ve východní části Krušných hor

Navázání spolupráce se skupinou archeologů projektu ArchaeoMontan pro střední Krušné hory

Spolupráce s Českým hydrometeorologickým ústavem – problematika záplav na Labi s dopadem na rudné štoly v Povrlech-Roztokách

Spolupráce s mosteckým pracovištěm Státního oblastního archivu v Litoměřicích

Navázání spolupráce se spolkem Malodoly uhelné, se spolkem Opuštěná důlní díla a dalšími archeology

Získané kvalifikace

Michal Votápka: Oficiální průvodce Národního parku České Švýcarsko.

Jaroslav Kukla ml.: Instruktor skalního lezení v rámci Českého horolezeckého svazu (ČHS).

Petr Havránek: způsobilost závodního pro SDD (§ 3 písm. h) zákona č. 61/1988 Sb.)

Jiné aktivity

Spoluúčast na natáčení filmového dokumentu s názvem „Brány“ o nejnovějších poznatcích ve výzkumu vzniku skalních bran v ČR i ve světě. Režisér M. Janáč. Odvysílala ČT 2 dne 1.1.2018 od 14:45 hodin

Účast na křtu knihy E. Janouška o jeskyňářské expedici do Turecka ALTINBESIK, Praha 4 – Viniční domek

Plavání v Punkvě 7. 10. 2018 – 100 m

P. Havránek – Průběžně výkon funkce závodního dolu Jiřetín p. Jedlovou, štola J. Evangelista, duben–říjen, kontroly: 26. IV.: kontrola stavu dolu Báňskou záchrannou službou DIAMO s.p., Stráž pod Ralskem, 31.VIII.: kontrola stavu dolu Obvodním báňským úřadem v Mostě

Muzeum města Ústí nad Labem – Výstava „Minerály Českého Středohoří“

Spolupráce na publikacích o minerálech a zkamenělinách

Účast na semináři „Jaroslav Hromas – Vodní plavba na Punkvě jako unikátní hornické dílo“

Publikační činnost členů ZO ČSS 4-03

- [1.] Jaroslav Kukla ml.: Ze zákulisí a jeviště setkání 2017 – Speleo 73/2018, str. 39–43
- [2.] Jaroslav Kukla ml.: Osobnost a život Rudolfa Hankeho, horolezce, který si stál za svým – Děčínské vlastivědné zprávy (DVZ) 1/2017, str. 38–41
- [3.] Jaroslav Kukla ml.: Kořenové útvary v jeskyních a převisech v NPR Kaňon Labe – Sborník Severočeského muzea, Přírodní vědy 1/2017
- [4.] Jaroslav Kukla ml.: Nové aspekty návštěvnosti jeskyní v NPR Kaňon Labe – Ochrana přírody 2/2017
- [5.] Jaroslav Kukla ml.: Stopy historie objevování a návštěvnosti jeskyní Labských pískovců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX - 2015“, strana 70–82
- [6.] Jaroslav Kukla ml.: Uvnitř pomníku Mistra Jana Husa – článek, Speleo č. 64/2014, strana 51–55
- [7.] Jaroslav Kukla ml.: Cesta do podsvětí, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2007

- [8.] Jaroslav Kukla ml.: Hluboká Ostrovská jeskyně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Duben 2008
- [9.] Jaroslav Kukla ml.: Rudolf Hanke – rodák z Labské Stráně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Prosinec 2008
- [10.] Jaroslav Kukla ml.: Pseudokrasové jeskyně Labských pískovců, seminární práce Universita Karlova v Praze, Ochrana životního prostředí. Praha 2008
- [11.] Jaroslav Kukla ml.: Kabinet přírodovědy, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2009
- [12.] Jaroslav Kukla ml.: Řízení skal v Labáku, článek na webovém serveru horolezeckého oddílu Dolní Žleb Company (www.dolnizlebcompany.cz), 2009
- [13.] Jaroslav Kukla ml.: Štířenky jako obyvatelé jeskyní, článek v časopise Vesmír, 4/2012
- [14.] Jaroslav Kukla ml.: Návštěvnost vybraných pseudokrasových jeskyní v NPR Kaňon Labe, Abstrakt v konferenčním sborníku, Odborná konference Výzkum v podzemí, 2012
- [15.] Jaroslav Kukla ml.: Caves of the Elbe sandstone region (s.35–41) in J. Adamovič eds. Sandstone caves and rock cities of Bohemia – ISBN 978-80-87857-11-3, 2013
- [16.] Jaroslav Kukla ml.: O lezení na pískovcích, článek v časopise Vitamín KŘ 2013, str. 12 a 13
- [17.] Jaroslav Kukla ml.: Antropogenní pseudokrasová jeskyně v Doubí – článek, Speleo č. 62/2013
- [18.] Jaroslav Kukla ml.: 100. let od prvních sestupů do jeskyní v kaňonu Labe – Děčínské vlastivědné zprávy 2/2012 – str. 48–51
- [19.] Jaroslav Kukla ml.: Nevšedně pružný výtvar pavouka Meta menardi – časopis Vesmír 92/2013
- [20.] Jaroslav Kukla ml.: Ovzduší v jeskyních aneb Dvě strany jedné mince – časopis Vesmír 91/2012
- [21.] Jaroslav Kukla ml.: Prozradí nám čajové pytlíky více o globálním oteplování? – časopis Vesmír 93/2014
- [22.] Jaroslav Kukla ml.: Hodnocení vlivu návštěvnosti na vybrané jeskyně s využitím GIS – Diplomová práce – Universita Karlova v Praze – 2013
- [23.] Miroslav Veselý: Dobývání a zpracování železné rudy v západní části CHKO Labské pískovce z pohledu vlastivědců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX - 2015“, strana 108–156
- [24.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na železnou rudu v západní části CHKO Labské pískovce mezi léty 1870 – 1895 podle archivních pramenů – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX - 2015“, strana 203 – 245
- [25.] Miroslav Veselý: „Zlaté díry“ u Františkova nad Ploučnicí – DVZ XIV, č. 1/2004, str. 12-18, 2x plánek, 3x foto.
- [26.] Miroslav Veselý: Jeskyně na skalním hradu Šauenštejnu v Českém Švýcarsku – DVZ IX, č. 1/1999, str. 43-47, 3x plánek.
- [27.] Miroslav Veselý: Jeskyně v areálu fluoritových dolů na Děčínském Sněžníku. DVZ IX, č. 3/1999, str. 29-36, 6x plánek.
- [28.] Miroslav Veselý: Nová jeskyňka v Bechlejovické stěně. DVZ XVIII/XIX, roč. 1997, č. 2/3 1997, str. 51-52, 1x plánek, 1x foto.
- [29.] Miroslav Veselý: Jeskyně na Chlumu u Děčína. DVZ roč. 1997, č. 1-XVII, str. 22-25, 2x plánek, 1x foto.
- [30.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (na Schieferbergu) DVZ XII, č. 2/2002, str. 45-47, 1x plánek, 1x foto.
- [31.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (u tunelu) DVZ IX, č. 4/1999, str. 49-52, 1x plánek, 2x foto.
- [32.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. DVZ XVII, č. 1/2007, str. 22-29, 4x foto.
- [33.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. SPELEO č. 48/2008, str. 22-29, 4x foto.
- [34.] Miroslav Veselý: Jeskyňka u Valkeřic. DVZ X, č. 3/2000, str. 41-42, 1x foto.
- [35.] Miroslav Veselý: Jeskyně v masivu Děčínského Sněžníku. Sborník Montanisticko-geologické

- nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1988, str. 19-24, 3x plánek.
- [36.] Miroslav Veselý: Štola ve Velichově u Velkého Března. Spelofórum roč. 23/2004, str. 38 a 39, 1x plánek.
- [37.] Miroslav Veselý: Stinné stránky hnědouhelného dolování na Děčínsku. Severočeský magazín z 19.září 1997, kapitola Děčínsko, str. 8.
- [38.] Miroslav Veselý: Důl „Anton Segen Gottes“ ve Světlinách u Dolního Podluží – Bezděz 9/2000, str. 137-157, 1x plánek, 1x foto.
- [39.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání hnědého uhlí v okolí Varnsdorfu mezi roky 1891-1909 – Mandava 2004, str. 19-27, 2x mapka.
- [40.] Miroslav Veselý: Historie starších pokusů kutání hnědého uhlí ve Varnsdorfu je bohatá. Deníky Bohemia ze dne 2.-3. března 1999, roč. VII, č. 51.
- [41.] Miroslav Veselý: Hledání uhlí ve Varnsdorfu ve 20. letech 20. století – Mandava 2005, str. 60-64.
- [42.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy a hnědouhelné doly ve Verneřicích – DVZ XV, č. 1/2005, str. 32-45, 2x plánek.
- [43.] Miroslav Veselý: Hnědouhelné doly u Dolního Podluží – Bezděz 10/2001, str. 105-117, plánek.
- [44.] Miroslav Veselý: Historie dolování uhlí ve Varnsdorfu do roku 1892 – Bezděz 12/2003, str. 179-211, 2x plánek.
- [45.] Miroslav Veselý: Pokusy o dolování hnědého uhlí u Horní Police a Žandova. Bezděz 11/2002, str. 103-120, plánek
- [46.] Miroslav Veselý: Dolování hnědého uhlí u Malé Veleně na Děčínsku. Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích č. 25/2004, str. 37-64.
- [47.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy na hnědé uhlí u Velkého Března – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích, č. 26/2006, str. 61-107, plánek.
- [48.] Miroslav Veselý: Snahy o nalezení uhlí v obci Doubice v letech 1872 až 1882 – Mandava 2008, str. 60-70, 1x plánek.
- [49.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Deníky Bohemia z 11. června 1999, roč. VII, str. 11.
- [50.] Miroslav Veselý: Mlýnský příkop u Starého Šachova – DVZ XI, č. 4/2001, str. 43-48, 2x plánek, 1x foto.
- [51.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Almanach ke 130. výročí povýšení Varnsdorfu na město. Kruh přátel muzea Varnsdorf, 1998, str. 85-94, 1x plánek.
- [52.] Miroslav Veselý: Doly Anton a Paulus v Merbolticích – DVZ XII, č. 3/2002, str. 23-36, 2x plánek.
- [53.] Miroslav Veselý: Dolování uhlí na vrchu Chlum v Děčíně (část Marjánín), Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 5. ročník, str. 2-17, 3 plánky. Jeseník 1999.
- [54.] Miroslav Veselý: Dobývání uhlí u Starého Šachova – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích 23/2000, str. 45-53, 1x foto.
- [55.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na hnědé uhlí ve Studánce u Rumburka – Mandava 2007, str. 39-54, 2x plánek.
- [56.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský uhelný důl na Chlumu u Marjánína – DVZ X, č. 4/2000, str. 3-17, 4x plánek.
- [57.] Miroslav Veselý: Pokusné dolování uhlí v Malé Veleni -17. března 1998, str. 8.
- [58.] Dtto pokračování ze 17.března 1998–18. března 1998, str. 8.
- [59.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy o obnovu dolování ve Varnsdorfu. Deníky Bohemia z 11.června 1999, str. 11.
- [60.] Miroslav Veselý: Varnsdorf, město průmyslu a zahrad. TOS Varnsdorf, spol. s.r.o. REMA 93, Česká Lípa 2003, str. 336 až 339.
- [61.] Miroslav Veselý: Lužické hory, mapa 1 : 50 000 – zákresy hnědouhelných dolů. Autorství odepřeno.
- [62.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy v Ludvíkovicích u Děčína. DVZ XIX, č. 1/2009, str. 54-63. 2x foto, 2x plánek.
- [63.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova (s M. Plekancem) – Minulosti Českého Švýcarska

- II/2003, str. 65-73, plánek
- [64.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova – DVZ XIII, č. 3/2003, str. 20-26, 4x plánek, 1x foto. M. Plekanec se mnou.
- [65.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M. Plekancem) – DVZ VIII, č. 3/1998, str. 23-34, 8x plánek, 1xfoto /můj plánek největšího kutiště není přesný/.
- [66.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M. Plekancem) – Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 6-19, 9x plánek.
- [67.] Miroslav Veselý: Dolování u Šluknova. Svět v podzemí. Knihovna ČSS, svazek 25, Praha 1995, str. 44-48, plánek
- [68.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání rud v areálu doubické vápenky. Minulosti Českého Švýcarska V, str. 72–93. 2x mapka, 6x foto.
- [69.] Miroslav Veselý: Počátky dolování niklové rudy v saském Sohlandu a v Rožanech u Šluknova. Mandava 2009, str. 59-72. 3x důlní mapa.
- [70.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – DVZ X, č. 2/2000, str. 26-47, 6x plánek, 2x foto.
- [71.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – Speleofórum 2000, str. 38-47, 6x plánek.
- [72.] Miroslav Veselý: Podzemí města Rumburku a hledání drahých kovů v Rumburku a Horním Jindřichově, DVZ XIII, č. 4/2003, str. 35-49, 1x plánek, 4x foto.
- [73.] Miroslav Veselý: Městské podzemí ve Šluknově. DVZ roč. XIV, č. 2/2004, str. 34-38, 2x plánek.
- [74.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. DVZ VIII, č. 1/1998, str. 41-45, 4x plánek.
- [75.] Miroslav Veselý: „Umělé jeskyně“ ve Velenicích. Speleofórum 1992, str. 62 a 63.
- [76.] Miroslav Veselý: Podzemí děčínského zámku. Speleofórum 95, str. 19 a 20.
- [77.] Miroslav Veselý: Historické podzemí Šluknova. Speleoforum roč. XVIII. ČSS 1999, str. 30 až 33, 1x plánek.
- [78.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 28-31.
- [79.] Miroslav Veselý: Senzace, která se nekonala, aneb pohled jeskyňáře – 23. ledna 1998, str. 8
- [80.] Miroslav Veselý: Podzemí Šaunštejna. Průboj, po 16. leden až únor 1988
- [81.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. DVZ XII, č. 1/2002, str. 19-29, 3x plánek, 1x foto.
- [82.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. Speleofórum 2001, str. 33-38, 2x plánek, 2x foto.
- [83.] Miroslav Veselý: Stříbrné doly u Jedlové. Bezděz 8/1999, str. 97-117. /Text hovoří „u Jedlové“, plánek „u Kytlic“/.
- [84.] Miroslav Veselý: Ještě jednou k vlašským znamením na Sněžníku – Děčínský deník z 23. ledna 1998, str. 8
- [85.] Miroslav Veselý: Bukové skály skrývají řadu tajemství. Českolipský deník 11. srpna 1998, str. 8.
- [86.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení se vyskytují v Bukových skalách u Jedlové. Děčínský deník 23. července 1998, str. 8.
- [87.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení v Kytlické hornatině. Děčínský deník 24. září 1998, str. 8.
- [88.] Miroslav Veselý: Stříbrná štola ve Stříbrných stěnách – Sč. Deník, 20.-21. října 1990, roč. 1, č. 169, str. 16
- [89.] Miroslav Veselý: Bukové skály u Jedlové. Lužické a Jizerské hory č. 1/1999, str. 7, plánek, náčrty.
- [90.] Miroslav Veselý: „Soví kámen“ u Ludvíkovic. DVZ XVIII, č. 1/2008, str. 33-38, 1x plánek, 2x foto.
- [91.] Miroslav Veselý: „Moučné pytle“ u Boletic a Starého Šachova. DVZ XVII, č. 2/2007, str. 34-36, 2x foto.
- [92.] Miroslav Veselý: Netopýři na náš stůl. Speleo č. 53/2009, str. 57.
- [93.] Miroslav Veselý: Netopýři na severu Čech. Průboj 2.-3. září 1989, roč. 41, č. 207, str. 16.
- [94.] Miroslav Veselý: Kořenové stalagmity v labských pískovcích. Živa č. 4/1990, str. 154 a 155, 1x foto.

- [95.] Miroslav Veselý: Pozor na „kořenáče“. Průboj z 10.-11.června 1989, str. 16, roč. 41, č. 135.
- [96.] Miroslav Veselý: Nevstupujte do podzemí. Průboj 30.-31. leden 1988, roč. 40, č. 24, str. 10
- [97.] Miroslav Veselý: Zrušen bez náhrady – o podzemí kláštera v Jablonném v Podještědí. Průboj
- [98.] Miroslav Veselý: Setkání jeskyňářů. Průboj z 3.5.1988
- [99.] Miroslav Veselý: Speleologie na Děčínsku. DVZ 1996, č. 4-XVI, str. 16-22, 1x plánek, 3x foto.
- [100.] Miroslav Veselý: Pokus o dolování rud v areálu Vápenky u Doubice. Sborník k historii Českého Švýcarska (IV)
- [101.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XVIII, č. 2/2008, str. 69 až 78, 2x plánek, 2x foto.
- [102.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně na Děčínsku. Speleo č. 53/2009, str. 25 až 32. 2x plánek, 4x foto.
- [103.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy na drahé kovy v Podmoklech a objev zlata v Děčíně-Rozbělesích. DVZ č. 2/2009.
- [104.] Miroslav Veselý: Loupežnická jeskyně u Velkého Března z pohledu historických zpráv a pověstí. Speleo č. 54/2010.
- [105.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský důl na olovenou rudu v Novém lomu na Vápence u Doubice. Minulosti Českého Švýcarska VI/2010.
- [106.] Miroslav Veselý: Rudný důl „Tomas-Seegengottes“ v Krásné Lípě na Děčínsku. Sborník Minulosti Českého Švýcarska X/2016, str. 51–65, 2 plánky
- [107.] Miroslav Veselý: Objevy uhlí v rokli Loubského potoka u Děčína. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XXV, č. 1/2016, str. 12–33. 5 fot, 3 mapové a textové přílohy.
- [108.] Miroslav Veselý: Recenze publikace Jeskyně Ústeckého kraje. DVZ č. 2/2009.
- [109.] Miroslav Veselý – spolupráce na publikaci Minerály Českého středohoří, rok vydání 2017
- [110.] Petr Havránek: Chráněná krajinná oblast Lužické hory, Památky a příroda 4, Praha, 1982
- [111.] Petr Havránek: Dutý kámen, Památky a příroda 1, Praha, 1982
- [112.] Petr Havránek: Geologie Lužických hor, Bezděz 4, Česká Lípa, 1996
- [113.] Petr Havránek: Skalní brána, Bezděz 7, 1998
- [114.] Petr Havránek: Dobývání železných rud v okolí Mařenic, Bezděz 4, 1996
- [115.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Janovic v Podještědí, Bezděz 8, 1999
- [116.] Petr Havránek, Fabiánek, Brzák: Jeskyně na Milštejně, Bezděz 9, 2000
- [117.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Valtinova a Kunratic, Bezděz 9
- [118.] Petr Havránek, Plekanec, Štika: Nové poznatky o dobývání a zpracování železných rud v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [119.] Petr Havránek: Jeskyně Okno v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [120.] Petr Havránek: Milíře u Horní Světlé, Bezděz 11, 2002
- [121.] Petr Havránek: Lužické hory, in: Železivce České křídové pánve, s. 56-72, Knihovna ČSS 18, Zlatý kůň, Praha 2002
- [122.] Petr Havránek: Atraktivní železivce, Bezděz 12, 2003
- [123.] Petr Havránek: Nové pece u Milštejna, Bezděz 12, 2003
- [124.] Petr Havránek: Milíře na Weberbergu a v Milířské dolině, Bezděz 13, 2004
- [125.] Petr Havránek, Adamovič: Prokřemenění pískovců na Milštejně v Lužických horách, Bezděz 14, 2004
- [126.] Petr Havránek a kolektiv: Lužické hory, Česká geologická služba, 2006
- [127.] Petr Havránek: Skalní mísy v Lužických horách?, Bezděz 15, 2006
- [128.] Petr Havránek: Pivovarské sklepy v Mímoni, Bezděz 16, 2007
- [129.] Petr Havránek: Skalní reliéfy u Mařenic, Bezděz 16, 2007
- [130.] Petr Havránek, Brzák, Fabiánek: Podzemí Šluknovska a Lužických hor, ZO ČSOP Netopýr Varnsdorf, 2007
- [131.] Kühn, P., Adamovič, J., Havránek, P.: Geologische Aspekte der Eisenerz-Bergbau in der Sandsteinem denLausitzer Kreide. Geol. Saxonica, 46/47, 125-137, Dresden, 2001

- [132.] Petr Havránek: Historické mapování, in: Krajina od poznání k integraci, s. 37, MŽP, Praha 2002
- [133.] Adamovič, J., Havránek, P.: Siliceous karst in the Lužické hory Mts., northern Bohemia. Proceedings of the 8th International Symposium, on Pseudokarst. Slovak Caves Administration, Lip-tovský Mikuláš, 2004
- [134.] Adamovič, J., Mikuláš, R., Cílek, V.: Atlas pískovcových skalních měst, Academia, Praha 2010, (Petr Havránek dodal pouze! cca 10 fotografií)
- [135.] Jaroslav Kukla st.: Sestup na dno nejhlubší jeskyně v Čechách, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [136.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z Labského údolí – Jeskyně, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 3/2009
- [137.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Vojenské opevnění z roku 1938, Informační zpra-vodaj obecního úřadu Labská Stráň, 4/2009
- [138.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Pověsti, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 1/2010
- [139.] Jaroslav Kukla st.: Závěrečná zpráva ze speleologického průzkumu – historické podzemí pod silnicí v obci Ploskovice, 4 stránky, 2 mapy, 30 fotografií - 6.6.2014
- [140.] Jaroslav Kukla st.: Děčínští jeskyňáři slaví kulaté výročí, Příspěvek do Děčínských vlastivěd-ných zpráv k 25. výročí založení ZO ČSS 4-03 Labské pískovce.
- [141.] Jaroslav Kukla st.: Temný přízrak brdských lesů, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [142.] Jaroslav Ploch: Jeskyňáření v Ostrově – článek na webovém portálu horolezeckého oddílu HO Bořeň (2014) <http://boren.wz.cz/prectete143.htm>

2017

Speleologická skupina ZO ČSS 4-03 se v roce 2017 zabývala objevováním, průzkumem, a mapováním pseudokrasových jeskyní, sčítáním netopýrů ve vybraných lokalitách a úklidem jeskynních prostor. V roce 2017 byla nejvýznamnějším objevem v NPR Kaňon Labe rozsáhlejší suťová jeskyně (v daném území se jedná o největší suťovou jeskyni vůbec). Na území NP České Švýcarsko, v oblasti Tetřevích stěn, proběhlo ověření existence jeskyně dříve objevené kolegy ze sousedního Saska a průzkum terénu, díky čemuž byla objevena další menší suťová jeskyně s fluviální výplní.

V roce 2017 byl publikován několikaletý výzkum návštěvnosti jeskyní v NPR Kaňon Labe formou článku v časopise Ochrana přírody. Dále byl publikován souhrnný inventarizační výzkum výskytu ko-řenových útvarů v jeskyních na území NPR Kaňon Labe článkem v recenzovaném Sborníku Severočes-kého muzea, Přírodní Vědy. Výzkum jeskynních púd a vlivu návštěvnosti na ně byl v průběhu roku 2017 připraven k publikaci ve spolupráci s kolegy z Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v mezi-národním vědeckém časopise Sustainability (ISSN 2071-1050). Rovněž probíhala spolupráce na přípra-vované knize Geomorfologie Českého Švýcarska (kapitola Pískovcové jeskyně), která by měla být do-končena v roce 2018.

Mezi další aktivity našich členů patří správa starých důlních děl (SDD) a historických podzemních ob-jektů, jejich vyhledávání, průzkum, mapování a výzkum. Členové spolku se aktivně podílí na publi-kační činnosti a osvětě ve formě odborných přednášek o jeskyních, historickém a technickém podzemí. Skupina udržuje kontakty se Saskými speleology a podílí se na upřesňování databáze jeskyní na obou stranách státní hranice. V případě potřeby jsou naši členové připraveni dle svých možností poskytnout veškeré potřebné informace složkám integrovaného záchranného systému při operativních zásazích v jeskyních na území Českého Švýcarska, k čemuž jsou zavázáni smlouvou s HZS Ústeckého kraje.

Přehled akcí realizovaných členy ZO ČSS 4-03 v roce 2017

Janská, bývalé podzemní bývalého úložiště pohonných hmot – návštěva, fotografování

Ostrov, Žlutá jeskyně – návštěva

Děvín, průzkum staré důlní štoly – železná ruda

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – návštěva a úklid prostor
Labské údolí, Pytlácká jeskyně – návštěva a úklid prostor
Labské údolí, Ledová jeskyně – návštěva a úklid prostor
Labské údolí, Jeskyně přátelství – návštěva a úklid prostor
Krkonoše, vojenská pevnost Stachlberg – návštěva a průzkum
Labské údolí, průzkum, mapování a dokumentace nově objevené jeskyně „Dech Sv. Vojtěcha“
Labské údolí, sčítání netopýrů v jeskyni „Kabinet přírodovědy“
NP České Švýcarsko, Rekognoskace terénu – vyhledávání nových jeskyní
Praha, Průzkum vybraných stok dešťové kanalizace
Praha, Vyhledávání zasypaných krytů z II. sv. války
Praha, Průzkum podzemí Košíkovského potoka
Srbsko – Český Kras, Koněpruské jeskyně – návštěva mimo tur. okruh
Slaný, průzkum podzemních objektů na Slánské hoře
Hosín, průzkum historického podzemí kaolínového dolu ORTY
Litomyšl, návštěva podzemí pod zámekem
Pardubice, lokalizace podzemních objektů
Děčín, dokumentace protiletického krytu z II. sv. války
Světlá nad Sázavou, návštěva Světelského podzemí
Janská, návštěva bývalé podzemní bývalé podzemní továrny
Červená Řečice, návštěva podzemí zámku
Choustník, průzkum podzemí hradu
Kámen, průzkum podzemí zámku Kámen u Pelhřimova
Tábor, návštěva historického podzemí
Praha, vyhledávání zasypaného vinařského sklepu u usedlosti Flajšnerka
Labské údolí, pravý břeh – návštěva Midráskovy jeskyně
Tetřeví stěny (NPČŠ), průzkum jeskyně „Night club“ v údolí Bělského potoka
Liberec, průzkum „Západní jeskyně“ – ve spolupráci se ZO ČSS 4-01 Liberec
Liberec, průzkum „Nedobytné jeskyně“ ve spolupráci se ZO ČSS 4-01 Liberec
Liberec, průzkum starého důlního díla „Zeche“ v Kryštofově údolí – ve spolupráci se ZO ČSS 4-01 Liberec
Srbsko – Český Kras, návštěva jeskyně Arnoldka
Chrudim – průzkum podzemní krypty
Praha – návštěva historického podzemí domu Pánů z Kunštátu
Kyšice – průzkum podzemí starého důlního díla
Rožmitál pod Třemšínem – průzkum podzemí starého důlního díla
Příbram – průzkum podzemí štolového protiletického krytu z II. sv. války

Liběchov – návštěva umělé jeskyně „Klácelka“

Labské údolí, průzkum a mapování Medvědí jeskyně

Labské údolí, průzkum a mapování jeskyně Přesýpací hodiny + rekognoskace terénu

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – návštěva, kontrola

Liberec, vyvážení koleček z Ponorového domu v Západní Jeskyni ve spolupráci se ZO ČSS 4-01 Liberec

Adamov, jeskyně Býčí skála – prohlídka jeskyně a pomoc při přetažení čerpadla – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Labské údolí, Loupežnická jeskyně – návštěva a úklid prostor

Tišnov, průzkum tunelů bývalé podzemní továrny z II. sv. války

Macocha, návštěva propasti

Sloup, návštěva Sloupsko – Šošůvských jeskyní – turistický okruh

Labské údolí, jeskyně Přesýpací hodiny – návštěva

Labské údolí, jeskyně Krkavčí sklepení – návštěva

Jeskyně „Mastný flek“ – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Litoměřice, návštěva podzemní továrny Richard

Hochkönig, Rakousko – průzkum vstupů vápencového plata při sestupu z hory – Berchtesgadenské Alpy

Janská, návštěva bývalého podzemního úložiště PHM

Tišnov, návštěva Královy jeskyně – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Lažánsko – Heroltický kras, jeskyně Úžinka – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Lažánsko – Heroltický kras, Průvanová jeskyně – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Moravský kras, Meiselův závrť – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Moravský kras, Hedvábná jeskyně – ve spolupráci se ZO ČSS 6-21 Myotis

Elbsansteingebirge – Kleiner Baerenstein a Rauenstein, vyhledávání nových jeskyní

Děčín – zámek – prohlídka zámeckého sklepení s V. Grešíkem

Labské údolí – Dolní Žleb – založení knihy do jeskyně Pivní růžek, nález kořenového stalagmitu

Labské údolí – Dolní Žleb – kontrola zápisové knihy v Medvědí jeskyni

Labské údolí – Dolní Žleb – rekognoskace terénu v okolí Pivního kamene, Pivního tácku a okolních věží

Labské údolí – Dolní Žleb – rekognoskace terénu v okolí Dolního Žlebu, vyhledávání jeskyní

Praha – prohlídka historického trezoru Živnobanky – ČNB – ulice Na Příkopě v rámci výstavy Lidé a Země

Praha – prohlídka sklepů domu U zlatého prstenu, P1, Týnská 6 v rámci výstavy Doba Karla IV

Labské údolí – Dolní Žleb – průzkum 1.patru lomu nad Gelobtbachmuehle a okolí, objevení Černé jeskyně

Labská Stráž – prohlídka jeskyní v okolí Belvedéru

Sasko – Pfaffenstein – nalezeny 2 nové malé plazivkové jeskyně v balvanech nad věží na cestě od turistického přístřešku dále – Temná jeskyně, Epsův průlez

Sasko – Steinerne Scheune – průzkum a prohlídka jeskyně na spodní část skalního masívu

Plzeň – návštěva historického podzemí

Železná Ruda – pozorovatelná PŽ-1 + NS Utajená obrana železné opony – část Debrník – prohlídka vybraných podzemních stanišť

Sasko – Erzgebirge – Syrau Drachenhöhle – návštěva veřejně přístupné jeskyně

Berggiesshubel – Marie Luise Stolln průchod 850 m štoly + prohlídka muzea

Sasko – Schoena + Grosser Zschirnstein – průzkum skalních oblastí, vyhledávání jeskyní

Krušné hory – důl Mauritius Hřebečná Abertamy

Abertamy – vchod do štoly Šlik – nalezeny 2 možné vchody

Krušné hory – prohlídka veřejné části dolu Gloeckl Johannegeorgstadt

Malé Karpaty – Jaskyňa Driny

Jílové u Prahy – NS Jílovské zlaté doly – viadukt Žampach, štola sv. Antonína Paduánského a sv. Josef, vchod do Svatováclavské štoly

Sasko – Hinterhermsdorf – Dachshöhle + Reissershöhle

Slavonice – návštěva Slavonického podzemí

Jirkov – návštěva Jirkovského podzemí

Sasko – Altenberg – Bergbaumuseum Altenberg – Zinnwaesche + povrchová exkurze Grosse Pinque

Brno – kolektory – exkurze, velký okruh 1 100 m

Jablonec nad Nisou – přehrada Jablonec Mšeno prohlídka vnitřní štoly v hrázi přehrady

Hřensko – Stříbrná štola a Stříbrné stěny

Dyleňský kras – návštěva a rekognoskace terénu

Ostrov Capri – pokus o návštěvu Modré jeskyně (Grotta Azura) – pro velké vlny nepřístupná

Itálie – výstup na Vesuv

Ostrov Rhodos – návštěva nejvyššího, volně přístupného patra jeskynních systémů u Archangelosu

Skuteč, Mrákotín – okres Chrudim, návštěva opuštěných žulových lomů (místo vyzdvižení Masarykova obelisku umístěného na Pražském hradě) -

Hranice na Moravě – Návštěva Hranické propasti a Zbrašovských aragonitových jeskyní) -

Mikulov – návštěva jeskyně Na Turoldu

Itálie – Bagno Vignoli – návštěva starověkých lázní s hydrotermální vodou, povrchové krasové jevy, sintrová jezírka

Itálie – Monte Rosa – návštěva krasové oblasti s růžovým vápencem a povrchová exkurze na Cinque Terre

Slovensko – Vysoké Tatry – výstup na Kežmarský štít Puškáčovou cestou, klasifikace V

Lvová, Židovice, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe

Heřmanice, Kamenný vrch, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe

Heřmanice, Kamenný vrch, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe

Jičetín, důl, jarní kontrola

Jiřetín, důl, příprava provozu

Jiřetín, důl, příprava provozu

D. Podluží, Schöber, Klapper Sch. Gloriete, vyhledávání dobývek Fe

Tokáň, Doubice Vápenka, revize SDD

D. Podluží, Schöber, Jezevčí kámen, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe

Jiřetín, důl, kontrola BZS DIAMO Stráž, Ing. Uher vedoucí stanice, Ing. Šmíd technik

Jiřetín, Lesné, Koží hřbet, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe,

D. Podluží, Weberberg, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek Fe

Jiřetín, důl, příprava provozu

Jiřetín, důl, revize elektro Ing. Mezera

Brtníky, Kopec, revize SDD

Jiřetín, Brtníky, Kopec, revize SDD, Dr. Mrázová ČGS

Brtníky, Kopec, revize SDD U křížku,

Brtníky, Kopec, Weissbachtal, revize SDD,

H. Světlá, Hamerský potok, dohledání haldy sklárny,

Mikulášovice, Tomášov, Saupsdorf, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek

Kyjov, Eisengruben revize SDD

Mikulášovice, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek

D. Podluží, Milířka, revize SDD, Dr. Mlčoch, Dr. Skácelová ČGS

Rynoltice, Žandov, Valkeřice, Prysk revize lomů, Dr. Rambousek, dr. Raprich ČGS

Lobendava, sejpy

Krásná Lípa, Jelení rokle, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek

Lipová, Jáchym, revize SDD

Vápenka, revize SDD, Dr. Rambousek, M. Plekanec

Vlčí hora, rekognoskace terénu, vyhledávání dobývek

H. Sedlo, revize SDD

Turov, exkurze Libereckého kraje a ČGS, hnědouhelný (lignitový) důl

Jiřetín, důl, exkurze škol Wdf, Ing. Brzák

Jiřetín – průběžně výkon funkce závodního v turisticky přístupném dole Jiřetín p/J.

Povrly-Roztoky – vytipování místa vchodu do rudné Kirchenstollen, hledání souvislosti 2 jímacích šachet s kutacími pokusy

Huntířov-Popovičský vrch a Sokolí vrch – hledání uhelného dolu, kopaní sond

Popovičky u Huntířova – kontrola výskytu netopýrů ve sklepech zaniklé osady

Benešov nad Ploučnicí-Františkov n. Pl. – hledání kutacích prací v údolí Ploučnice, kontrola postupu vyklížení štoly u vodopádu, sondáž domnělé průzkumné šachty u tunelu = kryt trhavin

Děčín-Staré Město, Bechlejovice a Horní Chlum – vrch Chlum – hledání pozůstatků hnědouhelného kutání z 1. pol. 19. století a kutacích znamení a mezníků (objev několika šachet a šurfů, šachty

Ritterschacht z r. 1804 v Malém kotli a dalšího bezejmenného dolu v Zeleném údolí), posouzení možnosti otvírky dolu Knorrehu v Horním Chlumu, sondáže, odběry vzorků, dokumentace, detekce. Objev malé suťové jeskyně v Malém kotli

Bechlejevici – pokus o otvírku štoly hnědouhelného dolu Isidor, hledání pozůstatků thunské sklárny ze zač. 19. století vytápěné místním uhlím

Růžová – vyhledání průzkumné štoly na Růžovském vrchu (zavalena), vyhledání a dokumentace povrchových kutacích a lomových prací na Petříně, Hutberku a Pastevním vrchu – dokumentování podzemní dobývky v jednom z lomů

Děčín, Stolová hora – hledání povrchových kutacích prací, hledání 2. štoly v lomu v Lužické ulici

Děčín-Loubí I – revize sesuvného skalního bloku nad Volským dolem – stav nezměněn

Merboltice, Strážný vrch – hledání kutacích prací na uhlí v okolí Zvonkového kamene

Merboltice, Valkeřice – Steinhübel u křižovatky – revize areálu uhelných dolů Paulus, Anton, Segen Gottes, Laurenzi, Eduardi, posouzení otvírky dolu Segen Gottes), paleontologické sondy

Merboltice – průzkum a dokumentace propadu štoly dolu Paulus na pozemku Ing. L. Eflera

Jirkov – městské podzemí, akce Montanisticko-historického spolku Stráž pod Ralskem

Měděnec – prohlídka dolu Země zaslíbená, závalu Skalní jámy a povrchových dobývek na Mědníku-akce MHS Stráž p.R.

Jáchymov – prohlídka dolu Svornost, část stařin z 16. století na obzoru David-akce MHS Stráž p.R.

Boží Dar, Zlatý kopec – prohlídka dolu Johannes-akce Českého podzemí, o.p.s.

Abertamy – kutací práce na vrchu Plešivec, pozůstatky dolů v údolí potoka Bystřice v lokalitě Kouty (důl Šlik a 4 další), areál uranového dolu Albrecht = plešivecká naučná stezka

Hřebečná – prohlídka štoly Kryštof dolu Mauritius, Schnepovy pinky a pozůstatků okolních dolů

Hřebečná – prohlídka dolů, kutišť a hornických vodohospodářských staveb od dolu Mauritius po PR Rýžovna, naučná stezka Mauritius

Hřebečná – dobývky v údolí říčky Bystřice mezi Hřebečnou a Dolním mlýnem

Horní Blatná – Blatenský příkop, Pluhův kanál, dobývka Sněžná jáma, naučné hornické stezky Vlčí jáma a Horní Blatná, pozůstatky dolů Vavřinec, šachta na Blatenském vrchu

Čistá – důl Jeroným s hornickým muzeem

Sasko, Johanngeorgenstadt – hornické muzeum a prohlídková štola Frischglück

Sasko, Johanngeorgenstadt – povrchově štoly, dobývky a úpravárenské objekty v údolí potoka Schmelzbach a nad přílehlou chatovou osadou

Sasko, Johanngeorgenstadt – povrchově areál uranových šachet podél Wittigthalstrasse

Sasko, Berggiebhübel – prohlídka cínového dolu Maria-Luise Stolln a hornického muzea, pozůstatky dolu Herrnzeche na Hochsteinu

Sasko, Altenberg – exkurzní trasa městem-Velká pinka aj. hornické zajímavosti, hornické muzeum s úpravnou rud, areál šachty na cín Römer povrchově

Setkání jeskyňářů

Setkání jeskyňářů 2017 včetně konference „Výzkum v podzemí“ 22. až 24.9.2017 – Stará Oleška – za spoluúčasti ZO ČSS 4-03 Labské pískovce

Speleofórum 21.4.2017 – účast a zastoupení ZO ČSS 4-03 Labské pískovce na Valné hromadě – pověřený

zástupce Josef Odehnal.

Mezinárodní setkání ArchaeoMontan 2017 v Kadani 30.-31.3.2017 – příprava středního Krušnohoří k zápisu do UNESCO

Setkání České podzemí v Horní Blatné 12.-14.4. 2017

Přednášková činnost

Setkání jeskyňářů 2017 v rámci akce Setkání jeskyňářů v Českém Švýcarsku 22 – 24.9.2017 – J. Kukla ml. – přednáška o historii jeskyňářství, geologii a návštěvnosti jeskyní v Českém Švýcarsku.

Setkání jeskyňářů 2017 ve dnech 22 – 24.9.2017 – J. Kukla st. – přednáška o průzkumu podzemních potoků a kanalizačních stok v ČR.

Objevy nových jeskyní

Labské údolí – levý břeh – Dolní Žleb – „Pivní růžek“ (M. Mocker, F. Mocker, J. Mikulčík)

Labské údolí – pravý břeh „Dech Sv. Vojtěcha“ – 17 metrů dlouhá pseudokrasová suťová jeskyně, založena knížka (Korejtko, Frost)

Labské údolí – pravý břeh „Přesýpací svět“ 19.3.2017

Děčín-Staré Město – vrch Chlum, Malý kotel – malá suťová jeskyně v neovulkanitech

Růžová-lom na Strážné vrchu – patrně průzkumné dílo vzhledu jeskyně v neovulkanitech

Spolupráce s jinými organizacemi

ZO 4-03 spolupracuje s NP České Švýcarsko. V rámci této spolupráce se podílí na sčítání netopyřů.

ZO 4-03 má podepsanou dohodu o spolupráci s Hasičským záchranným sborem pro daný region. Smlouva se týká konzultační pomoci při záchranných pracích v jeskyních na území Labských pískovců.

Spolupráce se ZO ČSS 4-01 Liberec, exkurze na místních lokalitách

Spolupráce se ZO ČSS 6-21 Myotis

Spolupráce se speleologickou skupinou ze Saska (Michael Bellmann a kolegové)

Spolupráce s geologicko-paleontologickým oddělením Regionálního muzea v Teplicích v oblasti hnědouhelného dolování a paleontologie v Českém středohoří a v oblasti rudného dolování ve východní části Krušných hor

Spolupráce s geologem Dolů Bílina v oblasti hnědouhelného dolování v Českém středohoří a rudného dolování ve východní části Krušných hor

Navázání spolupráce se skupinou archeologů projektu ArchaeoMontan pro střední Krušné hory

Spolupráce s Českým hydrometeorologickým ústavem – problematika záplav na Labi s dopadem na rudné štoly v Povrlech-Roztokách

Spolupráce s mosteckým pracovištěm Státního oblastního archivu v Litoměřicích

Získané kvalifikace

Michal Votápka: Oficiální průvodce Národního parku České Švýcarsko.

Jaroslav Kukla ml: Instruktor skalního lezení v rámci Českého horolezeckého svazu (ČHS).

Petr Havránek: způsobilost závodního pro SDD (§ 3 písm. h) zákona č. 61/1988 Sb.)

Jiné aktivity

Pavel Henke – Spoluúčast na natáčení filmového dokumentu s názvem „Brány“ o nejnovějších poznatcích ve výzkumu vzniku skalních bran v ČR i ve světě. Režisér M. Janáč. Odvysílala ČT 2 dne 1.1.2018

od 14:45 hodin.

Výstava Geologie Ústeckého kraje – Muzeum v Ústí nad Labem

Výstava Horní města Krušnohoří – Oblastní muzeum v Mostě

Výstava Terciární flóra Mostecké pánve – Oblastní muzeum v Mostě

Výstava Přírodou severozápadních Čech – Oblastní muzeum v Mostě

Výstava o Krušných horách – Muzeum v Ústí nad Labem

Publikační činnost členů ZO ČSS 4-03

- [1.] Jaroslav Kukla ml.: Kořenové útvary v jeskyních a převisích v NPR Kaňon Labe – Sborník Severočeského muzea, Přírodní vědy 1/2017
- [2.] Jaroslav Kukla ml.: Nové aspekty návštěvnosti jeskyní v NPR Kaňon Labe – Ochrana přírody 2/2017
- [3.] Jaroslav Kukla ml.: Stopy historie objevování a návštěvnosti jeskyní Labských pískovců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX – 2015“, strana 70–82
- [4.] Jaroslav Kukla ml.: Uvnitř pomníku Mistra Jana Husa – článek, Speleo č. 64/2014, strana 51–55
- [5.] Jaroslav Kukla ml.: Cesta do podsvětí, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2007
- [6.] Jaroslav Kukla ml.: Hluboká Ostrovská jeskyně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Duben 2008
- [7.] Jaroslav Kukla ml.: Rudolf Hanke – rodák z Labské Stráně, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Prosinec 2008
- [8.] Jaroslav Kukla ml.: Pseudokrasové jeskyně Labských pískovců, seminární práce Universita Karlova v Praze, Ochrana životního prostředí. Praha 2008
- [9.] Jaroslav Kukla ml.: Kabinet přírodovědy, CAO NEWS, horolezecký časopis severočeského regionu, Březen 2009
- [10.] Jaroslav Kukla ml.: Řízení skal v Labáku, článek na webovém serveru horolezeckého oddílu Dolní Žleb Company (www.dolnizlebcompany.cz), 2009
- [11.] Jaroslav Kukla ml.: Štířenky jako obyvatelé jeskyní, článek v časopise Vesmír, 4/2012
- [12.] Jaroslav Kukla ml.: Návštěvnost vybraných pseudokrasových jeskyní v NPR Kaňon Labe, Abstrakt v konferenčním sborníku, Odborná konference Výzkum v podzemí, 2012
- [13.] Jaroslav Kukla ml.: Caves of the Elbe sandstone region (s.35–41) in J. Adamovič eds. Sandstone caves and rock cities of Bohemia – ISBN 978-80-87857-11-3, 2013
- [14.] Jaroslav Kukla ml.: O lezení na pískovcích, článek v časopise Vitamín KŘ 2013, str. 12 a 13
- [15.] Jaroslav Kukla ml.: Antropogenní pseudokrasová jeskyně v Doubí – článek, Speleo č. 62/2013
- [16.] Jaroslav Kukla ml.: 100. let od prvních sestupů do jeskyní v kaňonu Labe – Děčínské vlastivědné zprávy 2/2012 – str. 48–51
- [17.] Jaroslav Kukla ml.: Nevšedně pružný výtvar pavouka Meta menardi – časopis Vesmír 92/2013
- [18.] Jaroslav Kukla ml.: Ovzduší v jeskyních aneb Dvě strany jedné mince – časopis Vesmír 91/2012
- [19.] Jaroslav Kukla ml.: Prozradí nám čajové pytlíky více o globálním oteplování? – časopis Vesmír 93/2014
- [20.] Jaroslav Kukla ml.: Hodnocení vlivu návštěvnosti na vybrané jeskyně s využitím GIS – Diplomová práce – Universita Karlova v Praze – 2013
- [21.] Miroslav Veselý: Dobývání a zpracování železné rudy v západní části CHKO Labské pískovce z pohledu vlastivědců – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX – 2015“, strana 108–156
- [22.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na železnou rudu v západní části CHKO Labské pískovce mezi léty 1870–1895 podle archivních pramenů – článek ve sborníku „Minulosti Českého Švýcarska IX – 2015“, strana 203–245
- [23.] Miroslav Veselý: „Zlaté díry“ u Františkova nad Ploučnicí – DVZ XIV, č. 1/2004, str. 12-18, 2x

- plánek, 3x foto.
- [24.] Miroslav Veselý: Jeskyně na skalním hradu Šauenštejnu v Českém Švýcarsku – DVZ IX, č. 1/1999, str. 43-47, 3x plánek.
- [25.] Miroslav Veselý: Jeskyně v areálu fluoritových dolů na Děčínském Sněžníku. DVZ IX, č. 3/1999, str. 29-36, 6x plánek.
- [26.] Miroslav Veselý: Nová jeskyňka v Bechlejovické stěně. DVZ XVIII/XIX, roč. 1997, č. 2/3 1997, str. 51-52, 1x plánek, 1x foto.
- [27.] Miroslav Veselý: Jeskyně na Chlumu u Děčína. DVZ roč. 1997, č. 1-XVII, str. 22-25, 2x plánek, 1x foto.
- [28.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (na Schieferbergu) DVZ XII, č. 2/2002, str. 45-47, 1x plánek, 1x foto.
- [29.] Miroslav Veselý: Jeskyně u Františkova nad Ploučnicí. (u tunelu) DVZ IX, č. 4/1999, str. 49-52, 1x plánek, 2x foto.
- [30.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. DVZ XVII, č. 1/2007, str. 22-29, 4x foto.
- [31.] Miroslav Veselý: Pustý vrch u Folknářů. Znovuobjevená speleologická lokalita. SPELEO č. 48/2008, str. 22-29, 4x foto.
- [32.] Miroslav Veselý: Jeskyňka u Valkeřic. DVZ X, č. 3/2000, str. 41-42, 1x foto.
- [33.] Miroslav Veselý: Jeskyně v masivu Děčínského Sněžníku. Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1988, str. 19-24, 3x plánek.
- [34.] Miroslav Veselý: Štola ve Velichově u Velkého Března. Spelofórum roč. 23/2004, str. 38 a 39, 1x plánek.
- [35.] Miroslav Veselý: Stinné stránky hnědouhelného dolování na Děčínsku. Severočeský magazín z 19.zář 1997, kapitola Děčínsko, str. 8.
- [36.] Miroslav Veselý: Důl „Anton Segen Gottes“ ve Světlinách u Dolního Podluží – Bezděz 9/2000, str. 137-157, 1x plánek, 1x foto.
- [37.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání hnědého uhlí v okolí Varnsdorfu mezi roky 1891-1909 – Mandava 2004, str. 19-27, 2x mapka.
- [38.] Miroslav Veselý: Historie starších pokusů kutání hnědého uhlí ve Varnsdorfu je bohatá. Deníky Bohemia ze dne 2.-3. března 1999, roč. VII, č. 51.
- [39.] Miroslav Veselý: Hledání uhlí ve Varnsdorfu ve 20. letech 20. století – Mandava 2005, str. 60-64.
- [40.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy a hnědouhelné doly ve Verneřicích – DVZ XV, č. 1/2005, str. 32-45, 2x plánek.
- [41.] Miroslav Veselý: Hnědouhelné doly u Dolního Podluží – Bezděz 10/2001, str. 105-117, plánek.
- [42.] Miroslav Veselý: Historie dolování uhlí ve Varnsdorfu do roku 1892 – Bezděz 12/2003, str. 179-211, 2x plánek.
- [43.] Miroslav Veselý: Pokusy o dolování hnědého uhlí u Horní Police a Žandova. Bezděz 11/2002, str. 103-120, plánek
- [44.] Miroslav Veselý: Dolování hnědého uhlí u Malé Veleně na Děčínsku. Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích č. 25/2004, str. 37-64.
- [45.] Miroslav Veselý: Nejstarší kutací pokusy na hnědé uhlí u Velkého Března – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích, č. 26/2006, str. 61-107, plánek.
- [46.] Miroslav Veselý: Snahy o nalezení uhlí v obci Doubice v letech 1872 až 1882 – Mandava 2008, str. 60-70, 1x plánek.
- [47.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Deníky Bohemia z 11. června 1999, roč. VII, str. 11.
- [48.] Miroslav Veselý: Mlýnský příkop u Starého Šachova – DVZ XI, č. 4/2001, str. 43-48, 2x plánek, 1x foto.
- [49.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy kutání uhlí ve Varnsdorfu – Almanach ke 130. výročí povýšení Varnsdorfu na město. Kruh přátel muzea Varnsdorf, 1998, str. 85-94, 1x plánek.
- [50.] Miroslav Veselý: Doly Anton a Paulus v Merbolticích – DVZ XII, č. 3/2002, str. 23-36, 2x plánek.

- [51.] Miroslav Veselý: Dolování uhlí na vrchu Chlum v Děčíně (část Marjanín), Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 5. ročník, str. 2-17, 3 plánky. Jeseník 1999.
- [52.] Miroslav Veselý: Dobývání uhlí u Starého Šachova – Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích 23/2000, str. 45-53, 1x foto.
- [53.] Miroslav Veselý: Kutací pokusy na hnědé uhlí ve Studánce u Rumburka – Mandava 2007, str. 39-54, 2x plánek.
- [54.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský uhelný důl na Chlumu u Marjanína – DVZ X, č. 4/2000, str. 3-17, 4x plánek.
- [55.] Miroslav Veselý: Pokusné dolování uhlí v Malé Veleni -17. března 1998, str. 8.
- [56.] Dtto pokračování ze 17.března 1998–18. března 1998, str. 8.
- [57.] Miroslav Veselý: Novodobé pokusy o obnovu dolování ve Varnsdorfu. Deníky Bohemia z 11.června 1999, str. 11.
- [58.] Miroslav Veselý: Varnsdorf, město průmyslu a zahrad. TOS Varnsdorf, spol. s.r.o. REMA 93, Česká Lípa 2003, str. 336 až 339.
- [59.] Miroslav Veselý: Lužické hory, mapa 1 : 50 000 – zákresy hnědouhelných dolů. Autorství odepřeno.
- [60.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy v Ludvíkovicích u Děčína. DVZ XIX, č. 1/2009, str. 54-63. 2x foto, 2x plánek.
- [61.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova (s M. Plekancem) – Minulosti Českého Švýcarska II/2003, str. 65-73, plánek
- [62.] Miroslav Veselý: Železné jámy u Kyjova – DVZ XIII, č. 3/2003, str. 20-26, 4x plánek, 1x foto. M. Plekanec se mnou.
- [63.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M. Plekancem) – DVZ VIII, č. 3/1998, str. 23-34, 8x plánek, 1xfoto /můj plánek největšího kutiště není přesný/.
- [64.] Miroslav Veselý: Bučina u Hraničního rybníka – stará hornická lokalita (s M. Plekancem) – Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 6-19, 9x plánek.
- [65.] Miroslav Veselý: Dolování u Šluknova. Svět v podzemí. Knihovna ČSS, svazek 25, Praha 1995, str. 44-48, plánek
- [66.] Miroslav Veselý: Pokusy o hledání rud v areálu doubické vápenky. Minulosti Českého Švýcarska V, str. 72–93. 2x mapka, 6x foto.
- [67.] Miroslav Veselý: Počátky dolování niklové rudy v saském Sohlandu a v Rožanech u Šluknova. Mandava 2009, str. 59-72. 3x důlní mapa.
- [68.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – DVZ X, č. 2/2000, str. 26-47, 6x plánek, 2x foto.
- [69.] Miroslav Veselý: Podzemní továrna Rabštejn u České Kamenice – Speleofórum 2000, str. 38-47, 6x plánek.
- [70.] Miroslav Veselý: Podzemí města Rumburku a hledání drahých kovů v Rumburku a Horním Jindřichově, DVZ XIII,č. 4/2003, str. 35-49, 1x plánek, 4x foto.
- [71.] Miroslav Veselý: Městské podzemí ve Šluknově. DVZ roč. XIV, č. 2/2004, str. 34-38, 2x plánek.
- [72.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. DVZ VIII, č. 1/1998, str. 41-45, 4x plánek.
- [73.] Miroslav Veselý: „Umělé jeskyně“ ve Velenicích. Speleofórum 1992, str. 62 a 63.
- [74.] Miroslav Veselý: Podzemí děčínského zámku. Speleofórum 95, str. 19 a 20.
- [75.] Miroslav Veselý: Historické podzemí Šluknova. Speleoforum roč. XVIII. ČSS 1999, str. 30 až 33, 1x plánek.
- [76.] Miroslav Veselý: Cisterny na skalních hradech Českého Švýcarska. Sborník Montanisticko-geologické nadace TERRA, 4. ročník, Jeseník 1998, str. 28-31.
- [77.] Miroslav Veselý: Senzace, která se nekonala, aneb pohled jeskyňáře – 23. ledna 1998, str. 8
- [78.] Miroslav Veselý: Podzemí Šaunštejna. Průboj, po 16. leden až únor 1988
- [79.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. DVZ XII, č. 1/2002, str. 19-29, 3x plánek, 1x foto.
- [80.] Miroslav Veselý: Stříbrné stěny u Hřenska. Speleofórum 2001, str. 33-38, 2x plánek, 2x foto.

- [81.] Miroslav Veselý: Stříbrné doly u Jedlové. Bezděz 8/1999, str. 97-117. /Text hovoří „u Jedlové“, plánek „u Kytlic“/.
- [82.] Miroslav Veselý: Ještě jednou k vlašským znamením na Sněžníku – Děčínský deník z 23. ledna 1998, str. 8
- [83.] Miroslav Veselý: Bukové skály skrývají řadu tajemství. Českolipský deník 11. srpna 1998, str. 8.
- [84.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení se vyskytují v Bukových skalách u Jedlové. Děčínský deník 23. července 1998, str. 8.
- [85.] Miroslav Veselý: Vlašská znamení v Kytlické hornatině. Děčínský deník 24. září 1998, str. 8.
- [86.] Miroslav Veselý: Stříbrná štola ve Stříbrných stěnách – Sč. Deník, 20.-21. října 1990, roč. 1, č. 169, str. 16
- [87.] Miroslav Veselý: Bukové skály u Jedlové. Lužické a Jizerské hory č. 1/1999, str. 7, plánek, náčrty.
- [88.] Miroslav Veselý: „Soví kámen“ u Ludvíkovic. DVZ XVIII, č. 1/2008, str. 33-38, 1x plánek, 2x foto.
- [89.] Miroslav Veselý: „Moučné pytle“ u Boletic a Starého Šachova. DVZ XVII, č. 2/2007, str. 34-36, 2x foto.
- [90.] Miroslav Veselý: Netopyři na náš stůl. Speleo č. 53/2009, str. 57.
- [91.] Miroslav Veselý: Netopyři na severu Čech. Průboj 2.-3.září 1989, roč. 41, č. 207, str. 16.
- [92.] Miroslav Veselý: Kořenové stalagmity v labských pískovcích. Živa č. 4/1990, str. 154 a 155, 1x foto.
- [93.] Miroslav Veselý: Pozor na „kořenáče“. Průboj z 10.-11.června 1989, str. 16, roč. 41, č. 135.
- [94.] Miroslav Veselý: Nevstupujte do podzemí. Průboj 30.-31. leden 1988, roč. 40, č. 24, str. 10
- [95.] Miroslav Veselý: Zrušen bez náhrady – o podzemí kláštera v Jablonném v Podještědí. Průboj
- [96.] Miroslav Veselý: Setkání jeskyňářů. Průboj z 3.5.1988
- [97.] Miroslav Veselý: Speleologie na Děčínsku. DVZ 1996, č. 4-XVI, str. 16-22, 1x plánek, 3x foto.
- [98.] Miroslav Veselý: Pokus o dolování rud v areálu Vápenky u Doubice. Sborník k historii Českého Švýcarska (IV)
- [99.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XVIII, č. 2/2008, str. 69 až 78, 2x plánek, 2x foto.
- [100.] Miroslav Veselý: Kosterní nález medvěda hnědého v Pytlácké jeskyni u Labské stráně na Děčínsku. Speleo č. 53/2009, str. 25 až 32. 2x plánek, 4x foto.
- [101.] Miroslav Veselý: Hornické pokusy na drahé kovy v Podmoklech a objev zlata v Děčíně-Rozbělesích. DVZ č. 2/2009.
- [102.] Miroslav Veselý: Loupežnická jeskyně u Velkého Března z pohledu historických zpráv a pověstí. Speleo č. 54/2010.
- [103.] Miroslav Veselý: Vrchnostenský důl na olověnou rudu v Novém lomu na Vápence u Doubice. Minulosti Českého Švýcarska VI/2010.
- [104.] Miroslav Veselý: Rudný důl „Tomas-Seegengottes“ v Krásné Lípě na Děčínsku. Sborník Minulosti Českého Švýcarska X/2016, str. 51–65, 2 plánky
- [105.] Miroslav Veselý: Objevy uhlí v roklí Loubského potoka u Děčina. Děčínské vlastivědné zprávy roč. XXV, č. 1/2016, str. 12–33. 5 fot, 3 mapové a textové přílohy.
- [106.] Miroslav Veselý: Recenze publikace Jeskyně Ústeckého kraje. DVZ č. 2/2009.
- [107.] Miroslav Veselý – spolupráce na publikaci Minerály Českého středohoří, rok vydání 2017
- [108.] Petr Havránek: Chráněná krajinná oblast Lužické hory, Památky a příroda 4, Praha, 1982
- [109.] Petr Havránek: Dutý kámen, Památky a příroda 1, Praha, 1982
- [110.] Petr Havránek: Geologie Lužických hor, Bezděz 4, Česká Lípa, 1996
- [111.] Petr Havránek: Skalní brána, Bezděz 7, 1998
- [112.] Petr Havránek: Dobývání železných rud v okolí Mařenic, Bezděz 4, 1996
- [113.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Janovic v Podještědí, Bezděz 8, 1999
- [114.] Petr Havránek, Fabiánek, Brzák: Jeskyně na Milštejně, Bezděz 9, 2000
- [115.] Petr Havránek: Dobývání železných rud u Valtinova a Kunratic, Bezděz 9
- [116.] Petr Havránek, Plekanec, Štika: Nové poznatky o dobývání a zpracování železných rud

- v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [117.] Petr Havránek: Jeskyně Okno v Lužických horách, Bezděz 10, 2001
- [118.] Petr Havránek: Milíře u Horní Světlé, Bezděz 11, 2002
- [119.] Petr Havránek: Lužické hory, in: Železivce České křídové pánve, s. 56-72, Knihovna ČSS 18, Zlatý kůň, Praha 2002
- [120.] Petr Havránek: Atraktivní železivce, Bezděz 12, 2003
- [121.] Petr Havránek: Nové pece u Milštejna, Bezděz 12, 2003
- [122.] Petr Havránek: Milíře na Weberbergu a v Milířské dolině, Bezděz 13, 2004
- [123.] Petr Havránek, Adamovič: Prokřemenění pískovců na Milštejně v Lužických horách, Bezděz 14, 2004
- [124.] Petr Havránek a kolektiv: Lužické hory, Česká geologická služba, 2006
- [125.] Petr Havránek: Skalní mísy v Lužických horách, Bezděz 15, 2006
- [126.] Petr Havránek: Pivovarské sklepy v Mímoni, Bezděz 16, 2007
- [127.] Petr Havránek: Skalní reliéfy u Mařenic, Bezděz 16, 2007
- [128.] Petr Havránek, Brzák, Fabiánek: Podzemí Šluknovska a Lužických hor, ZO ČSOP Netopýr Varnsdorf, 2007
- [129.] Kühn, P., Adamovič, J., Havránek, P.: Geologische Aspekte der Eisenerz-Bergbau in der Sandsteinem den Lausitzer Kreide. Geol. Saxonica, 46/47, 125-137, Dresden, 2001
- [130.] Petr Havránek: Historické mapování, in: Krajina od poznání k integraci, s. 37, MŽP, Praha 2002
- [131.] Adamovič, J., Havránek, P.: Siliceous karst in the Lužické hory Mts., northern Bohemia. Proceedings of the 8th International Symposium, on Pseudokarst. Slovak Caves Administration, Liptovský Mikuláš, 2004
- [132.] Adamovič, J., Mikuláš, R., Cílek, V.: Atlas pískovcových skalních měst, Academia, Praha 2010, (Petr Havránek dodal pouze! cca 10 fotografií)
- [133.] Jaroslav Kukla st.: Sestup na dno nejhlubší jeskyně v Čechách, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [134.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z Labského údolí – Jeskyně, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 3/2009
- [135.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Vojenské opevnění z roku 1938, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 4/2009
- [136.] Jaroslav Kukla st.: Zajímavosti z okolí obce – Pověsti, Informační zpravodaj obecního úřadu Labská Stráň, 1/2010
- [137.] Jaroslav Kukla st.: Závěrečná zpráva ze speleologického průzkumu – historické podzemí pod silnicí v obci Ploskovice, 4 stránky, 2 mapy, 30 fotografií – 6.6.2014
- [138.] Jaroslav Kukla st.: Děčínští jeskyňáři slaví kulaté výročí, Příspěvek do Děčínských vlastivědných zpráv k 25. výročí založení ZO ČSS 4-03 Labské pískovce.
- [139.] Jaroslav Kukla st.: Temný přízrak brdských lesů, článek ve školních novinách „Zelňačky“ č. 3, rok 2016, Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294/50
- [140.] Jaroslav Ploch: Jeskyňáření v Ostrově – článek na webovém portálu horolezeckého oddílu HO Bořeň (2014) <http://boren.wz.cz/prectete143.htm>

ZO ČSS 4-05 Goethe

2020

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2019

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2018

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2017

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2020

Účast členů na centrálních akcích a působení v orgánech ČSS

V počtu 3 lidí jsme se ve dnech 11. 9. - 13. 9. 2020 zúčastnili 39. ročníku Speleofóra, který se tradičně konal v kulturním centru městyse Sloup v Moravském krasu.

V. Ouhrabka pracoval jako člen dozorčího sboru ČSS.

Údržba zařízení, techniky a materiální zajištění

V průběhu roku byla provedena údržba základny v Poniklé. Ve velké boudě bylo položeno nové lino, nabílen komín, a bouda byla vyrovnána. Zajistili jsme také otop na zimu.

Před dokončením je lezecká stěna a trenažér v garáži v Bozkově.

Zkolaudován a uveden do provozu zde byl nový septik s biofiltrem. Bohužel nepodařilo se dokončit a dovybavit klubovnu a sklad v garáži.

V Ponikelské jeskyni bylo vyměněno 5 nefunkčních svítidel.

Přehled speleologických prací na lokalitách v roce 2020

Bozkovské dolomitové jeskyně (kód JESO K162 50 10-J-00001): V roce 2020 tady proběhlo 11 akcí. Většina prací spočívala v prokopávání chodby (Chodba naděje) naproti průlezu do prostory nad tunelem a následném transportu hlinito – jílovitých sedimentů na překládku nad tunel. Navíc bylo nutné rozbít několik větších kamenů. Po poslední akci má chodba rozměry odhadem asi délka 4,5m, šířka 0,6m – 1 m, výška max1,8 m. Dvě pracovní akce byly věnovány přemístění sedimentu uložených pod žebříkem v první prostoroře na překládku ve vstupní části Větrné jeskyně. Jedna akce byla věnována transportu sedimentů z překládky nad Tunelem (Chodba naděje) na deponii ve vstupní části Větrné jeskyně (30 koleček). 29. 8. 2020 v pozdních odpoledních hodinách byl transportován veškerý materiál deponovaný v prostorách nad Tunelem (40 koleček) mimo jeskyně.

Ponikelská jeskyně (kód JESO K162 51 10-J-00001): V rámci akce Inventarizace krasových jevů Krkonoš (IKK) v jeskyni pokračovaly měřické práce na zpřesnění bodového pole v jeskyni a dokumentace dosud nezmapovaných odboček. Celková délka jeskyně po domapování činí 430 m při denivelaci 21 m. V průběhu roku 2020 jsme se převážně věnovali vyklízení materiálu vyvezeného z Krokodýlího dómu. Proběhlo pět vyvážecích akcí, v jejichž rámci se vyvezl materiál z Křižovatky, a několik dalších akcí na přesun materiálu z Krokodýlího dómu na Křižovatku. Celkem bylo ven vyvezeno cca 25 m³ hlíny a kamení. Vyvezen byl také materiál z doby, kdy probíhala těžba v lomu, a lomový odpad byl sypán do komínu vedoucího do jeskyně. V nové části jeskyně byla provedena údržba elektrických zařízení, bylo vyměněno několik osvětlovacích těles. Rok jsme zakončili tradiční silvestrovskou návštěvou jeskyně, bohužel letos pouze v malém počtu kvůli aktuální situaci.

Ponikelské propadání (kód JESO K162 51 10-J-00018): Kontrolní vstupy a zaměření příčných profilů chodeb a prostor.

Kras Králického Sněžníku (kód JESO K163 30): Jako každoročně na přelomu r. 2020/2021 byla společně s místním revírníkem provedena kontrola Tvarožných děr. Stav lokality, vstup, uzávěra, zámek – vše v pořádku. Bylo zde napočítáno 12 ks netopýr velký (Myotis myotis), 1 ks vrápenec malý (Rhinolophus hipposideros) a 5 ks

neurčeno. Celkem 18 ks. Smutnou zprávou z ložského roku naopak je skutečnost, že byly téměř definitivně zničeny veškeré krasové dutiny a jiné výtvořiny v mramorovém lomu v Dolní Moravě. Soukromá firma, která zde má povolenou těžbu mramoru, se s tím nepáře.

Stalagnátová K1625210-J-00004: Během roku byla nově zdokumentována Stalagnátová jeskyně v Horním Lánově. Při tom bylo objeveno dosud neznámé horní patro jeskyně. Po domapování všech částí je délka jeskyně 37 m, výškové rozpětí 5 m. Stalagnátová spolu s Pavoučí jeskyní pravděpodobně tvořila větší systém z velké části zničený při těžbě vápenců. V rámci společné aktivity se ZO ČSS 5-02 Albeřice byl upravena a rozšířena vstupní část jeskyně a instalován nový ocelový uzávěr.

Kontroly zimovišť netopýřů s fotodokumentací

21. 1. 2020 údolí Jizerky – inženýrsko-geologické štoly Zákoutí-Křížlice (za dobu sledování lokality poprvé zaznamenán vrápenec malý) 12 ex. zvířat.

Terénní akce Rokytnice nad Jizerou– Letní strana, 8. 6. 2020 Průzkum (spíš obhlídka) podzemního náhonu v pravobřežním svahu nad Huťským potokem – vyústění nad betonárkou STEMRO. Náhon je kamenem klenutý, veden mělce pod povrchem, proto s několika propady. Byl přerušen v r. 2020 na louce vedením kanalizace z výše položených nových objektů. Zachovalá část je ukryta v lesíku nad betonárkou a starými bytovkami.

Mapovací práce v Moravském krasu

Ve dnech 27 - 28. 11. 2021 jsme provedli na žádost kolegů z Moravského krasu geodetické zaměření připojovacích bodů před jeskyní Za Evropou a Indii a před regulační štolou Punkevních jeskyní. Hlavní pozornost byla věnována podrobnému zmapování jen týden starého objevu v Ševčíkově závrtu na Harbešské plošině. Ve spolupráci s jeskyňáři z domácí ZO ČSS 6-21 Myotis byla celá doposud známá část jeskyně v délce cca 300 m zaměřena. Mapový originál byl předán ZO ČSS 6-21 Myotis.

Ostatní činnost

V rámci ostatní činnosti byly prováděny práce na základě smlouvy o dílo uzavřené AOPK ČR (úprava prostoru Ondříkovického propadání včetně vybudování dřevěného zábradlí).

Pro ZO ČSS 5-02 Albeřice byl na zakázku vyroben a na vchod do Stalagnátové jeskyně nainstalován ocelový uzávěr se zámkem.

2019

Účast členů na centrálních akcích a působení v orgánech ČSS

V počtu 13 lidí jsme se ve dnech 26. 4. - 28. 4. 2019 zúčastnili 38. ročníku Speleofóra, který se tradičně konal v kulturním centru městyse Sloup v Moravském krasu. ZO ČSS obdržela za svoji práci v Gruzii zvláštní cenu předsednictva ČSS.

V. Ouhřabka se účastnil většiny jednání předsednictva ČSS jako člen dozorčího sboru ČSS

Údržba zařízení, techniky a materiální zajištění

V průběhu roku byly realizovány stavení úpravy v garážích v Bozkově a před dokončením je klubovna, toalety a sklad. Ke konci roku byl osazen septik s biofiltrem a napojen na veřejnou kanalizaci.

Pro potřeby speleologické expedice byl zakoupen automobil Mitsubishi Pajero, který je v současné době deponován v Gruzii. Na 3 roky je v místě registrován na Lenku Hájkovou.

Na jaře byl vybudován nový propustek v erodované části NS v Údolí Vošmendy a během roku zde prováděli členové ZO ČSS drobnou údržbu.

Přehled speleologických prací na lokalitách v roce 2019

Bozkovské dolomitové jeskyně (kód JESO K162 50 10-J-00001) - Pod Větrnou: V roce 2019 tady proběhlo 6 akcí. V průběhu roku byl postupně transportován materiál ze zadních prostor na překládku u Větrné j. V dutině nad Tunelem byl rozšířen spojovací otvor nad Propast a bylo zde nainstalováno trubkové vedení pro snadnější dopravu materiálu.

Ponikelská jeskyně (kód JESO K162 51 10-J-00001): V rámci akce Inventarizace krasových jevů Krkonoš (IKK) v jeskyni pokračovaly měřické práce na zpřesnění bodového pole v jeskyni.

Ponikelské propadání (kód JESO K162 51 10-J-00018): Na dně propadání byl postupně rozšiřován odtokový kanál a zavedeno do něho proplachovací potrubí. Po odstranění volných kamenů je v konci vidět do 1,5 m dlouhé asi 20 cm široké volné pukliny. V jeskyni byly odebrány petrografické vzorky a provedena základní fotodokumentace.

Kras v okolí Vítkovic v Krkonoších (JESO K162 51): Terénní pochůzka na Křížlické straně krasového údolí nepřinesla žádné nové poznatky. Zaevidována byla pouze jedna nora a deprese (závrt nebo starý lom) na hraně údolí.

Kras Králického Sněžníku (kód JESO K163 30): Jako každoročně na přelomu r. 2019/2020 byla společně s místním revírníkem provedena kontrola Tvarožných děr. Stav lokality, vstup, uzávěra, zámek – vše v pořádku. Bylo zde napočítáno 10 ks netopýr velký (*Miotis miotis*), 1 ks vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*) a 8 ks netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*), tedy celkem 19 exemplářů.

Spolupráce se ZO ČSS 5-02 Albeřice a firmou Speleo-Řehák v rámci akce IKK

V průběhu roku byla provedena dokumentace jeskyní kategorie B s délkou nad 10 m. Celkem se jednalo o 14 lokalit. Nově byla zpracována dokumentace Rokytnické jeskyně a jeskyně Netopýří mlýn.

Dokumentace historického podzemí

V posledních červencových dnech roku 2019 se v Horní Rokytnici nad Jizerou poblíž sportovní haly propadla země do neznámého podzemí. Stalo se tak na okraji místní komunikace při opakovaném průjezdu stavební techniky v souvislosti s rekonstrukcí objektu bývalého internátu. Budova čp. 446, stojící při hlavní silnici, byla původně mechanickou tkalcovnou firmy Müller & Großmann. 31. 7. 2019 byl za účasti Bronislava Patočky (stavař a zároveň místostarosta Rokytnice), Romana Sirovátky (archeolog, MČR Turnov), 2 členů ZO ČSS 5-01 Bozkov proveden průzkum a dokumentace tohoto podzemí. V propadu se ukázaly zídky se schodištěm, klesajícím do klenutého kanálu s protékající vodou. Místo propadu bylo původním kontrolním vchodem do podzemního díla – propadly se fylitové krycí desky nad schodišťátkem, vlastní strop kanálu byl neporušen. Kamenná klenba i stěny cca 140 m dlouhého náhonu byly v bezvadném stavu. Jednalo se o odtokovou část vodního díla – náhonu – který zajišťoval pohon tkalcovny firmy Müller & Großmann. (*J. Dvořák, Výpravy do podzemí: Podzemní náhon v Horní Rokytnici, Krkonoše – Jizerské hory 12/2019, 20-21*)

Exkurze, zájezdy, expedice

Studijní cesta 2019: Ve dnech 25. 10. – 28.10 2019 jsme ve spolupráci se správou BDJ uspořádali studijní cestu na severní Slovensko. Na programu byla návštěva Belianské jeskyně, plavba po řece Dunajec v Pieninském národním parku, Druhý den prohlídka Demänovskou jeskyně Slobody, přejezd na jižní svahy Nízkých Tater do Bystrianské jeskyně a Jeskyně mrtvých netopýrů. Část účastníků za krásného počasí vyjela lanovkou na Chopok.

Rača 2019: V roce 2019 se uskutečnily tři výjezdy do Gruzie, při kterých bylo zdokumentováno cca 1600 m prostor v jeskyni Bgheri a 600 m v jeskyni Melouri. V Melouri byl objeven 164 m dlouhý

Superstar koridor v nejvyšší úrovni jeskyně. V Bgheri bylo objeveno cca 1 km nového pokračování. Tyto nově objevené prostory nebylo bohužel možné, během expedice zdokumentovat.

Polární výprava na Špicberky: V letních měsících se dva členové ZO ČSS účastnili polární expedice na Špicberky. Během výpravy byly z ledovců staženy měřicí přístroje a datalogery. V současné době probíhá jejich vyhodnocování.

Publikace, popularizace, kulturní a jiné akce pro veřejnost

V místním informačním časopise Bozkováček byl publikován příspěvek o činnosti jeskyňářů.

V tradičním březnovém termínu jsme uspořádali 28. jeskyňářský ples.

Ve sborníku Speleofórum 2019 byl uveřejněn příspěvek o nejnovějších a práci v Gruzínských jeskyních.

V rámci oslav 40 výročí začlenění bozkovské jeskyňářské skupiny do ČSS bylo 22. 6. 2019 zorganizováno setkání současných a bývalých členů ČSS s širokou veřejností. Na akci, která se uskutečnila v bozkovské sokolovně, byly prezentovány hlavní domácí i zahraniční úspěchy bozkovských jeskyňářů od objevu prvních jeskyní v Bozkově a Poniklé po poslední zahraniční expedice. Akce se zúčastnilo na 60 osob.

Výsledky průzkumu podzemního náhonu v Rokytnici nad Jizerou byly publikovány v časopisu Krkonoše – Jizerské hory 12/2019.

2018

Účast členů na centrálních akcích a působení v orgánech ČSS

V počtu 10 lidí jsme se ve dnech 20. 4. - 22. 4. 2018 zúčastnili 37. ročníku Speleofóra, který se tradičně konal v kulturním centru městyse Sloup v Moravském krasu. ZO ČSS obdržela za objevy v jeskyni U Brádrů cenu předsednictva ČSS za nejvýznamnější objev v ČR za rok 2017.

V. Ouhrabka se účastnil většiny jednání předsednictva ČSS jako člen dozorčího sboru ČSS.

Údržba zařízení, techniky a materiální zajištění

Položení nového betonu v garáži v Bozkově, Zpracování projektu stavby klubovny a skladu.

Dokončení rekonstrukce skladu u Ponikelské jeskyně z prostředků dotace obce Poniklá.

V rámci péče o NS Údolím Vošmendy jsme zajistili nátěr dřevěných prvků, kosení podél stezky, úklid větví, opravu zábradlí.

Přehled speleologických prací na lokalitách v roce 2018

Bozkovské dolomitové jeskyně (kód JESO K162 50 10-J-00001) - Pod Větrnou: V roce 2018 se podařilo proniknout do nových prostor situovaných nad tubusem tunelu. Prostory byly zmapovány a dvěma vrtanými sondami v klenbě tunelu byla ověřena jejich přesná poloha. Prostor koresponduje s dutinami nad Bezejmennou propastí, se kterými se jí podařilo propojit neprůlezným otvorem. Během dalších akcí byl transportován materiál z průlezů na meziskládku.

Ponikelská jeskyně (kód JESO K162 51 10-J-00001): V rámci akce Inventarizace krasových jevů Krkonoš (IKK) v byly v jeskyni odebrány orientované vzorky sedimentů k určení paleomagnetických vlastností a vzorky sintrů k určení stáří. Dále bylo provedeno přesné zaměření přípojovacího bodu před jeskyní pomocí GNSS a zahájeny práce na zpřesnění bodového pole v jeskyni. Byla opravena těžební věž nad svážnou a proběhla zkušební těžba depote z Křižovatky. Drobné práce byly provedeny v Tomičkově puklině za vchodem do jeskyně. Členové ZO ČSS provedli několik exkurzí včetně návštěvy průvodců ze Zbrašovských aragonitových jeskyní.

Ponikelské propadání (kód JESO K162 51 10-J-00018): Pro nedostatek času zde neprobíhaly žádné

prolongační práce. Vlivem sedání obsypu šachty došlo znovu k poškození zavodňovacího potrubí. Vchod do jeskyně byl zaměřen metodou GNSS s přesností 0,02m.

Kras v okolí Vítkovic v Krkonoších (JESO K162 51): Kromě dokumentace známých jeskyní v oblasti zde byly nalezeny další drobné dutiny. Jeskyně jsou situovány v levobřežním svahu Jizerky, ve vložkách krystalických vápenců a v zelených břidlicích. Jednotlivé jeskyňky byly pojmenovány: Břidličná (zelené břidlice ale s krasovou výzdobou), Ajnclík, Babský Bari, Kanál 21. V údolí Jizerky pod Křížlicemi byl pomocí termokamery identifikován skrytý vývěr.

Kras Králického Sněžníku (kód JESO K163 30): Schéma systému Tvarožné díry – Kančí díra – v roce 2018 byla dokončena nová mapa jeskyně TD včetně napojení Kančí díry. Na žádost Polských kolegů byla uzavřena mezinárodní dohoda o spolupráci mezi ZO ČSS a Universitou Wroclav, jejíž cílem je pokračování výzkumu krasu Králického Sněžníku. Vzhledem ke konci platnosti souhlasu a výjimek k činnostem v NPR Králický Sněžník jsme zpracovali a odevzdali CHKO Jeseníky stručnou zprávu o naší práci v Tvarožných dírách a okolí a zároveň jsme požádali o prodloužení výjimky na další období. Proběhly 3 kontrolní vstupy (při vstupu 31.1.2018 zimující netopýři v počtu 12 ks, z toho 9 jedinců Myotis Myotis a 3 blíže neurčení jedinci). Uzávěra jeskyně byla v pořádku. Dřevěný mostek přes Moravu vedle vchodu do TD byl stržen a odklizen. Zůstaly zde pouze zbytky kulatiny na deponii poblíž. V roce 2018 zde byly obecně velmi nízké vodní stavy.

Spolupráce se ZO ČSS 5-02 Albeřice a firmou Speleo-Řehák v rámci akce IKK

V současné době je do projektu zahrnuto 39 lokalit naší zájmové oblasti nacházejících se na území KR-NAP nebo jeho OP. V roce 2018 byly zaměřeny vchody do všech jeskyní (34 pomocí GPS s přesností do 3 m. Ve vchodech do 5 významných jeskyní byly stabilizovány body a zaměřeny přesným měřením pomocí GPS nebo připojením na PBPP). Pro 20 jeskyní kategorie „C – méně významná“ byla zpracována základní dokumentace (popis, lokalizační mapa, plán jeskyně a fotodokumentace). V rámci projektu byl znovuotevřen vchod do Rokytnické jeskyně (Horní), vyroben a instalován nový ocelový uzávěr. Kompletně byl zrekonstruován i uzávěr do jeskyně Netopýří Mlýn.

Exkurze, zájezdy, expedice

Studijní cesta 2017: Ve dnech 2. 11. – 4. 11. 2018 se uskutečnila ve spolupráci se správou BDJ studijní cesta oblasti středních Čech. Postupně jsme navštívili Hornické muzeum na Březových Horách v Příbrami, Koněpruské jeskyně, muzeum v Berouně, CHKO Blaník, Chýnovskou jeskyni, Divišovu jeskyni v Týnčanech a štoly v jílovém u Prahy.

Rača 2018:

11. srpna 2018 odletělo do Gruzie na 14denní expedici 11členné jádro výpravy. Protože v rámci letní expedice jsme nestihli dokončit dokumentaci všech nově objevených částí jeskyní, vypravila se počátkem listopadu do Gruzie na rychlou akci znovu čtyřčlenná skupinka. Dohodnutý program expedice vyžadoval vytvoření dvou pracovních skupin. První tým zůstal na základně v Kumistavi a jeho úkolem bylo pokračovat v mapování jedné části rozsáhlého tzv. Tskaltubského jeskynního systému – ponorové jeskyně Melouri. Druhá skupina měla dokončit průzkum koncových částí jeskyně Rača 2001 a nedoleženého komínu v jeskyni Muradi nacházejících se v oblasti Nakeralského hřebenu severně od města Tkibuli. V jeskyni Melouri se vyšplhala celková délka dosud zaměřených částí na 2852 m. Ve vyšších partiích jeskyně v okolí Velkého říčeného domu jsme zatím zanechali zcela bez povšimnutí dva další údajně několik set metrů dlouhé koridory, a tak odhadovaná délka Melouri 5 km nebude daleko od pravdy.

V *jeskyni Muradi* zůstal od minula nedoležený komín (+20 m). Z původních 20 m se nakonec stal náročný dvoudenní výstup do výšky 70 m, kde se komín bez jakéhokoli pokračování uzavřel. O slepé odbočce zhruba v polovině hlavního tahu krápníkové galerie jsme věděli od začátku, ale teprve při podrobném průzkumu sintry zaslepeného konce chodby se objevila mezi krápníky úžinka s průvanem. Chodba se rozšiřuje a pokračuje dále minimálně 200 m. Při následující akci byl průlez nepatrně rozšířen. Objevená část je 247 m dlouhá a sleduje hlavní poruchu SV-JZ. Podobně jako v centrální části jeskyně je i zde stále bohatá výzdoba, sintrové hrázky a jezírka. Chodba končí neprůstupným závalem. Po letošním objevu dosáhla celková délka jeskyně Muradi 1166 m.

V *jeskyni Rača 2001* jsme si na letošní rok nechali průzkum okna ve stěně říčeného dómku na úplném konci jeskyně, těsně před přítokovým sifonem. Objevené prostory jsou poměrně členitým labyrintem chodeb v několika úrovních. Vyšší suché části se nacházejí zhruba 8–20 m nad aktivním tokem a jsou tvořeny starými freatickými kanály s úzkými hluboko zaříznutými meandry. Tyto postupně stoupající části jsou ve svém nejvyšším místě přerušeny 18 m hlubokou propastí ústící na úroveň aktivního řečiště. Největší překvapení nás však čekalo po přetraverzování horního okraje propasti. Pokračující chodba stupňovitě klesá a náhle přechází v cca 25 vysokou kupolovitou prostorou, ve které se objevuje aktivní tok padající z neznámého pokračování 17 vysokým tzv. „Josefovým“ vodopádem. Z jezera odtéká voda dvěma koryty do dvou různých částí jeskyně – ukázkový příklad bifurkace vodního toku v jeskyni. V roce 2018 bylo jeskyni Rača 2001 objeveno 927 m chodeb, čímž celková délka jeskyně přesáhla 4 km.

Publikace, popularizace, kulturní a jiné akce pro veřejnost

V místním informačním časopise Bozkováček byl publikován příspěvek o činnosti jeskyňářů.

Ve sborníku Speleofórum 2018 byl uveřejněn příspěvek o nejnovějších objevech v jeskyni u Brádrů.

28. 12. 2018 proběhla poslední akce roku 2018 „jeskyňářský „Předsilvestr v Poniklé“ s promítáním filmů z akcí a nezbytnou návštěvou jeskyně.

Přednášky – Gruzie v Poniklé.

2017

Účast členů na centrálních akcích a působení v orgánech ČSS

V počtu 14 lidí se ve dnech 21. 4. - 23. 4. 2017 zúčastnili členové ZO ČSS 36. ročníku Speleofóra, který se tradičně konal v kulturním centru městyse Sloup v Moravském krasu. Pro ZO ČSS to bylo mimořádně úspěšné Speleofórum. Luboš Dolenský st. zde převzal medaili za zásluhy ve speleologii, ZO ČSS obdržela cenu předsednictva za nejlepší Výroční zprávu o činnosti za rok 2016 včetně finanční odměny ve výši 5000 Kč, cenu Speleofóra za nejlepší posterovou prezentaci a cenu diváků za nejlepší prezentaci (film).

M. Šimek a V. Ouhrabka zajišťovali exkurzi do bývalého fluoritového dolu (PP Jeskyně pod Sněžníkem v rámci setkání jeskyňářů 2017.

V. Ouhrabka se účastnil většiny jednání předsednictva ČSS jako člen dozorčího sboru ČSS

Údržba zařízení, techniky a materiální zajištění

Vybudování vodovodní přípojky do garáže v Bozkově

Zahájení prací na rekonstrukci skladu u Ponikelské jeskyně z prostředků dotace obce Poniklá.

Zprovoznění hlavního rozvaděče a provedení revize elektroinstalace v Poniklé a instalace průtokového ohříváče do boudy.

Přehled speleologických prací na lokalitách v roce 2017

Bozkovské dolomitové jeskyně (kód JESO K162 50 10-J-00001)

Pod Větrnou: V roce 2017 tady proběhlo 14 akcí (včetně 1vyvážecí). Celkový postup zde byl cca 3 m.

Většina akcí byla zaměřena na průkop sedimentů v odbočce pod komínem, případně náročný transport vykopaného materiálu na překládku ve vchodu do Větrné jeskyně. Během několika akcí byl těžený materiál postupně přemísťován na dočasnou. Jedna akce byla věnována vyklizení veškerého deponovaného materiálu ven z jeskyně. Materiál byl využit k rekultivaci divoké skládky a zavezení pozůstatků po starých průzkumných sondách.

Ponikelská jeskyně (kód JESO K162 51 10-J-00001)

Krokodýlí dóm: V Ponikelské jeskyni pokračoval průzkum kanálu za Krokodýlím dómem. Pomocí proplachování se podařilo postoupit o cca 6 m. Kanál pokračuje stále nahoru. Protože konec kanálu je již cca 5,6 m pod povrchem, byly zde práce pozastaveny. V listopadu byl postupně přemístěn materiál deponovaný v Krokodýlím dómu na Křižovatku, kde je připraven k transportu ven z jeskyně.

Tomičkova puklina: V této části Ponikelské jeskyně nacházející se v odbočce za vchodem se uskutečnily tři akce, během nichž se podařilo ověřit možnost dalšího pokračování nadějným směrem.

Ponikelské propadání (kód JESO K162 51 10-J-00018): Pro nedostatek času zde neprobíhaly žádné prologační práce. Vlivem sedání obsypu šachty došlo v roce 2016 k poškození zavodňovacího potrubí. Potrubí bylo provizorně nahrazeno vedením z hasičských savic a později v průběhu března proběhla oprava vedení a úprava obsypu šachty.

Propad na Staré Hůrce: Provizorní zavodňovací systém Ponikelského propadání - 18. 7. 2017 se v Poniklé objevil drobný propad. Po otevření propadu byla odkryta šachta železnorudného dolu. Šachta byla zdokumentována a opět zasypana.

Kras v okolí Vítkovic v Krkonoších (JESO K162 51): Ve vyvýšenině mezi Hamerským potokem, školou a vlekem Jizerka ve Vítkovicích byl zkoumán převis se sintrovým nátekem nad cestou k bytovkám. Ve vrcholových skalkách bylo nalezeno a zdokumentováno několik drobných dutin a kanálů. V jedné dvoumetrové jeskyňce je na konci za úžinou vidět další několikametrové rozměrnější pokračování. Nad silnicí Vítkovice – Horní Mísečky za č.p. 320 ztotožněny a navštíveny 3 zde popisované jeskyně. Blízko nich směrem na Mísečky u paty skály byla nalezena třímetrová *jeskyně (pracovní název "D")*. Při průzkumu poloh karbonátových hornin na levobřežním svahu údolí Jizerky byly nalezeny dvě puklino-rozsedlinové jeskyňky: větší j. *Jezevčí pomsta* (osídleno panem domácím, jeho WC na křižovatce chodbiček) a drobná *Rozsedlina* (oboustranně otevřená přímá prostůrka na odsednutí horn. bloků).

Jeskyně U Brádrů (kód JESO K162 51 10-J-00019): V roce 1998 byla při rekonstrukci silnice Hrabačov-Horní Mísečky odhalena pata pukliny ve stěně skalního zářezu. Šlo o úzkou několikametrovou chodbičku s ostrými břity, která se po několika metrech zužovala do těžko průlezného profilu. Jeskyně dostala název podle nedaleké, v té době ještě fungující, tradiční krkonošské hospody U Brádrů. Při návštěvě nás hned zaujal citelný chlad vanoucí z jeskyně. Po téměř 20 letech z ní byla vidět opět pouze úzká puklina, ale stačilo párkrát hrábnout lopatou a šlo se protáhnout dovnitř. Tentokrát se podařilo v úzké puklinové chodbě dostat 7 m daleko, kde bylo další pokračování zablokováno sesunutým kamenem. Bohužel další pokračování bylo neprůlezná. Ovšem po několika metrech hydrotěžby přišlo překvapení, když zakalená voda začala vyvěrat na břehu Jizerky pod silnicí. Před druhou akcí jsme si všimli, že v místě vývěru zakalené vody stále vyvěrá slabý pramen, zřejmě odvodnění jeskyně, na které bychom

bez hydrotěžby těžko přišli. S postupujícími metry plavení se chodbička začala mírně rozšiřovat (foto 3) a zhruba 15 metrů od vchodu se otevřela v široký volný prostor. Jde o šikmo ukloněný dómek o rozměru 8 × 4 m, vysoký až 2,5 m s různě velkými kamennými bloky ve dně. Při jeho východní straně hned zaujala sintrová výzdoba v podobě sintrových nátek, dlouze se vinoucích záclonek a drobných stalaktitů žlutohnědé barvy. Další pokračování jeskyně vypadalo na výběžek ve směru vyplavené chodby směrem do masivu a pak na nižší úroveň, která byla vidět mezi bloky pod stěnou s výzdobou. Po odstranění jednoho bloku ve dně dómku, naproti vyplavené chodbě, podařilo prolézt do další, tentokrát příkře stoupající chodbičky o profilu umožňujícím lezení po čtyřech. Po 8 metrech se rozšiřuje do menší prostoty a dále z ní pak pokračuje ve stejném směru a skoro stejném profilu dalších 10 m. Zde bylo viditelné pokračování zahrazeno několika kameny. Náročný průstup jeskyně zde byl korunován totálním zamokřením, jehož původ jsme si uvědomili až při dalších návštěvách. V prvních metrech příkře chodbičky se totiž objevuje stálý droboučkový potůček, mizí mezi bloky dómku a objevuje se opět v úzké chodbě za ním, kde odtéká jejím dnem směrem k silnici. Aktivní byl doposud při každé návštěvě, při silném skapu je dokonce slyšet i jeho zurčení. Jeskyně byla nafocena, zmapována a před vchod byl osazen uzamykatelný uzávěr.

Kras Králického Sněžníku (kód JESO K163 30): Do oblasti se uskutečnily dva výjezdy. V chladné ventarole na pravém břehu Moravy v cca 900 m n. m. byla vyhloubena metrová sonda. Je tu suť nekrasových hornin, proudí z ní chladný vzduch (7 °C). Je otázka, zda chladný vzduch pochází pouze ze svahových sutí či je to projev neznámé jeskyně. Několik metrů nad tímto zajímavým místem jsou totiž výchozy mramorů a několik propadů.

Exkurze, zájezdy, expedice

Studijní cesta 2017: Ve dnech 27. 9. – 1. 10. 2017 se uskutečnila ve spolupráci se správou BDJ studijní cesta do Polska a na Slovensko. V Polsku jsme navštívili jeskyni Ráj, solné doly Wieliczka, město Krakow, jeskyně v údolí Kosci-eliska: Mroźnou, Raptawickou, Mylnou, Smoczku jamu. Na Slovensku jsme navštívili Roháče a Brestovskou jeskyni.

15. glaciospeleologická výprava na Špicberky v roce 2017: V termínu 14. 8. – 20. 9. 2017 proběhla další část dlouhodobého programu výzkumu a dokumentace změn morfologie a vnitřní drenáže ledovců v oblasti fjordu Hornsund. Hlavním organizátorem a donátorem výpravy byla firma Řehák – SPELEO s.r.o. a dále se na výpravě podíleli Botanický ústav AV ČR, v.v.i., Česká speleologická společnost ZO ČSS 5-01 Bozkov a polská firma Free Wood Anna Haczek.

Svalbard 2017: J. Dvořák v rámci Studijního pobytu v oblasti Billefjordu a Isfjordu (Svalbard) – kromě jiného i dokumentoval místní sádrovcový kras a hornickou činnost.

2020

Hlavní činností výboru bylo vést a koordinovat práce dobrovolné i profesionální. ZO ČSS získávala prostředky z vlastní hospodářské činnosti, kterou prováděli zaměstnanci, brigádníci a smluvně najatí OSVČ a různé právnické osoby. Byl přijat jeden finanční sponzorský dar od firmy Technistone HK a dvou soukromých osob.

Provoz zpřístupněného důlního díla Kovárna neprobíhal z důvodů výstavby prodloužení trasy a zmáhání štoly Prokop.

Projekt Prokop III

Na zpřístupnění štoly Prokop (III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole – zpřístupnění štoly Prokop na Mezipatro, stavební povolení vydané stavebním odborem Města Pec pod Sněžkou pod č.j. SO-207/PO) jsme pokračovali v pracích na zmáhání v rámci projektu „Geologická expozice Kovárna - III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole - zpřístupnění štoly Prokop na Mezipatro“ spolufinancovaného Evropskou unií – Fondem soudržnosti a investičními fondy v rámci Operačního programu Životní prostředí, číslo projektu CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_106/0008723.

Po ukončení prací na úseku štoly Prokop vhloubené v rýze a úpravě deponie pro stavební materiál bylo přivezeno potřebné množství materiálu a další etapu prací připraven kompresor. Na začátku léta začaly práce v úseku štoly prováděné zmáháním. Do začátku prosince 2020 byl vyzmáhán, zapažen a odvodněn úsek štoly Prokop zhruba 30 m dlouhý. Pažení bylo provedeno dle projektu ocelovým profilem HEA 160 a pažnicemi Union 6 x 0,25 m. Nad výlom a boční kaverny byly zakládány balvany nebo v plněny betonem BP 30. Zmáhání, respektive ražbu metodou hnaného pažení komplikovaly silné přítoky vod ze skalního a dosud neproraženého úseku štoly a balvany až 0,3 m³ velké v periglaciální suti, které musely být jednotlivě rozklínovány. Byl částečně rekonstruován kolejový svršek důlní železnice, která zde zůstala pod závalem z let 1952-1959. Současně s ražbou byla dle technických možností prováděna geologická dokumentace, která bude zužitkována během dalšího geologického výzkumu a při přípravě brožury.

Ke konci roku jsme dokončili knihu o Kovárně. Vzhledem k čínskému viru však nemohla být zatím vytištěna.

Krasové lokality východních Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších pokračovaly na základě smlouvy se Správou KRNAP na projekt „Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš“ podpořený z Operačního programu životního prostředí. Na projektu spolupracuje i ZO ČSS 5-01 Bozkov.

Z významných jeskyní jsme dokončili základní i geologickou dokumentaci v jeskyních Ponikelské propadání a Albeřická jeskyně, která dosáhla délky 725 m, ta ovšem zřejmě ale není konečná.

Během roku byla těž vyhodnocena řada petrologických vzorků odebraných na jaře 2020.

Zpracované výsledky, respektive dílčí zprávy nemohou být zatím předávány do archivu ČSS, protože do ukončení celého projektu nesmí být poskytovány třetím osobám.

Profesionální dokumentace a hospodářská činnost na různých lokalitách

Hlavní výdělečnou činností v Josefově byla opět oprava a dokumentace historických kanalizačních stok.

2019

Projekt Prokop III

Na zpřístupnění štoly Prokop (III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole – zpřístupnění štoly Prokop na Mezipatro, stavební povolení vydané stavebním odborem Města Pec pod Sněžkou pod

č.j. SO-207/PO) jsme pokrčovali v pracích na zmáhání. V létě 2019 jsme uspěli se žádostí na dotaci ve výši 16 648 000,- Kč na projekt s názvem: „Geologická expozice Kovárna“ - III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole – zpřístupnění štola Prokop na Mezipatro“ spolufinancovaného Evropskou unií – Fondem soudržnosti a investičními fondy v rámci Operačního programu Životní prostředí, číslo projektu CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_106/0008723.

Krasové lokality východních Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších probíhala na základě smlouvy se Správou KRNAP na projekt: Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš podpořený z Operačního programu životního prostředí. Projektem byly jeskyně rozděleny do tří kategorií. Jako malé jeskyně jsou považovány podzemní dutiny do celkové délky 10 m (C), střední jeskyně jsou pro tento projekt definované jako podzemní dutiny o celkové délce přes 10 m (B) a významné jeskyně (A) jsou vyčleněny zvlášť, protože v nich bude výzkum rozsáhlejší. Celkem bylo kompletně zdokumentováno 74 malých jeskyní kategorie B a C, zrevidovány starší výzkumy a zároveň bylo vždy popsáno okolí jeskyně a její geologie.

Z významných jeskyní jsme dokončili základní dokumentaci v jeskyních *Rokytnická, Netopýří Mlýn, Krkonošova, Trucovna a Medvědí*. Vše ve spolupráci se ZO ČSS 5-01 Bozkov v západní části Krkonoš.

V *Albeřické jeskyni* byla uskutečněna čerpací zkouška. Vodní hladinu se podařilo snížit zhruba o -17 m a objevit tak okolo 300 m nových, za normální situace převážně trvale zatopených prostor. Na hydrogeologickém vyhodnocení zkoušky (Jiří Buthans, PŘÍFUK Praha) a zpracování mapových podkladů se pracuje. Během roku byla též vyhodnocena řada vzorků odebraných v létě 2018 (Pavel Bosák a kol, Geologický ústav AVČR; Ferry Fediuk; Petr Pauliš). Zpracované výsledky, respektive dílčí zprávy nemohou být zatím předávány do archivu ČSS, protože do ukončení nesmí být poskytovány třetím osobám.

Profesionální dokumentace a hospodářská činnost na různých lokalitách

Hlavní činností v Josefově byla opět oprava a dokumentace historických kanalizačních stok. Na Hradě Pecka jsme provedli průzkum studny.

2018

Kovárna, různé

Pokračovala systematická fotodokumentace přednostně zaměřená na geologické struktury.

Projekt Prokop III

Na zpřístupnění *štoly Prokop* (III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole – zpřístupnění štoly Prokop na Mezipatro, stavební povolení vydané stavebním odborem Města Pec pod Sněžkou pod č.j. SO-207/PO) jsme pokrčovali v pracích na zmáhání štoly Prokop. Žádost o dotaci z fondu SFŽP byla opětovně agenturou AOPK zamítnuta jako nepřijatelná (3 pokus).

Krasové lokality východních Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších probíhaly na zprvu na základě povolení (výjimky) KRNAP č. 08511/2012 s platností do 31. 12. 2018. Během roku jsme však vyhráli výběrové řízení na projekt: Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš podpořený z Operačního programu životního prostředí, jehož nositelem je Správa Krkonošského parku, a začali tak pracovat na základě dohody o dílo. Celkem jsme zaregistrovali 89 jeskynních lokalit a zaměřili vchody s přesností cm u 12 významných jeskyní a přesností m u ostatních blboděr, kde se ovšem během dokumentace ukazuje, že to budou významné blbodíry, a započala detailní dokumentace, mapování a odběry vzorků.

Hlavní tah *Albeřické jeskyně* byl naskenován v mračnech bodů. Pro kvalitní scanování v reálných souřadnicích (JTSK a BpV) bylo potřeba nejprve proměřit síť vztažných vlíčovacích bodů. To bylo

provedeno totální stanicí Leica MS50 a Leica TS16. Na velké prostory (lom a komora) byl použit veliký terestrický scanner Leica P40 s maximálním dosahem 1100metrů a rychlostí skenování 1 mil bodů za vteřinu. Na lomu bylo provedeno 6 scenovacích pozic pro nejlepší popsání terénu a v komoře pak 5 skenovacích pozic. Základní skenování v jeskyni bylo provedeno scannerem Faro Focus S na mobilním malém stativu. Jedná se také o statický scanner, kde můžeme georeferencovat mračna podle vlčivacích bodů, nebo pasovat mračna na sebe pomocí vztažných ploch. V prostorách vlastní jeskyně bylo provedeno 119 scannovacích pozic. Pro domapování těžce přístupných míst a míst, kde není možné postavit stativ se strojem bylo použito mobilního scannovacího zařízení GeoSlam ZEB-revo RT. Jedná se o mobilní mapovací systém, který spojuje laserovou scannovací hlavici s IMU jednotkou (jednotka monitorující pohyb zařízení). Georeferencování výsledného mračna bylo provedeno pomocí transformace na mračna vlčivovaná z Fara. Finální čištění a zpracování mračen bylo provedeno v programu 3D reshaper včetně vytvoření průletu jeskyně. Pro vizualizaci dat lze použít 3D reshaper ve verzi viewer.

Profesionální dokumentace na různých lokalitách

V Josefově jsme provedli nabídkovou dokumentaci a fotodokumentaci pro budoucí podrobné posouzení envelopy. Hlavní činností v Josefově byla opět oprava a dokumentace historických kanalizačních stok. Pracovali jsme však i na řadě jiných lokalit.

2017

Obří důl

Kovárna: Na jaře před sezónou jsme jako každoročně prováděli pravidelnou údržbu pro turistický provoz (kontrola konstrukcí a šroubů, úklid náplavů a drobných kamenů na několika místech především na trase „A“, reinstalace replik náradí, drobné opravy a úpravy poškozeného betonu, kontrola a údržba výstroje pro exkurze). Na ohlubňovou desku Gustava jsme přimontovali lanové zábradlí s výstražnou cedulkou. Organizační záležitosti turistického provozu zůstaly stejné jako v předešlých letech, tj.: červenec–srpen, vždy v pátek, sobotu a neděli, 3 x denně, skupinky do 12 osob. Umožnili jsme též po předchozí dohodě exkurze vyjma uvedený pravidelný provoz včetně specializovaných exkurzí. Po návštěvnické sezóně jsme opět z dolu vynesli část replik hornických nástrojů a odvezli veškeré ochranné pomůcky pro návštěvníky k údržbě. Pokračovala systematická fotodokumentace přednostně zaměřená na geologické struktury.

Ostatní důlní díla: Započali jsme se systematickou revizí chodeb a geologických struktur Helenského štolového patra včetně fotodokumentace a odběru vzorků. Dokončili jsme vyčištění a vystrojení komínu 3K3 pod Šperkovnicí, čímž je umožněn relativně bezpečný sestup na Helenské mezipatro. Mezipatro jsme orientačně prohlédli (nebyli jsme tu cca. 17 let) a pokusili se zajistit sestup na štolové patro Prokop komínem K5. Ten je bohužel celý zasypán.

Projekt Prokop III: Na zpřístupnění štoly Prokop (III. etapa zpřístupnění důlního díla Kovárna v Obřím dole – zpřístupnění štoly Prokop na Mezipatro, stavební povolení vydané stavebním odborem Města Pec pod Sněžkou pod č.j. SO-207/PO) jsme neprováděli žádné práce a dílo pouze několikrát zkontrolovali. Žádost o dotaci z fondu SFŽP byla opětovně agenturou AOPK zamítnuta jako nepřijatelná.

Krasové lokality východních Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších probíhaly na základě povolení (výjimky) KR NAP č. 08511/2012 s platností do 31.12.2018.

Albeřická jeskyně: V jeskyni jsme prováděli dlouhodobé sledování teploty a vodní hladiny. Automatickou elektronickou vodoměrku jsme museli odmontovat z důvodů kalibrace.

Pokračovali jsme na dokumentaci a fotodokumentaci. Osadili jsme další pevné měřické body pro podrobné mapování a geodeticky zaměřili základní body Albeřické komory. Při této příležitosti jsme zahájili i mapování vykopaných reliktních prostor. Podrobně jsme zmapovali část jeskyně zvanou Ložnice. Plán bude předán do archivu ČSS až po dokončení (revizi) celé mapy jeskyně. Mezi dny 13. 2. a 16. 2. 2017 došlo vlivem nejnižší vodní hladiny k otevření Malého sifonu a mohli jsme podrobně prozkoumat a zdokumentovat Opileckou jeskyni částečně prozkoumanou (nezdokumentovanou) údajně v roce 1972. Zpráva byla publikována ve Speleu. Zároveň jsme poprvé za dobu naší činnosti prostoupili ze dna Malé mramorové propasti do Kaňonu. Voda v dalších dnech bohužel opět vystoupala a tuto část se nepodařilo již zdokumentovat. Malý sifon zůstal otevřený do 21. 2. 2017 (druhý den oblevy). Časově největší objem prací byl na výkopech reliktních úzkých puklinových propastí v Albeřické komoře. Potvrdila se teorie, že stropní komíny pokračují pod počvu komory. Jedna z úzkých propastí byla prostá sutě a ve vodě se podařilo vysondovat hloubku minimálně -5 m. Objevili jsme těsně pod počvou komory i několik metrů dlouhé volné prostory. Ze dna údolí vedle Bischofova lomu jsme zaměřili a zdokumentovali geologický profil tažený od „Nora“ přes Bischofův lom včetně Albeřické komory až na východní konec Kravského lomu. Profil zatím nebyl vyhodnocen a zpracován. V severním předpolí Albeřické jeskyně provedli pánové Kalenda & Tengler geofyzikální radarové měření. Výsledky budou publikovány ve sborníku Speleofora. Překvapivě byly indikovány prostory sv. od severního konce jeskyně a nikoli v jejím předpokládaném pokračování severním směrem.

Celní jeskyně: Ve Staré jeskyni jsme pokračovali ve vyklízení lomové sutě a ztrouchnivělého pažení Střílené šachty. Vytěžili jsme na povrch okolo 3 m³ cizorodého materiálu. Pod lomovou sutí se začíná objevovat písčité jeskynní sediment.

Kravský lom: Odkryli jsme zarostlé a suchými větvemi zatarasené ústí Kravské propasti a neúspěšně se pokoušeli prokopat sedimentem v Jeskynní noře. Je to pouze končící reliktní jeskyně. Všechna ústí jeskyní v lomu byla zaměřena a navázána na státní síť S-JTSK.

Vývěrka: Jeskyni jsme pouze kontrolně navštívili a vchod byl zaměřen a navázán na státní síť S-JTSK.

Medvědí jeskyně: Pokračovali jsme ve výkopových pracích jak v jeskyni, tak v sondě před jeskyní. Materiál byl sítován a kosterní pozůstatky uloženy pro další zpracování. Zároveň jsme odebrali vzorky výzdoby pro další zpracování i pro sbírku.

Různé montánní, geomorfologické a geologické lokality

Při pochůzkách jsme zjistili, že firma Petrostone „opravila“ zajištění na SDD Godrovy domky, Žacléřské boudy a Berghaus. Vyhozené peníze za zbytečnosti a vlastní zajištění opraveno nebylo (například uříznutý závěs zámku na SDD Stařina Berhaus). V jeskyni Heduš v Maršově II. se někdo snaží prosekat zcela nesmyslně puklinou dál.

Na lokalitě Berghaus jsme na levém břehu potoka zasypávali propad štoly pro firmu Diamo a při této příležitosti se podařilo proniknout do zastřelené štoly Alžběta. Provedli jsme základní dokumentaci a vzhledem k zachovalosti a jedinečnosti díla budou práce v roce 2018 pokračovat.

Ve Stařině Berghaus jsme zhotovili další fotografie a detailně prohlédli boční „dobývku“ několik metrů od ústí. Zjistili jsme, že je krasového původu a hornickou činností byla zřejmě jen nepatrně upravena.

Herlíkovické štoly – pouze jsme zkontrolovali zajištění vchodů.

Různé jednorázové akce

- Modré kameny, Branka: geologická dokumentace a fotodokumentace (nedokončeno), nález sulfidů.
- Zlatá vyhlídka u Hofmanových bud: Fotodokumentace dvou těžebních jam na křemenec. Jámy slouží částečně jako smefák.
- Černý Důl, činný lom: Sběr krystalů do depozitu ve spodní etáži, fotodokumentace, dohledání zbytků krasových dutin.
- Medvědín: neúspěšná návštěva štoly č. 1., moc vody. Oprava oplocení komína pro Diamo.
- Suchý důl: prohlídka ponorů a měření konduktivity (J. Bruthans), fotodokumentace.

Profesionální dokumentace na různých lokalitách

V Josefově jsme provedli nabídkovou dokumentaci a fotodokumentaci pro budoucí podrobné posouzení envelope. Hlavní činností v Josefově byla opět oprava a dokumentace historických kanalizačních stok.

Pracovali jsme i na řadě jiných lokalit. Zprávy byly předány zákazníkům a jsou též uloženy v digitální nebo papírové podobě v archivu ČSS ZO 5-02 Albeřice. Předat je třetím osobám a čerpat z nich informace je možné jen po souhlasu objednatele.

Různé aktivity včetně akcí pro veřejnost

Celou řadu exkurzí „turistického“ charakteru zde nevyepisujeme, uvádíme jenom ty, který měly studijní přínos.

- 5. 3. 2017 Polsko – Chmelsko, Glazy Krasnoludkow. Pískovcové skály tvoří malou questu s měkčím lépe zvětrávacím horizontem. Studium zvětrávacích tvarů.
- 23. 3. 2017. Polsko – Kowary, průzkumný důl na uranovou rudu Liczyrzepa. Ve spodním patře se těžil fluorit, ale nepřístupné. V chodbách malé jeskyně. Studovány akumulace grafitického fylitu, fluoritu a vápenec.
- 8. 4. 2017 Polsko – Wiesciszowice. Dobývky po pyritických břidlicích a na dně různobarevná jezírka. Krátké štoly, jedna dopravní. Studium geologických struktur.
- 27. 5. 2017 Polsko – Czertowskie skaly (triasové stáří). Miniaturní okna a brány.
- Kochanov – unikátní horizontální jeskyně vedoucí z podzemních těžebních komor.
- Velmi náročné dlouhé plazení v prašném prostředí. Pouze prohlídka a pár fotografií, stálo by to za delší studium.
- 18. 8. 2017 Polsko – Budniky. Dohledání staré štoly. Pravděpodobně se jedná o průzkum na U zrudnění.
- 4. 9. 2017 Bělá u Tornova – vodovodní štola Šlejferna. Vybetonovaná, obhlídka pro možnou práci.
- 27. 9. až 1. 10. 2017 Julské Alpy – povrchové exkurze
- 6. 8. 2017 Pomezní Boudy – přednáška v galerii Staré celnice o Bohemii.
- 24. 2. 2017 Trutnov – Mates, přednáška o Bohemii
- 27. 2. 2017 Trutnov – přednáška pro Akademii třetího věku téma „Povodně ve Svobodě v roce 2013 a Celní jeskyně“.
- 28. 3. 2017 Vrchlabí – referát „Přehled rudných ložisek a dobývek v Krkonoších“ na hornickém semináři k 484. výročí povýšení Vrchlabí na město a vzpomínka na Kryštofa Gendorfa.
- 6. 4. 2017 Albeřická jeskyně, natáčení s Evou, Přemyslem Šrámkem a kameramanem Honzou pro ČT 1 pro zpravodajství o vodě.
- 12. - 13. - 14. 5. 2017 Horní Blatná – seminář České podzemí. Referát o metodě dobývání v Kovárně (vývrty atd.). V sobotu exkurze do dolu Johannides.
- 17. 5. 2017 Zlatá Panna (Mladé Buky), Pekelská jeskyně – natáčení pro Toulavou kamerou.
- 3. 8. 2017 Železnice – vernisáž výstavy o Bohemii v místním muzeu. Promítání filmu.
- 16. 8. 2017 Albeřická jeskyně – natáčení pro Toulavou kamerou na povrchu o vápenkách a lomech, tak v jeskyni u jezírka a v komoře.
- 24. 11. 2017 Albeřická komora – natáčení s R.Drahným pro rozhlas ČR o počmáraných stěnách
- Konec roku 2017 Černý Důl – instalace výstavy minerálů z Černého a Obřího dolu.

Seznam rukopisných zpráv vypracovaných v roce 2017

- [1.] Tásler R. 2017: Kolín, kanál Staré Lázně. Dokumentace odlehčovací komory a kanálu. MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0507, Svoboda nad Úpou.
- [2.] Tásler R. 2017: Kolín, kanál Staré Lázně. Nabídka prací. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0508, Svoboda nad Úpou.
- [3.] Tásler R. 2017: Strojmetal Kamenice, dokumentace potrubní komory. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0509, Svoboda nad Úpou.
- [4.] Tásler R. 2017: Jaroměř č.p. 17. Posouzení základové spáry v souvislosti s propadem
- [5.] na přilehlé komunikaci. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0510, Svoboda nad Úpou.
- [6.] Tásler R. 2017: Josefov, Komenského, Lidická č.p. 9. Průzkum příčin propadů. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0511, Svoboda nad Úpou.
- [7.] Tásler R. 2017: Hradec Králové, Velké náměstí. Průzkum stoky pod č.p. 1 a č.p. 2. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0512, Svoboda nad Úpou.
- [8.] Tásler R. 2017: Josefov, U mlýna 418/1. Průzkum příčin propadu. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0513, Svoboda nad Úpou.
- [9.] Tásler R. 2017: Posouzení projektu: Dolní Albeřice – Dům setkání. Královéhradecký kraj. Projekt průzkumných hydrogeologických prací. Ing. Lubomír Vlček. Vodní zdroje Chrudim, s.r.o. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0514, Svoboda nad Úpou.
- [10.] Tásler R. 2017: Geologické posouzení projektu, Špindlerův Mlýn: Příjezdová cesta k Hotelu Alpina. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0515, Svoboda nad Úpou.
- [11.] Tásler R. 2017: Ovčáry u Kolína, škola. Prohlídka kanálu a návrh opravy. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0516, Svoboda nad Úpou.
- [12.] Tásler R. 2017: Josefov, U mlýna 418/1. Doplňkový průzkum krycí desky septiku. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0517, Svoboda nad Úpou.
- [13.] Tásler R. 2017: Vymezení rizikových zón pro účely posuzování realizace vrtů a zakládaných staveb většího rozsahu, jejich zásahu do chráněných neživých částí přírody a nežádoucího ovlivnění hydrogeologických poměrů na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0518, Svoboda nad Úpou.
- [14.] Tásler R. 2017: Strojmetal Kamenice, nabídka vyztužení stropu pod vozovkou. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0519, Svoboda nad Úpou.
- [15.] Tásler R. 2017: Josefov, fotodokumentace oprav kanalizačních stok za rok 2017. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0520, Svoboda nad Úpou.
- [16.] Tásler R. 2017: Valteřice, geologický posudek na pozemky 635/4 a 635/1. – MS, Česká speleologická společnost Albeřice, arch. číslo: 0521, Svoboda nad Úpou.

Publikované články a zprávy v roce 2017

- [1.] Tásler R. 2017: Obval u Vesny. – Krkonoš/Jizerské hory 2/2017:42. Vrchlabí.
- [2.] Tásler R. 2017: Cesta za malý sifon v Albeřické jeskyni. – Krkonoše/Jizerské hory 5/2017:22-24, Vrchlabí.
- [3.] Tásler R. 2017: Geneze obřích dómů v jeskyni Bohemia na Novém Zélandu. – Sborník Speleoforum 2017, 75-79. Česká speleologická společnost, ISSN 1211-8397.

- [4.] Tásler R. 2017: Struska ze Zlaté Panny. – Krkonoše/Jizerské hory 4/2017:42, Vrchlabí.
- [5.] Tásler R. 2017: Opilecká jeskyně – nové prostory v Albeřické jeskyni. –Speleo 72/2017:4-7. ISSN 1213-4724.
- [6.] František Veselovský¹ & Lukáš Ackerman^{1,2} & Jan Pašava¹ & Karel Žák² & Eva Haluzová² & Robert A. Creaser³ & Petr Dobeš¹ & Vojtěch Erban¹ & Radko Tásler 2017: Multiphase formation of the Obří důl polymetallic skarn deposit, West Sudetes, Bohemian Massif: geochemistry and Re–Os dating of sulfide mineralization. – Miner Deposita, DOI 10.1007/s00126-017-0766-0

2020

Výzkum, evidence a dokumentace v terénu byly prováděny v rámci plánu činnosti ZO ČSS při dodržování zásad ochrany přírody v souladu s platnou výjimkou pro aktivity naší ZO ČSS v území CHKO Broumovsko. Práce v terénu proběhly s tímto zaměřením:

- základní výzkum, evidence a registrace podzemních lokalit jakož i zajímavých povrchových pseudokrasových jevů
- měřické a dokumentační práce včetně fotodokumentace v podzemních i povrchových lokalitách
- účast na aktivitách jiných ZO ČSS
- práce na měřidlech TM-71
- studijní akce v domácích a zahraničních terénech

Akce členů ZO ČSS na lokalitách na Broumovsku

Část členů ZO ČSS pracujících v JV části Broumovských stěn a české části Stolových hor měla tyto akce:

17. 4. - Revize kořenových tvarů na Supích skalách a seznámení mladších členů ZO ČSS s problematikou těchto tvarů, jejich genezí, monitoringem a rozsahem výskytu v CHKO Broumovsko.
18. 4. - Průstup Teplických skal z osady Skály přes Čáp, Sibiř, kolem Volské studánky na Záboř a pod Čapím vrchem zpět na osadu Skály.
19. 4. - Práce v oblasti Božanovského Špičáku, hlavně zjištění potřebných dat u některých lokalit, vedených v evidenci ZO ČSS, ale dosud neuvedených v JESO. Instruktažní postupy pro mladší členy včetně objevu nových lokalit speleologického zájmu. Tato je nadějná pro nové objevy.
30. 4. - Pokus o nalezení *Jelení propasti* v české části Stolových hor, registrované již před desítkami let sice zatím nebyl úspěšný, ale cestou se podařilo objevit 4 nové jeskynní prostory, každý s délkou 10–20 m.
09. 5. - Česká část Stolových hor, základní výzkum u státní hranice a registrace *jeskyně Hraniční*
22. 5. - Pokračování průzkumu terénu v české části Stolových hor nad Spadeným mostem s přechodem do zářezu pod Lopotu. Objev *jeskyně Dekl* a zajímavých skalních převisů.
13. 6. - Božanovský Špičák, dokumentace v *jeskyni Chodbička*
13. 9. - Božanovský Špičák, dokončení dokumentace *jeskyně Chodbička*
23. 9. - Božanovský Špičák, zahájení dokumentace *jeskyně Olga* v dolní vývěrové části
18. 10. - Božanovský Špičák, dokumentace *jeskyně Olga*, část u vodopádu a průzkum oblasti skalních hřibů V směrem k Malému Špičáku.
28. 10. - Božanovský Špičák, pokračování dokumentace v *jeskyni Olga*. Při zpáteční cestě dolů do Božanova objeveny 2 jeskyně vhodné pro dokumentaci.
25. 11. - Božanovský Špičák a Koruna, GPS zaměření 14 dosud nezaměřených jeskyní a speleologických objektů

Zbytek členů ZO ČSS pracoval převážně v oblasti Teplicko-adršpašských skal a v části Broumovských stěn:

23. 2. - TS, Teplická jeskyně, osazení několika chybějících štítků a objev dvou kořenáčů (přes 80 cm)
23. 3. - TS, Černý příkop, průzkum rokle pod příčnou cestou s objevem velké propasti, nazvané *Teplická Macocha* (hloubka odhadem 30 m)
26. 3. - TS, Ptačí příkop, při průzkumu rokle objevena jeskyně (11 x 8 m, v. 2m) nazvaná podle barevných vrstev boční stěny *Tygrí pruhy*

04. 4. - TS, Ptačí příkop, fotodokumentace jeskyně Tygří pruhy s pěknou ledovou výzdobou, dílčí průzkum bočních rokliček ve Vlčí rokli
10. 4. - TS, Kancelářský příkop, při průzkumu objevena dvoupatrová jeskyně (asi 30x20 m) a byla pojmenována Psí jeskyně
17. 4. - AS, Řeřichová rokle, při průzkumu objevena jeskyně, zhotoven polygon a půdorys a byla nazvána Ikův hněv, nad odbočkou do Modré rokle objeven ve skále tunel (9 m) a zvolen název Tunýlek
18. 4. - TS, Černý příkop, slanění do Teplické Macochy a změření, téměř kruhový půdorys s průměrem 16 m, výška 26 m a na V a Z straně až 40 m, při zpáteční cestě zastávka v Ptačím příkopu v jeskyni Tygří pruhy, v té době již bez ledové výzdoby
19. 4. - TS, Teplická jeskyně, kontrola povrchového polygonu ve vstupní rokli a část v jižní větvi
25. 4. - TS, Kancelářský příkop, mapování Psí jeskyně s následným průstupem do Vlčí rokle
26. 4. - BS, Hruškova rokle, mapování jeskyně Artyčoková a jeskyně Kulečník
08. 5. - TS, Teplická jeskyně, dokončení povrchového kontrolního polygonu v jižní větvi a objev dvou nových kořenových tvarů
10. 7. - TS, Teplická jeskyně, hledání chyby v polygonu Teplické jeskyně, v podzemní části polygonu vše v pořádku, chyba objevena v povrchové kontrolní části, takže celý polygon Teplické jeskyně je v pořádku a zaměřen jen s velmi malými odchylkami
12. 7. - TS, Teplická jeskyně, mapování příčného profilu v místě křížení údolní a jižní větve Teplické jeskyně, objevení soutoku z obou větví jeskyně
25. 7. - TS, Teplická jeskyně, průzkum rozsedlin a sutí pod „Smetanou“, není průlezná do jižní větve Teplické jeskyně, objevené prostory v délce 50 m
23. a 24. 7. - TS, Teplická jeskyně a obě Dědkárny s dr. Bruthansem, vytipování míst pro datalogery a měření průtoku vody, případně i sedimentu
12. 8. - TS, Tundra a Dunivá propast, exkurze do části skal, kterou zmapovali Mlejnek s Ouhrabkou a zveřejnili ve sborníku Speleofórum 2008
15. 8. - TS, Teplická jeskyně, zhotovení profilů v J a Z větvi TJ, večer v Hlavňově diskuze s členem Skalní záchranné služby
25. 10. - TS, Teplická jeskyně a obě Dědkárny, osazení potřebných štítků a kontrola evorzního kotle v jeskyni pod Novou Dědkárnou, zcela zaplněný sedimentem
26. 10. - BS, Hruškova a Liščí rokle, za Beránkem, mapování jeskyně Kulečník, návštěva j. Tygří doupe
27. 10. - TS, za Zvětralým vrchem, pokus o nalezení j. Velký stalagnát a místo toho objevení Loupežnické jeskyně, odebrání vzorků z vrstev v jeskyni Tygří pruhy.
21. 11. - TS, Teplická jeskyně, vytipování míst pro teplotní sondy
05. 12. - TS, Teplická jeskyně, byly zakoupeny 4 datalogery Voltcraft a rozmístěny na profilu Teplické jeskyně, je přislíbené zapůjčení dalších 2 kusů
28. 12. - TS, Teplická jeskyně, osazení dvou zapůjčených čidel na měření vlhkosti a teploty s datalogery do profilu vstupní rokle k dříve instalovaným 4 kusům
29. 12. - BS, Koruna, průzkum spodní části na J Koruny, nález jeskyně „Pod Korunou 3“, v závalu vyústění rokle objev dvoupatrové jeskyně
31. 12. - TS, Nový svět, průzkum oblasti mezi Kraví horou a přímou větví rokle Wichtereygraben, Objeveno několik pěkných jeskyní, vhodných k registraci a mapování

Akce v terénech jiných ZO ČSS

Dva členové naší ZO ČSS v létě mapovali v obtížně přístupných partiích Albeřické jeskyně pro ZO ČSS 5-02 Albeřice. Jeden člen také dlouhodobě spolupracuje se ZO ČSS 1-11 Barrandien a zúčastnil se s nimi dvou akcí: pracovní akce v jeskyni Nad Kačákem, povrchovka v okolí Hostími a sv. Jana pod Skalou a speleologické expedice na Dolný vrch ve Slovenském a Aggteleckém krasu.

Jedna členka úspěšně působí kromě domácích terénů i v oblasti Českého krasu včetně objevů a prolongačních aktivit. Začátkem roku došlo k pěti akcím v ní objevené jeskyni *Tygří past* v Českém krasu, zaměřeným na mapování, fotodokumentaci a další prolongaci. Zabezpečení vstupu do jeskyně bylo opakovaně poškozováno, a nakonec bohužel došlo k jeho zasypání kameny a sutí, takže jeskyně je nyní nepřístupná.

Tatáž členka se podílela s jeskyňáři ZO ČSS 1-02 Tetín na znovuoobjevení jeskyně 18-024 Š.V. v Červeném lomu u Koněprus, která byla zmapována již v roce 1994 a krátce na to těžaři zasypána. Po další prolongaci nyní délka 52 m.

Další spolupráce se ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha a ZO ČSS 1-05 Geospeleos. S členy těchto ZO ČSS účast na devíti různých speleologických akcích v Českém krasu.

V červnu proběhl v Českém krasu v lomu Na Chlumu Lezecký den organizovaný SZS ČSS seminář Nehoda v jeskyni.

Zpráva o výsledcích terénních akcí

Teplická jeskyně: Ve všech třech větvích a aktuálně zjištěná délka již dosáhla 1 900 m. Byly provedeny i kontrolní povrchové polygony ke zjištění případných chyb v měření. Bylo pořízeno 9 profilů v partiích různého typu, rozsáhlá fotodokumentace, objev tří zatím největších kořenových tvarů a identifikovali jsme soutok Skalského potoka s přítokem z jižní větve. Při průzkumu jeskynních prostorů „pod Smetanou“ jsme objevili puklinovou jeskyni o délce 50 m. Začíná se pracovat i na hydrologii a litologii Teplické jeskyně a identifikovali jsme podzemní výchozy podložních slínovců a jílovců. K měření teploty a vlhkosti v profilu Teplické jeskyně bylo instalováno 6 čidel s datalogery.

Rokle Nový svět (Wichtereygraben): Spolupráce na pokusu o měření transportu písčitého sedimentu.

Černý příkop: Při průstupu objev propasti „Teplická Macocha“. Při další akci změřeni průměru 16 m a výšky 26 m, na V a Z až 40 m.

Kancelářský příkop: 2x prostoupen zával s množstvím suťových jeskyní, objevena a zmapována puklinová „*Psi jeskyně*“

Ptačí příkop: Objevena *jeskyně „Tygří pruhu“* při zkoumání skalního prahu. Unikátní prostor na litologickém rozhraní kvádrových pískovců a opuk, s pozemním vodopádem. Byla provedena fotodokumentace a mapování jeskyně.

Ostruha: Pomocí SRT prostoupena *Dunivá propast a Tundra*.

Jiná místa Teplických skal

Ověření lokalizace a charakteru *jeskyně Pec*. Marné hledání (podle GPS v JESO) *jeskyně Velký stalagnát*. Nález *jeskyně Loupežnická*, objev a fotodokumentace několika lokalit s kořenovými tvary poblíž vyhlídky U Roklin.

Adršpašské skály

Objev a dokumentace *jeskyní Tunýlek a Ikův hněv* v Modré rokli

Broumovské stěny

Mapování dříve objevených *jeskyní Artyčoková, Kulečník a Tunýlek*. Objevena, zmapována a nafocena *Tlachapoudova sluj*.

Část členů ZO ČSS, působící v oblasti Koruny, Božanovského Špičáku a české části Stolových hor, provedla v tomto regionu několik akcí, zaměřených na základní průzkum s objevením mnoha jeskyní vhodných pro dokumentaci. U některých z nich se začalo i s mapováním a bylo také pomocí GPS zaměřeno 14 již dříve objevených, ale nezaměřených jeskyní a objektů speleologického zájmu.

Zpráva o studijních akcích a cestách

Vzhledem k virové epidemii byla v roce 2020 menší účast na studijních akcích, a hlavně na studijních cestách, a pokud byla, tak převážně v rámci ČR.

Vzdělávací akce, semináře

10. -12. 3. - Klokočky, terénní seminář (Turnov, CHKO Český ráj)

20. 6. - Český kras, lom Na Chlumu – Lezecký den se seminářem „Nehoda v jeskyni“

11. - 13. 9. - Sloup, Speleofórum

Zde je třeba zdůraznit, že tento rok byli zástupci naší ZO ČSS na Speleofóru velice úspěšní, protože byli na závěr vyhodnoceni hned ve třech kategoriích: *jeskyně Tygří past* byla vyhlášena nejvýznamnějším speleologickým objevem v ČR v roce 2019 a B. Vrabcová získala za článek o *Tygří pasti* Cenu účastníků Speleofóra za nejlepší příspěvek do sborníku Speleofórum 2020. Oceněna byla i panelová prezentace s mapami, fotodokumentací a nejnovějšími objevy jeskyní v Teplických skalách, ale i nových kořenových tvarů.

Studijní cesty

4. -12. 8. - Krušné hory, pozůstatky hornické činnosti veřejně přístupných štol a dolů, Abertamy, Horní Blatná (PP Vlčí jámy), Hřebečná, Kovářská, Měděnec, Chomutov Kamencové jezero + Severní Čechy – Šenov, Sloup v Čechách, Pusté kostely, jeskyně Medvědí

25. -29. 8. - CHKO Labské pískovce, PP Tiské stěny, NP České Švýcarsko, Divoká a Edmundova soutěska, Šaunštejn, Malá Pravčická brána, Lužické hory – pískovcový podzemní náhon

Propagační činnost

V roce 2020 uplynulo 40. let od založení ZO ČSS ČSS 5-03 Broumov. Na výroční schůzi ZO ČSS v únoru tohoto roku jsme se dohodli na třech akcích, které by toto výročí měly připomenout. Kvůli covidové epidemii jsme museli dvě akce pro veřejnost posunout na pozdější termín, jen na přípravě brožury k 40. výročí založení ZO ČSS jsme mohli pracovat již od jara. Díky grantu od MěÚ Broumov se podařilo tuto brožuru vydat. Autorem textové části je J. Kopecký st. Další dvě grantové akce proběhly v srpnu a září – obě věnované 40. výročí založení ZO ČSS. První byla výstava fotografií a speleologické dokumentace ve výstavní síni LokArt v Broumově zahájená 7. 8., druhá byla přednáška s novým pásmem fotografií o pseudokrasu na Broumovsku v kinosále IC, konaná 30. 9. 2020. Přípravou a hlavním koordinátorem všech oslav byl již na Výroční schůzi ZO ČSS pověřen J. Kopecký st., který během příprav těchto akcí vedl víc než 15 různých jednání na MěÚ a IC Broumov, občas i s O. Jenkou při výběru fotografií do brožury, na výstavu a na přednášku s promítáním.

Grafickou úpravou a editací brožury byla pověřena Tereza Kopecká. Při realizaci těchto akcí pomohli i další místní členové ZO, J. Kopecký st., E. Kolinková, J. Novotný, R. Kopecký, O. Jenka. J. Moravec uskutečnil 5. 9. 2020 při výroční slavnosti Sokola Hlavňov prezentaci jeskyní Broumovska spojenou s nábořem jeskyňářů.

Publikační činnost

Tady je potřeba vyzdvihnout (po mnohaletém úsilí) dokončení a vytištění rozsáhlé dvoudílné monografie s názvem **Kočí skály a jejich pseudokrasový fenomén**. Autor je **Jiří Kopecký a kolektiv, foto O. Jenka**. J. Kopecký st. je autorem všech textů, většiny mapek a plánek. Členové naší ZO ČSS se v předchozích letech podíleli na speleologické a geomorfologické dokumentaci, uvedené v tomto díle.

- [1.] Kopecký J. (2020): 40 let broumovské speleologie. Broumovské noviny 7/2020, str. 29 (text + pozvánka na výstavu)
- [2.] Kopecký J. (2020): Broumovští jeskyňáři letos oslavili 40 let svého působení v regionu. Broumovské noviny 11/2020, str. 25 (1 foto O. Jenka + titulní stránka informační brožury 1980–2020)
- [3.] Kopecký J. (2020): 40 let speleologické činnosti na Broumovsku. Letní Broumovsko, str. 7, 2x foto O. Jenky. Vyd. SDMB Broumov
- [4.] Kopecký J. a kol. (2020): Pseudokras na Broumovsku 1980–2020 (40 let jeho výzkumu, evidence a dokumentace ZO ČSS ČSS 5-03 Broumov v letech 1980–2020). 28 stran textu a fotografií, ukázky speleologické dokumentace + 1 mapy. Grafická úprava a sazba T. Kopecká. Vyd. ZO ČSS ČSS 5-03 Broumov ve spolupráci s městem Broumov.
- [5.] Meier Jan (2020): Výročí broumovských jeskyňářů. In: Náchodský deník, ze dne 16. 09. 2020
- [6.] Cónová Jana (2020): Vernisáž broumovských jeskyňářů přilákala odbornou i laickou veřejnost. Broumovské noviny 9/2020, str. 20

Ke konci roku 2020 vyšly dvě regionální publikace, do kterých přispěli dva členové naší ZO. Jiří Kopecký st. svými textovými články a O. Jenka několika fotografiemi.

- [7.] Pěkov a Hony (údolí mezi Ostašem a Pasy), autor Michal Bureš a kolektiv, vydalo město Police nad Metují
- [8.] Metuje známá i neznámá, autoři Eva Koudelková, Aleš Fetters, vydalo nakladatelství Bor

Publikační činnost dalších členů

- [9.] Vrabcová, Božena: Jeskyně Tygří past, in: sborník Speleofórum 2020, str. 27–33
- [10.] Moravec, Jan: Skály, jeskyně a jeskyňáři, Rodným krajem 60/2020, str. 32–36. „Náborový článek“ o činnosti ZO ČSS 5-03.
- [11.] Moravec Jan: Co nového na severovýchodě Čech, eSpeleo 1/2020, str. 32–37, Jeskyně Tygří doupě (str. 32–35), Jeskyně Dědkárna (str. 35–37)

Podán článek o jeskyni Kholova sluj do eSpeleo.

Spolupráce s dalšími odbornými organizacemi

- Některých skupinových akcí se zúčastnili i externí pracovníci. Další dva zájemci reagovali začátkem září na článek v časopisu Rodným krajem, společnou akci se (mj. kvůli onemocnění Covid) zatím uskutečnit nepodařilo, ale zůstáváme v písemném kontaktu.
- Skalní záchranná služba: Přátelské informativní jednání s jednatelem SZS Josefem Hlaváčkem o aktivitách SZS ČSS a ČSS ve skalních terénech, výměna zkušeností.
- J. Bruthans nám byl velmi nápomocen radami při zahájení monitoringu mikroklimatu v TJ. Máme v úmyslu společně podniknout řadu měření a experimentů pro objasnění hydrologie TJ.

- Navázán kontakt s dr. Jakubem Lysákem (kat. geoinformatiky etc., PŘF UK), jehož tým mapuje skalní oblasti pomocí moderních metod (LIDAR, fotogrammetrie etc.) a je velmi aktivní v T-A skálách. Společně plánujeme:
  - Na jaře 2021 letecké fotogrammetrické modelování Teplické Macochy. Naše ZO ČSS zajistí přípravu (vystrojení propasti odraznými štítky a jejich přesné zaměření). Je podána žádost o povolení na SCHKO.
  - Přesné zaměření krajních bodů polygonu TJ a ukotvení TJ v GIS.
  - V delší perspektivě: lidarové mapování povrchu závalu TJ; mapování puklinových lokalit systému tzv. Poseidonu.
- S návrhem na spolupráci při výzkumu kořenových struktur byly osloveny Botanický ústav AV a Mikrobiologický ústav AV. S MbÚ vedena předběžná jednání o sběru vzorků a jejich následné sekvenaci a determinaci druhů podílejících se na tvorbě kořenových struktur. K realizaci by mohlo dojít v r. 2021(?).
- Dr. Radek Mikuláš (GÚ AV) byl upozorněn na ichnofosílie v j. Tygří pruhy. Má v úmyslu lokalitu navštívit v r. 2021 a uvést v připravované publikaci.
- Jednáme o účasti na projektu dokumentace jeskyní řešeném AOPK ČR, upřesňujeme seznam lokalit v CHKO Broumovsko zařazených do projektu.
- Pokračujeme v dlouhodobé spolupráci s ÚSMH při pravidelném měsíčním odběru vzorků z měřidel TM - 71 na Ostaši a Hejdě.
- J. Kopecký a O. Jenka doprovázeli 16.09.2020 pracovníky GÚ AVČR po lokalitách k výběru pro nový geomonitoring (Adršpach, Libná, Bezděkov, Petrovice, Hlavňov a Suchý Důl).

2019

Výzkum, evidence a dokumentace v našich terénech byly prováděny v rámci odsouhlaseného plánu činnosti naší ZO ČSS při dodržování zásad ochrany přírody v souladu s platnou výjimkou pro aktivity naší ZO ČSS v rámci CHKO Broumovsko.

Terénní práce byly rozděleny do několika skupin:

- základní výzkum, evidence a registrace podzemních lokalit i zajímavých povrchových pseudokrasových jevů
- měřické a dokumentační práce včetně fotodokumentace v podzemních i povrchových lokalitách
- účast na aktivitách jiných ZO ČSS
- práce na měřidlech TM-71
- studijní akce v domácích i zahraničních terénech

Akce členů ZO ČSS na lokalitách na Broumovsku

- 30. 3. – TS (Teplické skály), Teplická jeskyně, fotodokumentace zalednění
- 20. 4. – TS, povrchový průzkum v oblasti Teplických skal, Bišiku a Supích skal
- 22. 4. – BS (Broumovské stěny), průzkum v okolí Kovářovy rokle
- 19. 5. – BS, Hájkova rokle, objev prostor v suťovém závalu pod vodopádem Niagára a v zadní části rokle
- 1. 6. – BS, průzkum okolí u chaty Jitřenka u Velké kupy
- 1. 7. – TS, průzkum oblasti Nový svět, znovuobjevená jeskyně Dědkárna
- 11. a 12. 7. – TS, mapování jeskyně Dědkárna
- 23. 7. – BS, mapování a fotodokumentace jeskyně Tygří doupě
- 27. 7. – TS, průzkum oblasti Nový svět

3. 8. - TS, zhotovení zákl. polygonu od vstupu dolů k začátku Teplické jeskyně pod Ozvěnou
4. 8. – TS, zhotovení kontrolního povrchového polygonu od vstupu téměř pod Střmen, nedokončeno kvůli vysoké frekvenci turistů
24. 10. - Jeskyně pod Luciferem
27. 10. – BS, Hájkova rokle, v boční Mechové rokli objeveny významnější podzemní prostory a větší kořenový stalagmit pokrytý bílou plísní, nová jeskyně s názvem Dědaboo
7. 12. – TS, Teplická jeskyně, domapování výstupů a doměření polygonu

Práce a účast na akcích jiných ZO ČSS

ZO ČSS 1-11:

- 9. 2. – pracovní akce v jeskyni Nad Kačákem
- 10. 2. – pracovní akce v jeskyni Javorka
- 3. – 12. 5. – jarní expedice Dolný vrch
- 8. – 18. 8. – letní expedice Dolný vrch
- 9. 11. – pracovní akce v jeskyni Nad Kačákem
- 12. 11. – pracovní akce v jeskyni Javorka

Ostatní:

- 13. 4 Plzeňsko, Michalovy hory, Speleo and Diving Four Rum 2019, setkání speleologů a potápěčů, pořádané speleokupinou Guáno, přednášky, projekce a exkurze do okolních štol
- 26. 4. Vysočina, Dolní Rožínka, hlubinný uranový důl Rožná 1, ukončení těžby v roce 2017, exkurze do podzemní výzkumné laboratoře na 12. patře jámy Bukov a sestup na nejnižší přístupné 21. patro v hloubce 1200 m pod povrchem
- 27. – 28. 4. Speleofórum, přednášky a setkání jeskyňářů
- 28. 4. exkurze v rámci Speleofóra do Rudického propadání
- 4. 5. prolongace v Hergetově lomu na Damilu se ZO ČSS 1-02 Tetín
- 12. 5. fotodokumentace Krápníkové jeskyně v Šanově koutě pro ZO ČSS 1-02 Tetín
- 25. 5. dokumentace vodního stavu v Amatérské jeskyni pro ZO ČSS 6-19 Plánivy
- 26. 5. fotodokumentace v Ochozské jeskyni pro SCHKO Moravský kras
- 24. 7. Dolní Jiřetín, důl Centrum, oficiální exkurze, provoz ukončen 2016, část je kulturní památka
- 2. 9. Berounsko, lom Mramorka: objev vstup. otvoru budoucí jeskyně Tygří past
- 16. 11. fotodokumentace v Amatérské jeskyni, Šolimova mísa, Chrochtadlo, pro ZO ČSS 6-19 Plánivy
- 17. 11. fotodokumentace heliktitů v j. Suchožlebská zadržaná pro SCHKO Moravský kras

Zpráva o výsledcích terénních akcí

V roce 2019 byl v souladu s plánem činnosti dokončen základní polygon Teplické jeskyně ve všech třech úsecích, tj. od vchodu proti proudu Skalského potoka pod Střmen, druhá část od vchodu po proudu Skalského potoka pod Ozvěnu a třetí část v části Nový svět k Dědkárně. Po sečtení délek všech tří větví je současná délka polygonu 1 702 metrů.

Objev jeskyně Dědkárna v oblasti Nový svět v Teplických skalách. Jeskyně byla zdokumentována a zakreslena.

Zdokumentována a zakreslena je také Kholova poustevna v Broumovských stěnách.

Dokumentace jeskyně Tygří doupě + mapa.

Vytipovány a zaměřeny další lokality k budoucímu průzkumu a dokumentaci.

Pokračuje GPS lokalizace dříve evidovaných objektů.

Objev krasové jeskyně nazvané Tygří past v Českém krasu.

Zpráva o studijních akcích a cestách

- 26. – 28. 4. se v Moravském krasu ve Sloupu konalo tradiční setkání speleologů Speleofórum. Od pátečního večera a celou sobotu probíhaly v místním kulturním domě prezentace různých speleologických akcí, které se uskutečnily v minulém roce v domácích i hraničních terénech. V neděli se pod vedením místních jeskyňářů vyrazilo do některých zajímavých lokalit Moravského krasu. Za naši ZO ČSS bylo přítomno 8 členů a 6 se jich v neděli účastnilo exkurzí do podzemí.
- 18. 5. Náchod, Babí – návštěva štoly pro válečnou výrobu
- 15. 6. Český kras, lom na Chlumu, lezecký den se SZS, trénink jednolanové techniky
- 5. 7. Mořina, prohlídka štól s průvodcem v okolí lomu Amerika západ
- 6. a 7. 7. lomy Amerika, průzkum štól jeskyní v oblasti Malá Amerika, Soví ráj, Liščí, Podkova, Modlitebna a Kamensko
- 7. a 8. 8. Polsko, Zloty stok, zlaté doly
- 4. – 6. 10. Jedovnice, setkání jeskyňářů ke 40. výročí založení ČSS a 50. výročí objevu Amatérské jeskyně
- 24. 8. Český kras, lom Na Chlumu, akce v rámci mezinárodní noci pro netopýry s ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha, exkurze do Srbských jeskyní a Netopýří jeskyně
- 5. 10. Ochoz, údolí Říčky, fotodokumentace v jeskyni Netopýrka
- 6. 10. Kateřinská jeskyně, Dantovo peklo, Němcovy chodby
- 16. 11. Rudice, účast na cvičení speleologické záchranné služby ČSS v Rudickém propadání
- 23. 11. Český kras, Srbsko, akce Vzpomínky na jeskyňářství v Čes. krasu v 50. a 60. letech minulého století

Propagační a publikační činnost

- 27. 2. – 29. 4. J. Moravec, výstava fotografií Kráasy krasu (a pseudokrasu), MFF UK Praha
- 15. 4. J. Moravec, přednáška a beseda Speleofotografie, galerie Langhans, Fotoškoda, Praha
- J. Kopecký st. a O. Jenka, spolupráce s Info Broumov a Dest. managementem Broumovsko na informačních materiálech vč. fotografií z oblasti Broumovska.
- 4 články podané do časopisů:
  - Speleo 3x (jeskyně Tygří doupe, Dědkárna a Kholova poustevna)
  - Rodným krajem 1x

Spolupráce s dalšími ZO ČSS a orgány ČSS

Někteří členové naší ZO ČSS spolupracují při svých speleologických aktivitách mimo naše terény s členy následujících ZO ČSS: 1-11 Barrandien, 1-05 Geospeleos, 1-06 Speleologický klub Praha, 1-02 Tetín, 6-19 Plánivý a SCHKO Moravský kras.

Spolupráce s dalšími odbornými organizacemi:

Jako v mnoha předchozích letech jsme i v roce 2019 spolupracovali s Ústavem struktury a mechaniky hornin v Praze, zastoupeným RNDr. Petrem Táboříkem. Spolupráce probíhá formou odebírání vzorků z měřidel TM-71 každý měsíc v roce a jejich následné odeslání. Měřidla jsou v počtu 8 ks umístěna na Ostaši a Hejdě. Také jsme zhotovili žebříky na přístupu k měřidlu č. 7, protože původní již dosloužily a bylo nutné je nahradit novými.

2018

Výzkum, evidence a dokumentace v našich terénech byly prováděny v rámci odsouhlaseného plánu činnosti naší ZO ČSS při dodržování zásad ochrany přírody v souladu s platnou výjimkou pro aktivity naší ZO ČSS v rámci CHKO Broumovsko.

Terénní práce byly rozděleny jako obvykle do několika skupin:

- základní výzkum spojen s registrací a evidencí podzemních lokalit, ale i zajímavých povrchových pseudokrasových jevů
- měřické a dokumentační práce v podzemních i povrchových lokalitách

- geotechnické práce
- účast na aktivitách jiných ZO ČSS
- studijní akce a cesty v domácích i zahraničních terénech

Akce členů ZO ČSS na lokalitách na Broumovsku

- 3. a 4. 2. Průzkum na hlavním i bočním tahu Teplické jeskyně
- 17. 3. Průzkum a fotodokumentace v Hruškově rokli
- 5. a 6. 5. Akce ZO ČSS v Broumovských stěnách
- 30. 5. Zaměřování jeskyní pomocí GPS na horním Ostaši
- 16. 6. Božanovský špičák, základní výzkum
- 14. a 15. 7. Teplické skály, práce na polygonu v Teplické jeskyni
- 4. a 5. 8. Teplické skály, práce na polygonu v Teplické jeskyni
- 3. a 4. 11. Teplické skály, práce na polygonu v Teplické jeskyni
- 4. 11. Teplické skály, Ostruha a skalní okruh, zaměřování jeskyní pomocí GPS
- 10. a 11. 11. Teplické skály, fotodokumentace v Teplické jeskyni + část polygonu
- 18. 11. Bišik, Na klínku, zaměřování jeskyní pomocí GPS
- 28. 12. Adršpašské skály, průzkum v Řeřichové rokli

Práce a účast na akcích jiných ZO ČSS

ZO ČSS 1-11:

- 13. 1. Pracovní akce na Javorce
- 10. 2. Pracovní akce v jeskyni Nad Kačákem
- 12. 19. 4. Expedice Jarní Dolný vrch
- 7. 19. 8. Expedice Letní Dolný vrch
- průběžně Jeskyně Javorka fotodokumentace

Ostatní:

- 20. 1. Moravský kras, fotodokumentace v 2. Němcově jeskyni
- 1. 5. Český kras, lom na Chlumu: Chlumochod
- 16. 6. Český kras, Srbsko, lom na Chlumu, otevření lezeckého trenažéru
- 23. 6. Jeskyně Arnoldka, exkurze a fotodokumentace se ZO ČSS 1-05 Geospeleos
- 5. - 7. 10. Moravský kras, jeskyňářské setkání Vilémovice, pořadatel ZO ČSS 6-21 Myotis
- 8. 12. Prolongace v j. Martina se ZO ČSS 1-02 Tetín
- 23. 12. Český kras, lom na Chlumu, vnitřní trenažér Chlum komora nácvik SRT

Zpráva o výsledcích terénních akcí

V roce 2018 jsme si dali za hlavní cíl začít práci na polygonu Teplické jeskyně a v rámci možností se snažit o dokončení polygonu na co největší části. To se nám podařilo, proběhlo tam 5 akcí, většinou dvoudenních. Oficiálně udávaná délka Teplické jeskyně 1065 m již byla překonána, a to ještě zbývá dodělat polygon od hlavního vstupu dolů po proudy Skalského potoka pod Ozvěnu.

Evidence nám známých jeskyní a propastí pomocí přístroje GPS se rozrostla v oblasti Teplických skal a na Bišiku po dvou akcích v těchto terénech o 19 záměrů; 3 záměry nebylo možné provést kvůli malému počtu družic ve skalní soutěsce.

Zpráva o studijních akcích a cestách

- 21. a 22. 4. se konalo ve Sloupu v Mor. krasu tradiční setkání speleologů Speleofórum, kterého se

účastnila většina členů naší ZO ČSS. V rámci Speleofóra se konaly také exkurze do některých jeskyní. Někteří členové byli na exkurzi s fotodokumentací jeskyně Piková dáma. 2 členové se účastnili školení v práci s programem Therion.

- 5. - 7. 10. se ve Vilémovicích konalo Setkání jeskyňářů 2018, jehož součástí byly i exkurze do některých jeskyní Moravského krasu. Jeden člen navštívil Nagelovu propast a pořídil fotodokumentaci v odtokovém sifonu Sloupských jeskyní; dva členové navštívili Punkevní jeskyně – odvodňovací štolu se souvisejícími jeskyněmi, a druhou náročnou exkurzi s využitím SRT do Skleněných domů a Sloupsko-šošůvské jeskyně (SRT).
- 21. 3. Polsko, Klodzko, historické podzemí
- 15. - 21. 10. Madeira, hory a jeskyně
- 7. - 15. 9. Chorvatsko Rakovica, jeskyně Barač Željava, podzemní objekty letiště Plitvická jezera, jeskyně Šupljara Korenica, ponorná oblast říčky Matica
- J. Kopecký st. působil jako průvodce při pěti turistických akcích v ČR a Polsku.

Propagační a publikační činnost

- Výstavy
  - 3. - 30.3. J. Moravec měl výstavu fotografií „Krásy krasu (a pseudokrasu)“ v sále Vodní zdroje v Chrudimi. Při vernisáži 6. 3. měl přednášku s promítáním.
  - 23.4–30.6. J. Moravec, výstava fotografií „Krásy krasu (a pseudokrasu)“ v knihovně Jabok, Praha. Zde 4. 6. přednáška s besedou.
  - 5. - 7.10. V rámci Setkání speleologů 2018 ve Vilémovicích probíhala i fotosoutěž, které se účastnila B. Vrabcová a kde získal J. Moravec 1. a 3. místo.
- Přednášky
  - 23.2. Ostaš, restaurace u Malíků „Island – země ledu a ohně“ (J. Kopecký st.)
  - 28.11. Broumov, Infocentrum představení publikace „Značené turistické cesty na Broumovsku jejich historie, současný stav a perspektiva“ (J. Kopecký st.)
  - 30.11. Chata Hvězda (při 55. ročníku zimního táboření na Hvězdě) přednáška „Island země ledu a ohně“ (J. Kopecký st. a ml.)
  - J. Kopecký st. absolvoval během roku 2018 tři přednášky s promítáním fotografií, které byly zaměřeny na turistiku.
  - O. Jenka měl během roku 2018 tři přednášky s promítáním, propagujícími naše okolí a skalní města.
- Publikační činnost

[1.] J. Kopecký st. „Značené turistické cesty na Broumovsku jejich historie, současný stav a perspektiva“ 75 stran textu a mapových příloh + fotopříloha (O. Jenka). Vydalo město Broumov 2018

[2.] J. Kopecký st. Celkem 6 příspěvků do Broumovských novin (BN), ročník 2018

Spolupráce s dalšími ZO ČSS a orgány ČSS

Prostřednictvím některých našich členů spolupracujeme s následujícími ZO ČSS: ZO ČSS 6-21 Myotis, ZO ČSS 1-06 Praha, ZO ČSS 1-05 Geospeleos, ZO ČSS 1-02 Tetín, ZO ČSS 1-11 Barrandien. Příležitostně kontakt udržujeme se sekretariátem a vedením ČSS.

Spolupráce s dalšími odbornými organizacemi

Jako v mnoha předchozích letech jsme i v roce 2018 spolupracovali s Ústavem struktury a mechaniky hornin v Praze, zastoupeným RNDr. Petrem Táboříkem. Spolupráce probíhá formou odebírání vzorků z měřidel TM-71 každý měsíc v roce a jejich následné odeslání. Měřidla jsou v počtu 8 ks umístěna na Ostaši a Hejdě.

2017

Základní výzkum, evidence a dokumentace primárních i sekundárních pseudokrasových jevů byly prováděny v průběhu celého roku 2017 v návaznosti na činnost v předchozích letech aktivity byly prováděny podle odsouhlaseného plánu činnosti naší ZO, v souladu se všemi ustanoveními ČSS a za dodržování zásad ochrany přírody i ochrany památek. Byla vzata na vědomí i situace tohoto roku, kdy pro naše aktivity končí platnost současné výjimky z ochranných podmínek v území CHKO Broumovsko, udělené na roky 2011-2017. V závěru letošního roku bude proto Správa CHKO Broumovsko požádána o udělení nové výjimky na další roky pro zajištění kontinuálních aktivit v tomto území s tím, že k Výroční zprávě o činnosti a hospodaření ZO ČSS 5-03 Broumov v roce 2017 bude pro Správu CHKO přiložen samostatný materiál o výsledcích speleologických aktivit v území CHKO Broumovsko za roky 2011–2017.

Terénní práce byly v tomto roce rozděleny do pěti samostatných skupin aktivit, a to na:

- základní terénní výzkum spojený s registrací a evidencí všech podzemních lokalit a rovněž i významných prvků povrchové modelace pseudokrasového reliéfu;
- měřické a dokumentační práce na podzemních i povrchových pseudokrasových lokalitách;
- geotechnické práce;
- účast na aktivitách v terénech v kompetenci jiných ZO ČSS;
- studijní akce a studijní cesty v domácích i zahraničních terénech zaměřené na širší problémy krasu, pseudokrasu, historického podzemí a dalších přírodních a historických zajímavostí.

Popis a rozsah akcí ZO provedených na lokalitách na Broumovsku

- 15. 1. Broumovské stěny východní okraj Velké Kupy: základní výzkum
- 24. 1. Odběr snímků ze systému TM -71 etapa leden
- 17. 2. Broumovské stěny j. Pod Kovárnou: fotodokumentace zalednění
- 18. 2. Broumovské stěny j. Pod Luciferem: fotodokumentace zalednění
- 19. 2. Teplické skály Teplická jeskyně: fotodokumentace zalednění
- 27. 2. Odběr snímků ze systému TM -71 etapa únor
- 19. 3. Broumovské stěny východní svahy Koruny: základní výzkum
- 27. 3. Odběr snímků ze systému TM -71 etapa březen
- 15. 4. Broumovské stěny Martinkovická jeskyně: dokumentace v horní části systému
- 24. 4. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa duben
- 1. 5. Broumovské stěny Černá rokle: základní výzkum s evidencí j. „Světloňoš“
- 6. 5. Teplické skály Rokliny (obl. Plutonova chrámu): zákl. výzkum a záměry GPS
- 26. 5. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa květen
- 26. 5. Broumovské stěny: zkouška měřicího přístroje DistoX2
- 27. 5. Teplické skály Teplická jeskyně: dokumentace na profilu „Hlavní vchod“
- 28. 5. Broumovské stěny Slavný: dokumentace j. Tygří doupě
- 27. 6. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa červen
- 1. 7. Kočičí skály: zaměrování poloh GPS u všech evidovaných lokalit
- 2. 7. Broumovské stěny Božanovský Špičák: zpřesnění evidence v této oblasti
- 29. 7. Broumovské stěny Božanovský Špičák a Velká Kupa zaměření poloh GPS

- 30. 7. Kočičí skály: dokumentace v j. Písková
- 31. 7. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa červenec
- 28. 8. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa srpen
- 26. 9. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa září
- 19. 10. Kočičí skály j. Kočičí hrad: zpřesňování dokumentace
- 22. 10. Kočičí skály: dokumentační popisy jednotlivých jeskyní (I.)
- 26. 10. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa říjen
- 5. 11. Kočičí skály: dokumentační popisy jednotlivých jeskyní (II.)
- 11. 11. Broumovské stěny Koruna: základní výzkum jihovýchodních skalních pilířů
- 23. 11. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa listopad
- 20. 12. Odběr snímků ze systému TM 71 etapa prosinec

Terénní akce se zaměřením na výzkum i dokumentaci proběhly v průběhu roku 3 x i jako celovíkendové s účastí maximálního počtu členů ZO ČSS.

Zpráva o výsledcích terénních akcí

Základní terénní výzkum a evidence: v průběhu roku bylo realizováno 8 akcí základního speleologického výzkumu a evidence nových lokalit speleologického zájmu, především jeskyní, ale také dalších významných prvků povrchové pseudokrasové modelace. Akce proběhly s dílčími výsledky:

- do speleologické evidence naší ZO ČSS bylo v tomto roce nově zařazeno 6 jeskyní:
  - Broumovské stěny Božanovský Špičák 5 jeskyní: 1. Chodbička, 2. Skrytá, 3. Pod převisem, 4. Převís u okraje a 5. Ve Východní rokli;
  - Kočičí skály 1 jeskyně: jeskyně Výklenek
- stávající evidence byla doplněna o záměry GPS jeskynních lokalit: v Kočičích skalách 21 a v Broumovských stěnách 15;
- podrobnější terénní prověrkou byla na Broumovských stěnách v oblasti Božanovského Špičáku zpřesněna evidence zdejších jeskyní vyřešením lokalizace jeskyně Olga;
- na podkladě nových terénních poznatků z oblasti Roklin v Teplických skalách bylo rozhodnuto evidenci JESO dosud celistvě evidovaný jeskynní systém Plutonův chrám nově dle geomorfologické situace nadělit na reálné jeskyně a ty nově evidovat a zaměřit;

Evidenci nových lokalit povrchových i podzemních pseudokrasových jevů je věnována pozornost i v průběhu konání všech ostatních terénních aktivit.

Dokumentační práce

V průběhu roku bylo 11 terénních akcí věnováno dokumentačním pracím, jejichž hlavním přínosem jsou následující výsledky:

- Byla dokončena komplexní dokumentace jeskyní a několika důležitých geomorfologických prvků reliéfu Kočičích skal. Materiály byly zpracovány do podoby obsažného manuskriptu s přílohou samostatné dokumentace každé z 21 zdejších jeskyní.
- Z výsledků vyměření dalšího příčného dokumentačního profilu přes blokovou akumulaci Vstupní rokle v Teplických skalách a tou krytý systém Teplické jeskyně, vedený přes Prostor Hlavního vchodu, vznikl další dokumentační materiál tohoto typu a druhý vedoucí přes systém této jeskyně.
- Z výsledků 3 terénních akcí vznikla dokumentace zimní ledové výzdoby v jeskyních: Teplická, Pod Luciferem a Pod Kovárnou, ve kterých se tradičně vyskytuje rozsáhlé a pestré zalednění.

- Mimo dokumentaci jeskyní v Kočičích skalách byly v tomto roce provedeny další dílčí dokumentační práce na jeskyních v Broumovských stěnách (*Martinkovická a Tygří doupe*).

Studie mezo a mikroklimatu

Z podkladů klimatických měření provedených již 06.06.2015 v oblasti Kočičích skal, kdy byly na dvou venkovních stabilních staničkách sledovány hodnoty mezoklimatu na povrchu terénu a současně i mikroklimatické poměry ve zdejších jeskyních. Zjištěné výsledky a jejich porovnání a vyhodnocení byly v letošním roce uzavřeny a shrnuty do samostatného manuskriptu.

Geomonitoring

1 x měsíčně byl proveden pravidelný odběr snímků na všech 8 měřidlech TM- 71 v terénu Ostaše, Kočičích skal a Hejdy, odebrané snímky byly po propsání odběrných protokolů odeslány na Ústav struktury a mechaniky hornin AVČR Praha k jejich vyhodnocení a dalšímu využití.

Dosavadní výsledky monitoringu Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR Praha s podílností i naší ZO ČSS byly v tomto roce presentovány i pro místní orgány státní správy a samosprávy a veřejnost na semináři s názvem „Stabilita pískovcových skalních věží v turisticky atraktivních oblastech“, který se uskutečnil v přednáškovém sále Informačního centra města Broumova v sobotu 16. 9. 2017.

Zpráva o výsledcích činnosti ZO ČSS 5-03 Broumov v období výjimky z ochrany přírody v terénech CHKO Broumovsko v letech 2011–2017 byla vypracována z archivačních podkladů ZO ČSS v dohodnutém rozsahu nejen jako přehled dosažených výsledků za toto období, ale i jako podklad pro udělení nové výjimky pro zajištění nepřerušovaných speleologických aktivit počínaje rokem 2018.

Popis a rozsah prací při účasti na terénních akcích jiných ZO ČSS

ZO ČSS 1-11 Barrantien:

- kopání v j. Nad Kačákem v Českém krasu
- jarní etapy expedice této ZO ČSS Dolný vrch (Maďarsko)
- podzimní etapy expedice Dolný vrch (Maďarsko)

prolongační a dokumentační práce v jeskyních Moravského krasu:

se ZO ČSS 6-16 Tartaros na nové lokalitě a exkurze do Šmalíkovy jeskyně

- dokumentace kořenových tvarů v j. Barová a j. Osmnáctka (v rámci projektu Muzea Blanenska & al.) a fotodokumentace v 1. a 2. Němcově jeskyni;
- fotodokumentace v j. Ostrovské Vintovky

Zpráva o studijních akcích a studijních cestách

- Několik členů naší ZO ČSS se účastnilo tradiční centrální akce ČSS „Speleofórum 2017“ vč. nedělní exkurze do jeskyní Výпустek a Drátenická ve Křtinském údolí.
- Jeden člen se účastnil akce „Setkání jeskyňářů 2017“ (pořadatelem byla ZO ČSS 4-03 Labské pískovce) s exkurzemi do pseudokrasových jeskyní.
- Průvodcovská služba členů naší ZO ČSS při túrách kolegů z Moravského krasu po polském území: trasy Machov Góry Stolowe Žďárky a Krzeszów Chelmsko Laczna Mioszów.
- Individuální studijní cesty jednotlivých členů ZO ČSS v domácích i zahraničních terénech:

14. - 24. 6. Švýcarsko Wallis

12. - 18. 10. Itálie Dolomity, Villnösstal

14. 10. Polsko Góry Stolowe, Radkowskie skaly a Leżické skalki

13. - 14. 5. Polsko, přechod masívu Śleza a Sobotky

29. 9. - 5. 10. Šumava a Českokrumlovsko

- 28. a 29. 1. Broumovské stěny Ostaš Adršpašsko – teplické skály (v zimě na běžkách)
- 3. - 27. 6. Peru a Bolivie
- 24. 2. - 8. 3. Zanzibar
- 1. a 2. 4. Český ráj
- 29. a 30. 4. Kokořínsko
- 9. - 17. 9. Chorvatsko na jachtě za jeskyněmi a krasovými jevy Dalmácie
- 18. a 19.11. Mikulov a Pálava

Propagační a publikační činnost

- Propagační aktivita v podobě odborných i populárních přednášek a účastí na výstavách
- Publikační činnost:

- [1.] Oldřich Jenka, Kopecký Jiří st. a kol. (2017): Kočičí skály a jejich pseudokrasový fenomén. MS. 22 str. textu, fotografická a mapová příloha + 28 samostatných grafických příloh jednotlivých lokalit speleologického zájmu
- [2.] Kopecký Jiří st. a kol. (2017b): Teplická jeskyně příčný profil č.1. „Hlavní vchod“ (Profil vedený napříč dnem Vstupní rokle a tzv. Hlavním vchodem do systému Teplické jeskyně). MS. 10 str. textu, 1 tabulka (2 str.), 1 mapa, 1 str. fotopřílohy (2 foto), 1 str. klíč speleologického mapování + 1 grafická příloha
- [3.] Kopecký Jiří st. a kol. (2017c): Mezo- a mikroklimat jeskyní Kočičích skal (Jednorázové přeměření mezoklimatu ve skalním terénu Kočičích skal a mikroklimatu zdejších jeskyní provedené 06.06.2015 jejich vzájemné vyhodnocení. MS. 9 str. textu, 4 mapy, 6 tabulek a 3 grafy
- [4.] Kopecký Jiří (2017a): Na Hvězdě se opět tábořilo na sněhu. Broumovské noviny 1/2017, str. 23 (1 foto)
- [5.] Kopecký Jiří (2017b): Kamenné hory Góry Kamienne. Broumovské noviny 2/2017, str. 32 a 33 (2 foto)
- [6.] Kopecký Jiří (2017c): Jak se činí broumovští jeskyňáři. Broumovské noviny 3/2017, str. 26 a 27 (4 foto)
- [7.] Kopecký Jiří (2017d): Nejznámější skalní útvary našich skalních měst. Broumovské noviny 4/2017, str. 36 a 37 (4 foto)
- [8.] Kopecký Jiří (2017e): Významné skalní útvary na Broumovských stěnách. Broumovské noviny 6/2017, str. 38 (4 foto)
- [9.] Kopecký Jiří (2017f): Významné skalní útvary Adršpašských skal. Broumovské noviny 8/2017, str. 16 a 17 (5 foto)
- [10.] Kopecký Jiří (2017g): Seminář „Stabilita pískovcových skalních věží v turisticky atraktivních oblastech“. Broumovské noviny 9/2017, str. 27
- [11.] Kopecký Jiří (2017h): Seminář „Stabilita pískovcových skalních věží v turisticky atraktivních oblastech“ se konal v Broumově. Broumovské noviny 10/2017, str. 31 (1 foto)
- [12.] Kopecký Jiří (2017ch): Významné a dominantní skalní útvary Teplických skal. Broumovské noviny 10/2017, str.36 a 37 (4 foto)

Přednášková a popularizační činnost

- Přednášky realizované dvojicí O. Jenka (foto) a J. Kopecký st. (přednes) s tematikou přírodních př. i historických poměrů Broumovska:

- 24. 3. Chatová osada Ostaš (rest. U Malíků) přednáška pro veřejnost na téma: „Přírodní zajímavosti Broumovska“
  - 16. 9. Broumov, sál Infocentra: v programu geomorfologického semináře přednes referátu „Geologické a geomorfologické poměry Broumovské vrchoviny“
  - 14. 11. Broumov, sál Infocentra: přednáška s promítáním pro Klub seniorů Radost na téma „Přírodní a historické zajímavosti Broumovska“
- Další přednášky jednotlivých členů ZO:
- O. Jenka často je zván k promítání z jeho bohaté fotografické tvorby jak z Broumovska, tak i zahraničních krajin (především alpských oblastí)
    1. 2. Meziměstí: promítání pro důchodce
    3. 2. Ostaš rest. U Malíků: promítání pro veřejnost
    18. 2. Police nad Metují hasičárna: promítání pro zahrádkáře
    21. 2. Police nad metují Pellyho domy: promítání pro Senoirklub
    - 28.10. Dolní Adršpach Infocentrum: promítání pro důchodce;
  - J. Kopecký st. je zván na přednášky či besedy na téma příroda a památky Broumovska
    12. 5. Pěkov: beseda s občany o připravované publikaci „Pěkov a Hony“
    15. 9. Hejtmánkovice Jízdárna: beseda o přírodních poměrech Broumovska spojená s vycházkou na vyhlídku „U křížku“ s výkladem o okolní krajině
    - 13.10. Broumov sál IC: přednáška pro veřejnost „Přírodní zajímavosti Broumovska“ s použitím snímků O. Jenka (s projekcí vypomáhal i J. Novotný);
  - fotovystavy J. Moravce s krasovou i pseudokrasovou tematikou
    16. 9. Dům přírody Moravského krasu vernisáž s projekcí snímků na úvod autorské výstavy „Krásy krasu a pseudokras“ (80 fotografií s komentářem) trvající od 16. 9. do 28.11.
    22. - 24. 9. se v průběhu Setkání jeskyňářů 2017 J. Moravec účastnil i probíhající fotovýstavy a obdržel hlavní cenu za foto „Potkat ji v jeskyni“

Zpráva o spolupráci s dalšími ZO ČSS a s orgány ČSS

Spolupráce byla tradičně vedena na ZO ČSS pracujících na problematikách pseudokrasu na území celé ČR jsou to především ZO ČSS: 1-11 Barrandien, 4-01 Liberec, 4-03 Děčín, 6-27 Znojmo a 7-01 Orcus Bohumín.

Kontakty byly vedeny i na další ZO pracující v problematice klasického krasu, hlavně v oblasti Moravského krasu a krasu v Podkrkonoší.

Kontakty a spolupráce byly vedeny i na Komisi pro pseudokras ČSS, zejména na jejího předsedu J. Wagnera. Naši ZO ČSS v této komisi zastupují O. Jenka a J. Kopecký st.

Další styk byl veden (běžnou i elektronickou korespondencí) s předsednictvem ČSS a jeho sekretariátem.

Spolupráce s dalšími organizacemi

V letošním roce byla pro naši ZO ČSS velmi důležitá spolupráce se starostou a Radou města Broumova, především za účelem finanční podpory letošních aktivit naší ZO ČSS, zaměřených na průzkum a dokumentaci, jakož i s několika komisemi MěÚ.

Důležitá bylo rovněž spolupráce s Infocentrem města Broumova, zaměřená především na potřeby cestovního ruchu a přeshraniční česko-polské aktivity (akce Euroregionu Glacensis ad.).

Významná byla rovněž spolupráce s Klubem českých turistů: někteří členové naší ZO ČSS jsou aktivními členy KČT v Broumově, a i další členové naší ZO ČSS se účastní některých oddílových akcí KČT v Broumově, př. i centrálních akcí KČT, především se zaměřením na domácí i zahraniční speleoturistiku, vysokohorskou a zimní turistiku vč. zimního táboření s využitím pro přípravu a realizaci studijních akcí a cest.

Spolupráce s Redakční radou Broumovských novin je již dlouhodobá a vedle jiných zadaných úkolů spočívá v tvorbě příspěvků z problematiky přírody vč. speleologie, př. památek a turistiky – autor příspěvků: J. Kopecký st. (člen redakční rady), foto: O. Jenka.

Významná je rovněž spolupráce s Komisí pro mezinárodní styky MěÚ v Broumově, která spočívá především v přípravě programů a v průvodcovské službě J. Kopeckého st. (je členem této komise) při autokarových zájezdech do polského příhraničí, které pro občany města tato komise organizuje.

Spolupráce s domácími odbornými partnery

Správa jeskyní ČR, Průhonice: především v problematice JESO v pseudokrasových terénech na Broumovsku;

Správa CHKO Broumovsko, Police nad Metují: výzkum, evidence a dokumentace reliéfu pseudokrasových terénů v CHÚ CHKO Broumovsko, problematika významných prvků (tzv. evidovaných lokalit SOP) geofaktoru v území CHKO, problematika geomonitoringu v území CHKO;

RNDr. Petr Tábořík a další, Ústav struktury a mechaniky hornin AVČR Praha: údržba monitoring na systému měřidel TM -71 Ostaš;

Doc. RNDr. Václav Ziegler, CSc., Praha, RNDr. Václav Cílek, CSc., RNDr. Jiří Adamovič, CSc., RNDr. Radko Mikuláš, CSc., Geologický ústav AVČR Praha: problematika geologie, geomorfologie a geneze pseudokrasového reliéfu i typologie pseudokrasových forem, geochronologie v pseudokrasovém reliéfu;

RNDr. Vladimír Prouza, RNDr., Pavla Gürtlerová a RNDr. Veronika Štědrá, Státní geologická služba Praha: evidované lokality geofaktoru na Broumovsku.

Spolupráce s partnery v zahraničí

Polsko

- Dr. Inž. Jan Urban, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: výzkum a dokumentace pseudokrasových jevů, evidence významných prvků geofaktoru, příprava zasedání Komise pro pseudokras UIS
- Správa NP Góry Stolowe (především dr. Zb. Gołąb), Kudowa Zdroj: koordinace výzkumu, evidence, dokumentace a monitoringu pseudokrasových terénů na území CHKO Broumovsko a NP Góry Stolowe, zajištění exkurzí v terénech NP Gory Stolowe
- Prof. Inž. St. Cacoń, prof. Inž. Krzysztof Makolski, oba Univerzita Wroclaw (a kolektiv): koordinace a asistence při měření na geodetických a satelitárních sítích Ostaš Hejšovina

Německo

- HFG Elbsandsteingebirge, Dresden (B. Wutzig a H. Simmert): příprava společných akcí (studijní a metodické aktivity)
- HFG Karlsruhe (Erich Knust): příprava studijních akcí, výměna odborných materiálů

Maďarsko

- tradiční styk se skupinou v Isztiméru (I. Eszterhás) v problematice pseudokrasu, krasu a historického podzemí

Slovensko

- tradiční styk s partnery v problematice výzkumu i ochrany pseudokrasu styk byl veden především na dr. L. Gaála (Rimavská Sobota), Správu Slovenských jaskýň a na Muzeum slovenského

krasu (Liptovský Mikuláš)

Spolupráce s orgány UIS

Aktivní kontakt s Komisí pro pseudokras UIS (člen naší ZO J. Kopecký st. je i čestným předsedou tohoto orgánu UIS) - J. Kopecký st. rovněž spolupracuje na tvorbě informačního bulletinu Komise pro pseudokras UIS „Newsletter Nachrichtenbrief“.

ZO ČSS 5-05 Trias

2020

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2019

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2018

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2017

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2020

- 1) Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí.
- 2) Mezinárodní spolupráce ve výzkumu jeskyní fauny Balkánského poloostrova.
  - Biospeleologický výzkum jeskyní (bezobratlí) v rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“, číslo projektu EIS: CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_120/0009904. Projekt je plánovaný na léta 2020 až 2023 a zahrnuje biospeleologický průzkum vybraných jeskynních systémů nacházejících se v chráněných územích ČR a týká se sběru dat k terestrickým i vodním bezobratlým. V roce 2020 bylo monitorováno 5 jeskynních systémů v Moravském krasu, v nich bylo založeno 8 stacionárních ploch.
  - Externí spolupráce s ZO ČSS 6-14 Suchý Žleb, při jejich průzkumné činnosti v pohoří Maganik, Černá Hora. Získávání materiálu pro biospeleologický výzkum.
  - Navázání na spolupráci z předešlého roku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and Environmental Sciences v Barceloně. Podílení se na výzkumu pavoukovců Balkánského poloostrova a krasových oblastí České republiky. Získávání materiálu na sekvenci DNA.
  - Ve spolupráci s University of Ljubljana – Department of Biology, pokračování s přípravou popisu nových taxonů, vysoce specializovaných hygropetrikolních jeskynních brouků rodu Hadesia z území Černé Hory, pohoří Krivošije a Lovčenu. Řešení problematiky rodu Hadesia.
  - Popis nového rodu a druhu vysoce specializovaného brouka z čeledi Carabidae-Trechinae z Černoohorské strany pohoří Prokletije (*Orcusiella prokletijensis* gen. et sp. nov.).

2019

- 1) Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí.
- 2) Pokračující monitoring výskytu mikroskopických hub v jeskyních ČR ve spolupráci s Ústavem půdní biologie v Českých Budějovicích.
- 3) Speleologická a biospeleologická činnost v Černé Hoře a Hercegovině.
- 4) Vzdělávací činnost v oblasti biospeleologie Dinarského krasu.
  - Ve spolupráci s Českou entomologickou a arachnologickou společností instalovány ve vybraných lokalitách České republiky padací trubkové pasti na monitoring endogenní fauny. Deaktivace zemních padacích pastí instalovaných na počátku roku v Ledové jeskyni na Velkém Bezdězu. Následná determinace a vyhodnocení materiálu.
  - Jarní několikanásobná expedice do Černé Hory a jižní Hercegoviny. Zde prováděný biospeleologický průzkum jeskyní a propastí. Získávání materiálu dinárských Trochinů (Coleoptera, Carabidae) na sekvenci D A. Instalace a deaktivace padacích pastí. Seznámení se s novými lokalitami. Při individuální expedici během letních prázdnin navštívení propasti Bravenik v pohoří Orjen, jižní Hercegovina. Zde dokončení biospeleologického průzkumu, který nebyl dokončen z důvodů zvýšeného průtoku podzemní vody v jarním období.
  - Ve spolupráci s University of Ljubljana – Department of Biology příprava popisu nových taxonů, vysoce specializovaných hygropetrikolních jeskynních brouků rodu Hadesia z území Černé Hory, pohoří Krivošije a Lovčenu. Řešení problematiky rodu Hadesia.
  - Navázání na spolupráci z předešlého roku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and Environmental Sciences v Barceloně. Podílení se na výzkumu pavoukovců Balkánského poloostrova a krasových oblastí České republiky. Získávání materiálu na sekvenci D A.

- Trénink několika členů a zdokonalování se v jednolanové technice v Tomáškově propasti (Český kras).
- Individuální výjezd do severní Itálie a navštívení několika speleologických objektů v oblasti Monti Lessini.
- Ve dnech 18.-19.10.2019 účast tří členů na 2nd Dinaric Symposium on Subterranean Biology (Postojna, Slovinsko). Prezentace ZO ČSS 5-07.

2018

- 1) Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí
- 2) Pokračující monitoring výskytu mikroskopických hub v jeskyních ČR ve spolupráci s Ústavem půdní biologie v Českých Budějovicích
- 3) Pokračující činnost zaměřená na výzkum kořenových útvarů
- 4) Speleologická a biospeleologická činnost v Bosně a Hercegovině, Černé Hoře
  - Ve spolupráci s Českou entomologickou společností a Českou arachnologickou společností instalovány ve vybraných lokalitách České republiky padací trubkové pasti na monitoring podzemní fauny.
  - Za účelem biospeleologického výzkumu balkánského poloostrova byly v roce ve dvou cestách navštíveny jeskyně i propasti v BiH a Černé Hoře.
  - Dosbírání materiálu Trechinů do 96 % etanolu na sekvenci DNA (Minosaphaenops ollivieri – Ericova jama, Orjen, Montenegro)
  - Ve spolupráci s University of Ljubljana-Department of Biology řešení druhové problematiky hygropetrikolního specialisovaného rodu jeskyních brouků rodu Hadesia. Na území Černé Hory v oblasti pohoří Orjen-Krivošije. Příprava popisu nového taxonu rodu Hadesia, sbíraný ZO Suchý Žleb při expedici do Kozí díry v roce 2010 v pohoří Orjen.
  - Při letní expedici do BiH v pohoří Orjenu navštívena propast Jama Bravenik. Zde nalezeny 2 ex. archaického jeskynního pavouka rodu Stalitella, popsáno Dr. Absolonem z jeskyně Vjetrenica na Popovu polji. Jedná se o nový, a to druhý druh tohoto rodu. Popis připravovaný ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and Environmental Sciences v Barceloně. Materiál uskladněn v 96 % etanolu a zaslán na sekvenci DNA.

2017

V roce 2017 členové ZO 5-07 ČSS Antroherpon navštívili jeskyně v sedmi státech (Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Slovinsko).

Na území České republiky byla pracovní činnost zaměřena např. na biologický průzkum Českého ráje (Prachovské skály) a jeskyní krasu Železných hor (Podolská a Páterova jeskyně).

V roce 2017 pokračoval monitoring pseudokrasových jeskyní. V České republice se jednalo o pokračující měření kořenových útvarů v rámci pseudokrasu Prachovských skal.

V rámci mezinárodních výzkumů se jednalo o biospeleologický výzkum jeskyní Bosny a Hercegoviny. Slovensko, Demänovske jaskyně. Výzkum v oblasti Strážovské vrchy.

2020

Vzhledem k prakticky celoroční coronavirové pandemii a k vládním opatřením, která zásadním způsobem negativně ovlivnila kolektivní činnost spolků, byla celoročně pracovní aktivita speleologické skupiny ZO ČSS 6-01 Býčí skála velmi omezená.

Šenkův sifon: Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. V Augiášově dómu se neuskutečnila žádná akce. Byl proveden potápěčský průstup Chodby z Kaple do Augiášova dómu a zpět. V ústí Chodby z Kaple bylo instalováno výkonnější čerpadlo Nautila, ale pro poruchu muselo být zase vyzvednuto.

Májová jeskyně – Ďáblův dóm: V části Vodní svět proběhlo minimum akcí, trasa do koncových komínových částí byla vystrojena stupačkami a volné kameny urovnány podél přístupové cest. Byl naplánován potápěčský průzkum jezírka, ale pro trvalý povodňový stav vody se akce zatím neuskutečnila.

Květáková chodba: V roce 2019 se stala Květáková chodba a chodba Otrokářská pracovištěm, kde se pracovalo nejintenzivněji. Koncová část byla pojmenována Hyprovou propastí. Boční větev propasti byla vystrojena pevnými stupačkami a žebříkem. Jelikož další směr postupu nebyl úplně jasný, přistoupili jsme k osvědčenému experimentu a propast napustili vodou až po přeпад do Otrokářské chodby. Voda z propasti se po zastavení přítoku ztrácela v objemu několika kubíků za 1 hodinu. I když se ve dně propasti objevily drobné propady, nedalo se přesně určit, kudy voda odtéká, a ani se nepodařilo identifikovat místo výtoku. Po několikanásobném opakování napouštění vodou došlo k průvalu vody do Svozilovy jeskyně. Objevil se neprůchodný kanálek, kterému se pracovně věnovala část skupiny a po několika akcích se podařilo kanálek zprůchodnit. Propojovací spojka se jmenuje Banánová chodba. Tímto se propojil nejdelší uzavřený okruh v jeskyni, což dopomohlo mapérům zpřesnit mapovou dokumentaci, i když odchylky byly téměř zanedbatelné. V Otrokářské chodbě byl proveden úklid přebytečného materiálu a začištěny kontrolní profily sedimentů. Geolog Mrázek z Holštejnské skupiny sedimentární profily a nové prostory zdokumentoval a společně s Francim Musilem připravili odborný příspěvek do Sborníku Speleofóra. Těžiště prací se přesunulo na začátek Otrokářské chodby. Část skupiny se zaměřila na odbočku naproti Bulharky. Po několika metrech se chodba zúžila do neprůlezného profilu a pracoviště bylo opuštěno. Podle objevitelů se jmenuje Buzerantská chodba. Úspěšnější byla otvírka další odbočky o několik metrů výš. Odbočující klesající chodba se po dvaceti metrech rozdvouje. Pravá větev mírně stoupá, ale po dvaceti metrech klesá a další práce jsme prozatím ukončili. Levá větev větších rozměrů stále klesala o několik metrů, aby ve vzdálenosti asi 50 m od vchodu začala stoupat a po dalších 30 m vyústila ve dně Avokádového komína. Tím se uzavřel další velký okruh a také badatelská činnost v roce 2020.

Paleontologický výzkum v Barové jeskyni 2020

Paleontologický a biospeleologický výzkum v Barové jeskyni pokračoval v roce 2020 podle plánu, komplikován byl virovou nákazou (bylo méně pracovních akcí). Sondy P (Pod žebříkem), L (Liščí chodba) a M (Medvědí chodba) jsou zakonzervovány, mírné opravy si vyžádala drobná poškození profilů po exkurzích. Sonda Ch (Chodba k 1. propasti) byla v průběhu roku 2020 již zakonzervována také, byl vytvořen instruktivní profil v její v. stěně, jeho označení cedulkami bude provedeno v následujícím roce. Západní stěna bude ponechána v podobě přirozeného svahu. Pokračují úpravy sestupných schodů z Komínového dómu k 1. propasti. Finálním stavem bude nahrazení schodů žebříky a rovnanými stupni.

V sondě K (Komínový dóm) se podařilo odklidit staré navážky a antropogenní sut' z nadloží přírodních sedimentů, byly zde odebrány vzorky a započato s tvorbou instruktivního profilu. V dubnu 2020 se zde podařil unikátní nález části kostry mláďete medvědice v době výměny zubů. Věk je odhadován asi na 7,5-8 měsíců. Barovou jeskyni lze tak zařadit k unikátním lokalitám s nálezy celých nebo anatomických částí mláďat jeskynního medvěda. Nedaleko nálezu mladé medvědice byly nalezeny i 3 větší části kostry plodů nebo novorozených medvíďat a značné množství různých izolovaných kostí různě starých medvíďat i dospělých medvědů. Nálezy jsou nyní zpracovávány v Moravském zemském muzeu, Ústavu Anthropos. Sonda J (Jednička, tj. 1. propast) byla připravena k zakonzervování, při exkurzích ale došlo k poškozením, sonda bude zakonzervována po jejich sanaci. V předsíni jeskyně pokračují práce na odkrývání původních sedimentů. Zakládka ve staré sondě před vchodem (dočasná deponie) byla neznámými vandaly rozmetána, v současnosti ji opět sanujeme. Byl zjištěn přírůstek velikosti kořenových stalagmitů ve vchodové části jeskyně, zánik jednoho exempláře a znovuoživení jiného, předtím neaktivního.

Výzkum v Pružinské Dúpné jeskyni (SR)

Kvůli koronavirové nákaze a následným opatřením vlád obou států se podařilo zorganizovat pouze dvě čtyřdenní pracovní akce v letní sezóně ve spolupráci s kolegy ze SSS, klubu Speleo Strážov. V sondě ve spodních patrech jeskyně (tzv. Horní sonda Sasinkovo) se podařilo nalézt zuby a fragmenty lebečních kostí jeskynní hyeny. Nález reprezentuje zatím nejvyšší položený (590 m n. m.) výskyt jeskynní hyeny na Slovensku a v Západních Karpatech vůbec. Další výzkum na lokalitě znemožnila koronavirová opatření.

Spolupráce s Muzeem Blanenska

Úspěšně pokračovala spolupráce s muzeem na několika projektech a akcích. Projekt muzea „Cestou necestou Moravským krasem“ byl podpořen pomocí při exkurzích a naučných programech, v jeho rámci proběhly 2 přednášky pro veřejnost a byla vytvořena jejich videoverze. ZO ČSS spolupracovala na tvorbě propagačních a naučných tiskových materiálů, na přírodovědném výzkumu a odběru vzorků a sbírkových položek (horniny, nerosty, sedimenty) pro muzeum. Spolupráce byla navázána i pro Dny otevřených dveří (již třetím rokem), prohlídky jeskyně navazovaly na komentované prohlídky archeologické expozice, byl k dispozici „krasobus“. Výhodnost a funkčnost vzájemné propagace a spolupráce na výzkumu krasu povede k jejímu rozšíření v následujícím roce.

Sčítání netopýrů na zimovištích 2020

V únoru proběhlo tradiční sčítání zimujících netopýrů na lokalitách ve Křtinském a Josefovském údolí a na samotné Býčí skále. ZO ČSS spolupracovala s ČESONem na organizaci a členové se aktivně účastnili. Byl konstatován další nárůst početnosti zimujících netopýrů v Býčí skále. Výsledky pro sčítání: celkový počet netopýrů v jeskyni 3552 kusů 14 druhů (!), z toho 3272 na tradiční sčítací trase. Počet zimujících netopýrů velkých dosáhl 2129 kusů, což činí Býčí skálu nejvýznamnějším zimovištěm tohoto druhu v ČR.

Archeologický výzkum v Předsíni Býčí skály

Ve dnech 13. až 24. července 2020 byl provedený archeologický výzkum se všemi potřebnými povoleními v Předsíni jeskyně Habrůvka - „Býčí skála“ za účelem:

1. získat nové údaje o profilech sedimentů z doby halštatské
2. získal nové vzorky na přírodovědné analýzy

Výzkum provádí Katedra historie Univerzity Palackého Olomouc (Mgr. Martin Golec, Ph.D.) a Katedra analytické chemie Univerzity Palackého Olomouc (Mgr. Lukáš Kučera, Ph. D.) ve spolupráci s Univerzitou Karlovou Praha (Mgr. Zuzana Mírová), partnerem výzkumu je Muzeum Blanenska Blansko (Mgr. Marek Novák). Celkem byly otevřeny čtyři sondy (č. 1-4), z nichž sondy č. 1 a 2 ve střední části betonové podlahy neobsahovaly žádné nálezy. Sondy č. 3 a 4 byly pozitivní a obsahovaly halštatské sedimenty. Velmi nadějná se jeví nedokončená sonda č. 3 mezi betonovou podlahou a zadní stěnou Předsíně, kde

byly zachycen sled neporušených písčitých vrstev s nálezy z doby halštatské, jedná se nejspíše o Wankelovu vrstvu A z roku 1882. Sonda č. 4 položená vedle betonové podlahy ve směru do středu Předsině prokázala asi 100 cm mocnou vrstvu halštatských vrstev. Horní a střední části byly překopány a jde o sekundární odhozy Wankelova výzkumu (Wankelovy vrstvy B, C a D), dolní část profilu však nebyla dokopána a vrstvy jsou částečně neporušené. Wankelova vrstva E je zcela intaktní, je starší a obsahuje štípanou (snad magdalénskou) industrii. Sonda není dokončena. Tato poloha obsahovala četné artefakty (zbytky vozů, jantar, keramiku ad.) a abnormální množství obilovin, dřev, kůže ad. Na dně sondy č. 4 byl nalezen dřevěný kůl z doby halštatské (zatím z neznámé stavby), ze kterého byla získána sekvence 50 letokruhů, bohužel se však nepodařilo stanovit dendrochronologické datum.

Ostatní akce skupiny

- Skupina se podílí na pravidelném sčítání netopyrů v jeskyních Křtinského údolí, dále na Tišnovsku a dolech Dolní Morávky.
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří.
- Probíhalo mapování dílčích částí jeskyně a vytvořena nová digitální mapa.
- Byla poskytnuta součinnost a zázemí ochráncům při hnízdění sokola stěhovavého.

2019

Šenkův sifon: Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. Začátkem roku došlo k poruše čerpadla Nautila, které bylo umístěno v nejnižší části Prasečího kanálu. Provizorní čerpání vody bylo zajištěno instalací čerpadla KDF 80, které ale neumožnilo snížení hladiny do úrovně, která by umožnila přístup k vadnému čerpadlu Nautila. Ten se realizoval v letních měsících instalací nového čerpadla Nautila. Postupným posunováním čerpadla do větších hloubek bylo dosaženo nejnižšího místa v sifonu, což umožnilo vyzvednutí vadného čerpadla a umístění čerpadla nového. V průběhu akce byl z Prasečího kanálu vynesena veškerý nepotřebný materiál. Byla provedena návštěva Augiášova dómu, kde nebyly zjištěny žádné změny.

Svozilova jeskyně: Ve Svozilově jeskyni se pracovalo v koncové části Větrného tunelu jen sporadicky ve snaze se napojit předpokládanou spojovací chodbou na Dóm ticha. Zapažení vstupu bylo zvýšeno a vstupní úžina rozšířena. Z čelby chodby se podařilo vyprostit několik větších kamenů. V horním patře nad centrálním dómem se lezecky podařilo objevit pokračování chodby, přecházející v komínovité pokračování ukončené závalem. Teoreticky je zde možné napojení na nově objevenou propast v Otrokářské chodbě.

Fialová a Nová Fialová chodba: Hlavní chodba za Velkopátečním komínem byla na přístupu do Nové Fialové chodby ve vertikálních pasážích vystrojena stupačkami ze studny pod Velkopátečním komínem do výše položené části chodby a následný výstup do chodby Popůlnoční. Přístup do Nové Fialové chodby je tak v rámci možností bezpečný i bez použití lanové techniky. Dále byla instalována vodní hadicová linka až do Dračí chodby. Účelem této linky je průzkum odtokových cest z výrazné trhliny mezi Dračí propastí a Dračí chodbou a z koncové partie Dračí chodby za Keksíkovou propastí. Výhledově se počítá i s prověřením odtokových cest ze dna Druidí propasti, případně i z dalších míst nejvyšších pasážích Nové Fialové. Počítá se rovněž s dokončením průzkumu ve studni pod Velkopátečním komínem, kde nelze vyloučit možnost dalšího pokračování. Vyžaduje to ale ručně vytěžit větší množství rozmáčených jílu a balvanů mnohdy značně velikých.

Májová jeskyně – Ďáblův dóm: Při horolezeckém průzkumu v Májové jeskyni byl vylezen komín ve střední části do výšky cca 20 m bez možnosti dalšího pokračování. Komín je

vystrojen lanem. V zadní části Dáblova dómu byla vylezena sedimentární terasa vyplňující tektonickou predispozici, na které je Dáblův dóm vytvořen. Mezi skalní stěnou a sedimentární výplní byl malý otvor, ze kterého vycházel slabý průvan. Po rozšíření otvoru se podařilo proniknout do volné chodby o délce asi šest metrů, končící dómekem o rozměrech 6 x 2 m a výšce 3 m. V zadní části dómku je strmě stoupající chodba přecházející v komín vyplněný sedimenty. Dno dómku tvoří jezero o hloubce sedm metrů a podle plastových odpadků přichycených na stěnách dómku je přímo napojeno na aktivní tok Jedovnického potoka. Před dómekem odbočuje doprava menší stoupající a meandrující chodba délky cca 20 m přecházející v menší dómek s nejistým stropem. Nové prostory byly zaměřeny a zaneseny do mapy s názvem Vodní svět. Byla provedena fotodokumentace a předpokládá se potápěčský průzkum jezírka.

Květáková chodba: V koncové partii Květákové chodby probíhaly prologační práce Tomatové chodby, kde pod Rajčatovým komínem se podařilo sestoupit 3 m hlubokou propástkou na dno nízké horizontální chodby, která po 10 m přechází do Bambusového komína v současné době 8 m vysokého. Mišpulová chodba stále stoupá a sedimentární výplň se nemění. Po asi 50 m se chodba podstatně rozšířila a postup vpřed zkomplikovalo větší množství kamenů odpadlých ze stropu. V tomto místě se chodba větví na několik směrů. Bylo sledováno výrazné stropní korýtko, odbočující vpravo, které nás zavedlo do meandrující chodby malých rozměrů. Po asi deseti metrech, bylo zřejmé, že nejedeme hlavním směrem a práce jsme ukončili. Chodba dostala název Bulharka. Hlavní pokračování bylo výrazně níž. Dvě další výrazné odbočky vlevo jsme prozatím ignorovali a postupovalo se vpřed směrem na Svozilku. Sedimentární výplň se nemění, při dně vrstva silicitového štěrku a na něm leží vrstvy jílovitých sedimentů. Ačkoliv se charakter chodby v celém průběhu nemění, změnilo se pracovní nasazení a od chodby Bulharka se chodba jmenuje Otrokářská. Po asi 80 m Otrokářská chodba poprvé dosáhla půdorysně konec Větrního tunelu ve Svozilce, ovšem o 40 m výše. Při dalším postupu byl Větrný tunel ještě několikrát překřížen a napojení na Svozilku se bralo jako jistota. Zbývalo asi dvacet metrů, když se ve stropu objevil malý volný otvor s volným pokračováním. Po rozšíření otvoru se proniklo do volné chodbičky, která se po třech metrech zalomila do kolmé propasti. Podle doby pádu vhozeného kamene byla hloubka propasti odhadnuta na dvacet metrů. V dalších akcích byla propast vystrojena lany, byl prokopán pohodlnější vstup ze dna Otrokářské chodby a propast byla zmapovaná. K velkému překvapení ale propast nesměruje ke Svozilce, ale pravděpodobně bude směřovat na Barovou jeskyni do oblasti Dómu ticha.

Paleontologický a biospeleologický výzkum v Barové jeskyni

V průběhu roku 2019 pokračovaly práce na zakonzervování sondy Ch (Chodba k 1. propasti), byl vyčištěn průchod v sektorech Ch 1–4, očištěn profil a provedeny další úpravy schodů, které jsou nestabilní, založené v původních sedimentech suťového kužele. Jejich úprava bude pokračovat, poté bude sonda Ch zakonzervována. Sonda P a L (tj. sondy mezi 1. a 2. propastí) jsou již zakonzervovány a probíhá zde jen kontrola stavu a drobná údržba průchozí chodby. Při srovnávání plánovaného instruktivního profilu sedimenty v sektorech 1–3 sondy J („Jednička“, nad okrajem 1. propasti) byly odhaleny rozptýlené kostní pozůstatky jeskynních medvědů včetně lebky bez dolní čelisti. Tyto kosti byly ponechány v profilu k další dokumentaci, výzkumu a interpretaci. Sektory 1–3 v sondě J je tak možné považovat za de facto zakonzervované. Sonda K (Komínový dóm) byla v uplynulém roce hlavní plochou výzkumu. Byly odebrány vzorky sedimentů a sintrů, vyzvednuty kostní pozůstatky pleistocenní fauny včetně kostí

novorozenců a mláďat jeskynních medvědů. Nálezy jsou zpracovávány v Ústavu Anthropos Moravského zemského muzea v Brně. V závěru roku došlo v profilu sondy K k lokálnímu sesuvu v objemu asi 0,5 m³, který naštěstí neporušil okolní sondy a je nyní již zcela sanován. Nový instruktivní profil je nyní vytvářen napříč komínovým dómem a probíhá sanace nestabilní navážkové suti v nadloží. Ve vstupní prostře Barové jeskyně pokračovala skrývka antropogenní recentní navážky v sondě Za odbočkou. Hlušina je deponována na místě určeném Správou CHKO Moravský kras, deponie zatím není příliš velká, práce probíhají podle časových možností. I zde byly nalezeny kosti pleistocénní i holocénní fauny, ovšem jen velmi zřídka a jednalo se jen o drobné fragmenty. Z odborného hlediska nemá materiál z nepůvodních sedimentů příliš velký potenciál. Jeho zpracování probíhá v ÚA MZM. V průběhu výzkumných akcí v Barové jeskyni byl zaznamenán úbytek hmoty i počtu kořenových stalagmitů v souvislosti se sušším mikroklimatem a absencí skapu. K obnovení skapu došlo s nástupem zimních měsíců. Průběžné výsledky výzkumů v Barové jeskyni byly prezentovány jako součást příspěvků na odborných konferencích a v odborném tisku (např. Speleofórum 2019). Barová jeskyně byla cílem šesti odborných a studijních exkurzí v rámci akcí pořádaných ČSS, Muzeem Blanenska, p. o. a Přírodovědeckou fakultou MU Brno. Výzkum bude pokračovat zejména v sondě K, dále sanací navážek v přístupové chodbě nad sondou K, úklidem částí jeskyně ve 2. propasti a za ní, úklidem a přípravou 1. propasti a pracemi ve vstupní části jeskyně v sondě Za odbočkou.

Mapování jeskynního systému

Byla vytvořena nová verze digitální mapy jeskyně, aktualizovaná na současný stav objevů. Pokračuje mapování jednotlivých částí jeskyně.

Ostatní činnost skupiny

- Skupina se podílela na pravidelném sčítání netopýrů v jeskyních Křtinského údolí, ve vlastní Býčí skále, na Tišnovsku, na lokalitách v Jeseníkách a na dalších místech, a to ve spolupráci s ČESON.
- Členové skupiny se zúčastnili tradičního jarního úklidu Moravského krasu, kde vyčistili svěřený úsek Křtinského a Josefovského údolí.
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří, kladně hodnocené veřejností i orgány ochrany přírody. Ve spolupráci s Muzeem Blanenska, p. o. zajistila skupina i akce „Za tajemstvím jeskyně Býčí skála“ (v souvislosti s výstavou originálních nálezů z NHM Wien), podílela se na publikační činnosti muzea a dalších autorů. Skupina spolupracovala s muzeem i na výstavě „Jeskyňáři“ a na přednáškové činnosti.
- Byla poskytnuta součinnost a zázemí pracovníkům a dobrovolným strážcům orgánů ochrany přírody při monitoringu a praktické ochraně hnízdicích sokolů stěhovavých.
- Členové skupiny pokračovali v paleontologickém výzkumu v Pružinské Dúpné jeskyni ve Strážovských vrších, kde spolupracují se Speleologickým klubem Strážov Slovenské speleologické společnosti.

2018

Šenkův sifon: Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. V Augiášově dómu se nepracovalo. Propad do Minutového dómku z roku 2014 byl částečně zavezen a plánuje se uvedení terénu do původního stavu.

Svozilova jeskyně: Ve Svozilově jeskyni se pracovalo v koncové části Větrného tunelu ve snaze se napojit předpokládanou spojovací chodbou na Dóm ticha. V koncové části byla chodba opatřena pytlovou hrází proti sesuvu sedimentů. Z důvodu zaplavyvání koncové části bylo instalováno čerpadlo KDF80 s tím, že čerpaná voda byla svedena do Komínkové chodby, odkud neznámým trativodem zvolna odtéká. Podařilo se sestoupit o 3 m hlouběji, kde byla zastížena chodbička směrem k dómu Ticha, ve které bylo postoupeno na vzdálenost 3 m.

Centrální komín – Böhlerova chodba: Z průzkumu Centrálního komínu a Studňovitého komínu v Böhlerově chodbě vyplynula souvislost těchto dvou komínů, která byla prokázána krátkým sondážním průkopem z Böhlerovy chodby, čímž byl potvrzen předpoklad našich starších předchůdců, že tyto dva komíny spolu tvoří nedílný celek.

K3B: V rámci orientačního průzkumu komínu K3B se sledovaly proměnlivé průvany. Bylo provedeno několik výstupů. Byla provedena krátká kopaná sonda v koncové partii v silně prosintrovaných sedimentech. Další pokračování se nepodařilo nalézt.

Fialová chodba: Za účelem zjištění skutečného charakteru jeskyně a nalezení dalších případných pokračování byly provedeny vyklízecí práce v úvodních partiích Nové Fialové chodby za Velkopátečním dómem až po začátek chodby pod Půlnočním dómem (tzv. „Podpůlnoční chodby“), tedy po místo, kde se tektonická linie Hlinité síně - CHAJ - Fialová chodba ve výšce asi 100 m nad potokem kříží s tektonickou linií JV zlomu. Vyklizením byla odhalena rozměrná a horizontálně i vertikálně značně členitá chodba charakteru několika za sebou řazených síní, přičemž skalní dno bylo odhaleno jen na malé části chodby, takže je nutno konstatovat, že její skutečná výška není známa. Chodba byla vyplněna jílovitými až písčitojílovými výplněmi s velkým množstvím kamenů, od velkých vápencových balvanů až po drobný silicitový štěrk. Nad skalním dnem byla vrstva velmi nekvalitních rohovců (valounů i nadrcených zlomků), nad nimi pak vrstva v jílu rozptýleného drobného opracovaného i neopracovaného štěrku nejrůznějšího charakteru (většinou různé silicity, ale i vápence, menší a drobné geody, ojediněle i kalcitové krystaly, zkorodované sintry). Výše se pak už v sedimentech nacházely povětšinou jen vápencové balvany a desky odloučené od stěn a stropů jeskyně. Jíly byly vyklizeny kopáním a tlakovou vodou do deponie v Hlinitých síních, kamenná výplň byla na místě vyrovnána do zakládek. Strop je stabilní až na závěrečnou část, kde se do chodby prolнул mohutný zával Podpůlnoční chodby a pod stropem visí několikametrový kamenný trám nevzbuzující důvěru.

Bezprostředně za Velkopátečním dómem chodba napříč prochází silnou kalcitovou vrstvou, další užší kalcitovou vrstvou protíná na začátku křížení s JV zlomem (s Podpůlnoční chodbou). Obě tyto vrstvy jsou ukloněné pod úhlem cca 75 ° a rovnoběžné s Podpůlnoční chodbou, zjevně tedy sledují tektoniku JV zlomu a zřejmě jsou pokračováním stejné kalcitové vrstvy známé už Odporného komínu a Staré štoly. Poslední portál byl odkryt těsně nad dnem chodby na křížení obou tektonik (tedy na místě, kde byl očekáván), na tomto místě se momentálně pracuje. V průběhu prací byla občas zaznamenána přítomnost jednotlivých netopýrů, kteří ale vždy jen prolétali do vzdálenějších partií jeskyně. V Nové Fialové chodbě nad Dračí propastí byly lezeny komíny s nadějným pokračováním.

Hlinité síně: Byla provedena úklidová akce, během které byl vynesena veškerý nepotřebný materiál.

Komín nad Sedmou propastí: Ve vrcholové části cca 30 m nad potokem komín tvoří krátký horizont. Zde byla sondáž ověřována možnost dalšího pokračování. Horizont v koncové části přechází do komínovitého pokračování s nebezpečným závalem vápencových bloků.

Květáková chodba: V koncové partii Květákové chodby probíhaly prolongační práce Tomatové chodby, kde pod Rajčatovým komínem se podařilo sestoupit 3 m hlubokou propástkou na dno nízké horizontální chodby, která po 10 m přechází do Bambusového komínu v současné době 8 m vysokého. Pod ním se chodba

větví do dvou chodeb: Myšpulové vlevo a Kdoulové vpravo. Kdoulová je vyplněná jemnými písky a mírně klesá S směrem. Myšpulová chodba podstatně větších rozměrů jižním směrem je mírně stoupající vyplněná vrstvami silicovitého štěrku. Pracoviště bylo vybaveno druhým kalovým čerpadlem zapojeným do kaskády. Byla provedena rekonstrukce linky tlakové vody.

Paleontologický výzkum Barové jeskyně

V roce 2018 probíhaly ve starších sondách paleontologického výzkumného pracoviště převážně technické práce a údržba spojená s odběrem vzorků pro výzkum. Sonda „Liščí chodba“ (L) je v současnosti zakonzervovaná, odběr vzorků zde proběhl v rámci výzkumu AVČR zmíněného dále. To platí i pro sondu „Medvědí chodba“ (M) a pro sektory 4, R4 a 5 sondy „Pod žebříkem“ (P). V sektorech 1, 2 a 3 sondy „Pod žebříkem“ byly odebrány vzorky pro výzkum ÚGV PřF MU. Proběhly zde tři odborné exkurze a studijní návštěvy. V sondě Chodba k První propasti (Ch) probíhaly práce na úpravě průstupu, schodiště a stabilizaci svahu. V menší míře byly tyto práce prováděny i v sondách „Jednička“ (J) a „Kominový dóm“ (K). Byl zakreslován průběžný profil v sondě „Pod žebříkem“, prováděna obrazová dokumentace a některé profily opatřeny novými zábranami a označením.

Během dvou pracovních návštěv týmu pod vedením doc. L. Lisé z Geologického Ústavu AVČR byly odebrány vzorky pro analýzu sedimentů. Výsledky byly prezentovány na semináři „24. Kvartér 2018“ na ÚGV PřF MU v listopadu 2018. Výzkum a zpracování nálezů z lokality pokračuje zejména na půdě ústavu Anthropos MZM, bylo publikováno srovnání fauny a sedimentární výplně jeskyně Barové s faunou a sedimenty dalších významných medvědích jeskyní Moravského krasu, konkrétně jeskyně Výpusstek, Sloupsko-šošůvských jeskyní a jeskyně Pod hradem.

Pokračovaly pečlivě vedené odkrytné práce na sondě v předsíni – vchodové části Barové jeskyně. Hlušina byla dočasně deponována do starých výkopů u paty Krkavčí skály v podobě zakládky. Sonda je obdélníkovitého tvaru o rozměrech cca 1 m krát 3 m a přetíná předsíň v kolmém směru na její podélnou osu těsně za přístupovou chodbou do dalších prostor jeskyně. Prozatím se podařilo vyzvednout a identifikovat pouze několik zlomků kostí a artefaktů z navážek starých výkopů a z pravděpodobně již překopávaného sedimentu. Nálezy jsou zpracovávány v ústavu Anthropos MZM.

V rámci DOD 2018 instalovali členové ZO výstavku paleontologického výzkumu, který byl prezentován i na akci „Jaskyniarský týždeň“ v Pružině – Priedhorí v srpnu 2018. Pokračuje intenzivní spolupráce na paleontologickém a komplexním přírodovědném výzkumu v krasu Strážovských vrchů se SSS (JK Strážovské vrchy) a dalšími slovenskými institucemi. Ve spolupráci s Muzeem Blanenska a Slovenským muzeem ochrany přírody a jeskyňářství proběhla odborná exkurze slovenských vědců a ochránců na pracovišti v Barové jeskyni.

Výzkum v Pružinské Dúpné jeskyni a ve Strážovských vrších na Slovensku

Již tradiční spolupráce na výzkumu pokračovala i v roce 2018. Podařilo se zorganizovat tři pracovní výjezdy, členové ZO ČSS se zúčastnili „Jaskyniarského týždňa“ v Pružině – Priedhorí, kde vedli dvě exkurze na lokalitu a přednášku. Na pracovišti ve spodních patrech jeskyně byl zakonzervován profil v tzv. „Dolní sondě“ a odebírány sedimenty z přístupové části. Práce byly revidovány pracovníky SMO-PAJ, SSS a slovenských orgánů ochrany přírody, zpracovávání nálezů probíhá na místě. Byl proveden zatím předběžný průzkum nových jeskyňářských sond v Dúpné. Poděkování zde patří slovenským kolegům, především Mgr. Bohuslavu Kortmanovi, předsedovi JK Strážovské vrchy.

Ostatní akce skupiny

- Skupina se podílí na pravidelném sčítání netopyrů v jeskyních Křtinského údolí, dále na Tišnovsku a dolech Dolní Morávky. Čištění půdy Křtinského kostela od netopyřího trusu.
- Členové skupiny se zúčastnili tradičního jarního úklidu Moravského krasu, kde vyčistili nám svěřený úsek Křtinského a Josefovského údolí.
- V červnu proběhly Dny otevřených dveří. V září jsme se podíleli na uspořádání benefičního

koncertu T. Kluse pořádaném OS Bluenland na podporu chudých oblastí Tibetu.

- Probíhalo mapování dílčích částí jeskyně a vytvořena nová digitální mapa.
- Jeden člen se účastnil expedice v Číně.
- Byla poskytnuta součinnost a zázemí ochranářům při hnízdění sokola stěhovavého.
- Prof. Ivo Pavlík prováděl monitoring bakteriologické kontaminace krasových vod. Výsledky prezentoval přednáškou na základně skupiny.

2017

Šenkův sifon: Hladina Šenkova sifonu byla udržována na maximální hladině, tak aby byl zajištěn suchý průchod. Jednou byl sifon úplně vyčerpán a byl proveden kontrolní průstup z Floridy Beach přes Augiášův dóm do Šenkova sifonu. Nebyly zjištěny žádné podstatné změny.

Svozilova jeskyně. Intenzivně se pracovalo na čelbě Větrného tunelu. Postupně byly zaplňovány dříve uvolněné deponie. Po zahlobení čelby o cca -4 metry se narazilo na vodní hladinu a bylo nutno řešit odčerpávání přitékající vody. Toto se povedlo uspokojivě vyřešit až na závěr roku 2017 instalací kalového čerpadla KDF 80, které umožnilo průběžné odčerpávání vody až do Komínkové chodby. Po odčerpání vody práce pokračují klasickým kopáním s ukládáním šterkového sedimentu v nově uvolněné deponii vzdálené od čelby dva až tři metry. Cílem prací je nalezení odtokové chodby směrem na Dóm ticha.

K3B: Komín K3B byl nově vystrojen a intenzivně se sledují značně proměnlivé průvany.

Böhlerova chodba: Sonda pod Studňovitým komínem prokázala pokračování Böhlerovy chodby v nižší úrovni s pravděpodobným napojením na komín Central.

Chodba brněnských jeskyňářů: Byl realizován pokus o vyčerpání koncového sifonovitého uzávěru chodby. Hladina vody byla snížena o cca 3 metry, ale průlezná pokračování chodby nebylo nalezeno. Byl ale zaznamenán při snížené hladině intenzivní přítok vody. V současnosti probíhá sledování vodního stavu koncového jezírka.

Chodba adamovských jeskyňářů a Fialová chodba: V roce 2017 byl odstraněn sediment pod dnem Velkopátečního dómu, při čemž byla obnažena chodba poměrně velkých rozměrů směrem k Dračí propasti v Nové Fialové chodbě. Její rozměry jsou minimálně tři metry na šířku a deset metrů na výšku. V tomto případě se může jednat i o další výškovou úroveň horizontálních chodeb vertikální cirkulace atmosférických vod. V celém průběhu staré i nové Fialové chodby však doposud nebyly prokázány fluviální sedimenty Jedovnického potoka. Další průzkumné práce se soustředily na fotografování a mapování nově objevených prostor a lezení těžce dostupných míst, zejména komínů, které nebyly prozkoumány v roce 2016. Jednalo se zejména o komíny ve Velkopátečním dómu. Byl vylezen komín s přítokem nad chodbou U pěti bobků, který proti přítoku atmosférických vod končí v neprůlezných úžinách. Centrální komín ve Velkopátečním dómu není dosud dolezen, i když skýtá možnost dalšího postupu. V levé stěně Dračí propasti bylo lezeno ve výšce cca 15 nade dnem nadějně okno. Toto přechází v šikmo stoupající chodbu o výšce cca 3 metry a délce cca 10 metrů, která je na konci zasedimentována. Naproti tomuto se ve stejné výškové úrovni nachází další okno, které čeká na další průzkum. V částech za Dračí propastí byl vylezen Frňákový komín. Tento po cca 10 metrech končí v závalech a sedimentu. V této oblasti Nové Fialové chodby se nachází několik dalších komínů, které je nutno prozkoumat. Vzhledem k

vysoké náročnosti přístupu do těchto míst objevnou cestou přes Hlinité sině je nutno tyto zpřístupnit stabilním vystrojením Odporného komínu a Dračí propasti.

Hlinité sině: V Hlinitých síních byla provedena rozsáhlá úklidová akce, v jejímž rámci byl vynesena veškerý nepotřebný materiál. Byla redukována a předělána elektroinstalace. Vertikální stupně v horních patrech a směrem na Májovou jeskyni byly vystrojeny novými žebříky a lanovými traverzy. Pro další plánované práce v této oblasti i pro případné speleologické exkurze je hodně přínosná nově vystrojená cesta z horního patra Hlinitých síní na chodbu Smradlavé princezny. Tato umožňuje nástup do Kočárové chodby, případně do Májové jeskyně v době vyšších vodních stavů v Hlinitých síních.

Kokosová chodba: Na tomto pracovišti jsme se věnovali pouze Skořicovému komínu. Tento byl prodloužen o několik metrů. Díky nestabilitě jeho horních partií tyto akce byly velice sporadické. Komín je stále průřezného profilu, strop je tvořen hlinitojílovitou výplní v celém profilu a v současné době je připraven k dalším postupům.

Květáková chodba: V koncových partiích horního patra Hlinitých síní, dnešní Květákové chodbě, byly v minulosti hydrotěžební práce ukončeny z technických důvodů, kdy při stávající technologii nebylo již možno transportovat vytěžený sediment. K dalšímu možnému postupu bylo nutno pracoviště elektrifikovat a instalovat výkonné kalové čerpadlo, které umožnilo další postup vpřed. Prolongační práce probíhaly metodou hydrotěžby provozované v režimu uzavřeného okruhu bez ovlivnění kvality vod Jedovnického potoka. Touto metodou se nám podařilo prostoupit Květákovou chodbou více než 100 metrů. V celém průběhu byly sledovány štěrkové výplně, přičemž nebyly zaznamenány kulmské sedimenty transportované Jedovnickým potokem. Veškeré štěrkové výplně jsou tvořeny silicity, pravděpodobně pocházejícími z Rudicko-habrůvecké planiny. V koncových partiích se chodba vějířovitě větví a jen budoucnost ukáže, který směr je nejperspektivnější.

Staňův dóm: Byl proveden revizní výstup do komínu ve Staňově dómu za účelem zjištění možné komunikace s Labilní chodbou. Komín byl nově vystrojen. V rámci tohoto revizního průzkumu bylo zjištěno horizontální pokračování, které je však ve vstupu uzavřeno balvanitým závalem. Je nutno provést napuštění koncové propásky Labilní chodby, která se půdorysně nachází těsně nad Staňovým dómem, o několik metrů výše, a tím vzájemnou komunikaci potvrdit, případně vyvrátit.

Ostatní akce

- Členové skupiny se aktivně účastnili tradičního jarního úklidu Moravského krasu, kdy vyčistili nám svěřený usek Křtinského a Josefovského údolí.
- Probíhalo revizní mapování jeskyní Býčí skála a Barová.
- Úspěšně proběhly DOD. Z důvodu zahníždění sokola stěhovavého ve stěně Býčí skály bylo nutno termín DOD posunout o jeden měsíc, ale i přes tuto komplikaci vše proběhlo bez problémů a všichni zájemci o prohlídku, kterých bylo několik stovek, byli uspokojeni. Byla poskytnuta součinnost, výpomoc a zázemí ochranářům při ochraně hníždění sokola stěhovavého.
- Probíhala intenzivní spolupráce s profesorem Ivo Pavlíkem na monitoringu bakteriologické kontaminace krasových vod.
- I v uplynulém roce probíhala intenzivní spolupráce s jinými skupinami jak v rámci Moravského

krasu, tak i na zahraničních expedicích.

Povolení speleologických prací

Byla vypracována a na SCHKOMK předána žádost o výjimku ze zákona 114/1992 sb. Na další průzkumné práce v jeskyních Býčí skála a jeskyni Barová.

Úklid jeskyně

V závěru roku proběhl v jeskyni velký úklid na všech pracovištích.

ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras

2020

V měsíci březnu proveden úklid odpadků v lokalitě Vratíkovského krasu.

Omezení činnost v důsledku vážné epidemiologické situace. V průběhu roku pouze povrchový průzkum a rodinné pobyty na základně.

2019

V roce 2019 jsme se věnovali pouze povrchovému průzkumu. V jeskyních a štolách Vratíkovského krasu se nebádalo.

V měsíci březnu byl proveden jarní úklid odpadků ve Vratíkovském krasu.

V srpnu jsme zajistili pobyt a společně s kolegy z Rudice a Speleoklubu Vratíkov program pro naše slovinské kolegy z Temnice.

Návštěva Rudického propadání.

V měsíci březnu a říjnu se naši členové již tradičně zúčastnili expedic do Slovinské Temnice, kde se dlouhodobě zabýváme mapováním jeskyní a kaveren z 1. světové války.

V průběhu roku setkání na základně spojené s udržovacími pracemi.

2018

V měsíci březnu a říjnu jsme se zúčastnili expedic do Slovinské Temnice, kde se dlouhodobě zabýváme mapováním jeskyní a kaveren z 1. světové války.

V měsíci dubnu jsme provedli tradiční úklid Vratíkovského krasu.

Provedli jsme likvidaci černé skládky s následným vytěžením napadané biologické hmoty na lokalitě Malý hřebenáč, kde v osmdesátých letech členové skupiny působili. Lokalita se nám jeví jako nadějná, tudíž jsme si na činnost zažádali o výjimku, která byla kladně vyřízena.

2017

V průběhu roku 2017 jsme pokračovali na rekonstrukci základny.

V měsíci březnu a říjnu se naši členové již tradičně zúčastnili expedic do Slovinské Temnice, kde se dlouhodobě zabýváme mapováním jeskyní a kaveren z 1. světové války.

Ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem (materiální zabezpečení) jsme provedli rekonstrukci Vývěru u jedle. Vývěr osazen pojímací jímkou a novým potrubím.

Jeskyně Čmeláci, Jeskyně za zahradama, Jeskyně Nad Vzteklinem – na lokalitách se nepracovalo.

2020

Výzkumná činnost v roce 2020

Propast Tumperek: V roce 2020 se opět pokračovalo v otvírkové činnosti a v této lokalitě uskutečnilo 13 pracovních akcí. Po 10 letech práce bylo v propasti Tumperek dosaženo hloubky 57 m. Další postup komplikuje složitý transport materiálu na povrch. Po zmapování komínu nad Rudickým dómem a vyhodnocení souvztažnosti obou systémů byly doloženy následující hodnoty:

- vertikální vzdálenost koncových bodů je 40,6 m
- horizontální vzdálenost koncových bodů je 24,3 m
- hloubka propasti po propojení by byla 179 m

V průběhu otvírkové činnosti bylo propojení obou jeskyní 2x prokázáno vodou (ve spolupráci s JSDH Rudice). Jakmile se podaří propad Tumperek a komín nad Rudickým dómem propojit, vznikne nová nejhlubší propast v ČR. Ve výklenku dna Třetí studýnky byl umístěn „Rescue point“. Barel obsahuje základní zdravotnický materiál a vybavení pro zajištění tepelného komfortu.

Rudické propadání: Pokračování v mapování jeskynního systému RP, konkrétně Komínu v Rudickém dómu. Během podzemního bivaku, který byl zřízen v Rudickém dómu, byl znovu zmapován hlavní polygon komínu. Pokračování v mapování Spodní (vodní) chodby Rudického propadání, především od stupně „Šestnáctka“ s napojením na hlavní polygon v Hugonově dómu. Dále byly zmapovány navazující chodby z povrchu komunikující se Spodní chodbou. Na základě dopisu zaslání ČSS ZO 6-04 Rudice na Správu CHKO MK týkající se stavu kvality vod Jedovnického potoka v jeskyni Rudické propadání byly dne 12.5.2020 provedeny odběry vod a stěry stěn jeskyně na hlavním toku pro laboratorní vyhodnocení společně se zástupci Správy CHKO MK a Vodárenské akciové společnosti a.s. Pokračovalo se v instalaci telefonního spojení z povrchu podzemím vrtem pitné vody v Tipečku – bylo prodlouženo telefonní vedení od přehrady v Tipečku až na hlavní chodbu Jedovnického potoka. Z tohoto místa je možné uskutečnit telefonní spojení na povrch do mobilní sítě, a to především z důvodu bezpečnosti. Čerpání sifonu za hliněnou bariérou v Tipečku – proběhl čerpací pokus. Tento sifon byl intenzivně čerpán kalovými čerpadly (2 ks) s různými reakcemi nepravidelného kolísání vodní hladiny. Při průběžném čerpání byly rozplavovány sedimenty na stěnách sifonu (žlutohnědé na povrchu, pod nimi šedomodré tuhé jíly). Sifon byl vyčerpán do hloubky cca 4 m na horizontální přítok v silně zasedimentovaném prostoru. Byl zde zaznamenán silný sifonový jev – 20minutový intenzivní výron velkého množství vody. Z časových a technických důvodů byl čerpací pokus ukončen. Byly odebrány vzorky vody a jílu k další analýze. Ve spolupráci se SZS ČSS, stanice Morava proběhla příprava na plánovaný čerpací pokus (organizovaný SZS ČSS a HZS JMK jako cvičná záchranná akce) s možností zjistit prostorové poměry, popřípadě další přítoky v zatopeném úseku sifonu pod Chodbou vzdechů. V rámci této přípravy se uskutečnil pokus o proplavání sifonu, avšak neúspěšně z důvodu zúženého profilu chodby nahnatými sedimenty aktivního toku Jedovnického potoka. Byl zaznamenán blízký světelný kontakt mezi potápěčem a hlídkou za sifonem. Žádné pokračující prostory ani další přítoky nebyly prozatím zaznamenány.

V místě „Jídelna“ za Chodbou vzdechů byl po konzultaci se SZS ČSS, stanice

Morava instalován Bod záchrany („Rescue point“) – vodotěsný barel se základním zdravotnickým vybavením určeným pro První pomoc (Dar pro 6-04 Rudice od MUDr. B. Kaly).

Jeskyně Hospoda (součást jeskyně Rudického propadání): Jedná se o jeskyni tunelovitého typu asi 5 m nad úrovní Jedovnického potoka. Spodní partie této jeskyně jsou napojeny na dvou místech na Spodní chodbu Rudického propadání, horní patro vybíhá několika otvory do svahu nad ponorem Jedovnického potoka. V průběhu roku 2020 došlo ke kompletnímu zmapování této jeskyně. Mapa je zpracována v aplikaci Therion a je napojena na systém Rudického propadání. Souběžně byly zmapovány také povrchové souvztažnosti jednotlivých vchodů, Jedovnického potoka a povrchový charakter okolí. Komplexní mapa celého systému Rudického propadání bude publikována v samostatné publikaci. Všechny zpracované materiály (mapy, fotografie) budou vloženy do informačního systému JESO.

Cvičení Hasičského záchranného sboru JMK a Speleologické záchranné služby České speleologické společnosti bylo jedním z největších cvičení složek IZS tohoto typu v ČR (záchrana osob pomocí čerpaní z hloubky), kterého se v různých časech zúčastnilo celkem na 120 osob z HZS JMK, SZS ČSS, SDH a ČSS. Z pohledu ZO ČSS i z pohledu SZS ČSS bylo k jeskyni přístupováno velice šetrně bez jakýchkoliv fyzických zásahů dle Povolení (Výjimky) vydané Správou CHKO. Veškerá kotvení elektrického kabelu bylo zajištěno přírodními body, sintrový útvar Kašna byl kompletně zabezpečen a ochráněn geotextilií apod. Byla vedena přesná evidence pohybu osob v jeskyni, byly sledovány průběžné průtoky podzemních vod atd. Konečný cíl akce se sice nepodařilo naplnit (vyčerpání sifonu pod Chodbou vzdechů) z důvodu extrémního zvýšení přítoku Jedovnického potoka a z důvodů vydatných dešťů, ale jinak je akce považována za velice úspěšnou, která ukázala výbornou součinnost osob i techniky pro případ záchrany z krasového podzemí. Několikadenní intenzivní sledování podzemního toku ukázalo i problémy s výtokem jednotné (Jedovnické) kanalizace do Jedovnického potoka. Přítom Jedovnický rybník byl za účelem této akce zastaven a celou dobu dotoval potok pouze minimálním přítokem. Během akce v jeskyni bylo členy HZS a SZS ČSS pomoheno rudickým jeskyňářům s transportem šesti třímetrových ocelových dílů nového žebře do Hugonova dómu. Nové díly, které jsou zároveň zinkovány (nebude již prováděna žádná jiná povrchová úprava) jsou zabaleny a umístěny na plošině nad Hugonovým dómem. Jejich instalace je naplánována od dubna 2021 (po skončení zimování netopýrů v Netopýří jeskyni).

Žegrovský vodopád (Rudické propadání): V roce 2020 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Závrt Skalka: V roce 2020 se na této lokalitě těžební práce nepobíhaly, uskutečnily se pouze kontrolní prohlídky lokality.

Závrt Pod kovárnou: V roce 2020 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Exkurzní a expediční činnost v roce 2020

V rámci skupiny se žádná akce neuskutečnila především z důvodů pandemických opatření.

Ostatní činnost v roce 2020

Pravidelná roční údržba a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v Tipečku v Rudickém propadání v měsíci srpen na základě smlouvy s Vodárenskou akciovou společností a.s.

V roce 2020 probíhaly omezeně Kurzy speleologie s ohledem na vládní pandemické omezení a celkový

celoroční zvýšený vodní stav.

Prezentace a publikační činnost – informace o činnosti ZO ČSS jsou nepravidelně uveřejňovány FB SpeleoRudice.

Tři členové skupiny jsou aktivními členy SZS ČSS.

2019

Žegrovský vodopád (Rudické propadání): V roce 2019 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Závrt Skalka: V roce 2019 se na této lokalitě těžební práce neprobíhaly. Uskutečnily se pouze kontrolní prohlídky lokality.

Propast Tumperk: Propad komunikace na křížení ulice Tumperské a Třetí v obci Rudice z roku 2010. V roce 2011 bylo zažádáno povolení výjimky na výzkum, která byla Správou CHKO MK udělena. V roce 2019 se opět pokračovalo v otvírkové činnosti. Dosaženo bylo hloubky 57 m při celkové délce 103 m. V březnu 2019 pokus o propojení koncových partií Tumperku s Komínem v Rudickém dómu pomocí vody s pozitivním výsledkem, avšak s dlouhým časem kontaktu (6 minut). Tato lokalita je prioritní v návaznosti na pokračování výzkumu v lokalitě přítok Staré řeky a Žegrovského vodopádu.

Závrt Pod kovárnou: V roce 2019 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Rudické propadání: Pokračování v přemapování jeskynního systému RP. V současné době zdokumentována trasa od Vchodu do Rudického dómu (resp. Trubičková galerie). Zčásti zmapována Spodní chodba. K mapování použito DISTO. Geodeticky zaměřeny vchody a vstupy všech důležitých lokalit souvisejících s PR. Započata instalace telefonního spojení na povrch s podzemím (vrt GSM brána), včetně znovuinstalace přívodu napětí 230 V do Tipečku z povrchu. Zakoupen a připraven vystrojovací materiál a lana na přestrojení kritických partií v RP (Rudický dóm). Zakoupen materiál na výrobu a instalaci nového kovového žebře do Hugonova dómu. Na základě revize hlavního polygonu byla propojena chodba sifonu pod Chodbou vzdechů a natažen lanový fix v délce cca 4–5 m. Historicky první propojení chodeb (i když ne přímým průstupem).

Expediční a exkurzní činnost

Čína: Expedice Shaan-xi 2019

Island: Lávové jeskyně

Slovinsko: Oblast Ternica

Slovensko: Jeskyňářský týden – Belanské Tatry,

Bulharsko: Eurospeleofórum

Rumunsko: Padiš

Ostatní

Údržba a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v Tipečku v Rudickém propadání v měsíci únoru na základě smlouvy s Vodárenskou a.s.

Ukázky speleologické činnosti a speleoalpinismu pro veřejnost společně se SZS stanice Morava na větrném mlýně (Zahájení sezóny muzea na VM Rudice) v Rudici v květnu 2019

V roce 2019 probíhaly Kurzy speleologie.

Prezentace a publikační činnost – informace o činnosti ZO ČSS 6-04 Rudice jsou nepravidelně

uveřejňovány FB SpeleoRudice.

V roce 2019 probíhala pravidelná revize a opravy lanových přechodů v RP.

Dále bylo opět pojištěno kotvení ocelového žebře do *Hugonova dómu*. Dle zjištěného současného stavu opět výrazně doporučena výměna tohoto žebře.

Tři členové skupiny jsou aktivními členy SZS ČSS.

2018

Žegrovský vodopád (Rudické propadání): V roce 2018 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Závrt Skalka: V roce 2018 se na této lokalitě těžební práce neprobíhaly. Uskutečnily se pouze kontrolní prohlídky lokality.

Propast Tumperk: Propad komunikace na křížení ulice Tumperské a Třetí v obci Rudice z roku 2010. V roce 2011 bylo požádáno povolení výjimky na výzkum, která byla Správou CHKO MK udělena. V roce 2018 se opět pokračovalo v otvirkové činnosti. Dosaženo bylo hloubky 60 m při celkové délce 109 m. Tato lokalita je prioritní v návaznosti na pokračování výzkumu v lokalitě přítok Staré řeky a Žegrovského vodopádu.

Závrt Pod kovárnou: V roce 2018 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality po dokončení I. Etapy splaškové kanalizace v obci Rudice.

Rudické propadání: Zahájeno přemapování jeskynního systému RP. V současné době zdokumentována trasa od Vchodu k sifonu za Chodbou vzdechu a až do Rudického dómu. K mapování použito DISTO. Geodeticky zaměřeny vchody a vstupy všech důležitých lokalit souvisejících s RP.

Expediční a exkurzní činnost

Rakousko: Ebensee – Eurospeleofórum

Čína: Expedice Shaan-xi 2018 dvě výpravy

Slovinsko: Oblast Temnica

Ostatní

Údržba a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v *Tipečku* v Rudickém propadání v měsíci únoru na základě smlouvy s Vodárenskou a.s.

V roce 2018 probíhaly Kurzy speleologie – garant Alois Nejezchleb.

Prezentace a publikační činnost – informace o činnosti ZO ČSS 6-04 Rudice jsou nepravidelně uveřejňovány na www.jeskynar.cz/rudice. Tento web je postupně aktualizován.

V roce 2018 probíhala pravidelná revize a opravy lanových přechodů v RP.

Dále bylo opět pojištěno kotvení ocelového žebře do *Hugonova dómu*. Dle zjištěného současného stavu doporučena výměna tohoto žebře.

Bylo provedeno částečné odstranění dřevěných nánosů ve 2.sifonu v RP.

Čtyři členové skupiny jsou aktivními členy SZS ČSS.

2017

Žegrovský vodopád (Rudické propadání): V roce 2017 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality.

Závrt Skalka: V roce 2017 se na této lokalitě těžební práce neprobíhaly. Uskutečnily se pouze kontrolní prohlídky lokality.

Propast Tumperk: Propad komunikace na křížení ulice Tumperské a Třetí v obci Rudice z roku 2010. V roce 2011 bylo zažádáno povolení výjimky na výzkum, která byla Správou CHKO MK udělena. V roce 2017 se opět pokračovalo v otvírkové činnosti. Dosaženo bylo hloubky 57 m při celkové délce 103 m. Tato lokalita je prioritní v návaznosti na pokračování výzkumu v lokalitě přítok Staré řeky a Žegrovského vodopádu.

Závrt Pod kovárnou: V roce 2017 se uskutečnila pouze kontrola stavu lokality po dokončení I. Etapy splaškové kanalizace v obci Rudice.

Rudické propadání: Zahájeno přemapování jeskynního systému RP. V současné době zdokumentována trasa od Vchodu k sifonu za Chodbou vzduchu. K mapování použito DISTO. Geodeticky zaměřeny vchody a vstupy všech důležitých lokalit souvisejících s RP.

Expediční a exkurzní činnost

Slovensko: Jeskyňářský týden – Aggtelek

Rakousko: Propast Andy's cave

Čína: Expedice Shaan-xi 2017

Slovinsko: Oblast Temnica

Ostatní

Údržba a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v Tipečku v Rudickém propadání v měsíci únoru na základě smlouvy s Vodárenskou a.s.

V roce 2017 probíhaly Kurzy speleologie – garant Alois Nejezchleb.

Prezentace a publikační činnost – informace o činnosti ZO ČSS 6-04 Rudice jsou nepravidelně uveřejňovány na www.jeskynar.cz/rudice. Tento web je postupně aktualizován.

V roce 2017 probíhala pravidelná revize a opravy lanových přechodů v RP.

Dále bylo opět pojištěno kotvení ocelového žebře do Hugonova domu. Dle zjištěného současného stavu doporučena výměna tohoto žebře.

Bylo provedeno částečné odstranění dřevěných nánosů ve 2.sifonu v RP.

Čtyři členové skupiny jsou aktivními členy SZS ČSS.

2020

Terénní základna

- čištění komínu a kamen na základně + výměna kouřovodu
- příprava dřeva na zimu, vysoušení základny
- úklid okolí základny, svodů, střechy, okapů apod.
- čištění a oprava používaného nářadí
- odvoz železného šrotu do sběrného dvora

Prezentační činnost

- Příspěvek Z. Farlíka věnovaný vzpomínce na bývalého dlouholetého předsedy ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí pana Miroslava Kubeše, zveřejněný na webových stránkách a v tisku: speleo.cz, strazcichkomk.cz, blanenskydenik.cz
- Příspěvek V. Marešové (+ B. Koutecký) uveřejněný v e-Speleo 1/2020, týkající se odpovědnosti v jeskyních

Administrativní činnost

- podána žádost o dotaci na OÚ Habrůvka
- podána žádost na AOPK ČR o přítomnosti zástupce ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí na všech výběrových řízeních týkajících se jakkoliv zájmového území
- jednání s AOPK ČR- výměna zámek, kontrola vstupních uzávěr, projekt: „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“

Expediční a exkurzní činnost

- účast na tradičním Speleofóru 2020 ve Sloupu
- provádění hostů (Speleofórum, skautů, studentů, pionýrů apod.)

Další činnost na lokalitě

- kontrola vstupních uzávěr (*Vokounka, Rudolfka, Nová Drátenická, Stará Drátenická, Mariánská, Javorvorka, závrť Na Lazech*); návštěva jeskyně Aeskulapka
- kontrola ponoru pod Habrůvkou po vydatných deštích
- kontrola vodních stavů ve Křtinském údolí – průchod řečištěm Křtinského potoka od hájenky (Rudolfky) po Jestřábí skálu, kontrola ponorů
- ve spolupráci s AOPK CHKO MK proběhla výměna zámku na vybraných lokalitách ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí za nové zámky (uznaná reklamace)
- po dohodě s AOPK CHKO MK proběhl úklid okolí vývěrů Křtinského potoka a „Otevřené skály“; pomocí motorové řetězové pile rozřezány a odstraněny kmeny v okolí, proběhlo odstranění naplavených větví
- kontrola vstupních uzávěr zástupcem AOPK ČR zaměřená na kompatibilita klíčů

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů
- jeden člen absolvoval seminář „Nehoda v jeskyni“ organizovaný SZS ČSS v Býčí skále (teoretická část v Rudici)
- proveden hydrologický stopovací experiment ve spolupráci s M. Geršlem: Do vody Habrůveckého potoka v oblasti ponoru bylo rozpuštěno 450 kg NaCl. Vody byly následně za použití hydrologických sond (Solinst Levelogger Model 3001; Kanada) monitorovány na vybraných lokalitách v údolí (sonda v propasti P3 jeskyně *Jestřábí skála*; v potoce u Švýcarsny, vývěru Křtinského potoka; v jeskyni Býčí skála). Byla prokopána strouha pro lepší odvádění vody do ponoru.

Pracoviště – bezejmenná jeskyně u jeskyně Žitného: Z důvodu končícího povolení výzkumu na této lokalitě a současně zužujícího se profilu a obtížného transportu materiálu jsou práce ukončeny a bude zpracována závěrečná zpráva pro potřeby ČSS a AOPK ČR, Správa CHKO Moravský kras.

Pracoviště Vokounka -1101: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 nebyl do Vokounky proveden žádný kontrolní sestup.

Pracoviště Rudolfova jeskyně – 1101 A: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 nebyl do Rudolfovy jeskyně proveden žádný kontrolní sestup.

Pracoviště Stará drátenická -1112: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jeskyně je částečně využívána ŠLP Křtiny k uskladnění sazenic lesních stromků. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů. Dne 22. 2. 2020 bylo v jeskyni provedeno sčítání zimujících netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně - 1116: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Byla uskutečněna jedna speleologické akce zaměřena na kotvení žebříků. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů. Sčítání bylo provedeno dne 22. 2. 2020.

Pracoviště Nová Drátenická - 1119: V roce 2020 bylo provedeno celkem 37 pracovních akcí soustředěných převážně na:

- Průzkum komínů – práce v puklině v „Hlavním dómu“ vpravo od objeveného vchodu; studium jeskyně, revize starých prací v horních patrech; zaměření úžin radiomajákem a virguli. V levé i pravé puklině objeveny propasti. V levé puklině 5. 7. 2020 objev Cyrilometodějského dómu (13 x 2 x 4,5 m) + chodba cca. 40 m; 19.7.2020 objev 80 m.
- Měření, mapování, zprůchodnění vstupů do propastí – příprava traverzu na propasti; fotodokumentace, průzkum, příprava plánku – skica Kamerové zkoušky, instalace žebříků.
- Kontrola vchodu – údržba zámků – v jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů. Sčítání bylo provedeno dne 22. 2. 2020.

Pracoviště Výpustek - 1131/1: V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů. Sčítání bylo provedeno dne 22. 2. 2020. Proběhla revize železného pažení chodby – při kontrolních vstupech byly pozorovány vypadané kameny. Bude nutná dílčí oprava pažení chodby.

Salmův Výpustek: Na lokalitu „Umyvadlo“ v Salrnově Výpustku byly v roce 2020 provedeny 2 kontrolní sestupy. Byla provedena kontrola instalovaných žebříků a kotvení. Probíhala prolongace v sestupu „Na Bahna“. V roce 2020 bylo provedeno celkem 17 pracovních akcí soustředěných převážně na:

- čištění chodby
- instalování postupně celkem 3 lanovek pro transport sedimentu 14. 6. 2020 byl objeven domek 5 x 2 x 2 m
- měření radiomajákem – vzájemná poloha vůči spodním patrům údržba zámků, mapování jeskyně

- úklid lokality

Propast P3 v jeskyni Výpustek: V roce 2020 bylo pokračováno v těžbě převážně kamenné suti z propasti P3 v jeskyni Výpustek. Na lokalitě proběhly pouze 2 pracovní akce. V roce 2020 nebyla odvezena žádná traktorová vlečka.

Propast P9 v jeskyni Výpustek: Byly zde provedeny 2 orientační sestupy pro sledování vodních stavů.

Nízká chodba v jeskyni Výpustek: Byly zde provedeny 2 orientační vstupy.

Pracoviště závrť Čertova díra - 1117: Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 byly do závrtu provedeny 3 kontrolní sestupy.

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka: Jedná se o pracoviště v konzervaci (jeden jeskynní systém). Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Byly uskutečněny 4 speleologické akce 12. 6. 2020 proběhla instalace hydrologické sondy (Solinst Levelogger Model 3001; Kanada) do P3 v rámci hydrologického experimentu pod vedením M. Geršla. 14. 6. 2020 bylo do vody Habrůveckého potoka přidána sůl pro stopovací zkoušku. 18. 8. 2020 - vytažení hydrologické sondy, interval záznamu hodnoty teploty, hydrostatického tlaku a vodivosti byl 3 minuty; kapacita 30 000 záznamů = doba měření 2 měsíce. Přítomnost soli nebyla ve vodách P3 jeskyně Jestřábí skála potvrzena, z naměřených hodnot byl pozorován opakovaný vzestup hladiny až o 14 m! 19. 12. 2020 - vytaženo větší množství starých žebříků z prostoru P3, úklid jeskyně. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů. Sčítání bylo provedeno dne 22. 2. 2020.

Pracoviště Silvestrovka - 1154: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 byly do Silvestrovky provedeny 3 kontrolní sestupy. Bude zapotřebí provést opravu kotvení instalovaných žebříků!

- 17. 5. 2020 - kontrola lokality
- 16. 8. 2020 - kontrola lokality + T sestup clo spodních pater, výměna zámků dle požadavku AOPK ČR, Správa CHKO MK
- 15. 11. 2020 - vyklizení nepořádku (PVC + dřevo + železo) z předchozí činnosti, vytaženo cca. 10 pytlů. Jeskyně řádně vyčištěna.

Pracoviště Javoroka -1157: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 byly clo Javoroky proveden 1 kontrolní vstup.

Pracoviště závrť Na Lazech -1156: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 byly clo závrtu proveden 1 kontrolní vstup.

Pracoviště Arnoštka -1106: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu a jeho okolí. Jeskyně není zařazena clo lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2020 nebyly clo jeskyně provedeny žádné kontrolní vstupy.

2019

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2018

Terénní základna

- čištění komínu a kamen
- příprava dřeva na zimu
- úklid okolí základny, zametení střechy, vyčištění okapů
- úklid základny na Výpustku
- oprava zámku hlavních dveří základny (výměna zámku)
- čištění a oprava používaného nářadí
- vysoušení základny

Prezentační činnost

- dlouhodobá spolupráce s prof. Rudolfem Musilem na nové publikaci „Josefovské a Křtinské údolí výjimečná část Moravského krasu. Modelový příklad přírodního a historického společenského vývoje“
- publikování článku o vzpomínkovém sestupu do jeskyně Arnoštka k 70. výročí objevení jeskyně: Zpravodaj obce Habrůvka, číslo1/7ročník, 2018
- spolupráce při organizaci akce „Za poklady z jeskyně Býčí skála“ dne 23. 6. 2018, prezentace činnosti u Staré Drátenické

Expediční a exkurzní činnost

- účast na tradičním Speleofóru 2018 ve Sloupu dne 21. 4. 2018
- účast na Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích dne 6. 10. 2018
- provádění hostů (Speleofórum, setkání jeskyňářů, SDH Březina, skautů, členů ZO ČSS 6-17 Topas apod.)

Další činnost na lokalitě

- proveden tradiční úklid Křtinského údolí dne 14. 4. 2018
- 7. 3. 2018 jsme byli informováni pracovníkem AOPK ČR A. Tůmou o vloupání do jeskyně Býčí skála; byli jsme požádáni o provedení kontroly vstupních uzávěr našich lokalit – kontrola provedena na jeskyních Stará a Nová Drátenická, Mariánská, Jestřábka a Kanibalka, přičemž nebyly zjištěny známky nepovoleného vstupu
- 12.4.2018 – na žádost AOPK ČR doprovod manželů Šírových na vybraných lokalitách (Výpustek, Nová Drátenická, Mariánská) za účelem fotodokumentace pro potřeby agentury
- Výroba a distribuce společenských triček organizace s logem
- 15. 7. 2018 Zkouška funkčnosti a dosahu radiokomunikačního zařízení pro podzemní prostory vlastní výroby
- 13. 5. 2018 – z důvodu dlouhodobě parkujících tří automobilů u bývalého „sypáku“ cestářů proběhla kontrola vstupních uzávěr na lokalitách Arnoštka, Vokounka, Rudolfka, vchody do jeskyní byly v pořádku
- 26. 8. 2018 proběhla kontrola extrémně nízkých vodních stavů v důsledku dlouhotrvajícího suchého období: vývěr – průtok odhadem 4l/s, ponor – průtok takřka nulový, Otevřená skála
- 7. 6. 2018 byl proveden odběr vzorků sedimentů v jeskyních Křtinského údolí (Stará + Nová Drátenická; Mariánská) v rámci projektu MZLU zaměřeného na studium kontaminace podzemí mykobakteriemi: „Vodní prostředí v krasu: dopad lidských aktivit na geomykobakteriologii“
- 6. 6. 2018 – kontrola vstupních uzávěr zástupcem AOPK ČR + kompatibilita klíčů
- 18. 10. 2018 - účast na přednášce P. Zajíčka ve Křtinách – Bílá místa na mapách podzemí Moravského krasu
- komerční práce pro Výzkumný ústav rostlinné výroby, Praha zprostředkované AOPK ČR – SCHKO MK: výroba a instalace žebříku do Amatérské jeskyně k odběru vzorků z Chrochtadla a upevnění žebříku ke skalní stěně k odběru vzorků z Šolimovy mísy

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů dne 24. 2. 2018
- jeden člen pokračoval v navazování úzké spolupráce se SZS, stanice Morava

Pracoviště – bezejmenná jeskyně u jeskyně Žitného: Na základě povolení Správy CHKO Moravský kras k průzkumu a výzkumu této jeskyně z roku 2016 zde proběhly 4 pracovní akce v počtu 3 pracovníků. Činnost spočívá v rozšiřování úzké jen asi 30 cm široké chodby, která pokračuje jihozápadním směrem.

Pracoviště Vokounka – 1101: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byl do Vokounky proveden jeden kontrolní sestup.

Pracoviště Rudolfova jeskyně – 1101A: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byl do Rudolfovy jeskyně proveden 1 kontrolní sestup.

Pracoviště Stará drátenická – 1112: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jeskyně je částečně využívána ŠLP Křtiny k uskladnění sazenic lesních stromků. Spolupráce při organizaci akce „Za poklady z jeskyně Býčí skála“, prezentace činnosti u Staré Drátenické. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně – 1116: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Byly uskutečněny 3 speleologické akce, zaměřeny na kontrolu vchodu a údržbu zámků a mapování jeskyně. Na základě předešlé komunikace se správou CHKO MK zde bylo provedeno zkušební umývání krápníků. Proběhla revize stavu znečištění stěn v jeskyni. Vystává problém estetický – ne vše půjde dobře umýt a dnes jednotně šedočerná barva se změní na barvu sintrů různě flekatou. Také různá poškození budou náhle dobře viditelná. Nicméně v záměru umytí jeskyně se bude pokračovat a je správný. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Nová Drátenická – 1119: V roce 2018 bylo provedeno celkem 16 pracovních akcí soustředěných převážně na pokračování v činnosti na odtoku tzv. „Dědičná štola“ – prodloužení odtokové chodby směrem k sifonu, objev cca. 15 metrů chodby v odtokové části, čerpání odtokového sifonu, měření radiomajákem a virguli, mapování jeskyně, kamerové zkoušky, kontrola vchodu – údržba zámků. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Výpustek - 1131/I: Proveden úklid kolem krytu (odstraněno staré PVC). Proběhla instalace nové zásuvky na kryt v jeskyni Výpustek. Provedena fotodokumentace/měření P3, Umyvadlo.

Babická chodba: Proběhla revize železného pažení chodby – při kontrolních sestupech byly pozorovány vypadané kameny. Byla vytipována 3 místa, která je třeba zabezpečit.

Salmův Výpustek - „Umyvadlo“: Na lokalitu „Umyvadlo“ v Salmově Výpustku byly v roce 2018 provedeny 3 kontrolní sestupy. Byla provedena kontrola instalovaných žebříků a kotvení, údržba zámků, mapování jeskyně.

Propast P3 v jeskyni Výpustek: V roce 2018 bylo pokračováno v těžbě převážně kamenné suti z propasti P3 v jeskyni Výpustek. Postup cca. o 0,4 m hlouběji v profilu 7 x 1 m. Propast dosahuje hloubky přibližně 28 metrů. Akustická zkouška v úseku koncového závalu P9 a aktuálně dosaženého nejnižšího místa v P3 – vzájemně bylo zcela zřetelně slyšet hlasy.

Propast P9 v jeskyni Výpustek: Byly zde provedeny 3 orientační sestupy pro sledování vodních stavů.

Prováděli jsme na požádání Správy jeskyní ČR čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifonu.

Nízká chodba v jeskyni Výpustek: Byly zde provedeny 3 orientační vstupy včetně kontroly horních pater.

Pracoviště závrt Čertova díra - 1117: Na závrtu bylo provedeno celkem 10 pracovních akcí. V roce 2018 byly práce soustředěny převážně na pokračování v činnosti na zabezpečení ústí vstupní propasti, měření radiomajákem a virgulí a na mapování jeskyně.

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka: Jedná se o pracoviště v konzervaci (jeden jeskynní systém). Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Byl proveden průzkum prostupnosti mezi 3 propastí a Blátivým komínem, sestup na hladinu jezera v třetí propasti, kontrola instalovaných žebříků a kotvení. Na přístupovém chodníku a přes most je přítomno velké množství popadaných stromů. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Silvestrovka – 1154: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byly do Silvestrovky provedeny 2 kontrolní sestupy. Bude zapotřebí provést opravu kotvení instalovaných žebříků!

Pracoviště Javorka – 1157: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byly do Javorky provedeny 2 kontrolní vstupy.

Pracoviště závrt Na Lazech – 1156: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byly do závrtu provedeny 2 kontrolní vstupy.

Pracoviště Arnoštka – 1106: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu a jeho okolí. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2018 byly do jeskyně provedeny 2 kontrolní vstupy. 2. 6. 2018 vzpomínkový sestup do jeskyně Arnoštka k 70. výročí objevení jeskyně.

2017

Terénní základna

- čištění komínu a kamen
- příprava dřeva na zimu
- vyčištění střechy (rýny + svodu) od napadaného listí.
- úklid základny na Výpustku
- opravu nářadí / nové násady

Prezentační činnost

- dlouhodobá spolupráce s prof. Rudolfem Musilem na publikaci o Křtinském údolí
- sepsání a publikování článku o členu Arnoštu Hlouškovi do Speleo č. 72
- spolupráce při organizaci 17. Setkání ve střední části Moravského krasu dne 27. 5. 2017, prezentace činnosti u Staré Drátenické

Expediční a exkurzní činnost

- účast na Speleofóru 2017
- provádění hostů, skautů apod.

Další činnost na lokalitě

- proveden tradiční úklid Křtinského údolí
- pozorování nového ponoru Habrovského potoka fotodokumentace, orientační zaměření
- komerční práce pro SJ ČR ve Výpustku: vyklízení odpadů, kopání rýhy, odřezání železných segmentů

Speleologická činnost

- spolupráce na záchranné akci v Nové Drátenické

V dopoledních hodinách 5. 3. 2017 došlo v průběhu průzkumu odbočky ve stropu komína k porušení rovnováhy zde zaklíněných balvanů. Následovalo nešťastné sesunutí bloku křtinského vápence, který na několik hodin zablokoval dolní končetiny jeskyňáře v úzké zabahněné chodbičce. Společnými silami bylo po cca 5 hodinách tělo zraněného vyproštěno a dopraveno do tepelného stanu. Po vytažení na povrch následoval transport zraněného vrtulníkem do péče lékařů.

- jeden člen navázal úzkou spoluprací se SZS ČSS

Pracoviště – bezejmenná jeskyně u jeskyně Žitného: Ve vzdálenosti přibližně 31 m severozápadně od jeskyně Žitného a o 7 metrů výše se otevírá menší vchod do doposud bezejmenné jeskyně. ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí získalo v lednu 2016 povolení od Správy CHKO Moravský kras k průzkumu a výzkumu této jeskyně. Činnost spočívá v rozšiřování úzké jen asi 30 cm široké chodby, která pokračuje jihozápadním směrem. Zpočátku patrný průvan se postupně se vzdáleností od vchodu ztrácí. Současná dosažená délka jeskyně je 11,5 metrů. Šířka chodby kolísá od 35-55 cm.

Pracoviště Vokounka -1101: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2017 byly do Vokounky provedeny 2 kontrolní sestupy.

Pracoviště Rudolfova jeskyně – 1101A: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2017 byl do Rudolfovy jeskyně proveden 1 kontrolní sestup. 22. 10. 2017 byl zjištěn nelegální vstup turistů. Následně byla jeskyně uzavřena.

Pracoviště Stará drátenická -1112: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jeskyně je částečně využívána ŠLP Křtiny k uskladnění sazenic lesních stromků. Dne 16. 4. 2017 jsme byli zaměstnanci jeskyně Výpustek informováni o uřezání zámků do jeskyně Stará Drátenická (j. Mariánská). Po okamžitém příjezdu byla jeskyně zkontrolována a o situaci byla informována AOPK ČR a předseda sousední ZO ČSS 6-01 Býčí skála. Dne 21. 5. 2017 byl proveden úklid okolí a vlastních prostor jeskyně Staré Drátenické před konáním 17. Setkání ve střední části Moravského krasu; spolupráce při organizaci, prezentace činnosti u Staré Drátenické. Ve spolupráci s JSDH Křtiny byla provedena oprava utrženého přívodu elektrického vedení po bouřce u Staré Drátenické. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Mariánská jeskyně -1116: Jedná se o pracoviště v konzervaci, jsou prováděny pravidelné kontroly vchodu včetně údržby zámků. Dne 16. 4. 2017 jsme byli zaměstnanci jeskyně Výpustek informováni o uřezání zámků do jeskyně Stará Drátenická

(j. Mariánská). Po okamžitém příjezdu byla jeskyně zkontrolována a o situaci byla informována AOPK ČR a předseda sousední ZO ČSS 6-01 Býčí skála. Byly uspořádány informativní sestupy do spodních pater, kde byly sledovány vodní stavy. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Nová Drátenická -1119: Po menší stagnaci v důsledku záchranné akce byly v roce 2017 práce soustředěny převážně na mapování jeskyně, topografické měření v terénu, pracovní akce na odtoku tzv. „Dědičná štola“ - prodloužení odtokové chodby směrem k sifonu o přibližně 3 metry, měření radiomajákem a virguli, vyklizení jeskyně po záchranné akci, kontrola vchodu - údržba zámků. Byly uspořádány informativní sestupy do spodních pater, kde byly sledovány vodní stavy. V jeskyni probíhá dlouhodobé sledování výskytu zimujících netopýrů.

Pracoviště Výpustek -1131/I: Byl proveden úklid kolem větrací šachty č. II. Proběhla instalace nové zásuvky na kryt v jeskyni Výpustek. Dne 25. 2. 2017 bylo v jeskyni provedeno sčítání zimujících netopýrů.

Salmův Výpustek - „Umyvadlo“: Lokalita „Umyvadlo“ se nachází v Salmově Výpustku. V roce 2017 bylo pokračováno v započatých pracích ve snaze dosáhnout nižších pater a volných prostor. Pokračovalo se v hloubení šachty. V průběhu roku bylo vyměněno krátké lano na ručním vrátku za delší a úprava přístupu na lokalitu. Sediment je transportován pomocí ručního vrátku a ukládán na vytipované místo cca 8 metrů od ústí šachty. V neděli 28. 1. 2017 byla naměřena hloubka 14,5 metrů (tj. cca. 33,5 metrů pod betonovou podlahu ve Výpustku). Postup za rok o 0,5 metru do hloubky. K teoretickému spodnímu patru zbývá překonat maximálně 5-7 metrů. Proběhlo zaměření prostor „Krápníkového koutu“ na povrch pomocí radiomajáku. Hloubka 11,4 metrů od povrchu. V Salmově Výpustku byla na vytipovaná riziková místa mezi skalní bloky instalována identifikační sklíčka pro posouzení pohybu těchto skalních bloků.

Propast P3 v jeskyni Výpustek: V roce 2017 bylo pokračováno v těžbě převážně kamenné suti z propasti P3 v jeskyni Výpustek. Pomocí elektrického vrátku je materiál transportován ze dna propasti. Postup cca. o 0,8 m hlouběji v profilu 7 x 1 m. Propast dosahuje hloubky přibližně 28,8 metrů. Byla provedena instalace dalších dvou sestupových žebříků, rovněž bylo instalováno bezpečnostní zábradlí kolem ústí propasti. Byl instalován plastový pás pro bezproblémovou cestu kýblů po skalní stěně. Byla provedena oprava elektrického vrátku pro transport suti z P3/instalace nových větších tlačítek + total STOP.

Propast P9 v jeskyni Výpustek: Byly zde provedeny 4 orientační sestupy pro sledování vodních stavů. Prováděli jsme na požádání Správy jeskyní ČR čištění sání čerpadla, které je umístěno v přítokovém sifonu.

Nízká chodba v jeskyni Výpustek: V rámci dvou pracovních akcí byla provedena výměna a instalace řetězového žebříku za fixní.

Pracoviště závrť Čertova díra -1117: Na základě získaného povolení od AOPK ČR proběhla instalace vstupní uzávěry závrtu Čertova díra. Nová uzávěra byla protokolárně předána AOPK ČR dne 11. 12. 2017.

Pracoviště Jestřábí skála a Kanibalka: Jedná se o pracoviště v konzervaci (jeden jeskynní systém). Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Byla provedena dílčí fotodokumentace, oprava kabeláže a oprava klimatizační branky mezi Habříčkem a Jestřábí skálou. Byla provedena údržba přístupového chodníku a plochy před vchodem do jeskyně. V jeskyních

probíhá dlouhodobé sledování výskyt zimujících netopýrů.

Pracoviště Silvestrovka -1154: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2017 byly do Silvestrovky provedeny 2 kontrolní sestupy. Bude zapotřebí provést opravu kotvení instalovaných žebříků!

Pracoviště Javorka -1157: Jedná se o pracoviště v konzervaci. Jsou zde prováděny pravidelné kontroly vchodu, při kterých je prováděna údržba zámků. Jeskyně není zařazena do lokalit, kde probíhá sčítání netopýrů. V roce 2017 byly do Javorky provedeny 2 kontrolní vstupy.

2020

Vilémovské propadání:

- Průzkum stropu Rotundy
- Vystrojení komínu v Rotundě
- Otevírání možného odtoku vody a zhodnocení situace
- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Kopání propásky ve „Velkém dómu“

Daňkův žlíbek:

- Oprava výdřevy
- Exkurze do lokality

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Vystrojení dlouhých studní lanem pro možnost připojištění nebo slanění
- Průzkum nové chodby „Nad vodopádem“
- Nové lano místo lanového žebříku „U Vodopádu“

2019

Vilémovské propadání:

- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Čištění jeskyně po pracovní činnosti
- Kopání propásky ve "Velkém dómu"

Daňkův žlíbek:

- Měření a příprava stěny na montáž žebříků
- Oprava výdřevy

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Pokračování ve vystrojování pevnými žebři

2018

Vilémovské propadání: při čerpání koncového sifonu se nám podařil průlez za tento sifon. Pokračování je zužující se puklinou s kamenitým, mírně se svažujícím a vodou zaplaveným dnem. Po odčerpání vody se nám podařilo postoupit asi 12–15 metrů do nitra jeskyně a asi 5 metrů pod pomyslnou hladinu sifonu. Dál postup nebyl možný pro stále se zužující puklinu. Práce v této lokalitě byly prozatím zastaveny.

- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Oprava výdřevy ve vstupní šachtě
- Kopání propásky ve „Velkém dómu“

Daňkův žlíbek:

- Bádání ve „Velkém dómu“
- Vyčištění závrtu a jeho okolí
- Oprava výdřevy

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Pokračování ve vystrojování pevnými žebři
- Překotvení stávajících žebříků
- Provedeno vyčištění jeskyně od odpadu po pracovní činnosti

2017

Vilémovské propadání: při čerpání koncového sifonu se nám podařil průlez za tento sifon. Pokračování je zužující se puklinou s kamenitým dnem, které je potřeba rozebrat, aby se dalo postoupit dále. Toto je práce na mnoho dalších akcí.

- Kopání propáستky ve velkém dómu
- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Oprava výdřevy ve vstupní šachtě

Daňkův žlíbek:

- Bádání ve „Velkém dómu“
- Oprava žebříků ve velké propasti
- Oprava výdřevy

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Pokračování ve vystrojování pevnými žebři
- Provedeno vyčištění jeskyně od odpadu po pracovní činnosti
- Průzkum přítokové chodby

2020

Speleologická činnost

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001: Probíhá průzkum na lokalitě Naděje, U písků a revidovala se sonda v Tišnovském dómu.

Členové naší skupiny spolupracovali s jinými základními organizacemi na průzkumných pracích přílehlých lokalit přímo nespádající pod správu ZO ČSS 6-07.

Servisní činnost na základně

Byla provedena stavba servisního přístřešku položení podlahy ze zámkové dlažby a elektrifikace.

Za finanční pomoci města Tišnova byl zakoupen nový generátor, protože starý už začal být nespolehlivý a pro práci v podzemí nevhodný.

Prezentační činnost

Standardně se zabýváme osvětovou a propagační činností pro širokou veřejnost a školy, ale vzhledem k vážnosti epidemiologické situace bylo od všech těchto aktivit upuštěno buď z našeho popudu, nebo z důvodů nařízení vlády.

2019

Speleologická činnost

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001: Opravy statické zajištění štoly Naděje, kde dochází k uvolňování jílových sedimentů v délce cca 5 metrů. Instalace výztuže z ocelových trubek a založení vlnkovým plechem.

Monitorování stavu v sondě na dně Tišnovského dómu

Členové naší skupiny spolupracovali s jinými základními organizacemi na průzkumných pracích přílehlých lokalit přímo nespádajících pod správu ZO ČSS 6-07.

Servisní činnost na základně

Byla provedena oprava podlahy v ložnici za pomoci města Tišnova, která se probořila, rekonstrukce postelí a vymalování. Dále byla provedena oprava opěrné zdi na dvoře základny jako příprava pro stavbu servisního přístřešku, která se uskuteční v roce 2020.

Prezentační činnost

Ve dnech 27. 4. a 28.4. probíhal v Králově jeskyni Den otevřených dveří, během kterého prostory jeskyně navštívilo 830 návštěvníků.

Dále se v průběhu roku uskutečnilo několik exkurzí pro menší skupiny návštěvníků a pro místní školy zrealizovaných většinou po individuální domluvě.

2018

Speleologická činnost

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001: Aktivní činnost na průzkumné sondě na dně Tišnovského dómu
Opravy statické zajištění štoly Naděje, kde dochází k uvolňování jílových sedimentů v délce cca 5 metrů. Stávající výdřeva nevydržela, a tak je do štoly omezen přístup a provádí se monitorování situace. Spolupráce s místními fotografy na dokumentaci krasových částí Královy jeskyně

Jeskyně Říčená č. K230 06 10 J0005: Kontrola spodní vody. Osazení stabilního teploměru. Porovnávání s teplotou v řece Svratce V září proběhlo v jeskyni cvičení složek IZS na

vyproštění zraněné osoby.

Členové naší skupiny spolupracovali s jinými základními organizacemi na průzkumných pracích přílehlých lokalit přímo nespádajících pod správu ZO ČSS 6-07.

Prezentační činnost

Ve dnech 28. 4. a 29. 4. probíhal v Králově jeskyni Den otevřených dveří, během kterého prostory jeskyně navštívilo 760 návštěvníků.

Další mimořádný Den otevřených dveří se uskutečnil ke stému výročí vzniku ČR; v neděli 28. října jeskyni navštívilo asi 270 lidí

Dále se v průběhu roku uskutečnilo několik exkurzí pro menší skupiny návštěvníků a pro místní školy zrealizovaných většinou po individuální domluvě.

2017

Speleologická činnost

Jeskyně Průvanová č. K230 06 14 J0002: Pokračování v průzkumu bočního kanálu vycházejícího z objeveného dómu. Provedena kontrola průvanů a zjištěno, že postup tímto směrem není perspektivní. Práce přerušeny.

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001: Aktivní činnost na průzkumné sondě na dně Tišnovského dómu. Statické zajištění štoly Naděje, kde docházelo k uvolňování jílových sedimentů v délce cca 5 metrů. Spolupráce s místními fotografy na dokumentaci krasových částí Královy jeskyně.

Jeskyně Řícená č. K230 06 10 J0005: Kontrola spodní vody. Osazení stabilního teploměru. Porovnávání s teplotou v řece Svratce v únoru proběhlo pravidelné sčítání netopýrů.

Členové naší skupiny spolupracovali s jinými základními organizacemi na průzkumných pracích přílehlých lokalit přímo nespádajících pod správu ZO ČSS 6-07.

Prezentační činnost

Ve dnech 29. 4. a 30. 4. probíhal v Králově jeskyni Den otevřených dveří, během kterého prostory jeskyně navštívilo 650 návštěvníků.

Dále se v průběhu roku uskutečnilo několik exkurzí pro menší skupiny návštěvníků a pro místní školy zrealizovaných většinou po individuální domluvě.

Podíleli jsme se na tvorbě naučných materiálů pro místní základní školu.

2020

Činnost na lokalitách

Propadání V Jedlích: Po celý rok se pracovalo na několika místech v jeskyni č. 567A V Jedlích. Pod vstupní svažitou částí Honzovy chodby jsme odtěžovali štěrk a zpevnili vyskládanými kameny. V objevech za Honzovou chodbou jsme pokračovali v prolongaci v první chodbičce napravo za vstupem do centrální síňky. Byla více zkoumána nízká odbočka do paralelní plazivky. V sifonu jsme několikrát pozorovali měnící se úroveň hladiny. Byl sledován pokles hladiny o 0,5 m za týden, jindy došlo ke stejnému poklesu za 3 týdny. Při jedné návštěvě bylo totiž vyzorováno, že hladina sifonu stoupnula o 10 cm i za situace, kdy do sifonu zdánlivě nic nepřitékalo. V místě napravo za vstupem do jeskyně jsme zkoumali zavalený prostor, kde je vidět shora prosvítat denní světlo. Toto místo dostalo název Karanténa. Po 5 m horizontálního postupu se celý prostor začíná stáčet kolmo dolů. 31. 10. podařilo prokopnout do volné prostoty. Objevená chodbička má na stropě drobnou krápníkovou výzdobu a působí jako starší jeskynní úroveň než doposud známé prostory jeskyně. Napravo končí chodba po pár metrech zcela vyplněna sedimenty, nachází se tu komín patrně vedoucí k povrchu a zprava se napojuje úzký přítokový trativod s propláchnutým dnem. V tomto místě působí dno chodby jako sutí vyplněná vertikála, mezi kameny propadávají kamínky min. 2 m dolů. Pokračování chodbičky opačným směrem doleva je ukončeno závalem, po stěnách jsou výrazné škrapy, pod skalním břitem u dna chodby se dá nahlédnout do nízkého pokračování. Při návštěvě objevů za Karanténou bylo pod kameny na konci objevené chodby slyšet tekoucí vodu. Vzhledem k aktuálnímu vodnímu stavu lze soudit na možnou spojitost s neznámými odtokovými cestami za 2. ponorem Jedelského potoka. Celkem bylo za Karanténou objeveno odhadem do 15 m nových prostor se značným potenciálem dalšího postupu. Po celý rok byla průběžně sledována hydrologická situace v celém Jedelském propadání. Ve dně Honzovy chodby byly v lednu 2020 nalezeny živé pijavice, ty byly v jeskyni V Jedlích pozorovány snad poprvé.

Jeskyně č. 567 Dagmar: V jeskyni Dagmar se pracovalo v krátké horizontální chodbě vybíhající z Jezevčí síně přímo nad místem, kde se sestupuje do západní větve jeskyně. V sedimentu se objevují zbytky drobné krápníkové výzdoby. Tato chodba dostala název Pandemická. Po postupu o 3 m se ve stropě objevil volný, ale příliš úzký komínek. Svrchní část profilu tvoří poměrně vlhká terra rosa, spodní část profilu žluto-hnědá písčitá hlína, u dna se objevují kusy vápence. Zjistili jsme, že se nad námi nachází tektonická porucha kolmá na dosavadní průběh chodby. Puklina je pod stropem volná doprava i doleva, oba směry jsou neprůlezná, ale je tu cítit průvan. Hladina vody v Propasti II byla sledována dvakrát. 13. 4. byla voda ve výšce cca 7 m, 16. 5. ve výšce 2 m, tj. hladina klesla o 5 m za měsíc.

Jeskyně č. 566 U Jedelské cesty: V jeskyni se intenzivně pracovalo po celý rok. Pokračovalo se v Maminčiných chodbách. Strop na konci chodby se začíná zvedat a předpoklad, že Maminčiny chodby vyústí na povrch, se potvrdil 25. 3., kdy se podařilo propíchnout roxor z konce Maminčiných chodeb ven do lesního terénu. V protilehlé stěně Vstupní propasti se po výrazném zahloubení pod chodbičkou a vytěžení značného množství sedimentu ukázalo, že tato chodbička byla jen nejvyšší partií mnohonásobně vyšší i širší chodby zcela vyplněné

sedimentem. Vše nasvědčuje tomu, že tato chodba vývojově přímo souvisí s Maminčinými chodbami v protilehlé stěně propasti. Při dalším vyklizení sedimentů se ukazuje, že Severní Maminčiny chodby jsou vodou erodovanou chodbou v lité skále, chodba zatáčí doleva a je v celém průběhu přibližně 1 m široká a 2 m vysoká. Také zde se podařilo brzy potvrdit spojitost konce chodby s povrchem, kdy se 4. 5. podařilo z konce Severní Maminčiny chodby propíchnout roxor sedimentem až na povrch. Pravá i levá stěna prudce uhýbají a patrně se zde nacházíme přímo v místě vyústění Severní Maminčiny chodby ve stěně Ostrovského žlebu, to vše cca 1,5 m pod úrovní terénu. Maminčiny chodby jsou zjevně starou horizontální chodbou, téměř v plném profilu vyplněnou sedimenty, jejíž průběh byl až následně narušen mladší Vstupní propastí, kterou se sestupuje do doposud známého pokračování jeskyně U Jedelské cesty. Jako celek představují Maminčiny chodby cca 25 m dlouhý fragment dnes už neexistující říční jeskyně. Po přípravných pracích bylo zahájeno odtěžování starých deponií uložených v jeskyni pod Kruhovým dómekem a nad šachtou u koncového polosifonu ven z jeskyně. V sedimentech se vyskytují krápníky, rozlámané sintry a kalcitové brekcie. Na konci roku je tak celý průkop přes polosifon a koncovou síňku dotažen na samý konec jeskyně a další prolongace již bude mířit za doposud známé hranice jeskyně.

Jeskyně č. 565 Jedelská ventarola: Pokračováno bylo ve Velkoopatovické propasti (dále jen VOP). Jedna akce byla věnována prolongaci v drobném komínku na nejnižším (čtvrtém) patře VOP. Na dně VOP jsme po horizontálním postupu o 0,5 m konstatovali, že strop začíná opět klesat a vše nasvědčuje dalšímu vertikálnímu stupni. Pod tímto svahem je další pokračování opět horizontální, ve dně je výrazné skalní korýtko a po cca 2 m se začíná strop i dno zvedat, přičemž strop se záhy láme téměř kolmo vzhůru. Sedimenty u dna tvoří vrstvy hnědého a místy načernalého písku, shora pak vše překrývá terra rosa. VOP jsme během týdenní akce prohloubili o 2 m, horizontálně jsme postoupili o 4 m a bylo vytěženo přes 7 m³ sedimentů. Orientační zaměření VOP potvrdilo, že je propast již 30 m hluboká. Druhým místem v jeskyni byl konec hlavního tahu chodby (tzv. „levá odbočka“), kde jsme se v průběhu předešlých dvou let snažili překonat sintrovou ucpávku na konci chodby. 31. března bylo probouráno okénko do volné dutiny a poté bylo objeveno volné pokračování jeskyně. Dle data objevu byla chodba pojmenována Aprílová. Objeveno bylo odhadem 30 m chodby s bohatou krápníkovou výzdobou, výška stropu kolísá od 1 do 3 m, šířka je přibližně 5 m. V necelé polovině délky chodby je ve stropě komín, který končí v závalu. Ve stejném místě Aprílové chodby jsou pod pravou i levou stěnou propady v sedimentu s náznaky dalšího pokračování a citelným průvanem. Celá chodba končí zúžením s hustou krápníkovou výzdobou, přes kterou není možné pokračovat dál. Jedná se o doposud největší objev v Jedelské ventarole a zároveň o její nejkrásnější část. Provedli jsme zaměření vzájemné polohy jeskyní Jedelská ventarola, Michalka a jeskyně „Za kostkou“, která se nachází napravo od jeskyně Michalky výše ve stráni. Vzdálenost konce Aprílové chodby a jeskyně „Za kostkou“ je 25 m, nejkratší vzdálenost trativodu Střeva (Jedelská ventarola) od Michalky je 29 m.

Jeskyně č. 31 Křížovy: Při návštěvě Křížových jeskyní jsme zjistili zarezlý zámek na uzávěře, ten musel být odříznut, uzávěra byla provizorně zajištěna šroubem proti otevření a se Správou jeskyní ČR bylo dohodnuto, že si na jeskyni opět umístí svůj zámek. V jeskyni byl navrtán zbývající žebřík uložený ve Vstupním dómu, byl dopraven do Rozlehlého komínu, kde byl sešroubován s druhým dílem žebříku a

usazen na své místo. Poté jsme uskutečnili kontrolu stavu ve II. propasti a Bílé síni. Ve II. propasti byly nalezeny stopy toho, že propastí protékala voda. Voda vyvěrala patrně z levé stěny poblíž lanového žebříku a zatékala na dně II. propasti pod pravou i levou stěnu. Staré rezavé žebříky uložené ve Vstupním dómu byly vyklizeny z jeskyně.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

Do Tisovského krasu jsme v roce 2020 zorganizovali jediný výjezd, a to v srpnu. Pracovalo se v Pekné jaskyni, kde jsme zahlubovali dno a postoupili do zadních partií jeskyně, které jsou zatím neprůlezná. Exkurzně byly navštíveny nově objevené lokality Polovnická j., Velká puklina a další lokality v dolině Kuklička perspektivní pro budoucí průzkum. Zkontrolovali jsme stav Modrého závrtu, kde se hlína ze stěny výkopu sesouvá pod skalní stěnu/blok a stav Májového závrtu, kde od naší prosincové návštěvy voda očistila stěny výkopu od nalepené hlíny a kamení, dno je teď zaneseno o 1 až 1,5 m výš a jsou pěkně obnaženy skalní stěny. V propasti Michňová jsme navštívili symbolický cintorín. Provedli jsme povrchovou exkurzi se sledováním krasových jevů po okolí Teplice, Suchých dolů, Jaslište a Hľbokého jarku.

Slovensko: Malá Fatra

Pokračovali jsme ve spolupráce s JS Adama Vallu – Terchová na Malé Fatře. V únoru členové skupiny pomáhali v Jaskyni nad vyvieračkou při čerpání Kalného sifonu a při rozšiřování Pichľavej chodby a vypomohli při pracovní akci v jaskyni Medvedia II. V srpnu se pokračovalo v rozšiřování Pichľavej chodby v Jaskyni nad vyvieračkou. V téže jeskyni se opět čerpal Kalný sifon, po jeho vyčerpání se podařilo proniknout do volných prostor za ním, kde již 35-40 let nikdo nebyl a od kterých neexistuje žádná mapa. Chodba dále pokračuje dvojitým zalomením vzhůru, nakonec stoupá do neprůlezná pukliny. Cestou je několik menších odboček s možným pokračováním. Celková délka prostor za sifonem je asi 40 m. Dále byly navštíveny drobné jeskyně v masivu Velkého Rozsutce, proběhla sondáž a těžba hlíny s kamením z jeskyně „8“ a „9“ ve Vrátné dolině a vypomohli jsme při pracích v Ondrejovej sondě v Terchové.

Slovensko: další krasové oblasti

Člen skupiny pomohl Speleoklubu Trnava při otevírací závrtu na Vápeniciach v Kuchynsko-orešanském krasu (Malé Karpaty).

Člen skupiny se zúčastnil akce v Četníkovej svatbe na Strážovských vrších, kde proběhla výměna starého lanového vystrojení za nové a byly lezeny komíny.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS

Členové skupiny po celý rok pravidelně vypomáhali v jeskyni Vymodlená při postupech ve Ztracené chodbě, Ponorce a při zmáhání závalu v Ryškově a Pavelkově dómu. Dále jsme vypomohli při průzkumu v jeskyních Elfí domeček, Holštejská, Lipovecká ventarola, Nový Lopač, Horní Suchdolský ponor, Býčí skála, Michalka a při transportech potápěčské výstroje v Nové Amatérské jeskyni. Člen skupiny se účastnil dokumentace nových prostor v jeskyni Svážná studna.

Moravskému speleologickému klubu jsme vypomohli při jedné akci ve spodním patře jeskyně v lomu Velká Dohoda a také v Sondě pod Jedničkou při rozšiřování průstupu mezi Šaraticí a dómem za Šaraticí.

Exkurzní a poznávací činnost

V Moravském krasu byly exkurzně navštíveny jeskyně Skleněné dómy, Sedmnáctka, Řečiště, Horní Suchdolský ponor, jeskyně V Panském klínku, Vandrácá, Suchožlebská zazděná, Nový Lopač, Staré skály, jeskyně v lomu Velká Dohoda a veřejně nepřístupné části Kateřinské jeskyně.

Exkurzně navštíveny byly patrně všechny významnější jeskyně v okolí Štramberku: jeskyně Šipka,

Jurova, Pouřová, Vykopaná a Slámova Sluj.

Na Slovensku byla exkurzně navštívena Hačova jaskyňa v Malých Karpatech a Liskovská jaskyňa na Liptove. Prošli jsme tiesňavu Hučiaky v Nízkých Tatrách, kde jsme navštívili jeskyni Dvojitou, Loveckou, Lomenou, Trosiek, Ludrovskou a další. V oblasti Velké Fatry byly navštíveny Čutkovská jaskyňa, jaskyňa v Šípe, Baraskulina a Zvonivá diera u Komjatné.

Člen skupiny ve Slovenském krasu a Aggteleckém národním parku s místními jeskyňáři exkurzně navštívil Gombaseckou j, Drienovskou j, Jasovskou j, Kossuth-barlang a Meteor – barlang.

Dva zástupci skupiny se zúčastnili každoročního neformálního setkání montanistů „Břidlice 2020“, tentokrát na Hrubé Vodě. Navštíveny byly všechny významné štoly v okolí včetně té, jejíž vstupní část byla zanesena náplavou z občasného vodního toku a která byla po odkopání splaveného materiálu znovu zpřístupněna. Dále byly v průběhu roku navštíveny štoly v mramorech u Třebonína (okres Kutná Hora) a štoly v okolí Karlových Varů.

Byl sledován průběh říjnové povodně nejen na našich lokalitách, ale také v nedaleké jeskyni Vandrácce a v oblasti Sloupsko-šošůvských jeskyní. Ve Vandrácce jeskyni z chodbičky přicházející od Estavele přitékal tok o vydatnosti 50 l/min a odtékal do koncového sifonu, v samotné Estavele byla pouze menší louže bez viditelného přítoku, na louce před jeskyní bylo zjištěno jezero o hloubce 30 cm.

Ostatní činnost

Průběžně probíhala údržba terénní základny.

V termínu 16. – 26. 7. 2020 jsme zorganizovali XVIII. ročník Dagmaráckého pracovního týdne, týdenní badací akce a neformálního setkání jeskyňářů, kdy se podařilo dosáhnout výrazných postupů v Jedelské ventarole ve Velkoopatovické propasti a v jeskyni Dagmar v Pandemické chodbě a vykopáno a vynešeno z jeskyní bylo přes 13 m³ jeskynních sedimentů.

Členové skupiny se účastnili dalších společných jeskyňářských akcí, např. konference Speleofórum a Vzpomínky. Navštíveno bylo Speleomuzeum ve Vilémovicích. V září jsme se účastnili akce Moravského speleologického klubu pořádané v lomu Velká Dohoda u příležitosti 20 let od znovuoživení jeskyní v lomu.

2019

Činnost na lokalitách

Propadání V Jedlích: Na vstup do jeskyně č. 567A V Jedlích byla namontována lehká uzamykatelná branka. Monitorovali jsme propad ve dně Meandrového dómu související s prostory za Klíčovou dírkou. Propad se stále zvětšuje a začátkem roku jsme na sebe přes bloky dokonce viděli. Bylo by možné zde otevřít druhou cestu do prostor za Klíčovou dírkou a usnadnit tak případný výzkum v těchto místech. Tou hlavní činností v jeskyni V Jedlích byla stejně jako v loňském roce prolongace Honzovy chodby. Hned při první letošní akci jsme ve dně poslední komory Honzovy chodby obnažili skalní žebro napříč přepažující celou komoru. Nad touto kopianou sondou jsme se s pomocí vyhlášeného uživatele pokusili o prolezení komínku, avšak neúspěšně, komínek se zužuje, dále je neprůlezný a bez viditelného pokračování. Jediným směrem, kudy dál pokračovat, tak zůstala sonda při skalní stěně a její další zahloubení. Při následující akci jsme dno sondy opět prohloubili a ve skalní stěně před námi se objevila volná dutina – kanálek, ten je cca 50 cm dlouhý, 20 cm vysoký a další pokračování je zdánlivě ucpáno štěrkem. Senzací se ale stal průvan, který z tohoto kanálku vane a který jsme zatím v celém průběhu Honzovy chodby nezaznamenali. Mimořádné pozorování se podařilo souhrou náhod: sledovat téměř od začátku vývoj povodňového stavu při prudké letní bouři – přívalovém dešti v Jedelském propadání a samotné jeskyni č. 567A V Jedlích. Díky

tomu bylo možné zaznamenat jak pořadí, ve kterém jsou jednotlivé vývěry a ponory v jeskyni aktivovány, tak směr proudění a jeho změny při určité fázi povodně a také nové drobné přítoky, které doposud nebyly sledovány aktivní (nebo o tom není nikde dochovaný záznam). Celý průběh je podrobně zdokumentován v pracovním deníku skupiny a byla pořízena i foto a videodokumentace. V koncové komoře Honzovy chodby se podařilo podkopat pod skalní stěnou a konečně objevujeme volné pokračování jeskyně V Jedlích v odhadované délce přes 50 m. Za objevitelským průřezem se dostáváme do prostorné síně, patrně největší prostory v celé jeskyni, přes další síňku, kde se kříží množství průlezných i úplně ucpaných chodbiček se plazivkou dostáváme k úzkému ústí propasti. Objevená propast je vystrojena lanem a poprvé sestupujeme na dno 10 m hluboké propasti. V protilehlém koutě propasti se nachází krátká odbočka, dostáváme k balvanité suti a strop prudce stoupá (zatím není jasné, zda jde o suti vyplněný komín nebo vysokou chodbu). Postupně se prokopáváme do částečně volné kaverny a odtud dalším průkopem až k malé vodní hladině, sifonu. Po této úspěšné týdenní badací akci je otázka Honzovy chodby po mnoha desetiletích průzkumů konečně dořešena, v jeskyni V Jedlích se podařil průlomový objev dalšího pokračování jeskyně. Dalším drobným objevem byla plazivka, jejíž vstup se nachází u stropu chodby hned za objevitelským průřezem. V koncové části je plazivka neprůlezná, ale akusticky byla prokázána její souvislost s prostory ve „vzestupném meandru“. Také byla zahájena práce na nové mapě celé jeskyně V Jedlích.

Jeskyně č. 567 Dagmar: V jeskyni Dagmar se uskutečnily pouze činnosti související s finalizací těžební lanovky vedoucí od vchodu do Dómu nádob. Dále byla pod vstupem do jeskyně vedena sonda pod pravou stěnou ve směru stropního korýtko, postoupeno bylo odhadem 3–4 m bez další perspektivy, průkop však více odhaluje skutečnou šířku vstupního portálu jeskyně. Sčítání netopýrů jsme uskutečnili 16. 2. 2019 pouze v západní větvi jeskyně, napočítáno bylo 8 netopýrů velkých a 17 vrápenců malých.

Jeskyně č. 566 U Jedelské cesty: V závěru roku 2018 byla po sondáži ve stěně Vstupní propasti odhalena úzká puklinová chodba mířící k S. Na svém konci chodba lehce stoupá. Zároveň bylo pokusně sondováno také v protilehlé stěně Vstupní propasti a po vyklizení sutě se podařilo najít zahliněný horizontální kanál s klenutým stropem. Tento horizontální systém plazivek byl pojmenován jako Maminčiny chodby. V Maminčiných chodbách jsme následně stabilizovali měřické body, aby mohly být doplněny do mapy jeskyně. Po zbytek roku se občasné práce na lokalitě soustředily především na pracoviště „v puklině“. V rozpukaném dně se otevírají v suti úzké volné dutiny do hloubky 0,5 až 1 m. Postoupili jsme o cca 1,5 m do hloubky. Jeskyně byla znovu celá prohlédnuta s cílem vytipovat další možná místa na průzkum. V říjnu jsme jeskyni zabezpečili novou uzamykatelnou uzávěrou – ústí Vstupní propasti bylo začištěno od hlíny, osekali jsme drolící se zvětralé části skalní stěny a následně osadili a zabetovali uzávěru z nerezového plechu. Lokalita je teď zabezpečena proti pádu osob a zvířat, zejména drobné lesní faunu (žáby, brouci, slepýši), kterou jsme pravidelně nacházeli v celém průběhu jeskyně. Zároveň se zabrání krádeži železných žebříků, jako se již v minulosti stalo, a především je chráněna krápníková výzdoba jeskyně před vandaly.

Jeskyně č. 565 Jedelská ventarola: Možnosti dalšího postupu v Jedelské ventarole nám po intenzivních průzkumech v roce 2018 zůstaly v podstatě jen 3. Prvním místem je „levá odbočka“, kde se průkop zanesenou chodbou zastavil v místě silné sintrové

ucpávky. Do sintrů bylo vedeno několik zkušebních vrtů metrovým vrtákem, žádná volná dutina ale nebyla zastižena. Druhým místem na průzkum je trativod Střeva. Zde jsme ale už na začátku roku práci dořešili – po rozšíření poslední zatáčky se i další pokračování ukázalo velice úzké a stoupá do neprůlezného komínku. I přes trvajících průvan jsme od dalšího rozšiřování úzkého trativodu upustili. Ve skalním dně chodby je koryto patrně směřující k Velkoopatovické propasti, to může být potvrzeno jen dalším výkopem. Stěžejní práce v Jedelské ventarole se odehrály ve Velkoopatovické propasti (zkráceně VOP). Jedná se o sifon/propast v lité skále, která je v celém profilu vyplněna terra rosou a už od svého ústí ve dně Jedelské ventaroly kompletně vykopaná. VOP a Honzova chodba jeskyně V Jedlích byly během roku 2019 hlavními badacími prioritami skupiny. Na začátku roku dosahovala VOP hloubku přes 17 m a již II. stupeň propasti se začínal lámat do horizontu, krátkého mezipatra, ale průběh stěn naznačoval, že další pokračování bude opět vertikální. Již v únoru dosahuje VOP hloubky 21 m a je potvrzeno, že další průběh je opět vertikální a postupně vykopáváme již III. stupeň propasti. V protilehlé stěně propasti obnažujeme zahliněné skalní okno, nejspíš další přítok do propasti. V okénku bylo sondováno, mírně stoupající pokračování je poměrně úzké. Po dalším zahloubení hlavního průběhu propasti zjišťujeme, že III. stupeň není tak hluboký jako předešlý II. stupeň a vertikála přechází do šikmo ukloněného kanálu se sklonem přibližně 45°. Po vytěžení sedimentů z pozvolna klesajícího kanálu, který může být brán jako další patro propasti, se pokračování již počtvrté prudce lomí kolmo dolů. Tento IV. stupeň propasti je užší než předešlé, proto není potřeba vytěžit z propasti ani tolik sedimentu a dosahujeme hloubkových posunů jeden den o 2 m, další den dokonce o 3 m. Během dvou dnů je tak vykopán celý IV. stupeň propasti. Další průběh je horizontální, strop dokonce lehce stoupá a nabízí se otázka, zda jsme konečně narazili na koleno sifonu, dno VOP. Přesné zaměření VOP ještě nebylo provedeno, přesto je jisté, že hloubka přesáhla 25 m a blíží se ke 30 m. Za rok 2019 se tedy podařilo VOP prohloubit o více než 10 m.

Jeskyně č. 31 Křížovy: V roce 2019 nebyla v Křížových jeskyních vyvíjena žádná činnost.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

Do Tisovského krasu jsme v roce 2019 zorganizovali celkem 4 výjezdy – v květnu, srpnu, říjnu a prosinci.

Při květnové expedici jsme provedli povrchovou exkurzi po závrttech mezi Suchými doly a Teplicou, navštívili jsme nedávno objevenou Jaskyňu Svätopluka Kámena a jeskyni Michňovou. V jeskyni Teplica jsme pokračovali ve výkopu na konci Medvedieje chodby, postoupili jsme 2 m, průkop se začíná uzavírat. Kromě toho jsme pomáhali s pracemi kolem terénní základny SK Tisovec na Suchých dolech.

V oblasti Hlbokého jarku byla již dříve vytipována nová lokalita – jeskyně vyhrabaná jezevcem. Lokalita se nachází na terase pravého břehu Hlbokého jarku v místech, kde se za hranou údolí nachází vstup do jeskyně Kostolík. Při skalní stěně se nabízí hned několik míst pro další postup do masivu, jako nejperspektivnější byla zvolena sonda úplně nalevo, tzn. právě ta, která je z velké části vyhrabána jezevcem. Chodba má krásně klenutý strop na rozdíl od dalších otvorů pod stěnou, které působí spíše jako spára vzniklá odtržením mohutné stropní lavice či skalní převis. Bylo provedena prvotní sondáž a lokalita dostala pracovní označení „Jezevčí“.

Zahájili jsme otevírku bezejmenného závrtu nacházejícího se poblíž terénní základny na Suchých dolech, přibližně mezi chatou a jeskyní Mangalica. Tento závrt nebyl doposud otevírán. Při malé skalní

stěně na dně závrtu jsme se zahloubili o 3 – 3,5 m a vyvstala otázka, zda se nejedná pouze o velký skalní blok. Seshora jsme skalní blok částečně obnažili a podle jeho tvaru se s velkou pravděpodobností skutečně nejedná o litou skálu. Závrt bude dále sledován, jak se bude vykopaná sonda a skalní blok chovat za dešťů.

V jeskyni Pasca jsme z Prvomájové chodby vytahali připravené skalní bloky.

V srpnu jsme se opět věnovali jeskyni Pasca a těžili kamení z Prvomájové chodby. Ta se stáčí o 90° doprava a je v celé šíři opět zatarasena skalním blokem. Paralelně probíhala prolongace v odtoku na dně propásky. Odtok je ucpan mazlavým blátem, to bylo deponováno pod vstupní lanový žebřík. Podařilo se zde obnažit drobný odtokový kanálek a bude potřeba se ještě víc zahloubit.

Jednu pracovní akci jsme věnovali lokalitě Biele vody a vytěžili ven z jeskyně všechno kamení připravené v puklině na čelbě, odtěžili jsme zával cca 10 m před čelbou a další meziskládky kamení v jeskyni.

Exkurzně jsme navštívili jeskyně Prekvapenie, Malý Kostolík, Kostolík, Moravskou a Michňovou. Tunel pod Dielikom se navštívit nepodařilo, před vstupem do tunelu je vybagrována laguna plná vody. Cestou z Tisovce jsme navštívili Dobšinskou ľadovú jaskyňu.

Koncem října jsme se věnovali postupu na lokalitách Májový závrt a Jezevčí j. V Májovém závrtu jsme nejdřív zahloubili úvodní partie Nišpónského jaskyne, poté jsme se začali zahlubovat za vchodem v místě předpokládaného odtoku vod. Čtvrtý den se již na dně hloubené sondy objevují volné korodované kanálky. Po pěti dnech práce je sonda hluboká odhadem 4 m a bude zde pokračováno.

Navázali jsme na květnovou akci v „Jezevčí“ jeskyni v Hlbokém jarku a pokračovali ve vyklizení sedimentů. Při práci byla v jeskyni vykopána také lebka medvěda. Za 3 dny se postoupilo odhadem o 10 m. Cestou zpět z pracoviště byla v Hlbokém jarku nalezena patrně doposud neevidovaná lokalita (jeskyně cca 5 m dlouhá) s perspektivou dalšího postupu.

Pár hodin jsme věnovali také „Kamennému závrtu“, který leží hned při cestě mezi základnou a Májovým závrtem. Závrt se od okolních odlišuje tím, že je celé jeho dno pokryto vápencovými balvany a je téměř bez hlíny. V nejnižším místě jsme pomocí lana vytahali několik kamenů, dostali se do hloubky 1,5.

Kontrolu stavu jsme provedli v jeskyni Pasca, Prekvapenie a Michňová.

V prosinci jsme vyrazili cíleně na Májový závrt, kde jsme po dva dny dále zahlubovali vykopanou sondou. Po zahloubení zjišťujeme, že je dno přepaženo skalním žebrem a dělí se na malý (neprůlezný) a velký (hlavní) kanál, oba jsou ucpané.

Malá Fatra

Byla rozvíjena spolupráce s JS Adama Vallu – Terchová. V květnu byla exkurzně navštívena jeskyně Kryštálka, pracovní jsme vypomohli v sondě nad Kryštálkou a po povrchu prošli Jánošíkové diery, Belianské skaly včetně návštěvy několika menších jeskyněk a Bielovodskou dolinu s Bielovodskými vyveračkami.

V srpnu se 3 členové skupiny účastnili akce JS Adama Vallu – Terchová na Malém Kriváni, kde byla prováděna sondáž na lokalitách dříve vytipovaných k průzkumu – otevřeny byly 2 sondy.

Slovensko: další krasové oblasti

Člen skupiny vypomáhal při pracovní akci Speleoklubu Trnava ve Vajsáblovej priepasti.

Dva členové skupiny se zúčastnili „expedice Demänová“ v Demänovské dolině a dva dny pomáhali při zahájení průzkumu v Diere s oknom (lokalita ve svahu mezi Demänovskou jaskňou mieru a j. Uhlište), účastnili se prolongační činnosti v Dračej jaskyni v masivu Sokola a otevřely nové lokality poblíž Demänovské jaskyne slobody, kde se podařilo částečně postoupit, ale pro zužující se pokračování byly práce ukončeny.

V březnu se 3 členové skupiny zúčastnili pracovního víkendu ve Strážovských vrších, konkrétně se podíleli na prolongaci v Beňovej jaskyni.

Členové skupiny se zúčastnili pracovní akce na lokalitě Slepé mosty v oblasti Čierneho Váhu v Nízkých Tatrách.

Rumunsko

Na základně proběhl křest publikace „Krasová plošina Gernik a její okolí v expedicích 2017-2018“, na jejíž přípravě se členové skupiny spolupodíleli.

Do Banátu, konkrétně do oblasti v okolí české vesnice Gerník, byly zorganizovány 2 expedice. První výprava proběhla o Velikonocích a jedním z hlavních cílů byla jeskyně Poleva. Zde bylo opět dosaženo velkého úspěchu, kdy se kromě zmapování loňských objevů podařilo objevit další pokračování jeskyně. Prostory objevené v roce 2018 končily bahenní tůň, nad kterou jsme letos vystrojili při stěně traverz a následně se podařilo objevit pokračování jeskyně v odhadované délce 150 m. Prostory jsou již menší, ale stále bohatě zdobené sintrovou výzdobou. Dílčí úspěch jsme zaznamenali také v ponoru do Polevy. Přes aktuálně suchý povodňový ponor se podařilo objevit nový vstup do jeskyně Polevy, konkrétně do koncových partií objevů z roku 2018. Vstup byl nazván Slovenským vchodem, voda tudy neteče (ztrácí se pod skalní stěnou jen pár metrů proti proudu).

Dále byla lokalizována 2 nová pracoviště, vzhledem k přítomnosti liščat byla pracovníě označena jako Liščárna I a Liščárna II. V případě Liščárny I by se mělo jednat o zasypaný vstup do bývalého dolu. V tomto místě jsme se zahluhovali, až se nakonec podařilo lokalizovat průvan.

Liščárna II je krasovou propastí, která byla postižena blízkou přítomností dolu Liščárna I, protože byla zavážena vyvážkou z tohoto dolu. Podařilo se při skalní stěně otevřít ústí propasti, při slanění bylo objeveno volné vertikální pokračování do hloubky cca 10–15 m. Pro nestabilní a nebezpečné ústí propasti tvořené navážkou a množstvím práce, které by zabezpečení vstupu stálo, nebyla tato lokalita dále zkoumána.

Exkurzně byly navštíveny jeskyně U dvou naháčů a Filipova díra.

Druhá (komornější) expedice proběhla v září. Bylo pokračováno především na lokalitě Liščárna II a dále byla činnost zaměřena především montanisticky, kdy byly prohlédnuty oblasti dolu Suvarov a Florimunda, hledány další vstupy do opuštěných důlních děl a navštíveny doly na chrom u Eibentálu.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS ČSS

Členové skupiny spolupracovali se ZO ČSS 6-20 Moravský kras v jeskyni Vymodlená při pracovních akcích ve Ztracené chodbě a za Sisyfovým jezírkem, pomohli při transportu materiálu k jeskyni Elfi domeček a ve Skleněných dómech při těžbě v Sondě pod rumpálem.

Dále jsme vypomáhali ZO ČSS 6-06 Vilémovická v Kajetánově závrtu při montáži nových žebříků, ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno na lokalitách Závrt u borovice a Novodvorský ponor, ZO ČSS 6-16 Tartaros ve Vintockých propastech a v Českém krasu se dva členové skupiny zúčastnili pracovního víkendu se ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň, kde pomáhali při těžbě sedimentů v Bonzákové sluji.

Exkurzní a poznávací činnost

V Moravském krasu byly exkurzně navštíveny jeskyně Vymodlená, Šachta za Evropou a Indií, Skleněné dómy přes vstup V2, jeskyně Vandrácká a jeskyně č. 718. Byla provedena povrchová exkurze po Babické plošině a Josefovským údolím.

V Českém krasu byla navštívena Nová propast. V Moravskoslezských Beskydech jsme prolezli pseudokrasovou jeskyni Cyrilku. Dva zástupci skupiny se účastnili setkání „Břidlice 2019“ konaného v červnu v Budišově nad Budišovkou, kde v rámci neformálního setkání montanistů navštívili trojici důlních děl v okolí, pozůstatky po dobývání břidlice.

Na Slovensku byly exkurzně navštíveny jeskyně Driny v Malých Karpatech, lokalita Kamenný dážd' na

Strážovských vrších, Velká ľadová priepať a Velká Stanišovská jaskyňa V Nízkyých Tatrách.

V červnu se 3 členové skupiny zúčastnili na Strážovských vrších country festivalu Zelená modrá pořádaného JK Strážovské vrchy v obci Čelkova lehota, během kterého navštívili také koncert konaný v Pružinské dúpne jaskyni.

V srpnu se 6 zástupců skupiny zúčastnilo 60. Jaskyniarského týždne SSS v Belianských Tatrách. Účastnili jsme se společně se členy Speleoklubu Bratislava a Speleoklubu Trnava průzkumu kaňonů v Belianských Tatrách s vytipováním nových lokalit a zahájením prací na jejich průzkumu. V rámci samotného JT jsme exkurzně navštívili Belianskou jaskyňu, Tristarskou priepať, jaskyni Aksamitku a přes horní vchod jaskyni Javorinku.

V listopadu se 2 členové skupiny zúčastnili setkání Speleokonfrontacje v Podlesici v Polsku, kde kromě samotného setkání navštívili přilehlé vápencové oblasti a zúčastnili se pracovní akce ve Studni Szpawców.

Ostatní činnost

V termínu 26. 7. – 4. 8. 2019 jsme zorganizovali již XVII. ročník Dagmaráckého pracovního týdne, týdenní badací akce, kdy se podařilo dosáhnout přelomového objevu v jaskyni V Jedlích a zásadního postupu ve Velkoopatovické propasti Jedelské ventaroly. Letos se zúčastnilo celkem 55 osob z 6 základních organizací České speleologické společnosti a z 5 speleoklubů Slovenskej speleologickej spoločnosti a vykopáno a vyvezeno z jaskyni bylo přes 20 m³ jaskynních sedimentů.

Členové skupiny se účastnili dalších společných jeskyňářských akcí, např. Speleorumbálu, Speleofóra, Vzpomínky a Setkání jeskyňářů.

Na lokalitách Dagmar, V Jedlích, U Jedelské cesty a Jedelská ventarola se uskutečnil odběr vzorků jaskynních sedimentů pro pylovou analýzu.

Pět členů skupiny se účastnilo školení SZS ČSS v Rudici včetně praktického nácviku záchrany v jaskyni Býčí skála. V listopadu se dále jeden člen zúčastnil i cvičné záchranné akce SZS v Rudickém propadání, kde bylo cílem blíže seznámit jeskyňáře s průběhem záchranné akce a některé činnosti si přímo v praxi vyzkoušet.

Zúčastnili jsme se soutěžní výstavy karbidových lamp pořádané na základně ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno.

Na lezeckém trenažeru vedle základny probíhal v letních měsících trénink SRT.

Po celý rok byla prováděna údržba na terénní základně, údržba badací výzbroje a byla svařena oboje kolečka. Proběhlo repasování vrátku, převinutí cívky, oprava brzdy a řešeno umístění koncáku. Velkou investicí byl nákup nového sporáku do kuchyňky. V prosinci byly vyměněny všechny plechové skříňky v overalovně za novější.

2018

Činnost na lokalitách

Propadání V Jedlích: V Jedelském propadání jsme veškeré badací úsilí směřovali do jaskyně č. 567A V Jedlích. Za vstupem do jaskyně bylo lehce sníženo dno pro usnadnění transportu materiálu ven z jaskyně, podobně bylo sníženo dno také v průlezu do Meandrového domu před Střeleckou úžinou a ze samotné Střelecké úžiny byl vytěžen štěrkový materiál ze dna. Následně se podařilo Střeleckou úžinou po mnoha letech proniknout do síňky objevené v roce 1963. Zahájila se těžba v Honzově chodbě. Po zahloubení o 2 m se podařilo najít okénko v levé stěně – zúžené místo vedoucí do dalšího pokračování. Pročištěna byla část chodby kolem skalního pilíře, za ním je další pokračování tvořeno vysokou úzkou puklinou, v jejímž stropě jsou zaklíněné železné pásy. Snížili jsme dno,

protože puklina je ve spodní části širší a snáze průlezná. Závěrečný kanál Honzovy chodby prudce klesá, ale překvapivě není na dně ucpaný, splavené sedimenty se tu nehromadí, ale voda je odnáší někam dál. Pokračování pod stěnou stoupá do štěrků, pod stropem je volný profil, je cítit průvan, patrně se jedná o koleno sifonu. Sondováno bylo za zúžením Honzovy chodby (napravo od pilíře), tam se podařilo ve vzestupné puklině propíchnout do volné dutiny, patrně dalšího přítokového komínku z vyšších etází. Komínek je neprůlezný a voda z něj musela dle uložení sedimentu odtékat po puklině i na protilehlou stranu, puklina je ale zahliněná a příliš úzká. Celkový postup zde činil 4 m. Provedli jsme fotodokumentaci celé Honzovy chodby. Propad ve dně Meandrového dómu před Labyrintem se jevil opět větší a znovu jsme ověřovali souvislost jeho a „síňky se skalním mostem“ za Klíčovou dírkou. Souvislost byla ověřena, přes zával jsme si podali ruku.

Jeskyně č. 567 Dagmar: V jeskyni Dagmar se ze začátku roku pokračovalo na pracovišti v Propasti pod Kaplí, konkrétně v místě nazvaném Rakev. Ze závalu za Rakví bylo vytaháno další kamení, stále je cítit průvan, ale je obtížné určit směr dalšího postupu. Začali jsme postupovat směrem do kaverny vybíhající nalevo z Rakve, zahlubili jsme dno této prostory až k jejímu nejnižšímu místu. Při návštěvě jeskyně byli příležitostně sčítáni netopýři v západní větvi jeskyně. Nejvíc zimujících netopýřů bylo zjištěno 24. února, kdy v západní větvi zimovalo 20 netopýřů velkých, 19 vrápenců malých a 1 neurčený druh. V červenci byl proveden sestup do II. propasti, hladina vody byla zjištěna ve výši 2 m nade dnem (poslední kaverna je pod vodou).

Jeskyně č. 566 u Jedelské cesty: V jeskyni U Jedelské cesty se těžilo v ZJZ puklině pod vstupní propastí (naproti krápníkovému koutu). Ve volných dutinách pukliny se nachází drobná krápníková výzdoba. Po odklizení sutě pod vstupem do jeskyně se ukázalo, že tímto směrem pokračuje úzká puklinová chodba, ze které bylo následně vytahováno především kamení a postoupeno bylo o 4 m. Další pokračování je velice úzké, ale stále průlezné a drží se směru skalní poruchy. Ke konci roku byla zahájena práce na novém zmapování celé jeskyně. Při listopadové návštěvě se za polosifonem na konci jeskyně opět špatně dýchalo, je potřeba si tu dávat pozor na možnost zvýšené koncentrace CO₂.

Jeskyně č. 565 Jedelská ventarola: V Jedelské ventarole po zimě spadly stěny výkopu cca 10 m za vstupem do jeskyně. Dno chodby plynule navazuje na stěnu a nejsou zde žádné stopy po výrazné tektonické poruše, na které byla celá levá odbočka vytvořena a která nás dovedla až sem. Zkoušeli jsme pokračovat podél stěny doleva. V přímém směru hlavní chodby jsme také obnažovali objevenou skalní stěnu, ta zatáčí doprava a je potřeba tímto směrem stočit i celý průkop. V tomto místě jsou při stěně šedé jíly, ty v jeskyni doposud nebyly nalezeny. Při kopání tohoto průkopu se v levé stěně ukázalo pod stropem malé volné okénko s drobnou krápníkovou výzdobou, ze kterého vanul průvan. Po zahlobení se potvrdilo, že je okénko jen vrchní částí většího trativodu, který se směrem dolů rozšiřuje. Celý průvanový trativod byl vyčištěn až na skalní dno, bylo cca 2 m postoupeno vpřed a nahlédnuto do úzkého pokračování, kde byl další postup možný jen po rozšíření trativodu. Trativod jsme rozšiřovali, prudce zatáčí doleva a po nahlédnutí do dalšího pokračování je vidět jen po další zatáčce ve stále stejně úzkém profilu a ztrácí tak perspektivu pro postup. Průvan je zde stále citelný, může se ale jednat jen o komunikaci s povrchem přes úzký komínek. Při pravé stěně jeskyně bylo JJZ pokračování výrazné tektonické poruchy. V tomto místě bylo při stěně sondováno a ve směru

pukliny bylo pod stěnou vidět cca 3 m dál. Je možné ještě více odkrýt skalní dno a zjistit, jak se do něj tato porucha promítá, přesto však ztrácí toto místo perspektivu. Cca 2 m pod dosavadní podlahou jeskyně se ve dně nalézají dva největší tlakové kanály směřující dolů. První byl částečně vyčištěn, ale je dále neprůlezný, pokračovali jsme tedy v čištění druhého, v průměru většího kanálu. Tento tlakový kanál je v celém profilu zanesen terra rosou. V hloubce 3 m prudce mění svůj směr, avšak stále strmě klesá. Po zahloubení do 6 m se zdá, že se bude dosavadní vertikála lomit do horizontu, sedimentem je stále terra rosa, bez kostí, výjimečně se objevují silně korodované vápencové kameny. Dne 14. 7. je tento vertikální tlakový kanál pojmenován jako Velkoopatovická propast (zkráceně VOP). Po dalším zahloubení do 7 m se v této hloubce propast skutečně láme do horizontu, do kterého shora ústí dva volné neprůlezné komínky (jedním je vidět min. 3 m nahoru). Po odtěžení dalšího sedimentu a zahloubení celého horizontu na 8,5 m je jasné, že se jedná jen o mezipatro a další pokračování VOP padá opět vertikálně dolů. V srpnu bylo překonána hloubková hranice 10 m a propast si drží stále stejný kruhový profil. V průběhu října již VOP dosahuje hloubky 14,5 m a v tomto místě se do propasti napojuje další volný komínek. Na konci října dosáhla propast hloubky 15,5 m a na jejím dně začínají být při pracovních akcích problémy se vzduchem. Na konci roku dosahuje VOP hloubku přes 17 m a 2. stupeň propasti se začíná lámat do horizontu, krátkého mezipatra, ale stěny naznačují, že další průběh bude patrně opět vertikální. V celém 2. stupni propasti je kopána stále jen terra rosa, vápencové kameny se objevují jen sporadicky. Při ústí VOP bylo ve skalním dně obnaženo korýtko, patrně dřívější přítok do VOP.

Jeskyně č. 31 Křížovy: Do Křížových jeskyní byla uskutečněna jediná akce, kdy byl sešroubován nový železný žebřík a umístěn do Rozlehlého komínu.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

Do Tisovského krasu jsme se na pravidelné expedice vydali v roce 2018 3× – v dubnu, září a říjnu.

Při dubnovém výjezdu byla průzkumná činnost směřována především do lokalit v okolí Hlbokého jarku, konkrétně na rozpracované lokality jaskyni Prekvapenie a jaskyni Pascu. V jaskyni Prekvapenie jsme zahlubovali průkop přes celé dno poslední síňky až k odtokovému kanálu. V jaskyni Pasca jsme pracovali na dvou místech. Prvním místem byl odtok na dně propasti, kam se stéká skapová voda. Druhým pracovištěm byla chodba napravo za vchodem, kde byla minule objevena kovaná past. Postoupili jsme 2–3 m, chodbička se rozšiřuje, strop se zvedá a v cestě dál je zaklíněný velký kamenný blok.

V září bylo pokračováno v jaskyni Pasca, kde byl rozebírán zával na konci Prvomájové chodby. Na lokalitě Biele vody bylo vyklíženo kamení na konci jeskyně z pukliny vedoucí k sifonu. Transportovali jsme novou uzávěru na Muránskou planinu k Wesselényiho jaskyni, kde byla následně provedena exkurze do letošních objevů. Byla otevřena jaskyňa Dvoh kamarátov. Podobně byla navštívena jeskyně Natálka a naplánovány další práce.

V říjnu jsme se v Tisovci zúčastnili VII. Zrazu speleopotápačov, který se letos konal přímo na Suchých dolech a byl spojen se slavnostním otevřením zrekonstruované speleologické základny Speleoklubu Tisovec. Zrazu se účastnilo 50 jeskyňářů a byl při něm uskutečněn sestup do jeskyně Michňová, kde byl navštíven symbolický cintorín. Společně s polskými jeskyňáři proběhla pracovní akce v jaskyni Teplica na konci Medvedie chodby a bylo postoupeno o 3 m. Jeden den byl věnován povrchovému průzkumu v okolí Suchých dolů. Při zpáteční cestě byla exkurzně navštívena Bystrianská jaskyňa.

Slovensko: Považský Inovec a pohoří Tribeč

V únoru jsme se zúčastnili vícedenní pracovní akce v Považském Inovci a pohoří Tribeč. V Považském Inovci proběhla pracovní akce v Beňovské priepasti a byla zahájena otevírka dvou dříve vytipovaných míst. Prvním místem byla lokalita poblíž evidované jeskyně Danka a po zahloubení o několik metrů dostala nová jeskyně název podle nápoje, který se při akci konzumoval – Bažantie jaskyňa. Další postup zde je možný jedině dalším zahlubováním. Druhá otevíraná lokalita se nachází pod Smutným vrškem. Zcela nalevo jsme čistili horizontální jeskyni založenou na tektonické poruše, postoupili jsme 5 m. Na prostředním pracovišti jsme postoupili 2 m. Napravo jsme postoupili 5 m vpřed pod skalní stěnu, strop je klenutý, chodba se rovná do horizontu a jde patrně o nejperspektivnější část „systému Pod Smutným vrškem“, jak byly tyto 3 sondy pracovní nazvány. V Považském Inovci byly dále exkurzně navštíveny jeskyně Džimova spása, Danka, Opálená skala a v pohoří Tribeč Zvislá jaskyňa na Žibrici a Skryšna diera.

Slovensko: další krasové oblasti

Dva členové skupiny se zúčastnili pracovního týdne v Demänovské dolině a pomáhali při prolongačních činnostech v Psích dierách (jeskyně Pustá) a v Jaskyni v Sokole, kde se následně podařilo proniknout do volného pokračování. Exkurzně byly navštíveny jeskyně Pustá, Demänovská jaskyňa slobody a Demänovská jaskyňa mieru. Zástupce skupiny se zúčastnil letní badací akce v Čachtickém krasu, vypomohl na lokalitě OMVJ, kde se podařilo dosáhnout objevného úspěchu a exkurzně navštívil Čachtickou jeskyni. V průběhu Jaskyniarského týdne SSS ve Strážovských vrších se podařilo najít perspektivní místo, kde člen skupiny zorganizoval pracovní akci a objevili jsme jeskyni s celkovou délkou cca 12-15 m. Jeskyně byla pojmenována podle nálezů lebky kachny Kačacia jaskyňa. Jeskyně je tvořena horizontální chodbičkou se dvěma kavernami. Z první kaverny ubíhá doprava široká, ale nízká puklina, doleva pod stěnu míří zasucený trativod, odkud je cítit intenzivní průvan.

Chorvatsko

Pokračovali jsme ve spolupráci s JK Aragonit a v červenci navázali na předešlý průzkum jeskyní v Chorvatsku na Istrii. V propasti Baredine II jsme při jedné akci pokračovali v zahlubování sondy. V jeskyni Vergotina pečina byla prolougována sonda pod pravou stěnou hlavního tunelu jeskyně, kde bylo již od minule vidět pod stropem do volného prostoru. Po prokopání se podařilo objevit nové prostory v délce 20–25 m. Průlez do objevu je v místě, kde je od stropu odtržena mohutná plotná vápence. V objeveném prostoru je i komín, kterým se dá prostoupit několik metrů dál a mohl by vést k povrchu. Byla provedena fotodokumentace. Při cestě zpět do republiky byla ve Slovinsku navštívena veřejně přístupná část Postojenské jeskyně.

Rumunsko

Do oblasti rumunského Banátu (do okolí obce Garnic) byly pod vedením B. Musílka ze ZO ČSS 6-11 Královopolská zorganizovány 2 expedice. První expedice proběhla na přelomu března a dubna. Provedeny byly četné povrchové exkurze a sledování krasových jevů za zvýšeného průtoku vod z jarního tání, vytipována byla další místa k průzkumu. Pracovní akce se uskutečnila ve Dvoukamenné propasti. V blízkosti Dvoukamenné propasti byly otevírány 2 závrtů. V prvním byla objevena stará štola v délce cca 100–150 m, kde byly v minulosti těženy barevné hlínky. Štola byla pracovní pojmenována Republika. Jde o horizontální štolu silně poškozenou řícením, včetně vysypání krasových komínů. Vstupní část štoly je ve vápenci, komora na jejím konci již obsahuje vrstvy barevných jíílů. Ve druhém závrtu byla objevena štola Republika II v délce cca 300 m. Ve vzdálenosti 37 m od vchodu byl štolou zastížen krasový komín, který pokračuje vzhůru asi 10 m a končí neprůlezně, výzdobu v něm tvoří sintrové náteky, záclony a velké množství pizolitů. Ze štoly vybíhají na pravou stranu 4 rozrážky, nejdelší je dlouhá 41 m, v některých se nachází zbytky zborcené výdřevy. Proběhla explorace propadliny u hrany Hodinového závrtu, kde byla sledována vertikální puklina prozatím do hloubky 4,5 m. Místo dostalo pracovní název Piezoelektrická díra. Byla navštívena jeskyně Poleva. Exkurzně byly navštíveny jeskyně U dvou naháčů, vývěr Nad Petrem, travertinové kaskády pod obcí Padina Matei, areál nečinných dolů

Suvarov a zpracovatelský závod Florimunda poblíž města Moldova Noua.

Druhá expedice do Banátu se uskutečnila v září. S cílem zjistit aktuální stav byly navštíveny jeskyně Turecká díra, Cinkavá propast a propast U salaše a proběhla jejich dokumentace. Jeden den jsme věnovali povrchové exkurzi v oblasti východně od Gerníku. Navštíven byl areál opuštěných dolů Moldova Noua. V jeskyni U dvou naháčů byla provedena fotodokumentace. Přibližně 2,5 km SSV od propasti U salaše bylo prozkoumáno údolí s vývěrem. Jedná se o pravostranný přítok do poměrně dlouhého a hlubokého údolí, voda vyvěrá v suti ve dně údolí a pod skalní stěnou se dá dvěma průlezy dostat k vodní hladině – sifonu. V okolí vývěru je ve vyšších polohách množství drobných kanálek a jedna horizontální jeskyně (délka cca 6 m, výška 3 m, v jeskyni 2 vrápenci), vše jsou patrně paleovývěry se vztahem k v současnosti aktivnímu vývěru. Kousek po proudu jsou ještě 2 jeskynní portály, obě jeskyně jsou za vchodem spojeny a přes suťovisko se dá druhou stranou z jeskyně vylézt do bočního údolí. Jeskyně jsou pravděpodobně torzem již oderodované jeskyně, která sem ústila z bočního údolíčka. Při cestě k jeskyni Poleva byl otevírán závrt, při skalní stěně zde bylo objeveno ústí propasti pojmenované Lahvová, propast byla zdokumentována. V terénu byl lokalizován ponor vod do jeskyně Poleva. V samotné jeskyni Poleva se uskutečnila akce s cílem pokusit se proniknout za úžiny na konci hlavního tahu jeskyně. Šesti členům expedice se podařilo protáhnout přes koncovou extrémní úžinu a bylo proniknuto do volné prostory s pokračováním aktivního toku. Tato část jeskyně není uvedena v žádné dostupné mapě a podle všech indicií v terénu bylo zkonstatováno, že se jedná o objev. Proti proudu podzemního toku se podařilo objevit další pokračování hlavního tahu jeskyně Polevy. Jeskyně pokračuje proti proudu chodbou průměrně 6 m širokou a 6-8 m vysokou, chodba je v celé délce zdobena mohutnou krápníkovou výzdobou. V půlce délky chodby ústí do stropu komín odhadem 10-15 m široký a minimálně 30 m vysoký. Cestou zpět byla pořízena prvotní fotodokumentace nově objevených prostor a byla odkrokována přibližná délka jeskyně. Podařilo se tak objevit pokračování jeskyně Poleva v délce cca 300 m.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS ČSS

Členové skupiny vypomáhali ZO ČSS 6-11 Královopolská při pracovních akcích v Ochozské jeskyni, ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno na lokalitě Závrt u borovice a ZO ČSS 6-16 Tartaros při jedné akci v jeskyni Studená. V Nové fialové chodbě v Býčí skále se člen skupiny účastnil lezení komínu nad Druidí propastí, kde bylo ve výšce 25 m dosaženo horizontální chodbičky a pro další postup je potřeba rozbít kámen zaklíněný na jejím dně. Člen skupiny se zúčastnil pracovní akce v Králově jeskyni v Tišnovském krasu, kdy bylo pokračováno v sondě v Tišnovském dómu.

V prosinci byl tradičně navštíven Jesenický kras. Exkurze byly vedeny do jeskyně Rasovna a jeskyně Liščí a místní ZO ČSS 7-04 Sever jsme vypomohli při vyklízení sedimentů ze dna Smrčnického propadání.

Exkurzní a poznávací činnost

V květnu se uskutečnil poznávací výjezd do Rumunska na krasovou planinu Padis. Exkurzně byly navštíveny Ponorné hrady (Cetatile ponorului), kde jsme sestoupili přes Dolinu 3 do jeskyně, prostoupili proti proudu a vylezli největším vstupem do Doliny 1. Prošli jsme údolí Galbeny s vývěrem Galbeny a prošli část jeskynního systému v údolí. Exkurzně jsme navštívili Pesteru Ghetarul Focul Viu, jeskyni Cetatile Radesei a Pesteru Padis. Dále byla navštívena Ponorná louka (Poiana ponor) a ústí propastí Avenul Bortig, Avenul Acoperit, Avenul Pionerilor, Avenul Gemanata, Avenul Negru, Pestera Caput a neznámé speleologické pracoviště při cestě mezi Avenul Negru a Pestera Caput.

Zástupce skupiny se účastnil setkání „Břidlice 2018“ konaného v červnu u Jihlavy. V jeho rámci byly navštíveny jihlavské kolektory, část historického jihlavského podzemí, odvodňovací štola pod vlakovým nádražím, kryt civilní obrany a bývalý protiletectký kryt. Ve Stříbrných horách bylo exkurzně navštívena Pekelská štola a Růženina štola a v Přibyslavi štola Pod farou.

V červnu jsme se účastnili na Strážovských vrších country festivalu Zelená modrá, pořádaného JK Strážovské vrchy v obci Čelkova lehota. Během povrchové exkurze byly navštíveny vstupy do jeskyní

Kortmanka a Kamenný dážd' a zdolány vrcholy Ostrá a Hrubá Kačka a Klak.

V srpnu se 5 zástupců skupiny zúčastnilo 59. Jaskyniarského týždne SSS ve Strážovských vrších, v jehož rámci jsme navštívili Mojtiňskou priepastnou jaskyňu, jaskyňu Na Rúbani, Otcovu jaskyňu, Matkinu jaskyňu a koncert v Pružinskej dúpnej jaskyni.

Účastnili jsme se Setkání jeskyňářů ve Vilémovicích, v jehož průběhu jsme navštívili jeskyni v závrtu Agris, závrt Člupek, Nagelovu propast a spodní patro Sloupsko-šošůvských jeskyní po Wankelovo jezírku, jehož hladina byla díky mimořádnému suchu o pár metrů níž než za normálního stavu. Jednu exkurzi organizačně zaštitila také naše ZO ČSS (exkurze po méně známých lokalitách Ostrovského žlebu – navštíveno cca 15 jeskyní).

V Moravském krasu byly dále exkurzně navštíveny jeskyně Býčí skála, Malý lesík, Liščí, Cigánská, Soky a v rámci Speleofóra navštíveny jeskyně Nová Drátenická a Mariánská.

Na podzim jsme navštívili Černý důl v Oderských vrších.

V listopadu se 3 zástupci skupiny zúčastnili setkání Speleokonfrontace v Podlesici v Polsku. Cestou byla navštívena krasová plošina u Bobolice a skalní město u obce Piaseczno.

Ochrana přírody

Na žádost Správy CHKO Moravský kras jsme vyčistili Propáستku III. vchodu Sloupsko – šošůvských jeskyní od naplaveného domovního odpadu, celkem bylo z Propáستky vytaženo 5 pytlů odpadu a jedna velká pneumatika.

Ostatní činnost

Členové skupiny se účastnili dalších společných akcí, např. Speleorumbálu, Speleofóra, Vzpomínky a oslavy 750 let od první písemné zmínky o obci Holštejn spojené s promítáním filmů se speleologickou tematikou v jeskyni Lidomorna. V rámci konference Spelofórum byla jeskyně Dagmar provedena skupinka exkurzantů.

Na základně proběhla teoretická část školení SRT, praktický nácvik pak v jeskyni 13C. Bylo zorganizováno základní školení mapování jeskyních prostor za využití klasických mapovacích přístrojů a softwaru TopoDroid, včetně praktického nácviku v Jedelské ventarole. Člen skupiny se účastnil čtyřdenního školení pořádaného ČSS, jehož náplní byla práce s mapovacím softwarem Therion.

Po celý rok byla prováděna údržba na terénní základně.

2017

Činnost na lokalitách

Propadání V Jedlích: V průběhu roku byl sledován tok Jedelského potůčku. Začátkem roku ještě odtékal do 1. ponoru, v jeskyni č. 567A V Jedlích bylo tekoucí vodu slyšet v Propáستce, vodní tok bylo možné vidět v sínce před Štěrkovým sifonem, kde zatékal do sifonu. Další části jeskyně byly v tu dobu nepřístupné. Tok potoka byl přeložen nazpět do 2. ponoru, kde je činnost vody potřebnější. V létě řečiště potoka zcela vyschlo. Ve Staré chodbě nalevo před vstupem do Chodby u jezevce je možné u dna podlézt skalní břit do boční dutiny, ve které se dá postavit. Tento prostor vzniknul patrně vysypáním několika málo kamenů do Staré chodby. 22. října jsme zahájili odtěžování sedimentů ze zborceného a zasypaného průlezu směřujícího na Meandrový dóm za účelem tyto prostory opět zpřístupnit. Během následujících dvou akcí jsme pracovali na trvalém zajištění průlezu proti zasypávání. Průlez byl nejdříve rozšířen, hlína odtransportována až na povrch a poté jsme přikročili nejprve ke stabilizaci levé stěny, která se po rozšíření začala pomalu sesouvat a ze závalu vypadávat menší kameny. Nejkritičtější místo (pata levé stěny průlezu) bylo vyztuženo ocelovou

konstrukcí a zalito betonem. Při následující pracovní akci bylo podobně pokračováno v betonáži pravé stěny průřezu do Meandrového dómu a stabilizaci zřívku.

Jeskyně č. 567 Dagmar: V jeskyni Dagmar byla prioritním pracovištěm Propast pod Kaplí. Zhlubovali jsme se pod 2. stupněm propasti ve směru ke stropnímu korýtku – trativodu, odkud fouká průvan. Trativod je vidět už delší dobu, ale pro úzký volný prostor mezi stropem a dnem zatím nebylo možné se k němu dostat. Po cca 1 m postupu bylo zjištěno, že domnělý pevný strop je ve skutečnosti tvořen vápencovou plotnou tloušťky 20 cm, která je odsedlá od stropu o dalších 20 cm. V těchto místech už je možné lépe si prohlédnout celou situaci a při pohledu nazpět nahoru propastí je vidět, že je stropní korýtko opravdu výrazné a táhne se už ze zřívku ve vyšší části propasti, tj. odhadem v délce 5 m. Po dalším postupu a nahlédnutí do trativodu bylo zjištěno, že je po cca 1,5 m téměř ucpán hlínou a kameny. Po částečném vyklizení se strop trativodu zalamuje kolmo nahoru a pokračování vpřed je zataraseno zřívkem. Zřívku tvoří čisté vápencové kameny a bloky, proudí z něj průvan, hlína je jen v nejnižších polohách. Přestože zde průvan stále intenzivně proudí, nepodařilo se lokalizovat jeho přesný směr. Ve vyšších partiích propasti bylo vysledováno, že průvan proudící ze dna propasti táhne nahoru především do úzké pukliny ve stropě nad 2. stupněm propasti. Další práce v jeskyni Dagmar probíhaly na přípravě těžební lanovky, pomocí které má být z jeskyně odtěžena deponie hlíny a kamení nacházející se v Dómu nádob. Při prohlubování dna Jezevčí síně byla odkryta část meandrující skalní stěny, plynulé pokračování skalního bloku nacházejícího se pod Jezevčí síní. Dno Jezevčí síně tvoří tenká vrstva jeskynní hlíny (2 cm), pod ní je 1 cm silná černá vrstva plná uhlíků, níže je materiál suchý, sypký a zaklíněné kameny téměř bez sedimentu, mezi nimi se objevují ulity šneků. Samotná uzávěra je ve velmi špatném stavu a její rekonstrukce je konzultována se Správou CHKO MK. Provedli jsme servis lanové dráhy, instalovali rolnu do Jezevčí síně a osekali skalní blok mezi Jezevčí síní a Dómem nádob. Do skalní plotny mezi Jezevčí síní a Dómem nádob jsme ukotvili 3 stupačky pro usnadnění sestupu a výstupu, po úpravách provedených kvůli lanovce se tu nebylo čeho chytit. Kvůli zimujícím netopýrům byly práce přerušeny. Nejvyšší počet zimujících netopýrů velkých byl zaznamenán začátkem března, v Jezevčí síní bylo přibližně 20 jedinců, sčítání v celé jeskyni se neuskutečnilo.

Jeskyně č. 566 U Jedelské cesty: Při únorové návštěvě jeskyně byl zastížen jediný zimující vrápenec malý. Zároveň byla prostoupěna celá jeskyně, polosifon na konci byl suchý, je zde teoreticky možná zvýšená koncentrace CO₂. Doposud zde tento problém nebyl zaznamenán. Dne 4. 3. 2017 byly zahájeny práce na novém pracovišti v jeskyni v místě křížení dvou tektonických poruch. Na jedné poruše je vytvořena vstupní propast, v místě křížení s druhou poruchou je směrem k SV vytvořena krápníková síňka, směrem k JZ je puklina ve své horní části volná, ale neprůlezná a vyplněná sintrovými náteky, dno tvoří sintrová deska. Výkop byl zahájen pod touto sintrovou deskou ve směru pukliny k JZ. Brzy byla v sedimentu zastížena levá stěna pukliny (lířák). Pod stropem (tvořeným sintrovou deskou) jsou kameny volně ložené a bez sedimentu, u dna kopané pukliny se objevují kosti.

Jeskyně č. 565 Jedelská ventarola: Dne 25. května 2017 bylo Správou CHKO MK vydáno rozhodnutí a povolen průzkum a výzkum jeskyně Jedelská ventarola. Provedli jsme fotodokumentaci původního stavu jeskyně a celá jeskyně byla zmapována.

Nalezeny byly lebky, žebra, spodní čelisti, pánev, obratle, dlouhé kosti končetin a další. Přesnější určení druhu a stáří bude teprve provedeno. Níže je černá vrstva humózní hlíny, pod ní vrstva světlé hlíny, zde jsou kosti nacházeny jen výjimečně. Vespod se nachází zmíněná zhutnělá vrstva – jedná se o drobný říční nekrasový štěrk, proložen je většími kameny a valouny droby, které lze v ruce rozlomit, na lomu se drolí na písek. Občas se objevují i sluňáky průměru až 15 cm. V srpnu bylo průkopem dosaženo dosavadního konce jeskyně. Volný prostor pod stropem již nepokračuje v přímém směru chodby, ale uhýbá po tektonické poruše o 90° doleva. Sediment v přímém pokračování hlavní chodby je silně prosintrovaný a mimořádně tvrdý. Z tohoto důvodu bylo dohodnuto vést průkop prozatím v odbočce doleva po tektonické poruše a držet se volného prostoru pod stropem. V této odbočce doleva byly během průkopu nadále nacházeny ve svrchní vrstvě kosti (např. zajíce), pod stropem je vidět stále dál. Po pár metrech se volná mezera pod stropem ztratila úplně, dutiny se objevují jen sporadicky a sediment je stále hutnější. Odbočka držela přímý směr po tektonické poruše, až nakonec čelba průkopu narazila na tvrdou překážku (lířák či velké bloky). Při dalších akcích byla k jeskyni donesena elektrocentrála a tvrdé sedimenty v jeskyni byly rozpojovány pomocí bouracího kladiva. Otvor nalevo pod stropem na konci odbočky jsme prosekali a do dutiny prolezli. V dutině se nachází drobná krápníková výzdoba prorostlá tenkými kořínky z povrchu a kosti neznámého zvířete, volné pokračování není vidět. Bourací techniku jsme využili i v pokračování hlavní chodby, kde jsme kvůli prosintrování pozastavili průkop v přímém směru a kopali v odbočce. V přímém směru se nejprve v pravém dolním rohu objevila dutina. Otvor byl postupně prosekáván a rozšiřován, až se zjistilo, že tvrdá sintrová bariéra je jen půl až tři čtvrtě metru silná a za ní je volný prostor (jezevčí brloh vystlaný travou a listím), který pod stropem viditelně pokračuje dál. Za brlohem je v přímém směru vidět o 1 m dál, strop zvolna klesá, levou stěnu tvoří skála, pravou stranu hlína. Doprava vede v sedimentu vyhrabaná úzká chodbička a bylo fyzicky prokázáno, že se jedná o spojení s paralelní pravou větví hlavní chodby. Pokračovali jsme v průkopu dál v přímém směru stále v rozměru na kolečka, sedimenty zvláště pod stropem jsou opět tmelené sintrem. Jediné proudění vzduchu bylo pozorováno v horkých letních dnech, kdy jeskyně vzduch nasávala, nejednalo se ale o žádné výrazné proudění.

Jeskyně č. 31 Křížovky: V Křížových jeskyních se 2× uskutečnilo sčítání netopýrů. Na začátku dubna bylo v jeskyni zastiženo 11 netopýrů velkých, z toho jeden z nich byl nakažen WNS, v prosinci bylo napočítáno 16 netopýrů velkých. V obou případech se jedná o počet netopýrů zimujících mezi vstupní propastí a Rozlehlým komínem, další části jeskyní jsou momentálně kvůli výměně žebříků nedostupné. V jeskyni jsme pokračovali na výměně železných žebříků. Transport nových 5 m dlouhých žebříků určených do Rozlehlého komínu se nezdařil, žebříky jsou o něco širší než původní trubkové a neprojdou meandrující chodbou za Velkým dómem. Oba byly rozpůleny, navrtány a dopraveny do Rozlehlého komína. 8 m dlouhý žebřík ve Velkém dómu byl přikotven 2 železnými podpěrami ke skále pro stabilizaci žebříku.

Činnost v zahraničí

Tisovský kras

Do Tisovského krasu jsme letos vyjeli 3x – v květnu, srpnu a listopadu. Na těchto akcích byla veškerá průzkumná činnost věnována dvěma lokalitám v okolí Hlbokého jarku, jaskyni Prekvapenie a jaskyni Pasca. Na obou lokalitách se podařilo objevit další volné prostory. V jeskyni Pasca se po prokopání

zahliněného meandru podařilo objevit ústí 6 m hluboké, krápníky zdobené propasti. V jeskyni Prekvaenie jsme po otevření průlezu do propásky, snížení jejího dna a prokopání chodby na jejím dně dosáhli volné síně. Jeskyně dále pokračuje klesajícím kanálem v liřáku, který se zatím nepodařilo překonat.

Exkurzně byly navštíveny jeskyně Kostolík, Teplica, Moravská, Michňová, Jazerná a opuštěný železniční tunel pod sedlem Dielik. Pracovně jsme navštívili pro nás novou lokalitu Biele vody a z koncové části jeskyně vytahovali na povrch lódný s kamením.

Strážovské vrchy a okolní pohoří

Do oblasti Strážovských vrchů a přilehlých pohoří (Považský Inovec, Tribeč, Bílé Karpaty) byly v průběhu roku zorganizovány 4 větší výpravy. Při únorové expedici byly exkurzně navštíveny vybrané jeskyně Považského Inovce (jeskyně Opálená skála, Džimova spása) a ve Strážovských vrších jsme se zúčastnili pracovní akce ve Strážovské priepasti. Na dně propasti byla odtěžována hlína ze zavalené spojnice vedoucí do jeskyně Četníkova svadba, kterou jsme následně díky samostatnému vchodu exkurzně navštívili.

V březnu se 3 členové skupiny zúčastnili multiskupinového badacího víkendu v pohoří Tribeč. Po dva dny se těžila hlína a kamení z nejnižších partií Dobrotínské jeskyně (též Dobrolínska jaskyňa) a vytěženo bylo na povrch přes 2 kubíky materiálu. Akce se dále účastnili členové Speleoklubu Tribeč, Trenčianského speleoklubu, Oblastnej skupiny Inovec a JK Strážovské vrchy.

Do oblasti Strážovských vrchů byla dále zorganizována víkendová akce v srpnu. První den byla otevřena nová lokalita – zatím nezkoumaný závrť za vrcholem Hrubá Kačka. Po odklizení listí, lesní hlíny a vytažení několika kamenných bloků se objevil portálek cca 0,5 × 1 × 1,2 m (v × š × d) a tato nadějná lokalita byla pojmenována Kamenný dážď. Druhý den se vyklízelo kamení z Jaskyně na Hrubej Kačke.

V září jsme domluvili společný víkend u OS Čachtice v Bílých Karpatech. Zde jsme se zúčastnili pracovní akce v Landrovské jeskyni (zahlubování ve studni) a v oblasti Považského Inovce exkurzně navštívili Beckovskou jaskyňu.

Úzká spolupráce s JK Strážovské vrchy probíhala po celý rok, člen skupiny se účastnil mnoha pracovních akcí na lokalitách JK Strážovské vrchy, podobně 2 členové JK Strážovské vrchy aktivně vypomáhali na lokalitách naší ZO.

Rumunsko

V dubnu se 5 členů skupiny spolu se členy ZO ČSS 6-11 Královopolská, ZO ČSS 6-21 Myotis, ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno a JK Strážovské vrchy zúčastnilo expedice do rumunského Banátu, konkrétně do okolí obce Garnic. Exkurzně byly navštíveny jeskyně Filipova díra a Poleva. V okolí lokality „Mlýnky“ byla u vodopádů objevena drobná jeskyňka s krápníkovou výzdobou a následně pojmenována jeskyně U dvou naháčů. V rámci badací činnosti se rozebíral zával krátce za vstupním portálem v bezejmenné jeskyni, dál se ale postoupit nepodařilo.

Výjezd do okolí Garnicu byl zopakován na konci října. Opět ve spolupráci se ZO ČSS 6-11, ZO ČSS 6-21 a ZO ČSS 6-26 bylo navázáno na dubnový průzkum. Exkurzně byly navštíveny jeskyně Turecká díra, Poleva, Vranovec a areál nečinných dolů Suvarov poblíž města Moldova Noua. V jeskyni U dvou naháčů se podařilo překonat úžinu a proniknout do další síňky, jeskyně byla zdokumentována. Výsledkem další činnosti byl objev dvou nových jeskyní – Hodinového závrtu a Dvoukamenné propasti.

Byla provedena otevírka závrtu vytipovaného minulý rok a po hodinovém úsilí se podařilo proniknout do dalšího pokračování. Úzkým průlezem bylo dosaženo volné síňky o rozměrech 1,5 × 1,5 × 1 m, strop síňky je tvořen zaklíněným balvanem a naproti vstupu se nachází otvor do vertikálního pokračování – propasti 9 m hluboké o průměru 1,2 m. Dno propasti je pokryto hlínou a u dna propasti lze pod skalní stěnou nahlédnout do dalšího pokračování, pro další prolongaci bude nutné odtud vyklízet sedimenty. Lokalita byla pojmenována jako Hodinový závrť.

V dalším zkoumaném místě se podařilo po vytažení dvou vzpříčených kamenných bloků uvolnit ústí

neznámé propasti. Vstup tvoří 15 m hluboká vertikála, na jejím dně začíná hliněný svah. Svah je tvořen humózní půdou recentního stáří, spadá dolů pod úhlem 45° do hloubky 2 m a končí 1 m hlubokým stupněm s hlinitým dnem. Toto místo se jeví jako nejnadějnější pro další prolongaci. V celém profilu jsou stěny propasti rozbrázděny škrapy, místy značně tenkými a ukončenými ostrými hranami. Ve spodní části se na několika místech nachází výzdoba (stalaktity, brčka, záclony). Propast má tvar spirály a její dno naznačuje možnou existenci horizontálního patra. V propasti byl zastižen jedinec netopýra a na stěnách stopy po drápech neznámého původu. Objevené prostory byly pojmenovány jako Dvoukamenná propast, byly zdokumentovány a vchod zabezpečen.

Chorvatsko

Navázali jsme na spolupráci z minulého roku s JK Aragonit a v červnu pokračovali v průzkumu jeskyní v Chorvatsku na Istrii. V jeskyni Vergotina pečina byla prolongována sonda pod pravou stěnou hlavního tunelu jeskyně, hlína je sypká a prašná, na čelbě je cítit slabý průvan a je vidět pod stropem dále, prostor se zvětšuje. Uskutečnila se pracovní akce v jeskyni Juranska pečina, kde byla ze dna sondy na konci jeskyně těžena extrémně mazlavá hlína. Exkurzně byl navštíven krasový kaňon před Pazinskou jeskyní a při cestě zpět veřejně přístupná část Škocjanských jeskyní.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS ČSS

Členové skupiny vypomohli ZO ČSS 6-16 Tartaros při otvírkových pracích v jeskyni V Hložku a ZO ČSS 6-26 Speleohistorickému klubu Brno na lokalitě Závrt u borovice. Člen skupiny se pravidelně účastnil pracovních akcí organizovaných ZO ČSS 6-11 Královopolská v Ochozské jeskyni. Jeden zástupce skupiny se zúčastnil pracovního týdne v Demänovské dolině.

V prosinci byl navštíven Jesenický kras. Exkurze byly vedeny do jeskyně Rasovna a jeskyně Liščí a místní ZO ČSS 7-04 Sever jsme vypomohli při vyklízení sedimentů ze Zapomenuté jeskyně.

Poznávací činnost

V dubnu se 2 členové skupiny zúčastnili setkání Speleo4Rum v Michalových horách, v jehož rámci exkurzně navštívili štoly Barbora, Michal a Minerálka a také konferenci zaměřenou na speleopotápění a montanistiku pořádanou speleoskupinou Guáno. Dále byl navštíven kaolinový důl v Nevřeni.

Zástupce skupiny byl účasten na setkání „Břidlice 2017“ konaném v Nížkém Jeseníku a v jeho rámci byly navštívěny doly Woodboys, štoly v oblasti „Žlutý květ“, Černý důl, štola V zátočině, štoly Willibald a jediný činný břidlicový důl v ČR, důl Radim.

5 zástupců skupiny se zúčastnilo Jaskyniarského týždne SSS v maďarském Aggteleku, v jehož rámci navštívili např. propast Velkou Bikfu, propast Diviača, jeskyně Meteor-barlang, Kossuth-barlang, Baradla-barlang, Rákoczi-barlang, Almási-zsomboly a veřejně přístupné jeskyně Domicu a Ochtinskou aragonitovou.

Setkání jeskyňářů v Labských pískovcích konaného ve Staré Olešce se účastnili 2 členové skupiny. V rámci setkání navštívili podzemí strategických zásob v Jánské, fluoritové doly a pseudokrasové dutiny pod Děčínským Sněžníkem a Stelzigovu jeskyni.

V říjnu jsme během prodlouženého víkendu navštívili Jánskou a Demänovskou dolinu, poznávací akci zorganizovali členové OSS Ružomberok. Exkurzně byla navštívena v Jánské dolině Malá Stanišovská jaskyňa, Stanišovská jaskyňa a jaskyňa Zlomísk, v Demänovské dolině jaskyňa Beníková, Okno, Demänovská jaskyňa mieru a Demänovská jaskyňa slobody. Při zpáteční cestě jsme poblíž Ružomberka navštívili ještě Liskovskou jaskyňu.

V Moravském krasu byly exkurzně navštívěny jeskyně Hedvábná, Staré skály, Nový sloupský koridor Amatérské jeskyně, Horní Suchdolský ponor, Vintocká propast I. a II., Nový Lopač, Ochozská jeskyně, Řečičtě a Rudické propadání přes zamrzlé vodopády. Poznávací akci jsme vedli také do Suchého žlebu, kde byly navštívěny jeskyně Husí, Ovčí, Verunčina, Kravská díra, Mastný flek a horní patro Koňské jámy. V Hrádském žlebu a na Holštejnsku bylo provedeno několik detailních povrchových exkurzí se

snahou o lokalizaci všech zde evidovaných jeskyní.

Člen skupiny zorganizoval k výročí 140 let od narození Karla Absolona pro spolupracující jeskyňáře vzpomínkový pochod Moravským krasem, při kterém byly turisticky navštíveny všechny významné lokality, kde prof. Absolon bádá.

Ostatní činnost

Členové skupiny se účastnili např. Speleorumbálu, přednášky o Karlu Absolonovi konané v Domě přírody, Valné hromady ČSS ve Sloupu, Speleofóra a Vzpomínky.

V rámci konference Spelofórum byla jeskyní Dagmar provedena skupinka exkurzantů. Jeskyni Dagmar letos opět navštívil také dětský kroužek Skalní duchové a ti následně i vypomohli při těžbě v Propasti pod Kaplí.

Po celý rok byla prováděna údržba na terénní základně. Ve štítu základny byly montážní pěnou vyplněny díry po ptácích a sršních, překryty deskami a vše natřeno proti hnilobě. Odkopali jsme hlinitý svah, který se postupem času opět sesouval k zadní stěně základny, ta pak chytá vlhkost a hnije. Celá overalovna byla z venkovní strany obita lepenkou. Byly vyčištěny okapy, dozděn vršek komína a instalován nový lapač jisker. Na základně byla vyměněna deska na kuchyňské lince a zroušeny plotýnky na sporáku. V souvislosti se zprovozněním vrátku v jeskyni Dagmar byly provedeny práce na rozvaděči, zapojena zásuvka na 400 V a vyměněn elektroměr ve Velké dohodě.

Na jaře jsme provedli nejnútnější úpravu příjezdové cesty, kdy z ní byly odstraněny kameny, které nejvíce trčely. V závěru roku pak Lesy ČR celou příjezdovou cestu vyasfaltovali.

Byly svařeny další žebříky určené do jeskyně Dagmar.

2020

Moravský kras

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-004170: kontrola šňůr, trénink

Pustý žleb – jeskyně Punkva-plavba: průzkum a cvičení jednolanové techniky, potápěčské zabezpečení natáčení pro účastníky Her bez hranic od režiséra Svěráka na Punkvě

Pustý žleb – jeskyně Amatérská jeskyně: objev neznámého toku, pravděpodobně Punkva, propojení Šolimova mísa a studna Hřbitovního kvítí a vynoření v Čokoládovně (propojení je nový objev); na celé akci spolupracovali jeskyňáři ze 4 skupin, Labyrint, Topas, Plánivy, Pustý žleb

Speleofórum 2020

setkání a výměna zkušeností jeskyňářů, získali jsme 2 ocenění, jedno za rok 2019 za výzkum v Bosně, jeskyně Malá Komnica, objeveno cca 1,3 km chodeb po proplavání sifonem, a za přínos k objevování jako potápěč v Amatércce

Srbsko

potápěčské objevy v jeskyni Vodena Pečina

Mexiko

Xibalba

V roce 2020 tj. těsně před první vlnou covidové „pandemie“ se zúčastnil jeden člen tradiční speleo potápěčské akce v Mexiku známé také jako Xibalba. První cvičný ponor byl proveden v cenotu Corazon. Další již ostré ponory byly provedeny v cenotu Tatich, v němž se pracovalo v předchozím roce. Sestupy byly zaměřeny a hledání případných dalších pokračování a fotodokumentaci. Hlavní činnost se zaměřila na průzkum a mapování velmi nadějného suchého systému Yum Kaax, který vznikl připojením cenotů ZBK a Nuuk Wuuts. Na závěr akce nám p. Manuel ukázal několik cenotů na pozemcích svých sousedů s příslibem do příštího roku na seznámení s majiteli. Jedná se sice o již prozkoumané cenoty, ale bez pracovaných map (jen polygony).

2019

Moravský kras

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-04170 a Stovka K2301210-J-04180: Podařilo se provést několik ponorů, při kterých byla provedena kontrola a případná oprava vodící šňůry. Při akcích bylo pozorováno zvýšené množství sedimentu na lokalitě Malý výtok a skoro nulový průtok. Viditelnost – nejhorší za posledních pár let. Místa na, kterých se může provést průzkum se nachází v chodbě vedoucí ke Stovce. V odvodňovací štole byl proveden monitoring suchých částí, kde se dříve kopalo. Jistící prvky jsou nepoužitelné (rez). Zamýšlená fotogrametrie nedopadla dobře, největším problémem byl nedostatek výpočetního výkonu dostupného počítače. Nepodařilo se účinně propojit prostředí vzduch/voda.

Mexiko

Xibalba 2019, Yucatan: V termínu od 1. 2. až do 28. 3. v roce 2019 se zúčastnil jeden člen klubu Labyrint tradiční speleo – potápěčské akce v Mexiku známé také jako Xibalba. Díky kontaktu na majitele pozemků p. Manuela Orvánose získaným v z předchozích letech jsme dostali povolení vstupu na jeho pozemky a zároveň nám ukázal cenoty vyskytující se na pozemcích. Ve všech cenotech již někdo pracoval před námi, ale mapové podklady nebyly k dispozici. Proto se naše činnost zaměřila na

přemapování cenotů a vytvoření map. Konkrétně se jednalo o cenoty Christian, Ganesh, Veladora a Ramon. I přes to, že se jednalo o již probádané cenoty, se podaří objevit cca 670 m nových prostor a propojit cenoty Ganesh a Ramon. Celkem bylo zmapováno 10 km! Během práce u p. Manuela jsme se několikrát vydávali i na pokračování explorační v systému Yuum Kaax, kde jsme v předchozích letech objevili více než jeden a půl kilometrů úžasné vyzdobené labyrintu suchých chodeb s nádhernými jezery. Během tří akcí bylo objeveno pokračování v délce 400 m.

2018

Moravský kras

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-04170: tréninkové ponory

Pustý žleb – jeskyně Propadání Punkvy K2301210-J-04150: V srpnu dva členové šli do vtoku Malého propadání, kde po vydatném dešti došlo k odrytí dřívě naplaveninami zablokovaných prostor. Bylo provedeno 5 ponorů v prostoru vtoku Malého propadání (pokus o zmapování). Od srpna zde pak byly prováděny tréninkové ponory se sidemount konfigurací.

Pustý žleb – Amatérská jeskyně: Spolupráce se ZO ČSS 6-17 Topas na průzkumu zatopených prostor v Amatérské jeskyni – Konstantním přítoku.

Slovensko

Opálové baně: v červenci proběhlo 4denní potápěčské soustředění

Francie

Jeskyně Combe Negre, Gouffre de Lantouy, Kessel: V říjnu se konalo 9denní soustředění ve Francii zaměřené na potápění s CCR, skútreem a sidemount konfigurací.

Mexiko

Xibalba 2018, Yucatan: Od 16. 2. – 6. 3. 2018 se jeden ze členů klubu zúčastnil tradiční expedice do Mexika na poloostrov Yucatan. I tento rok jsme navázali na průzkumy prováděné v minulých letech v oblasti vesnice Akumal. První dny pokračovaly potápěčské průzkumy v cenotu Carita, známém z předchozích let. Podařilo se najít pokračování. Další sestupy byly zaměřeny na kontrolu odboček. V průběhu prvních dnů se nám podařilo kontaktovat další majitele pozemků, kteří nám ukázali další cenoty (DENCAR a CHILE VERDE). Cenot DENCAR je menší suchý cenot s jezery, který jsme zmapovali. V CHILE VERDE byl proveden prvosestup. Bohužel se jednalo o cenot se zříceným stropem a pokračování nebylo nalezeno. Další dny byly věnovány zmapování suché jeskyně s jezery (Ka“p“el Chich, která byla na žádost majitele přejmenována YUUM KAAX), kterou objevili Slováci v předchozích měsících. Také zde bylo provedeno několik sestupů. Bohužel pokračování pod vodou nebylo nalezeno. V průběhu mapování byly objevovány další a další nové chodby a síně. Tento cenot byl propojen s již známým a zmapovaným cenotem XUL IN. Nový systém YUUM KAAX je rozsáhlý a čeká na svoje domapování.

2017

Moravský kras

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-04170: Výměna vodící šňůry.

Pustý žleb – Amatérská jeskyně – Konstantní přítok K2301210-J-02081: Spolupráce se ZO ČSS 6-17 Topas na průzkumu zatopených prostor v Amatérské jeskyni – Konstantním přítoku.

Slovensko

Opálové baně: Zájezd potápěčů klubu do opálových baní.

Francie

Midi Pyrénées – oblast Dordogne a Lot: Výcvikový zájezd potápěčů klubu, v oblasti Dordogne a Lot je nespočet jeskyní vhodných pro výcvik nových potápěčů, nácvik krizových situací pod vodou atd.

ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť

2020

Speleologická činnost

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrť: Dne 29. 12. 2020 byly v jeskyni Hedvábná po vylezení ústřední propasti objeveny nové prostory: Vánoční chodba, dóm Karla Kučery, Horáciova studna.

Jeskyně Hluboký závrť: V horních patrech jeskyně bylo instalováno nové kotvení a lanový přístup.

Terénní základna

Byly odstraněny suché stromy v blízkosti základny a zasazeno několik nových stromů v okolí základny.

Expediční a exkurzní činnost

Bylo uskutečněno několik exkurzí do jeskyní Moravského krasu.

2019

Speleologická činnost

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrť: Proběhlo vyčištění celé jeskyně od zbytečného materiálu.

Jeskyně Hluboký závrť: V horních patrech jeskyně byla provedena stabilizace šachty a zpřístupnění průlezu k jícnům nad hlavní propastí.

Terénní základna

Byly odstraněny suché stromy v blízkosti základny a zasazeno několik nových stromů v okolí základny.

Expediční a exkurzní činnost

Skupina se zúčastnila Speleofóra 2019 v Moravském krasu; bylo uskutečněno několik exkurzí do jeskyní Moravského krasu.

2018

Speleologická činnost

Závrť Kombajnérka: Exkurse, kontrola stavu a zabezpečení

Hluboký závrť: Cvičení SZS ČSS a HZS, exkurse, kontrola zabezpečení

Jeskyně Srnčí: Exkurse, kontrola zabezpečení

Jeskyně Maruška: Kontrola zabezpečení

Závrť H-18: Kontrola zabezpečení

Exkursní činnost a ostatní

- účast na Speleofóru 2018 v Moravském krasu
- exkurse do jeskyní Moravského krasu a Slovenského krasu
- dva členové pracují v SZS ČSS, stanice Morava

2017

Speleologická činnost

Závrť Kombajnérka: Exkurse, kontrola stavu a zabezpečení

Hluboký závrť: Cvičení SZS ČSS a HZS, exkurse, kontrola zabezpečení

Jeskyně Srnčí: Exkurse, kontrola zabezpečení

Jeskyně Maruška: Kontrola zabezpečení

Závrt H-18: Kontrola zabezpečení

Exkursní činnost a ostatní

- účast na Speleofóru 2017 v Moravském krasu
- exkurse do jeskyní Moravského krasu a Slovenského krasu
- dva členové pracují v SZS ČSS, stanice Morava

2020

Činnost ZO ČSS probíhala podle plánu, avšak pro pandemii Covid19 v omezeném rozsahu tak, aby nedošlo podle státních nařízení ke kontaktu více členů.

V Ochozské jeskyni byla činnost zaměřena na údržbu stávajícího zařízení měřícího dlouhodobě skapy ve vztahu k dešťovým srážkám, na zajišťování provozu automatických měřících ústředen, stahování dat a sledování hydrologické situace.

Během roku uskutečnili členové do jižní části Moravského krasu celkem 13 exkurzí do Ochozské jeskyně mj. pro zajištění funkčnosti zařízení, stažení naměřených dat a pro pravidelné zásobení obou ústředen elektřinou z autobaterií. Devět exkurzí proběhlo v rámci výzkumu saprobity tekoucích vod do terénu jižní části i do celé oblasti Moravského krasu.

Výsledky studia saprobity krasových toků v povodí Říčky v Moravském krasu budou v tomto roce předsedou naší organizace publikovány ve sborníku Speleofóra 2021, ročník 41., v odborné stati:

[1.] Jan Himmel: Půl století výzkumu saprobity a bakteriálního znečištění tekoucích vod Moravského krasu

V průběhu roku probíhaly práce na přípravě mapování jeskyních prostor nejen při expedicích, ale i při potřebě na domovské lokalitě. Z důvodu ukončení dnes již jen výpadku modulu pro DistoX se část skupiny pustila do vývoje vlastního mapovacího elektronického zařízení.

Výsledkem činnosti je prototyp označený jako MeasSpeO, který umožňuje zachytit 3D strukturu podzemního prostoru. Skvělé začátky po nějaké době narazily na opotřebení elektrického kompasu. Modul vykazuje nevratné opotřebení a postupný pokles přesnosti. Na využití jiného modulu se bude pracovat v nadcházejícím roce. Projekt však naplnil očekávání jak zprvu na přesnost, která v obousměrně měřeném azimutu činila průměrně 0,48g, tak i na přenos souřadnic do grafického prostředí Microstationu.

Ve Zkamenělé řece Ochozské jeskyně práce nebyly možné pro zatopení sifonu Šikana a pro vysokou koncentraci CO₂ (4 %), které bylo nutno trvale sledovat.

K pracím v chodbě Zkamenělé řeky: Voda přicházející z neznámých částí odtokového jeskynního systému od Hostěnických ponorů patří k nejznečištěnější vodě v celém Moravském krasu. Vysoké nebezpečí výskytu nebezpečných bakterií – přísná desinfekce všeho, co se dostane do kontaktu s touto vodou. Ruce aj. části těla znečištěné, byť jen bahnem z chodby „Užovka“ řádně následně vydezinfikovat co nejdříve po opuštění chodby. To stejné při manipulaci s vodou z estavely (též potůček v Netopýrce).

V rámci rekultivace trasy chodba Hadice – Hlavní dómy Ochozské jeskyně pokračovaly práce na zakrytí a na spoji kabelů odstraněním starých a nepotřebných zbytků po staré kabelizaci z jeskyně.

2019

Během roku uskutečnili členové celkem 27 exkurzí do jižní části Moravského krasu, kde se věnovali mikroklimatickým měřením, hydrologickým měřením a pozorování, měřením a odběrům vzorků skapové vody v *Ochozské jeskyni* a j. Zde se zaměřili na zajištění činnosti automatických měřících ústředen, jejich kontroly, údržbu včetně jejich oprav, zajišťování napájení autobateriemi a stahování naměřených dat. Průběžně bylo během roku prováděno odstraňování sintru zařízení zachycujících a měřících skapovou vodu. Byla provedena výměna čidla sklopky za nové magnetické přímo v jeskyni a drobné opravy (výměna prasklých hadiček a svorkovnice vedení k automatické měřící ústředně E). Na automatické měřící stanici C probíhala k zajištění její dlouholeté funkčnosti údržba a seřízení přesnosti času automatických měření a zápisů dat. To umožnilo, aby mohla být spolu s údaji námi provozované srážkoměrné stanice v Hostěnicích sledována, registrována a vyhodnocována hydrologická situace v Ochozské jeskyni po další hydrologický rok.

Po celý rok probíhaly v Ochozské jeskyni i v terénu odběry a rozbory vzorků tekoucích vod pro

stanovení chemizmu vod krasových toků v povodí Říčky, jeho vyhodnocení a porovnání rozdílů mezi hodnotami zjištěnými v letech 1987-1988 a po třiceti letech v roce 2019.

Výsledky studia chemizmu krasových toků v povodí Říčky v Moravském krasu budou v tomto roce předsedou naší organizace, publikovány ve sborníku Speleofóra 2020, ročník 40., v odborné stati:

[2.] Jan Himmel: K chemizmu vod krasových toků povodí Říčky.

Dále v Ochozské jeskyni a okolním terénu probíhala mikroklimatická měření pomocí dataloggerů i ruční v období největšího letního a zimního proudění vzduchu. Nově byly nainstalovány dva dataloggerů sloužící k měření teplot proudící vody při inundaci Ochozské jeskyně.

Ve Zkamenělé řece Ochozské jeskyně byly práce omezeny pro zatopení sifonu Šikana a vysokou koncentrací CO₂ (4 %), které bylo nutno trvale sledovat. Pracováno pod vstupní sondou, kde otevřelo dříve nezřetelné pokračování. Před dalšími pracemi za sondou bude nutné opravit zabezpečení stěn sondy před sesutím. V rámci rekultivace trasy chodba Hadice – Hlavní dómy Ochozské jeskyně pokračovaly práce na zakrytí a na spoji kabelů. V rámci sledování netopýrů byl proveden orientační součet netopýrů a vrápenců, kteří se přesunuli z Labyrintu do Hlavních domů. Zjištěn přesun cca 320 jedinců.

V Moravském krasu se zúčastnili 2 akcí SZS ČSS – semináře „Nehoda v jeskyni“ a cvičení v Rudickém propadání. Nechyběla ani účast našich členů na společenských akcích. Druhý ročník výstavy karbidek a Rumbál – jeskyňářský ples v Ostrově u Macochy.

Orientační a rekognoskační exkurze mimo zájmovou oblast ZO ČSS 6-11

Členové se zúčastnili 2 exkurzí v rámci Speleofóra, 2 pracovních exkurzí do jeskyně Vymodlená (se ZO ČSS 6-20) a na lokality skupiny ZO ČSS 6-08 do propadání v Jedlích.

Ve spolupráci s členy dalších speleologických skupin ČSS se naši členové opět zúčastnili v dubnu 2019 expedice na krasovou plošinu Gemik v Rumunsku. Výsledky výjezdů do této oblasti společně shrnuli v publikaci: "Krasová plošina Gernik a její okolí v expedicích 2017–2018.

V červenci 2019 uskutečnili se členy ZO ČSS 6-08 na Slovensko do Jánské doliny, kde pomohli s instalací dataloggerů v propasti Ohniště a s transportem vytěžených písků na Slepých mostech.

2018

Během roku uskutečnili členové celkem 34 exkurzí do jižní části Moravského krasu, kde se věnovali mikroklimatickým měřením, hydrologickým pozorování, měřením a odběrům vzorků skapu v Ochozské jeskyni. Zde se zaměřili na zajištění činnosti automatických měřících stanic, jejich kontroly, údržbu včetně jejich oprav, zajišťování napájení autobateriemi a stahování naměřených dat. Průběžně bylo během roku prováděno zbavení sintru zařízení zachycujících a měřících skapovou vodu. Byla provedena výměna staré konstrukce držáku přístrojů a zařízení měření skapu měřící automatické stanice E.

Po celý rok probíhala v Ochozské jeskyni i v terénu mikroklimatická měření pomocí dataloggerů i ruční v období největšího letního a zimního proudění vzduchu. Ve Zkamenělé řece Ochozské jeskyně pokračovaly práce z minulého roku na opětovném zprůchodnění chodby Užovka a jejího pokračování v chodbě Šikana, částečně zanesenými proběhlou záplavou. Chodbou Šikana se podařilo proniknout do rozšíření nazvané Sardinkáma, kde byly prováděny práce na rozšíření, uvolnění chodby a přesunu uvolněných sedimentů do volnějších míst. Práce byly omezeny na dobu, kdy nehrozilo zatopení a poklesly koncentrace CO₂, které bylo nutno trvale sledovat. V Hlavních domech Ochozské jeskyně bylo pracováno na odstraňování staré nepotřebné elektrické kabelizace s následným úklidem jeskyně. Výsledky studia chemizmu skapových vod v Moravském krasu a současné poznatky z měření mikroklimatu Ochozské jeskyně viz sborník Speleofóra 2019, ročník 39., - odborné statě:

[1.] Příspěvek k poznání chemizmu skapových vod v Moravském krasu

[2.] K mikroklimatu Ochozské jeskyně

Orientační a rekognoskační exkurze mimo zájmovou oblast ZO ČSS 6-11

Během roku se členové zúčastnili 11 poznávacích nebo pracovních exkurzí při spolupráci s organizacemi ČSS ZO ČSS 6-08, ZO ČSS 6-01, ZO ČSS 6-21, ZO ČSS 6-26 a také s ZO SSS Aragonit, Trnava a Strážovské vrchy.

Mimo to členové podnikli dvou a vícedenní exkurze mimo zájmovou oblast naší ZO do jiných krasů a do zahraničí. Byly to poznávací exkurze na Povážský Jánovec, do rumunského Banátu, na Padiš, s exkurzi JK AK Aragonit a OSS Ružomberok do Chorvatska a do Jeseníků s ZO ČSS 7-04.

Člen naší ZO ČSS Bedřich Musílek uspořádal pro zájemce přednášku Základy speleologického mapování.

2017

Během roku uskutečnili členové celkem 41 exkurzí převážně do jižní části Moravského krasu, kde se věnovali hydrologickým pozorování, měřením a odběrům vzorků v terénu a v *Ochozské jeskyni*. Zde se zaměřili na zajištění činnosti automatických měřicích stanic, jejich kontroly, údržbu včetně jejich oprav, zajišťování napájení autobateriemi a stahování naměřených dat. Průběžně bylo během roku prováděno zbavení sintru zařízení zachycujících a měřicích skapovou vodu. Po celý rok zde probíhala mikroklimatická měření. Ve Zkamenělé řece Ochozské jeskyně pokračovaly práce z minulého roku na opětovném zprůchodnění chodby Užovka a jejího pokračování v chodbě Šikana, částečně zanesenými proběhlou záplavou. Chodbou Šikana se podařilo proniknout do rozšíření nazvané Opičárna a následně do dalšího pokračování, které drží severovýchodní směr. Práce byly omezeny na dobu, kdy nehrozilo zatopení a poklesly koncentrace CO₂, které bylo nutno trvale sledovat.

Vyhodnocení 10letého sledování průběhu infiltrační zkoušky do Ochozské jeskyně a závěry dlouholetých hydrologických pozorování viz publikace ve Sborníku Speleofórum 2018, ročník 37.

V srpnu proběhlo slánění do propastí Ochozské jeskyně. Cílem bylo seznámit potencionální zájemce o speleologii s jednolanovou technikou, která byla dříve zkoušena pouze na denním světle. Též proběhla kontrola stavu techniky v propastech a zhodnocena jako nevhodná bez sekundárního jištění.

V rámci osvětové činnosti pořádala ZO ČSS 2 „Dny otevřených dveří Ochozské jeskyně“ s odborným výkladem.

Začátkem měsíce března naši členové doprovodili jako jiné roky odborníky z MU pravidelně sčítající netopýry v Ochozské jeskyni.

Poskytli jsme odborný výklad také exkurzi několika zájemců z vedení těžebního podniku cementárny Mokrá.

Akce jinde v krasu a mimo kras

V březnu jsme navštívili Jihlavské podzemí a několik dalších lokalit ZO ČSS 6-18 Cunicunulus.

V dubnu jsme na Velikonoce vyrazili do Rumunska. Šlo o seznamovací expedici se zdejšími krasem. V okolí českých vesnic Gerník a sv. Helena se navštívili jeskyně Vranovec, Poleva, Filipova. Během nepovedeného pokusu o zdolání závalu v jeskyni Nad mlýnky se podařilo nedaleko lokalizovat travertinovou jeskyni „U dvou naháčů“.

V srpnu členové naší ZO ČSS vypomáhali ve Strážovských vrších (SK) na otvírce závrtu „Kamenný dažď“ a v dalším bádání v jeskyni na Hrubé Kačce.

V říjnu se naši členové vrátili do Rumunska. Expedice se věnovala opuštěným dolům v Moldova Noua a následně otvírce závrtu (Hodinový závrt) a propasti (Dvoukamenná propast) jihozápadně od Gerníku.

Shrnutí expedičních výjezdů do RO v nejbližším Speleu.

Během celého roku jsme se příležitostně podíleli na průzkumných pracích na lokalitách: Jedelská ventarola (ZO ČSS 6-08 Dagmar) ZUB (ZO ČSS 6-26 SHKB)

Přednášku o jeskyních jsme také uspořádali pro dětský tábor v Radějově.

2020

Přednášky a výstavy, konference

Dva členové se zúčastnili jarního setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2020 ve Sloupu.

Publikační činnost

[1.] HARNA Igor a ALBOV Dmitrij. Krasová expedice Severní Osetie 2019. Speleofórum 2020, str. 93-94, Praha: Česká speleologická společnost, 2019

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Při průzkumu j. Větrná propast ve spolupráci se ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina proběhla jedna pracovní akce ve Větrné propasti a několik akcí v jeskyni Devítka. Na Býčí skále pokračovaly práce v Otrokářské chodbě, kde byla objevena Hyprova propast a posléze tato propast propojena se Svozilovými jeskyněmi. V jeskyni Barová proběhla výpomoc při vyzvednutí lebky mláděte medvěda. V jeskyni Nová Drátenická provedena fotodokumentace 400 m nově objevených prostor a posléze zde probíhalo mapování a zdolávání 5 propastí. Dále proběhla pracovní akce ve spolupráci se ZO ČSS 6-14 Suchý Žleb při výzkumných pracích v jeskyni Svážná Studna.

V průběhu roku proběhlo několik výprav na Slovensko. V jeskyni Zlomiska proběhla pracovní akce a dále měření koncových částech pomocí PIEPS a fotodokumentace u Stanova odkazu. Dále proběhla návštěva Feldhofhöhle a několika dalších jeskyní v Severním Porýní – Vestfálsku.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti ZO

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu: V roce 2020 se činnost zaměřila na oblast Západního lomu a Prostředního lomu. Celkem bylo zaznamenáno 7 „nových“ jeskynních struktur nižšího speleologického významu a zdokumentován částečný řez fosilním údolím A, z něhož byla kresebně, geodeticky a fotograficky fixována jeho pravobřežní (západní) skalní podkladová část s návaznou fluviální výplní. Zatímco kaňon B má hloubku větší jak 20 m a profil v podobě ostrého písmene V, kaňon A má podobně formovanou pouze západní stěnu, zatímco východní je téměř kolmá. Do centrální svrchní partie údolí A se v současnosti soustředí hnědé plavené písky (Brněnské písky) redeponované vodním tokem tekoucím z prostoru Dražanské vrchoviny v období spodního badenu. Zbývá korelovat výplně jak jeskyní, tak sedimentů v nedalekém Studénčném žlebu. Z grafického výstupu měření geofyzikálního průzkumu je zřejmé, že Studénčný žleb má složitější morfológickou stavbu vázanou na tektonickou stavbu vápencového podkladu. Současnost naznačuje, že může jít o projevy hloubkové povrchové eroze tektonických predispozic ve vápencích (macošské a líšeňské souvrství) v oblasti bývalé říční delty ústí původně v těchto místech do třetihorního moře.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice: Jeskyně je ve stavu konzervace.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu: Jeskyně je ve stavu konzervace.

Hynštova ventarola: V uplynulém roce proběhl omezený počet pracovních akcí s cílem dokončení šachty nového bezpečného vchodu. V době konání výroční schůze dosahuje šachta asi 7 m.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála: V průběhu roku 2020 proběhla v jeskyni řada kontrolních akcí s cílem pozorování změn a stability vyhloubené šachty.

Jeskyně Kůlnička: V nově objevených prostorech probíhaly dokumentační práce.

Činnost skupiny SE-3

Tato pracovní skupina realizovala v r. 2019 celkem 40 exkurzí a v r. 2020 pro nepříznivé počasí a bezpečnostní opatření v rámci epidemie celkem jen 21 exkurzí. Činnost členů se zaměřovala především na průzkum a výzkum jižní části Moravského krasu. V našem společném zájmovém území máme momentálně povolenu oficiální pracovní činnost na třech lokalitách – na Řičánkově skále, Hynštově ventarole a j. Kůlničce. Další nadějná pracoviště byla s vědomím Správy CHKO MK sondována na návrh skupiny SE-3 v místech zvaných Seniorská jeskyně a Feitlova. Podrobnosti jsou důkladně rozvedeny mj. v podrobné samostatné každoroční ročence skupiny SE3.

2019

V roce 2019 se činnost členů ZO ČSS 6-12 a pracovní skupiny SE-3 zaměřovala, mimo řadu zahraničních aktivit, především na průzkum a výzkum jižní části Moravského krasu. V našem společném zájmovém území máme momentálně povolenu oficiální pracovní činnost na třech lokalitách – na Řičánkově skále, Hynštově ventarole a j. Kůlničce. V j. Kůlničce jsme objevili volné prostory nižšího dosud neznámého patra nazvaného Edvardovy sluje. Za článek uveřejněný ve sborníku Speleofóra 2019 kolektivem autorů ZO ČSS byla na konferenci konané ve Sloupu udělena cena za nejvýznamnější objev v České republice. Další nadějná pracoviště byla s vědomím Správy CHKO MK sondována na popud skupiny SE-3 v místech zvaných Seniorská jeskyně a Fajtlova, které přešly koncem roku do správního řízení o přidělení výjimky ze zákona. Archeologickým dohledem nad výkopy byl po dohodě pověřen P. Kos (ÚAPP Brno, v.v.i.), osteologickým pak M. Rohlíčková z Ústavu Anthropos MZM v Brně.

Přednášky a výstavy, konference

Někteří členové ZO ČSS se zúčastnili jarního setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2019 ve Sloupu a na Slovensku Speleotýdne SSS, který se uskutečnil v Belanských Tatrách. Člen Igor Harna realizoval výstavu jeskynních fotografií ve Skalním Mlýně.

Publikační činnost

Ve sborníku konference Speleofórum 2019 byla otištěna kolektivní publikace z výzkumu j. Edvardovy sluje:

- [1.] NOVÁČEK Petr, Petr KOS a Pavel CHALOUPSKÝ. Edwardovy sluje: Nová jeskyně v Údolí Řičky. Speleofórum 2019. Praha: Česká speleologická společnost, 2019

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Probíhala spolupráce se ZO ČSS 6-16 Tartaros při čerpacím pokusu v j. Lopač, se ZO ČSS 6-01 Býčí skála při plavení sedimentů v Otrokářské chodbě v j. Býčí skála. Dále proběhlo několik pracovních akcí ve spolupráci se ZO ČSS 6-14 Suchý Žleb při výzkumných pracích v jeskyni Kravská díra.

Účast na mezinárodní expedici do ruského Kavkazu a severní Osetie ve dnech 28. 4. - 13. 5. 2019, zaměřené na průzkum dvou krasových planin a nových perspektiv v Osetii. Výsledky budou publikovány v periodiku Speleofórum 2020. Při Speleotýdnu SSS byla navštívena j. Javorinka, Stanišovská a Hradní jeskyně. V rámci spolupráce se Speleoklubem Nicolaus probíhaly v Hradní jeskyni výzkumné práce.

Jeskyně v okolí Liptovského Jána jsme však v průběhu roku navštívili opakovaně a proběhlo několik exkurzí do systémů jeskyní Stanišovských, do jeskyně Zlomísk a vyvěračky Hlboko. Rovněž ve spolupráci se Speleoklubem Nicolaus proběhla pracovní akce v jeskyni Pivnica.

Ve spolupráci s krakovským speleoklubem KKTJ proběhla pracovní akce v jeskyni Zytunia. V oblasti Krakovské Jury byly navštíveny jeskyně Twargowskiego, Jasna a další. V Polsku proběhla také exkurze do systému jeskyní Pawlikowskiego v Západních Tatrách.

Dále proběhla týdenní účast na mezinárodní expedici Dachstein Caving Expedition 2019 s cílem dokumentačních a výzkumných prací jeskyní v dachsteinském masivu. V průběhu této expedice probíhala také fotodokumentace nových i známých prostor. V rámci Severních vápencových Alp proběhlo 6

víkendových povrchových exkurzí do oblastí Untersberg, Gesause a Hochkonig, kde byla navštívena řada menších jeskyní.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

V roce 2019 proběhla prohlídka etáží Západního a Prostředního lomu Mokrá. Zjištěno bylo celkem 8 nových situací, které si zasluhovaly pozornost a byly zaevidovány, zaměřeny a zdokumentovány. Jednalo se o etáže 350, 395 a 410, v jednom případě bylo zaznamenáno defilé částečně odtěženými usazeninami v horní části Studénčného žlebu, kde je chystáno propojení Západního a Prostředního lomu. Zde se podařilo nalézt několik zlomků krunýře želvy, které byly zdokumentovány a následně předány závodnímu lomu R. Donocíkovy, který měl zajistit předání pracovníkům Ústavu geologie a paleontologie PřF MU v Brně. Povrchově byly nad etáží 410 Západního lomu zaznamenány v redepozici fosilní speleotémy s výraznými sintrovými náteky svědčícími o tvorbě sintrové výzdoby v otevřených komínech plošiny ještě před sedimentací jezerních jílovitých sedimentů šedohnědého zbarvení. Současně byla v blízkosti nálezu zaznamenána asi 18 m široká a 1-2 m hluboká kapsa vyplněná tímto sedimentem s mohutnou polohou železných rud v nadloží. Byly odebrány vzorky rud k jejich analýze na PřF MU v Brně u odborníka na ložiskovou geologii doc. RNDr. M. Slobodníka, CSc. Většina struktur evidovaných v tomto roce v nejnižší partii Západního lomu byla tvořena zajiřovanými kapsami a dutinami, vzniklými na tektonických dispozicích převážně vertikálních směrů, tvořících místy celá zrcadla. Korozně modelované dutiny se tu vyskytly pouze ve vyšších a mělce podpovrchových úrovních. V Prostředním lomu byly dokumentovány dvě korozní kaverny v celistvějších lavicovitých až deskovitých vápencích v úrovni etáže č. 350.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík aj. Tereza – Na Technice: Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrť-j. č. 1422/B V Mechovém závrťu: Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace.

Hynštova ventarola: V uplynulém roce proběhla sene pracovních akcí s cílem vyhloubení šachty nového bezpečného vchodu. V době konání výroční schůze dosahuje šachta asi 6 m hloubky a propojení s jeskyní je již otázkou malého počtu pracovních akcí.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála: V průběhu roku 2019 proběhla v jeskyni řada kontrolních akcí s cílem pozorování změn a stability vyhloubené šachty.

Jeskyně Kůlnička: V nově objevených prostorách probíhaly dokumentační práce.

Činnost skupiny SE-3

Tato pracovní skupina realizovala v r. 2019 40 pracovních exkurzí do krasu. Skupinou zkoumanou oblast Pekárna tvoří území od Kamenného žlíbku (na východě) ku hraně náhorní plošiny mezi Kaprálovým mlýnem (Horním mlýnem) a Jelínkovým mlýnem (Prostředním mlýnem) (na západě), mezi hranou náhorní plošiny nad Hádeckým žlebem – trasa Z - (na severu) a lesní cestou od rozcestí „Troják“ k Mokerské Hájence (na jihu). Zde byl detekován, zaměřen a zmapován velmi členitý úsek tektonických poruch, potažmo puklin a dutin. Tato oblast byla v prosinci 2019 přezkoumána georadarem (Ing. Tengler – RNDr. Kalenda), který potvrdil telegnostická zjištění.

3 exkurze byly věnovány telegnosticky zaměřené *Feitlově jeskyni*, především zaměřením a zmapováním anomálie. Je realizován pokus otvirkou průzkumné šachtice s cílem ověření vstupní partie předpokládaného systému proniknutím do této anomálie. Průzkumná šachtice u *Feitlovy jeskyně* je otevírána po předchozí dohodě se zástupcem CHKO MK Antonínem Tůmou.

3 exkurze byly věnovány zaměřením a vybudování Pevných bodů od hráze Hádeckého rybníka k silnici 383. V této oblasti bude zkoumán v r. 2020 přítok vod do Hádeckého žlebu. Současně byla zaměřena ventarola nad silnicí 383 a pracovně nazvána „*Hynštovo funidlo*“.

3 exkurze byly věnovány zaměřením telegnostických anomálií mezi jeskyní *Liščí dírou* a závrťem před

Ochozskou jeskyní, včetně anomálie od Liščí díry k Paleoponoru.

1 exkurze byla věnována zjištění hloubky Seniorské jeskyně pod povrchem náhorní plošiny. Zatím není ověřeno georadarem, patrně jde o dutinu v hloubce cca 25 m.

1 exkurze byla věnována rozpracovanému úseku z roku 2018, a to trase O od PB O-0. Detekce signalizuje možnost Druhého Labyrintu, opuštěného dávnými vodami – vyšší patro.

1 exkurze byla věnována dokončení záměrů a mapování koryta dávného paleopotoka, místy dosud zřetelného v terénu. Zmapovaná část souvisí s poznatky možnosti Druhého labyrintu. Jde o dokončení poznatků z r. 2018.

1 exkurze byla věnována spoluúčasti výzkumu oblasti Pekárny a části trasy O pomocí georadaru.

2 exkurze byly věnovány plánování dalších postupů výzkumu. Tyto exkurze byly v podstatě porady, realizované jako náhradní program pro nepříznivé počasí.

2 exkurze byly věnovány vyhodnocení zprávy o výsledcích georadaru a dotvoření článku pro 39. ročenku Speleofora 2020.

Kromě těchto prací se Pracovní skupina SE - 3 věnovala činnosti publikační ve formě příspěvku do Sborníku muzea Blanenska, příspěvků do Spelea, příspěvku do 38. ročenky Speleoforum 2019 a příspěvku do Ždánického zpravodaje.

Pracovní skupina SE – 3, se kterou navázal kontakt emeritní starosta Ždánic p. Josef Medřický, zajistila Městskému úřadu ve Ždánicích požadované materiály o Martinu Křížovi. Na pozvání této instituce se jeden z členů Pracovní skupiny SE- 3 zúčastnil, společně s předsedou ZO ČSS 6–12 „Vzpomínkového večera na krasového badatele a ždánického občana Martina Kříže“ a předání insignií čestného občanství města Ždánic, které bylo Martinu Křížovi uděleno „In memoriam“.

Pracovní skupina SE- 3 v uplynulém roce 2019 spolupracovala se Skautskou organizací na Kaprálově mlýně, jejíž členové se zabývají hydrogeologickým výzkumem v jižní části Moravského krasu (Mgr. Michal Medek).

V období vhodných klimatických podmínek prováděl jeden z členů Pracovní skupiny SE- 3 termometrický výzkum na vytypovaných lokalitách.

Pracovní skupina SE- 3 ve spolupráci s firmou Českomoravský cement, a.s., závod Mokrý (Ing. Adam) provádí sledování povrchových hydrologických situací včetně využívání výsledků hydromonitoringu dvou vrtů v námi zkoumaném území.

2018

V roce 2018 se činnost členů ZO ČSS 6-12 a pracovní skupiny SE-3 zaměřovala na problematiku speleologického průzkumu a výzkumu jižní části Moravského krasu. Členové ZO ČSS 6-12 se zabývali zabezpečením šachty na Řičánkově skále a ražbou bezpečného vstupu do jeskyně Hynštova ventarola. Dále pak vyřizováním nových povolení ke speleologické činnosti na lokalitách svého zájmu (j. Řičánková skála, Hynštova ventarola a Kůlnička). Proběhla další etapa evidence krasových útvarů v těžebním prostoru lomu Mokrý, která se zaměřila na oblast Studénčného žlebu a etáže Západního lomu, kde bylo zaměřeno celkem 10 nových situací.

Přednášky a výstavy, konference

Někteří členové ZO ČSS se zúčastnili jarního setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2018 ve Sloupu a jeskyňářského týdne ve slovenském Strážově. Dále se jeden člen účastnil konference v ruském Permu, kde prezentoval na téma „Mokerská plošina v Moravském krasu“.

Publikační činnost

Z konference v Permu by měl vzejít sborník, kde by měla být publikována přednáška I. Harny: „Mokerská plošina v Moravském krasu“.

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Spolupráce se ZO ČSS 6-01 Býčí skála v rámci pomoci při DOD. Proběhla také spolupráce s Babickou speleologickou skupinou (ZO ČSS 6-28) při rozšiřování partie Sračkomet ve Větrné propasti a koncové úžiny v Jeskyni č. 9. V jeskyni Větrná propast dále pobíhala fotodokumentační činnost. Byla realizována spolupráce se ZO ČSS 6-16 Tartaros při vyklizení lokality Lopač. Dále byla realizována výpomoc při hydrotěžbě na lokalitě 601.

Díky členství Petra Nováčka ve slovenské OSS speleoklub Nicolaus proběhlo v roce 2018 několik společných akcí v krasu Nízkých Tater: jeskyně Malá, Nová a Velká Stanišovská. Člen Igor Harna navázal spolupráci v Čachtickém krasu a na lokalitě Hladový pramen byl přítomen při pracích v koncových partiích. V ruském Permském kraji probýhala dokumentace Kungurské ledové jeskyně a dále byla realizována exkurze do Ordinské jeskyně. V průběhu roku dále proběhly 3 exkurze do jeskyně Mylna v polských Západních Tatrách. V lednu proběhla exkurze do čínské jeskyně Shihua.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

V roce 2018 bylo v Západním lomu Mokrá zaměřeno a zdokumentováno 10 krasových útvarů, které si zasluhují pozornost speleologie. Předně se jednalo o jeden závrtovitý útvar v oblasti fosilního kaňonu nafáraného etáží č. 395 v nejsevernější výspě Studénčného žlebu, drobné korozní dutiny a nově odkrytou část kaňonu Východní větve Mokrské jeskyně, která prochází skrze etáže č. 395 a 410. V etážích č. 380 a 350 byly zaznamenány vesměs jen drobné korozní dutiny nevelkého speleologického významu, vyplněné jílovitými hlínami. V západní části etáže č. 350 byla ve stěně zaznamenána tektonická porucha částečně vyplněná fosilní půdou. Porucha mohla mít vliv na asi 1 m hluboký terénní pokles na dně etáže, který by mohl indikovat přítomnost druhotně zařícených rozměrnějších dutin krasového nebo tektonického původu. Výstupem z výzkumu bude další ZZ.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice: Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu: Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace.

Hynštova ventarola: Během roku na Správě CHKO MK v Blansku vyřízeno nové povolení k výzkumu a průzkumu lokality s možností zbudování nového bezpečnějšího vchodu. Na lokalitě Hynštova ventarola byly zahájeny práce nezbytné pro zajištění labilní vstupní partie. Ve spolupráci s P. Kalendou bylo provedeno zaměření komínku vzdáleného 5 m od původního vstupu do jeskyně. Do komínku je v současné době hloubena sonda za účelem zajištění bezpečného přístupu. Současná sonda dosahuje hloubky 4 m od povrchu, přičemž celková předpokládaná denivelace výkopu činí 7 m. Po skončení zimního období bude nezbytné provést sanaci výdřevy.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála: Během roku na Správě CHKO MK v Blansku vyřízeno nové povolení k výzkumu a průzkumu lokality. Byla dokončena rekonstrukce průzkumné šachtice, která byla zajištěna „výželezou“ a pevným žebříkem. V letních horkých a suchých měsících byly aktivity na pracovišti omezovány rozhodnutím Správy CHKO MK v Blansku, z důvodu možného narušení atmosférických změn v j. Ochozské. Bylo by asi významným krokem provést výzkum vzdušné cirkulace v prostorách Ochozské j. ve vztahu k nově budované sondě Řičánkovy skály.

Jeskyně Kůlnička: Během roku na Správě CHKO MK v Blansku vyřízeno nové povolení k výzkumu a průzkumu lokality s hlavním cílem bezpečně uzavřít jeskyni a uvést ji po nezbytném průzkumu a zmapování do stavu konzervace. Proběhla příprava společného článku, který bude příspěvkem sborníku konference

Činnost skupiny SE-3

V roce 2018 se podařilo členům SE-3 prosadit své dosavadní ročenky k veřejné publikaci na web ČSS (<http://www.speleo.cz/ročenky-se-3>; http://www.speleo.cz/data/files/SE-3/SE3-2018_2-6.pdf).

Vzhledem k návaznosti na prováděný základní výzkum v jižní části Moravského krasu v minulých letech byla věnována pozornost prostoru horního dílu Kamenného žlíbku až po linii zakončení Vilémova údolíčka (Řičáňkova skála u Propadání II Hostěnického potoka). Výsledky základního výzkumu a mapování morfologie terénu nás vedly k úvaze o výskytu neznámého jeskynního systému, který se vyskytuje mezi Kamenným žlíbkem a Ochozskou jeskyní, jako vývojový stupeň odvodňování Kamenného žlíbku po ukončení funkce Studénčného žlebu směrem k jihu, do oblasti Mokré.

Konfigurace údolní nivy horního (otevřeného) dílu Kamenného žlíbku napovídá nejméně dvěma fázím oživení Hostěnickým potokem. Sedimentární akumulace nebyla dosud prozkoumána, z fragmentů odkrytých je patrné, že nejde (aspoň v horní úrovni) o typické fluviální sedimenty, ale přeplavy sprašových hlín a jemných písků s složkami jílu. Jedním ze zahlobnutí je patrný fragment mladého koryta při pravém úbočí, vedoucí od Trojáku až po stupeň pod Horním vchodem do Ochozské jeskyně. Tento stupeň tvoří jakousi uzávěru, před níž je zachována deprese. V jejím úbočí je možno vysledovat výskyt fluviálních valounových materiálů patrně provenience rozpadlých kulmských slepenců. Tento materiál nebyl nikdy podrobněji studován, pouze se o štěrcích zmiňuje J. Jarka v r. 1948. M. Kříž si této lokality všimá v souvislosti s Ochozskou jeskyní. Při průzkumu Labyrintu nebyly obdobné sedimenty nikde nalezeny.

Kamenný ponor (náš pracovní název) je jedním z míst, které s velkou pravděpodobností plnily funkci odvodňovacích cest k neznámému systému. V blízkosti Kamenného ponoru se vyskytuje závrtová deprese, která neodpovídá opuštěnému lomku, ale spíš zavalenému komínu (bylo by třeba provést orientační sondáž).

K. Pokorný orientačně určil hloubky výskytů krasových jevů pod anomáliemi. Vzniknul tak zajímavý obraz neznámého systému, jehož nejhlubší hloubkový dosah se opakuje v úrovni 350 m. n. m. Nová Ochozská jeskyně se vyskytuje v horizontu cca 300 m. n. m. Pokud budeme výsledky telegnostické hloubkové sondáže brát vážně, dostáváme se k existenci neznámé úrovně jeskyně. Výše popsáný objev je nutno podrobit dalšímu zkoumání georadarovou sondáží, případně vhodně volenými technickými pracemi.

Z hlediska paleohydrologického vývoje se jeví případný výskyt námi zkoumaného systému možný a logický. Nadmořská úroveň kolem 350 m se objevuje v celém území a má svůj základ v mladotřetíhorní hydrogeologické epizodě. V této úrovni se vykytuje celá řada známých jeskyní. (Kůlnička, Pekárna, Křížova, Adlerova, Seniorská a další, včetně významných erozních plošin a zářezů).

V průběhu roku jsme se věnovali sledování hydrologických změn v území. Tato problematika byla samostatně zpracována v příspěvku, který bude publikován ve sborníku Speleoforum 2019.

Nadále probíhá odborná spolupráce s Mendelovou univerzitou v Brně, s Masarykovou v Brně, Českomoravským cementem a.s., Lesy ČR.

2017

V roce 2017 se činnost členů ZO ČSS 6-12 a pracovní skupiny SE-3 zaměřovala na problematiku speleologického průzkumu a výzkumu jižní části Moravského krasu. Členové ZO ČSS 6-12 se zabývali zabezpečením šachty na Řičáňkově skále a přípravami k vyřízení nových povolení ke speleologické činnosti na lokalitách svého zájmu. Proběhla další etapa evidence krasových útvarů v těžebním prostoru lomu Mokrá, která se zaměřila na oblast Studénčného žlebu a svrchní etáže Západního lomu. Pro lom Mokrá byly vyhotoveny další tři ZZ. Dvě dílčí jsou z let 2016 a 2017 a jedna shrnující náhradou za roky 2014–2015. V souvislosti se základnou ZO ČSS u Březiny byly ve spolupráci s OÚ v Březině zčásti odstraněny sloupy bývalé přípojky elektrického vedení, která byla před časem zrušena.

Přednášky a výstavy, konference

Někteří členové ZO ČSS se zúčastnili jarního setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2017 ve Sloupu. Speleomítingu předcházela valná hromada a volba nového výboru ČSS.

Publikační činnost

- [1.] Cendelín, R. – Slezák, L. – Mokřý, T. 2017: Jeskyně za skalisky Evropa a Indie ve Sloupu ve světle tří generací, Speleofórum 36, 24-29.
- [2.] Kalenda, P. – Tengler, R. – Cendelín, R. – Slezák, L. – Pokorný, J. 2017: Georadarová a telegnostická měření nad Pekárnou 2016, Speleofórum 36, 30-34.
- [3.] Kos, P. 2017: Neue Erdställe in Mähren, Der Erdstall 43, 6-15.
- [4.] Musil, R. 2017: Aktivity v Moravském krasu po druhé světové válce, Speleo 72, 38-48.
- [5.] Slezák, L. 2017: Ještě nepřišel jejich čas, Speleo 72, 8-9.
- [6.] Slezák, L. 2017: Ještě jednou k Amatérské jeskyni, Speleo 72, 51-52.

Spolupráce s jinými organizacemi ČSS

Díky členství P. Nováčka ve slovenské OSS Speleoklub Nicolaus proběhlo v roce 2017 několik společných akcí v krasu Nízkých Tater: jeskyně Malá, Nová a Velká Stanišovská.

Domácí exkurze

Exkurze na Moravě byly směřovány hlavně do Moravského krasu, kde jsme stejně jako v minulých letech navštívili řadu přístupných i nepřístupných jeskyní.

Zahraniční exkurze a akce

V roce 2017 proběhla exkurze do jeskyní: Nová Stanišovská v Nízkých Tatrách. Další pak směřovaly do jeskyní Mylna, Mrožna, Raptawicka, Obłazkowa a Smoczna jama v Západních Tatrách. Při exkurzích v Polsku byl navštíven jurský kras v Ojcowskem parku narodowem s jeskyněmi Łokietka, Ciemna, Krowia a Dzurawiec.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

Roku 2017 byla provedena evidence nových krasových útvarů v Západním lomu. Chybějící léta 2014–2017 jsou náplní zpráv – ZZ 19 (shrnující) a ZZ 20 a 21 (dílčí), jež budou předány vedení lomu Mokrý v roce 2018. Registrační práce, vesměs revizní, se zaměřily na prohlídku všech etáží Západního lomu a prostor nadložních skrývek v horní části Studénčného žlebu. Kreslena byla dvě defilé podélných a příčných řezů žlebem s pozůstatky třetihorních ústříčných slapů a marinních sedimentů.

V úrovni druhé svrchní etáže č. 395 byly dokumentovány a pomocí GPS zaměřeny nepočetné krasové kaverny zaplněné větší mírou jílovitými sedimenty. Po částečném postupu těžby provedena opětovná dokumentace obou větví chodeb *Mokerské jeskyně*, vyplněných barevnými jíly a říčními sedimenty.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice: Jeskyně Malý lesík je ve stavu konzervace. Jeskyně Na Technice jsou v režimu konzervace.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu: Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace. Vzhledem ke změně majitele lesního hospodářství je pro další speleologické aktivity a vjezd k pracovišti nutné kontaktovat Kapitolu sv. Petra a Pavla v Brně.

Hynštova ventarola: Jeskyně je v současnosti ve vchodové partii zatarasena menším závalem a udržována ve stavu konzervace, dá se však stále uvnitř rekognoskovat. Zvažována je možnost stabilizace vchodu uzamykatelnou uzávěrou.

Jeskyně Netopýrka: Stále trvá vyhotovit závěrečnou zprávu o výzkumu a odevzdat ji na správu CHKO MK.

Jeskyň č. 1422/D – Řičáňkova skala: Pokračovalo se v rekonstrukci průzkumné šachtice, která byla ve své spodní části opět „vyželezena“. Díky uplynulé lhůtě povolení k průzkumu jsme byli Správou CHKO MK v Blansku neprodleně vyzváni v roce 2014 k obnovení povolení speleologických prací na další období, což se od této doby ještě nestalo.

Jeskyň Kůlnička: Je nezbytně nutné navázat kontakt se Správou CHKO MK v Blansku a legalizovat veškerou činnost na lokalitě. Zatím tu provedena jen orientační dokumentace volných úseků chodeb a připravována konzervace vchodu. Patrně bude nutné vznést požadavek k povolení veškeré zdejší činnosti a řešit problémy s občasnými nekontrolovanými průniky cizích osob do podzemí.

Činnost skupiny SE-3

Pracovní skupina se zabývala v uplynulém roce sledováním hydrologických poměrů v údolí Řičky, kde se průtoky vlivem dlouhodobého sucha snížily na minimum. Přestal fungovat Výtok 1 a z Výtoku 2 proudilo pouhých asi jen 19 l/s vody. Voda přestala proudit i Netopyří jeskyni a zmizela ve studni u Ochozské jeskyně.

Ve spolupráci s P. Kalendou a R. Tenglerem proběhlo dokončení geofyzikálního měření nad j. Pekárnou a byl dále rozvíjen telegnostický výzkum na vytypovaných lokalitách v oblasti vyznačených jako sektory „A–C“ v jižní části Moravského krasu. O výsledcích dosavadní práce členů skupiny SE-3 informuje celkový souhrn poznatků, získaných za období let 2008–2018, který bude vypracován členy skupiny pod názvem „Deset let činnosti Pracovního kolektivu SE-3“. Jedná se o komplexní zprávu o telegnostickém, geomorfologickém a speleologickém výzkumu jižní části Moravského krasu. V současnosti je dokončena první část. Výsledky georadarové a telegnostické prospekce úseku nad Pekárnou byly za kolektiv předneseny P. Kalendou na Speleofóru v roce 2017 a stvrzeny společnou publikací ve sborníku Speleofórum.

Přípojka elektrického vedení

Ve spolupráci s OÚ Březina došlo na náklady obce k odstranění dřevo-betonových sloupů naší bývalé přípojky el. vedení od zrušených elektrohodin k rozcestí pod ČOV. Stávající stav zbývajících sloupů elektrického vedení je momentálně v dezolátním stavu. Členové ZO ČSS odstraňují momentálně kabel vedení. Současně probíhá jednání s firmou HOLÍK stav, s.r.o., které byla zaslána objednávka na odstranění 5 ks dřevěných sloupů s betonovými patkami.

Záruka za dovršení nápravy

V roce 2017 proběhlo 3. srpna v 8:30 hodin ve Věznici Kuřim jednání okresního soudu Brno-venkov, týkající se změny dosloužení zůstatku trestu v podmíněné formě na svobodě jednoho našeho člena. Kromě dalších členů naší ZO ČSS se ho zúčastnili také kolegové ze ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina. Obě ZO ČSS doložily soudu seznam s podpisy zaručujících se členů se stanovami ČSS. Přes všechnu snahu se nepodařilo dotčeného člena na základě naší záruky předčasně osvobodit z věznice. Další jednání by mělo proběhnout v roce 2018, kdy dovrší polovinu svého trestu.

2020

Kulturní a společenské akce

- účast na Speleofóru; získali jsme cenu za nejlepší výroční zprávu 2019
- promítání videa a fotografií z expedic pořádaných ZO ČSS
- někteří členové se účastnili několika pracovních akcí u jiných skupin v Moravském krasu a Javoříčském krasu

Průzkumná, výzkumná a pracovní činnost

Jeskyně Na Tuoldu (K 332027 10 J00001): Sčítání netopýrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Jezerní dóm třetím rokem bez vody. V měsících říjnu a listopadu jsme uskutečnili 2 akce v prostorách U Kobry. Proběhlo zmapování prostor, které byly objeveny v roce 2008, ale pro špatnou dostupnost a špatně průlezné prostory se nezmapovalo. Pomocí techniky nástřelných patronek, sbíječky a kladiva jsme rozšířili 5 m dlouhou vstupní chodbu a pořídili mapovou dokumentaci. Bylo zmapováno 70,75m nových prostor jeskyně Na Tuoldu. Proběhlo několik exkurzí pro zájemce.

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004): Několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopýrů. Pokus o prolongaci do neznámých prostor na Učitelčiným dómem (při objevování v roce 2003 jsme viděli za neprůleznou chodbou větší pokračující prostory), bez úspěchu, nějak jsme se zvětšili, nebo se jeskyně zmenšuje.

V Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004): Neproběhla žádná akce

Jeskyně Pod vrcholem (K 332027 10 J00002): Proběhlo 9 pracovních akcí na vyklízení napadané sutě. Z jeskyně bylo vyvezeno 175 koleček sutě a kamení.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008): Koncem roku jsme začali práce na zabezpečení vchodu do jeskyně.

Jeskyně pod Kozím hrádkem: V létě kontrola uzávěru jeskyně.

Jeskyně Pavlovských vrchů: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Šibeniční vrch: Žádné průzkumné akce.

Historické podzemí Hostěradic: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

2. 1. 2020 jsme prošli vrch Tuold s termokamerou. Nejzajímavější se ukázala stěna ve druhé lomové etáži u jeskyně Vrtulník. Část stěny vykazovala o 15 stupňů vyšší teplotu než okolí masiv.

Expediční činnost

- Kvůli koronavirové krizi se neuskutečnila žádná akce.
- Účast na expedicích pořádaných jinými skupinami ČSS kvůli koronavirové krizi byla také nulová.

Pracovní akce u jiných skupin

- Moravský kras – Amatérská jeskyně, Milošova alias Šolimova mísa
- Javoříčský kras – 5 akcí v Komáří jeskyni

Práce na opravách a údržbě základny ZO na ulici Venušina

- v roce 2020 – úklid dvora základny, běžná údržba

Udržování webových stránek skupiny

- www-stránky nefungují – byly napadeny hackerem

– facebooková stránka

Archivace knihovny a materiálů ZO

Archivace fotografií, videí (J. Kolařík), literatury a tiskovin (J. Pazderková) probíhá průběžně. Z literatury v roce 2020 přibyl sborník Speleofóra 2020.

2019

Jeskyně Na Turoldu (K 332027 10 J00001): Sčítání netopýrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 573x, netopýr brvitý – 26x, netopýr vodní – 2x. Jezerní dóm třetím rokem bez vody. Několik exkurzí pro zájemce.

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004): Několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopýrů.

V Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004): V měsíci srpnu kontrola stavu uzávěry a jeskyně. Uzávěra jeskyně v pořádku, výdřeva pod skružemi vyhnílá, je potřeba výměna.

V jeskyni Pod vrcholem (K 332027 10 J00002): Koncem roku kontrola stavu jeskyně.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008): Koncem roku kontrola stavu jeskyně.

Jeskyně pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo): V létě kontrola uzávěry jeskyně.

Jeskyně Pavlovských vrchů: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Šibeniční vrch: Na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2019 žádné průzkumné akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

Expediční činnost

26.1. – 2.2. 2019 – expedice Bulharsko. Termín vybrán záměrně kvůli potápěčům, předpoklad nižší hladiny vody a stabilního počasí. Cíle: Potápění vývěřů v Gabare a Žabí křik, průzkum kaňonů Gabare – Tlachene a Tlachene – Bukovec, průzkum a zmapování námi objevené jeskyně Rajina dupka, slanit propast v jeskyni Stará propust a zjistit souvislost mezi tokem v této jeskyni a vývěrem v Gabare, průzkum propasti vedle jeskyně Stará propust.

Výsledek: Vývěř Žabí křik proplaván, vývěř v Gabare před tunelem uzavřen dvěma kameny – nelze proplavat, kaňon Gabare – Tlachene – pár malých jeskyní a pár malých vývěřů, kaňon Tlachene – Bukovec – nalezeny 2 vývěry, jeden s možností potápění, 2 mrazové jeskyně – jedna s mohutným portálem, druhá pod Rajinou dupkou i s vývěrem, dva navazující kaňony – ještě neprozkoumané. Rajina dupka zmapovaná – vykopaná v sedimentech 2 m hluboká sonda, pravidelné vrstvy s keramickými střepy, ztvrdlé vrstvy popela s kostmi, kosti v sintrech, opracované pazourky. Propast vedle Staré propusti zdolána (42 m), dole jezero, ve stěně velký portál a vstup do jeskyně. Ve vstupu motocykl zabořený v bahně – podle toho Bulhaři určili jako Novou propust, která by měla být přes vodu propojena se Starou propustí.

19.7. – 28.7.2019 – expedice Bulharsko. Cílem expedice byla především jeskyně Rajina dupka, vývěř v kaňonu pod Rajinou dupkou, kaňon Reselets – Kameno Pole a podle času průzkum jezera v propasti Nová propust. Na expedici se podíleli členové:

Do kaňonu Reselets – Kameno Pole jsme nebyli puštěni ochrankou, boční kaňon nepřinesl žádné objevy. V Rajine dupce jsme na konci dómu vykopali 5 m hlubokou sondu, nové nálezy keramiky, kostí a pazourku. Portál jeskyně se v 5 m hloubce pokračuje horizontálním směrem. Prostřílen portál vývěru pod Rajinou dupkou, pokračování v meandrující úzké puklině s citelným průvanem, zatím neprůlezná. Poslední večer v Bulharsku byly zaměřeny GPS souřadnice 3 závrťů nad Rajinou dupkou. Pod třetím závrtem jsme objevili další tři nové jeskyně s průvanem.

Účast na expedicích pořádaných jinými skupinami ČSS

Černá Hora, Kosovo, Čína

Pracovní akce členů u jiných skupin

Moravský kras – 3x Šachta za Evropou a Indií, 3x Nový Sloupský koridor

Javoříčský kras – 6 akcí v Komáří jeskyni

Práce na opravách a údržbě základny ZO ČSS na ulici Venušina v roce 2019 – úklid dvora základny.

Udržování webových stránek skupiny: Stránky jsou pravidelně aktualizovány – www.speleomiku-lov.cz a facebooková stránka.

Archivace knihovny a materiálů ZO (tiskoviny, fotografie, literatura, videa)

Archivace fotografií, videí, literatury a tiskovin probíhá průběžně. Literatury v roce 2019 přibyly do archivu 2 čísla Speleo a sborník Speleofóra 2019.

Kulturně společenské a sportovní akce

- účast na speleofóru 2019
- účast na Rumbálu
- organizace oslav Dne země Na Tuoldu
- v roce 2019 proběhlo několik promítání videa a fotografií z expedic pořádaných ZO ČSS 6-13 JMK.

2018

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyně Na Tuoldu (K 332027 10 J00001): Sčítání netopýrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 410x, netopýr brvitý – 41x, netopýr vodní – 1x, netopýr řasnatý – 7x, netopýr velkouchý 1x, netopýr dlouhouchý 1x.

Několik exkurzí pro zájemce, Jezerní dóm bez vody, není voda ani v sondě v Třetí zlaté síni za sifonem. V zimě odebrány ze sondy v Třetí Zlaté síni vzorky sedimentu k determinaci mikrofosílií.

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004): Několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopýrů.

V Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004): Žádná průzkumná a výzkumná akce.

V jeskyni Pod vrcholem (K 332027 10 J00002): V létě a koncem roku kontrola stavu jeskyně. V létě bylo zjištěno, že nám z jeskyně zmizela kolečka, která jsme našli nedaleko v křoví.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008): V jarních měsících jsme uskutečnili akci na vyklízení deponií v Damoklově jeskyni. V průběhu prací byly nalezeny kosti, kdy dvě největší determinoval profesor Rudolf Musil jako kost nosorožce a bizona. Z kostí byly dále odebrány vzorky sedimentů, které byly odvezeny k pylové analýze RNDr. Nele Dolákové na fakultu geologie MÚ v Brně. Pylová analýza by měla určit, jestli se nalezená fauna pohybovala na Tuoldu v dobách glaciálu, anebo interglaciálu. V zimě bylo z Damoklovi jeskyně odebráno cca 40 kg sedimentů, ve kterých se budeme snažit najít zuby a čelisti hrabošů, podle kterých se dá určit přesné stáří nalezených kostí.

Jeskyně pod Kozím hrádkem: V srpnu prohlídka a kontrola stavu. Zjištěny zničené mříže, vypáčený zámek a velké množství naházených odpadků. Mříže jsme na místě opravili, zámek vyměnili a odpadky vynesli.

Jeskyně Pavlovských vrchů: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Kozí hrádek, Šibeniční vrch: Na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2018 žádné průzkumné akce. Jeskyně pod Kozím hrádkem 1 akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic: Žádná průzkumná a výzkumná akce.

Expediční činnost

29.6. – 8.7. 2018 – expedice Bulharsko. Cíle: speleopotápěčský průzkum vývěr v Gabare a vývěr Žabokrek, průzkum jeskyní a zjištění možností potápění: Mladenova jeskyně, jeskyně Ponora, jeskyně Bájův komín, Drašanská jeskyně, jeskyně s propastí Stará Prodynka, průzkum krasu v okolí Tlachene a Bukovce, oblast Liliache (Boží Most) průzkum kaňonů a vyhledávání vývěrů vhodných pro speleopotápění, Karlukovský kras.

Výsledek: Nalezena mezi Tlachene a Bukovcem nová, ještě Bulhary nevidovaná jeskyně, kterou jsme nazvali Rajina dupka, zjištěno v jeskyních Mladenova, Bájův komín, Drašanská nemožnost speleopotápěčského průzkumu v ponorech, v jeskyni Stará Prodynka hluboká propast, proto jsme se nedostali na aktivní tok, ač jsme ho slyšeli. V průběhu expedice došlo k několika bouřkám s přívalovým deštěm, což neumožnilo potápnout vybrané vývěry.

26.1. – 3.2.2019 – expedice Bulharsko. Termín vybrán záměrně kvůli potápěčům, předpoklad nižší hladiny vody a stabilního počasí. Cíle: Potápění vývěrů v Gabare a Žabokrek, průzkum kaňonů Gabare – Tlachene a Tlachene – Bukovec, průzkum a zmapování námi objevené jeskyně Rajina dupka, slanit propast v jeskyni Stará Prodynka a zjistit souvislost mezi tokem v této jeskyni a vývěrem v Gabare, průzkum propasti vedle jeskyně Stará Prodynka.

Výsledek: Vývěr Žabokrek proplávan, vývěr v Gabare před tunelem uzavřen dvěma kameny – nelze proplavat, kaňon Gabare – Tlachene – pár malých jeskyní a pár malých vývěrů, kaňon Tlachene – Bukovec – nalezeny 2 vývěry, jeden s možností potápění, 2 mrazové jeskyně – jedna s mohutným portálem, druhá pod Rajinou dupkou i s vývěrem, dva navazující kaňony – ještě neprozkoumané. Rajina dupka zmapovaná – vykopaná v sedimentech 2 m hluboká sonda, pravidelné vrstvy s keramickými střepy, ztvrdlé vrstvy popela s kostmi, kosti v sintrech, opracované pazourky. Propast vedle Staré Prodynky zdolána (42 m), dole jezero, ve stěně velký portál a vstup do jeskyně. Ve vstupu motocykl zabořený v bahně – podle toho Bulhaři určili jako Novou Prodynku, která by měla být přes vodu propojena se Starou Prodynkou.

26.4.-10.5. 2018 - Čína 2018, expedice Shaanxi – za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov jeden člen.

4.7.-9.7. 2018 – Kosovo – Boge – za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov jeden člen.

26.7. – 29.7. 2018 - Slovensko – Čechtice – za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov jeden člen.

17.8.-26.8.2018 – Černá Hora – Expedice Medúza – za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov jeden člen.

16.11. – 18.11.2018 – Polsko – Speleokonfrotace – obdoba českého Speleofóra – za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov jeden člen.

Pracovní akce členů ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov u jiných skupin

Moravský kras – 5 akcí na šachtě za Evropou a Indií, 5 akcí na přemapování systému Amatérské jeskyně

Javoříčský kras – 5 akcí v jeskyni Za Hájojnou a v Komáří jeskyni

Práce na opravách a údržbě základny ZO ČSS na ulici Venušina

V roce 2018 se uskutečnilo několik akcí na údržbě základny ZO ČSS, v únoru instalace okapových svodů a napojení do kanalizace.

Udržování webových stránek skupiny: Stránky jsou pravidelně aktualizovány – www.speleomikulyov.cz a facebooková stránka.

Archivace knihovny a materiálů ZO ČSS (tiskoviny, fotografie, literatura, videa)

Archivace fotografií, videí, literatury a tiskovin probíhá průběžně. Literatury v roce 2018 přibyly do archivu 2 čísla Speleo a sborník Speleofóra 2018.

Kulturně společenské a sportovní akce

- účast na Speleofóru 2018 – prezentace expedice Bulharsko a Srbsko 2018
- účast na Rumbálu
- organizace oslav Dne země Na Turoldu
- v roce 2018 proběhlo několik promítání videa a fotografií z expedic pořádaných ZO ČSS 6-13 JMK

Evidence, měření, fotodokumentace a propagace

- průběžně se pořizuje nová fotodokumentace
- mapování v jeskyni Na Turoldu – ještě není dokončeno

2017

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyně Na Turoldu (K 332027 10 J00001): několik pracovních akcí v horních patrech jeskyně.

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004): několik akcí pro nové členy skupiny, sčítání netopýrů.

V Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004): žádná průzkumná a výzkumná akce.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008): v průběhu roku proběhlo několik pracovních akcí, úprava terénu před vstupem do jeskyně, vyklízení napadaného materiálu v jeskyni a vyklízení několika kubíků materiálu po badacích akcích, pokus o zajištění vstupu do jeskyně.

V jeskyni *Pod vrcholem (K 332027 10 J00002):* koncem roku kontrola stavu.

Jeskyně pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo): v zimě kontrola stavu.

Jeskyně Pavlovských vrchů: objeveny tři menší jeskyně, které dostaly názvy *Zajíc, Liška, Lopatička*.

Svatý kopeček, Kozí hrádek, Šibeniční vrch: na Svatém kopečku kontrola stavu jeskyně *Chodba naděje*.

Historické podzemí Hostěradic: žádná průzkumná a výzkumná akce.

Expediční činnost

Proběhly expedice do Bulharska 2x, Srbska, Rumunska, Černá Hora, Slovensko, Island, Kosovo 2x.

Práce na opravách základny

Pár akcí zaměřených na údržba základny a několik akcí na dvorku základny.

Udržování webových stránek skupiny

Nové stránky nejsou pravidelně aktualizovány – www.speleomikulyov.cz. Nově zřízena facebooková stránka.

Archivace knihovny a materiálů

Archivace fotografií probíhá průběžně, začátkem roku zakoupena nová skříň na archivaci materiálů.

Kulturně společenské a sportovní akce

- účast na Speleofóru
- organizace oslav Dne země Na Tuoldu
- proběhlo několik oslav a grilovaček na základně

Evidence, měření, fotodokumentace a propagace

- průběžně se pořizuje nová fotodokumentace
- domapování dvou jeskyní na Pálavě – mapy ještě nejsou k dispozici
- mapování v jeskyni Na Tuoldu – ještě není dokončeno

ZO ČSS 6-14 Suchý žleb

2020

Lažánecký žleb: Na lokalitě Svážná studna (nyní délka již přes 1 km) se podařilo ve větví Piková chodba objevit cca asi 200 metrů polygonu. Další výzkumy se předpokládají.

Harbešská plošina: Znovuotevřen závrt T4 u Kříže do horizontu 15 metrů. Závrt byl zaskružován, bude osazen pevným žebřem a uzamčen a znovu zmapován.

Lažánecký závrt č. 1: Dosaženo hloubky 55 metrů, zatím bez žádných úspěchů.

Suchý žleb – Jeskyně Kravská díra: Pokračuje výzkum v nejnižších partiích, cca 40 metrů pod úrovní vchodu. Předpoklad dosažení Vilémovických vod.

Úspěchy roku 2020: základna zůstala na stejném místě, obnovení výjimek pro další roky, znovuotevření závrtu T4 u Kříže, objevy na lokalitě Svážná studna.

Přednášková činnost vzhledem ke špatné situaci neproběhla.

Spolupráce s jinými organizacemi: ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina, ZO ČSS 6-16 Tartaros

Návštěva jiných lokalit: Skleněné dómy, jeskyně P1 na Holštejně

2019

Publikační činnost probíhala v rámci jednotlivých členů naší ZO ČSS. Spolupracujeme se ZO ČSS 6-16 Tartaros a ZO ČSS 6-04 Rudice.

Lažánecký závrt č.1: V tomto významném závrtu bylo postoupeno do hloubky 55 metrů. Byla vybudována dráha pro lepší transport. Na nejnižších místech je postupováno vzeštné chodbě. Velkým vodítkem je pro nás průvan. Jeskyně je osazena pevnými žebři. Fotografie z akcí, které probíhají každých 14 dní - www.ota-simicek.net

Kravská díra: V nejnižších partiích této žlebové jeskyně se dosáhlo hloubky přes 20 metrů. Vodítkem je slabý průvan. Předpokladem je dostižení Vilémovických vod. Jeskyně je osazena pevnými žebři.

Ostatní jeskyně: Byly navštíveny exkurzním způsobem a byl zkontrolován stav uzávěr a stav výdřev a žebříků.

Černá Hora – pohoří Orjen, Maganik

2018

Hlavní pracoviště v roce 2018 byl *Lažánecký závrt č. 1* a *jeskyně Kravská*. Na systému *Lažánecký závrt č. 1* bylo pokračováno v pracích započatých v minulých letech. Byla vytvořena detailní fotodokumentace. Průběžně byly doplňovány naše internetové stránky o nové příspěvky a poznatky. Předpokládáme nové prostory v roce 2019 na systému *Lažáneckého závrtu č. 1*. Na systému *Kravská díra* bylo v roce 2018 pracováno na nejnižších místech tohoto systému.

Spolupráce s jinými organizacemi

ZO ČSS 6-04 Rudice, ZO ČSS 6-12 Speleologický klub, ZO ČSS 6-16 Tartaros

Zpráva o výzkumné činnosti

Lažánecký závrt č. 1: Velmi nadějný závrt ležící na Habešské planině, vedle Lažáneckého závrtu č. 3. V současné době je šachta hluboká 45 metrů. Na závrt je výjimka CHKO. V roce 2018 byla započata montáž dráhy pro snadnější těžení.

Kravská jeskyně: V Suchém žlebu. Je zde předpoklad dosažení horizontů pod Harbechy a dostižení Ostrovsko –vilémovických vod. Velmi dobrým vodítkem je zde silný průvan.

Na jeskyni je výjimka CHKO.

Závrt Svážná studna: Postupná oprava vydřevených částí této jeskyně.

Nejezchlebův lomek: Velmi dobrá poloha na dosažení Ostrovsko – vilémovických vod.

Harbešská jeskyně – Společňák: Pořízena další fotodokumentace Haly a Mrtvého propadání. Lezeny a mapovány komíny, pořizována dokumentace v těchto lokalitách:

Králova jeskyně

Suchožlebská zazděná: Byla pořízena další fotodokumentace.

Kalovy propasti

Občiny

T4 u kříže

Lažánecká jeskyně: Jeskyně byla po dohodě s ZO ČSS 6-16 Tartaros touto skupinou vyčištěna.

Lažánecké závrtu č. 1 a závrt č. 3: U Konrádova dvora. Leží na předpokládaných prostorách Kravská, Společňák, z. č. 18, z. č. 10, z. č. 1 a z. č. 3, Svážná studna, Rudické propadání.

Zpráva o exkurzní činnosti

Letní akce – Černá Hora 2018

2017

Hlavní pracoviště naší základní organizace byl Lažánecký závrt č. 1 na Harbešské planině. Na Lažáneckém závrtu bylo pracováno vždy po 14 dnech. Výsledky v roce 2017 a záznam pracovních akcí na www.otasimicek.net.

Bylo pokračováno v hloubení kopané šachty na našem hlavním pracovišti Lažáneckém závrtu č. 1. Během roku byla šachta prohloubena o 8,5 metru. V hloubce 40 metrů průzkumná šachtice narazila na přítok v délce 10 metrů. Byla pořízena mapová a fotografická dokumentace. Kopaná šachtice je v celém rozsahu dřevena a osazována pevnými žebří. V současné době má závrt hloubku 45 metrů a pokračuje se na nejnižších místě. Průvodcem je zde silný průvan. Předpokládáme průstup do nových prostor, které se předpokládají pod planinou Harbechy.

Na ostatních lokalitách byly uskutečněny návštěvy z důvodů kontroly uzávěr a průstupnosti těchto lokalit.

2020

Průzkumná a výzkumná činnosti

Závrt č.151, Černý: Probíhají pokusy o vytvoření hodnověrné mapy pomocí přístroje Disto. Pokud se dá věřit měřeným údajům, tak celková hloubka od ústí šachty po nejzazší dosažený bod v Meandrech za Černým komínem je 59 m, polygon 119 m. Na povrchu u závrtu byly instalovány nové měřící body a zaměřeny. Horizont na „Mínus dvacátém metru“ postupně poodhaluje svoje tajemství – meandrující chodbička je zbavována sedimentů a v užších partiích rozšiřována pomocí mikroodstřelů. Podařilo se po pár metrech proniknout do dómku, kde se dá i otočit, je zde sintrová výzdoba a hlavně přítoková a odtoková chodbička s potůčkem a průvany. Dál za skalní kulisou – černá tma. Oprava horního rámu – uchycení mříže. Stav ústí šachty vykazuje již značnou sešlost stářím, stejně tak i ostatní dřevěné konstrukce v celé hloubce šachty.

Jeskyně Holštejnská: Rok bohatý na srážky, nám komplikoval práce na čelbě hlavního průkopu. Obnovily se intenzivní skapy z odkrytých starých krápníků a voda zaplavovala pracoviště. Nejen čelba, ale i ostatní partie jeskyně jsou zavodňovány. Např. v krápníkové části staré Holštejnsky, v síni Jiřího Šlechty, se po mnoha letech vodou zaplnila vyschlá sintrová jezírka. Dvě pracovní akce jsme věnovali údržbě rozvodu tlakového vzduchu z kompresorovny před jeskyní, až na čelbu. Prolongační práce v Inkubátoru jsme pro malou perspektivu zastavili a veškerý materiál byl odsud vytažen ven a odvezen na základnu. V doprovodu našich členů natáčel v jeskyni pro TV seznam, krátký pořad z cyklu Tajemné podzemí, Laco Lahoda.

Jeskyně Nová Rasovna: Sledovali jsme vodní stavy, které vlivem deštivého roku byly velmi proměnlivé. Jen málokdy se dalo projít polosifonem „Koleno“ a občas byl pod vodou i vstup do středních pater. Po dlouhých suchých letech se objevil potůček vody stékající z jižní větve horních pater do ústřední propasti. Je pozorován již dlouhodobý odnos alochtonního materiálu, činností vody, směrem do jeskyně. Příkladem může být podemletý krápníkový sloup na začátku Lipovecké chodby. Občas jsme zabádali v Dómku pod silnicí ve Středních patrech. Několik akcí bylo věnováno čištění sintrové výzdoby jižní větve horních pater vodou a jemnými kartáčky. Jeskyni jsme provedli exkurzně zájemce o naši činnost.

Jeskyně Příční: Proběhla zde pouze kontrolní a exkurzní činnost. I zde byl zaznamenán vysoký vodní stav, kdy se povodňová vlna převalila přes vstupní prostory.

Jeskyně Lipovecká ventarola: Velké úsilí bylo věnováno prohlubování sondy v Klučičí díře Bahnitého dómu. Ani na konci roku se nepodařilo proniknout do volných prostor a nebylo prokázáno spojení s jeskyní Nová Rasovna. Téměř kolmá, sedm metrů hluboká sonda, sledující pevnou skalní stěnu, přešla do mírně se svažujícího úseku s pevným stropem nad hlavou. Strop je modelován vodní erozí. Snížené, od něj volnou nízkou kavernou oddělené dno, je tvořeno vápencovými kameny, kulmáky, štěrkem a bahýnkem. Pro usnadnění transportu materiálu ze sondy, byla v její kolmé části zřízena lanovka a dále dřevěné líhy. To, co nás udržuje v napětí a pracovním úsilí, je slabý průvan a objevující se nízké, neprůlezná volná kaverny. Ústí vstupu na žebřík do Balvanitého dómu bylo nově vystrojeno ukotvenými řetízky. Ty mají ulehčit sestup a výstup v tomto nepříjemném místě, připomínající hrdlo láhve. Byl též řádně ukotven žebříček

v sestupu závalem, v místě „U Fidela“. V jeskyni na viditelném místě byl zřízen „Bod první pomoci“, kde je umístěn v nepromokavém obalu zdravotnický materiál. V dubnu proběhl kontrolní den v jeskyni za přítomnosti zástupce Správy CHKO MK pana Antonína Tůmy.

Závrt U Trojičky: V rámci letního soustředění byl opraven vstup do lokality. Vlivem poklesu terénu se zcela obnažila první skruž s poklopem. Proto byla odstraněna a poklop nově instalován na další nižší skruž, která je již bezpečně zapuštěna pod úroveň terénu. Celé okolí závrtu vykazuje terénní změny zapříčiněné činností malého potůčku vytékajícího z historických kamenných meliorací nad závртом.

Exkurze

Byly organizovány za účelem pozorování stavu jeskyní, změn způsobených vodní činností, seznámení zájemců o výzkumnou činnost v krasu. Zásadně odmítáme a neprovádíme tzv. hledače adrenalinových zážitků.

- Ostrovské Vintoky
- Rudoleckého propast
- Jeskyně Spirálka
- Sloupský koridor NAM, šachtou pod hotelem Břoušek.
- Pracovně i exkurzně další lokality v rámci spolupráce s jinými ZO ČSS

Expedice do krasu Slovinska

I v době nepřející cestování, byla v jarním období zorganizována několikadenní exkurze do Slovinského krasu, tentokrát jižněji než v předešlých letech.

Ostatní činnost, akce, informace

- Časté uzavírání restauračních zařízení nás těsněji semklo v družné zábavě na naší stanici. Vedly se plodné diskuze o výzkumu, o dění v krasu a dalších tématech.
- Poměrně často naši členové využívají lanový treňažer v jeskyni 13 C a zdokonalují své lezecké umění.
- Někteří z nás se zúčastnili závěrečné části Výroční schůze skupiny Tartaros pořádané v sále hostince U Němců. Akce to byla velice hodnotná, došlo k utužení vztahů s jeskyňářskými kolegy a kolegyněmi.
- Semináře SZS ČSS v Rudici se zúčastnili 4 naši členové, jak na základně, tak i v terénu v jeskyni Rudického propadání.
- Vypuštění a bagrování usazovací nádrže na Bílé vodě nad vesnicí mělo za následek zaplavení smrdutým bahnem jak koryta potoka, tak i jeskynních prostor v Nové Rasovně.
- Jednoho dne našeho letního soustředění nás navštívil Jan Příbyl, známá osobnost v krasu a věnoval nám několik zajímavých historických písemností, např. knihu fotek, 1. vydání mapy MK z r. 1948, staré mapy SAM a NAM a další pozoruhodnosti.
- Tradiční vzpomínkové akce se zúčastnili z naší ZO ČSS dvě osoby.

Speleofórum 2020

V netradičním zářijovém termínu se několik našich členů zúčastnilo jak přednášek, tak se i aktivně podílelo na průvodcovské činnosti po jeskyních v naší oblasti.

51. Pochod Moravským krasem

V pátek 1. 5. 2020 se uskutečnil 51. Pochod Moravským krasem za účasti deseti pochodujících poutníků. Počasí nám přálo, méně však epidemická opatření, spočívající mimo jiné i v uzavření hospod a chrámu

panny Marie Křtinské. Naštěstí „okénka“ ve křtinské cukrárně, na Tumperku v Rudici a U Netopýra ve Vilémovicích nás nenechaly o žízni. S povděkem někteří z nás kvitovali uzavření hospod, neboť až nyní mohli plně vnímat závěrečnou partii pochodu a události v ní, neomámeni nadměrnou konzumací alkoholických nápojů.

Soustředění skupiny

V srpnu 2020 jsme opět uspořádali letní týdenní soustředění skupiny. Pracovní činnost byla zaměřena na závrť Černý, jeskyni Holštejnskou a Lipoveckou ventarolu. 21.7. 2020 vzplál slavnostní oheň k 54. výročí založení skupiny.

Spolupráce s jinými organizacemi

- ZO ČSS 6-08 Dagmar
- ZO ČSS 6-17 Topas
- ZO ČSS 6-16 Tartaros
- ZO ČSS 6-20 Moravský kras
- ZO ČSS 6-25 Pustý žleb
- ZO ČSS 6-01 Býčí skála
- ZO ČSS 6-19 Plánivky

2019

Průzkumná a výzkumná činnost

Závrť č.151, Černý:

- Byl umístěn radiomaják v nástupu do Zadního komínu v horních partiích Černého komínu. Byla zjištěna hloubka pod povrchem 34 m a místo bylo vytyčeno na povrchu.
- Pokračovali jsme v „patronkování“ meandru za Černým komínem směrem k „Bublině“, směr závrty v Bukovinkách.
- Rozšiřovali jsme chodbičky v Západním koridoru za polosifonkem šikmo vzhůru ve snaze zpříjemnit přístup do propásky a komínů na jejím konci.
- Bylo nutno provést opravu opotřebeného těžebního zařízení a povalu ústí šachty.
- Vytěžili jsme část materiálu nahromaděného pod Černým komínem na deponii pod drážku a poté opraveným těžebním zařízením až na povrch.
- Na horizontu v -20 metrech jsme prodloužili horizontální chodbičku, jež může skrývat ještě řadu překvapení.
- Pásmem jsme orientačně změřili hloubky šachty.
- Přístrojem DISTO jsme mapovali meandr před Černým komínem a za ním až do míst „kam to šlo“, než se v úzkých meandrech zasekl náš předseda.

Jeskyně Holštejnská:

- Na čelbě na konci hlavní chodby byl otevřen strop se starými krápníky, z nichž začala téct voda a zaplavila čelbu jezírkem o šířce chodby a na délku 3 m s hl. cca 15 cm.
- Ovarová chodba a Inkubátor: transport natěženého materiálu chodbou, rozbíjení sintru na konci Inkubátoru a objev malé volné prostory s krápníkovou výzdobou a náteky ze zasintrovaného komínu.
- Na konci chodby U Majky se uskutečnil pokus o rozšíření přístupu do komínku pomocí „patronkování“.
- V rozrážce č.8 byla měřena koncentrace radonu. Zjištěno zdraví prospěšné množství.
- Koncem roku na malém zimním soustředění jsme zasedli k „silvestrovské“ rozpravě u várnice svařeného vína s rumem v rozrážce 15.
- V jeskyni probíhaly občasné exkurze pro zájemce o kras a jeho podzemí.

Jeskyně Nová Rasovna:

- Za dómekem ve středních patrech proběhlo několik kopáčských akcí v šikmé zasedimentované chodbě
- Jednorázový průzkum chodbičky (prolongace o 2 m) v chodbě z pod žebříku do propadání, nepřinesl očekávaný výsledek a od dalšího snažení bylo upuštěno.
- Ve vstupních propastech jsme uskutečnili nácvik SRT.
- Sledovali jsme vodní stavy a jeskyní provedli exkurzně zájemce o naši činnost.

Jeskyně Příční:

- V jeskyni nebyly vyvíjeny žádné badací aktivity, pouze sledování stavu podzemní vody, nebo exkurzní návštěvy s průstupem do j. Nová Rasovna přes Marianovskou chodbu.

Jeskyně Lipovecká ventarola:

- Veškeré úsilí bylo věnováno prolongaci Klučičí díry v závalu Bahnitého dómu. Prudce klesající sonda sleduje pevnou a vodami opracovanou skalní stěnu a dosáhla hloubky od vrcholu závalu cca 10 m; to, že komunikuje s nějakými volnými prostory, je zřejmé z toho, že se i při intenzivní práci nemlží a stále je zde čerstvý vzduch.
- Pomocí radiomajáků jsme vytyčili vstup do Klučičí díry na povrchu. Její hloubka pod povrchem je cca 45 m a vzdálenost od stejným způsobem měřeného bodu nad JPS v Nové Rasovně cca 34 m.

Závrt č. 66:

- Provedli jsme úklid spodní části šachty pod skružemi od shnilých dřev.
- Dále se uskutečnil kontrolní sestup Větrným komínem do závrtu 68.
- Kolem skruží protékalo bahno a částečně došlo k zavalení vstupu do protilehlé chodby.

Exkurze

- Na domácích lokalitách (Podhradní ponor, Hoštejská jeskyně, Nová Rasovna, j. V bučí, Trativodná chodba, j. Keprtova) sever Moravského krasu (Rudoleckého propast, Vintoky, Lopač)
- V rámci dřevorubeckého klání v Jihlavě bylo navštíveno i historické podzemí a novodobé kolektory. Druhý den nás členové skupiny ZO ČSS 6-18 Cunicunulus provedli Pekelskou štolou
- V Ostravě byl navštíven důl Žofie a břidlicový podzemní lom v Oderských vrších.
- Na podzim jsme uspořádali exkurzi do Mladečského krasu (j. Průchodnice, j. Ve štole, povrchovka Řimické vyvěračky, j. Podkova atd.).
- Navázání kontaktů se ZO ČSS 7-05 Vojtěchov. Podrobná exkurzní zpráva sepsaná naším členem a průvodcem v jedné osobě je uložena ve skupinových dokumentech.

Expedice do krasu Slovinska.

První den navštíveny dvě menší, ale krásně vyzdobené jeskyně MT11 a Krempljak. Druhý den výstup na dominantu u dálnice mezi Postojnou a Divača na horu Pleša. Odpoledne návštěva známe lokality Mačkovica s obrovským dómem. Třetí den navštívena překrásně vyzdobená velká jeskyně LP2 (Lipica) a menší jeskyně s ohromným vstupním portálem Petrnjak. Následující den byla navštívena jeskyně Jama Koliševka – vstup v podobě velké skládky, dále menší, ale pěkně vyzdobená jeskyně. Na závěr návštěva vodní jeskyně Lekinka. Poslední den při odjezdu domů ještě zastávka na zpřístupněnou vodní jeskyni Lugrotte v Rakousku.

Ostatní činnost, akce, informace

Speleofórum 2019: Jako každý rok, tak i letos se řada z nás zúčastnila setkání jeskyňářů ve Sloupu. Druhý den jsme provedli zájemce o naše lokality Holštejskou jeskyní a Novou Rasovnou.

49. Pochod Moravským krasem

V sobotu 4. 5. 2019 se uskutečnil 50. Pochod Moravským krasem za účasti 13 poutníků. Jako každý rok i letos jsme se setkali s vřelým přijetím na záchytných bodech jako U Farlíků ve Křtinách, Na Tumperku

v Rudici, U Netopýra ve Vilémovicích. Náš zahraniční host Lutz Baldauf využil příležitosti a nechal se v chrámu panny Marie Křtinské ve Křtinách vyzpovídat páterem Petrem Ondruškem. Divadelní umělec Robert Lipovský zpověď provázel písní „Zachovej nám hospodine“.

Soustředění skupiny

Týden mající v sobě datum 21. srpna, byl věnován tradičnímu soustředění skupiny a našich hostů. Bádalo se na klíčových domácích lokalitách a exkurzovalo po jeskyních okolních skupin. Na datum vzniku naší skupiny byl večer zapálen slavnostní oheň a vypita bečka piva. Hudební a pěvecká noční vystoupení tentokrát neměla negativní ohlas místních obyvatel.

Další akce

- Údržba pozemku, základny, stavba přístřešku nad schodištěm a balkonem, nátěr základny, čištění střechy, chystání dřeva na zimu
- Údržba badacího materiálu a techniky, nákup náradí
- Školení v mapování s Distem
- Pracovní setkání s exkurzí do HJ a NR
- Rudické propadání – účast na cvičné akci speleozáchrany
- Silvestrovské soustředění

1. Spolupráce s jinými organizacemi

- Se ZO ČSS 6-16 Tartaros: bádání ve Vintokách a v j. Lopač
- ZO ČSS 6-20 Moravský kras: noční přátelská návštěva po cestě z výroční schůze byla mile přijata, bohužel stejnou radost nesdílel jejich obří pes.
- Na našich akcích se zúčastnili členové ZO ČSS 6-20, Tartaros, ZO ČSS 6-01 Býčí skála, ZO ČSS 6-25 Pustý žleb.
- MSK nám předal krabici bezvýznamných pozůstalostí po našem bývalém členu Jiřím Moučkovi. Ale badací knihy z dob, kdy J. Moučka byl naším členem a vedoucím skupiny, se zdráhají navzdory již uvolněnému napětí vydat.

2018

Závrt č. 151, Černý: Práce v černém závrtu se soustředily na průzkum komínových prostor, nad černým komínem a navázaly na úspěšné a nadějně postupy z roku 2017. Byl dolezen Zadní komín a vše je zmapováno novým přístrojem DISTO. Lavinovým vyhledávačem byl vrchol nejvyššího Zadního komínu vyznačen na povrchu. Komíny jsou vystrojeny dočasnými lanovými cestami. Průběžně je kontrolován stav pomalu chátrající vstupní šachty a diskutovány způsoby jejího dlouhodobého zabezpečení, či otevření nového vstupu černým komínem.

Jeskyně Holštejnská: Bádání pokračuje v prostorách „Inkubátor“, přístupných z rozrážky č. 18. Bylo pořízeno nové elektrické vrtací kladivo na zefektivnění pracovního výkonu v sintrových nátecích. Předpokládané volné prostory zatím nebyly nalezeny. Pozvolna se pokračuje v prolongaci hlavního průkopu, prozatímní koncový bod byl zaměřen na povrch a jeho souřadnice jsou uvedeny v „Badací knize“. Malá sondáž byla provedena v „Jezírku opilců“. V jeskyni byly uspořádány v letních měsících dvě akce pro veřejnost „Dny otevřených dveří“. První z nich byla 28. 7. 2018 u příležitosti oslav 750. výročí první písemné zmínky o obci Holštejn. Druhá pak dne 25. 8. 2019 v rámci letního soustředění členů ZO ČSS. Celkem bylo jeskyní provedeno 350 osob.

Jeskyně Nová Rasovna: V jeskyni byl sledován zvýšený odnos sedimentů před koncovým Macošským sifonem. V době vrcholícího sucha byla hladina sifonu snížena o 170 cm. Za Kolenem byla uměle snížena bariéra z říčních balvanů o 50 cm s cílem snížit hladinu vody v Koleně. Tento stav je ovšem jen přechodný. V části jeskyně

zvané JPS byla objevena „Dvouminutová chodba“ o délce 10 m. Z důvodu vypracování nabídky na likvidaci starého ocelového potrubí z dob Karla Absolona byly provedeny pokusné řezy na zbytcích potrubí v ohybu Dómu II.

Jeskyně Příční: Byly dokončeny práce na znovu uzavření a uzamčení jeskyně. Ústí vstupního komínku je nyní osazeno masivní ocelovou mřížkou se zámkem s odnímatelným okem zn. Record. Jeskyně byla nově zmapována přístrojem DISTO, od vchodu až do Dómu II v Nové Rasovně a dále až k Macošskému sifonu. Záměrné body jsou osazeny kovovými štítky.

Jeskyně Lipovecká ventarola: Stěžejní práce probíhaly v partiích pod Netopýřím dómem s cílem najít cestu do JPS Nové Rasovny. Stejný cíl sledovaly i sondážní práce v nejnižší prostora jeskyně v Blátivém dómu. Veškeré snažení vyústilo v nečekaném propojení obou pracovišť. V nadějném místě propojení se nyní prohlubuje podél skalní stěny sonda v balvanitém sboru, stále se stejným cílem dostat se do JPS. Spojitost obou jeskyní se však zatím neprokázala ani dýmovnicemi, ani fukáním, ani hlasitým voláním. Další nadějně pracoviště, v horní části koncového závalu Netopýřního dómu, nedosáhlo předpokládaných volných prostor a práce zde byly zastaveny. V jeskyni proběhlo sledování průvanů tzv. „studeným dýmem“.

Jeskyně V bučí: Zarezlé panty již silně zkorodované vstupní uzávěry nám brání vstupu do jeskyně, aniž bychom se vystavovali riziku vylomení celé branky.

Expedice do Notranjského krasu, Slovinsko

Termín: květen 2018. Ubytování tradičně ve speleokempu v obci Laze. Navštívené jeskyně:

- Jama pod Gavgami – propastovitá jeskyně s nádhernou krápníkovou výzdobou
- Ponikve v Jezerini – členitý ponor
- Novokrajská jama – mohutná ponorová jeskyně
- Jezerina – krásně vyzdobená, lehce přístupná jeskyně
- Podstenská jama – vodní jeskyně, navštíveny pouze vstupní partie

Expedice do Slovenského krasu

Byla uskutečněna ve dnech 26. 9. - 30. 9. 2018. Ubytování v obci Háj ve speleodomci skupiny Cassovia. Doprovod zajišťoval Tomáš Hufi Fussganger. Navštívené lokality:

- Diviačí priepasť, hl. 123 m, na Plešivecké planině
- Velká Bikfa, hl. 141 m, na Silické planině
- Baradla Barlang, několika kilometrový „choďák“ jeskynním systémem na maďarské straně krasu
- povrchová exkurze po Jasovské planině

Ostatní činnost, akce, informace:

- Dne 24. 3. 2018 se vypravilo 5 členů a 1 host na jarní poznávací povrchovou exkurzi po severní části krasu, zakončenou v hostinci U Němců.
- Speleofórum 2018: Několik členů zajistilo i exkurze po našich lokalitách.
- 49. Pochod Moravským krasem byl uspořádán dne 28. 4. 2018 za účasti jedenácti poutníků. Strastiplná, ale krásná cesta proběhla beze ztrát.
- Soustředění skupiny: V termínu 18. 8. - 26. 8. 2018 se scházíme v hojném počtu na letním soustředění. Pracuje se na výše zmíněných lokalitách. Exkurzně jsme navštívili za doprovodu Jiřího Kunce Skleněné dómky z vodní plavby v Punkevních jeskyních a dno propasti Macochy.
- Další exkurze proběhla v Rudickém propadání, kde bylo dosaženo Obřího dómu. Při průstupu

vodními chodbami byly testovány neoprény pro expedici do Slovinska plánovanou v r. 2019.

- Byla provedena údržba základny a připraveno palivové dřevo na zimu. Zúčastnili jsme se též vzpomínkové akce na tragicky zemřelé jeskyňáře.
- Podzimního setkání jeskyňářů ve Vilémovicích se zúčastnili 2 členové. V rámci exkurzí navštívili Nagelovu propast a Novou Amatérku.
- Dotační program: Byly zpracovány dokumenty pro opravu vstupů do jeskyní *Lipovecká ventarola, V Buči a Příční* a podklady pro nabídku prací na likvidaci starého potrubí z dob K. Absolona v *Nové Rasovně*. Vše bylo předáno v dohodnutém termínu na Správu CHKO MK k dalšímu řízení.
- V rámci přípravy na 50. výročí objevení *Amatérské jeskyně* se sešel P. Mravec s J. Sirotkem ohledně zpracování podkladů pro novou mapu jeskyně.
- Tři badacích akcí se skupinou Tartaros se již tradičně zúčastnil jeden člen, a to v jeskyni č. 610 ve stráni Suchého žlebu pod Vilémovicemi.

2017

Průzkumná a výzkumná činnosti

Závrt č. 151, Černý: Práce v Černém závrtu se soustředily na průzkum dvojice dalších komínů nad Černým komínem a navázaly na úspěšné a nadějně postupy z roku 2016. Pyramidový komín byl dolezen do jeho nejvyšší úrovně, kde se uzavírá do neprůlezných úžin. Bylo v něm dosaženo celkové výšky cca 34 metrů, počítáno ode dna Černého komínu. Větší a vyšší Zadní komín není ještě dolezen a prozkoumán. Nakolik se komín přibližuje povrchu bude předmětem detailního zmapování a následných úvah o otevření nového vstupu, místo stávající, na dlouhodobé trvalé udržení bezpečného stavu náročné, šachty.

Jeskyně Holštejnská: Po dlouhých letech sporadického bádání se jeskyně opět dostává do popředí našeho zájmu, a to v koncovém místě rozrážky č. 18, potažmo již v regulární jeskynní přítokové chodbě v místě zvaném Inkubátor. Zde je poměrně velká chodba přerušena mohutným sintrovým nátekem z komínu nad ní, pod závrtem č. 74. Na pracoviště byl natažen 300 m dlouhý elektrický kabel s 220 V, kterým je napájeno sbíjecí kladivo Makita a vysavač ETA na odvětrávání vydýchaného vzduchu. Po odlámaní sintrové uzávěry očekáváme volné pokračování této přítokové chodby z oblasti ponorů U Trojiček, eventuálně starých, dnes zapomenutých ponorů, pod Severní Strážnou. V jeskyni jsou občas provedeni jednotlivci, či malé skupinky zájemců o kras.

Jeskyně Nová Rasovna: Jeskyně byla v průběhu roku navštěvována za účelem kontrolním, exkurzním a fotodokumentačním. Byly sledovány vodní stavy v polosifonu „Koleno“ a v Macošském sifonu. Na začátku Lipovecké chodby v místě tůň byl zbudován z ocelových stupaček vetknutých do stěn bezpečný přístup ke Strejcovskému krápníku. Byla navštívena i odlehlá část jeskyně zvaná JPS, a to hlavně za účelem zkoumání možného propojení s blízkou jeskyní Lipovecká ventarola.

Jeskyně Příční: Dle „olezených“ stěn vstupního dómku a komínku do jeskyně usuzujeme na časté nezvané návštěvníky. Proto jsme zahájili práce na znovu uzavření a uzamčení jeskyně. Do ústí vstupního komínku je nainstalován ocelový rám a do něj je vyrobena masivní mřížka. Po provedení dokončovacích detailů na výrobku, bude jeskyně uzamčena. Mimo tuto činnost bylo do jeskyně několikrát vstoupeno pouze exkurzně.

Jeskyně Diaklasovitá, v areálu Staré Rasovny: Pravděpodobně v souvislosti s nastalou lezeckou činností v areálu Staré Rasovny bylo v prosinci 2016 zjištěno vylomení mříže do jeskyně. Mříž včetně rámu byla odnesena na základnu a v lednu 2017 byla repasována a zpětně namontována do vchodu jeskyně a uzamčena. Jeskyně byla navštívena jen exkurzně.

Jeskyně Lipovecká ventarola: Po významném objevu Netopýřího dómu ve 12/2015 a intenzivním průzkumu v r. 2016 se jeskyně stala prioritou našeho zájmu i v roce 2017. V jeskyni probíhá výzkum s cílem nalezení dalších volných prostor jak v nově objeveném Netopýřím dómu, tak i ve starých částech jeskyně. Na zřeteli je stále hypotetická spojitost s koncovými partiemi JPS – Nové rasovny. V Netopýřím dómu se podařilo proniknout do dalšího pokračování pod Tajuplnou chodbičkou v puklinových „spodních patrech“. Průvan prozrazuje spojitost s dalšími prostorami. Bádání je zde náročné. Dílčích prolongací bylo dosaženo i v závalu krápníkové galérie na konci dómu. Pokračujeme ve vodním čištění sintrové výzdoby, která je z dávné minulosti zašpiněna blátem od exkurzí i badatelů.

Jeskyně V buči: Stále platí věta uvedená v loňské Výroční zprávě: „Po třiceti letech, kdy jsme mřížovou branku zhotovili a nainstalovali, je dnes v havarijním stavu“. V jeskyni bylo v letním období uskutečněno několik kontrolních exkurzí.

Expedice do Notranjského krasu, Slovinsko.

Termín: 23. 5. – 28. 5. 2017

Ubytování tradičně ve speleokempu v Laze. Navštívené jeskyně: Navštíven byl jeskynní systém Šica – konkrétně jeskyně Viršnica, dále jeskyně Lekinka, Vodná jama v Lozi a Malá Karlovica.

Do Slovinska zamířil ve dnech 16. 8. – 20. 8. 2017 *Junior Camp* – exkurzní výjezd našich mladých nadějných jeskyňářů za doprovodu starých beznadějných jeskyňářů, rodičů. Ubytování poskytl opět Speleocamp v Laze. Navštívena byla jak známá turistická místa – Postojnska jama, Predjamski grad a Rakov Škocjan tak i nekomerční a našťástí volně přístupné jeskyňářské lokality, jeskyně Tkalca, Vranja a Mačkoviča.

Expedice do Slovenského krasu

Ve dnech 27. 9. – 1. 10. 2017 se 4 členové naší skupiny a 1 její spolupracovnice vypravili na poznávací cestu do zmíněné krasové oblasti. Ubytování bylo zajištěno v obci Háj u Turně nad Bodvou, na základně místní organizace SSS, Cassovia. Exkurze do jeskyní zajistil člen HKSS, speleolog a znalec oblasti Tomáš „Hufi“ Fussganger. Navštíveny byly jeskyně: *Almasi zsomboli*, hloubka 99,6m, hezká propast pro sportovní volné slánění, a *Meteor barlang*, ponorová jeskyně s denivelací 131 m. Za zmínku stojí i ve vedru úmorná povrchová exkurze po Plešivecké planině.

Spolupráce se SSS

Na akcích Speleoklubu Nicolaus se v roce 2017 opět podílel jeden člen naší ZO ČSS. Celkem se zúčastnil 8 pracovních akcí v jeskyních Komáří hrad na Ohništi a vyvěračka Kameňany a povrchových hledání průvanových míst na Ohništi. Exkurzně byly navštíveny jeskyně Mieru v Demanovské dolině, jeskyně Pustá, Okno a Tunelová.

Spolupráce s ČSS v Moravském krasu

Během roku se podílel jeden člen naší ZO ČSS se ZO ČSS 6-16 Tartaros na těchto pracovních akcích: jedna akce v menších jeskyňkách v Suchém žlebu naproti Ostrovským Vintokám a jedna akce na otevřené nové lokalitě v Suchém žlebu ve stráni nad silniční odbočkou na Macochu.

Dále jedna akce na lokalitě ZO ČSS 6-25 Pustý žleb – Za Evropou a Indií.

Ostatní činnost a akce

Dne 18. 3. 2016 bylo uskutečněno tradiční „otvírání pramenů Bílé vody“. Zúčastnilo se 6 členů naší skupiny a 2 naše příznivkyně. Pramenů Bílé vody bylo za drobného deště úspěšně dosaženo. Zpáteční cesta vedla opět přes hospodu v Housku, kde jsme společně s přáteli z TO Toulavá srdce oslavili příchod jara.

Speleofórum 2017: Setkání jeskyňářů ve Sloupu se těšilo značnému zájmu z řad našich členů, vyvolaném zejména přednáškou Evžena Zámka na téma objevu a výzkumu Netopýřího dómu v j. Lipovecká ventarola. Pro účastníky Speleofóra jsme zajistili průvodcovskou činnost v našich jeskyních Holštejnská, Nová Rasovna a Lipovecká ventarola. Bylo provedeno celkem 14 speleologů ze ZO ČSS 6-01, 6-19 a 6-21.

48. Pochod Moravským krasem: Dne 29. 4. 2017 se 8 členů naší organizace a 1 host, zúčastnilo již tradiční pouti krasem. Všem rituálům během cesty bylo učiněno zadost a pětatřiceti kilometrovou tourou z Brna do Holštejna všichni účastníci, navzdory mnohým záludnostem hlavně závěrem cesty, zvládli. Cestu nám zpříjemnilo celkem slušné počasí, pro pár srdnatých otužilců koupel v ledové vodě jezírka U Antonička před Rudicí, a hlavně milé přijetí a občerstvení v restauracích U Farlíků, Na Tumperku, U netopýra a U Němců. Jen nejodolnější jedinci mají ještě sílu vstoupit do hostince Pod hradem v cíli naší cesty v Holštejně.

Soustředění skupiny: Od 19. 8. do 27. 8. 2017, se scházíme v hojném počtu na letním soustředění skupiny. Zaměřili jsme se zejména na lokality již výše ve zprávě uvedené, tj. Černý závrť, Lipovecká ventarola a Nová Rasovna. Po letech trvání havarijního stavu, byl stržen starý mostek vedoucí z pozemku naší základny přes Bílou vodu na druhý břeh do lesa a nahrazen novým, železo – dřevěným mostem. Toto dílo využíváme jak my, tak i sousedé z MSK, občané Holštejna i náhodní turisté. Exkurzně jsme navštívili pracoviště ZO ČSS 6-20 v horních patrech Skleněných domů, nad Punkevnými jeskyněmi. 21. 8. byl zapálen slavnostní oheň u příležitosti 51. výročí založení naší skupiny. Naše hudební produkce na dechové a strunné nástroje doprovázená zpěvem byla o půlnoci přerušena návštěvou Policie ČR. Obyvateli nedaleké zahradní chatky se zřejmě náš hudební styl nezamlouval, a tak nás udal pro rušení nočního klidu. V době soustředění oslavil společně s námi své padesátiny náš člen Radek Pastrňák. Hudební vystoupení jsme si ten večer odpustili.

Různé

Řada hodin obětavé práce je věnována agendě skupiny a různým jednáním, stejně jako průběžné údržbě nářadí a techniky, základny a pozemku.

Jeskyňi Lipoveckou ventarolu navštívil pracovník Správy CHKO MK pan Antonín Tůma v doprovodu předsedy ZO ČSS. Jeskyně se mu neobyčejně líbila a pochválil nás za profesionálně vedený výzkum a zajištění ochrany krasových jevů v podzemí.

Členové ZO ČSS uvítali Správou CHKO MK nařízenou demontáž lanového centra v jeskyňi Lidomorna, zbudovaného Oldřichem Štosem ml., a uvedení jeskyně do původního stavu.

2020

Nový Lopač: V jeskyni bylo pokračováno v rozšiřování pukliny s cílem dosáhnout prostoru s volnou hladinou. Zprovoznili jsme systém hydrotěžby nautilami v tůni a pokusili se o průnik v horní chodbě, kde jsou velmi úzká místa. Postupně se ale komínovitá chodba jeví spíše jako periodický přítok. Poté jsme nainstalovali přes vodní hladinu provizorní 3,5m ocelový most a pokračovali v rozšiřování pukliny. Podařilo se proniknout k závalu za pomoci hydrotěžby a bouracího kladiva. Několik akcí zabralo pažení průkopu v prosedimentované suti. Dále jsme se věnovali transportu výkonného čerpadla Flygt, které se nám podařilo zprovoznit, ale plánovaný výzkum v prosinci neproběhl kvůli zvýšenému stavu vody. Nicméně je slyšitelný odtok vody za sifon a je tam zjevný průvan. Dne 15. 10. 2020 byla v oblasti Sloupu a Ostrova u Macochy povodeň, kdy voda vystoupala, až nad protipovodňová vrátka. V prostorách „Kalciřáku“ voda vystoupala pod úroveň fošny.

Vintoky: Bylo vyzkoušeno nové bourací kladivo Dewalt v odbočce pod Kryšpínovu propast a další sondážní práce pod touto propastí. Bylo znovuobjeveno zasypané čerpadlo GFHU nad Absolutním dnem a pažnicemi union bylo započato v pažení deponie. V únoru čidlo zaznamenalo 27 m a v říjnu 30 m výšku hladiny nad Absolutním dnem.

Rogendorf: Ve vstupní šachtě byl nainstalován žebřík, vybudovali jsme pažení v šikmé chodbě a prokopali se blátivým sifonem do již dříve známých prostor. Voda za pár let nezměnila téměř nic, ale dalo by se kopat v koncových místech.

Studená: Bylo jen sporadicky sondováno v sedimentech na konci. V sondě nad studenou bylo intenzivně pokračováno ale bez náznaku volných prostor.

Jeskyně 610 a přilehlé sondy: Sondovalo se, ale zatím ne moc intenzivně. Perspektiva této lokality je sporná.

Karhanův závt: Při obhlídce na konci roku za mrazu zjevný sloup páry z vchodu. Později ale s výrazně menší intenzitou.

Kulturní akce – věnovali jsme se pouze pořádání Speleofora v náhradním termínu 11. – 13. září. Akce byly velmi omezené kvůli vládním opatřením COVID 19.

2019

Nový Lopač: V jeskyni nový Lopač jsme provedli čerpací pokus, a to od 21. do 28. 9. V jeskyni jsme vyzkoušeli čerpadla Flygt 2125HT, která vytlačila v kaskádě bezmála 100 m na povrch 9l/sec, a podařilo se téměř dosáhnout dna sifonu. Podařilo se nám zachránit několik hadic, které nám odnesly povodně v minulosti. V dómu J. Gregora jsme udělali revizi mapy a vybudovali bariéru z U profilů a union pažnic pod závalem, který jsme zpevnili pásovinami a kotvami. Byl zaznamenán citelný průvan z nových prostor. Žebřík u 1. vodopádu byl vyměněn za nový. Bylo započato v rozšiřování pukliny z hladinky do suchých prostor za sifonem.

Studená: V jeskyni jsme pokračovali kopáním do neznáma. V sondě nad studenou bylo vykopáno asi 6 m chodeb

Jeskyně 610: V jeskyni proběhlo několik prolongačních pokusů.

Vintoky: Po deštích v létě voda nastoupala nad dno Ústřední propasti a ukázalo se několik zajímavých možností dalšího postupu pod Kryšpínovou propastí, kde jsme udělali 2 m

vertikální sondu sledující proprané šterky. A dále 3,5m horizontálním, západním směrem sledující čáru po stagnující vodní hladině. Voda nám vypláchla deponii za pažením z Hobas trubek pod Ústření propastí. Následně proběhla betonáž kolem roury a vyklizení spláchlého materiálu. Nepodařilo se najít čerpadlo GFHU 80, které zřejmě pohřbil sediment. Na absolutní dno bylo nainstalováno čidlo ČHMU, které vysílá online data o hloubce a teplotě vody.

Sonda Roteg: Bylo provedeno několik akcí zaměřených na průnik vertikálním směrem v propasti, kde se podařilo po 2 m objevit 6 m volné vertikální pokračování.

Liščí: V jeskyni neprobíhala žádná činnost, pouze odběr vzorků ČGS.

Jiné

Ve dnech 13. - 16. června nás navštívila skupina devíti britských speleologů, z celkového počtu jedenácti ohlášených. Hned po příjezdu ve čtvrtek odpoledne, navštívili jeskyni Býčí skála, kde je provedl Vlastislav Káňa. Ubytování byli v obci Kuničky, kde si pronajali celý rodinný dům, odkud pořádali výpravy do okolí i podzemí krasu. V pátek byla pro ně domluvena exkurze do Skleněných dómů, odkud po slánění byli vyvezeni na lodičkách. Téměř celou sobotu zabrala návštěva Nové Amatérské jeskyně; večer byla v Kuničkách pořádána grilovací párty. V neděli ještě navštívili jeskyni Nový Lopač a odpoledne po návštěvě naší základny a lomu Velká dohoda se vydali směr letiště Vídeň.

Expedice

V roce 2019 dva členové navštívili několik zahraničních krasových lokalit. Na přelomu roku 18/19 to byla Sardinie – jeskyně Gutturu e Murgulavo, Di Monte Corallinu a Voradine di Tiscali. Dále pak Rumunsko, kde se jim nepodařilo proniknout do jeskyně Zapodie kvůli značnému zaledování vstupní chodby a řízení ledopádů na trasu vstupu. V květnu se vydali do Srbska, jeskyně Ledena systému Ušačky a do Bosny a Hercegoviny – jeskyně Listvača. V létě navštívili krasovou oblast v pohoří Vajda na Sachalinu, kde navázali kontakt s místním speleologem z Južno-Sachalinsku. V této lokalitě je možno se zapojit do spolupráce s tamní speleo skupinou. Zde se podařilo navštívit jen malou jeskyni, kde právě probíhá pokus o proniknutí do většího systému. Jeskyně Vajda, která se zde nachází, byla bohužel nad možností vybavení, které měli s sebou. Cestou zpět se podařilo až na druhý pokus najít jeskyni Aja – Rjadovaja. Tato celoročně zaledněná jeskyně je vytvořená v proterozoických mramorech na břehu Bajkalu. V sedimentech se zde našla fosílie ryby stará 20 miliónů let.

Dále cestou napříč Ruskem zavítali do Moskvy, kde je kolega a kamarád Dimitry Albov (člen ČSS) vzal do místního podzemí. Jedná se o historické podzemní vápencové doly. Další lokalitou byla opět Bosna i Hercegovina. Zde po předchozí domluvě s místní skupinou navštívili jeskyni Provalja. Jedná se o rozlehlou jeskyni s masivním průvanem u vstupu, kde stále probíhá průzkum a mapování. Dále se zde věnovali průzkumu terénu, kdy se podařilo nalézt asi 20 m hlubokou propast. Dno propasti bylo ukončeno neprostupným závalem, takže tato lokalita na další průzkum se jeví jako nevýznamná. V zimní výpravě zavítali do Španělska, do překrásné rozlehlé jeskyně Cueva Fresca a Portugalska do jeskyně Algar das Cotovias s bohatou výzdobou, kam je nasměroval místní speleolog Pedro. Ve Španělsku také navštívili geologické perly severozápadního pobřeží, jako třeba De la Costa Vasca, flyšové pobřeží, které podle IUGS a UNESCO je jeden z největších geologických výchozů na Zemi.

Ostatní

Chata v Petrovicích: koupili jsme část pozemků pod chatou.

V r. 2019 jsme opět pořádali Speleo rum-bál a Speleofórum.

2018

Nový Lopač: V jeskyni nový Lopač jsme zorganizovali dvě úspěšné akce s keškaři, zaměřené na úklid jeskyně a přemístění šterků a balvanů. Z jeskyně byly vytransportovány čerpadla a hadice.

Studená: V jeskyni se podařilo překonat prosintrované hlíny na konci jeskyně a opět se dá kopat směrem pod Vilémovice. Jeskyně byla navštívená geology s ČGS.

Jeskyně 610: V jeskyni se podařilo překonat zúžení a prolámat se přes trativody k zasedimentovaným prostorám v jeskyni. Následně proběhly dvě akce za použití čerpadla AG35 a cisteren hasičů z Lovčiček a Vysočan. Další postup je plánován opět v trativodech s náznaky průvanů. Jeskyně byla navštívená geology s ČGS a p. Novákem, archeologem muzea Blanska.

Sonda Roteg: Bylo provedeno několik měření radiomajákem, jeskyně byla zmapovaná a bylo provedeno přeměření geologickým radarem. Naměřená anomálie vede poněkud jiným směrem než kopaná puklina, která se neustále vzdaluje, proto bylo vyřízeno povolení trhacích prací malého rozsahu a vystřílena 10 m chodba, kde jsme sledovali vrstevní plochu a pukliny v masivu. Narazili jsme na tektonické jíly s vypreparovanými fosiliemi, drobné dutiny, ale velkou chodbu jsme nezastihli. Po čase začal vytékat jíl z čelby, proto jsme zkusili vrstevní projílovanou plochu rozplavit za pomoci čerpadla AG35, centrály Honda a hasičské cisterny ze Senetářova. Bohužel ani tento pokus nebyl úspěšný, proto bylo započato pažení a prolongace propásky s průvanem. Jeskyně byla navštívená a zdokumentovaná geology s ČGS.

Liščí: V jeskyni byly odebrány vzorky geology s ČGS. Rozborem bylo prozatím zjištěno, že říční sedimenty pocházejí z údolí Krasovského potoka.

Expedice

V květnu jsme na výpravě 2 členů navštívili Termopilskou oblast na Ukrajině s pokusem kontaktovat místní speleologické kluby působící v sádrovcových jeskyních světoznámého věhlasu. První výprava byla úspěšná a podařilo se jednak kontakt navázat a za doprovodu i prohlédnout část rozlehlé jeskyně Verteba.

Druhou výpravu 4 členů jsme uskutečnili v červenci do již předem domluvené jeskyně Atlantida a po následné domluvě na místě i do jeskyně Mlynky. Jedná se o rozlehlé, mnoha kilometrové jeskyně, modelované v sádrovcích. Tyto jeskyně je teď díky kontaktu na místní jeskyňáře možné navštívit i v dalších termínech.

Výpravy do Bosny i Hercegoviny jsme uskutečnili celkem tři, a to v dubnu, říjnu a listopadu. Listopadová expedice 4 členů, jejímž cílem bylo pátrat po jeskyních určité oblasti, se stala do jisté míry úspěšnou. V dané lokalitě jsme sice našli jen malé celkem „nevýznamné“ jeskyňky, ale v jeskyni Hrustovačka u obce Hrustovo v oblasti Sanski Most se nám podařilo proniknout závalem pomocí rozpojování kamene do propasti cca 30 metrů hluboké se spoustou kostí pleistocenních zvířat. Jedná se zřejmě z velké části o kosti jedince medvěda jeskynního různého stáří a další fosilní kosti. Kostí se nacházely volně i v původním prosintrovaném sedimentu. Tento nález jsem po domluvě se speleology z Banja Luky nahlásil na federální ministerstvo životního prostředí a cestovního ruchu Bosny a Hercegoviny příslušnému odboru. Další naše výpravy během roku 2018 už byly jen spíše exkurzního charakteru, kdy jsme navštívili jeskyně Černé Hory, Slovinska, Tádžikistánu a Sardinie.

Ostatní

Podařilo se dovyřídit povolení na základnu vedle Velké dohody.

Chata v Petrovicích se jeví jako velmi problematická, policie ČR řešila nelegální pobyt bezdomovců z Blanska.

V r. 2018 jsme opět pořádali Speleo rum-bál a Speleoforum

2017

V jeskyni Lopač jsme vyčerpali průsakovou vodu z prostor pod plechy, které jsou nejbližší,

v minulosti „vyhydrotěžené“ prostory v úrovni hladiny za sifonem. Pod plechy jsme udělali 10 krátkých měření novým radarem Roteg a zjistili, že volné prostory opravdu jsou, ale zatím mimo naše technické možnosti se do nich dostat. Proběhly cvičení hasičů a záchranářů AČR a několik exkursí speleologů.

V jeskyni Vintoky proběhlo několik exkursí a dokumentace ČGS v Říčeném dómu.

V jeskyni Šamalíkova proběhlo několik exkursí.

V jeskyni Manželský závrť byla nainstalována nová uzávěra financovaná AOPK ČR.

V jeskyni Studená jsme pokračovali na konci, již při první akci se podařilo za pomoci elektrocentrály a bouracího kladiva proniknout o 12 m. Dalších několik akcí jsme věnovali průkopu sedimentů, paleontologové určili kosti nalezené v objevech. Do jeskyně jsme nainstalovali masivní uzávěru. Koncové zúžení v jeskyni bylo zaměřeno radiomajákem pustožlebskou skupinou. Zjistili jsme, že jeskyně směřuje k jeskyni 608, nikoli k 607, jak jsme se doposud domnívali. Portál jeskyně 607 nabývá do budoucna na zajímavosti, a to z pohledu speleologického, paleontologického a bezesporu se tam objeví i archeologie.

V jeskyni 608 jsme při sondážních pracích objevili členitou kavernu dlouhou 4 m vysokou 2 m a širokou asi 1,5 m s krásnou výzdobou během sondážních prací byly nalezeny tři neprůlezná propásky s průvanem.

V jeskyni 610 jsme vyčistili šikmou chodbičku směrem dolů asi po 6 m jsme narazili na víceméně horizontální chodbu, kde se podařilo objevit komín, za kterým chodba pokračuje dál, ale je zahliněná. Na druhou stranu směrem ke svahu jsme objevili hliněnou nádobku z Únětické kultury, starou cca 3900 let. Nádobka je nyní uložena v muzeu Blanenska. Poblíž se nám podařilo najít novou jeskyni a vysondovat asi 7 m.

Na základě úspěšných měření geologickým radarem jsme v první polovině roku měřili na Ostrovské plošině v okolí závrtu Vajckorn, ale sledování velmi rozměrných dutin nás dovedlo do svahu, kde jsme se dalšími třemi měřeními snažili najít místo nejbližší povrchu. Na základě měření jsme vytypovali místo otevírky a začali hloubit sondu, kterou jsme zaskružovali do 6 m a pokračovali ve sledování skály v 7,5 m jsme narazili na vrstevní plochu, kterou jsme sledovali podél šikmo ukloněné skály asi 4 m.

Do pěti metrů jsme rozebírali prohliněnou suť a narazili na volnou suť, která byla značně rozkorodovaná. Průkop jsme se snažili realizovat doleva podél masivu a po dalších dvou metrech se nám podařilo objevit 8 m hlubokou propásku. Propáskta má nádherně rozkorodované stěny s množstvím devonských fosilií a drobnými pizolity. V sestupné části byly nalezeny kostičky, které zatím nejsou určeny na 100 procent, ale možná se jedná o lumíka, který tu žil před cca 10 000 lety. Průkop se nyní snažíme realizovat v úrovni vrstevní plochy nad propástkou směrem pod Ostrovskou plošinu. Činnost nám komplikuje nám suť, která je zčásti volná zčásti prohliněná, takže cca 80 cm puklinu je třeba místy pažit, ale je velice povzbuzující, že volnou sutí proudí průvan.

V období od 29. dubna do 5. května se uskutečnila **navštěva francouzských i českých speleologů** z CDS75 Paris v Moravském krasu. Ti dorazili do Ostrova u Macochy v celkovém počtu 7. Navštívili celkem osm jeskyní (Piková Dáma, Nový Lopač, Vintoky, Studená, Skleněné dómy, Amatérská jeskyně, Hedvábná a Býčí skála) za doprovodu našich členů i členů skupin ostatních dle dané lokality. V jeskyni Studená si mohli vyzkoušet při badací akci tradiční způsob odtěžování sedimentu, v rámci průzkumu jeskyně, který se u nich prakticky nepoužívá. V neděli 30. 4. po návratu z jeskyní se večer zúčastnili tradičního pálení čarodějnic. V rámci této návštěvy se uskutečnily v místním pohostinství "U Němců" video a foto prezentace, mimo jiné i z pařížského podzemí či solného krasu v Íránu. Proběhlo i seznámení s českou a francouzskou literaturou v oboru speleologie a lanových technik. Nechyběla ochutnávka českých jídel nabízených tímto pohostinstvím. Na závěr celého pobytu byl uspořádán na zahradě fary oheň.

V celkovém počtu čtyř členů ZO ČSS 6–16 Tartaros jsme dne 4. července 2017 po vlastní ose vyrazili

směr Francie oblast Ornans, kde bylo díky francouzským kolegům zajištěno ubytování v pronajatém domu se zahradou. Odtud se denně pořádaly výpravy do vybraných jeskyní a okolí, podle program, který byl pro nás precizně připraven. Navštívili jsme celkem 4 jeskyně (Faux Monnayeurs, Gouffre du petit Siblot, Gouffre du Brizon, Grotte De Chauveroché) různých náročností a dokonce i místního výrobce znamenitých sýrů, který nás provedl výrobnou.

Kulturní akce: Pořádali jsme ples Speleo rum-bál a Speleofórum.

2020

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54B, Kamenný ponor: Během roku 2020 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 16 akcí. Hlavní náplní bylo zabezpečení nestabilních hlinitých a jílovitých svahů a stěn a jejich částečný transport na povrch na mezideponii u vstupní šachty. Bylo provedeno další zabezpečení naplavenin na tektonické poruše s křížovým chodeb SZ-JV / SV-JZ.

Jeskyně č. 75 A – Horní Suchdolský ponor: V roce 2020 se uskutečnily dvě exkurzní akce. Jedna pro Polskou skupinu Jurassic Speleoklub vedenou Miaciejewem Pawelczykem a druhá pro Speleoklub Warszawsky vedený Izabelou Luty.

Mucholapka: Stále nejperspektivnější místo pro vyřešení částečného odvodňování Vavřínecké plošiny do Konstantního přítoku. Je zvažováno odtěžení sesutého bahnitého kužele a okamžité zapažení plastovou DN600. V současné době je Mucholapka zaplavena vodou po vydatných letošních deštích. Výzkum v Mysteriu: pokus o postup v JV části dna Mysteria. Po dvou akcích se klenba sklání a volný prostor zavírá.

Jeskyně Nová Amatérská: V roce 2020 se výzkumná činnost soustředila na průzkum zvodnělých chodeb v dómu U ozvěny v Jižním bludišti. Provedeno měření výšek hladin v Appendixu ve Sloupské větvi.

Jeskyně Spodní Suchdolská: 13.5.2020 byl vyvrtán vrt průměr 32 mm délky 2 metry, v místech vertikální přírodní pukliny, mezi dlouhým horizontálním vrtem (směr 210°, sklon -5°, délka 7–8 m) a chodbou Tora bora. Předpokládaná dutina nalezená virgulí ve vzdálenosti 1,5 m nebyla potvrzena, po celou délku vrtu nebyla zjištěna žádná anomálie.

Povrchové pochůzky v levé a pravé stráni Pustého žlebu za účelem revize vybraných vchodů méně významných jeskyní.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS

Náš člen Jindřich Dvořáček se v lednu 2020 stal členem SZS ČSS stanice Morava. Zúčastnil se všech tří cvičení SZS a dvou akcí pro členy ČSS.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO ČSS 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

- č. 44 U čtyř vchodů: Proběhla výměna zámků.
- č. 45 U tří síní
- č. 54C Pytlíková
- č. 67 U jezevce
- č. 75A Horní Suchdolský ponor
- č. 75B Dolní Suchdolský ponor
- č. 142 Sedmnáctka: Opět porušená zábrana nad uzávěrem (trvá od roku 2018).
- č. 96 Němcova I: Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018).
- č. 98 Němcova II: V měsíci červenci vchod do Němcovy II zavalený padeným stromem. Strom byl po zjištění odstraněn. Opakovaně nezamčený zámek.

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

- ZO ČSS 6-20 Moravský kras: malá výpomoc s dokumentací lokalit Elfí domeček a Dantovo peklo
- ZO ČSS 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač a Vintoky
- ZO ČSS 6-04 Rudice: instalace sdělovacího kabelu pro telefonní přístroj od vodovodní nádrže Tipeček k řečišti Jedovnického potoka v Rudickém propadání

Expediční a exkurzní činnost

Tradiční Topasový výlet 2020

Po pětatřiceti letech opět na Bozkově společně s manželkami, přítelkyněmi a dětmi. Navštívili jsme starý důl na křemičité písky v Poniklé, Jeskyni Poniklou a Bozkovské Dolomitové jeskyně v jejich nepřístupných částech. Ve starém dole jsme viděli usazeniny malých krystalů křemíku, ze kterého se dříve vyráběl prášek na nádobí Frepon. Jeskyně Poniklá je učebnicový příklad puklinové jeskyně v dolomitech. Bozkovské Dolomitové jeskyně nás překvapily výraznými voštinovitými a síťovitými strukturami z křemenných a křemičitých žilek. Kytary zazněly a oheň vzplál ve volném kempu Paraplíčko. Poděkování patří Vratíkovi Ouhrabkovi, Milošovi Hájkovi a také ostatním ze ZO ČSS 5-01 Bozkov, kteří se nám celý víkend věnovali.

Balkán 2020

Letošní výzkum na Balkáně proběhl od 9. 10. do 18.10. Kvůli omezením cestování do Bosny a Hercegoviny jsme navštívili oblasti v Srbsku. Navštívili jsme mohutné a krásné jeskyně Cerjanská, Dubočka, Rajkova, Paskova, Prerast Vratna, Samar, Podpečka. Nová explorační byla provedena překonáním polosifonu a sifonu v jeskyni Vodena v západním Srbsku. O výzkumu a exkurzích pojednávají detailně články uveřejněné na pokračování v aktualitách www.topas.speleo.cz.

2019

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

- ZO ČSS 6-20 Moravský kras: malá výpomoc s dokumentací lokalit Elfí domeček a Dantovo peklo
- ZO ČSS 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač
- ZO ČSS 6-04 Rudice: výpomoc při instalaci sdělovacího kabelu do vrtu Tipeček, instalace GSM brány pro komunikaci z Rudického propadání 3

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54B, Kamenný ponor: Během roku 2019 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 14 akcí. Hlavní pozornost byla opakovaně věnována koncové části v SZ směru, za místem nazvaném U zlomené Madony. Hilti metodou byla postupně rozšiřována mírně klesající chodba na průlezný profil. Místa s možností volného postupu stále nebylo dosaženo. S prolongačními pracemi byla spojena údržba hlavní chodby jeskyně. Byly fixovány nebo odtěženy nestabilní hlinité a jílovité svahy a stěny a transportovány na povrch. Bylo provedeno zabezpečení naplavenin na tektonické poruše s křížením chodeb SZ-JV / SV-JZ. Vytěžený materiál byl deponován na předem určené místo. Byl odvezen odval z vytěženého materiálu skladovaného u vstupní šachty na místo vytyčené správou CHKO MK.

Jeskyně č. 75 A – Horní Suchdolský ponor: V roce 2019 se uskutečnily dvě exkurzní – revizní akce pro zjištění stavu po přívalovém dešti, z toho pro setkání při oslavách 40. výročí založení ČSS. Dále dvě výzkumné sledovací akce do koncové části Mucholapka. Výzkum Mucholapky: stále nejperspektivnější místo pro vyřešení částečného odvodňování Vavřinecké plošiny do Konstantního přítoku. Je zvažováno odtěžení sesutého bahnitého kužele a okamžité zapažení plastovou DN600.

Jeskyně č. 96A, Závrt U Hrušky: Celkem 3 revizní exkurze. Stav na čelbě v nejnižším místě závrtu: dno je nyní zcela vyschlé, bahno v nejnižším místě popraskané.

Jeskyně Nová Amatérská: V roce 2019 se výzkumná činnost soustředila na průzkum zvodnělých chodeb v dómu U ozvěny v Jižním bludišti. Speleopotápěč provedl tři ponory. Bylo nalezeno a zaměřeno propojení mezi dómem u Ozvěny a Kanalizací. V sifonovitém tlakovém kanálu bylo dále nalezeno několik odboček, které budou předmětem dalšího výzkumu. v sifonu byly zaznamenány menší kolonie Niphargů (Blešivec karpatský). Při ponoru v Apendixu ve Sloupské větvi bylo dosaženo hloubky 20 metrů v kolmo klesajícím freatickém kanálu. Následující akce si kladla za cíl zabezpečení sestupného žebříčku do sifonu tak, aby nedošlo k zakalení vody. Zvýšení stavu vody Sloupského potoka po vydatných deštích však zaplavilo přístupovou cestu k Apendixu. Byl učiněn pokus o prolongaci koncové části zvané Rodeo ve Střední části Bludiště Milana Šlechty. Také tady výzkum znemožnil zvýšený stav vody Sloupského potoka. Byl proveden zkušební ponor v Konstantním přítoku. Celkem se podařilo v roce 2019 objevit desítky nových metrů jeskyních chodeb.

Další výzkumná, průzkumná a ostatní činnost

- Povrchové pochůzky v levé a pravé stráni Pustého žlebu za účelem revize vybraných vchodů méně významných jeskyní.
- Otevření zarezlého uzávěru do jeskyně Propast u Obrázku.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS (SZS ČSS)

Jeden člen se zúčastnil celkem 11 akcí SZS ČSS, z toho 10 cvičení SZS ČSS v českých lokalitách.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO ČSS 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

č. 44 U čtyř vchodů

č. 45 U tří síní

č. 54C Pytlíková

č. 67 U jezevce

č. 75A Horní Suchdolský ponor

č. 75B Dolní Suchdolský ponor

č. 142 Sedmnáctka

č. 96 Němcova I

č. 98 Němcova II

Zjištěné závady: 1) Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018), 2) opět porušená zábrana nad uzávěrem v jeskyni Sedmnáctka (trvá od roku 2018).

Expediční a exkurzní činnost

Jihlava a okolí, tradiční červenový Topasový výlet (TTT)

Navštívili jsme Jihlavské podzemí, tedy podzemní kolektory s inženýrskými sítěmi města Jihlavy a historické podzemí. Další exkurze byla do starých důlních děl v okolí Stříbrných Hor, kde se těžila železná ruda a stříbro. Navštívil jsme štolu Pod farou, Růženinu štolu a Pekelnou štolu. Navštívili jsme hrad

Roštejn a zakončili výlet na Míchově skále. Kulturu zajistilo kytarové duo Pavel – Staňa.

Krušné hory, Měděnec

Dva naši členi se zúčastnili studijní cesty pracovníků a průvodců jeskyně Výпустek, provozované Správou jeskyní České republiky, do zpřístupněných i nezpřístupněných historických štol. Navštívené štoly:

- Země zaslíbená
- Marie Pomocné 5
- bývalý důlní závod Rolava – areál na těžbu a zpracování cínu z dob 2.světové války
- propadlý důl Wolfgang zvaný Vlčí jáma na úbočí Baltenského vrchu
- Klínovec a Boží dar

Návštěva Hranického krasu

Na pozvání členů ZO ČSS 7-02 Hranický kras navštívili naši členi Zbrašovské aragonitové jeskyně.

Exkurze do jeskyně Drátenické a Mariánské

Tradiční vánoční exkurze Topasu. Kamarádi ze ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí nás provedli v prostorách Nové Drátenické, a to včetně nových prostor na původním toku Křtinského potoka a v prostorách Mariánské jeskyně, a to včetně spodních pater.

Natáčení 3D filmu týmu La Salle (<https://www.lasalle3d.com/members-authors/>) na Sardinii

Dva naši členi se podíleli na natáčení 3D filmu mezinárodního týmu La Salle v oblasti Supramonte na Sardinii v nejdelší jeskyni Itálie a také v dalších lokalitách v okolí. 3D film měl premiéru v rámci Národního italského speleologického kongresu a na podzim byl promítán v rámci programu Speleoko-frontacie v polské Krakovské juře.

Natáčení pro TV

V lednu byl s aktivní pomocí několika členů Topasu natočen dokument o Amatérské jeskyni s Lucií Výbornou a Markem Audy pro TV Seznam.

Marek Audy a Richard Bouda se také aktivně podíleli na vzniku dílu „Cesta do středu Země“, dokumentárního seriálu „Srdcaři na severu“, který bude odvysílán v září 2020 na Prima Zoom. Natáčení probíhalo několik dní v nejdelším islandském systému lávových tunelů Surt-Stefan hellir, a také v jiných destinacích ostrova.

Balkán 2019

Letošní výzkum na Balkáně proběhl od 20.9. do 29.9.

Aktivity pro veřejnost

Den otevřených dveří (DOD) do Nové Amatérské jeskyně

Naše ZO ČSS zajistila provádění návštěvníků Amatérské jeskyně pro Správu CHKO MK, která tyto DOD pořádala u příležitosti 50. výročí objevení Amatérské jeskyně. Celkem se Amatérská jeskyně otevřela veřejnosti ve dvou termínech, Topas zajistil provádění v termínu 26. 10. a 27. 10.

Oslavy 40. výročí založení ČSS

4. - 6. 10. 2019 se uskutečnilo setkání u příležitosti 40. výročí založení ČSS. Setkání proběhlo v Jedovnickém kempu, kde byl zapálen také slavnostní oheň. Jeden z našich členů se velkou měrou podílel na organizaci setkání. Dva naši členi se podíleli na organizaci okrajově. Naši členi zajistili pro setkání dvě exkurze do lokalit: Nová Amatérská jeskyně Horní Suchdolský ponor.

2018

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

- ZO ČSS 6-25 Pustý žleb: pouze příležitostná výpomoc jednotlivých členů na lokalitě Šachta za Evropou a Indií
- ZO ČSS 6-20 Moravský kras: malá výpomoc s dokumentací lokalit Elfi domeček a Dantovo peklo
- ZO ČSS 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54B, Kamenný ponor: Během roku na Kamenném ponoru proběhlo 16 akcí. Hlavní pozornost byla věnována koncové části v SZ směru, za místem nazvaném U zlomené Madony. Hilti metodou byla postupně rozšiřována mírně klesající chodba na průřezný profil. Místa s možností volného postupu zatím nebylo dosaženo. S prolongačními pracemi byla spojena údržba hlavní chodby jeskyně. Byly fixovány, případně odtěženy nestabilní hlinité a jílovité svahy a stěny a transportovány na povrch. Vytěžený materiál byl deponovaný na předem určené místo.

Jeskyně č. 75 A – Horní Suchdolský ponor: V roce 2018 se uskutečnily tři exkurzní - revizní akce pro zjištění stavu po přivalovém dešti, jedna exkurzní akce Speleomíting v Moravském krasu a 7 výzkumných akcí do koncové části Mucholapka. Proběhla návštěva jeskyně pracovníkem CHKOMK RNDr. Antonínem Tůmou s účastí biologů za účelem sběru biologického materiálu. V rámci hospodářské činnosti bylo instalováno povodňové česlo u přepadu rybníka do Horního Suchdolského ponoru. Česlo by mělo zajistit zadržení nečistot a ostatního materiálu plovoucího na hladině při vzedmuté hladině rybníka. Část Mucholapka: z důvodu extrémního a sucha a s tím spojeným výrazným poklesem hladin spodní vody došlo k odhalení odvodňovacího kanálu na nejnižším místě Mucholapky. Byly zachyceny zvukové projevy připomínající vzdálený vodopád a detekován výrazný průvan. V červenci byly v odvodňovacím kanálu zahájeny výkopové práce a práce spojené se zabezpečením bahnitého svahu. Jako nejvhodnější, nejrychlejší a neekonomičtější způsob bylo paženo dvěma smrkovými kulatinami v samosvorném založení do bočních stěn kladenými pod sebou a fixovanými mezi sebou navzájem, tzv. palisády. V průběhu tří měsíců bylo dosaženo hloubky 5 metrů od horní hrany první palisády. Sklon chodby se v této hloubce změnil z klesání 50° na téměř vodorovný a materiál se změnil na pískovcové a vápencové velké valouny téměř bez bahnitých sedimentů. Při podzimních srážkách však došlo k rozmáčení bahnitě vrstvy o mocnosti 4 metrů. Ta tlakem deformovala nejspodnější palisádu a část bahnitého svahu a objemu cca 5 m³ ucpala vyčištěné části klesající chodby Mucholapky. Výzkum byl z toho důvodu odložen na neurčito. Prozatím bude prováděno neperiodické sledování stavu Mucholapky.

Jeskyně č. 96A, Závrt U Hrušky: Celkem 3 exkurze. Stav na čelbě v nejnižším místě závrtu: dno je stále zatopené, přes výrazné sucho. V době poslední návštěvy byla hloubka vody cca 0,5 metru.

Jeskyně Nová Amatérská: V roce 2018 se výzkumná činnost soustředila na dokončení mapy Jižní části Bludiště Milana Šlechty. Jedním z důvodů bylo dodání podkladů do mapového atlasu Amatérské jeskyně, který bude součástí publikace k padesátému výročí jejího objevení.

V roce 2017 Jan Sirotek seznámil Topas s myšlenkou zdigitalizovat stávající kvalitní mapové podklady systému Amatérské jeskyně a také doplnit polygon o zaměření stěn, stropů, komínů i odboček. Na projektu se podílí několik organizací ČSS. Data budou finálně zpracovávána v aplikaci Therion a měl by

být vydán mapový atlas. Naše ZO ČSS přislíbila dodat kompletní doplněné mapové podklady Jižního Bludiště a Alabastru. Celkem cca 800 m chodeb. Nejdůležitějším přínosem lidarů je vyloučení subjektivního vlivu, či dokonce pocitu měřiče. Mapér samozřejmě může do mapy své vize a hypotézy kdykoliv naznačit.

Jeskyně Němcova I a II: V jeskyních Němcova I a Němcova II proběhlo několik exkurzí pro zájemce o nepřístupné jeskyně.

Další výzkumná a průzkumná činnost

Povrchové pochůzky v levé stráni Pustého žlebu za účelem revize vybraných vchodů méně významných jeskyní.

Pilotní analýza dostupných speleologických mapových podkladových materiálů: Marek Audy, Richard Bouda a Libor Láník se na jaře podíleli na sběru dat a vypracování studie pro Ministerstvo životního prostředí a Agenturu ochrany přírody a krajiny. Studie se zabývá posouzením, doplněním a zpracováním mapových podkladů u vybraných lokalit pro přípravu projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR (115V02300BE22)“. Cílem studie je vyhodnotit náročnost (fyzickou, materiální i časovou) zpracování jeskynních lokalit pro účely tohoto projektu. Studie se dále zabývá náročností kontroly průběhu dostupných polygonových tahů, resp. souřadnic jeskynních prostor. Součástí studie je cenový odhad činností spojených s pořízením mapových podkladů, jak stávajících, tak příp. pořízení nové korektní mapové dokumentace, či kontroly a korekce stávající mapové dokumentace. Studie byla zpracována v souladu s požadovanou Metodikou mapové dokumentace jeskyní a krasových jevů (Ouhrabka 2017). Projekt „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“ předpokládá aktualizaci dat cca u 150 jeskyní na území celé ČR. Ve studii byly zpracovány tři lokality: Dámský závrť 200 m, Řečiště 180 m a jeskyně 13C 1500 m.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS (SZS ČSS)

Jeden člen se zúčastnil celkem 3 cvičení SZS ČSS.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO ČSS 6-17 Topas z roku 2000 a doplněním k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

č. 44 U čtyř vchodů

č. 45 U tří síní

č. 54C Pytlíková

č. 67 U jezevce

č. 75A Horní Suchdolský ponor

č. 75B Dolní Suchdolský ponor

č. 142 Sedmnáctka

č. 96 Němcova I

č. 98 Němcova II

Zjištěné závady: 1) Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I; 2) nehlášená výměna zámků v jeskyních U tří síní a U čtyř vchodů, kontrola nyní nejde provádět, bude řešeno se správou CHKO; 3) opět porušená zábrana nad uzávěrem v jeskyni Sedmnáctka.

Expediční a exkurzní činnost

Malé Karpaty, Slovenská republika, tradiční červnový Topasový výlet (TTT)

Výlet se uskutečnil v netradičním termínu, a to začátkem září. Navštívili jsme Čachtickou jeskyni a prohlédli si planinu, kde se nachází její vchod. Povrchová skupinka navštívila Čachtický hrad a Čachtické podzemí. Na zpáteční cestě jsme navštívili také zpřístupněnou jeskyni Driny a zakončili výlet návštěvou Červeného zámku.

Slovenské zpřístupněné jeskyně

Jeden náš člen se zúčastnil studijní cesty pracovníků a průvodců jeskyně Výpustek, provozované Správou jeskyní České republiky, do Slovenských zpřístupněných a jedné nepřístupné jeskyně.

Navštívené jeskyně: Jaskyňa Driny
Harmanecká jaskyňa
Demänovská jaskyňa Slobody
Jaskyňa Mieru (veřejnosti nepřístupná)
Belianská jaskyňa
Dobšinská ľadová jaskyňa
Gombasecká jaskyňa
Ochtinská aragonitová jaskyňa

Mezinárodní setkání fotografů v Carlsbadu, USA – Nové Mexiko (ICPM)

Tři naši členové se zúčastnili mezinárodní fotografické akce v oblasti turistické atrakce Carlsbad caverns v Novém Mexiku. Navštíveny a fotografovány byly jeskyně Cottonwood, Hell Below, Carlsbad Caverns, Bob Cat a jedna bezejmenná sádrovcová jeskyně v blízkosti kempu Washington ranch. Součástí byly přednášky a promítání, např. s geologickou tematikou o vzniku sádrovcových jeskyní ve Vápencových pískovcích. Konkrétně tuto tematiku přednášel sám Dr. Arthur N. Palmer, který je autorem této teorie. Výsledná práce jednotlivých fotografů a fotografických týmů byla prezentována před veřejností v sále kulturního střediska města Carlsbad.

Komnica 2018

Letošní pokračování výzkumu jeskyně Komnica se uskutečnilo z důvodu potřeby lepších klimatických a hydrologických podmínek již v měsíci září. Do Han Pijesaku se vydala skupina výzkumníků obohacená o jednoho zkušeného speleopotápěče Martina Bartoška a vybavená přístroji pro hladinové potápění pro snadnější překonání polosifonu „Větrné okénko“. Explorace jeskyně probíhala ve dvou skupinkách s různými cíly. Hlavním cílem bylo dosáhnout koncového místa v hlavní chodbě směřující pod severovýchodní ponornou oblast hornatiny Velký Žep. Pěkně zdobená prostorná chodba končí sifonem cca 300 m od ponorné oblasti. Vlastní ponory jsou zaminované a přesnější údaj o jejich pozici nelze zjistit. Pravostranný přítok severozápadní přítok tzv. Černá řeka se podařilo prozkoumat do vzdálenosti cca 400 m od ponorů. Koncové partie jsou charakteristické hlubokými jezery s nízkými stropy. Celkem bylo v jeskyni Komnica zaměřeno 1200 m nových chodeb. Další pokračování je přesto možné, ale průstup v dalším pokračování chodeb se stává velmi obtížný vzhledem ke snižujícím se stropům nad hladinami hlubokých dlouhých jezer. Martin Bartošek provedl první pokus o exploraci vedlejšího vývěru nazvaného jako Komnica II. Vstupní část tvoří sifon o hloubce 8 m a délce 20 m. Po vynoření za sifonem prošel potápěč cca 800 m a vrátil se zpět.

„Suchá“ část expedice prováděla povrchový průzkum a tvořila podpůrný tým pro družstev pracující Komnici. Byla lokalizována nadějná vývěrová jeskyně východně od Han Pijesaku a proveden potápěčský pokus o proplavání sifonu ve vývěru Žepy. Ten byl však pro vysoký vodní stav, přítomnost labilních valounů a absenci záložního potápěče ukončen. Krátce po ukončení průzkumu a zpracování měření zde naši srbští partneři umístili informační tabuli s fotografiemi, s mapou jeskyně a s logy Topasu

a ČSS. Při odjezdu je ještě navštívena Ponijerská pečina mezi městem Olovo a řekou Krivaja, kde je v přírodním termálním pramenu výprava definitivně ukončena.

Jeskyňe Mlynky – Ternopilská oblast, Ukrajina

Jednomu našemu členovi se poštěstilo v posledním srpnovém týdnu roku 2018 setkat se s jeskyňáři bádajícími v jeskyni Mlynky. Po krátkém seznámení strávil v sádrovcovém labyrintu, měřícím 52 km, téměř šest hodin. Dostal možnost provést fotodokumentaci nádherných krystalů sádrovců, které vyplňují v různých velikostech celou jeskyni. Navázaná „družba“ může otevřít cesty i do dalších jeskyní v Ternopilské oblasti, zejména pak do Печера Озерна (jeskyně Ozerna) a печера Оптимістична (jeskyně Optimistična), která je se svojí délkou 257 km nejdelší jeskyní světa v sádrovcích. Na závěr pobytu jsme navštívili turistickou jeskyni Печера Вертеба (jeskyně Verbta), kde od roku 1884 probíhalo odkrývání prehistorického sídliště a dnes slouží jako muzeum.

Oblast „Kras“, Slovinsko

Na přelomu října a listopadu se jeden náš člen zúčastnil tradiční expedice ZO ČSS 1-01 Tetín a ZO ČSS 6-02 Vratíkov do slovinského Krasu. Hlavním cílem expedice bylo mapování propastí a krasových jevů v kavernách v oblasti Kras, kudy procházela fronta za 1. sv. války.

Jiné aktivity pro veřejnost

- Richard Bouda, promítání se speleologickou tematikou:
  - 3× křemencové jeskyňe ve stolových horách Venezuely
  - 2× solné jeskyňe a solný kras v Íránu
  - 2× jeskyňe a krasové oblasti na Balkánu
- Marek Audy provedl několik veřejných stereoskopických projekcí v Západních a Středních Čechách na speleologické téma.

Ostatní

5. - 7. 10. ZO ČSS Myotis zorganizovala ve Vilémovicích Setkání jeskyňářů 2018. Naši členové zajistili pro setkání celkem pět exkurzí do lokalit: Nová Amatérská jeskyňe, Horní Suchdolský ponor, jeskyňe Řečiště, jeskyňe Sedmnáctka.

2017

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyňe č. 54B, Kamenný ponor: Náplní prvních akcí byla revize stavu a oprava či úprava těžebního zařízení – dráhy a vrátku. Potom pokračovala těžba ve spodní Jižní odbočce ve směru SJ a rozšiřování koncového místa v přímém směru Z-V. Vytěžený materiál byl částečně deponován na povrch a částečně ukládán v místě křížení směru S-J. Situace ve směru SJ: výplň chodby skládající se z hlinitých sedimentů smíchaných s vápencovými kameny a se středními i většími bloky vápence prosintrovaná skapovou vodou. V současné době je vyplněn celý profil chodby. Situace Z-V, čelba volná erodovaná chodba na začátku o rozměru 1 ´ 1 metr, postupně se zužující až do neprůlezného profilu cca 25 ´ 25 cm. V současné době probíhá přibírka stěn mikrotrhacími pracemi. Za příznivých podmínek dostatečného rozdílu venkovní a vnitřní teploty byl pokaždé pozorován mírný průvan z koncového místa. Tato část chodby se vžila názvem „Za Zlomenou Madonou“.

Jeskyňe č. 75 A – Horní Suchdolský ponor: V roce 2017 se uskutečnila jedna exkurzní – revizní návštěva při příležitosti oslav 40. výročí založení skupiny. V plazivkách až po místo kontakt s pískovcem bylo velmi sucho, od místa zvaného Guayana vyvěral

pramínek cca 2 dcl/s. Suťový kužel na dně První propasti beze změn. Kamenný odval na dně Suchdolského Mystéria se částečně zřítíl. Hrdlo pod šachtou do Mucholapky i šachta samotná jsou značně labilní. Proběhla revizní návštěva jeskyně pracovníkem SCHKO MK Antonínem Tůmou v doprovodu dalšího zaměstnance AOPK ČR. Stavba protipovodňových poldrů a úpravy požární nádrže v Suchdole změnila hydrografii HSP. Původní ponor přestal plnit svou funkci. Stavební firmou bylo odstraněno ponorné česlo. Při případné přívalové vlně dojde k zanesení jeskyně.

Jeskyně č. 96A, Závrt U Hrušky: Celkem 2 revizní exkurze. Stav na čelbě v nejnižším místě závrtu: dno je stále zatopené, ale voda postupně klesá. V době poslední návštěvy byla hloubka vody cca 1 metr.

Jeskyně Nová Amatérská: Celkem 9 výzkumných, pozorovacích a dokumentačních akcí na pracovišti Východní větev a Bludiště Milana Šlechty.

Další výzkumná a průzkumná činnost

V průběhu roku bylo navštíveno několik jeskyní v pravé a levé stráni Pustého žlebu za účelem upřesnění map a možností případného dalšího výzkumu.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS: jeden člen se zúčastnil celkem sedmi akcí SZS ČSS, z toho čtyř cvičení.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO ČSS 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

č. 44 U čtyř vchodů

č. 45 U tří síní

č. 54C Pytlíková

č. 67 U jezevce

č. 75A Horní Suchdolský ponor

č. 75B Dolní Suchdolský ponor

č. 142 Sedmnáctka

č. 96 Němcova I

č. 98 Němcova II

Zjištěné závady: Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I.

Expediční a exkurzní činnost

- opět Slovensko, ubytování Liptovské Beharovce u Petera Holubka, návštěva jeskyně Zlomísk a Stanišovské jeskyně, obě v Jánské dolině; turistika v NP Západné Tatry
- Komnica 2017

Jiné aktivity pro veřejnost

- Zajištění exkurze v Němcových jeskyních pro dětský přírodovědný kroužek z Radiměře.
- Zajištění exkurze v Němcových jeskyních a odborného výkladu pro přírodovědný kroužek při DDM Brno

Ostatní

V září proběhla oslav 40. výročí založení skupiny. Kromě aktuální členské základny byli pozváni všichni žijící bývalí členové a členové všech skupin, se kterými byla historicky navázána jakákoliv spolupráce, a ostatní přátelé skupiny. V rámci oslav proběhla exkurze do HSP a promítání historických i současných fotografií, jakkoliv souvisejících se založením a vývojem skupiny a jejích členů. K 40. výročí založení skupiny jsme vydali brožuru: <http://topas.speleo.cz/publikace/Topas40.pdf>

2020

Polesí Štoky, okres Havlíčkův Brod

Dle sdělení bývalého hajného z polesí u Štok se nedaleko vrcholu Letná nachází ústí otevřené štoly. Na důlních mapách je tato lokalita široko daleko čistá, bez známek dolování, ale zato v mapce pořízené jihlavským historikem panem Vilímkem jsou opravdu v okolí zmíněného vrchu zakresleny dvě štoly. Jediné, co se naší ZO ČSS podařilo nalézt, byla jedna zatopená pinka.

Průzkum studny v Jemnici, Dačická 356

Průzkum proveden na základě požadavku OS Jamník, jehož členové předpokládali propojení této studny s jihovýchodní partií dobývek. Zařícené zbytky těchto dobývek byly odkryty při rekonstrukci silnice a kanalizace v roce 2011. Navíc studna u nedalekého čp. 749 prý byla v minulosti (před rekonstrukcí studny) napojena na štolu nyní zakrytou zásypem a skružemi. Průzkum proveden dne 22. 8. 2020 členy naší ZO ČSS za přítomnosti členů spolku Jamník a archeologů Muzea Vysočiny Jihlava nejprve podvodní kamerou a následně jištěným sestupem členů a sondou. Hloubka studny byla 10 metrů k hladině vody, 6 metrů skruží a poté pevná skála. Hloubka vody asi 0,5 metru. Průzkum však ukázal, že se jedná opravdu pouze o studnu. Studna nemá žádné rozrážky a její dno je pevná skála.

Zamýšlená revize AG štoly v polesí Utín, okres Havlíčkův Brod

Během roku členové ZO ČSS zamýšleli provést kontrolu AG štoly v dané oblasti. Bylo zjištěno, že terén v širokém okolí štoly je silně zdevastován po kompletní těžbě po kůrovcové kalamitě. Rozježděný terén a nánosy větví všude v okolí ústí štoly zcela znepřístupnilo, takže byla další akce odložena.

Svatý Kříž, okres Havlíčkův Brod

Proveden terénní a historicko – montanistický průzkum stařin, a to v souvislosti s doklady o aktivitě německé firmy Schurfarbaiten Gustav Hagen za protektorátu. Průzkum byl proveden poměrně důkladně v několika na sebe navazujících akcích. Do zatopených prostor byl spouštěn Nautilus s kamerou a osvitem, který pořídil několik záznamů ze zatopené šachty a propadlého ústí štoly. K dané lokalitě naše ZO ČSS zhotovila rovněž dokumentaci.

Budeč u Nového Veselí

Dva členové zpracovali pojednání o nález starého důlního clila na železné rudy u obce Budeč, nalezeného při výstavbě obchvatu silnice 353 u Nového Veselí. Publikováno v občasníku Muzeum Factum muzea Vysočiny Jihlava a ve čtvrtletním zpravodaji městyse Nové Veselí.

Kašperské Hory

Několik členů se zúčastnilo návštěvy seismické stanice (štola Kristýna) a terénní pochůzky v Amálině údolí.

Obhlídka štol Pod farou, Růženina a Pekelská, okres Havlíčkův Brod.

Proběhla spolupráce s HZS kraje Vysočina při výcviku lezeckých družstev ve větrací šachtě Pekelské štoly, tentokrát pouze na dvou akcích.

2019

Přednášky a besedy

V bývalé budově Pribiny ve Stříbrných Horách se uskutečnila série přednášek ohledně pozůstatků dolování v okolí Stříbrných Hor a ohledně jeskyní Slovinska. Přednášejícími byli Jaroslav Havlíček – zaměstnanec muzea Vysočiny v Jihlavě Jiří Prokop – za ZO ČSS 6–18 Cunicunulus Jihlava, Evžen Zámek – za ZO ČSS 6–15 Holštejnská.

Dále uskutečnil přednášku Jiří Prokop v malovaném sále muzea Vysočiny pro veřejnost na téma

„Pozůstatky dolování na Jihlavsku“.

Dále proběhlo několik exkurzí a přednášek pro vybrané návštěvníky naší ZO ČSS a pro členy několika dalších ZO ČSS – přednášející a provádějící členové: Lukáš Oubrecht, Jiří Prokop, Jiří Sobotka.

Spolupráce s jinými organizacemi

ZO ČSS spolupřádala mezinárodní konferenci o historické těžbě stříbra s názvem **Stříbrná Jihlava 2019** na krajském úřadě v Jihlavě a připravila panel s informacemi o pozůstatcích dolování na Jihlavsku a v okolí. Jiří Prokop v sále úřadu promítl pro všechny účastníky semináře záběry ze současného stavu jihlavských dolů s výkladem. Na rozdíl od historického podzemí města, která bylo často publikováno a zmiňováno médii, tak záběry ze současného stavu jihlavských dolů většina účastníků včetně místních viděla poprvé. Jiří Sobotka byl s pracovníky Muzea Vysočiny spoluautorem příspěvku o průzkumu Ag štol na Utínsku. Příspěvky vyjdou ve sborníku Stříbrná Jihlava 2019.

Dále proběhla spolupráce s **Moravským Zemským Muzeem** při odběrech vzorků důlních vod a sedimentů.

Rovněž proběhla spolupráce s **HZS /hasičský záchranný sbor/** kraje Vysočina při výcviku lezeckých družstev ve větrací šachtě Pekelské štolý.

Terénní činnost

V uplynulém roce zabralo více času než jiné roky asistence ve štolách při cvičeních hasičské záchranné služby, několika akcí s Moravským muzeem a exkurzemi pro jeskyňáře z jiných ZO ČSS i ostatní veřejnosti.

Nové Veselí: Při stavbě obchvatu Nové Veselí došlo v uplynulém roce k zachycení části poddolovaného území jv. od obce Budeč. Původní předpoklad byl, že jde o nejstarší fázi dolování železa v oblasti, která probíhala šachetním dolováním, pravděpodobně však jde o dílo z počátku 19. stol. Po odbagrování svrchní části však se propadl bagr do stařiny. Objevila se štola, zpevněná dřevěnou výdřevou. Ta byla vyplněná sedimentem v celém profilu. Na profilech pak byly vidět zasypané šachtice se zbytky výdřevy. Celé území bylo zvodnělé a voda se musela vyčerpávat. Hloubka šachet není známá. Skarny ve kterých se těžilo jsou silně zvětralé, nestabilní, proložené vrstvami jílu. Stáří výdřevy zatím není známá, byly však vybrány vzorky na dendrochronologické datování. Archeologického průzkumu vedeného Muzeem Vysočiny Jihlava se zúčastnili dva členové skupiny.

Česká Bělá: Obhlídka pozůstatků starých důlních děl na polymetalické rudy po deseti letech.

Kaperský les – PÚ 3152

Pod jezerem – PÚ 3161

Kasalův mlýn – PÚ 3176, 3168

Boudův mlýn – PÚ 3180 - pouze hlavní pinka u Boudova mlýna vykazuje neustálý aktivní pokles dna.

Šlapánov: proběhla po roce další obchůzka po pozůstatcích dolování na Šlapánovsku. Tentokrát šlo o obchůzku po Šlapánovské žíle. V mělké zarostlé roklince pod Perkajlem byl nalezen čerstvý propad. Dále se nachází dlouhý pinkový tah beze změn.

Pohled: okr. H. Brod. V uplynulém roce proběhla obchůzka Pohledského lomu a okolí. V nejbližším okolí lomu byla v roce 1960 vyražena průzkumná Pohledská štola. Koncem 80. let jsme zde prováděli fotodokumentaci, krátce na to byla štola zasypana deponií lomu. Jelikož jde o záležitost starší třiceti let, sešli se na místě členové ZO ČSS a místní pamětníci ve snaze ústí znovu nalézt a provést po vyřízení

potřebných formalit novou otvírku. Na místě bylo zjištěno, že kromě zmíněného novějšího díla se v místě nachází pozůstatky stařin. Zjistilo se např., že to, co bývá uváděno jako propad do Pohledské štoly, je patrně propadem do stařin, neboť všichni shromáždění pamětníci se shodli, že ústí štoly i její směr vedlo jiným směrem. Ústí štoly se nyní nachází pod obrovskou haldou šotoliny a jeho otvírka není možná.

Poperek: Pod obcí Utín, východním směrem od obce v okr. Havlíčkův Brod, se nachází kopec Poperek. Kopec je v různých historických obdobích všemi směry poddolovaný. Probíhalo zde dolování šachetním způsobem a později byly raženy v různých úrovních štoly. Těžba probíhala od ranného středověku s přestávkami až po první svět. válku a končila geologickým průzkumem v padesátých letech dvacátého století. V té době bylo např. provedeno zmapování vstupní části Utínské štoly a v celé délce Nebeské štoly. Naše ZO ČSS nepravidelně lokalitu navštěvuje a sleduje případné změny v terénu. V uplynulé době např. našla zasuté a zarostlé ústí Nebeské štoly 2.

Stříbrné Hory: V uplynulém roce byla provedena běžná rutinní údržba ve štolách Růženina a Pekelská. V plánu bylo rovněž osazení vstupní části k Růženině štolě dlažbou. Tato však byla hned zřejmě druhý den, po jejím provizorním složení u ústí štoly odcizena.

Nový Rychnov: Proběhla rozsáhlá vícedenní terénní pochůzka po pozůstatcích dolování v okolí Nového Rychnova. Terénní pochůzka proběhla po rozsáhlých pinkových pásmech od Rohozné po Chaloupky. Zde bylo v osmdesátých letech min. století zdokumentováno 1 600 pinek a odvalů. V lokalitě je pouze jedna otevřená štola, která byla znovuotevřena GP Příbram r. 1975. Nyní je opatřena mříží. Podél potoka na úpatí dolování se rovněž nacházejí pokusné rýžovací sejpy. Nad Novým Rychnovem asi 0,5 km nad osadou Chaloupky s v lese rovněž nachází pás různě hlubokých pinek, o kterých se nepodařilo nalézt bližší zprávy. Další lokalita je u obce Černov, na místě dnešní retenční nádrže Cvilínek a v okolí. Na Cvilínku byl proveden rozsáhlý archeologický průzkum pracovníky Archai Brno, pracoviště Jihlava, ohledně pozůstatků dolování již od 13. století. Nedaleko lokality jsou další pozůstatky dolování, ale tentokrát nejde o středověk, ale o 18. století. Další navštívená místa jsou v okolí Řežencic. Zdejší typ důlní těžby se ale ukázal, jako pozůstatky lomové činnosti. O kus dále u vesnice Chrástov je 250 metrů od samoty Trsov další rozsáhlé pinkové pásmo v délce 1.5 km, které se táhne 1 km od Černovského dolování souběžně s ním. V téměř žádné z těchto námi navštívených lokalit nedochází k sesuvům hornin, na některých obvalech jsou drobné známky po kopání a odběru vzorků.

2018

Přednášky a besedy

Přednáška pro naši ZO ČSS a několik místních občanů ve Stříbrných Horách, která se uskutečnila v soukromém objektu u Pekelské štoly. Zaměstnanec muzea Vysočiny Jaroslav Havlíček zde přednášel a promítal již podruhé výsledky svého vlastního bádání po pozůstatcích dolování v okolí Stříbrných Hor. Současně promítal a pohovořil o činnosti ZO ČSS 6-15 Holštejská E. Zámek.

Již tradičně proběhla beseda spojená s promítáním pro hosty ZO ČSS ohledně činnosti skupiny.

Ladislav Dolejší – beseda pro členy o lokalitách Slovenského Speleologického klubu Slovenský ráj, jehož je členem.

Jiří Prokop – přednáška pro veřejnost ohledně jihlavského podzemí a pozůstatcích dolování ve městě

a nejbližším okolí.

Spolupráce s jinými organizacemi

Neformální mini speleo setkání nazvané Břidlice 2018 – naše ZO ČSS v uplynulém roce uspořádala speleosetkání malého rozsahu. Sjelo se 21 jeskyňářů z různých skupin + průvodci z naší členské základny. Setkání bylo třídní a zúčastnili se ho jeskyňáři ze dvou skupin Moravského krasu, dále z Ostravy a České Lípy.

Účastníci navštívili Jihlavské podzemí, dále kolektory pod Jihlavou, potom vybrané štoly v naší lokalitě Stříbrné Hory a Přibyslav. Dále odvodňovací tunel pod jihlavským hlavním vlakovým, nádražím, starý kryt CO v Kronospanu a německý protiletický kryt v lokalitě průmyslové zóny Bedřichov – Hruškově Dvory.

Naše ZO ČSS příležitostně rovněž spolupracuje nadále s muzeem Vysočiny Jihlava a obecními a Městskými úřady v lokalitách, kde se pohybuje.

Rovněž naše ZO ČSS spolupracuje s OS Jamník z Jemnice. Společně konzultujeme montanistické záležitosti na Jemnicku a provedeme občasnou návštěvu.

V uplynulém roce proběhla rovněž spolupráce se společností CMA při natáčení videí s montanistickou tematikou v rudním revíru Štěpánov nad Svatkou.

Součinnost s Hasičským záchranným sborem kraje Vysočina.

V uplynulém roce proběhla spolupráce naší ZO ČSS a HZS Vysočiny při dvou tematických cvičeních okresních lezeckých instruktorů a lezeckých skupin „Záchrana zraněných osob z hloubky“ v květnu a listopadu 2018. Akce proběhly ve větrací šachtě Pekelské štoly. Akce budou dle potřeby instruktorů HZS probíhat i nadále.

Terénní činnost

Pekelská štola: Začátkem minulého roku došlo majitelem pozemku u Pekelské štoly k úpravě pozemku. Vzhledem k úpravám již nebylo možné nadále užívat přístupovou pěšinu ke vstupu do štoly. Z toho důvodu bylo naší ZO ČSS se souhlasem majitele zbudováno pevné, dřevěné schodiště ke vstupnímu poklopu do štoly.

Povrchový průzkum těžby železných rud ve Žďárských Vrchích: V uplynulém roce byly naší ZO ČSS navštíveny lokality po těžbě Fe rud v CHKO Žďárské Vrchy.

Milovská štola u Křižánek a štola Ludvíka u Telecího

Obě štoly jsou přístupné, podrobný popis in „Dvě historické štoly na území CHKO Žďárské Vrchy“- Speleo č.66/2015 str.35-39 a www.speleojihlava.cz 2.10.2015.

Rovné doly a Mostinky u Kadova

Zde pouze povrchová pochůzka, žádné podzemní prostory nejsou dostupné. Lokalita Rovné doly se nachází při pravé straně silnice vedoucí od křižovatky U Sloupku do obce Kadov a tvoří řadu pinkových tahů směru přibližně jv-ssz v délce asi 200 m se začátkem v místě zvaném U rumunské kapličky v nadmořské výšce 705 m. Pinka nacházející se v nejnižším bodě tohoto počátečního tahu jeví známky průběžného poklesu dna, a tím pravděpodobnost dosud nevyplněných podzemních prostor. Další pinkové pole směrem k ssz je částečně aplanované. Po levé straně silnice svažující se ke Kadovu je několik ojedinělých pinek postupně přecházejících do důlního revíru Mostinky (též Vápenice), který končí s okrajem lesa nedaleko Kadova v nadmořské výšce cca 660 m. Lokalita Mostinky je částečně aplanovaná, z velké části obtížně

přístupná. Kromě železné rudy se zde těžil i vápenec jako struskotvorná přísada do vysoké pece. Obě suroviny se zde těžily částečně povrchově, převážně však hlubinně, byla zde dědičná štola a vodotěžná šachta, kde bylo k pohonu čerpadla použito vodní kolo na spodní vodu o průměru 5,5 m. (jediný případ strojního čerpání v této oblasti). Náhon k tomuto již zmizelému vodotěžnému stroji je dosud zachován a funkční. Obě lokality byly díky kvalitní rudě a malé vzdálenosti významným zdrojem surovin pro kadovské železářny v období od 17. století až do 40. let 19. století s kapacitou přibližně 900 tun rudy ročně.

Líšná

Zde též pouze povrchová pochůzka, žádné podzemní prostory nejsou dostupné. Lokalita se nachází na severním úbočí kopce Bohdalec (kóta 790 m). Řada pinkových tahů a odvalů začíná v nadmořské výšce asi 600 m ve směru ssz – jyv v délce cca 340 m a končí zařícenou šachtou ve skalním výchozu nedaleko Malé skály v nadmořské výšce asi 667 m. V nejnižším bodu se nachází zařícené ústí dědičné štoly s výtokem důlních vod.

Velké Meziříčí, zámek: v uplynulém roce proběhla návštěva podzemních prostor zámku Velké Meziříčí. Naše ZO ČSS navštívila část podzemních prostor, které užívá městské muzeum. Druhou část má uzavřenou majitel zámku, se kterým se bohužel nepodařilo navázat kontakt. V části podzemí, které jsme navštívili se nachází dvě podlaží chodeb. V jedné části tvoří menší skalní labyrint tvořený chodbami tesanými ve skále se dvěma sály. Přesto, že podzemí není přístupné veřejnosti, tak bylo v minulosti navštíveno a popsáno více organizacemi. Z toho důvodu jsme se nezaobírali dokumentací, ani podrobnějším popisem. Jedním z důvodů naší návštěvy bylo vyvrátit, nebo potvrdit různé povídky o únikových chodbách ze zámku a o komunikaci podzemí zámku s centrem města. Možnost spojení podzemí zámku a města bylo vyvráceno okamžitě pro velmi značné výškové rozdíly. Ani žádná chodba, vedoucí do zápolí zámku nebyla nalezena, ani náznak zazdívků, či závalu.

Jasenice: U obce Jasenice v okr. Třebíč se nachází osamělá vápencová kopa, ve které se nachází drobný jeskynní systém. Jeskyni kdysi popsali ve Speleu autoři Daněček – Cílek. Tentokrát byla souhrnná délka jeskyně a přilehlých ramen 32 metrů. Naše ZO ČSS v březnu 1989 na jediné celodenní akci prolongovala v jeskyni a podařilo se nám délku plazivkového systému o 3–4 metry prodloužit. V nedávné době se dalších prací v jeskyni chopila ZO ČSS 6-26 a prodloužila celkovou délku systému přibližně jednonásobně. Naše ZO ČSS s ním na jaře letošního roku navázala spolupráci a vyjeli jsme mu prozatím dvěma akcemi v jeskyni pomoci.

Holštejn: Ke konci roku členové naší ZO ČSS navštívili ZO ČSS 6-15 Holštejnská. Zde navštívili Novou Rasovnu, Holštejnskou jeskyni a Lipoveckou ventarolu, kde pomohli s odklizením kamenů.

Kraskov: Východně od obce Kraskov se v lese poblíž Zlatého potoka nachází pozůstatky dobývek železné rudy z 18. – 19. století. V okolí po pravé straně Zlatého potoka se nachází staré jámy a sejpy, jako pozůstatky po dolování zlata. Na ploše o délce asi 70 metrů jsou dvě ústí štol opatřené mřížemi. Do podzemních prostor lze však proniknout propady. Za pravou vstupní mříží vede asi 5 m dlouhá chodba do asi 15 m dlouhé kaverny, která je propadlá na den. Dále vede neporušená chodba do esíčka o délce 20 metrů. V chodbě bylo v době návštěvy 20 cm vody. Chodba ústí v další ještě mohutnější kaverny, která je asi 25 metrů dlouhá a rovněž otevřená. Asi v půlce kaverny vede doleva 5 metrů dlouhá

neporušená chodba, která vede k další mříži. Na konci kaverny je úzká plavka, která po dvou metrech končí závalem.

Žižkovo Pole: V uplynulém roce provedla naše ZO ČSS po deseti letech revizi poddolovaného území v okolí obce Žižkovo Pole, okr. Havlíčkův Brod. Na poměrně velkém území občas dojde k čerstvým propadům.

Poddolované území č. 3167 Borovský potok

Pinkový tah se 7 pinkami ve směru ssz – jjv se nachází na návrší nad Zádusním mlýnem, nad soutokem bezejmenného potůčku tekoucího od Žižkova Pole a Borovského potoku. Tento pinkový tah je velmi obtížně přístupný, zarostlý náletovou vegetací, oproti stavu před zhruba 10 lety, kdy byl tento tah zcela přehledný po celé délce. Pouze pinka na počátku v nejvyšším bodu tahu jeví známky aktivního poklesu dna, a tím i pravděpodobnost existujících podzemních prostor. Další 4 pinky se nachází při severním úpatí svahu. Těžba polymetalického ložiska zde probíhala pravděpodobně do 16. století, písemné doklady nejsou k dispozici.

Poddolované území č. 3166 Žižkovo Pole – Samotín

To se nachází na protilehlé údolní straně, při západním okraji rokle. Obejity byly celkem 4 pinky, neaktivní. Těžba polymetalických rud pravděpodobně do 18. stol. Písemné doklady nejsou.

Poddolované území č. 3170 Macourov 2

To se nachází na východní straně jmenované rokle, obešli jsme celkem 7 pink, všechny jsou neaktivní. Těžba polymetalických rud pravděpodobně do 18. stol. Písemné doklady nejsou.

Bílek u Chotěboře: V těsné blízkosti obce Bílek se nachází opuštěné prvorepublikové protiletce kryty a současně s tím skrovné pozůstatky dolování. Do současné doby se dochovalo šest vojenských objektů v různém stavu a ústí jedné štoly. Naše ZO ČSS prozatím navštívila tři z těchto objektů. Snad nejdochovanější objekt se nachází asi 10 metrů od obce z kraje lesa. Do objektu jsou dva vstupy. Jde o betonovou chodbu, která je třikrát lomená a o celkové délce asi 60 metrů a výšce 2 metry. Kryt je asi z půlky uložen pod zemí a druhá polovina je maskovaná v terénu. V krytu se uvnitř nachází zbytky původních dveří a v určitých místech nad sebou vedou na povrch větrací průduchy. Akcí se posléze zúčastní pracovníci přírodovědného oddělení muzea Vysočiny v Jihlavě, neboť zde v podzemí zimuje větší množství drobných obratlovců. Nedaleko od vojenského objektu se nachází štola. Patrně půjde o pokusné dolování železných rud z 18. – 19. století. U Bílku totiž existoval od 18. stol. do r. 1848 železářský hamr. Štola je bohužel po dvou metrech zasutá. Na krátkém vstupu není patrně zrudnění a nepodařilo se nám ani dopátrat žádné písemné zprávy o štole.

2017

Přednášky a besedy

Přednáška spojená s promítáním ohledně pozůstatků dolování v Jihlavě a nejbližším okolí v kulturním domě ve Stříbrných Horách pro veřejnost – Jiří Prokop.

Přednáška spojená s promítáním z dolování na Rosía Montana v Rumunsku – Michal Harnušek.

Přednáška pro naši ZO ČSS a několik místních občanů ve Stříbrných Horách, která se uskutečnila v soukromém objektu u Pekelské štoly. Zaměstnanec muzea Vysočiny Jaroslav Havlíček zde přednášel a promítal výsledky svého vlastního bádání po pozůstatcích dolování v okolí Stříbrných Hor.

Rovněž proběhlo několik návštěv hostů z řad veřejnosti a rovněž ze zastupitelstva obce Stříbrné Hory, za účelem přednášky o činnosti ZO ČSS. Titíž lidé se zúčastnili několika exkurzí v jihlavském podzemí.

Zpráva o spolupráci s jinými organizacemi

V uplynulém roce navštívila naše lokality ZO ČSS 6-11 Královopolská. Oplátkou naše ZO ČSS navštívila v tomtéž roce lokality této ZO ČSS.

Naše ZO ČSS příležitostně spolupracuje nadále s muzeem Vysočiny Jihlava a s obecními a městskými úřady v lokalitách, kde se pohybuje.

Rovněž naše ZO ČSS spolupracuje s OS Jamník z Jemnice. Společně konzultujeme montanistické záležitosti na Jemnicku a provedeme občasnou návštěvu.

Výzkum a průzkum

Skalní štola /rovněž AG štola/ - koncem roku 2016 proběhla společná akce naší ZO ČSS a muzea Vysočiny za účelem odčerpání, zdokumentování štoly a odběru vzorků pro geologické účely a vzorků dřevění za účelem dendrologického rozboru. V uplynulém roce dokončila naše ZO ČSS mapovou dokumentaci a společně s muzeem Vysočiny vytvoří naše ZO ČSS obsáhlejší zprávu ohledně této akce.

Terénní obhlídka starých důlních děl naší ZO

Kunštát, místní část Sychotín, těžená surovina: grafit

Těžba grafitu v této místní části Kunštátu probíhala od r. 1866 přibližně do roku 1909, k roku 1933 je výmaz důlních měř. Ke zpracování grafitu postavena za Sychotínem v údolí říčky Petruvky grafitárna, budovy dosud stojí.

– Štola proti bývalé grafitámě

Naproti bývalé grafitámě, přes silnici k Makovu, menší lůmek v místě začátku štoly, částečně zařícený, ústí štoly je zcela nezřetelné. Vedle grafitámy, směrem k Makovu je odval.

– Štola na jz svahu vrchu Mramorka

Asi v polovině jz svahu kóty Mramorka se nachází výrazný odval, asi 100 m dále je úval, na jehož konci je zasypané ústí úpadní štoly. Při levé straně zásypu je neprůlezná prostora mezi skalní stěnou a zásypem, svědčící o poklesu výplně a pravděpodobně komunikující dále do podzemí. Úpadní dobývky měly údajně hloubku 59 m.

– Štola naproti vodojemu

Bohužel se tuto lokalitu nepodařilo najít. Měla by se nacházet asi 800 m od předchozího důlního díla, na východním úpatí údolí říčky Petruvky. V reliéfní lidarové mapě Geoprohlížeče ČÚZAK je asi 150 m východně v bočním údolí výrazný pinkový tah, není zaznamenán na mapě Geofondu.

Hlavní dobývka, těžená surovina: Fe rudy – limonit, magnetit ve skarnech

Těžba Fe rud pro Ranské železářny pravděpodobně od r.1844 do 70. let 19.stol.

Povrchová dobývka začínající na jv na hraně mělkého údolí, na úpatí údolí je příkopová propadlina se slabým výtokem vody, pravděpodobně zasutá dědičná štola, nad ní pinka s odvalem. Hlavní dobývací prostor jsou povrchové dobývky v celkové délce 157 m směru jv – sz o šířce 10–20 m, hloubce 3 až 10 m (nejhlubší v sz části), řídkce zarostlé vzrostlými jehličnany. Nenalezeny žádné aktivní propady a náznaky umožňující průnik do eventuálně zachovaných podzemních prostor. Lokalita není uvedena v mapovém projektu ČGÚ Vlivy důlní činnosti. V 90.letech 20.stol zde prováděn geologický průzkum na radioaktivní surovině.

Dobývka jižně od silnice, těžená surovina: Fe rudy – limonit, magnetit ve skarnech

Tři větší pinky s odvaly, situované ve vzdálenosti 1 600 m od předchozí lokality a jedna menší pinka vzdálená od trojice pinek 215 m pod azimutem 116°. Nenalezeny žádné aktivní propady a náznaky umožňující průnik do eventuálně zachovaných podzemních prostor.

O těžbě na tomto místě nejsou žádné písemné zprávy, jedná se o menší ložisko dobývané pravděpodobně v druhé polovině 19.stol. současně s předchozí lokalitou.

Lokalita Rounek v okr. Jihlava

Koncem jara uplynulého roku navštívili po letech členové ZO ČSS pozůstatky kutiště Rounek. Nachází se v lesích, nedaleko hájovny nad stejnojmennou obcí, v okr. Jihlava. Ohledně zdejšího dolování nejsou známy žádné dochované záznamy. Lze pouze odhadovat, že těžba spadá do prvního období dolování. Délka kutiště je v terénu 135 metrů. Naše ZO ČSS před lety tuto lokalitu vyklestila, vyčistila pozůstatky dvou šachet a v jedné udělala pro ukázkou dřevení. Pro odlehlost lokality jí od té doby nenavštěvovala, k návštěvě došlo až v uplynulém roce. Lokalita je v současné době v dobrém stavu. Obě, dodatečně zde umístěné naučné tabule jsou v dobrém a čitelném stavu. Rovněž tak zábradlí, kterým je ohrazena hlavní část kutiště. Pouze dřevení jediné vydřevené šachty se pozvolna rozpadá, Ke kutišti nevede v současné době žádné značení, ani cedule, která by na cestě upozorňovala, že se o kousek dále v lese nachází, takže kdo k němu nejde cíleně, tak ho mine po cestě bez povšimnutí.

Hostěradice

V uplynulém roce se uskutečnila s odstupem času další návštěva podzemí Hostěradic. Byly zjištěny určité změny. V podzemí u domů č.p. 159 a 160 došlo k novým propadům. Naše ZO ČSS zde v minulých letech prováděla zmapování prostor. Mimo jiné se zde nacházela kaverna, která se nacházela poměrně mělce pod povrchem. Byla kdysi neznámo kým amatérským provizorním způsobem vystrojena dřevěnými kulány s rozpěrami. V této době je prostora celá zařícená, k čemuž došlo údajně na přelomu let 2016–2017 a vzniklým otvorem byla obcí zavezená a srovnaná s povrchem. Jiné změny naše ZO ČSS nezaznamenala.

2020

Nová Amatérská jeskyně

Mapování Javorové chodby: Úkolem pro letošní rok bylo dokončit mapování Javorové chodby. Mimo jiné pro to, aby se naměřená data mohla použít pro doplnění mapové dokumentace NAJ v Therionu kterou sestavuje Pustožlebská skupina. Celkem namapováno cca 170 m. Toho dne končila chodba hlubokým jezerem v místě, kde je obvykle šikmá chodba s polosifonkem na konci, takže původní myšlenky o průnik za polosifonkem buď jen tak, nebo pomocí vrtačkového čerpadla jsme museli odložit na letní sucho. Mapa byla zpracována v Therionu pro přímé použití v mapovém atlasu NAJ.

Mapování Kanálu pod Dómem Démonů: V rámci kompletace mapové dokumentace v Therionu jsme koncem roku navštívili také klesající kanál pod Dómem Démonů, který končí polosifonem, za kterým je sice vidět volné pokračování, ale průnik vyžaduje notnou dávku hydrofilie a absenci klaustrofobie. Mapu jsme navázali na pevný fixní bod č. 37 z původního Rajmanova mapování a natáhli jsme 34 m polygonu a s denivelací 11 m.

Potápění Punkva: V rámci sestavování nové publikace o historii Amatérské jeskyně objevil J. Sirotek s Pustožlebské skupiny zmínku o možném pokračování v hloubce kolem 30 m v lokalitě Šolimova mísa. V dubnu podnikl sólo ponor, po kterém bylo jasné, že lokalita je velice nadějná a pokračování bude vyžadovat další potápěče. Téměř všechny další akce se již konaly za účasti potápěčů z Plánivské skupiny. Během 11 potápěčských akcí na podzemní Punkvě se nám významně podařilo odkrýt další část jejího tajemství a objevit a zmapovat více než 700 m jejího aktivního podzemního toku. Podařilo se najít spojení mezi Šolimovou mísou a Čokoládovnou. Mohutný, nově objevený podvodní tunel Punkvy jsme nazvali „Tunálův tunel“ na počest Karla Divíška. Délka celého sifonu od Šolimovy mísy po podzemní vývěr Punkvy bude určitě více než 1,2 km. Posunuli jsme také nejzazší známé místo Punkvy proti proudu do hladiny v sestupném trativodu v Bezejmenném dómu. Do objevitelského snažení na Punkvě se zapojily společnými silami všechny skupiny, které se aktivním průzkumům v Amatérské jeskyni věnují: ZO ČSS 6-19 Plánivý, ZO ČSS 6-25 Pustý žleb, ZO ČSS 6-09 Labyrint, ZO ČSS 6-17 Topas, ZO ČSS 6-22 Devon a dále pomocníci z dalších skupin (ZO ČSS 6-16 Tartaros, ZO ČSS 6-01 Býčí skála, ZO ČSS 6-07 Tišovský kras, ZO ČSS 6-15 Holštejnská, ZO ČSS 1-10 Speleoaquanaut, nespolková skupina Speleodiver, ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť). Další objevné postupy zastavila říjnová povodeň a pokračující nepříznivé vodní stavy. Na mapě je ale spousta otazníků a míst, kde je možné dále pokračovat. Klíčový je samozřejmě možný další postup směrem proti proudu. Určitě se pokusíme zanořit v sestupném trativodu v Bezejmenném dómu. Zajímavým místem je také chodba pod Čokoládovnou, kde by teoreticky bylo možné pokračovat v hloubce okolo -30 m i směrem po proudu. Detailní popis objevných postupů vyjde ve sborníku Speleofórum 2021, J. Sirotek: Za tajemstvím podzemní Punkvy.

System Piková dáma – Spirálka

Piková dáma – měření teplot: V roce 2020 pokračovalo klimatické měření (teploty vzduchu) na stanicích v jeskyni Piková Dáma a v ústí Ledové chodby Staré Rasovny. Měření jsou prováděna manuálně v termínech 1x za měsíc,

meteorologickým staničním teploměrem -35°C až $+50^{\circ}\text{C}$, dělení stupnice $0,2^{\circ}\text{C}$ – metodika měření je stejná od zahájení druhého měřicího cyklu v roce 2017 (první cyklus proběhl v letech 1984 -89). Z měření je pořizována také fotodokumentace neobvyklých meteorologických situací a data jsou průběžně srovnávána s grafy průměrných denních teplot vydaných ČHMÚ. Jako rozšíření dokumentace klimatických (teplotních) poměrů v jeskyni Piková Dáma jsme v letošním roce zahájili přípravu stanovišť pro měření teploty v horninovém masivu. Uvažovaná stanoviště jsou v jeskyni Piková Dáma – ledová chodba a dóm, venkovní stanoviště v severní stěně Bártíkova závrtu a kontrolní stanoviště v jeskyni Spirálce – balkon ústřední propasti. Měření uvažujeme provádět manuálně v termínech 1x za měsíc. Po dokončení pětiletého měření bude provedeno podrobné vyhodnocení a srovnání s daty z let 1984 a 1989 a výsledky budou zpracovány do souhrnné závěrečné zprávy. Z letošních výsledků můžeme konstatovat, že ani letos neklesla teplota v Ledové Chodbě pod 1°C , takže podmínky pro tvorbu ledové výzdoby v Pikovce letos opět nenastaly, jak už se stalo v posledních letech pravidlem.

Spirálka: Řádná revize a oprava přístupových žebříků do jeskyně – i letos pokračovaly práce na opravě kotvení žebříků ve vstupních částech jeskyně Piková Dáma – Spirálka tak, abychom zajistili bezpečný vstup do jeskyně i v následujících letech. V rámci těchto akcí jsme také z jeskyně odstrojili vše nepotřebné (stará kotvení, stará ocelová lana apod.). Tím jsou zabezpečeny nejdůležitější úseky a zbývají spíše drobnější práce na doladění vedení žebříků a do budoucna kompletní výměna některých částí žebříků.

Piková dáma – Přesýpací hodiny: Pro nastupující problémy s ukládáním materiálu a upadající motivaci pro těžbu na stále stejném místě jsme se rozhodli v roce 2020 těžbu v Přesýpacích v roce 2020 ukončit a přesunout techniku do Spirálky. V průběhu roku byla situace podobná jako v letech předchozích – bahno v různém poměru s kameny periodicky vycházelo z části zvané Kloaka a nedovolovalo jakýkoliv postup vpřed. Občas se nad Kloakou vytvořila nebezpečně vypadající klenba, která se však v průběhu času opět zřítla a uvedla pracoviště do výchozího stavu. Proto jsme se rozhodli zařízení pro hydrotěžbu přesunout jinam. Lanovka a zařízení pro ruční těžbu zůstalo na místě.

Piková dáma – Chodba nad Kyvadlem: V Chodbě nad Kyvadlem jsme pracovali intenzivně v letech 2013–2017. Pracoviště bylo opuštěno pro malou naději na postup. Po letech jsme se rozhodli ještě jednou využít zařízení na hydrotěžbu. Zaútočili jsme na nejvzdálenější místo, kde další postup uzavíral kámen přilepený sintry ke stěně chodby. Naposledy se zdálo, že ho nejde odstranit, avšak tentokrát jsme ho za hodinu práce měli venku a mohli jsme pokračovat hydrotěžbou dál. Za víkendovou akci jsme se dostali asi o 5 m dále, ale chodba se postupně zužovala ve stoupající puklinu bez perspektivy pro další pokračování. Pracoviště jsme tedy definitivně opustili a čerpadla a další materiál vynesli na povrch na revizi. Nová část chodby byla zmapována.

Spirálka – Vensavač: Po vytažení materiálu pro hydrotěžbu z Pikovky a jeho revizi jsme ho přesunuli do Spirálky do chodby zvané Vensavač. Tato chodba má sice zajímavou polohu a směr (v nižších partiích Spirálky, směr na Plánivy), ale je extrémně nepříjemná na přístup, protože se jedná o úzkou stoupající plazivku se dnem pokrytým řídkým lepkavým sedimentem. Ve Vensavači jsme však stihli pouze dvě akce, než říjnová povodeň definitivně uzavřela přístup do těchto partií Spirálky na zbytek roku. Rozplavili jsme pouze začátek chodby do slušně průchodného profilu.

Spirálka – Modrý komín: V roce 2020 proběhla rozsáhlá revize nadějných míst v oblasti přepadu a pater nad Modrým komínem. Na základě výsledů revize se začalo kopat nahore ve spodní chodbě směřující pod západní zasintrovanou chodbu směrem k Vensavači – místo je směrově nadějně, odtokové, ale směřuje vstříc Vensavači, a tak by mělo smysl, až pokud plavení zastaví nějaké neprostopné místo. Dvě větší akce (kromě úvodní sondy) byly v nově otevřeném pracovišti víceméně na jih, dosaženo cca 1,5 metru s krápníkovou výzdobu v čistém hliněném sedimentu, jen s občasným proplástkem sintru. Podstatné bude, zda se nám podaří projít pod hlavním sintrovým a krápníkovým monolitem v další části chodby. Od října 2020 byla po zbytek roku patra nad Modrým komínem nepřístupná díky vysokým vodním stavům.

Spirálka – Okno nad Fetankou: V rámci probíhající revize mapových podkladů jsme se podívali do dlouho nenavštívené chodby nad propastí Fetanka. Na jejím konci je naznačené pokračování s otazníkem, směřující na Dóm u Hadice, což je prostora s volnou hladinou uprostřed odtokového sifonu Spirálky. Přístup jsme vystrojili krátkým kusem lana pro bezpečnější přístup. Nové mapování potvrdilo správnost původních mapových podkladů, že na konci chodby vybíhá z malého dómku malé okno, za nímž je vidět náznak pokračování. Na první pohled vypadá podlaha dómku neprostopně, ale při bližším ohledání jsme zjistili, že se jedná o vrstvu sintru, bláta a kamení, pod níž se nachází také nízká volná prostora. V rámci dvou akcí jsme odstranili část sintrové desky tak, abychom se dostali k okénku ve větším profilu. Foťák zasunutý do chodby potvrzuje přítomnost větší prostory, ze které se ozývá kapání vody. Jedná se o velmi nadějně místo pro další postup s potenciálem průniku do suché prostory sifonu.

Jeskyně 13C: Geofyzikální měření v Jeskyni 13C zahrnovalo měření náklonů (kyvadlo) a pohybů na zlomu (TM-71 od ÚSMH AV ČR) až do jara bez problémů. Na jaře zatekla skapová voda do koncovek kabelů, takže byly 2x opraveny (vyměněny). Toto trápení ukončila říjnová povodeň, která definitivně spláchla kyvadlo. TM-71 měří bez poruch i nyní. V listopadu tak bylo kyvadlo přesunuto do nové pozice cca 25 m nad aktivní tok a 15 m pod můstek za žebřík. Potíže se skapem a se zkorodovanými koncovkami kabelů přetrvávají, bude potřeba řešit v následujícím období.

Ostatní činnost

Hydrologická měření

ZO ČSS se v roce 2020 začala zabývat hydrologickým průzkumem malých vodních toků v severovýchodní části Moravského krasu. Důvodem bylo rozhodnutí o revizi barvicích pokusů v této části krasu a o záměru jejich nového provedení na lepší kvalitativní úrovni.

Zájmová oblast je vymezena návazností na jeskyně systému Amatérské jeskyně, které se nachází v severovýchodní části MK – tedy především jeskyně Spirálka, Jeskyně 13 C a Stará Amatérská jeskyně. Byla zahájena venkovní šetření následujících malých vodních toků (od severozápadu k jihovýchodu) – Šošůvský potok, potok V Loučkách, Trojička, potůček pod Strážnou, Strážná (Besčák), Plánivý, Jedelský potok a Domínka. Cílem těchto obhlídek bylo sledovat vodní stavy, seznámit se s charakterem jednotlivých povodí, a především vytipovat toky a místa na nich, kde by mohly být vybudovány měrné přelivy ke sledování průtoků. Tato činnost trvala prakticky od března až do konce roku. Mezitím ovšem byly postaveny tři měrné přelivy. První dva říjnu na Plánivách a další v listopadu na Jedelském potoce. Na těchto přelivech je přibližně v týdenních intervalech sledován průtok a od listopadu rovněž příležitostně i hodnoty teploty, konduktivity a salinity vody. Stavy se sledují rovněž v návaznosti na množství povětrnostních srážek. Na hodnocení získaných dat je prozatím příliš brzy, protože časové řady jsou

poměrně krátké. Další přeliv je připraven k instalaci na Domínku a s dalšími třemi přelivy se uvažuje s instalací v roce 2021 – Šošůvka, Loučky a Strážná. V jednání je i možnost osazení měrných přelivů hladinovými sondami ve spolupráci ČHMÚ. Byť některé toky jsou spíše periodické, všechny v roce 2020 díky poměrně vlhkému počasí alespoň část roku tekly.

Měření teploty, konduktivity a salinity bylo rovněž zahájeno i přímo v jeskyních, a v to v *Pikové dáme* na dvou místech a ve *Spirálce*. Zde podle vodního stavu na třech až šesti místech. Na výrobu měrných přelivů bylo potřeba zhruba 20 hodin, vlastní venkovní šetření, ohlídky a měření v jeskyních potom zabralo asi 50 hodin. V tomto čase není započítána příprava celého projektu do textové podoby. Samotný projekt je výchozím materiálem jako shrnutí východisek a známých faktů pro následné provádění měření a barvicích pokusů.

Samostatnou kapitolou v tomto roce byla povodeň v polovině října. Obě velká propadání severních části MK dne 14. 10. 2020 přetekla. V *Nové Rasovně – Bílá Voda* při maximálním průtoku přes 12 m³/s přetekla ke *Staré Rasovně*, kde se ztrácela v Keprtově chodbě. To mělo za následek zvýšení vodních stavů i v jeskyních *Piková dáma* a *Spirálka*, kde se hladiny dostaly přibližně o 5 metrů výše, než je normální stav. Na zpřesnění této výšky se prozatím ještě pracuje podle reality hladinových čar, které v jeskyních zůstaly. Jediným měrným přelivem, který byl v této době již funkční, byl přeliv na jižním potůčku Plániv, kde hodnota průtoku dosáhla 7 litrů za vteřinu. Malá povodí byla aktivována toky všechna, došlo k přetečení potůčku Strážná na sever od Holštejna do povodňového dílu a Šošůvský potok se propadal až v závrtu U Žida u silnice Kaštan-Sloup.

V roce 2021 je plánu dokončení instalace všech uvažovaných měrných přelivů a zahájení vlastních barvicích pokusů podle vývoje hydrologické situace. Měl by se zároveň stát rokem, kdy bude možné alespoň částečně analyzovat získaná data z terénních měření průtoků a kvality vody.

Celý projekt hydrologických měření byl detailně rozpracován v dokumentu „Malá povodí severovýchodní části Moravského krasu a jejich vztah k systému Amatérské jeskyně“.

Revize mapových podkladů a tvorba mapy P-S v Therion

V rámci převodu veškeré starší mapové dokumentace do Therionu, její aktualizace a doplnění proběhla revize mapových podkladů na několika místech v jeskyni *Spirálka*. Jednalo se o Fousatý sifon, Pamětní domek, Magistrátní chodbu, Modrý komín (výšky), Fetanka (výšky) a Ultardupák .

V rámci revize byla také zkorigována dlouholetá chyba v hlavním polygonu v jeskyni *Piková dáma*, který způsoboval v dosavadních datech výškový rozdíl 2 m na hladině P-S sifonu v obou jeskyních. Po korekci je rozdíl výškových dat pouze 10 cm.

Revize hadic Spirálka, Jeskyně 13 C

Vzpomínka

Koncem srpna skupina uspořádala tradiční vzpomínkovou akci na zesnulé jeskyňáře, kteří tragicky zahynuli při výzkumu podzemí v Moravském krasu.

Akce SZS ČSS

Členové ZO ČSS se celoročně aktivně podíleli na činnosti Speleologické záchranné služby ČSS, především cvičení SZS ČSS, která však proběhla v roce 2020 kvůli opatřením proti šíření epidemie COVID-19 jen ve velmi omezené míře.

Geofyzikální měření

Člen skupiny P. Kalenda se dlouhodobě zabývá geofyzikálním měřením na různých lokalitách. Celý rok probíhalo měření náklonů (kyvadlo) a pohybů na zlomu (TM-71 od ÚSMH AV ČR) v *Jeskyni 13 C*. V jeskyni (propasti) Trebiciano u Terstu probíhalo měření náklonů zemské kůry (kyvadlo). Měření po opravě probíhá bez nutnosti údržby. Do Slovinska ani Itálie se nikdo z členů skupiny nedostal kvůli pandemii koronaviru.

2019

Nová Amatérská jeskyně

Lokalita Trativod: Vzhledem k výsledkům stopovacích zkoušek Bílé vody v oblasti Bludiště Milana Šlechty jsme se rozhodli ukončit práce v lokalitě Trativod v dómu U Dvou Velkých, neboť původně nadějný odtokový trativod zjevně na aktiv Bílé vody nepovede.

Mapování Javorové chodby: V letošním roce jsme podnikli dvě mapovací akce, aby byla Javorová chodba řádně zmapována. Jelikož se však jedná o poměrně členité prostory (které jsou však patrně tvořené z velké části sedimentem vyplněnou velkou chodbou, kde se pohybujeme ve volných prostorách pod stropem původních prostor), ani za dvě akce se nepodařilo kompletně mapování dokončit.

System Píková dáma – Spirálka

Píková dáma – Přesýpací hodiny: V roce 2019 jsme pokračovali na lokalitě Přesýpací hodiny v jeskyni Píková dáma, celkem jsme v této lokalitě podnikli 9 akcí. I přes několik velice nadějně vyhlížejících situací nebyla ani na konci roku 2019 čelba dostatečně stabilní na to, abychom se odvážili do nově vyčištěných prostor proniknout.

Píková dáma – měření teplot: I v roce 2019 pokračovalo systematické měření teplot vzduchu v Ledové chodbě Píkové dámy a zároveň také ve vybraných místech na povrchu (Hrádský žleb). Pro dokreslení situace a srovnání bude později možné použít také data z automatické měřicí stanice na můstku v jeskyni 13C (vedlejší produkt geofyzikálních měření v jeskyni 13C). Hlavní motivací zůstává možnost srovnání s měřeními z let 1984 až 1989 na stejných stanovištích. Z měření je pořizována také fotodokumentace neobvyklých meteorologických situací a data jsou průběžně srovnávána s grafy průměrných denních teplot vydaných ČHMU. Po dokončení pětiletého měření bude provedeno podrobné vyhodnocení a srovnání s daty z let 1984 a 1989 a výsledky budou zpracovány do souhrnné závěrečné zprávy. Z letošních výsledků můžeme konstatovat, že ani letos neklesla teplota v Ledové chodbě pod 0.5 °C, takže podmínky pro tvorbu ledové výzdoby v Píkovce letos opět nenastaly, jak už se stalo v posledních letech pravidlem.

Spirálka – komín v Dvojdómu: V rámci systematického průzkumu přítokových kanálů v Modrém Komíně v jeskyni Spirálka jsme se rozhodli prozkoumat údajně nevylezený komín na výrazné tektonické poruše v zadní části Dvojdómu. Poloha komínu dávala naději na nalezení pokrčování jiho-západním směrem po tektonické puklině. Komín skutečně tvoří puklinovou prostoru na tektonické poruše, avšak tato puklina je ve svém SZ i JV pokračování neprůlezně vyplněna závalem. Jediné potenciálně nadějně pokračování jsme našli překvapivě směrem na SZ (tedy kolmo k tektonice).

Revize a oprava přístupových žebříků do jeskyní Píková dáma – Spirálka: Revize přístupů do jeskyní, zejména pak revize stavu žebříků a jejich kotvení provedená v předchozích letech konstatovala dobrý stav žebříků vlastních, ale nedostatky v jejich kotvení a zabezpečení. V roce 2019 jsme se proto rozhodli v roce 2019 začít se systematickou opravou kotvení žebříků v Píkovce a Spirálce, které jsou nejfrekventovanějšími lokalitami. Celkem byla provedena oprava kotvení 3 žebříků, čímž byly odstraněny nejvážnější závady, další opravu jsou v plánu na příští rok.

Jeskyně 13C – geofyzikální měření: V jeskyni 13C pokračovalo geofyzikální měření tektonických

pohybů pomocí kyvadla. V průběhu roku 2019 byla několikrát zaostřena kamera, jinak měření probíhá dlouhodobě bez problémů. Do jeskyně také proběhla mezinárodní vědecká exkurze.

Průzkum aktivního toku pod vodní hladinou: Z několika předchozích exkurzí do jeskyně 13C jsme měli informaci o možném výskytu bočních suchých prostor, které jsou přístupné sifonem pod hladinou aktivního toku. Uspořádali jsme průzkum aktivního toku, kdy dva potápěči s odlehčenou potápěčskou výstrojí prozkoumávali systematicky obě strany vodní plavby pod vodní hladinou. V roce 2019 byl proveden tento průzkum na úseku Dóm halucinací – Srpnový dóm. Podařilo se najít dílčí prostory mimo vodní plavbu, ale bez volné vodní hadiny. Tato je spíš způsobeno skutečností, vodní plavba nekopíruje zcela přesně aktivní tok v sifonech, protože byly využity volné prostory nad hladinou. Konstatovali jsme také, že průběh podvodních prostor v tomto úseku poměrně přesně odpovídá čárkovanou čarou naznačenému aktivu v původní mapě 13C.

Zahraniční akce

V roce 2019 jsme pokračovali již tradičně ve výzkumu Kačne Jamy a navazujících jeskyní ve slovinském Krasu.

Zimní expedice: Cílem akce bylo nejenom revizní zmapování známých chodeb přítokové chodby Kodrili (cca 100 m), ve které došlo roku 2018 k průniku do objevů nazvaných Lamák neboli Lamski rov, ale zejména regulérní mapování Lamáku včetně Jezerní zkratky a hlavní chodby až po Dvoranu Orient Express v celkové délce 550 m. Přítoková chodba byla prozkoumána až po Přítokový sifon, ale z časových důvodů byl vytvořen pouze polygon délky 490 m. Část objevů za úzkým meandrem (Restrikce) byla nazvána Nova jama. Stejně tak v Odtokové chodbě pod vodopádem Berger -16 m vedoucí k Odtokovému sifonu, kde byl naměřen polygon v délce 166 m. V Odtokové chodbě byl navíc objeven systém chodeb propojených s Hlavní křižovatkou u Kazimírova jezera, nicméně z prostor nazvaných Jéňova Fatamorgána byl pořízen jen paměťový náčrtek. Nečekané explorační v nově objevených částech nás natolik zaměstnaly, že se kompletní mapu Lamáku nepodařilo dokončit.

Jarní expedice: Akce probíhala po nedávné únorové povodni, která zatopila Kačnou jamu až ke Vstupní propasti do výšky 100 m nad úroveň aktivu. Hlavní náplní akce byl průzkum koncového místa – Přítokového sifonu. Jak se ukázalo po zpětném návratu, první sifon jde překonat oknem v levé stěně nad sifonem. Z okna vede šikmá klesající chodba na volnou hladinu před druhým sifonem s hloubkou pouze 1 m. Prostory mezi druhým a třetím sifonem má však strop pouze cca 30 cm nad hladinou. Navíc výška profilu sifonu je vhodná více na konfiguraci side-mount. Třetí sifon je až 5 m hluboký a končí na 70 m dalším vodním dómem s volnou hladinou délky cca 20 m. Na konci hladiny bylo vidět další pokračování přítokové pukliny. Během expedice byla pořizována fotodokumentace. Byly částečně zmapovány prostory Jéňovy Fatamorgány, nicméně pro rozsáhlost chodeb dílo nedokončili a neprozkoumané konce chodeb čekaly na své objevitele až do léta. Maďarské družstvo pod Gáborovým vedením provedlo zmapování Přítokové chodby do vzdálenosti 120 m k začátku Restrikce.

Letní expedice: Jedním z hlavních cílů letní expedice bylo potápění v Přítokovém sifonu v Nové jamě Lamáku. Bohužel ani druhý pokus nepřinesl kýžený postup přes soustavu sifonů, protože se ukázalo, že jsou v sifonu kromě známých prostor s volnou hladinou ještě další odbočky a vodní dómy, které však nemají pokračování. Během potápění byl odebrán i vzorek přitékající vody. Dle měření konduktivity (měrné elektrické vodivosti) odpovídají tyto vody běžně známým hodnotám krasových vod v oblasti (tj. okolo 460–600 $\mu\text{S}/\text{cm}$). Prozatím nebyla v této části jeskyně zjištěna přítomnost vod s vyšší mineralizací ani vody indikující možný příspěvek méně mineralizovaných srážkových vod s rychlou cestou proudění z povrchu. Velké úsilí bylo věnováno lezení nadějněho komínu v boční přítokové větvi u druhého vývěrového sifonu. Tyto prostory leží na stejné puklině jako prostora u prvního sifonu, a tak zde existuje velká naděje na nalezení vyššího patra. Tento předpoklad se potvrdil, protože kromě hlavního komína Cherry picking vylezeného do výšky + 45 m se zde nachází boční prostory na výšce 30 m,

odkud se dá sestoupit klesající chodbou směrem nad první sifon zpět na výšku cca 10 m nad sifonem. Zdejší propady materiálu by mohly svědčit o propojení s nižší úrovní protékanou vodním tokem. V komínu Cherry picking a v celé Nové jamě se zde nachází na první pohled obyčejné krápníky – stalagmity. Mají stejný vzhled jako klasické kalcitové (sintrové) krápníky. Při bližším ohledání jsme však zjistili, že jsou zdejší krápníky vytvořeny ze ztuhlých bahenních sedimentů. Krápník je tedy plastický. Krápníky dorůstají do výšky až 25 cm a byly pozorovány jen v této přítokové části jeskyně. Jejich přítomnost si vysvětlujeme častým kolísáním povodňové hladiny, která dotuje tyto prostory kalnou vodou z Reky, avšak s absencí rychlého proudu, který by krápníky zničil. Po povodni tak zřejmě ze stěn odkapávají zbytky hlinitých nánosů a tvoří z nich na vhodných místech výzdobu. Velkým překvapením pak bylo nalezení původní hlavní chodby nad zaříznutým meandrem Restrikce. Tato hlavní chodba se dělí na dvě větve. Pravá větev byla v minulosti uzavřena hlinitými sedimenty a sintrovými náteky. Levá větev se zdá být více horizontální a průchodná. Druhou potápěčskou nadějí se stal průnik přes přítokový sifon na konci chodby Kokodrili. Díky zjištění, že jsou sifony poměrně mělké, bylo přistoupeno ke snížení hlinitých hrází před sifony a díky jejich prokopání se nakonec podařilo všechny tři sifony snížit tak, aby šly projít bez potápěčské techniky. Písečná chodba krokodýlů tak byla fyzicky propojena a zmapována v délce 100 m. V jižní větvi Přepadové chodby byl pravděpodobně nalezen nejenom přítok z chodby Divaška sramota z nevysokého komína, ale zejména konec chodby, který balkónem vyústil ve výšce 8 m pod stropem hlavní chodby aktivního toku Reky. S největší pravděpodobností se dostali nad závěrovou stěnu Žabjeho jezera, odkud pokračuje sifon aktivu Reky, který se po cca 170 m objevuje v gigantické vodní chodbě Škocjanski kanál. Právě nad tímto sifonem vede Přepadová chodba, která na svém severním konci vystoupá až 33 m nad Reku a končí v propástkách půdorysně situovaných nad vývěrem sifonu. Dalším mapovacím počinem bylo zdokumentování Odtokové chodby pod vodopádem Berger. Chodba délky 170 m končí odtokovým jezerem sifonu, na který přesně navazuje boční přítokový sifon ve Škocjanském kanálu. Nově zmapované prostory roku 2019 mají délku cca 1,3 km. Lamski rov tak dosáhl prozatímní délky 2,5 km a stále pokračuje dál! S novými objevy dosáhla délka polygonu Kačne Jamy 20,2 km, čímž se podařilo naplnit náš dlouhodobý cíl – překonání délky jeskyně 20 km! Od roku 2005, kdy začalo naše působení v Kačne jamě, jsme jeskyni prodloužili z oficiálně udávaných 12,75 km o 7,45 km!

Ostatní činnost

V květnu 2019 proběhla rozsáhlá hospodářská akce rekonstrukce střechy na základně Ditrich, spojená s výměnou celé střešní krytiny.

Koncem srpna skupina uspořádala tradiční vzpomínkovou akci na zesnulé jeskyňáře, kteří tragicky zahynuli při výzkumu podzemí v Moravském krasu.

Členové se celoročně aktivně podíleli na činnosti Speleologické záchranné služby ČSS, především organizací lezeckého dne, který proběhl 15. 6. 2019 na základně Ditrich a praktický nácvik pak na Lidomorně na Holštejně.

Den otevřených dveří Amatérské jeskyně

K příležitosti 50. výročí objevení Amatérské jeskyně uspořádala správa CHKO den otevřených dveří v Amatérské Jeskyni, kdy proběhly tři exkurzní víkendy, v jejichž rámci byli provázeni zástupci veřejnosti ve vstupních prostorách Amatérské jeskyně. Plánivská skupina se ujala provázení o víkendu 12.-13. 10. kdy provedla cca 200 návštěvníků na trase Štola u Javora – Dóm Pestré jily – Absolonův dóm.

Geofyzikální Měření

Celý rok probíhalo měření kyvadlem v jeskyni 13C (a jinde, například v jeskyni Magdalena jama ve Slovinsku u Postojne a v jeskyni (propasti) Trebiciano u Terstu). Členové ZO 6-19 pomáhali s údržbou a ostřením kyvadel v těchto lokalitách.

2018

Nová Amatérská Jeskyně: Javorová chodba se nachází ve blízkosti vstupní štolu a z dosavadních

poznatků je evidentní, že se při extrémních stavech jedná o odtokovou povodňovou chodbu směřující na jeskyni Pustožlebská Zazděná. Jelikož z Javorové chodby neexistuje mapová dokumentace, a i v rámci naší skupiny jsme měli k dispozici pouze paměťový mapový náčrt z roku 2004 (tedy před velkými povodněmi v roce 2005/2006), rozhodli jsme zrevidovat přístup do Javorové chodby a následně tuto část jeskyně podrobně zmapovat. Při následném průzkumu se ukázalo, že jsou přístupné i dílčí prostory, které na náčrtu z roku 2004 chybí, a tím se potvrdila potřeba podrobné mapové dokumentace, na čemž budeme pracovat v roce 2019.

Systém Piková Dáma – Spirálka

Piková dáma – přesýpací hodiny: Jedná se o pracoviště trochu specifické, protože přesuny sedimentů nevedou k postupu vpřed, jak tomu většinou je, ale materiál se na čelbu sesouvá z komína. Přesto se charakter sedimentů v čase mění. K postupu používáme metodu hydrotěžby, kdy materiál promýváme vodou, vyčištěný štěrk a kameny přesouváme pomocí instalované lanovky na deponii a vodu s bahnem odčerpává čerpadlo do trativodu ve vedlejším dómu. K objevenému postupu však v roce 2018 zatím nedošlo. Na lokalitě budeme tedy pokračovat i v roce 2019.

Piková dáma – měření teplot: V roce 2017 pokračovalo měření teploty vzduchu v Ledové chodbě jeskyně Piková dáma a v Hrádském žlebu. V roce 2018 pokračovalo měření teploty vzduchu v Ledové chodbě jeskyně Piková dáma a v Hrádském žlebu. V roce 2018 prakticky neklesla teplota vzduchu v Ledové chodbě pod 0 °C a ledová výzdoba se zde nemohla vytvořit. Hlavní motivací zůstává možnost srovnání s měřeními z let 1984 až 1989 na stejných stanovištích. Pro dokreslení situace a srovnání bude později možné použít také data z automatické měřicí stanice na můstku v jeskyni 13C (vedlejší produkt geofyzikálních měření v jeskyni 13C).

Jeskyně 13c: V jeskyni 13C pokračovalo geofyzikální měření tektonických pohybů pomocí kyvadla. V průběhu roku 2018 byla několikrát zaostřena kamera, jinak měření probíhá dlouhodobě bez problémů. V jeskyni také probíhaly cvičné akce na trenažéru jednolanové techniky.

Potápěčský průzkum přítokového sifonu.: V rámci pravidelných badacích víkendů jsme se rozhodli využít příležitost a zkusit ponor v přítokovém sifonu 13C a pokusit se dosáhnout prostor, které nebyly dosaženy při čerpacím pokusu v roce 2015 a které nejsou z předchozích potápěčských pokusů moc podrobně probádané a popsáné. Viditelnost nebyla nejlepší, nicméně provedli jsme celkem 3 dílčí ponory, při kterých bylo dosaženo hloubky 13,7 m a vzdálenosti cca 75 m. Dostali se do místa, kde se chodba lomila šikmo vzhůru a rozšiřovala do větší prostory. Jakýkoliv pokus o vyvázání však končil beznadějným zakalením a zhoršením viditelnosti na nulu, a tak nebyl morál dále pokračovat. Konstatovali jsme, že další pokus má smysl pouze při výrazně nízkém průtoku a lepší viditelnosti a s využitím speciálních prvků na kotvení šňůry vhodných pro místní podmínky.

Zahraniční akce

V roce 2018 jsme pokračovali již tradičně ve výzkumu Kačne Jamy a navazujících jeskyní ve slovinském Krasu.

Zimní expedice: Díky kameře jsme mohli pozorovat „mastné fleky“ v okolí Divači, Poviru, Lokve, Trebiciana a Orleku. Na expedici jsme vytipovali zhruba 4 nadějná místa napříč Krasem, avšak bohužel

zejména u Poviru, kde nás nalezení povodňové chodby zajímá nejvíc, jsme nenašli téměř nic.

Na základě nabytých zkušeností z expedice roku 2017 jsme pro letní akci roku 2018 naplánovali jako hlavní činnost vylepšení transportní trasy pro plánovanou velkou potápěčskou akci v roce 2019. Během expedice byly osazeny dvě ocelové lanovky v oblasti pod Ponvicí pro snazší transport těžkých vaků přes vertikální stupně. Dále byl zrekonstruován lanový traverz okolo bahnitého jezera před aktivem Reky a na Brzicích bylo osazeno několik nerezových kotvení pro snazší vystrojení lanových traverzů přes Reku. Odtoková cesta za zával Lojzov podor nebyla nalezena právě z důvodu velkého zanesení odtokových směrů jemným materiálem, který oproti minulým letům zacpal i průvanové cesty. V povodňové chodbě Kačne jamy byl realizován pokus spočívající v nalezení zkratky pro náročný transport materiálu. Zadní část jeskyně je totiž tvořena dlouhým Slabetovým jezerem, na které je třeba slanit do člunu, přeplout 200 m a následně z člunu opět vylézt po laně do vyššího patra a po 50 m opět slanit do člunu. Bylo třeba v neoprenech ověřit, zda je na hladině možné proniknout přes cca 0,5 m široké úžiny do mezilehlého vodního dómu, kudy je možné transportovat plovoucí vaky zapojené do vláčku za sebou. Vzhledem k tomu, že je i tak nutné vaky pro transport za první sifon vybavit plováky, mohou být tímto systémem vybaveny již na začátku Slabetova jezera a transport po hladině tak ušetří značný čas a síly. Horní restriktce byly přestrojeny na lepené borháky a nerezové plakety pro bezpečnější pohyb osob. Poslední aktivitou letní expedice byl revizní průstup doposud nenavštívené a nepřemapované odbočky Kokodrili, ležící v Nových pasážích jeskyně na přítokové části Reky za Ogabným jezerem. Tato 100 m dlouhá severojižní puklinovitá chodba je přítokového charakteru nicméně leží v nejspodnějším patru jeskyně u jezera aktivu Reky, a tak za povodně nejspíš slouží jako povodňová chodba. Byl zaznamenán výskyt relativně silného chladného průvanu, jehož zdroj byl identifikován v komíně těsně před koncovým sifonem chodby. Na povrchu se během letní akce otvíraly dvě nové lokality. V jednom případě nás dihalnik přivedl do puklinky široké cca 1,5 m, která byla nahoře zasucena poměrně tenkou ucpávkou, přes kterou se podařilo během dvou dnů projít do nižší volné puklinové jeskyně, která však po cca 15 m skončila v sintrech a dalších závalech. Jedno dopoledne jsme strávili prací na otvírce lokality Fedrigotov dihalnik, což je lokalita ležící nad Martelovou dvoranou Škocjanských jam, kde je šance nalézt vstup do horních pater stropu této velké megaprostory. Uskutečnil se revizní sestup do jeskyně Velika Šprinčnica (-140 m), kde byla nalezena cesta do nejhlubší části jeskyně.

Podzimní akce: Cílem akce bylo lezení okna na konci chodby Kokodrili. Pro tuto akci byl zvolen přístup přes 30 m hlubokou propast (první z trojice Tri brezna treh Janezov) vedoucí na jezero stojaté vody aktivu Reky. Po něm je možné přeplout přímo ke vstupu do chodby Kokodrili. Chodba nad koncovým sifonem pokračuje ve výšce 8 m horizontálním pokračováním. Navíc byl ve spodní chodbě cítit výrazný chladný průvan, který evidentně přicházel odněkud z horních pater. Chodba o průměru 2 m se po prvních metrech rozdělila na několik zajímavých pokračování a vyústila kolmo do hlavní chodby o průměru 5 m s výrazným freatickým (tlakovým) charakterem, která nese známky častého zaplavení. Doleva začala chodba mírně stoupat a přítékající skapová voda plnila jezero, které v plné šířce zalévalo chodbu vedoucí směrem doprava. Při následné exploraci pravé větve se ukázalo, že se jedná o chodbu se čtyřmi jezery, jež výrazně mění směr. Místy je nutné jezera brodit až po prsa, lokálně se nachází i hlubší místa a ani na člunu člověk místy bez problémů neprojde pod nízkým stropem. Po 100 m jsme se pod nízkým stropem protáhli do vyšší prostory a před sebou spatřili vystrojené lano na prostřední plošině propasti prvního Brezna treh Janezov. To znamenalo, že cestu do objevů v devadesátých letech prvoobjevitelé přehlédli. Buď byla zatarasena dřevem, nebo mělo vstupní jezero hladinu blíže ke stropu a pokračování zůstalo neobjeveno. Tak byla objevena 100 m dlouhá Jezerní zkratka. Vrátili jsme se zpět na křižovatku a pokračovali doleva mírně stoupající chodbou se sintrovými kaskádami s šířkou 5 až 10 m do dómovité prostory se skalním dnem, kde je dno chodby dle měření cca 40 m nad hladinou Reky. Chodba však od tohoto vrcholového místa opět mírně klesá. Po dalších 20 m se ve dně hlavní chodby nachází 1 m široká a 5 m dlouhá puklinovitá propast hloubky 8 m padající přímo do vody. Přímé horní pokračování chodby je zdánlivě uzavřeno sintrem a hlinou, nicméně je zde možnost pokračovat do stoupajícího pokračování. Slanění do propasti s vodní hladinou bylo odměněno pohledem do dalšího pokračování, nicméně komplikované cca 2 m dlouhou úžinou, kde ani menší člun šířky 95 cm neprojde bez výrazného dření o stěny. Po 45 m plavby jsme stanuli opět v suchém pokračování, v dómu

nazvaném Hlavní křižovatka, ze kterého vede několik chodeb do různých směrů. Přímé severní pokračování chodby je po pár metrech přehrazeno hlubším jezerem. Chodba má ze začátku průměr kolem 2 až 3 m. Po průchodu přes gotickou bránu se objeví na stěnách krásné korozivní marmity ve tvaru držáků na potápěčské flašky nebo prokladků na pštrosí vejce. 100 m od křižovatky se chodba dostává do výšky více jak 45 m nad Reku a rozšiřuje se do většího domu se strmě spadajícím dnem do hloubky 22 m. Prostor byl pojmenována Dvorana Orient Express. Volným lezením se dá sestoupit až na dno domu, kde člověka přivítá hřmot padajících vod vodopádu do další hlubiny cca 16 m. Nová chodba byla na počest všem objevitelům nazvána Lamák – Lamski rov. Radost z objevů ale ve Dvoraně Orient Express neskončila, protože do ní ústí vysoká, přítoková meandrující chodba s průtokem vody okolo 20 až 30 l/s a teplotou cca 10 °C. V tomto místě se do převážně přepadových povodňových chodeb Reky napojuje zcela nový systém, tvořený neznámým vodním tokem! To nás vedlo k názvu této přítokové chodby – Nova Jama.

Ostatní činnost

Koncem srpna skupina uspořádala tradiční vzpomínkovou akci na zesnulé jeskyňáře, kteří tragicky zahynuli při výzkumu podzemí v Moravském krasu.

Bylo zorganizováno několik akcí věnovaných údržbě základen.

Členové se celoročně aktivně podíleli na činnosti Speleologické záchranné služby ČSS, především organizací lezeckých dní na Holštejně. Jeden z členů se zúčastnil mezinárodního školení jeskyňní záchrany pořádaného SSF ve Francii.

Geofyzikální měření

Celý rok probíhalo měření kyvadlem v jeskyni 13C (a jinde, například v jeskyni Magdalena jama ve Slovinsku u Postojne a v jeskyni (propasti) Trebiciano u Terstu). Členové ZO ČSS 6-19 pomáhali s údržbou a ostřením kyvadel v těchto lokalitách.

2017

Nová amatérská jeskyně

Trativod U Dvou velkých

V Amatérské jeskyni pokračovaly výkopové práce v Trativodu v domu U Dvou velkých. Cílem výkopových prací v této lokalitě je dosažení toku Bílé vody za odtokovým sifonem Krematoria/Chrochtadla. S postupujícími pracemi se zvyšují nároky na počet lidí, a také ve spodní části chodby se objevily velké kamenné bloky komplikující další postup. Provedli jsme v této lokalitě tedy pouze dvě akce s celkovým postupem cca 0,8 m do hloubky. Barvicí pokus za extrémně nízkých stavů na začátku roku navíc naznačil, že možné pokračování řečiště nevede východně od hlavní chodby, jak jsme dosud předpokládali, ale hlavní chodbu podchází směrem k jádru Bludiště Milana Šlechty.

Začátkem roku 2017 byly v Amatérské jeskyni zachyceny extrémně nízké vodní stavy, při kterých došlo k otevření jinak zatopených kanálů zejména v oblasti Bludiště Milana Šlechty, zejména pak Vodní chodby spojující prostory U vodopády s Říčeným domem. Při této příležitosti skupina Topas s pomocí našich členů provedla barvicí pokus na Bílé vodě, který prokázal spojení s aktivním tokem Bílé vody z Krematoria, což byl zásadní poznatek o průběhu Bílé vody za odtokovým sifonem Krematoria.

Průzkum dalších potenciálně nadějných lokalit

V průběhu roku také proběhl průzkum dalších vytipovaných, potenciálně nadějných lokalit:

- puklina v Katedrále Jiřího Šlechty

Na konci pukliny je třeba prolézt oknem ve výšce cca 4 m. Za oknem se nachází puklinová prostora cca 1 m široká, 4 m dlouhá. V zadní části je propad, ze kterého periodicky vyvěrá voda. Zdá se, že pokračování v horizontálním směru, zcela zaplněné sedimentem, se spíše zužuje. Kopání dolů do propadu by bylo problematické, protože už teď je propad cca 1,5 m hluboký a brzo by bylo potřeba

pažit.

- přítokový sifon Krematoria

Pronikli jsme pod kulisou přítokového sifonu cca 20 m proti proudu. Hned za kulisou se otvírá menší domek a po několika metrech se chodba v přímém směru uzavírá. Pomocí potápěčské masky byl lokalizován přítok před koncem z pravé strany, rozměr sifonu je srovnatelný s rozměrem chodby, kterou se k přítokovému sifonu přichází. Sifon v dohledné vzdálenosti neklesá hluboko pod hladinu, při potápěčském průzkumu by zde pravděpodobně mohlo být reálné propojení s odtokem Bílé vody z Chodby samoty.

- první studna v Předním vodovodu

Sestoupili jsme do pukliny cca -3 m, dole byla voda. Nalevo šlo pokračovat traverzem nad vodou cca 10 m, dále sifon. Pravděpodobně souvisí se studnou v Hiko chodbě. Na pravé straně je pokračování cca 20 m, na konci je vidět hlinitý svah stoupající nad vodu. Pod hladinou se puklina zjevně otevírá a potvrzuje tak předpoklad velkých zatopených prostor v odtokových částech bludiště.

- průzkum hladiny před Dlouhým jezerem

Po proplavání těsným polosifonem cca 2 m se průzkumník objevil v blátivé chodbičce cca 1,5x1,5 m, která po 30 m klesla opět do sifonu. Jezírko délky cca 2 m končilo za nízkou kulisou sifonem. Po nasunutí se do sifonu po nohách byla patrná volná hladina. Zkontrolovali jsme, zda se nejedná o hladinu objevenou z druhé strany, ale zjevně ne. Jedná se asi o složitější systém menších chodeb, které občasně fungují jako vývěr.

- pokračování chodby za Jezerní propastí

Na druhé straně za Jezerní propastí, ve stejné výškové úrovni jako je přístupová chodba, se jeví relikt pokračování této přístupové chodby. Začátek chodby vypadá skutečně docela zajímavě. Pokud se skutečně jedná o pokračování přístupové chodby, mohou tam být i prostory gigantických rozměrů (viz prostora Jezerní propasti).

Systém Piková dáma – Spirálka

Spirálka – průzkum chodby potápěčů za belgickým sifonem: Strategii bylo vzít jeden co nejlépejší potápěčský set a nakouknout, jaké jsou parametry Belgického sifonu pro potápění, zda potápění bude možné a případně s jakými obtížemi. Belgický sifon byl při ponoru křišťálově čistý, byl vidět profil cca 0,9 m výšky. Po cca 10 m relativně nízkého profilu klesajícího ve 45° dolů potápěč dospěl do kolena, hloubky 5 m, za kterým se prostor otevřel do větších rozměrů a profil začal stoupat. Zprava byl vidět splaz valounů svědčící o přítoku aktivní vody. Potápěč zamířil tím směrem, za chvíli se vynořil, vyvázal lano a vydal se na průzkum. Za cca 15 min prohlédl chodbu potápěčů až po Macošský sifon a vrátil se zpět. Později zkoumaný Macošský sifon byl čistý, viditelnost více než 5 m, tak jsme krátce nahlédli i do něj. Dospěli jsme cca 7 m hluboko a 15 m daleko. Po konzultaci s mapou jsme odhalili, že pokračování sifonu směrem k Nové Rasovně je v hloubce cca 10 m patrně téměř uzavřeno štěrkem a je třeba se příště na toto velmi úzké místo zaměřit. Během akcí došlo k objevům dílčích prostor (komín výšky cca 10 m) a hlavně ke konstatování, že v případě čerpacího pokusu je zde poměrně dost míst vyžadujících podrobnější průzkum.

Spirálka – průzkum kolem páteční propasti: Trojice průzkumníků zalezla pod Páteční propastí a zapálila dýmovnici v Adventním komínku. Dým byl pozorován ve zboru bloků pod Páteční propastí a poté i v Páteční na dně. Bádání v tomto směru tedy není nadějně, vrátili bychom se zřejmě do známých míst. Poté jsme zalezli z balkonku do Peštukovy zkratky a dolezli k Páteční propasti. Zde ve středních patrech je ještě pár zajímavých a nadějných míst, kde by se dalo snad obejít

Páteční směrem na 13C. Ale zbor kamenů visí nad přístupem do dalších partií směrem na Dómek U dvou čarodějnic a ty by bylo potřeba shodit do Páteční propasi a rozšířit průlez dále. Průzkum prostor kolem Páteční propasti nebyl během roku ukončen s konkrétními závěry.

Piková dáma – chodba nad kyvadlem: V Chodbě Nad kyvadlem jsme provedli pouze jednu akci na dokončení prací z roku 2016. Kopání proběhlo na dvou koncových místech, které byly při poslední hydrotěžbě označeny za neperspektivní. Ve spodní rovné chodbě jsme se probíjeli Chalva sintry pořád dál. Chodba má stále průlezný průměr a dařilo se postupovat pomalu dál. V horní Bradyho chodbě se také podařilo postoupit o něco dále, další pokračování je možné a za cca 0,5 m se dokonce zdálo být i volnější prostora. Po těchto objevných postupech jsme se rozhodli ještě chodbu nad Kyvadlem v budoucnu znovu navštívit a pokusit se o další postup. Přístup však komplikuje zatopené koleno v průběhu Chodby Nad kyvadlem, které je potřeba nejdříve vyčerpat či vypustit.

Piková dáma – přesýpací hodiny: Naším hlavním pracovištěm pro tento rok v systému Piková dáma – Spirálka byla lokalita Přesýpací hodiny. Vzhledem k charakteru lokality, kdy se materiál sesouvá z vrchu komína na konci chodby, nebyla chodba prodloužena ani přes to, že se podařilo vytěžit značné množství materiálu. V průběhu roku byla také instalována lanovka pro transport materiálu, čímž se práce značně zefektivnila.

Piková dáma – měření teplot: V roce 2017 pokračovalo měření teploty vzduchu v Ledové chodbě jeskyně Piková dáma a v Hrádském žlebu. Přestože venkovní teplota vzduchu byla v zimním období dlouhodobě nízká, v roce 2017 poklesla teplota vzduchu v Ledové chodbě pod 0 °C pouze mezi 19. lednem a 19. březnem a nejnižší dosažená teplota byla -1 °C. Navíc jsme letos opět zahájili manuální týdenní měření na více stanovištích v Pikové dámě. Hlavní motivací je možnost srovnání s měřeními z let 1984 až 1989 na stejných stanovištích. Naměřená data mají z hlediska teplotní dynamiky jeskyně podobný charakter jako předchozí měření, na konkrétní závěry je však prozatím brzo. Pro dokreslení situace a srovnání bude později možné použít také data z automatické měřicí stanice na můstku v jeskyni 13C (vedlejší produkt geofyzikálních měření v jeskyni 13C).

Jeskyně 13c: V jeskyni 13C pokračovalo geofyzikální měření tektonických pohybů pomocí kyvadla. V průběhu roku 2017 byla několikrát zaostřena kamera, jinak měření probíhá dlouhodobě bez problémů. V jeskyni také probíhaly cvičné akce na trenažéru jednolanové techniky.

Zahraniční akce

Tak jako každý rok i v roce 2017 proběhlo několik větších či menších expedic zaměřených na systematické bádání v jeskyních klasického Krasu jižního Slovinska vázaných na známý i doposud neobjevený podzemní tok řeky Reka, která se propadá ve Škocjanských jamách a po 40 km vyvěrá v Itálii jako řeka Timavo. Tato činnost přesahuje možnosti jediné skupiny, ba dokonce i možnosti jeskyňářů z široké základny základních organizací ČSS, a tak již od roku 2008 na výzkumu spolupracujeme s maďarskými kamarády a tvoříme spolu se Slovinci a dalšími kolegy mezinárodní Kačna jama Reka exploration team.

Kačna jama

Přípravná akce měla za cíl připravit trasu v jeskyni Kačna jama na letní útočnou akci. Do jeskyně bylo natransportováno značné množství materiálu. Důležitým cílem byla obnova traverzu přes bahnitě jezero ve Spodním rovu těsně před příchodem na aktiv Reky. Trasa vede dále freatickým kanálem až ke skalnímu balkónu 4 m nad korytem aktivu Reky. Tento stupeň byl dočasně v létě vystrojen pevným

ocelovým žebříkem. V horním patru byly předchystány kotevní body pro lanovku pod stupněm Ponvice, která během hlavní akce značně ulehčila transport těžkého materiálu. V nejvyšší části jeskyně ve Vzhodnim rovu byly obnoveny stupy v příkrých hlinitých svazích. Místa s obtížnou orientací byla vybavena na důležitých křižovatkách odrazkami. Část týmu se věnovala obhlídce Spodního rovu, který končí Hojkerjevou dvoranou. Do Hojkerjevy dvorany se od Třetího sifonu (prozkoumaného v roce 2013) stoupá chodbou se sintrovými kaskádami protékánými trvalým drobným tokem. Tento tok vyvěrá ve vrcholové části chodby z pravé stěny z malého otvoru v zasintrovaném výklenku chodby. Přístup k otvoru je navíc komplikovaný lokací nad hlubokým jezírkem a sintrovým břichem pod ním. I přes tyto podmínky jsme v přítokovém okénku vykopali cca 1 m dlouhou sondu, která odhalila jistou možnost pokračování proti přítoku, ovšem s vynaložením určité dávky energie při rozbíjení bahnitých nánosů spojených sintrovými krustami. Vzhledem k tomu, že je propast Saturn protékána obdobným a někdy i méně vydatným přítokem, lze doufat, že Přítok Hojkerjevy dvorany skrývá překvapení v podobě horních pater situovaných západně od Spodního rovu ve směru na propad Bukovnik. Existenci těchto prostor lze odtušit z bílého místa na mapě v kontrastu s hustou spleť chodeb východně od Spodního rovu.

Jako hlavní letní akci – Expedice Kačna Jama Reka Exploration 2017 - zorganizovala Plánivská skupina čtvrtou mezinárodní expedici do Kačnej jamy, jejímž cílem byl průzkum prostor v povodňové odtokové větvi jeskyně za Prvním sifonem, tedy v Rovu Za zrcadlem a Povirskem rovu. Tato expedice tak navázala na poslední akci z roku 2011. Hlavním cílem letní expedice 2017 bylo znovu překonat sifony S II a S III v Povirském rovu, najít pokračování v sifonu S IV, který dosud nebyl potápěn a v ideálním případě pokračovat exploračními volnými prostory za sifonem pod vesnicí Povir. Cesta vedla skrz krátký sifon S I. Viditelnost na jezerech v Cimrmanově dvoraně a Chodbě Za zrcadlem vypadala výborně. O to větší zklamání bylo po příchodu k sifonu S II, kde byla voda s obvyklým nahnědlým zákalem. V plánu bylo na 70. metru „napřímít“ cestu sifonem a zkrátit ji o předpokládaných 90 m slepé kapsy. Po vyvázání 150 m šňůry potápěči narazili na vlastní šňůru ve vstupním dómu sifonu S II. Po 30 min se vynořili zpět na hladinu sifonu S II na poradu. Druhý pokus vedl striktně kolem pravé stěny tak, jak se podařilo v roce 2011 sifon poprvé překonat. Cestou byly nalezeny jen dva malé kousky původní vodící šňůry, vedoucích do hromad štěrků či vtažených do komínků. Po hledání trvajícím přes 55 min se potápěči vynořili na druhé straně sifonu S II. Předpokládaná slepá kapsa se ukázala spíše zatáčkou celého sifonu, a tak délka sifonu S II nutná pro proplavání zůstává cca 415 m. Cestu sifonem S III s obdobně špatnou viditelností se podařilo najít překvapivě rychle a začalo pátrání po cestě dál skrz sifon S IV. Potápěči zvolili postup podél osvědčené pravé stěny. Po několika neúspěšných pokusech se nakonec podařilo najít otevřenou vertikální puklinu značných rozměrů, která je nejspíš pokračováním sifonu S IV. Průzkum skončil v hloubce 10 m, kde je výška pukliny výrazně větší než viditelnost a nebylo tedy jasné, zda pokračovat nahoru nebo dolů. Lze odhadovat, že nejkratší vzdálenost od začátku sifonu po místo obratu byla max. 50 m. Významným objevem v sifonu S IV bylo tedy alespoň nalezení bohaté fauny v podobě bílých krevetek, které pravděpodobně slouží jako výživné krmivo pro zdejší silnou populaci macarátů jeskynních. V sifonu S III ani S II macarátí pozorování nebyli. Po ukončení hlavní potápěčské akce se ještě člen podpůrného týmu, zanořil do relativně malého odtokového sifonu situovaného cca 70 m severně od sifonu S II. Hladina tohoto sifonu se nachází cca 3 m níže, než je hladina sifonu S II, a je situována v úzké odtokové chodbě bočního dómu. V současné době slouží jako přepad přitékajících vod ze soustavy sifonů S IV, S III a S II, které mají prakticky totožnou hladinu. Z těchto důvodů se domníváme, že tato mladší větev obchází ze s. strany velké sifony a napojuje se možná do hlavní chodby za nějakým výrazným skalním stupněm. Dimenze sifonu však nejsou předurčeny pro převádění velkých povodňových průtoků, a tak je boční dóm i přístup k sifonu značně zanesený sedimenty. Zajímavostí je, že v roce 2010 byl tento sifon natolik zanesený, že z něj voda vytékala opačným směrem. Zajímavostí tohoto sifonu bylo další zdokumentované nalezení rodinky macaráta jeskynního. Tento objev se tedy stal v této nejsevernější odtokové části Kačnej jamy jakýmsi unikátem, protože druhým známým místem výskytu macaráta jeskynního jsou cca 2 km vzdušnou čarou vzdálené prostory poblíž Vstupní propasti v Rovu Človeških ribic a ve Vodnom breznu.

Geofyzikální měření v oblasti Slovinského Krasu

V rámci letní expedice proběhla také série geofyzikálních měření pod vedením P. Kalendy a R. Tenglera s podporou členů expedice. Byla proměřena celá řada profilů v několika lokalitách.

Jeskynní systém Škocjanských jam

24. -25. 6. 2017 jsme byli pozváni Klubem Gregor Žibera v Divači na potápěčskou akci ve Škocjanských jamách. Tato jeskyně je UNESCO chráněným unikátem. Jedná se o mohutný 3 km dlouhý podzemní kaňon, který je vysoký 100 m a široký 20 až 100 m. 500 m z tohoto kaňonu je zpřístupněno veřejnosti, zbytek mohou spatřit jen trpěliví jeskyňáři. Jeskyně končí Martelovou dvoranou (objevená roku 1890) se svojí délkou přes 500 m, šířkou a výškou 150 m právem patří k největším podzemním prostorům na světě. Tato mohutná prostora však z nenadání končí a cesta dál pokračuje hlubokými sifony. Ačkoliv je mezi následující jeskyní Kačna jama jen cca 400 až 500 m neprobádaných metrů, nebyly tyto jeskyně doposud propojeny. Takovým propojením by vznikl systém o délce větší než 24 km.

V termínu 22. -24. 9. 2017 se pak zúčastnilo několik členů Plánivské skupiny unikátní akce ve Škocjanských jamách zaměřené na čištění podzemního kaňonu a širokého okolí. Akce se zúčastnilo více než 190 nadšenců z devíti států (Slovinska, Chorvatska, Srbska, Rumunska, Maďarska, Brazílie, Itálie, Slovenska a České republiky). Na akci se posbíralo více než 200 pytlů s odpadem.

Ostatní činnost

Dva členové skupiny se v rámci dalšího rozvoje speleopotápěčských dovedností zúčastnili týdenního potápění ve Francouzských jeskynních v oblasti Lot a Dordogne.

Koncem roku jsme se také potápěli ve dvou jeskynních v Rakousku, konkrétně v jeskyni Kessel a Hirschbrunn.

Naši členové se podíleli na organizaci dní otevřených dveří v Amatérské jeskyni pro veřejnost.

Koncem srpna skupina uspořádala tradiční vzpomínkovou akci na zesnulé jeskyňáře, kteří tragicky zahynuli při výzkumu podzemí v Moravském krasu.

Bylo zorganizováno několik akcí věnovaných údržbě základen.

Členové se celoročně aktivně podíleli na činnosti Speleologické záchranné služby ČSS, především organizací lezeckých dní na Holštejně.

Geofyzikální měření

Celý rok probíhalo měření kyvadlem v jeskyni 13C (a jinde, například v jeskyni Magdalena jama ve Slovinsku u Postojne a v jeskyni (propasti) Trebiciano u Terstu). Členové ZO 6-19 pomáhali s údržbou a ostřením kyvadel v těchto lokalitách.

Největší akcí v roce 2017 bylo radarové měření v ČR na těchto lokalitách:

- Albeřická jeskyně
- Černotínské jeskyně u Teplíc nad Bečvou
- V lomu Malá dohoda
- Nad Pekárnou
- V lomech ve Štramberku
- V bývalé vápence v Brně – Juliánově

V zahraničí byly georadarem proměřeny tyto lokality:

- Nad jeskyní Divaška jama
- Nad pokračováním Kačny jamy (Povirský Rov)
- Nad Škocjanskými jamami
- Nad přítoky do Planinské jeskyně

2020

Rok 2020 byl rokem, ve kterém jsme pokračovali v bádání v jeskyni Matalova Vymodlená. Pokračovalo také bádání v jeskyni Elfi domeček, a dokonce jsme provedli i několik akcí v naší kmenové jeskyni, a to ve Skleněných dómech. Dále se rozběhly akce v jeskyni Michalka. Na základně probíhaly opravné a udržovací práce. Naši členové se zúčastnili i exkurzí do okolních jeskyní a kurzu SRT na Holštejně.

Též jsme se zúčastnili Speleofóra, kde jsme prezentovali naši činnost pomocí posterů.

2. Pracovní akce v jeskyních

Ve Skleněných dómech bylo provedeno nové mapování jak horizontální, tak částečně vertikální části. Bylo dokončeno přestrojení vertikální části.

Naše nejvytíženější pracoviště je tak stále Matalova Vymodlená. Výzkumy se rozdělily na dva základní celky. Jednak to je Ztracená chodba za Malým dómkem, kde se podařilo průkopy dosáhnout celkové délky chodby od vchodu 128,5 m. Druhým místem je spodní část jeskyně.

Zvláště pak Chodba pod meandry, komín Šikmá šachta, chodba za Sisyfovým jezírkem a další. Proběhl čerpací experiment, kdy jsme čerpali vodu ze Sisyfova jezírka do chodby Pod Meandry. Výtok se pak objevil v prozatímní chodbě před Gregorovým dómem.

Probíhají i práce na ventarole Elfi domeček na Chobotu. Jelikož se tato jeskyně nachází v těsné blízkosti Kateřinské jeskyně, prováděli jsme naše průzkumy i tam, konkrétně v Dantově pekle. Byla otevřena šachta č. 2, kde sledujeme průvanové toky do masivu.

Dále se nám podařilo otevřít pracoviště v jeskyni Michalka. V roce 2020 probíhaly vyklizovací práce, kdy byly vyváženy nepůvodní navážky a nepořádek, který tam zanechali tvůrci betonového ostění. Závěrem roku se podařilo v původní přírodní části objevit menší dómek – Zašívárnu. Také proběhlo mapování v souvislosti s povrchovými jevy, hlavně pak s Jedelskou ventarolou.

3. Exkurzní a ostatní akce

Naši členové a příznivci se zúčastnili exkurzních akcí u okolních skupin. Zvláště u skupiny MSK a ZO ČSS 6-08 Dagmar. Náš člen MUDr. Bedřich Kala se jako vedoucí lékař SZS ČSS zúčastnil cvičných i ostrých akcí jeskyňářské záchranky.

4. Pracovní činnost na základně

Na základně Michalka probíhaly práce celoročně. Ať už příprava dřeva na zimní období nebo pravidelný úklid a odvoz nepořádku.

Z větších prací se podařilo:

- Kompletní vymalování základny včetně penetračních nátěrů proti plísní
- Úprava krbu dle platné legislativy
- Stavba lešení pro rekonstrukci střechy nad rampou
- Oprava vstupních plechových vrat do technologické části
- Oprava přívodního kabelu nn po pádu stromu

5. Ostatní

Stránky ZO 6-20 Moravský kras poněkud usnuly a celá prezentace se přesunula na Facebook - <https://www.facebook.com/zo620mk?ref=ts&fref=ts>

2019

Rok 2019 byl rokem, ve kterém jsme pokračovali v bádání v jeskyni Matalova Vymodlená. Pokračovalo

také bádání v jeskyni Elfi domeček, a dokonce jsme provedli i několik akcí v naší kmenové jeskyni, a to ve Skleněných dómech. Dále se rozběhly akce v jeskyni Michalka. Na základně probíhaly opravné a udržovací práce. Naši členové se zúčastnili i exkurzí do okolních jeskyní.

Též jsme se zúčastnili Speleofóra, kde jsme prezentovali naši činnost pomocí posterů. Na Speleofóru jsme obdrželi cenu za nejlepší výroční zprávu za rok 2018, ke které se váže i finanční odměna ve výši 5000 Kč.

Pracovní akce v jeskyních

Ve Skleněných dómech byly provedeny 3 akce většinou exkurzního charakteru. V roce 2016 jsme dostali nové Rozhodnutí o výjimce, takže můžeme směle pokračovat ve výzkumu této jeskyně.

Naše nejvytíženější pracoviště je tak stále Matalova Vymodlená. Výzkumy se rozdělily na dva základní celky. Jednak to je Ztracená chodba za Malým dómkem, kde se podařilo průkopy dosáhnout celkové délky chodby od vchodu 119 m. V zadní části se podařilo objevit malý domek (Přenosová) s asi 6 m vysokým komínem nazvaným Děda. Druhým místem je spodní část jeskyně. Zvláště pak Chodba pod meandry, komín Šikmá šachta, chodba za Sisyfovým jezírkem a další. Za Kombajnem se podařilo objevit domek nazvaný Ponorka, jež končí závalem. Celkem bylo provedeno 65 akcí za účasti 300 osob.

Probíhají i práce na ventarole Elfi domeček na Chobotu. Jelikož se tato jeskyně nachází v těsné blízkosti Kateřinské jeskyně, prováděli jsme naše průzkumy i tam, konkrétně v Dantově pekle.

A dále se nám, hlavně pro naše mladé členy, podařilo otevřít pracoviště v jeskyni Michalka. V roce 2019 probíhaly hlavně vyklizovací práce, kdy byly vyváženy nepůvodní navážky a nepořádek, který tam zanechaly tvůrci betonového ostění. V jeskyni Michalka proběhly také dny otevřených dveří, které jsme pořádali ve spolupráci se sdružením Fénix při oslavách obce Holštejna. Dále proběhlo natáčení dokumentu Tajemné podzemí Laca Lahody, který bude zveřejněn na televizi Seznam. Dále byl v hlavním sále Michalky odzkoušen dron. Podařilo se probourat zadní stěnu krytu, a tím si výrazně ulehčit přístup do přírodní části jeskyně. Bylo provedeno předeponování části sedimentů za zadní stěnou do hlavního sálu. Sedimenty jsou vlastně zbytky po pracích z první republiky a obsahují velké množství kostí a fragmentů z úpravy jeskyně.

Exkurzní a ostatní akce

Naši členové a příznivci se zúčastnili pracovních exkurzních akcí u okolních skupin. Zvláště u skupiny MSK a ZO ČSS 6-08 Dagmar. Náš člen MUDr. Bedřich Kala se jako vedoucí lékař SZS ČSS zúčastnil cvičných i ostrých akcí jeskyňářské záchranky.

Pracovní činnost na základně

Na základně Michalka probíhaly práce celoročně. Ať už příprava dřeva na zimní období nebo pravidelný úklid a odvoz nepořádku. Stěžejní akcí bylo vybudování přístřešku pro dřevo a posezení u krycí zdi na nádvoří Michalky. Tento přístřešek byl posléze i elektrifikován. Dále proběhla úprava toalety a drobné práce v budově (dodlážďení chodby, sušáky na prádlo vedle krbu apod.). Byl vyměněn okap na zadní straně budovy a zavedena voda do jeskyně tak, aby byla v provozu i po celou zimu. Završením roku pak byla klasická akce Poslední kyblík na Punkevních jeskyních.

Ostatní

Stránky [ZO 6-20 Moravský kras](https://www.facebook.com/zo620mk?ref=ts&fref=ts) poněkud usnuly a celá prezentace se přesunula na facebook - <https://www.facebook.com/zo620mk?ref=ts&fref=ts>

2018

Rok 2018 byl rokem, ve kterém jsme pokračovali v bádání v jeskyni Matalova Vymodlená. Pokračovalo také bádání v jeskyni Elfi domeček, a dokonce jsme provedli i několik akcí v naší kmenové jeskyni ve Skleněných dómech. Na základně probíhaly opravné a udržovací práce. Naši členové se zúčastnili i exkurzí do okolních jeskyní. Též jsme se zúčastnili Speleofóra, kde jsme prezentovali svoje úspěchy na

jeskyni Elfi domeček.

Pracovní akce v jeskyních

Ve Skleněných dómech bylo provedeno 5 akcí většinou exkurzního charakteru. Dále bylo provedeno přestrojení Půlnoční hudby. Ještě byla provedena fotodokumentace horních pater. V roce 2016 jsme dostali nové Rozhodnutí o výjimce, takže můžeme směle pokračovat ve výzkumu této jeskyně. Zajímavostí je otevření malé kaverny v chodbě Pod rumpálem, kde se toto pracoviště opět jeví jako velmi nadějně. Naše nejvytíženější pracoviště je tak stále Matalova Vymodlená. Výzkumy se rozdělily na dva základní celky. Jednak to je Ztracená chodba za Malým dómkem, kde se podařilo průkopy dosáhnout celkové délky chodby od vchodu na 93 m. Druhým místem je spodní část jeskyně. Zvláště pak Chodba pod meandry, komín Šikmá šachta a další. Probíhají i práce na ventarole Elfi domeček na Chobotu. Jelikož se tato jeskyně nachází v těsné blízkosti Kateřinské jeskyně, prováděli jsme naše průzkumy i tam, konkrétně v Dantově pekle.

Exkurzní a ostatní akce

Naši členové a příznivci se zúčastnili pracovních akcí u okolních skupin. Náš člen MUDr. Bedřich Kala se jako vedoucí lékař speleologické záchranné služby zúčastnil cvičných i ostrých akcí jeskyňářské záchranky.

Pracovní činnost na základně

Na základně Michalka probíhaly práce celoročně. Ať už příprava dřeva na zimní období nebo pravidelný úklid a odvoz nepořádku. Proběhlo upřesnění geodetického zaměření oploceného pozemku a budovy. Výsledek byl předán zástupcům Lesů České republiky, kteří toto bohužel neakceptovali. Musíme proto vyvolat další jednání. Dále jsme se zúčastnili brigády, kde jsme chystali staré trámy a střešní krytinu, abychom mohli postavit pergolu u ochranné zdi. Završením roku pak byla klasická akce Poslední kyblík na Punkevních jeskyních.

Ostatní

Pokračujeme v provozu našich stránek a to ZO 6-20 Moravský kras, kde prezentujeme svoji činnost a také pokračujeme na facebooku - <https://www.facebook.com/zo620mk?ref=ts&fref=ts>

2017

Rok 2017 byl rokem, ve kterém jsme pokračovali v bádání v jeskyni Matalova Vymodlená. Pokračovalo také bádání v jeskyni Elfi domeček, a dokonce jsme provedli i několik akcí v naší kmenové jeskyni ve Skleněných dómech. Na základně probíhaly opravné a udržovací práce. Naši členové se zúčastnili i expedic do jeskyní nejen u nás, ale i v zahraničí. Při příležitosti konání valné hromady v rámci Speleofóra, byli oceněni za dlouholetou činnost v jeskyních (medaile za zásluhy) naši tři členové.

Pracovní akce v jeskyních

Ve Skleněných dómech byly provedeny 4 akce většinou exkurzního charakteru. Dále bylo provedeno přestrojení Dómu nedočkavců žebříky, takže teď se do nejvyšší části dá již pohodlně dostat. V roce 2016 jsme dostali nové rozhodnutí o výjimce, takže můžeme směle pokračovat ve výzkumu této jeskyně. Zajímavostí je otevření malé kaverny v chodbě Pod rumpálem, kde se toto pracoviště opět jeví jako velmi nadějně. Naše nejvytíženější pracoviště je tak stále Matalova Vymodlená. Výzkumy se rozdělily na dva základní celky. Jednak to je Ztracená chodba za Malým dómkem, kde se podařilo průkopy dosáhnout celkové délky chodby od vchodu na 69,3 m. Druhým místem je spodní část jeskyně. Zvláště pak Sisyfova chodba a prostory za Prozatímním koncem. Naše úsilí bylo korunováno objevy v Sisyfově chodbě (Tank) a za Prozatímním koncem (Dóm Jiřího Gregora).

Probíhají i práce na ventarole Elfi domeček na Chobotu. Zde se podařilo dosáhnout zajímavého postupu. Po vykopání sondy o hloubce cca 7 m se otevřel vstup do starého říčeného portálu, který jsme nazvali Brumbálův dóm. Dále byl opět proveden experiment s merkaptanem. Zápach se objevil dle předpokladů v Kateřinské jeskyni.

Exkurzní a ostatní akce

Členové naší skupiny se zúčastnili několika expedic a výzkumných akcí do cizích jeskyní nejen v Moravském krasu, potažmo České republice, ale i v zahraničí. Dál proběhly i akce za poznáním přírodních krás.

- a) Moravský kras – jeskyně Kateřinská, zde byl v rámci plynovacího experimentu proveden průzkum komínů v Dantově pekle
- b) Zahraničními akcemi byly 1.7. Malá Fatra, Gederská dolina, Blatnický kras

Pracovní činnost na základně

Na základně Michalka probíhaly práce celoročně. Ať už příprava dřeva na zimní období nebo pravidelný úklid a odvoz nepořádku.

Ostatní

Pokračujeme v provozu našich stránek a to ZO 6-20 Moravský kras, kde prezentujeme svoji činnost a také pokračujeme na facebooku <https://www.facebook.com/zo620mk?ref=ts&fref=ts>

2020

Ševčíkův závrť: Otvírkové práce na závrťu pokračovaly na přelomu roku 2019 a 2020, kdy se podařilo rozšiřováním neprůlezně vertikální pukliny úpadního charakteru. Podařilo se vyzmáhat obtížně průleznou chodbičku s vertikálními stupínky. Po více než půlroční práci zaústila chodbička do dómku, který byl uzavřen bahnitým sifonem. Po čtyřech měsících „bahenních koupelí“ se podařilo sifon překonat.

Bahno bylo částečně napytlované a deponované v dómku před sifonem a částečně uložené do volných postranních výklenků. Voda ze sifonu byla čerpána až na povrch, tj. do výšky cca 35 m. čerpadlem „Malyš“. Bylo to sice pomalé, ale šlo to. Po vyčerpání vody se sólovým průlezem zbytkovým bahnem sifonu podařilo dosáhnout pokračování prostor. Byly zastiženy poměrně velké prostory a zejména ověřena možnost dalšího pokračování prolongačních prací.

Při následujících akcích bylo možné při čerpání sifonu nasadit kalové čerpadlo a čerpat bahnitou vodu do trativodu v nově objevené prostoře. Tímto se otevřela možnost průstupu sifonem i pro další členy a došlo k dalším postupům a objevům nových prostor. Byly lezeny komíny a zaměřena jejich poloha pro ověření možnosti nového vchodu šachtou z povrchu. Tyto práce v současné době nadále probíhají.

Předpokládaná délka jeskyně s nezmapovanými částmi bude aktuálně cca 360 m, denivelace 40 m.

Agris: Proběhlo asi 10 akcí na čelbě. Stále pokračujeme v rozšiřování čelby. Zatím bez objevu. Stále velice nadějně pracoviště, kde jdeme na jistotu, ale bude to ještě spousta práce.

Člupek: Bez aktivity.

Žďár ponor: Bez aktivity.

Ostatní lokality: Maximálně exkurze.

Setkání seniorů 2020

Dne 20. 6. 2020 jsme ve Vilémovicích v Moravském krasu pořádali 16. setkání jeskyňářů – seniorů.

Mimoskupinové aktivity

- **Býcí skála:** Aktivní účast člena naší ZO na organizování „Dne otevřených dveří“.
- **Svážná studna:** 8 celodenních akcí ve Svážné studni a rozšiřování meandru, objev dalších asi 100 m polygonu a -50m propast na konci do celkové hloubky -120m. Na dně je sifon, kde bude pokračovat speleopotápěčský průzkum.
- **Černá Hora – Maganík:** Srpnová expedice letos přinesla velký úspěch. Podařilo se propojit dvě vertikální megadíry Iron Deep (-1173 m) a přilehlou jeskyni s označením M22 (-900 m). Ještě není vyhotovená mapa, ale systém bude mít celkově kolem 6 km.
- **Tišnov:** Jako každý rok celoroční spolupráce s Tišnovskou skupinou v Králově jeskyni. Bez objevů.
- **Čachtice:** Stejně, jako Slováci z Čachtic jezdí občas pomoci nám, já jezdím pomáhat k nim. Letos bohužel kvůli pandemii pouze jedna akce. Hledali jsme nové potenciální vchody v části Považského Inovce.

2019

Průzkumná činnost

V roce 2019 jsme měli udělenou výjimku ze zákona č. 114/92 Sb. Dle § 10 jsme měli povolenou průzkumnou a výzkumnou činnost v lokalitách:

- v závrtu Člupek
- v závrtu Agris
- v Ševčíkově závrtu
- v propáستce u Verunčiny jeskyně
- v jeskyni č. A1 Žďárský ponor
- v ponoru u Žďáru (Kuběna 1922)

Závrt Člupek K2301213-Z-00024: pokračovalo se v chodbičce za Zmijí a v závalu.

Ševčíkův závrt K2301213-Z-00011: dne 2. 3. 2019 proběhlo čištění závrtu od navezeného odpadu, při téhle příležitosti došlo k otevření závrtu, v současné době probíhají průzkumné práce.

Propáستka u Verunčiny jeskyně K2301211-J-06200: z rozhodnutí předsedy jsou i na dále na lokalitě přerušeny všechny aktivity a vyhlášen zákaz vstupu.

Závrt Agris K2301213-Z-0001: pracoviště na čelbě se zužuje a uzavírá pro další práci. V současné době není další práce technicky možná.

Jeskyni č. A1 Žďárský ponor K2301210-J-0011: další práce není v současné době technicky možná.

Ponor u Žďáru (Kuběna 1922): práce jsou přerušeny z důvodu priority jiných lokalit.

Mastný flek K2301211-J-06870: uskutečnilo se několik revizních exkurzí lokalitu.

Korálový závrt K2301212-J-08250: lokalita byla předána od SCHKO MK.

Speleomuzeum

Členové skupiny doplňovali a upravovali za provozu expozici Speleomuzea v objektu Obecního úřadu ve Vilémovicích. Speleomuzeum je navštěvováno především jednotlivými turisty, občas i skupinami.

Další akce a spolupráce

- Organizovali a zajistili jsme **Setkání jeskyňářů seniorů v MK** ve Vilémovicích.
- Zajistili jsme catering na **Setkání jeskyňářů v Jedovnicích** k 40. výročí založení ČSS.
- Uspořádali jsme **13. ročník setkání přátel břidlicového podzemí „Břidlice“** v Budišově nad Budišovkou s prohlídkami podzemí – Nittmannův důl, Důl Carl, Nová a Stará Lhotka, Potlachový důl, Polakova štola.
- Účast na **Dagmarákém pracovním týdnu**– Jedelská ventarola, Propadání v Jedlích (v nových objevech).
- Výpomoc při provádění návštěvníků při **Dnech otevřených dveří v Býčí skále**.
- Účast **Rumunsko – Banát, Gerník**.

Jeskyně Poleva (otevření nového vchodu povodňovým ponorem za pomoci slanění, namontování lanového traverzu nad bahnitým přítokem v koncových částech jeskyně, průzkum všech nových částí jeskyně s tím, že nové prostory mohou mít odhadem až 600 metrů, mapování jeskyně od průlezu do nových objevů, již dříve byly staré části jeskyně zmapovány od vývěru Rumuny a členy ČSS v délce 900 m. Čeká nás po úplném zmapování nových částí docela velké prodloužení jeskyně).

Místní část zvaná „Na barvě“ – na dvou místech snaha o proniknutí do starých dolů na hlinku a zároveň otevírání jeskyně vedle dolu, kterou jsme nazvali Liščárna kvůli tomu, že jsme zde narazili na liščí noru i s liškami. Prohlídky – Jeskyně u dvou naháčů, Důl Suvorov a okolí.

- **60. jaskyniarsky týždeň** – Slovensko – Belanské Tatry Ždiar, prohlídky jeskyní – Sedláková jaskyňa (pomoc při dopravě materiálu do bivaku), Belianska jaskyňa (klasická prehliadková trasa, Hladová priepašť, Priestory za Pisanskou vežou – Peklo), Tristarská priepašť, Jaskyňa Javorinka, Jaskyňa Aksamitka
- **Kaňony – přechod dvou kaňonů v okolí Havranu za pomoci jednolanové techniky**
- **Vysokohorská turistika – Belianske Tatry, Vysoké Tatry (přespání na Chatě pod Rysmi), Polské Tatry (Morskie oko), Pieninský NP**

2018

Výzkumná činnost

Závrt Agris: obnovení práce na čelbě

Člupek (905 A): pokračovalo se v chodbičce za Zmijí a v závalu

1 A: jedna exkurze

Žďár-ponor: dvě exkurze

Propáštka u Veručiny jeskyně: Z rozhodnutí předsedy i na dále na lokalitě přerušeny všechny aktivity a vyhlášen zákaz vstupu.

Ostatní

Mastný flek – několik exkurzí

Práce na úpravě základny ve Vilémovicích: během roku byly na základně provedena výměna oken, oprava štítu a vchodových dveří, započata oprava fasády.

Speleomuzeum: členové skupiny doplňovali a upravovali za provozu novou expozici speleomuzea v objektu Obecního úřadu ve Vilémovicích. Speleomuzeum je navštěvováno především jednotlivými turisty, občas i skupinami.

Setkání jeskyňářů: Ve dnech 5. - 7. 10. 2018 jsme ve Vilémovicích v Moravském krasu pořádali Setkání jeskyňářů – účastnilo se cca 215 osob.

Spolupráce

Zúčastnili jsme se tradičně Slovenského Jaskyniarského týždňa, tentokrát v Strážovských vrchách s pořadovým číslem 59.

Dále byly navštíveny: Český kras, Demänovská dolina, Slovenský kras; Muránska planina, Mojtínský kras, Černá Hora – Medúza; Krušné hory; Čachtice, Beskydy, Kosovo Peje, Javorníky - Pulčín, Banát, Povážský Inovec, Trábeč.

Spolupracovali jsme na zajištění Setkání jeskyňářů seniorů v MK dne 23. 6. 2018

2017

1A – dlouhodobě stagující lokalita. Lokalita navržená ke konzervaci.

Žďár ponor – v roce 2017 nebyla pracovní akce.

Člupek – pokračovalo se v chodbičce za Zmijí a v závalu.

Agris – 1 pracovní akce.

Propáštka – oprava zničeného vchodu vandalem. Lokalita navržená ke konzervaci.

Mastný flek – lokalita v konzervaci, několik exkurzí.

Výpomoc na lokalitách

- ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň – Bonzákova sluj.
- ZO ČSS 1-06 Praha – Netopýří jeskyně
- ZO ČSS 6-01 Býčí skála – Býčí skála
- ZO ČSS 6-04 Rudice – propad Tumperek
- ZO ČSS 6-06 Vilémovická – 2x Vilémovické propadání.
- ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras – Královská jeskyně, Průvanová a Mastný flek.
- ZO ČSS 6-08 Dagmar – jeskyně Dagmar
- ZO ČSS 6-25 Pustý žleb – 2x Za Evropou a Indií
- ZO ČSS 7-04 Sever – společně se skupinou 6-08 Dagmar
- SK Tisovec – Objev jeskyně Pasca a otevírání závrtu Prekvapenie.
- Čachtice – Výpomoc v jeskyni pod Landrovcem a exkurze Beckovské jeskyně.

Účast na expedicích

- Slovinsko – Kačma Jama – neúspěšný pokus potapěčů za 4. sifon.
- Francie – Vercors, Le Devoluy – poznávačka
- Rumunsko – čerpací pokus v jeskyni Alibek – Banát u Sv. Heleny – neúspěšný.
- Kosovo – Pejë – průzkum a mapování jeskyně Radavec (Sphella e Radavcit), exkurze jeskyně Veliká Klisura.

Ostatní akce

- Slovenský jaskyniarský týždeň, tentokrát v Aggteleku v Maďarsku s pořadovým číslem 58.
- Setkání jeskyňářů v Malé Olešce v CHKO Labské pískovce.
- Jeden člen uspořádal 11. ročník setkání „Břidlice“ v Budišově nad Budišovkou.
- Uspořádali a zajistili jsme 14. Setkání jeskyňářů – seniorů v Moravském krasu.

ZO ČSS 6-22 Devon

2020

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2019

Blešárna

Okrouhlík

Bulharsko/Vračanská oblast

Slovensko/Silická ladnica

Jihomoravský kras/exkurze

Slíbili jsme si, že budeme aktivnější, a nakonec byl i přesvědčen předseda, aby nerezignoval.

Spirálka

Před plánovanou expedicí do Bulharska proběhl tréninkový ponor v sifonech mezi jeskyněmi Spirálka a Piková dáma. V sifonech byla již natažena fixní šňůra, takže jsme ji jen použili a nemuseli tahat vlastní. Během potápění se nám podařilo pořídit video z proplavání sifonů. Akce proběhla hladkým průběhem dle předem stanoveného časového harmonogramu.

Bulharsko/Vračanská oblast

Expedice měla za úkol speleopotápěčský výzkum Izvoru Gabare, který byl příliš úzký, druhý Izvor Žabokrek se podařilo proplavat - 240 m délka, hl. 3 m až do známé jeskyně Ponora. Kopalo se v jeskyni u Bukovce, sledoval se průvan, ale volné prostory jsme neobjevili. Objevilo se množství paleontologického a archeologického materiálu. Podařil se průzkum propasti v závrtu Prodinka hluboké 36 m. Sešli jsme se s bulharskými kolegy. Základna byla v Tlachene.

Spolupráce se ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras

Společně s Mikulovskou skupinou proběhla návštěva jeskyně Za hájovnou a práce v Komáří. Na základně Javoříčských se promítaly dokumenty z Bulharska, sobotní večer proběhl přesun do krasu na Rumbál, neděli jsme zakončili vyhlídkou na Hádech.

Šachta za Evropu a Indií

Po delší době návštěva lokality Pustého lebu – jeskyně za Evropou a Indií. Dole se účastníme fotodokumentace. Vedoucí akce nás solidně vytráпил. Nejdříve jako figuranty na fotky, kdy jsme se mu pořád v záběru vrtěli a pak jako osvětlovače blýskáním do očí – příště bereme svářečkou kuklu anebo aspoň kvalitní sluneční brýle.

2018

Blešárna

Okrouhlík

Bulharsko/Vračanská oblast

Slovensko/Silická ladnica

Jihomoravský kras/exkurze

Slíbili jsme si, že budeme aktivnější, a nakonec byl i přesvědčen předseda, aby nerezignoval. Výbor zůstal beze změny.

2017

Oblasti zájmu: Moravský kras, Jihomoravský kras, Bulharské a srbské krasové oblasti, kras Černé hory,

Rakouské vápencové alpy

Okrouhlík

pracoviště Sonda

Půlnoční propast

Speleofórum

exkurze Speleofórum

Jezírková chodba

úklid

Rakousko

Kessel – ponor do druhého sifonu, kondiční ponory pro cavediving

Hirlatzhöhle – exkurze do významné horské jeskyně (koop. s AUS a GER)

Stubai – rodinná dovolená externisty Jazzmana, který obohatil náš archiv o pěkné fotografie z turistického výletu

Šachta za Evropou a Indií – práce na vstupu do lokality, exkurze do znovuotevřených částí

Lom Blansko

Zima nám dopřála řadu ponorů pod ledem (i nočních), kdy se podmínky přibližují jeskynnímu potápění, takže jsme měli možnost udržovat se v kondici pro jeskynní ponory (zdvojená výbava, světla, vodící šňůra, třetinové pravidlo, nemožnost vynošení na volnou hladinu).

Piková dáma – filmování pro českou TV

Irainova jeskyně

Jeskyně Na Turoidu – měření klimatu, objev zubu druhohorní ryby *Lepidotus maximus* zapuštěného ve vápencích (významný paleontologický objev).

Bulharsko

Vytipovány dvě potápěčské lokality pro další průzkum. Kooperace a družba s bulharskými speleology (Sofia, Mezdra). Návštěva řady lokalit i vodních.

Horní Suchdolský ponor

Exkurze v rámci oslav výročí skupiny Topas. Naši členové navštívili lokality po mnoha letech, kdy se zde podíleli na výzkumu.

Blešárna – prolongační práce na lokalitě Veselického žlíbku směrem pod krasovou plošinu.

Srbsko

Návštěva pohraniční oblasti s Bulharskem ve spolupráci s Bulhary, vytipování lokality pro lezecký průzkum.

Černá hora – Dalovica

Amatérská jeskyně – spolupráce na mapování s Pustožlebskou skupinou.

ZO ČSS 6-23 Aragonit

2020

Za toto období ZO ČSS nedodala žádnou zprávu.

2019

Za toto období ZO ČSS nedodala žádnou zprávu.

2018

Za toto období ZO ČSS nedodala žádnou zprávu.

2017

Za toto období ZO ČSS nedodala žádnou zprávu.

2020

Speleologická činnost v ČR

ZO ČSS 6-25 Pustý žleb působila na svých tradičních lokalitách: *Nová Amatérská jeskyně, Šachta za Evropou a Indií a Nový Sloupský koridor – Šachta Broušek*. Kromě toho pokračovala v mapovacích činnostech v ostatních částech *systému Amatérské jeskyně: Sloupsko – šošůvských jeskyních, Punkveních jeskyních, Odvodňovací štoly a v Hankensteinově propasti*.

NSK Šachta Broušek: Na této lokalitě jsme se zaměřovali především na pozorování vodních stavů a měření teploty a konduktivity vody na jednotlivých hladinách. V závěru roku byl přestrojen traverz nad Bahnopádem Khumbu.

Šachta Za Evropou a Indií: Na této lokalitě bylo dokončené především nové mapování technologií DistoX.

Nová Amatérská jeskyně: Kromě běžných exkurzí za účelem kontroly vodních stavů jsme se v roce 2020 věnovali především speleopotápěčskému průzkumu na podzemní Punkvě, především v Šolimově míse.

Objevné postupy na podzemní Punkvě – Šolimova mísa: Pokračoval potápěčský průzkum po toku Punkvy. Překonáno zatím nejhlubší místo -43 metrů, pokračování 100 metrů stoupající chodbou do operační hloubky -27. Mapování boční propasti v levé stěně Bezejmenného dómu u bodu 2.88. Dosaženo hloubky -20 metrů.

V roce 2020 se nám významně podařilo objevit a zmapovat více než 700 m jejího aktivního podzemního toku. Podařilo se najít spojení mezi Šolimovou mísou a Čokoládovnou. Mohutný, nově objevený podvodní tunel Punkvy jsme nazvali „Tunálův tunel“ na počest Karla Divíška. Délka celého sifonu od Šolimovy mísy po podzemní vývěr Punkvy bude určitě více než 1,2 km. Posunuli jsme také nejzazší známé místo Punkvy proti proudu do hladiny v sestupném trativodu v Bezejmenném dómu.

Důležitým počinem bylo sestavení historicky prvního podélného řezu hlavních chodeb Amatérské jeskyně společně se sifony vázanými na Punkvu. Původní motivací pro jeho sestavení bylo hledání spojení mezi Šolimovou mísou a Čokoládovnou v momentě, kdy se oba nejvzdálenější dosažené body začaly přibližovat. Nyní je jasné, že hladiny jsou přibližně ve stejné úrovni a pravděpodobné spojení a vlastní soutok Punkvy bude nejspíše pod vodou. Práce na idealizovaném rozvinutém podélném řezu pokračují a cílem je ho dokončit pro celý systém Amatérské jeskyně.

Další objevné postupy zastavila říjnová povodeň a pokračující nepříznivé vodní stavy. Na mapě je ale spousta otazníků a míst, kde je možné dále pokračovat. Klíčový je samozřejmě možný další postup směrem proti proudu. Určitě se pokusíme zanořit v sestupném trativodu v Bezejmenném dómu. Zajímavým místem je také chodba pod Čokoládovnou, kde by teoreticky bylo možné pokračovat v hloubce okolo 30 m i směrem po proudu.

Sloupsko-šošůvské jeskyně: V roce 2020 jsme na této lokalitě pokračovali především v mapovacích pracích. Dále byl proveden revizní traverz přes Černou propast a výstup do Ondrouškova okna za účelem doplnění dokumentace. Celkem na lokalitě proběhlo 7 pracovních akcí.

Punkvení jeskyně: V roce 2020 jsme na této lokalitě provedli 3 pracovní akce za účelem mapové dokumentace.

Hankensteinova propast: Tato lokalita byla navštívena za účelem její mapové dokumentace.

Rudické propadání: Jeden člen se v červnu zúčastnil jako potápěč pokusu o překonání sifonu pod Chodbou Vzdechů.

Sifon je velmi krátký a jen 2,5 m hluboký, v koleně má cca 30-40 cm výšku a 1 m šířku, za ním strmě stoupá nahoru a světlost se zužuje až na cca 15 cm mezi dnem a stropem. Dno je tvořeno utemovanou struskou, bez nářadí se nedá prohrabat. Skupina na přítokové straně pozorovala vycházející bubliny, a dokonce viděla světlo, které potápěč strkal do neprůlezné části před sebe. Teorie o možné boční větvi v sifonu se nepotvrdila, nicméně viditelnost byla po celou dobu na nule.

Mapování systému Amatérské jeskyně: I v tomto roce pokračovaly intenzivně práce na dokončování mapy celého systému Amatérské jeskyně. Byla téměř kompletně dokončena mapa Punkevních jeskyní včetně podvodních částí, spodního patra Skleněných dómů a Odvodňovací štol. V Therionu pokračovaly práce především při kompletaci mapy systému Piková dáma – Spirálová a byla zahájena digitalizace kresby mapy Nové Rasovny. Celkem je k 31. 12. 2020 zdigitalizováno téměř 48 km kresby. Důležitým milníkem v tomto úsilí bylo zpracování rozvinutého podélného řezu Nové Amatérské jeskyně, který byl využit poprvé při analýze kulminace říjnové povodně.

Speleologická činnost v zahraničí

V roce 2020 se naši členové zúčastnili celkem 3 zahraničních expedic.

Polsko

Na přelomu roku se jeden člen zúčastnil výjezdu do Polských Tater a navštívil jeskyni Czarnou.

Mexiko – Xibalba 2020

Díky časnému termínu ještě před vypuknutím covidové pandemie se i v roce 2020 podařilo uspořádat tradiční expedici na mexický poloostrov Yucatan.

Zamýšleli jsme pokračovat v průzkumu systému Tatich a také návštěvu „velikých“ cenotů. Ovšem ony velké cenoty jsou součástí již známého systému Nohoch Aktun, kde rovněž jako v případě systému Tatich badala řada týmů, počínajíc Francouzi již v roce 1999.

Prvním překvapením v souvislosti s jeskyní Yum Kaax bylo také zjištění, že jsme v minulosti špatně interpretovali jméno jeskyně, resp. že se jméno boha džungle, po němž se jeskyně jmenuje, nepíše se dvěma, ale pouze s jedním „u“, čili Yum Kaax. Druhým překvapením bylo to, že v minulých letech objevený labyrint opravdu zdaleka nekončí. Po několika dnech a objevu téměř 1 km nových chodeb se ukázalo, že prostory směřují na nedalekou jeskyni, ve které jsme v roce 2016 objevili 750 m suchých chodeb a kterou jsme tehdy pracovníčně označili jako ZBK. Nedaleko obou jeskyní se také nachází ještě jeden cenot, s velkou cca 100 m dlouhou podzemní chodbou. Hned při první akci jsme ovšem objevili její další pokračování v délce téměř půl kilometru, a hlavně jsme tuto jeskyni, pracovníčně nazvanou Nuuk Wuuts – Velké řeka, propojili s jeskyní ZBK, čímž zde vznikl systém o délce 1,5 km. Po dalších dvou akcích se známé prostory obou jeskyní k sobě přiblížily na méně než 100 m, což ovšem vzhledem k jejich morfologii také mohlo znamenat 300 m spleť chodeb a síní. Po vynesení všech měření přesáhla délka celého systému Yum Kaax 7 km.

Celkem se během roku 2020 podařilo objevit 1 100 m zaplavených prostor v systému Tatich, a téměř 4 km suchých chodeb v systému Yum Kaax, jehož délka dosáhla 7 409 m.

Bulharsko

Jeden člen se v říjnu zúčastnil poznávací akce organizované ZO ČSS 6-16 do Karlukovského krasového komplexu v Bulharsku. Byly navštíveny jeskyně Bankovica, Temná Dupka, Prohodna, Kozí bouda a

další.

Práce na základně v Suchdole

Oprava okenic, povrchu nové podlahy v kuchyni, výměna podpěr podloubí a základových trámů. Rekonstrukce předsíně, podkroví a úpravy okolí. Budování přístřešku na dřevo, výroba zásob dřeva na zimu.

Ostatní činnost

Tradičně jsme se zúčastnili podzimního odloženého Speleofóra, kde dva členové vystoupili s aktivními příspěvky. V rámci Speleofóra jsme také zorganizovali exkurzi na lokalitu NSK Šachta Břoušek, kterou provedl P. Celý. Získali jsme mimořádnou cenu Speleofóra za mapování systému Amatérské jeskyně, cenu diváků za největší objevy v zahraničí získala expedice Shaanxi 2019, jíž se zúčastnili tři naši členové.

ZO ČSS spolupracovala s ČHMÚ na měření teplot a vodních stavů na lokalitách vázaných na Sloupský potok a Punkvu a dále na vyhodnocování říjnové povodně v systému Amatérské jeskyně. Jeden člen se účastnil dvou společných pracovních akcí s ČHMÚ na měření průtoků v Černé propasti a laserovém skenování v Amatérské jeskyni.

I v roce 2020 pokračovala průběžně spolupráce s Ústavem půdní biologie ČSAV a spolupráce s ČHMÚ na měření teplot v NSK Šachta Břoušek.

Z. Motyčka uspořádal v září výstavu fotografií v Rudické galerii.

Z. Motyčka působil jako viceprezident UIS a pracoval v pracovní skupině pro mezinárodní rok jeskyní a krasu 2021. Organizoval též zasedání bureau UIS v Brně spojené s exkurzí do brněnského podzemí a do Amatérské jeskyně.

Dva členové navštívili 2x prostor nově budovaného vchodu do jeskyně Dalovica. Jeden člen se zúčastnil speleologického sympózia v Krzyzanowice Dolne 15. - 18. 10. 2020.

Jedna členka navštívila historické doly v Krupce: 7 spáčů, Večerní Hvězda, Vrchoslav, Šachta 1 u Děčína, Vlastějovice.

Jeden člen se v srpnu zúčastnil exkurze do břidličných dolů v Budišově nad Budišovkou.

2019

Speleologická činnost v ČR

Šachta Za Evropou a Indií: V roce 2019 bylo na této lokalitě odpracováno celkem 16 akcí. První polovina roku byla zaměřena především na vystrojení sestupné části novými pevnými žebří. Zahájili jsme přemapování jeskyně a začali pořizovat fotodokumentaci.

Nová Amatérská jeskyně: V Nové Amatérské jeskyni jsme v roce 2019 nebyli příliš aktivní. Proběhly tři exkurze a jedna akce zaměřená na výcvik jeskynního potápění.

NSK Šachta Břoušek: V dubnu po domapování Velkého komína byla dokončena mapa této části Amatérské jeskyně sestavená z jednotlivých historických měření v SW Therion. V průběhu roku 2019 bylo provedeno několik exkurzí.

Sloupsko-šošůvské jeskyně: V roce 2019 jsme na této lokalitě pokračovali v mapovacích pracích. Postupně byl přeměřen polygon v celých horních patrech a na jeho základě byl do SW Therion překreslován obrys chodeb a výplně dna z Vodičkovy mapy. V průběhu akcí byla průběžně prováděna také fotodokumentace.

Ostatní lokality v ČR

– exkurze do jeskyně Propastovitě Bludiště

- jedna členka se v dubnu v rámci Speleofóra zúčastnila exkurze do jeskyně Býčí skála
- jeden člen se zúčastnil v květnu badací akce na otvírku jeskyně v Kamenném žlábku organizované skupinou SE-3
- jedna členka se v červenci zúčastnila pracovního týdne pořádaného ZO ČSS 6-08 Dagmar
- v srpnu dva členové prováděli zaměrování Lipovecké ventaroly vůči povrchu s využitím radiomajáku pro ZO ČSS 6-15 Holštejnská
- v prosinci dva členové prováděli zaměrování jeskyně Barové s využitím radiomajáku pro ZO ČSS 6-01 Býčí skála

Mapování systému Amatérské jeskyně

Když jsme v roce 2000 vydávali knihu o Amatérské jeskyně, už tehdy jsme slibovali nebo si spíš toužebně přáli zrevidovat celou mapu Nové Amatérské jeskyně. Rozhodli jsme se, že celou mapu Nového Sloupského koridoru zpracujeme v Therionu.

Tím začala úmorná práce spojená s překreslováním starších map, především z pera Franciho Musila. Bohužel nešlo využít předchozí digitalizace do prostředí Microstationu, a tak jsme museli všechno vektorizovat znovu. Většina měřických dat šla naštěstí převzít z Onstationu, ve kterém jsme zatím všechna data spravovali. Současně jsme se pustili do doměřování doposud nezmapovaných odboček a přeměření všech 4 sifonů spojujících tuto část s koncem Sloupského koridoru. Bylo také nutné přeměřit některé polygony, ke kterým se nepodařilo dohledat původní měřické zápisníky.

Od Pavla Mravce získáváme kompletní podklady z jejich měření Staré Amatérské jeskyně. Pro náš záměr strháváme také Vratíka Ouhrabku a Punkevní jeskyně sám převádí do Therionu. U Sloupských je však k dispozici pouze základní mapa a souřadnice bodů hlavního polygonu. Zbytek si musíme dodělat sami. Další podklady dostávám od Kamily Svobodové, která má ve správě mapový archiv Labyrintu. Do Therionu převádíme mapu Předmacošského sifonu a máme připraveny podklady ze Stovky v Odvodňovací štole. V budoucnu bude ještě potřeba doplnit 13C, Pikovou dámu, Spirálku a Novou Rasovnu. Podle dosavadních informací snad půjde maximálně využít existujících dat a map a nebude nutné toho příliš doměřovat.

Celková délka chodeb na nové mapě Amatérské jeskyně je 27 434 m při celkovém převýšení 184 m, které mimochodem asi bude výsledné převýšení celého systému.

Po dokončení mapy samotné Amatérské jeskyně se přesouváme do Sloupsko-šošůvských jeskyní. Od Vratíka Ouhrabky přebíráme jeho důlní mapu přístupných část v horním patře. V podstatě musíme prolézt všechny odbočky. Dále chybí zákres výplní dna a výškopisu. Tady si pomáháme Vodičkovou mapou, která se ukazuje jako mimořádně přesná a podrobná. Bohužel k ní chybí měřické zápisníky. Práce pokračují po celý rok 2019, kdy na konci zbývá doměření spodního patra Šošůveckých jeskyní horních odboček z Nagelovy propasti a Křížových jeskyní.

Celkem je ke konci roku v digitální podobě v Therionu 35,6 km chodeb v celém systému. Podle odhadů nám chybí ještě minimálně 10,7 km. Pokud půjdou práce podobným tempem, rádi bychom celý projekt dokončili v roce 2021. Vzhledem k významu celého díla připravujeme vydání mapového atlasu systému Amatérské jeskyně, kterým bychom rádi navázali na započaté dílo atlasu jeskyní Moravského krasu Igora Audyho s jeho rodinou a kolegy. Výsledná podoba nebude pouze atlas, ale monografie o systému Amatérské jeskyně. Její vydání plánujeme pod hlavičkou České speleologické společnosti ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým úřadem a Českou geologickou službou. Obě tyto instituce již předběžně přislíbily spolupráci.

Speleologická činnost v zahraničí

Mexiko – Xibalba 2019

I v roce 2019 pokračoval na mexickém poloostrově Yucatan dlouholetý projekt zaměřený na zkoumání

a dokumentaci zdejších vodou zaplavených jeskynních systémů.

Nedaleko oblasti, kde jsme před lety objevili řadu tzv. Slovenských cenotů a postupně všechny propojili do systému Sak Kay, již první ponory ukázaly, že se jedná o složité labyrinty z veliké části prozkoumané, o čemž svědčilo množství potápěčských šňůr.

Bohužel nejsou žádné hotové mapy, a navíc nemáme ani data od Francouzů, ale jen situační mapu přetištěnou ze Spelunky. Francouzi zde pod vedením Cristiana Thomase pracovali na přelomu tisíciletí a objevili první kilometry zdejších jeskyní. Bez kvalitních map ovšem nemá smysl pokračovat v exploraci, a tak se již po několikáté během našeho působení na Yucatánu rozhodujeme, že všechny šňůry přeměříme a prostory přemapujeme.

V Ganeshi se daří objevit 374 m nových prostor a spojit je s cenotem Ramon. Dalších 300 m nových prostor se daří objevit v cenotu Veladora, ale tím jsou možnosti dalších objevů prozatím vyčerpány a až do konce našeho pobytu se věnujeme už jen mapování. Celkem jsme zmapovali 10 km

Během naší práce se vydáváme i na pokračování explorační v systému Yuum Kaax, kde jsme loni objevili více než jeden a půl kilometrů úžasně vyzdobeného labyrintu suchých chodeb s nádhernými jezery. Během tří akcí objevujeme pokračování nádherného labyrintu v délce 400 m a pořizujeme něco fotodokumentace.

Celkem se během roku 2019 podařilo objevit 2 974 m zaplavených prostor, z toho 2 600 m v systému Tatich, ale dalších 10 655 m kompletně zmapovat po našich předchůdcích. Celková délka systému Tatich tak dosáhla 13 255 m. V cenotu Yuum Kaax bylo objeveno 400 m suchých chodeb a jeho délka činí i po připojení podvodních částí 2 646 m.

Čína – Shaanxi 2019

Ve dnech 7. 4. - 21. 4. 2019 proběhla další expedice v rámci projektu Shaanxi. Ve spolupráci české speleologické společnosti, Geologického ústavu AV ČR, Institutu krasové geologie Čínské akademie věd a Geologické služby Shaanxi. Hlavním cílem expedice bylo pokračování v průzkumu a dokumentaci jeskyní v krasové oblasti Xiaonanhai v provincii Shaanxi na rozhraní střední a severní Číny, kde se při předchozích expedicích podařilo objevit téměř 20 km rozsáhlých jeskyní.

– Jeskyně Tianxingyan (Sky Star)

Jedna skupinka se vydává na pětidenní akci do jeskyně Tianxingyan, kde jsme v minulém roce objevili gigantické chodby a dómy a délka jeskyně přesáhla 9 km. Oproti podzimu 2018 je sice v jeskyni méně vody, ale vyšší srážky (a tedy i průtoky) během roku způsobily drobné škody na lanech a také místy vymlely sediment a prohloubily koryto. Za Stalagmitovým dómem, objeveným při minulé akci, se charakter chodby mění na 5–8 m širokou puklinu, zpočátku vysokou 70 m, která je však záhy vertikálně rozdělena 100 m dlouhým skalním mostem, pod kterým se výška chodby snižuje až pod 10 m. Za skalním mostem se chodba opět zužuje na mísy jen 4 m široký kaňon, který se výšce 20 m rozšiřuje a přechází v černou tmou. Skutečný strop chodby se pak nachází více než 50 m nad našimi hlavami. Úsek nazýváme Grand Canyon.

Celá plavba je dlouhá 800 m. Následuje konec jezera, kde vystupujeme na vyvýšenou lavici tvořenou rohovcem korodovaným do ostrých škrápů. Po 50 m se jeskyně opět rozšiřuje do mohutné, 20-30 m široké a 50 m vysoké chodby, jejíž dno je pokryto kupami obrovských balvanů. Pro charakteristický pohyb (přelézání balvanů) nazýváme tuto část jeskyně Koridor valících se kamenů. Na začátku i na konci tohoto téměř 400 m dlouhého úseku jsou vpravo pod stropem vidět ústí několika chodeb. Hlavní koridor pokračuje bez větších překážek asi 200 m dlouhou chodbou, kde se na dně střídají úseky s jezery s částmi tvořenými šterkovými lavicemi. Nicméně za tímto úsekem opět následují po sobě dvě části, nazvané souhrnně Levitující kameny, které je nutné překonat traverzováním nad, mezi i pod obrovskými nestabilními balvany.

Za nimi chodba výrazně mění charakter. V ostré pravotočivé zatáčce začíná tzv. Ideální koridor s pohodlným šterkovým dnem protékaným mělkou říčkou a téměř neměnným krásným tunelovitým profilem

o rozměrech 30 x 20 m. Ze stropu zde také visí mohutný stalaktitový útvar. Následně se chodba opět zvyšuje a po dalších asi 200 m se dostáváme na začátek mohutné prostory, kterou nazýváme Blátivý dóm.

Třetí den podzemní akce se opět všichni vydáváme přes jezero a nejprve během plavby mapujeme zatopené části Jezerní chodby a Grand Canyonu.

Čtvrtý den pobytu v podzemí si dáváme za úkol prozkoumat dvě odbočky na začátku Stalagmitového dómu. Nejprve společně vylézáme strmý asi 60 m vysoký sufovo-hliněný svah. Nacházíme poměrně široké ústí chodby, vyplněné starými jemnými sedimenty se skupinou stalagmitů od 1 do 4 metrů výšky. Tato 450 m dlouhá chodba je hustě vyplněna sintry a na zdejší poměry je zpočátku dost malá. Bohužel končí závalem. Po prozkoumání chodba nazvána Heliktitová, jelikož obsahuje velké množství této pozoruhodné výzdoby. Je tu ovšem i další, mineralogicky nezvyklá výzdoba. Na stěnách především kolem puklin jsou všude vysrážené nenápadné krusty, lemy a kulovité krystalické útvary tvořené kalcitem ve směsi s velmi častým síranem stroncia – bílým až slabě namodralým celestinem.

Pátý – poslední – den v jeskyni se všichni věnují již jen zakonzervování bivaku na dobu delší nepřítomnosti a cestě ven. V podzemí strávili 120 hodin a objevili a zdokumentovali téměř 4 km nových prostor.

Během aktivit v Tianxingyanu intenzivně pracuje i zbylá část účastníků expedice a věnuje se průzkumu vývěrové jeskyně Baishuidong. Jeskyni tvoří poměrně vysoká chodba (až kolem 30 m), hojně vyzdobená mohutnými krápníky a sintrovými stěnami, která směřuje k jv, tedy směrem k odtokovému částem jeskyně Tianxingyan. Celkem objevují a mapují 828 m chodeb. Vzdušnou čarou je to ke známým prostorům jeskyně Tianxingyan ještě stále asi 1300 m.

– Propojení Boniukengu s Tianxingyngem

Oproti úvodním pasážím jeskyně je chodba rozdělena na dvě odlišné části. Širší fosilní část chodby („vrchní patro“) je pokryté prachovitým sedimentem, v jehož dně je zaříznuto hluboké úzké koryto aktivního toku (spodní „patro“). Po slánění už chodba nemá stupně a není tak ukloněná jako výše, což vzbuzuje dojem možného brzkého vyústění do hlavní chodby jeskyně Tianxingyan. Zařízlé, jen asi metr široké a meandrující koryto najednou skutečně končí, stěny se rozestupují do hrany mohutné studny – v místě vyústění meandru má rozměry 30 m x 15 m, strop se zvedá dalších minimálně 10 m vzhůru a dno zmizelo v černé, šedesátimetrové hlubině. Na dně studny se nachází velké jezero.

Druhá akce do Boniukengu probíhá následující den. Kousek za traverzem všichni slaňují na dno, avšak po několika desítkách metrů cestu přehrazuje další asi 20 m stupeň, na jehož zdolání již opět není dostatek materiálu.

Ve stejný den jiní členové explorigují v jeskyni Yanzidong (Vlaštovčí), která se nachází v přístupovém závrtu ve strmém svahu nad propadem/vchodem do Boniukengu. Je to fosilní část jeskyně velmi hojně obydlená rořýsy. Po slánění dvou stupňů se dostávají do většího dómu o rozměrech 30 x 15 m, ve kterém se kromě jezera smrdutého guana nic dalšího nenacházejí. V tentýž den se také třetí skupinka vydává na delší výpravu k zajímavému černému otvoru, objevenému pomocí Google Earth. Výsledkem je objev nové propasti o neznámé hloubce, do které se propadá drobný vodní tok.

Poslední den na planině je věnován hledání propasti Skalka, kterou jsme identifikovali pře několika lety, ovšem výsledkem je objev nové jeskyně, která dostává název Hadicová. Jeskyně je dlouhá 463 m a nedaleko vchodu do ní ústí z povrchu dvě propasti o hloubce necelých 30 m.

Během dubnové expedice v roce 2019 se podařilo objevit 3 815 m nových prostor v jeskyních Tianxingyan, čímž její délka dosáhla 12 907 m. V jeskyni Boniukeng bylo objeveno 906 m a její délka nyní činí 2 699 m a hloubka 326 m. V nově objevené jeskyni Baishuidong bylo objeveno 828 m a v jeskyni Hadicové 463 m. Celkem bylo tedy během expedice objeveno a zdokumentováno 6 012 m. -

Černá Hora – Maganik

Ve dnech 15. - 28.7.2019 se naše členka zúčastnila expedice do pohoří Maganik. V rámci expedice došlo

prohloubení propasti V Kotli a zmapování nových objevů. Dále byl prováděn povrchový průzkum oblasti, hledání a průzkum nově objevených lokalit.

Černá Hora – Medúza

Tradiční expedice do Černé Hory proběhla v termínu 15. - 24. 8. V tomto roce jsme totiž řešili opačný problém než v předchozích letech – dostatek potápěčů, ale nedostatek nosičů.

Černohorci začali pracovat na zpřístupnění jeskyně pro veřejnost a začali s budováním transportní cesty k poslednímu stožáru lanovky, která má vést kaňonem od kláštera k novému vchodu. Ten bude v místech, která už kdysi dávno identifikovali Srbové na konci Labyrintu a kde jsme se my snažili o prokání na místě zaměřeném radiomajákem.

Po mnohaletém snažení byl domapován poslední kousek jeskyně a zbývá už jen celou mapu zkompletovat v Therionu. Překreslování, spojování a úpravám mapy věnujeme další desítky hodin. Výsledkem je opravdu podrobná mapa jeskyně v měřítku 1 : 200–1 : 500. Celková délka se zastavuje na čísle 19 599 m, denivelace na 241 m. Tedy proti roku 2003 jsme objevili 9,5 km a délku jeskyně téměř zdvojnásobili. Většina objevů byla především v částech za 1. sifonem a na konci Srbova Pomorskeho Putu, dílčí objevy pak v odbočkách a v komínech hlavního tahu a Labyrintu. Zkompletování celé mapy také umožnilo prozkoumání dalších nadějných míst na další průzkum a je zřejmé, že Dalovica pečina ještě nevydala všechna svá tajemství. V současnosti ještě pracujeme na zpracování mapy do formy podrobného atlasu jeskyně v měřítku 1 : 500.

Bosna

V termínu 25. - 30.10. 2019 se jeden člen zúčastnil expedice ZO ČSS 6-16 Tartaros do Bosny. Byly navštíveny jeskyně Provalja pečina a Vilina pečina.

Práce na základně v Suchdole

2019 byl ve znamení zvelebování základny v Suchdole. V průběhu roku a zejména pak v zimních měsících bylo zorganizováno celkem 25 pracovních akcí na základně v Suchdole, při kterých bylo kompletně vyměněno zateplení dolního obytného prostoru, instalována nová okna.

Ostatní činnost

V květnu se jeden člen zúčastnil Mezinárodní školy ochrany přírody krasových oblastí v Moravském krasu a vystoupil tam s přednáškou na téma výzkumů v Amatérské jeskyni.

V květnu se několik členů zúčastnilo exkurzí do jeskyní Aggteleického krasu v Maďarsku v rámci akce Speleomajówka 2019, organizované Sopockim Klubem Tatarnictwa Jaskiniowego. Seznam jeskyní, které jsme navštívili: Kossuth-barlangban, Vecsembukki-zsomboly, Földvári-barlang, Almási-zsomboly, Baradla-barlang, Rejtek-zsomboly, Vass Imre-barlang.

Tři členové se podíleli na přípravě výstavy v blanenském muzeu u příležitosti 50 let výročí od objevu Amatérské jeskyně a 40. výročí založení ČSS. V rámci této výstavy byla poprvé prezentována nová mapa Amatérské jeskyně. Z. Motyčka a T. Mokry v rámci výstavy připravili dva přednáškové večery.

Jeden člen se zúčastnil ve dnech 10.-14.7. Jeskyňářského týdne – Belianské Tatry. Během dvou dní navštívil jeskyně Verných a Javorinka.

V termínu 12.07.2019 - 21.07.2019 se dva členové zúčastnili speleokempu Tajan 2019 v Bosně a Hercegovině. Hlavním cílem byla explorace v jeskyni Odušak u Suhoj, kde bylo mapováno 700 m nových chodeb. Dále proběhlo ověřování mapy jeskyně Ponor kod Brvnare, kde se neprokázalo spojení s jeskyní Jama Atom a dále byly počítány netopyři v jeskyni Pecina u Dubokoj Tajašnici.

V. Kaman zaškoloval kolegy na Holštejně v mapování jeskyň.

Dva členové se setkali v Bosně s účastníky expedice Ponor Kovači – Izvor Ričine 2019 a domluvili možnou účast na další expedici v příštím roce.

Zdeněk Motyčka působil ve funkci místopředsedy České speleologické společnosti a jako viceprezident UIS. V rámci inspekce připravovaného kongresu UIS v Lyonu navštívil 13. 7. jeskyni Grotte de preouge. V září se zúčastnil 3. konference Transkarst na Filipínách na ostrově Bohol, v jejímž rámci absolvoval několik exkurzí. V říjnu navštívil jeskyni Lipiška jama v rámci pracovní návštěvy UIS ve Slovinsku.

Na podzim v termínu 5. - 6.10. jsme se také zúčastnili setkání speleologů v Moravském krasu a slavnostního ohně u příležitosti 40. výročí založení ČSS.

V říjnu se tři členové zúčastnili 53. speleologického sympózia ve Szczawnici v Polsku.

15. - 17.11. se konaly v Polsku tradiční Speleokonfrontacj i za účasti několika našich členů.

V rámci akcí pořádaných ZO ČSS 1-05 Geospeleos se jedna členka zúčastnila celkem 3 exkurzí.

ZO ČSS spolupracovala s ČHMÚ na měření teplot a vodních stavů na lokalitách vázaných na Sloupský potok. I v roce 2019 pokračovala průběžně spolupráce s Ústavem půdní biologie ČSAV.

2018

Speleologická činnost v ČR

Těžištěm speleologické činnosti ZO ČSS 6—25 Pustý žleb byly v roce 2018 čtyři lokality: Nová Amatérská jeskyně, Šachta za Evropou a Indií, NSK Šachta Břoušek a Sloupsko—šošůvské jeskyně. Hlavním mottem činnosti byly práce na dokončení plně digitální mapy systému Amatérské jeskyně.

Nová Amatérská jeskyně: Mapovací akce v Rozlehlé chodbě, od Homole po dóm Marka Zahradníčka, Souběžná Chodba — Bílá voda, odbočky U Splasklého člunu ve Sloupském koridoru chodby u Javora, na Bílé Vodě k odtokovému sifonu; domapování Spojovací chodby, Jezerní propasti a levostranné odbočky v Rozlehlé chodbě s krápníkovým dómkem, sloupského koridoru, mapování Předmacošského sifonu. Východní větev — kontrola vodních stavů; kontrola vodních stavů ve Sloupském koridoru. Doměření Chodby Samoty a Aktivního obtoku. Fotoexkurze Macošský koridor, Bílá voda.

Šachta Za Evropou a Indií: Práce na této lokalitě se soustředily na dokončení zprůchodnění vstupních plazivek, dokončení vystrojení vstupní části a přípravy na vystrojení propasti. Taktéž byla pořízena mapová dokumentace vstupních částí.

NSK Šachta Břoušek: Na tuto lokalitu jsme v roce 2018 uskutečnili celkem 16 akcí, které byly věnovány převážně hydrologickým pozorováním a měřením, mapování chybějících částí a lezeckému průzkumu komínů.

Sloupsko—šošůvské jeskyně: V rámci prací na nové mapě systému Amatérské jeskyně jsme se po dokončení měřických prací v Nové Amatérské jeskyni zaměřili i na doměření částí Sloupsko—šošůvských jeskyní, ke kterým neexistují kompletní mapové podklady včetně polygonových měření. Zatím byly podniknuty 3 akce do spodních pater Sloupských jeskyní.

Speleologická činnost v zahraničí

Kosovo

Na přelomu roku 2017 a 2018 proběhla další výprava do Kosova, při které pokračovaly práce v jeskyni Peje — Radavc a exkurzně byla navštívena jeskyně Veliká Klisura.

V jeskyni Radavc byly lezeny komíny souběžný s Akustickou chodbou a ve Waleských částech nad bodem W56. Komínová chodba nad bodem W56 má sice komínů více, ovšem v koncové části jsou spojené a končí cca v 15metrové výšce bez dalšího pokračování. Dosažené části byly zmapovány, zbyl cca v polovině výrazný komín vylitý sintrem. Akustická chodba a souběžný šikmý komín s posazeným

balvanem uprostřed je opravdu souběžný, dokonce se přibližně v polovině zpět do Ak.ch. napojuje. V horním úseku ústí do zajímavé horizontální chodby. Další hlavní náplní byl povrchový průzkum hraničního hřebene v okolí vrcholu Haila, během kterého byla objevena jedna jeskyně v celkové délce 15 m a několik menších propastí. Poslední akcí bylo hledání pokračování Waleských částí a mapová dokumentace.

Mexiko — Xibalba 2018

Dva členové se ve dnech 16. 2. do 4. 3. 2018 zúčastnili další speleopotápěčské expedice Xibalba na mexický poloostrov Yucatán. Výprava se opět po roce vrátila do oblasti nedaleko městečka Akumal, kde se v uplynulých letech podařilo objevit nový systém Sak Kay s délkou přes 11 km.

Hned při prvním ponoru se podařilo proplavat pod skalní kulisou a zcela bez problémů objevit přes 200 m dlouhé pokračování. Další den se k nim připojuje dalších 500 m. Následující dva dny potápění v Caritě přináší již jen drobné objevy a celková délka jeskyně nově dosahuje 1 360 m. Místní usedlík ukázal nejprve malý převis vedoucí do suché jeskyně a později druhý, veliký, suchý cenot s několika vchody. První z nich je nazýván DenCar a délka jeho chodeb činí 241 m. Další dny se věnujeme druhému cenotu, který již před rokem navštívili Slováci, zmapovali zde 340 m suchých chodeb a pojmenovali jej Dva Ptáci.

Druhý týden expedice odkrývá labyrint větších i menších chodeb s křehkou a rozmanitou sintrovou výzdobou, a hlavně s nádhernými, smaragdově zelenými jezery. Vždy, když se již zdá, že jeskyně skončí, podaří se někde prosmýknout malým otvorem do dalšího pokračování. Celkem zde objevujeme a mapujeme 1 647 m a propojujeme jeskyni s nedaleko ležícími prostorami v cenotu Xul In, který jsme objevili v roce 2016. Celková délka obou jeskyní určitě přesáhne 2 km, bohužel přesný údaj nemáme z důvodů nekompatibility mapových podkladů. Na Denisovo přání jeskyni pojmenováváme po jednom s Mayských bohů — Yuum Kaax.

Čína — Shaanxi 2018

V roce 2018 se uskutečnily další dvě expedice do Číny. Hlavním cílem obou expedic bylo pokračování v průzkumu a dokumentaci jeskyní v krasových oblastech Xiaonanhai a Zhenba v provincii Shaanxi ve střední Číně.

Během dvou expedic v roce 2018 se pracovalo především v oblasti Xiaonanhai, kde bylo objeveno a zdokumentováno 12 075 m nových jeskynních prostor v jeskyních již známých (Tianxingan, Boniukeng, Diaodong), ale i nově objevených (Temple, Heiwodong). Nejvýznamější postup byl učiněn v jeskyni Tianxingyan, kde bylo objeveno a zmapováno 8 679 m chodeb, včetně mimořádně velkých prostor. V jeskyni Boniukeng byla provedena barvicí zkouška, která později pomohla prokázat, že zdejší vody putují do hlavní chodby Tianxingyanu a následně vyvěrají ve vyvěračce Baishuidong. V oblasti bylo také odebráno a analyzováno zhruba 20 vzorků podzemních vod, interpretace výsledků bude provedena v příštím roce. Ve vstupních částech jeskyně Tianxingyan byly nalezeny zuby a kosti pravěkého slona (*Stegodon orientalis*). Tyto pozůstatky nyní zkoumají odborníci z Institutu vertebrální paleontologie a paleoantropologie, Čínské akademie věd v Pekingu.

Ve druhé navštívené oblasti — Zhenba, se pokračovalo v průzkumu a mapování jeskyně Fengdong a bylo zde objeveno a zmapováno nových 634 m. Při obou expedicích náš tým spolupracoval s čínskými kolegy a čínskou televizí, kdy se podílel na vzniku dokumentu o krasových oblastech v okolí Hanzhongu. Projekt Shaanxi by měl pokračovat i v roce 2019.

Černá Hora

V termínu 18.—26.8. proběhla ve spolupráci s polskými jeskyňáři tradiční expedice do Černé Hory na planinu Daloviča. I přes relativně vysoké vodní stavy jsme pokračovali v pracích na dokončování celkové mapy jeskyně Daloviča. Dokončujeme mapování Labyrintu, spojky do Pomorskeho putu. Zadní části Pomorskeho putu jsou bohužel nepřístupné díky vysokým vodním stavům.

Ostatní činnost

- Tradičně jsme se zúčastnili Speleofóra. V rámci Speleofóra jsme také zorganizovali exkurzi na lokalitu NSK Šachta Broušek.
- V průběhu roku bylo zorganizováno několik pracovních akcí na základně v Suchdole, při kterých byly provedeny opravy okenic a zahájena rekonstrukce overalovny na „obytný“ prostor a taktéž připraveny zásoby dřeva.
- V červnu jsme se podíleli na organizaci evropské návštěvy kolegů z Číny.
- 4 členové se v listopadu zúčastnili polských Speleokonfrontací.
- Zdeněk Motyčka působil ve funkci místopředsedy České speleologické společnosti a jako viceprezident UIS. 18.–21. 6. 2018 se zúčastnil krasové školy ve Slovinsku v Postojně a 22.–27. 8. 2018 Eurospelea v Ebensee v Rakousku.
- Jedna členka se zúčastnila v srpnu slovenského jeskyňářského týdne ve Strážovských vrších.
- Dva členové prováděli měření radiomajákem na lokalitách Roteg a Liščí jeskyně ve spolupráci se ZO ČSS 6-16 Tartaros.
- Adam Pyka v březnu přednášel na polském Forum Speleo o radiomajáku.
- V říjnu se několik členů zúčastnilo setkání jeskyňářů v Moravském krasu, které zorganizovala ZO ČSS 6-21 Myotis. V rámci tohoto setkání jsme provedli exkurzi na lokalitě NSK šachta Broušek.
- ZO ČSS spolupracovala s ČHMÚ na teplotních měřeních na lokalitě NSK šachta Broušek a dále s ústavem půdní biologie ČSAV, České Budějovice na biospeleologickém výzkumu bezobratlých na lokalitě NSK Šachta Broušek.

2017

Speleologická činnost v ČR

Šachta Za Evropou a Indií: Šachta Za Evropou a Indií představovala i v tomto roce hlavní pracovní lokalitu skupiny. Po úspěšném prokopání šachty v roce 2016 bylo v roce 2017 hlavním cílem prací zabezpečení šachty betonovými skružkami a v kritických místech betonovými monolity. Výsledkem je kompletně zabezpečená šachta, vystrojená pevnými ocelovými žebříky. Taktéž byly rozšířeny plazivky v úseku mezi šachtou a propastí. Byla pořízena základní dokumentace lokality.

NSK šachta Broušek: Na tuto lokalitu jsme v roce 2017 uskutečnili celkem 6 akcí, které byly věnovány převážně kontrole vodních stavů, instalaci automatických měřidel výšek hladin a fotodokumentaci.

Nová Amatérská jeskyně: Po několika letech jsme se vrátili k záměru dokončení podrobného přemapování lokality, k čemuž jsme se soustředili především ve 4. čtvrtletí.

Ostatní jeskyně v ČR

- V sobotu 14.1. jsme absolvovali exkurzi a pomoc při bádání v Králově jeskyni v Tišnovském krasu – těžba na dně Tišnovského dómu.
- Dne 16.6. proběhlo měření radiomajákem na lokalitě Závrt U Borovice (ZUB) na plošině Skalka.
- V prosinci se jeden člen zúčastnil povrchové rekognoskační akce v Mikulovském krasu.

Speleologická činnost v zahraničí

Čína

Na přelomu dubna a května 2017 pokračoval projekt Shaanxi. Cílem expedice byla rekognoskace a průzkum dalších dvou krasových oblastí Ningqiang a Zhenba v jižní části provincie Shaanxi, kde se podařilo objevit 16 nových jeskyní, ve kterých bylo zmapováno přes 2 900 m. V závěru akce jsme krátce

zavítali do známé oblasti Xiaonanhai, kde jsme navštívili dvě nové, velmi nadějně lokality, jejichž průzkumu při minulých dvou návštěvách vždy zabránil vysoký vodní stav.

– Oblast Ningqiang

Hlavní fokus v této oblasti soustředíme na mohutnou jeskyni Diheluoshuidong v tiankengu Didonghe: jeskyni jsme s pomocí Google Earth lokalizovali již v roce 2016. Mezitím v ní čínští kolegové objevili a zmapovali přes 9 km chodeb. Didonghe je mohutná kolapsová struktura o rozměrech přes 430 x 250 m a zhruba 340 m hluboká, do které přitékají dva povrchové toky a dole v jeskyni pak ještě podzemní říčka.

Jednu z nejzajímavějších akcí uskutečňujeme po proudu hlavní řeky. V místech, kde řeka s kamenitým dnem přechází v první jezero, pokračujeme na člunu. Dvakrát musíme člun přetáhnout přes asi 4 m skalní stupně, které tok částečně zahradily. Průzkum končíme u sifonu, celkem jsme objevili a zdokumentovali přes 250 m. Další s akcí přináší naše největší objevy v jeskyni: mohutnou říční chodbu proti proudu, která místy dosahuje šířky 50 m a výšky 20 m a její délka je téměř 800 m, kde se napojuje na již známé prostory. Celkem jsme během několika dnů v jeskyni objevili a zmapovali 1440 m. Souhrnná délka všech prostor se nyní blíží 11 km.

V oblasti dále zkoumáme několik dalších jeskynních portálů a objevujeme několik jeskyní o délce od 100 do 300 m.

– Horská oblast Liping

Máme zde vytipovány dvě lokality. První je nedaleko městečka Liping. Jeskynní portál zeje na vrcholu dvousetmetrového sufoviska pod skalní stěnou. 15 m vysoký a 8 široký portál záhy přechází v úzkou chodbu, která pokračuje přes řadu volně ležitelných stupňů stále do nitra masívu. Po cca 500 m úzká chodba vyústuje do velkého tunelu, širokého až 10 a místy vysokého až 15 m. Rychlým orientačním průzkumem objevujeme dalších asi 500 m a také nový vchod do jeskyně. Nakonec mapujeme cca 300 m jeskyně. Jeskyni nazýváme Yanzi Dong (Ptačí podle značného množství uvnitř hnízdicích ptáků). Přestože se vchod do jeskyně nachází v nadmořské výšce 1 914 m, jedná se o vývěrovou jeskyni, v době naší návštěvy bez aktivního toku, ale zjevně odvodňující ještě výše položený masív.

Další den přejíždíme přes sedlo na krasovou planinu, odkud vyrážíme na 4 km dlouhou cestu kaňonem k jeskynnímu portálu, opět objevenému pomocí GE. Během cesty objevujeme řadu menších jeskyní a vyvěraček. Samotný závěr kaňonu tvoří neveliký ponor a řada jeskynních vchodů všude okolo. Ačkoliv do ponoru, který místní průvodce nazývá Luoshuidong, momentálně neteče žádný tok, 50 m za vchodem nás zastavuje hluboké jezero. Rozhodujeme se pro návrat a průzkum všech ostatních vchodů s tím, že k přeplavání bychom přistoupili, až kdyby se nepodařilo jezero obejít. To se našťastí záhy daří výše položeným vchodem a my se dostáváme do veliké ponorné jeskyně. Bohužel, díky mírnému sklonu chodeb vyplněných valouny a štěrkem, nás po 200 m zastavuje sifon. Jeskyni mapujeme a na zpáteční cestě objevujeme zajímavé jeskyně u ústí kaňonu s velkým průvanem. Navíc objevujeme ve stěnách jednoho z kaňonů mohutné jeskynní portály, které plánujeme hned další den prozkoumat.

– Oblast Zhengba

Po týdnu se přesouváme asi 400 km severovýchodně, do oblasti Zhengba. Náš pobyt v této oblasti provází štáb filmařů čínské televize CCTV 1 O, kteří mají točit dokument o zdejší krasu.

Podobně jako v případě Didonghe také zdejší krasové fenomény jsme objevili již v roce 2016 pomocí Google Earth, ale souhrou výše zmíněných okolností zde první průzkumy opět uspořádali čínští kolegové. Prvním z fenoménů je tiankeng (megadolina) Quanziya zejíci ve vrcholových partiích hlavního hřebene, který se táhne desítky kilometrů ve směru S-J. Rozměry tiankengu jsou opravdu impozantní, a to 520 x 310 m. Výškový rozdíl mezi nejvyšším okrajem a nejnižším místem na dně je 320 m. Na zarostlé dno bez jakékoliv možnosti dalšího pokračování se dá sestoupit krkolomnou pěšinkou v místě nejmenší denivelace.

Druhým fenoménem zdejší oblasti je obrovská propast Tianxuankeng, jejíž ústí rozměrů 90 x 60 m se

otevřít ve svahu nedaleko hotýlku. Propast se směrem dolů rozšiřuje až na úctyhodné rozměry 220 x 170 v hloubce 160 m. Na dno v hloubce 182 m bez možnosti dalšího pokračování vede už jen suťový svah. Další den se opět věnujeme filmařům, a to v jedné z nemnoha zdejších známých jeskyní Daodong. Její vchod leží v levé straně poloslepého údolí. Známé prostory objevené před rokem Čiňany a Jeanem Bottazim dosahují 440 m a jeskyně by měla pokračovat dále. Jenže na konci nás v jednom směru zastavuje blátivý sifon, ve druhém balvanů zasypaný komín.

Druhou jeskyní je Lingbingdong, jehož 60 m široký a 20 m vysoký portál se otevírá v sousedním údolí, jen několik kilometrů od Daodong. U známého konce, asi 500 m od vchodu u ústí mohutné podzemní propasti o rozměrech 40 x 20 m vystrojujeme více než 100 m vertikálu a přes mohutný suťový svah sestupujeme na podzemní řečiště, které vede dalších cca 300 m. Nakonec ještě ověřujeme jednu neznámou jeskyni. Na čínské poměry miniaturní, sotva průlezný vchod vyfukuje velice silný, studený průvan, ohýbající okolní vegetaci. Prostory se nicméně po 50 m zvětšují a jeskyně se větví na několik částí, narážíme dokonce i na aktivní tok. Orientačně zkoumáme několik stovek metrů, z čehož 280 m mapujeme a jeskyni nazýváme Feng Dong – Větrná.

– Xiaonnahai

Na poslední část expedice se přesouváme opět asi 250 km zpátky na severozápad do oblasti u města Xiaonnahai, kde jsme při minulých výpravách objevili a zdokumentovali více než 7 km jeskyní. Jeden tým vyráží do nedalekého ponoru Tianxingyan, který je k naší velké radosti bez vody. Ovšem ihned za vchodem zjišťujeme, že nás čeká nekonečná série hlubokých vodních tůní, které se musí složitě oblézat. Mapujeme „celých“ 150 objevených metrů. Nejpodstatnější je ovšem zjištění, že tento ponor není ona mohutná jeskyně, kterou jsme si vytipovali na GE, ale patrně jen její přítok.

Druhá skupina absolvovala celodenní výlet a po cestě objevila tři krasové vyvěračky, z nichž první a nejmohutnější může být vývěrem z výše zmiňovaných ponorů.

Nazítí jedna skupinka míří pokračovat do ponoru, kde jsme včera skončili, druhá míří k nově objevenému tiankengu. Po necelých 20 m slánění pokračujeme po zarostlém dně k protější 50 m vzdálené stěně, kde se černají dva velké otvory. Vybíráme si spodní z nich a přes dva stupně (7 a 18 m) slaňujeme do veliké síně. Směrem dolů pokračuje 20 m široká a 4 m vysoká chodba, která se záhy láme 8 m stupněm do níže položené mohutné chodby. Přes další dva malé stupně se dostáváme do dómu o rozměrech 20 x 50 m a výšce přes 20 m. Poslední den ještě dobalujeme a odjíždíme do Xi'anu, kde nás odpoledne čeká setkání s představiteli Geologického ústavu. Projekt Shaanxi bude pokračovat v roce 2018.

– Kosovo

Do krasového území v okolí kosovského města Peja členové Pustožlebské jeskyňářské skupiny vyrazili během roku 2017 třikrát.

První akce se konala v květnu a zaměřila se na jeskyni Radavac. Podařila se najít spojovací cesta horním patrem jeskyně. Dostala název Prolomená voda a napojila se do šikmé Akustické chodby.

Další pokračování suchou nohou do zadních „Waleských“ částí se podařilo najít až při druhé akci v září, kdy byly ve spodních patrech velmi nízké stavy. Také byl prohlédnut při povrchovém průzkumu hraniční hřeben nad Boge.

Při třetí akci na konci roku byly zkoumány Waleské části. Při akcích byly zdolány tři komíny – RA, Nad Akustickou chodbou a Nad bodem 67. Nebylo však nalezeno významnější pokračování. Zdolané nové části byly zmapovány.

– Černá Hora

Na přelomu srpna a září proběhla již tradiční expedice Medůza na planinu Dalovica v Černé Hoře. Hlavní náplní akce byly intenzivní práce na dokončení nové podrobné mapy jeskyně. Kromě toho podnikáme po několika letech další exkurzi za sifony v části Srbův Pomorski Put. Mapujeme část mezi 1. a 2. sifonem a současně dokumentujeme chodbu, která směřuje na Katedrálu.

Polská část expedice objevuje pokračování v jeskyně za závalem v mohutné chodbě za Katedrálou v celkové délce cca 500 m, z nichž 260 m mapují. Pokračují také práce na otevření druhého vchodu.

– Rumunsko – Banát

Ubytování tradičně ve Svaté Heleně. Cílem je vyčerpání sifonu ve vyvěračce Velebný žlábek (Alibek), kde jsme se v roce 2008 potápěli a ve druhém sifonu se nám nepodařilo dostat dále. Během dvoudenního čerpání se nám daří snížit hladinu o 3 m, ale bohužel další postup zastavuje bahno a pravděpodobně spadlý strop sifonu. Další postup je tak zastaven. V průběhu akce také vynášíme hadice z jeskyně Ja-sanka.

Ostatní činnost

- V březnu se jeden člen účastní akce Ogólnopolskie Forum Speleo, kde přednáší o expedici Medúza.
- Naši členové se tradičně účastní Speleofóra, kde přednášejí o našich aktivitách v ČR i v zahraničí.
- V průběhu roku organizujeme dvě hromadné pracovní akce na naší základně v Suchdolu. Víkend 19. - 21. 5. věnujeme opravě okenic poškozených vandaly, instalaci solárního panelu na střechu a oslavě kulatých narozenin předsedy. V říjnu pak věnujeme jeden víkend přípravě dřeva na zimu.
- V červnu hostíme v Evropě naše kolegy s Číny a organizujeme pro ně program ve Slovinsku, Rakousku a Moravském krasu.
- V září se účastníme ohně na sousední boudě u příležitosti 40 let výročí od založení skupiny Topas. V září se jeden člen zúčastnil ve Slovinsku exkurze do jeskyně Planinska Jama.
- Zdeněk Motyčka působil do dubna 2017 ve funkci předsedy České speleologické společnosti. Od dubna 2017 působí jako místopředseda ČSS. Dále do července 2017 působil jako člen Byra Mezinárodní speleologické unie (UIS) a v červenci 2017 byl na 17. mezinárodním kongresu v Sydney zvolen do funkce více presidenta UIS. Dále se zúčastnil ve dnech 18. a 19.11. 2017 speleologického setkání Speleokonfrontace v Podlešicích (Polsko) a ve dnech 1. a 2. 12. konference k 50. výročí British Caving Association v Londýně.
- ZO ČSS spolupracovala s ČHMÚ na teplotních měřeních na lokalitě NSK Šachta Břoušek a dále s ústavem půdní biologie ČSAV, České Budějovice na biospeleologickém výzkumu bezobratlých na lokalitě NSK Šachta Břoušek.

2020

Vzhledem k epidemiologické situaci v roce 2020 byla činnost skupiny oproti předchozím letům výrazně omezena. Nicméně v našich badacích lokalitách i přesto v rámci legálních možností proběhla série akcí. Speleologická činnost se opět soustředila na lokalitu *Závrt u borovice (ZUB)*. Na počátku roku v únoru proběhlo odstraňování sedimentů ve *Východní propasti* a dále také prolongace jeskyně v perspektivních vedlejších směrech. V ZUBu v obou pracovních lokalitách došlo během roku k mírným postupům. Několik pracovních akcí probíhalo od června a během podzimu. Na lokalitě *Novodvorský ponor* probíhala činnost zaměřená na odstranění sedimentů naplavených v předchozím roce přívalovými dešti a na fixaci skružového vchodu.

Skupina se dále v lednu účastnila úspěšné exkurzní a mapovací akce v kokínových dolech poblíž Ukrajinské Oděsy.

Publikační činnost

- [1.] Stanislav Juráň: KRTKOVKA: NOVÁ CHODBA V JESKYNI ZÁVRT U BOROVICE. Zpravodaj obce Ochoz u Brna 4/2020

2019

Novodvorský ponor 1410 A: V jeskyni došlo během suchého léta k bleskové povodni, při níž byl obnoven paleopřítok z povrchu do ponoru. Pravděpodobně došlo k akumulaci srážkových vod kolem sesedajícího okolí skruže, kde se nahromadila voda, která svým tlakem a podmočením podloží prorazila cestu do jeskyně kolem skruží. Došlo tak k opětovnému zanesení jeskyně sedimentem. Z toho důvodu proběhlo několik akcí zaměřených na odstranění velmi tekutého a bahnitého sedimentu tak, aby bylo možné jeskyni prostoupit. Tekuté bahno a hustší sediment se nacházel především od vstupní části až k ústí chodby Vyvolených. Ta je položena výše, a tak před ní docházelo k usazování sedimentu přineseného s vodou. Nicméně voda pronikla i dále, ale už nezpůsobila velké nánosy. Spolu s odstraňováním sedimentu bylo věnováno několik akcí na průkop Zurčícího přítoku, který se nachází po levé straně (ve směru od vstupu) mezi vstupem a chodbou Vyvolených. Jedná se o místo, kde vytéká periodický potůček. Bylo odtěženo cca 40 kbelíků sedimentu a vznikla v místě přítoku malá dutina, kam se menší jedinec může proplazit a skrčit se. Byl zprovozněn systém ventilace jeskyně pomocí ručního větráku napojeného na zahradní hadici. Ke konci roku 2019 však stále není odstraněno dostatečné množství sedimentu tak, aby stav jeskyně odpovídal průchodností stavu před bleskovou povodní. Celkově bylo za rok 2019 z jeskyně objem cca 1 m³.

Závrt u Borovice 1410 B: Začátek roku se nesl ve znamení odstraňování bloků a sedimentů z komína nad dómekem Nohsledů. Ten byl vytipován pro instalaci nové lanovky, která by mohla spojit povrch přímo s čelbou chodby vedoucí z dómku Nohsledů, kde leží mnoho kubíků zeminy. Koncem března se podařilo projít skrz a následovalo velké čištění tak, aby průchod byl dostatečně veliký, aby se jím dala protáhnout dráha bez ostrých zatáček. Výsledkem je nový „dómek“ - Hnízdo, který leží nad dómekem Nohsledů, a tento spojuje s Východní propastí. Několik pracovních akcí bylo věnováno i Krtkovce, odbočce ze skoro vodorovně směřující chodby z dómku Nohsledů. Krtkovka se lomí doleva a ke konci roku má délku cca 8 m. Je stále pohodlně průlezná, další postupy v ní ztěžuje pouze vyšší přítomnost CO₂, který zde není vzduchotechnikou odvětráván. Konec chodby vedoucí z dómku Nohsledů je stále utopený v sedimentech. Podařilo se rozšířit chodbu strhnutím sedimentů po jejích okrajích a došlo i k

rozšíření čelby do obou bočních stran. V sedimentu byly nalezeny větší kusy kamene. Na stropě se nacházejí cca 10 cm velké facety svědčící o kdysi proudící vodě. Ze dna Východní propasti se začala kopat chodba severozápadním směrem. Z bezpečnostních důvodů se pokračovalo s odstraňováním sedimentů nad touto chodbou (do výšky cca šesti metrů nade dnem Výchovní propasti), aby nedošlo k zařízení stropu. Jedná se o hliněný sediment ve směsi s kamením a balvany. Vzhledem k tomu, že stále nebylo naraženo na skálu, bylo odstraněno velké množství sedimentu a došlo k uvolnění většího množství prostoru, který se horizontálně zvyšuje a pravděpodobně zaústí vzhůru do dalšího komínu. Celkově byl za rok 2019 z jeskyně vytěžen objem cca 15 m³.

Ve skalce 1 B: V jeskyni byly provedeny dvě akce s cílem ověřit její případný potenciál. Jeskyně byla vyčištěna (o metr a půl), do míst již dříve popsanych Slezákem (1962) a poté Šenkyříkem (2005). Po vyčištění byly v jeskyni nalezeny minimálně dva směry, kterými by bylo možné vést další průzkum. Za zaklíněnými kameny je po vyčištění vidět další neprůlezná pokračování. Vzhledem k rozsahu prací ve zbylých jeskyních, byl další průzkum jeskyně ukončen.

Ostatní činnost

Na základně SHKB proběhla dne 12. 1. 2019 druhá soutěžní výstava karbidových lamp, za velké účasti členů i členů ze ZO ČSS 6-11 a ZO ČSS 6-08. Sešlo se 17 lamp, především z produkce firmy Friemann & Wolf. První místo obsadil Lukáš Lazar (ZO ČSS 6-26) se svojí velkou, nikdy nepoužívanou, značenou karbidkou z Anglie od firmy Crestella Engineering Co. Druhé místo patřilo také Lukášovi s malou, značenou kloboukovou karbidkou Hermanna Hesse, model 135, KG Nilnberg. Třetí místo obsadily hned tři karbidky! Skupinová karbidka patřící ZO ČSS 6-26 s vyraženým číslem horníka a dvě karbidky patřící Jakubovi Šlímarovi (ZO ČSS 6-08). Jedna z nich byla mosazná soudkovitá a druhá mosazná Friemann & Wolf.

Proběhla oslava 30 let výročí založení Novodvorské skupiny, na kterou byli sezváni bývalí členové i spřátelené skupiny z Moravského krasu. Během oslavy proběhla exkurze pro veřejnost za účasti obyvatel bydlících v okolních obcích.

Dva členové navštívili v lednu katakomby v Oděse na Ukrajině ve spolupráci s místní speleologickou skupinou Poisk (ІлоHCK). Účelem expedice bylo mapování neznámých částí katakomb v okolí Velyke Balky. Během několika nepřetržitých dní v katakombách byla vyhotovena mapa části katakomb. Účastnili jsme se i exkurze po stopách partyzánů 1. světové války v katakombách vedenou Samorukovem, kde byly objeveny artefakty dokazující přítomnost dobytka a celých rodin partyzánů v podzemí.

Probíhala účast na pracovních akcích zejména skupin ZO ČSS 6-08 Dagmar a ZO ČSS 6-11 Královopolská.

Články a publikace v roce 2019:

- Exkurze v Závrtu u Borovice, Ochozský zpravodaj 1/2019
- Nové objevy: Komín dómku Nohsledů, Ochozský zpravodaj 4/2019
- Juráň S., Druhý ročník soutěžní výstavy karbidek. 2019. Speleo 76, 30-31. ISSN 1213-4724

2018

Novodvorský ponor 1410 A: V jeskyni proběhly monitorovací akce a pouze omezené množství pracovních akcí zaměřených na průkop chodby paralelní s chodbou Vyvolených. Překvapením bylo naprosté sucho v jeskyni během podzimu, které souvisí s minimálním množstvím srážek v Moravském krasu.

Závrt u Borovice 1410 B: Začátkem roku 2018 došlo ke konečnému propojení nové Východní propasti s Centrálem, což znamenalo vytvoření obří deponie kameniva a sedimentu na

dně propasti a prozatímním konci Trucchodby, jejíž odstranění si vyžádalo několik následujících pracovních akcí. Zároveň celkové vyčištění nové propasti od zbytků sedimentů a případných zaklíněných kamenů zabralo několik měsíců. Po odstranění sedimentů a upravení vstupu do propasti hned z žebříku ve skružích bylo prodlouženo lano z vrátku, které dosáhne až na dno Východní propasti. Následně bylo těženo na čelbě chodbičky vedoucí z dómku Nohsledů, kde je velké množství sedimentu uloženého v lehce ukloněných skoro vodorovných plátech. Na stropěch chodbičky je zřetelné stropní korýtko a obří facety, které nám udávají směr toku vody vedoucí směrem k čelbě. Čelba chodbičky se postupně zahluvovala a snižovala a zároveň se rozšiřovala a z levé strany se zdá, že se zavírá. Na podzim 2018 došlo k nečekanému objevu – po levé straně ve směru pohledu na čelbu chodbičky z dómku Nohsledů lze kopat vodorovnou chodbu ve skále vyplněnou celým svým profilem sedimentem. Chodba vede kolmo od chodby z dómku Nohsledů a dostala název Krtčí nora neboli Krtkovka. Krtčí nora je stále kopatelná a stáčí se směrem doleva a ke konci roku 2018 má délku cca 6 m. V jeskyni proběhla i třetí exkurze pro veřejnost. Koncem roku 2018 se podařilo předělat trubky vzduchotechniky z Trucchodby na dno Východní propasti. K přepravě materiálu od čelby na dno Východní propasti byla vytvořena nová lanovka tvořená zavěšeným ocelovým lanem s jezdícím vozíčkem. Lanovka se velmi osvědčila a umožňuje mnohem pohodlnější přepravu sedimentů.

Ostatní činnost

Na základně SHKB proběhla dne 26. 1. 2018 první soutěžní výstava karbidových lamp, již se účastnilo 27 lamp od 10 soutěžících, většina z produkce Friemann & Wolf. Majitelé měli možnost hodnotit další lampy a vítězem se stal Bedřich Musílek (ZO ČSS 6-11) s prvním a druhým místem. Třetí místo putovalo za Jakubem Šlímarem (ZO ČSS 6-08).

Proběhla expedice do zahraničí spojená s pracovními akcemi na Slovensko do jeskyně Psiech dier, jeskyně Sedmavacítky, jeskyně Slobody, jeskyně Na Sokolu, jeskyně Chladivý dych, jeskyně Okno, jeskyně Tunelová a Demänovské ladové jeskyně. Další akce byla na Slovensko do Tisovce do Hilbokého jarku a jeskyně Pasca.

Jeden člen navštívil Lepsiusstollen v Innsbrucku, Tyrolsko a solné doly v Solotvinu na Ukrajině.

Dva členové navštívili historické podzemí Prahy – pískovcovou Višňovku u letiště, Indiánku a bývalou podzemní továrnu Branická skála na břehu Vltavy.

Jeden člen navštívil v listopadu katakomby v Oděse na Ukrajině, kde navázal slibnou spolupráci s místní speleologickou skupinou Поииск. Účastnil se mapování podzemních systémů v okolí Nerubalskoe severně od Oděsy a navštívil exkurzně další části katakomb (Železná a Dřevěná vrata, muzeum katakomb na Moldavance).

Byly vyřízeny nové výjimky na speleologické práce v jeskyni Závrt u Borovice a Novodvorský ponor s platností do konce roku 2022. Lesy ČR vydaly povolení k vjezdu k výše uvedeným jeskyním.

Probíhala účast na pracovních akcích zejména skupiny ZO ČSS 6-08 Dagmar a ZO ČSS 6-11 Královo-polská.

Články a publikace v roce 2018

- Exkurze v Závrtu u Borovice, Ochozský zpravodaj 1/2018
- Nová Východní propast v Závrtu u borovice, Ochozský zpravodaj 4/2018
- Juráš S., Výstava karbidových lamp. 2018. Speleo 74, 30–31. ISSN 1213-4724.
- Juráš S., Objevy v Závrtu u borovice na plošině Skalka v období 2012-2017. 2018.

– Speleofórum 2018, 19–21. ISBN 978-80-87857-26-7.

2017

Novodvorský ponor 1410 A: V jeskyni proběhlo cca 5 akcí zaměřených na horizontální průkop vedoucí paralelně s chodbou Vyvolených.

Závrt u Borovice 1410 B: V roce 2017 probíhalo intenzivní odstraňování sedimentu na obou pracovištích – snižování vertikály Vyve na dně Severní propasti a odstraňování sedimentů z chodby vedoucí z dómku Nohsledů. Ve vertikále Vyve dochází k rozebírání kamenů ve směru odvodňovacího kanálku. V chodbě z dómku Nohsledů je veden průkop v sedimentech na výšku člověka o nynější délce již 10 m. Průkop stále sleduje stropní korytko. Při pokusu o průraz roxorem se lze dostat na obě strany až na jeho celou délku. Zdá se tak, že se nacházíme na vrchu většího domu, který je až po svůj strop celý utopený v sedimentu. V září 2017 proběhlo zaměření radiomajákem, kdy byl zjištěn rozdíl mezi čelbou Trucchodby a Centrálem pouhých 1,45 m vodorovně a 13 m pod povrchem. Povzbuzeni poměrně malým rozdílem a s vidinou snadnějšího transportu sedimentů přímo do Centrálu razíme spojnici kopáním sedimentu nad hlavou, což se daří a propojením vzniká nová propast nazvaná Východní. Díky úsilí členů ZO ČSS a všech ostatních pomocníků je Závrt u Borovice již jednou z nejdelších jeskyní (115 m) jižní části Moravského krasu. Závrt u Borovice se tak jistě zařadil mezi jeskyně většího významu, především i díky svému umístění na karsologicky neprozkoumané plošině Skalka, jejíž podzemní odvodňování nebylo doposud objeveno.

Ostatní činnost

Členové pomáhali ostatním skupinám na jejich pracovištích, především se jednalo o skupinu ZO ČSS 6-08 Dagmar a ZO ČSS 6-11 Královopolská. V Ochozské jeskyni proběhlo mnoho akcí zaměřených na průkop sedimentů z chodby vedoucí z Hradebního domu za Zkamenělou řekou.

Velká část členů navštívila na jaře a na podzim rumunský Banát s exkurzemi po místních jeskyních a dolech. Povedlo se odkrýt vstup v jednom ze závrťů nad obcí Gârnic.

Jeden člen navštívil podzemí pařížských katakomb a doly ve Francii, především Carrière Vaux Proverbes, Carrière des Potences à Citry u řeky Marny, podzemí kláštera Abbaye de l'Étanche, Hennocques, U-Verlagerung Saar Nazi project a jižní část hlavního systému pařížských katakomb.

Proběhlo i několik návštěv důlních děl v České republice a podzemí měst, především Brna, Znojma a Jihlavy. Některé lokality byly navštíveny díky exkurzím se ZO ČSS 6-18 Cunicunulus.

V dubnu na Den Země proběhl úklid okolí komunikací po trase Březina-Ochoz u Brna-Pod Hádkem-Hostěnice.

11. listopadu 2017 proběhla Exkurze po plošině Skalka s možností návštěvy jeskyně Závrt u Borovice, kterou navštívilo 20 osob.

Články a publikace v roce 2017

- Ochozský zpravodaj
- 4/2017 – Rýsují se nové objevy na Závrtu u Borovice?
- 1/2018 – Exkurze v Závrtu u Borovice

2020

Silberloch

Byla provedena drenáž do výkopu, voda svedena do Stříbrného potoka. Částečně byl odtěžen osypaný materiál z vchodového prostoru, dále už je možné pracovat pouze ručně. Podklady pro informační tabuli (texty, fotografie, nutná úřední stanoviska) připraveny nebyly, úkol trvá.

Prezentace ZO ČSS

Nepokročila, úkoly zůstávají v platnosti pro další rok.

JESO

V roce 2020 nebyly do databáze JESO předány žádné informace.

Ledové sluje

Monitoring pohybu skalních bloků a klimatu pokračoval dle standardní metodiky. V březnu proběhla kontrola hlavních vnitřních prostor. Zimní monitoring netopýrů proběhl jen v jeskyni Nová, navíc byl proveden kontrolní odchyt do sítí v září.

Exkurze

Tentokrát exkurzi zhatila epidemiologická omezení.

2019

Silberloch

Jedna členka připravila podklady pro vybudování drenáže, k realizaci však nebyly přiděleny dotační prostředky, akce přesunuta na rok 2020. Umístění infotabule se sdružením Clary projednáno, je nutno úředně ošetřit – podklady k územnímu řízení budou připraveny společně pro celý soubor tabulí naučné stezky.

Ledové sluje

Monitoring pohybu skalních bloků a klimatu pokračoval dle standardní metodiky, byla provedena údržba měřidel, blíže zpráva o výzkumu. Monitoring netopýrů proběhl pouze v jeskyni Nová.

2018

Silberloch

Dva členové sledovali přípravu nového turistického okruhu. Spolek Clary dokončil práce na turistické stezce, členové kontrolně prošli hotový okruh 31. 12. 2018.

JESO

Dva členové dokončili identifikaci zbývajících evidovaných objektů (Granátové jámy a Braitava) a předání informací do databáze JESO. Kos získal přístupová práva k nahlížení do databáze a bude dále zodpovědný za komunikaci s administrátorem a případnou aktualizaci a doplňování údajů.

Ledové sluje

Monitoring pohybu skalních bloků a klimatu pokračoval dle standardní metodiky, byla provedena údržba měřidel, blíže zpráva o výzkumu. Monitoring netopýrů proběhl pouze v jeskyni Nová.

Vlčí jáma

Jeden člen zkontroloval restaurační zásah, oprava včetně instalace zábradlí a informační tabule byla dokončena v souladu s odbornými požadavky v létě 2018.

2017

Silberloch

ZO ČSS průběžně spolupracovala na vytvoření nového turistického okruhu s občanským sdružením Clary, které provedlo svépomocí většinu prací v terénu. Okruh je v této chvíli těsně před dokončením. Některé úkoly nadále trvají – zpracování textů pro informační tabuli, dokončení zemních prací a osazení drenáže ze štoly.

Prezentace ZO ČSS

Bylo vytvořeno logo ZO ČSS a schváleno na zasedání členské schůze. Byla vytvořena struktura webu a registrována jeho doména. Webové stránky budou spuštěny na jaře 2018.

Ledové sluje

Monitoring pohybu skalních bloků a klimatu byl proveden ve stanovených intervalech (pohyb skalních bloků 12x ročně, klima nepřetržitě). Jedno klimatické měřidlo, které bylo odcizeno, bylo následně doplněno, u zbývajících 9 čidel byla zkontrolována v odborné firmě jejich funkce a vyměněny baterie. Oprava kovové schránky měřidla TM nebyla zatím provedena, trvá nadále příslib Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR (nositel tohoto výzkumu), že schránku opraví či vymění.

Monitoring netopýrů. Nad rámec plánu proběhly 2 průzkumy umělých prostor na území města Znojma.

Vlčí jáma

Byl vypracován statický posudek díla, opravy zdiva budou probíhat v roce 2018.

ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina

2020

V roce 2020 bylo v našem zájmovém území uspořádáno 11 pracovních akcí, z nichž se většina uskutečnila v jeskyni Větrná propast (j. č. 1318). Zde je v současnosti několik stálých zajímavých lokalit: puklina v chodbě za „Sračkometem“, odtok za sifonem č. III a chodbička ve Švestkové propasti (směřující do stejných míst, jako odtok za sifonem III).

Akce jsou fyzicky i logisticky náročné, proto skupina podnikla dále několik akcí čistě povrchových za účelem kontroly vstupů do jeskyní a vytipování nových pracovišť.

Zúčastnili jsme se v době rozvolněných opatření proti COVID19 i jedné zahraniční akce na Slovensku v jeskyni Zlomísk v Jánské dolině. Tato akce byla mapovací a fotografická.

2019

V roce 2019 bylo v našem zájmovém území uspořádáno 7 akcí, z nichž se většina uskutečnila v jeskyni Větrná propast (j. č. 1318). Zde je v současnosti několik stálých zajímavých lokalit: puklina v chodbě za „Sračkometem“, odtok za sifonem č. III a chodbička ve Švestkové propasti (směřující do stejných míst, jako odtok za sifonem III).

Několik pracovních akcí bylo čistě povrchových za účelem kontroly vstupu do jeskyní. Členové skupiny se dále podíleli na údržbě základny a jako jednotlivci se účastnili akcí jiných ZO ČSS.

Stále probíhá podpora a údržba portálu Jeskyňář (www.jeskynar.cz), kde má své webové stránky několik základních organizací ČSS, jsou zde publikovány novinky z Krasu i zahraničí, je zde technická sekce apod.

K prezentaci skupiny i k dokumentaci pracovních akcí, výsledů a map využíváme výše zmíněného webového portálu Jeskyňář: <http://www.jeskynar.cz/babicka-skupina> Zúčastnili jsme se i zahraničních akcí, zejména akcí na Slovensku v jeskyních Jánské a Demänovské doliny a prozkoumávali jsme také lávové jeskyně na ostrově Tenerife. Tyto akce byly mapovací, fotografické i objevitelské.

2018

Za rok 2018 bylo v našem zájmovém území uspořádáno 11 akcí, z nichž se většina uskutečnila v jeskyni Větrná propast (j. č. 1318). Zde je v současnosti několik zajímavých lokalit: puklina v chodbě za „Sračkometem“, odtok za sifonem č. III a chodbička ve Švestkové propasti (směřující do stejných míst, jako odtok za sifonem III). Jedna z pracovních akcí byla čistě povrchová za účelem kontroly vstupu do jeskyní.

Členové skupiny se dále podíleli na údržbě základny a jako jednotlivci se účastnili akcí jiných ZO ČSS.

Stále probíhá podpora a údržba portálu Jeskyňář (www.jeskynar.cz), kde má své webové stránky několik základních organizací ČSS, jsou zde publikovány novinky z Krasu i zahraničí, je zde technická sekce apod.

K prezentaci skupiny i k dokumentaci pracovních akcí, výsledů a map využíváme výše zmíněného webového portálu Jeskyňář: <http://www.jeskynar.cz/babicka-skupina>

Zúčastnili jsme se i zahraničních akcí, zejména akcí na Slovensku v jeskyních Jánské a Demänovské doliny. Tyto akce byly mapovací, fotografické i objevitelské.

V jeskyni Větrná propast jsme uspořádali exkurzi pro účastníky Setkání jeskyňářů v Moravském krasu.

2017

Za rok 2017 bylo v našem zájmovém území uspořádáno 8 akcí, z nichž se valná většina uskutečnila v jeskyni Větrná propast (j. č. 1318). Zde je v současnosti několik zajímavých lokalit: puklina v chodbě za „Sračkometem“, odtok za sifonem č. III a chodbička ve Švestkové propasti (směřující do stejných míst,

jako odtok za sifonem III). V rámci příprav na obnovu činnosti v jeskyni *Sedma* byla uskutečněna jedna akce i na této lokalitě. Jedna z pracovních akcí byla čistě povrchová za účelem kontroly vstupů do jeskyní.

Členové skupiny se dále podíleli na údržbě základny a jako jednotlivci se účastnili akcí jiných ZO ČSS.

Stále probíhá podpora a údržba portálu Jeskyňář (www.jeskynar.cz), kde má své webové stránky několik základních organizací ČSS, jsou zde publikovány novinky z Krasu i zahraničí, je zde technická sekce apod.

K prezentaci skupiny i k dokumentaci pracovních akcí, výsledů a map využíváme výše zmíněného webového portálu Jeskyňář: <http://www.jeskynar.cz/babicka-skupina>

Zúčastnili jsme se i zahraničních akcí, zejména akcí na Slovensku v jeskyních Jánské a Demänovské doliny. Tyto akce byly mapovací, fotografické i objevitelské.

Taktéž jsme se zúčastnili Jaskyniarkeho týždne, který se v létě 2018 konal na krasovém pomezí Slovenska a Maďarska.

2020

Činnost organizace byla ovlivněna celkovou situací ve společnosti vlivem různých omezení spojených epidemií covid-19. Přesto se podařilo organizovat jak několik akcí pro veřejnost, tak i vlastní členy organizace a nepřerušila se odborná činnost ZO ČSS.

Výchovná a vzdělávací oblast

V měsíci květnu byly připraveny dva každoroční týdenní výcvikové kurzy speleoalpinismu pro studenty dvou tříd Bezpečnostně právní akademie Ostrava ve středisku Malé Svatoňovice a oblasti Adršpašsko-Teplických skal. Pro bohumínskou veřejnost byl připraven 100 metrů dlouhý alpský traverz s lanovkou nad řekou Odrou, kterého se účastnilo okolo 200 dětí a dospělých.

O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech, v regionální televizi TIK Bohumín, byly připraveny přednášky s filmy o mezinárodních expedicích ZO ČSS pod názvem „Z Mursie na Krym“, které byly prezentovány na akci Speleoforum 2020, dále byla připravena přednáška o výzkumu pseudokrasových jeskyní v pavilonu G6 v Dolních Vítkovicích. Úzce jsme spolupracovali s ČT při natáčení pořadu o beskydských jeskyních „Utajené tajemno“.

Jako každoročně proběhlo proškolení a zkoušky členů, provádějících pro ZO ČSS 7-01 nejrůznější práce nad volnou hloubkou za použití speleoalpinistické techniky.

Významnou měrou se podíleli i členové ZO ČSS na práci odborné komise pro aktivity ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS, které předsedá Josef Wagner a členem je Jakub Wagner a Jiří Antonín.

Pro zájemce byly provedeny exkurze do Kněhyňské jeskyně. Tyto exkurze byly provedeny pro členy Horské služby Beskydy a pro členy Nadačního fondu Historie dobrodružství a strážce přírody CHKO Beskydy.

Pro členy ZO ČSS byl připraven výcvikový den speleoalpinismu v tělocvičně základní školy v Jistebníku.

Pracovní činnost

Během uplynulého roku se pracovní činnost soustředila převážně na akce pro zabezpečení finančních příjmů pro ZO ČSS, další byly spojeny s ochranou přírody. Byly realizovány opravy střech na věžových domech v Bohumíně. Jako každý rok byly organizovány školení a kurzy pro pracovníky provádějící práce ve výškách.

Na objednávku AOPK ČR Regionální pracoviště Zlín bylo provedeno vyčistění od náletu prostory před vstupem do štoly – zimoviště netopýrů v Liptále, na objednávku Správy CHKO Jeseníky byly provedeny opravy vstupů do štol – zimovišť netopýrů Pod Jelení cestou. Ve štrole Weltkriestolle byl odstraněn zával uzavírající vstup do zimoviště na dně vstupní šachty a byl zabezpečen pevnostním potrubím.

Na budově klubovny byl proveden opravný nátěr střechy.

Sledování zimujících netopýrů v jeskyních o opuštěných důlních dílech

Chiropterologická sledování v roce 2020 probíhala podobně jako v minulých letech jak v pseudokrasových jeskyních Moravsko-slezských Beskyd, tak v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů.

V těchto lokalitách pokračovalo i sledování hibernantů postižených nemocí syndromem bílých nosů – WNS.

V Moravskoslezských Beskydách sledování byly provedeny v Kněhyňské jeskyni, kde proběhly kontroly v různých fázích hibernačního období, dále kontroly proběhly v jeskyni Cyrlilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, jeskyně Vasco. Důležité kontroly proběhly v Javorníkách, kde byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčínských skal v jeskyni Velryba.

Sledování netopýrů v jeskyních Moravskoslezských Beskyd probíhaly i v letních a podzimních měsících. V těchto obdobích se v minulosti zde netopýři nacházeli zcela výjimečně, v roce 2020 byly v jeskyních *Cyrilka a Ondrášovy díry* pozorováni větší počty netopýrů již v měsíci červnu – září. Počty byly až 15 kusů 6 druhů. Mezi druhy třeba i netopýr severní (*E.nilssoni*), který se zde v zimních měsících nevyskytuje.

Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýrů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly ve čtyřech *dolech na Rejvízu, v dolech Ruda I a II, dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná III a II, Měděný důl, Porfyroidová štola, ve štolách nad obcí Suchá Rudná, Poštovní štola – vrápenková, ve štole Liščí a štolách U transformátoru, ve štole Weltkriegstolle*, kdy byl zjištěn téměř zavalený průlez do horizontálních částí. Zával byl oznámen Správě CHKO Jeseníky a v letních měsících byl na objednávku CHKO Jeseníky vyzmáhán a průlez zabezpečen.

V kostele ve Zlatých horách byla dokumentována kolonie samic vrápence malého, podkrovní prostory kolonie využívala jako porodnici. Bylo zde zastiženo okolo 300 kusů samic s mladými netopýry.

Hlavní pozornost byla věnována lokalitám-zimovištím v oblasti Oderských vrchů, kde sledujeme největší zimoviště netopýrů. Kontroly proběhly v opuštěných *důlních dílech Zálužná, Modrá štola, Červený důl, v dole Černá Potlachový, v dole St. Oldřůvky, Černý důl a dole Dřevěnka*. Roční kontroly zimujících netopýrů také proběhly v *dolech Jakartovice I a II, „Starý šifrák-U srubu“, důl Klokočov I a II, štoly Stavisko I,II,VII, v menších dolech okolo Zálužné a dole Nové Těchanovice*. Byly provedeny kontroly ve *štolách Pod Otáhalovým I a II, v dole V Zátocině a v obou dolech Wilibald* v údolí řeky Odry.

Během těchto zimních kontrol pokračovalo v lokalitách sledování šíření nemoci netopýrů WNS a podrobné výsledky byly předány na ČESON. V žádné ze sledovaných lokalit nebyly nalezeny žádné uhynulé kusy netopýrů, které by souvisely s WNS. Počet nalezených netopýrů zasažených nemocí WNS v jednotlivých lokalitách nebyl vyšší než v minulých sledovaných zimních obdobích.

Zvláštní pozornost byla věnována štolám nad městem Odry ve Veselovském kopci, nazývané Nový svět.

V rámci ochrany zimovišť netopýrů byly provedeny ve spolupráci s CHKO Jeseníky záchranné práce starých důlních děl sloužící jako zimoviště netopýrů. Byl vyzmáhán zával ve vstupní štole do zimovišť netopýrů *štoly Weltkriegstolle* a byla zabudována ochranná plastová skruž. Dále byly zabezpečeny ocelovou konstrukcí proti sesuvu skal a zavalení vstupu *štoly Pod Jelení cestou*.

Odborná činnost v oblasti pseudokrasu Moravsko-slezských Beskyd za rok 2020

Oblast hřebene Kněhyně

Ve vrcholových částech hřebene na podzim roku 2020 probíhaly explorační a vyhledávací práce. Žádné nové jeskyně se nepodařilo objevit.

Současně probíhaly některé prolongační práce v jeskyních pod vrcholem Kněhyně. V *jeskyni Kyklop*, kde došlo k posunutí skalního bloku ve vstupní části, a tak k zúžení vstupního průlezu byl tento balvan z části odvrtný a průlez byl dostatečně zvětšen. V této jeskyni byly vyměněny staré lanové žebříky ve vertikálních částech jeskyně.

V *jeskyni Žánova díra* byly zahájeny prolongační práce k odstranění závalu nad průlezem do spodního patra jeskyně. Během čtyř jednodenních akcí se podařilo zával vytěžit a průlez zvětšit natolik, že jím mohly proniknout do spodních pater nejdřívejší speleologové. Současně bylo zjištěno, že ve spodních partiích jeskyně došlo k posunu skalních bloků, a tak změnám morfologie jeskyně. Prolongační práce probíhaly také v *jeskyni Brepta II*, ale byly ukončeny v neprůlezných a zavalených úžinách.

Byla provedena mapová dokumentace *jeskyní Malý Kyklop a Brepta II*.

Oblast Lysá hora – Lukšinec

Na hřebenu Lukšinec proběhla revize existujících jeskyní a současně mapování *Bezejmenné jeskyně*.

Jeskyňe byly GPS zaměřeny a vstupy zaneseny do povrchové mapy. Při vyhledávacích pracích se podařilo objevit malou puklinovou jeskyni, dlouhou 3 m a širokou 40 cm, nazvanou *Romanka*. Byla také provedena nová fotodokumentace *jeskyní Ledová, Bezejmenná a Malá Ondrášova*.

Oblast Velkého Stožku

Na jižních svazích Velkého Stožku proběhla další explorace terénu a vyhledávání nových jeskyní. Otvírací práce byly zahájeny v jedné z objevených prohlubní mezi skalními bloky, sloužící jako pseudo-krasový závrt. Práce byly pro nedostatek potřebného nářadí přerušeny.

Explorace severního svahu hřebene Hradiště

Vyhledávání nových jeskyní probíhalo mezi skalními tělesy na sev. svahu vrcholu Hradiště, v oblasti pod vstupem do *jeskyně Velryba (Hladomorna)*. Mezi skalisky, převrácenými skalními bloky a skalními tělesy bylo objeveno několik menších suťových, suťových a puklinových jeskyní s délkou do 14 metrů. Jeskyňe byly blíže prozkoumány a dokumentovány.

Explorace a mapování jeskyní na Gírové

V masívu hřebene Gírová (839, m.m.m.) v Těšínských Beskydách, patřícího do račanské jednotky magurského flyše, jsme dokumentovali 5 pseudokrasových jeskyní. Většina jeskyní byla vytvořena na horní hraně mrazového srubu, dlouhého asi 75 metrů a maximální výškou stěn okolo 12 metrů, který se zvedá 200 metrů severně nad značenou turistickou stezkou Mosty U Jablunkova – Gírová, asi 300 metrů před turistickou chatou Gírová. Podle množství příčných tektonických poruch a puklin, protínajících odkrytou a narušenou skalní stěnu, je však možno předpokládat, že v hrubolavicovém pískovcovém masívu byla vytvořena řada dalších dosud neznámých rozsedlinových jeskyní. Poslední výzkumy zde byly prováděny v roce 1986, a proto byly provedeny kontrolní a nové explorační práce. V některých jeskyních bylo provedeno nové mapování.

Explorace hřebene Úplaz

Na jihovýchodním cípu NPR Mionší vystupuje do výšky 950 m n.m. vrchol hory Úplaz a 200 metrů pod vrcholem je vstup do nevelké *jeskyně pod Úplazem*. První naše návštěva této lokality byla v roce 2008, kdy byla jeskyňe mapována. Dne 27. 6. 2020 jsme provedli kontrolní akci v této jeskyni, pak byla prováděna explorace hřebene hory Úplaz, který vybíhá severně od vrcholu. Dosud zde nebyly prováděny žádné explorační práce. Hřeben je v délce asi 300 metrů pokryt odkrytými skalními formacemi, které stupňovitě klesají. Skalky a převisy jsou tvořeny pískovci a převážně slepenci. Nepodařilo se zde objevit žádné podzemní lokality.

V *jeskyních Kněhyňská, Cyrilka a Velryba* byly prováděny pravidelné odečty terčových měřidel pro sledování dynamiky svahových procesů.

Oblast mezinárodní spolupráce

Z důvodu epidemiologické situace se nemohly plánované zahraniční expedice konat.

2019

Výchovná a vzdělávací oblast

V měsíci květnu byly připraveny dva každoroční týdenní výcvikové kurzy speleoalpinismu pro studenty dvou tříd Bezpečnostně právní akademie Ostrava ve středisku Malé Svatoňovice a oblasti Adršpašsko-Teplických skal. V prostorách kina K3 v Bohumíně byla instalována výstava fotografií o jeskyni Emine Bojir Chasar. Pro bohumínskou veřejnost byl připraven 100 metrů dlouhý alpský traverz s lanovkou nad řekou Odrou, kterého se účastnilo okolo 180 dětí a dospělých. A pro děti Bohumínska byl připraven Dětský den s ukázkami speleoalpinistických technik, které si mohli sami vyzkoušet.

O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech, v regionální televizi TIK Bohumín, byly připraveny přednášky s filmy o mezinárodních expedicích ZO ČSS a výsledcích výzkumů v pseudokrasu Moravskoslezských Beskyd (v knihovně Bohumín, ...).

Jako každoročně proběhlo proškolení a zkoušky členů, provádějících pro ZO ČSS nejrůznější práce nad volnou hloubkou za použití speleoalpinistické techniky.

Část našich členů se aktivně také účastnila dalšího ročníku Speleofóra v Moravském krasu, kde byl představen film o expedici Murcia 2018.

Významnou měrou se podíleli i členové ZO ČSS na práci odborné komise pro aktivity ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS, které předsedá Josef Wagner a členem je Jakub Wagner a Jiří Antonín.

Pracovní činnost

Během uplynulého roku se pracovní činnost soustředila převážně na akce pro zabezpečení finančních příjmů pro ZO ČSS, další byly spojeny s ochranou přírody. Byly realizovány opravy střech na věžových domech v Bohumíně, opravy na věžích kostela ve St. Bohumíně a Vrbici. Jako každý rok byly organizovány školení a kurzy pro pracovníky provádějící práce ve výškách.

Na objednávku AOPK ČR, Regionální pracoviště Severní Morava byly znovu provedeny opravy uzávěry do štoly – zimoviště netopýrů v Liptále, na objednávku Správy CHKO Jeseníky byl opět opraven uzávěr vstupu do zimoviště netopýrů dolu Franc Franc. V CHKO Beskydy byl opraven vstup do jeskyně Cyrilka.

Sledování zimujících netopýrů v jeskyních o opuštěných důlních dílech

Stejně jako v minulých zimních obdobích probíhala chiropterologická sledování ve vytypovaných zimovištích netopýrů – v jeskyních Moravskoslezských Beskyd, opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V těchto lokalitách pokračovalo i sledování hibernantů postížených nemocí syndromem bílých nosů – WNS.

Chiropterologická sledování byla prováděna v jeskyních Moravskoslezských Beskyd. Sledování byly provedeny v jeskyních Kněhyňská jeskyně, jeskyně Cyrilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, jeskyně Vasco. V Javorníkách byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčinských skal. Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýrů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly v dolech Ruda I a II, dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná III a II, Měděný důl, Porfyroidová štola, štola Vidly, Suchá Rudná, čtyři štoly na Rejvízu. Hlavní pozornost byla věnována lokalitám – zimovištím v oblasti Oderských vrchů, kde jsou největší zimoviště netopýrů. Kontroly proběhly v opuštěných důlních dílech Zálužná, Modrá štola, Červený důl, v dole Čermná Potlachový, v dole St. Oldřůvky a Černý důl. Roční kontroly zimujících netopýrů také proběhly v dolech Jakartovice I a II, „Starý šifrák-U srubu“, důl Klokočov, štoly Stavisko I, II, VII, v menších dolech okolo Zálužné a dole Nové Těchanovice. Byly provedeny kontroly ve štolách Pod Otáhalovým I a II, v dolech v Zatočině a v obou dolech Wilibald v údolí řeky Odry.

Při těchto zimních kontrolách pokračovalo sledování šíření nemoci netopýrů WNS na jednotlivých zimovištích a podrobné výsledky byly předány zástupcům ČESON. Na žádné ze sledovaných lokalit nebyly nalezeny žádné uhynulé kusy netopýrů, které by souvisely s WNS. Počet nalezených netopýrů s nemocí WNS v jednotlivých lokalitách nebyl vyšší než v minulých sledovaných zimních obdobích.

Pokračovalo mapování starých důlních děl Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů. Bylo dokončeno mapování horního patra dolu Polakova štola. Zvláštní pozornost byla věnována štolám nad městem Odry ve Veselovském kopci, nazývané Nový svět. Štoly byly schváleny a jsou připravovány pro zpřístupnění pro turisty. Ve štolě Nový svět B byl původní vstup o rozměrech 30x50 cm byl vyzmáhán a vyzbrojen dřevěnou výdřevou na průchozí rozměry. Zpřístupňovací práce pokračovaly ve štolách Nový svět B a Nový svět C. Tyto práce se nijak výrazně na stavu hibernantů neprojevíly. Byly také zpracované návrhy na postupy důlních prací a jejich případného dopadu této činnosti na zimující populace netopýrů pro stará důlní díla Nový Svět B a C.

Odborná činnost v oblasti pseudokrasu Moravsko-slezských Beskyd

Pokračovaly otvírkové práce v jeskyni Metodějka na Pustevnách. Jeskyně byla prohloubena o několik metrů, objevila se asi 4 m dlouhá volná prostora, ale dalšímu pokračování brání jílová ucpávka, za ní jeskyně pokračuje do hloubky. Dosažená hloubka je prozatím odhadem 8 m, délka 10 m.

V měsíci listopadu probíhaly vyhledávací práce na svazích hřebene Velká a Malá Stolová v Beskydách. V celém explorovaném území Velké Stolové nebyly objeveny žádné terénní či morfologické tvary, které by svědčily o existenci pozemních objektů. Žádné sesuvy, terénní propady, skalky atd. Explorace Malé Stolové byla prováděna na jižním, východním a severním svahu hřebene Malá Stolová od vrcholu po vrstevnici 900 m n. m. Nebyly objeveny žádné podzemní dutiny a v terénu nebyly pozorovány žádné povrchové tvary svědčící o existenci jeskyní. Asi 100 metrů severně pod vrcholem na úrovni 970–980 m n.m. se vyskytuje asi 50 metrů dlouhý skalní hřeben, vysoký až 5 metrů. Východní svah asi od úrovně 970 m n. m. je pokrytý suťovým a balvanitým polem, zřejmě vzniklým rozpadem skalního hřebene.

Explorace jeskyňky na Šorštýně

Na Bílé na skalnatém vrcholu Šorštýn byla objevena malá, ale zajímavou jeskyňka. Ta vznikla tak, že se odzrnila/rozrušila vrstva slepence a do vzniklého prostoru se propadl strop.

Sledování geomorfologických změn v jeskyni Ondrášovy díry

Kromě každoroční kontroly stavu zimujících netopýrů, byla 26. 3. 2019 v jeskyni provedena i kontrola stavu v prostorách celé jeskyně. Při této kontrole bylo zjištěno, že v jedné z největších podzemních prostor jeskyně v části nazvaná „Pravá větev“ v podzemní prostora nazývané „Vysoký dom“ došlo v období mezi rokem 2004 až 2019 k převrácení (překocení) obřího pískovcového bloku (výška asi 6 metrů), původně zaklíněným mezi skalním stropem a sutí vyplněným dnem prostory. V jiných částech jeskyně nebyly další geomorfologické změny pozorovány.

V jeskyních Kněhyňská, Cyrilka a Velryba byly prováděny pravidelné odečty terčových měřidel pro sledování dynamiky svahových procesů.

Oblast mezinárodní spolupráce

Hlavní mezinárodní akcí v minulém období byly expedice na Krymský poloostrov a do krasu a jeskyní s aragonitovými formami ve Španělsku a ve Francii.

Výprava Krym – Čtyr Dag 2019

Sedmičlenná výprava na plato Čtyr Dag do jeskyně Emine Bojir Chasar měla jako hlavní cíl pokračování sledování a výzkum stop na stěnách jeskyní po vrtavé a leptavé činnosti mořských hub rodu *Cliona*, potvrzující ponoření jeskyní na platu Čtyr Dag a platu Čtyr Dag pod hladinu moře. Navázání na výsledky a činnost expedice do těchto jeskyní v letech 2016–2018. S tím i souvisely další odběry vzorků klastických štěrkových sedimentů, vhodných na datování metodou kosmogenních nuklidů ^{26}Al – ^{10}Be – metoda je vhodná do 6 milionů roků – a provedení fotografické dokumentace turisticky nepřístupných částí jeskyně Mramornaja, zv. Galerie Sv. Georgia.

Výprava „Murcia 2019“

Hlavním cílem expedice bylo studium aragonitových forem v jeskyních Murcie a Valencie ve Španělsku a jeskyní ve Francii v oblasti Bedarieux, které jsou morfologicky velmi podobné krystalovým aragonitovým formám studovaným v jeskyních na Krymském poloostrově. Současně odběry vzorků jak krystalových aragonitových speleotém, tak sedimentů z navštívených jeskyní k následným analýzám, včetně jejich dokumentace. Výprava byla připravena s Espeleological club Resaltes, Murcia (doprovod Alberto Roca), a Association Mont Marcou, Bedarieux, Francie.

Výprava Dong Van karst plateau Geopark ve Vietnamu

Na severu Vietnamu, na hranici s Čínou se rozkládá unikátní krasová náhorní plošina, nazývaná stejně jako městečko v jejím srdci Dong Van. Dong Van Karst Plateau. V měsíci dubna zde byla realizována poznávací výprava z cíle studia krasových jevů a možností konání speleologické expedice.

Výchovná a vzdělávací oblast

V měsíci květnu byl připraven tradiční týdenní výcvikový kurz speleoalpinismu pro studenty dvou tříd Bezpečnostně právní akademie Ostrava ve středisku Malé Svatoňovice a oblasti Adršpašsko-Teplických skal. V prostorách kina K3 v Bohumíně byla instalována výstava fotografií o jeskyni Emine Bojir Chasar. Pro bohumínskou veřejnost byl připraven 100 metrů dlouhý alpský traverz s lanovkou nad řekou Odrou, kterého se účastnilo okolo 150 dětí a dospělých. A pro děti Bohumínska byl připraven Dětský den s ukázkami speleoalpinistických technik, které si mohli sami vyzkoušet. Pro televizní štáb ČT byly připravena exkurze do *Ondrášových jeskyní*.

O činnosti ZO ČSS byla také publikována řada článků a reportáží v různých novinách a časopisech, v regionální televizi TIK Bohumín, byly připraveny přednášky s filmy o mezinárodních expedicích ZO ČSS a výsledcích výzkumů v pseudokrasu Moravsko-slezských Beskyd (v knihovně Bohumín aj.)

Jako každoročně proběhlo proškolení a zkoušky členů, provádějících pro ZO ČSS nejrůznější práce nad volnou hloubkou za použití speleoalpinistické techniky.

Část našich členů se aktivně také účastnila dalšího ročníku Speleofóra v Moravském krasu, kde byl představen film o expedici Čtyr Dag 2017.

Významnou měrou se podíleli členové ZO ČSS na práci odborné komise pro aktivity ve výškách a nad volnou hloubkou ČSS.

Pracovní činnost

Během uplynulého roku se pracovní činnost soustředila hlavně na několik akcí pro zabezpečení finančních příjmů pro ZO ČSS a další byly spojeny s ochranou přírody. Byly realizovány opravy střešů nad věžových domech v Bohumíně, školení a kurzy pro pracovníky provádějící práce ve výškách.

Na objednávku AOPK ČR Regionální pracoviště Severní Morava byly znovu provedeny uzávěry jeskyní na hřebenu Kopce, na objednávku CHKO Jeseníky byl opraven uzávěr vstupu do zimoviště netopýrů dolu *Franc Franc*.

Sledování zimujících netopýrů v jeskyních o opuštěných důlních dílech

Stejně jako v minulých zimních obdobích probíhala chiropterologická sledování ve vytypovaných zimovištích netopýrů – jeskyních Moravskoslezských Beskyd, opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. Pokračovalo i sledování hibernantů postižených nemocí syndromem bílých nosů – WNS.

Chiropterologická sledování byla prováděna v jeskyních Moravskoslezských Beskyd. Sledování byla provedena v jeskyních *Kněhynská jeskyně, jeskyně Cyrilka, Ondrášovy díry, Čertova díra, jeskyně Vasco*. V Javorníkách byly sledovány všechny jeskyně na hřebenu Kopce a v oblasti Pulčinských skal.

Chiropterologická sledování probíhala i na významných zimovištích netopýrů v opuštěných důlních dílech Jeseníků a Oderských vrchů. V Jeseníkách proběhly kontroly v *dolech Ruda I a II, dole Tvrdkov, doly Marie Pomocná III a II, Měděný důl, Porfyroidová štola, štola Vidly, Suchá Rudná, čtyři štoly na Rejvízu*.

Hlavní pozornost byla věnována lokalitám-zimovištím v oblasti Oderských vrchů, kde jsou největší zimoviště netopýrů. Kontroly proběhly v opuštěných důlních dílech *Zálužná, Modrá štola, Červený důl, v dole Černá Potlachovů, v dole St. Oldřůvky a Černý důl*. Roční kontroly zimujících netopýrů také proběhly v dolech *Olšovec, Jakartovice I a II, „Starý šifrák-U srubu“, důl „Klokočov“, štoly Stavisko I, II, VII*, v menších dolech okolo Zálužné a dole *Nové Těchanovice*. Byly provedeny kontroly ve štolách *Pod Otáhalovým I a II, v dolech v Zatočině a Wilibald* v údolí řeky Odry.

Při těchto těchto zimních kontrolách pokračovalo sledování šíření nemoci netopýrů WNS na

jednotlivých zimovištích a podrobné výsledky, byly předány zástupcům ČESON. Na žádné ze sledovaných lokalit nebyly nalezeny žádné uhynulé kusy netopýrů, které by souvisely s expanzí WNS a počet nalezených netopýrů s nemocí WNS nebyl významně jiný než v minulých sledovaných obdobích.

Pokračovalo mapování starých důlních děl Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů. Bylo dokončeno mapování horního patra dolu Polakova štola.

Nová mapová dokumentace byla také provedena v řadě melách štol v Oderských vrších. Mapovány byly: štola Jakartovice – Ledovna, Olšovec – Soudkova štola, štola Stavisko 7, U kališku, Starý Šifrák, Stavisko 1, Malý Šifrák, štola U srubu, Jáma Špirutka, štola Měděný brloh a malé štoly v údolí Hornického potoka, důl Willibaldzeche. Hlavním mapovacím úkolem bylo přemapování důlního komplexu a zimoviště netopýrů Černý důl (Black Hill) a dolu Zálužná.

Byly zpracované odborné posudky o dopadu důlní činnosti na zimující populace netopýrů pro stará důlní díla Nový Svět B a C. V lokalitách se předpokládá využití jako turistických lokalit a na konci roku 2018 byly zahájeny zmáhací a zpřístupňovací práce.

Odborná činnost v oblasti pseudokrasu Moravsko-slezských Beskyd za rok

Podrobné povrchové explorační práce byly prováděny během roku na hřebenu Malá Stolová (1009 m n.m.), který je severním pokračováním hřebenu Kněhyně (1257 m n.m.), nová terénní explorační práce probíhala na východních svazích a na ostrém, skalnatém hřebeni (640 m n.m.), který je východním zakončením masívu Malé Stolové. Další povrchové vyhledávací práce byly vedeny na JZ svazích hřebenu Smrku a svazích hřebene Vojtová a Baginec ve Slezských Beskydách.

Protože v Kněhynské jeskyni v místě zv. Komora došlo několikrát k sesuvu a spadu skalních bloků a suti, a tím ke zničení zde zabudovaného terčového měřidla, byla na objednávku Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR vybudována nad měřidlem ocelová stříška, chránící přístroj před spadem menších skalních bloků a suti.

Oblast mezinárodní spolupráce

Hlavní mezinárodní akcí v minulém období byly expedice na Krymský poloostrov a do krasu a jeskyní s aragonitovými formami ve Španělsku.

Výprava Krym – Čtyr Dag 2018

Sedmíletná výprava na plato Čtyr Dag do jeskyně Emine Bojir Chasar měla jako hlavní cíl sledování a výzkum stop na stěnách jeskyní po vrtavé a leptavé činnosti mořských hub rodu Cliona, potvrzující ponoření jeskyní na platu Čtyr Dag a platu Čtyr Dag pod hladinu moře.

S tím i souvisely odběry vzorků klastických šterkových sedimentů, vhodných na datování metodou kosmogenních nuklidů²⁶Al-¹⁰Be – metoda je vhodná do 6 milionů roků a fotografická dokumentace turisticky nepřístupných částí jeskyně Mramornaja.

Výprava „Murcia 2018“

Hlavním cílem expedice bylo studium aragonitových forem v jeskyních Murcie a Valencie ve Španělsku, které jsou morfologicky velmi podobné krystalovým aragonitovým formám studovaným ZO ČSS v jeskyních na Krymském poloostrově. Současně odběry vzorků jak krystalových aragonitových speleotém, tak sedimentů z navštívených jeskyní k následným analýzám, včetně jejich dokumentace. Výprava byla realizována ve spolupráci se speleologickým klubem Resaltes z Murcie.

2017

Baginec (Moravsko-slezské Beskydy)

Byl explorován západní svah hřebene: svah pod turistickou cestou Baginec chata – Groníček sedlo, svah hřebene vrcholu 912 m.n.m. Jedná se o suťový, převážně balvanitý svah, porostlý z části mladým velmi hustým jehličnatým nebo smíšeným porostem, mechem a borůvkám. Místa se zde vyskytují vystupující

skalní tělesa o výšce až 4 metrů, volné pískovcové bloky, mezi kterými jsou nevelké suťové a puklinové jeskyňky o max. délce 1 až 2 metry.

Okrouhlý (Moravsko-slezské Beskydy)

JV svah vrcholku Okrouhlý (vybíhá severně z hřebene Pustevny) má převážně sklon okolo 30° až 45°. Je porostlý vzrostlým bukovým porostem. Stromy vykazují stabilitu svahů. Podle jejich růstu lze konstatovat, že v posledních 100 letech nedochází k významným sesuvným procesům.

JV svah hřebene Okrouhlý nad lanovkou Trojanovice-Pustevny byl podrobně prozkoumán a výsledkem byla lokalizace několika výrazných svahových depresí. Největší deprese (délka asi 200 m, hloubka 10 m) s volnými skalními bloky, se nachází asi 50 m nad lesní cestou vedoucí nad lanovkou. Vstupy do jeskyní, případně místa vhodná k provádění otvirkových prací se zde nenacházejí.

Velký Stožek

Byla provedena explorační terénní s cílem vyhledání pseudokrasových lokalit a pseudokrasových jeskyní. Byly prohlédnuty svahy nad a pod turistickou cestou Groníček sedlo-Bahenec (červená značka) a následně svah sedla Groníček směr Zimný osada nad turistickou cestou pod vrchol Velký Stožek.

Na silně ukloněném svahu (místy až 70 %) se nachází řada pískovcových skalních stěn o výšce až 5 metrů a řada volných velkých pískovcových bloků a balvanů. V nakupených blocích soustředěných v příčné terénní rýze táhnoucí se podél nevelkého terénního hřebítka (vedle turist. cesty na Velký Stožek, žl. značka), příčně klesajícímu z vrcholové části hřebene Velkého Stožku bylo objeveno několik vstupů do nevelkých suťových jeskyní. Jejich průzkum bude realizován při dalších akcích.

Sesuv v Kněhyňské jeskyni

Kněhyňská jeskyně, vytvořená ve flyšových pískovcích na svazích hřebene Kněhyně, je nejhlubší (hloubka -57, 5 metrů) pseudokrasová jeskyně v celém flyšovém pásmu Západních Karpat. Jeskyně, stejně jako desítky dalších jeskyní v oblasti Moravsko-slezských Beskyd vznikla v důsledku tektonických pochodů a svahových procesů, podpovrchového ploužení a svahových pohybů skalních bloků ve flyšových pískovcových vrstvách. Svahové procesy jsou recentní, což dokazují hojné a velké svahové sesuvy v oblasti Moravsko-slezských Beskyd i v posledních letech (ten největší na hřebenu Gírové v roce 2010). Pro sledování pohybů skalních bloků proto byly v jeskyních *Cyvilka* a *Kněhyňské jeskyni* zabudovány dva „Košťákoměry“ neboli terčová měřidla. V *Kněhyňské jeskyni* v roce 2003 a za dobu sledování prokázaly u přístroje číslo 1 největší pohyb v ose „X“ o průměrné rychlosti 0,2 mm za rok. Přístroj č. 1 se nachází v prostoru, nazývaném „Komora“ o rozměrech 3'7 metrů a průměrné výšce 4 metry, které leží v hloubce 25 metrů.

Pravidelná měsíční kontrola *Kněhyňské jeskyně* (kontroly mají za cíl odečty hodnot naměřených terčovými měřidly) přinesla nemilé a varující zjištění. Právě v domě nazývaném „Komora“ došlo přímo nad terčovými měřidly k závalu několika tunovými pískovcovými bloky. Zavalily také nainstalované terčové měřidlo. Přesto, že právě „Komora“ se nám jevila jako hodně bezpečná a stabilní jeskynní prostor. V jeskyni už sledujeme a pracujeme v ní od roku 1970.

To, co způsobilo ten sesuv balvanů, byla skutečnost že pískovcové bloky ležely volně na šikmé, do volného prostoru ukloněné skalní terase a pod nimi rozvolněná pískovcová suť, jílovce, které zvláště při vyšších povrchových srážkách, které prosakují do podzemí, tvořily kluznou plochu, po které se bloky daly do pohybu. Následně byly podrobně prohlédnuty všechny prostory jeskyně (hloubka 57,5 metrů, délka chodeb 270 metrů) a další změny nebyly nikde pozorovány. Zřejmě vlivem dlouhodobého působení podmáčení na rozvolněné jílovce bylo podloží pod balvany natolik rozrušeno, že došlo na šikmé skalní ploše k uvolnění skalních bloků a jejich pohybu. Tyto procesy, zvláště v tomto typu pseudokrasových jeskyní nemůžeme nikdy předem odhalit ani vysledovat.

Po zničení terčového měřidla v *Kněhyňské jeskyni* bylo v měsíci listopadu rozhodnuto Ústavem struktury a mechaniky hornin AVČR v.v.i., provést v části jeskyně zv. „Komora“ instalaci nové terčové měřidlo. Instalace byla prováděna za pomoci členů ZO ČSS 7-01 Orcus Bohumín.

Bleskovec (Jeseníky)

Asi 300 metrů východně pod vrcholem Bleskovec, SZ od osady Rejvíz v Jeseníkách vystupuje řada skal zv. „Skály pod Bleskovcem“. Nadm. výška 836 m n.m., výška skal do 25 metrů, délka skalní řady 150 metrů. Ze skalní řady výrazně vystupují tři věžovité pilíře a jedna jehla. Skála je tvořena pegmatitovou horninou s křemeny a občasnými polohami břidlic. V okolí je řada starých štol.

Ve skalním tělese dosud nebyl prováděn speleologický průzkum. Proto byla provedena prohlídka skalních stěn, zda se zde nevyskytují podzemní pseudokrasové formy. Během prohlídky byly objeveny 3 podzemní dutiny. Zdali se jedná o přírodní formy – jeskyně, nebo umělé vyhloubené štoly po těžbě rud, dosud nebylo určeno. Při prohlídce dvou dutin nebyly pozorovány žádné znaky po dolování.

Objevené podzemní lokality

„Díra Pod Bleskovcem I“: vstup o profilu 3'1 metr leží ve skalní stěně asi 8 metrů nad její patou, délka podzemní prostory je 8 metrů a postupně se výška snižuje na 50 cm. Průměrná šířka 80-60 cm.

V lokalitě „Díra Pod Bleskovcem I“ bylo provedeno podrobné ohledání, zda na stěnách nebudou objeveny stopy po kutacích pracích, a tak stanovit, zda se jedná o umělé nebo přírodní podzemní lokalitu. Na stěnách nebyly opět nalezeny žádné stopy či pozůstatky, které by svědčily o antropogenním původu lokality.

Současně v balvanovém poli pod vstupem do „Díry Pod Bleskovcem I“ bylo lokalizováno několik pseudokrasových suťových jeskyní. Nejdelší z nich (Jeskyně Bleskovec 1) má průleznou délku asi 5 m a 3 vstupy.

Další explorační akce proběhla na skalních stěnách Bleskovec. Při této akci byly slaněním prozkoumány skalní stěny, které nesly příznaky existence neznámých dutin – jeskyní. Ve skalních stěnách Bleskovec nebyly objeveny žádné další jeskyně. Při průzkumu severní strany skalního tělesa byla objevena jeskyně v suti „Jeskyně Pod Bleskovcem II“. Délka jeskyně je 4 metry.

2020

V roce 2020 pořádala naše ZO ČSS celkem 13 akcí na Hranické propasti. Na základě plnění usnesení (nařízení) vlády ČR v souvislosti s bojem proti koronavirové epidemii bylo všech 13 akcí zaměřeno pouze na údržbu a stahování dat z technického zařízení a sond a kontrolu vodících šňůr. Prostřednictvím tohoto technického zařízení a sond provádíme sběr dat z jednotlivých částí Propasti. Po nainstalovaných vodících šňůrách se bezpečně pohybují potápěči, kteří provádí kontrolu technického zařízení a sond. Získaná data z technického zařízení a sond jsou nezbytná pro následný výzkum a průzkum Propasti. Tato data byla v roce 2020 také poskytnuta na základě dohody i Ing. František Glac, fy. IL FAUT s.r.o., Alžírská 1499/30, 708 00 Ostrava, který provádí geologický průzkum v okolí Propasti v souvislosti s vodním dílem Skalička.

Na základě plnění usnesení (nařízení) vlády ČR v souvislosti s bojem proti koronavirové epidemii neproběhlo žádné součinnostní cvičení složek IZS ČR a nebyla prováděna žádná prezentační činnost o výzkumu a průzkumu Hranické propasti. Členové naší ZO ČSS se účastnili pouze dvou cvičení, které pořádala Speleologická záchranná služba – stanice Morava České speleologické společnosti.

Akce

1. Byla zaměřena na kontrolu vodících šňůr. Dále v rámci akce byly odstraněny staré vodící šňůry v Severozápadním kanále a Jezírku. Při této akci spolupracovali naši členové s pracovníky TV NOE při natáčení pořadu o Propasti.
2. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerových čidel M 200 z prostor teplých vývěrů 30 a 40m v Mokré rotundě, z přední hrany Zubatice a Jihozápadní chodby k následnému stažení dat. Po provedeném stažení dat a následné kalibraci jednotlivých čidel byla čidla vrácena zpět na výše uvedená místa.
3. Byla zaměřena na výměnu baterie v centrální ústředně sběru dat na plošině u Jezírka a kontrolu funkčnosti této ústředny.
4. Byla zaměřena na instalaci horolezeckého nýtu na přední hraně Zubatice, který má zajistit fixní umístění teplotního a Leveloggerového čidla. Instalace nýtu byla provedena pomocí podvodní vrtačky LOLA. Byl nainstalován nýt s nerezovou plaketou. Dále byla v rámci akce provedena kontrola zalánování prostor Mokré a Suché rotundy. Během akce bylo také očištěno sestupové schodiště k Vyhlídkové plošině a k plošině u Vrátku.
5. Byla zaměřená na odstranění spadlých stromů z okraje Ohlubně propasti po bouřkách a vichřicích, které proběhly počátkem měsíce srpna 2020. Během akce byly odstraněny spadlé stromy z prostoru Můstku sebevrahů a nad plošinou u Jezírka. Při vlastním odstraňování spadlých stromů, byla použita jedno a dvou lanová technika pod vedením lezeckého instruktora Martina Strnada. Dále byl v rámci akce proveden doprovod botaničky RNDr. Tkačikové po východní straně svahu k plošinám u Jezírka. RNDr. Tkačiková prováděla mapování a kontrolu vybraných rostlin a živočichů nacházejících se v prostoru východní části svahu Propasti.
6. Byla zaměřena na stažení Leveloggerových čidel z prostor teplých vývěrů 30 a 40m v Rotundě mokré, přední hraně Zubatice a Jihozápadní chodbě. Dále byly provedeny odběry vzorků vody z různých částí Propasti pro doc. Mgr. Milana Geršla Ph.D. Akce se také zúčastnila botanička RNDr. Jana Tkačiková, která prováděla mapování a kontrolu vybraných rostlin a živočichů nacházejících se v prostoru západní části svahu Propasti. Při stahování dat z Leveloggerových čidel se podařilo stáhnout data pouze z čidel umístěných v Jihozápadní chodbě a na Přední hraně Zubatice. Tato čidla byla následně vrácena zpět na předem určená místa v Propasti. Data z čidel z prostorů teplých vývěrů 30 a 40m v Mokré rotundě se stáhnout nepodařila (čidla nekomunikovala se čtecí hlavou). Tato poškozená Leveloggerová čidla byla odeslána na opravu – reklamaci do fy. EKOTECNIKA. Odběry vzorků vod byly následně předány doc. Mgr. Milanu Geršlovi Ph.D. k provedení rozborů.
7. Byla zaměřena na provedení kontroly nainstalovaného horolezeckého nýtu na přední hraně Zubatice

a uchycení jednotlivých čidel k tomuto nýtu. Dále byla provedena kontrola držáků a kabelů teplotních čidel v prostoru Severozápadního kanálu a Helmy. Při kontrole nebyly nalezeny žádné závady nebo poškození držáků a technického zařízení.

8. Byla zaměřena na kontrolu stavu teplotních a Leveloggerových čidel, dále na stav kabelu teplotních čidel v Jezírku a Severozápadním kanále a dekompresního stanu po proběhlé povodni. Při kontrole výše popisovaného zařízení nebyly shledány žádné poruchy či poškození, držáky i nýty jsou plně funkční. Při akci byla také provedena kontrola stavu kotvícího horolezeckého nýtu určeného pro ukotvení kladky kabelu podvodního robota nebo podvodního sonaru v prostoru Krku -60m. Při této kontrole bylo zjištěno, že nýt je plně funkční. Při hledání výše uvedeného nýtu v prostoru Krku našel David Čani v hloubce -60m nový teplý vývěr.

9. Byla zaměřena na provedení vyvázání Nového teplého vývěru v prostorách Krku -60m k ose Liftu I, dále na vyvázání nýtu v prostorách Krku -60m k ose Liftu I, ze kterého vede sestupového lana z prostor Krku ke vstupu do Mikáda v -196m. Dále bylo při akci provedeno orientační zaměření vývěru v prostorách Krku -60m k ose Liftu I.

10. Byla zaměřena na kontrolu provedení vyvázání Nového teplého vývěru v -60m k ose Liftu I, dále na kontrolu vyvázání nýtu sestupového lana z prostor Krku -60m k Mikádu -196m k ose Liftu. Při kontrolách byly provedeny odběry vod pro doc. Mgr. Milana Geršla PhD. z prostor teplých vývěrů -30, 40, 60m, ze „studny“ v Severozápadním kanále -33m a Jihozápadní chodby.

11. Byla zaměřena na kontrolu zaměření Nového teplého vývěru v -60m k ose Liftu I a na umístění teplotního čidla do tohoto teplého vývěru. Dále bylo zhotoveno ukotvení a následné vyvázání sestupového lana z plošiny k hladině Jezírka, které má zvýšit bezpečnost sestupujících a vystupujících potápěčů. Při akci našich členů prováděla fy. ARBOTYL s.r.o. na základě smlouvy s Lesy ČR a AOPK ČR kácení rizikových stromů v prostoru Ohlubně a vyhlídkové plošiny.

12. Byla zaměřena na kontrolu teplotních a Leveloggerových čidel, dále na kontrolu stavu zalanování prostor Mokré rotundy a teplotního čidla umístěného v suchých prostorách Suché rotundy. Nebyly shledány žádné závady na kontrolovaném zařízení ani zalanování.

13. Byla zaměřena na kontrolu zalanování mezi prostory Suchá rotunda – Nebe I-III. V Suché rotundě byla provedena kontrola uchycení teplotního čidla. Dále byla provedena kontrola stavu zalanování mezi prostory Suchá rotunda-Picadeli cirkus a Dekompresní žebřík – studna v -33m v Severozápadním kanále. Při kontrole nebyly shledány žádné závady.

Lezecký výcvik

V rámci pravidelného školení v používání speleologického a horolezeckého materiálu v kombinaci s technikami výstupů, sestupů, jištění a sebejištění prostřednictvím jedno a dvoulanových technik se naši členové v roce 2020 zúčastnili dvou cvičení, které pořádala Speleologická záchranná služba – stanice Morava České speleologické společnosti.

Cvičení č. 1 bylo provedeno na lezeckém trenažeru v jeskyni 13C v Moravském krasu. Všichni členové si procvičili sestup na dno ústřední propasti za pomoci jedno a dvoulanových technik v kombinaci se speleologickým a horolezeckým materiálem. Na dně ústřední propasti probíhal pod dozorem členů SZS ČSS intenzivní nácvik jednolanové techniky v kombinaci se speleologickým a horolezeckým materiálem. Jednotliví účastníci si vyzkoušeli různé způsoby pohybu v jeskynním prostředí (přelézání přepínek, výstupy, sestupy atd.).

Cvičení č. 2 bylo zaměřeno na nácvik a procvičení používání speleologického a horolezeckého materiálu jedno a dvou lanových technik, seznámení se s novými přípravky, pomůckami a materiály používanými ve speleologii. Vlastní výcvik probíhal v Moravském krasu na cvičných lokalitách Holštejn, Lidomorna a Ditrich.

Závěr

Z důvodů plnění usnesení (nařízení) vlády ČR v souvislosti s bojem proti koronavirové epidemii prováděli naši členové v roce 2020 na Propasti pouze „udržovací“ práce spojené se sběrem dat pomocí nainstalovaných teplotních a Leveloggerových čidel z jednotlivých prostor částí Propasti. Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem v grafu „Vliv výšky hladiny HP a Bečvy na teplotách vody v HP od 1.1. do 30.12. 2020“. Dále byl v rámci této činnosti prováděn 2x odběr vody z předem domluvených míst Propasti pro doc. Mgr. Milana Geršla PhD., který nám následně zaslal získané výsledky – hodnoty z jednotlivých odběrů. Při výše popisovaných činnostech se na akci č. 8 dne 6. 11. 2020 podařilo nalézt Davidu Čanimu v prostorách Krku v hloubce -60m nový teplý vývěr, který jsme zaměřili a umístili do něj teplotní čidlo. Získaná data jsou uložena v archívu ZO ČSS.

2019

V roce 2019 pořádala naše ZO ČSS celkem 21 akcí na Hranické propasti. Z tohoto počtu bylo 18 akcí zaměřeno výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. Jedna akce byla zaměřena na opravu vrátku a vyhlídkové plošiny. V rámci dvou akcí bylo provedeno součinnostní cvičení složek IZS ČR. Dále bylo v roce 2019 provedeno 9 přednášek – prezentací o výzkumu a průzkumu Hranické propasti v rozmezí let 1960-2018. Prezentace byly prováděny v rámci různých akcí, ať již speleologických či potápěčských meetingů v ČR. Dále byly prezentace prováděny na pozvání jednotlivých krajských, městských a obecních úřadů či dalších institucí v rámci ČR.

Přehled akcí

1. Byla zaměřena na instalaci vodící šňůry k Novému teplému vývěru v RM -40m. Dále byly odstraněny staré vodící šňůry v Severozápadním kanále a Jezírku.
2. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerových čidel M 200 z prostor Nového a Starého teplého vývěru RM a přední hrany Zubatice k následnému stažení dat a provedení kalibrace jednotlivých čidel.
3. Byla zaměřena na umístění Leveloggerových čidel M 200 z prostor Nového a Starého teplého vývěru RM a přední hrany Zubatice po provedeném stažení dat a následné kalibraci jednotlivých čidel. Dále byla provedena oprava krytek zámků vyhlídkové plošiny.
4. Byla zaměřena na opravu vrátku, na vytvoření kotvicích bodu opěrné konstrukce nosného lana a očištění sestupových schodů.
5. Byla zaměřena na instalaci horolezeckého nýtu k Novému teplému vývěru RM -40m a přeinstalování vodící šňůry. Dekompresní žebřík – Jihozápadní chodba.
6. Byla zaměřena na odinstalování starých vodících šňůr z prostoru Jihozápadní chodby, rekonstrukci stavu vodících šňůr v prostoru Jižní trhliny a na úpravu uchycení kabelů v prostoru Severozápadního kanálu. Dále byl proveden neúspěšný pokus o vytažení Leveloggerového čidla z Nového teplého vývěru RM-40.
7. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM -40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout. Dále byla nainstalována nová vodící šňůra z osy RM k Novému teplému vývěru RM -40m.
8. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM -40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout. Dále byla přeinstalována vodící šňůra plošina u Jezírka. Dekompresní žebřík.
9. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM -40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout.
10. Byla zaměřena na provedení cvičného pokusu mapování zatopených prostor Propasti pomocí sonaru Konsberg Mesotech MS 1000, který vlastní odbor speciálních potápěčských činností a výcviku Policejního prezidia ČR.

11. Byla zaměřena na kontrolu stavu uchycení osy Mokré rotundy – kotvicí bod s názvem Slunce v – 8m RM. Dále bylo provedeno testování nové konfigurace potápěčské výstroje určené pro obsluhu (podvodní) sonaru, která se skládala z CCR Liberty, celoobličejové masky Drager – Panorama Diva a podvodní bezdrátové komunikace OTS 1001 Sb se základnovou stanicí. Vše včetně komunikace fungovalo výborně.
12. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM - 40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout. Dále byla akce zaměřena na hledání vhodných kotvicích bodů pro kabel sonaru v prostorách Zubatice a Krku, v rozmezí hloubek 50-70m.
13. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM - 40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout. Dále byl proveden neúspěšný pokus o natažení vodící šňůry mezi Dek. žebřem a novým otvorem v Severozáp. kanále -34m. Při této akci se u jednoho potápěče projevila kožní forma DCS.
14. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla M200 z prostor Nového teplého vývěru RM - 40m, čidlo se nepodařilo vyzvednout. Dále byl proveden úspěšný pokus o natažení vodící šňůry mezi Dek. žebřem a novým otvorem v Severozáp. kanále -34m.
15. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerových čidel z prostor Teplý vývěr RM -30m, přední hrana Zubatice a Jihozápadní chodba ke stažení dat a následné kalibraci.
16. Byla zaměřena na umístění stažených Leveloggerových čidel do prostor Teplého vývěru RM -30m, přední hranu Zubatice a Jihozápadní chodby. Dále bylo úspěšně vyzdviženo čidlo z prostor Nového teplého vývěru RM -40m, avšak při následném stahování dat bylo zjištěno, že čidlo bylo v poruše (byla provedena reklamace).
17. Byla zaměřena na cvičení složek IZS ČR. Cvičení se zúčastnili za HZS ČR – potápěči hl. města Prahy, lezci z UO Přerov, Olomouckého kraje, dále příslušníci PČR z odboru speciálních potápěčských činností a výcviku, Policejního prezidia a členové SZS ČSS, stanice Morava.
18. Byla zaměřena cvičení složek IZS – příslušníků HZS ČR – Záchraného útvaru Hlučín a členů SZS ČSS, stanice Morava.
19. Byla zaměřena na instalaci opraveného – vyreklamovaného Leveloggerového čidla M200 do prostoru Nového teplého vývěru RM -40m. Po akci byl odinstalován vrátek, který byl převezen na fy. LOLA k servisu.
20. Byla zaměřena na instalaci a odzkoušení opraveného vrátku.
21. Byla zaměřena kontrolu zalánování Severozápadního kanálu a rozloučení se s rokem 2019.

Prezentační činnost

V roce 2019 provedli členové naší ZO ČSS osm přednáškových akcí zaměřených na prezentaci průzkumu a výzkumu prováděném na Hranické propasti od roku 1960 do roku 2019. Prezentaci zpracoval Miroslav Lukáš. Dále byla provedena speciální akce s názvem „Setkání na poli“, která proběhla na poli u Propasti. Akce byla pořádána ve spolupráci s obcí Černotín a městem Hranice.

Závěr

V roce 2019 prováděli členové naší ZO ČSS v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor – částí Hranické propasti a barometrického čidla umístěného v Jezírku. Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem v grafu „Vliv výšky hladiny HP a Bečvy na teplotách vody v HP od 1.1. do 30.12. 2019“. Dále byl v rámci této činnosti prováděn i sběr dat za pomoci Leveloggerových čidel umístěných na přední hraně Zubatice, v Teplém vývěru RM -30m a v Novém teplém vývěru RM -40m. Získaná data jsou uložena v archívu ZO ČSS 7-02.

V rámci průzkumné činnosti byly prováděny přípravné práce na provedení mapování prostor Propasti

za pomoci podvodního sonaru Konsberg Mesotech MS 1000, které budou probíhat v roce 2020.

Ve dnech 18.-19. 9. 2019 proběhlo na Propasti pod vedením členů naší ZO ČSS cvičení složek IZS.

2018

V roce 2018 pořádala naše ZO celkem 20 akcí na Hranické propasti. Z tohoto počtu bylo 17 akcí zaměřeno výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. Tři akce byly zaměřeny na vyzdvižení spadlého kmene buku z prostoru Jezírka – Severozápadního kanálu. Dále bylo v roce 2018 provedeno 8 přednášek – prezentací o výzkumu a průzkumu Hranické propasti v rozmezí let 1960-2017. Prezentace byly prováděny v rámci různých akcí, ať již speleologických či potápěčských meetingů v ČR. Dále byly prezentace prováděny na pozvání jednotlivých krajských, městských a obecních úřadů či dalších institucí v rámci ČR. V měsíci červnu, bylo ve spolupráci s městem Hranice otevřeno v prostorách nádraží ČD v Teplicích nad Bečvou informační centrum o Hranické propasti.

Přehled akcí

1. Byla zaměřena na revizi „zjištění“ stavu Jezírka a Severozápadního kanálu po pádu buku. Dále bylo provedeno navrtání kotvících otvorů pro držáky kabelů v prostoru Severozápadního kanálu, Zubatice a Krku. Byl vyzdvižen poškozený ponton na plošinu u Jezírka, kde byly demontovány jeho poškozené části.
2. Byla zaměřena na odstranění spadlých stromů z prostor Ohlubně nad plošinami u Jezírka, dále na provedení rekognoskace stavu Jezírka a Severozápadního kanálu po pádu buku z prosince 2017 a uvolňování vstupu do nových prostor v Severozápadním kanále v -34m.
3. Byla zaměřena na výměnu baterie v ústředně teplotních čidel na plošině u Jezírka.
4. Byla zaměřena na zmapování a následného označení kmenů stromů a množství usazenin na dně Severozápadního kanálu.
5. Byla zaměřena na zmapování a následného označení kmenů stromů a množství usazenin na dně Severozápadního kanálu a Jezírka. Dále bylo provedeno stažení Levelloggerových čidel z Mokré rotundy a Jihozápadní chodby.
6. Byla zaměřena na odinstalování starých vodících šňůr z prostoru Krku, rekognoskaci stavu vodících šňůr v prostoru Jižní trhliny a na úpravu uchycení kabelů v prostoru Severozápadního kanálu. Dále byla provedena montáž nových sestupových schodů k hladině Jezírka.
7. Byla zaměřena označení kmenů stromů v Severozápadním kanále. Dále bylo provedeno spuštění nového Levelloggerového čidla z prostoru Helmy do Liftu I do hloubky -130m, byla také provedena kontrola Levelloggerového čidla na přední hraně Zubatice a rozšíření vstupního otvoru u nových prostor v Severozápadním kanále -34m.
8. Byla zaměřena na stažení dat a následné umístění nového Levelloggerového čidla do prostor Liftu I -130m, na odstraňování sedimentu a zvětšování vstupních prostor nového prostoru v Severozápadním kanále -34m. Dále byla provedena montáž opravených dílů na ponton s jeho následným zprovozněním a umístěním zpět na hladinu Jezírka.
9. Byla zaměřena na kontrolu stavu a umístění Levelloggerových čidel v prostorách – Liftu I, přední hrany Zubatice, Teplého vývěru, dále na odstraňování sedimentu od vstupu nových prostor v Severozápadním kanále -34m.
10. Byla zaměřena na vyzdvižení Levelloggerových čidel s následným provedením stažení dat a kalibrací, dále byla provedena kontrola stavu vodících šňůr v prostoru Zubatice a Mokré rotundy.
11. Byla zaměřena umístění Levelloggerových čidel do prostor Lift I, přední hrana Zubatice a Teplého vývěru po provedeném stažení dat a kalibraci.
12. Byla zaměřena revizi (kontrolu) označení a umístění značek na kmenech stromů v prostoru

Severozápadního kanálu. Dále byly při akci pořízeny fotografie prostor Jezírka, Severozápadního kanálu a Zubatice polskou fotografkou Irenou Stangierskou, která s naší organizací spolupracuje již osmým rokem.

13. Byla zaměřena na revize označení kmenů nacházejících se v prostoru Severozápadního kanálu. Dále byla provedena příprava a stanovení technologického postupu, kterým se bude provádět jejich vyzdvižení (vytažení) k Ohlubni propasti. Bylo provedeno periodické stažení dat z Leveloggerových čidel Soudní znalci Ing. Koutecký a Mgr. Geršl, Ph. D. provedli rekognoskaci prostoru Ohlubně, potřebnou k následnému vypracování znaleckých posudku.
14. Byla zaměřena na kontrolu teplotních a Leveloggerových čidel. Při provádění kontroly čidel v prostoru Mokrý rotundy byl nalezen Nový teplý vývěr, nacházející se v hloubce 39,1 m (hloubka kontrolního nýtu 4,1 m) ve vzdálenosti 8,8 m od osy Mokrý rotundy pod azimutem 340 stupňů. Během potápěčské akce prováděla RNDr. Jana Tkačíková odběry botanických vzorků ze svahu Propasti.
15. Byla zaměřena na přípravu potápěčského stanoviště, techniky a materiálu na plošině u Jezírka a u Ohlubně Propasti v souvislosti s vytahováním kmene spadlého buku z prostor Severozápadního kanálu. Byly stanoveny technologické postupy vytahování kmene buku na základě, kterých byly v prostoru nad hladinou Jezírka nainstalovány (navrtány) pomocné kotvy.
16. Byla zaměřena na vyzdvižení kmene buku na hladinu Jezírka za pomoci zvedacích vaků a jeho následné ukotvení do připravených kotev v prostoru nad hladinou Jezírka. Ke zvednutí bylo použito 5 zvedacích vaků (1'2000kg, 3'1000kg a 1'500kg).
17. Byla zaměřena na vyzdvižení kmene buku z hladiny Jezírka na Ohlubeň Propasti za pomoci jeřábu DEMAG AC 55 CITY fy. Malina. Za dozoru pracovníka AOPK Olomouc RNDr. Jiřího Šafáře byly z prostoru Ohlubně odstraněny stromy bránící průjezdu jeřábu a dále ty, u kterých hrozil pád do propasti (kácelo se za pomoci jeřábu).
18. Byla zaměřena na opravu a nové vyvázání vodících šňůr v prostorách Severozápadního kanálu, které byly odinstalovány z důvodu vyzdvihování buku. Dále byla provedena revize a zjištění stavu dna Severozápadního kanálu a po vyzdvižení kmen buku.
19. Byla zaměřena na vyzdvižení Leveloggerového čidla z prostor Liftu I -130m a jeho následné umístění do Nového teplého vývěru. Dále byla nainstalována vodící šňůra z Nového teplého vývěru do kotvícího bodu v Helmě.
20. Byla zaměřena na kontrolu vodících šňůr v prostoru Mokrý a Suchý rotundy.

V roce 2018 provedli členové naší ZO ČSS sedm přednáškových akcí zaměřených na prezentaci průzkumu a výzkumu prováděném na Hranické propasti od roku 1960 do roku 2017. Prezentaci zpracoval Miroslav Lukáš.

Ve spolupráci s městem Hranice bylo dne 1. 6. 2018 otevřeno v prostoru nádraží Teplice nad Bečvou infocentrum k Hranické propasti

Závěr: V roce 2018 prováděli členové naší ZO v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka, za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor - částí Hranické propasti a barometrického čidla umístěného v Jezírku. Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem v grafu „Vliv výšky hladiny HP a Bečvy na teplotách vody v HP od 1. 1. do 30. 12. 2018“. Dále byl v rámci této činnosti prováděn i sběr dat za pomoci Leveloggerových čidel umístěných na přední hraně Zubatice, v Teplém vývěru a v Liftu I -130m. Získaná data jsou uložena v archívu ZO ČSS. V rámci průzkumné činnosti byly prováděny přípravné práce na provedení mapování prostor Propasti za pomoci podvodního sonaru Kondberg Mesotech MS 1000, které budou probíhat v roce 2019. Při těchto činnostech byly nalezeny dvě prostory, ve kterých je a bude prováděn průzkum i v nadcházejícím období. Jedná se o prostor v Severozápadním kanálu -34m a v Mokrý rotundě - Nový teplý vývěr. V roce 2018 byly naší organizaci přiděleny dva dotační tituly, jeden od města Hranice na nákup Leveloggerového čidla a druhý od Olomouckého kraje na vyzdvižení spadlého kmene buku.

2017

V roce 2017 pořádala naše ZO celkem 20 akcí na Hranické propasti. Z tohoto počtu bylo 18 akcí zaměřeno výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. Tři akce byly zaměřeny na nácvik krizových postupů při záchraně potápěčů, provádějících průzkum Propasti ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem české republiky. Dále bylo v roce 2017 provedeno 12 přednášek – prezentací o výzkumu a průzkumu Hranické propasti v rozmezí let 1960-2016. Prezentace byly prováděny v rámci různých speleologických a potápěčských meetingů v ČR. Dále byly prezentace prováděny na pozvání jednotlivých městských a obecních úřadů v rámci ČR.

Akce číslo:

1. Byla zaměřena na „zajištění“ optického kabelu ROV GralMarine, který se nacházel ve 200metrové hloubce. Optický kabel byl „přiřepněn“ pomocí elektrikářských stahovacích pásek k držákům teplotních kabelů.
2. Měla být zaměřena na provedení nainstalování chráničky kabelů teplotních čidel v prostor plošiny u Jezírka. Vzhledem k nepřízní počasí nebylo možno provést transport potápěčské výstroje na plošinu u Jezírka. V rámci této akce byla nainstalována nová informační tabule č. 5 u Chlubně propasti.
3. Byla zaměřena na výměnu baterie v ústředně teplotních čidel na plošině u Jezírka a na instalaci kotev pro přídavné kovové nášlapy plošiny u vrátku.
4. Byla zaměřena na „doinstalování“ kovových nášlapů na plošinu u vrátku, instalaci držáku kabelů teplotních čidel v prostorách Helmy a odinstalování s následným „stažením“ Datalogeru ze suchých prostor NEBE I.
5. Byla zaměřena na pořízení foto a video dokumentace Severozápadního kanálu a Zubatice a kontrolu kabeláže teplotních čidel v Severozápadním kanálu.
6. Byla zaměřena na pořízení foto a video dokumentace Jihozápadní chodby s nalezením trasy pro vedení kabelu teplotního čidla z prostor Jihozápadní chodby na plošinu u Jezírka.
7. Byla zaměřena na kontrolu „zalanování“ prostoru Krku, Zubatice a Severozápadního kanálu a na kontrolu a umístění kabelů teplotních čidel do držáků v prostorách Zubatice a Severozápadního kanálu. Dále bylo provedeno zvětšení vstupu do nových prostor v -30 m v Severozápadním kanálu.
8. Byla zaměřena na úprava kotevního bodu v 56 m pod Zubaticí a vytažení smotku osy Naděje, na umístění kabelů do držáků Severozápadního kanálu, zvětšení vstupu do nových prostor v -30 m v Severozápadním kanálu, na úpravy roštů u horní plošiny – vrátku a na natáčení video záznamu a rozhovoru pro Reuters – s pracovníky ČT.
9. Byla zaměřena na kontrolu uchycení a očíslování teplotních čidel na Zubatici a v Helmě, na instalaci (lepení) kotev v prostoru Severozápadního kanálu, Jihozápadní chodby a Jezírka, na odinstalování kabelů termokamery z prostor Jezírka. Termokamera byla umístěna v Puklinové jeskyni a sloužila ke sledování výletu netopýru ze Suché rotundy. Dále bylo provedeno odstraňování sedimentu od vstupu do „nové“ chodby v Severozápadním kanále v -30 m.
10. Byla provedena ve spolupráci s firmou SG Geotechnika a byla zaměřena na tvorbu 3D modelu propasti (snímkování a geodetické zaměřování, termovizní snímání) pomocí dronu.
11. Byla zaměřena na provedení odběrů „guana“ z prostor Suhé rotundy pro Mgr. Milana Geršla PhD. z Mendelovi university v Brně a na rozšíření vstupních prostor do chodby v Severozápadním kanál -30 m.
12. Byla zaměřena na kontrolu „podmínek“ v hloubce 100 m. Dále byla akce zaměřena na nácvik komunikace – signalizace potřebné při vytahování ROV fy. Gral Marine a na nácvik krizových postupů, které mohou nastat při vytahování ROV fy. Gral Marine (manipulace s komunikačním kabelem).
13. Byla zaměřena na odstranění přebytečných vodících šňůr z prostor Krku do -70 m, na instalaci

chráničky kabelu teplotních čidel v prostoru u vstupu do Jezírka a provedení „rozšíření“ vstupního otvoru u „nových“ prostor v Severozápadním Kanálu v -30 m.

14. Akci pořádali členové ZO ČSS ve spolupráci s odborem speciálních potápěčských činností a výcviku, s ředitelstvím služby pořádkové policie, Policejního prezidia ČR (dále jen OSPČV) a se členy dalších ZO ČSS. V rámci této akce byl za pomoci podvodního robota ROV Falcon firmy SEAEYE, kterým disponuje OSPČV, vytažen podvodní robot ROV firmy GralMarine. Podvodní robot ROV firmy GRALmarine provedl dne 27. 9. 2016 rekordní sestup do hloubky 404 m a Hranická propast se tak stala nejhlubší zatopenou propastí na světě. Při výstupu zůstal robot uvězněn v hloubce cca -200 m u restriktce s názvem Mikádo. Od října 2016 do července 2017 provedli členové ČSS, ZO 7-02 několik přípravných ponorů do cca 150 m hloubek, během kterých „připravili“ prostory Propasti pro vlastní akci zaměřenou na vytažení robota (odstranění starých vodících šňůr, nainstalování nosného lana apod.).

Vlastní akce zaměřená na vytažení robota byla rozdělena do dvou pracovních dnů. Bylo provedeno spuštění potápěčského vybavení členů české speleologické společnosti na plošinu k Jezírku. Dále byl na plošinu k Jezírku spuštěn podvodní robot ROV Falcon s příslušenstvím. Operátor podvodního robota ROV Falcon provedl kompletaci a zprovoznění podvodního robota, vyvážení robota a komunikačního kabelu v prostorách Jezírka. Při testování dosáhl operátor hloubky 195 m, kde v 18:42h uvězněného robota našel. Při pokusu o vyproštění robota, který byl zamotaný do klád a zbytků vodících šňůr před vstupem do restriktce Mikádo (z Littu I), došlo ke ztrátě „vytahovacího“ lana s karabinou. Po této ztrátě a následné konzultaci s majitelem robota se operátor rozhodl, že se pokusí robota „vystříhat“ ze starých vodících šňůr. Po tomto podvodního robota fy. GralMarine uchopil do manipulační ruky a vystoupal s ním do -70 m hloubky, kde se oba podvodní roboti „zachytili“ pod skalním převisem. Po tomto „zaklínění“ bylo rozhodnuto, že pro roboty půjdou následující den speleopotápěči. Speleopotápěči sestoupili k zaklíněným podvodním robotům, které uvolnili a v 10:05h ve spolupráci s operátorem vytáhli na plošinu u Jezírka.

15. Byla zaměřena na provedení odinstalování pomocných vodících šňůr z prostor Zubatice a Krku, na nainstalování „kompletní“ chráničky kabelů v prostoru Jezírka (plošina-nýt ve 4 m) a údržbu – očištění schodů k vyhlídkové plošině a plošině u vrátku.

16. Byla zaměřena na umístění nových čidel do prostor Teplého vývěru a přední hrany Zubatice. Tato čidla umožňují měřit kromě teploty a tlaku i konduktivitu vody. Jednalo se o čidla – LTC Levellogger Edge M200. Dále bylo provedeno natáčení pořadu Magické hlubiny s pracovníky české televize. Byla provedena kontrola prostor Krku a Littu I s odinstalováním „přebytečných“ vodících šňůr.

17. Byla zaměřena na součinnostní potápěčský výcvik členů České speleologické společnosti a Hasičského záchranného sboru ČR. Příslušníci HZS ČR byli dále seznámeni se specifiky Hranické propasti (složení vody, velikost zatopených prostor, viditelnost, sestupové trasy k plošině u Jezírka). Cvičení bylo koncipováno jako „záchranná akce“ hloubkových potápěčů, provádějící průzkum zatopených částí Propasti v hloubkách pod 50 m. Při nouzovém výstupu potápěči „skončili“ v prostorách suché Rotundy. Pro možnost adekvátního zásahu byli příslušníci HZS během výcviku seznámeni se dvěma základními trasami: plošina u Jezírka – Jezírko – Severozápadní kanál – Zubatice – Suchá rotunda, Suchá rotunda – Mokrý rotunda – Zubatice – Severozápadní kanál – Jezírko – plošina u Jezírka. turistické stezky k Ohlubní propasti. Po poučení započali příslušníci HZS ČR provádět vlastní nácviky zaměřené na transport „postiženého“ potápěče dekompresní nemocí z prostor plošin u Jezírka, sestupy pomocí jedno a dvou lanové techniky k Jezírku z prostor Ohlubně propasti.

18. Byla zaměřena na další součinnostní lezecký výcvik členů České speleologické společnosti a Hasičského záchranného sboru ČR.

19. Byla zaměřena na umístění 2kusů nových – zapůjčených čidel do prostor Mokrý rotundy a Jihozápadní chodby. Čidla stejné konstrukce a typu, jaké pořídila naše ZO ČSS – LTC Levellogger Edge M30 zapůjčila fy. SG Geotechnika. Dále byla akce zaměřena na vyzvednutí stávajících čidel LTC Levellogger Edge M200 z prostor Teplého vývěru a přední hrany Zubatice z důvodu stažení dat a úpravu kabelu

teplotních čidel v prostoru Zubatice a Severozápadního kanálu.

20. Byla zaměřena na nainstalování čidel LTC Levelogger Edge M200 zpět do Teplého vývěru a na přední hranu Zubatice. Dále byla provedena úprava kabelů teplotních čidel v Severozápadním kanále.

ZO ČSS 7-03 Javoříčko

2020

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2019

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2018

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2017

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2020

V roce 2020 byla činnost ovlivněna coronavirovou situací a průzkumné práce na krasových lokalitách byly omezena na minimum.

Jediné výzkumné akce se zaměřily na *Smrčnické propadání* Na Pomezí. Dokončili jsme dočištění dna, takže jsme se dostali na původní vykopanou úroveň. V dřívějších letech jsme vybudovali nad propadáním v korytě potoka malou hráz se dvěma výpustěmi s připojením na hasičskou hadici. Rozhodli jsme se, že až poteče korytem voda (po většinu roku bývá koryto suché), tak natáhneme až na dno hadice a zkusíme hydrotěžbu. Nakonec jsme se v červnu dočkali velkých srážek a voda tekla korytem až 50 m pod *Smrčnické propadání*. Napojili jsme tedy dvě hadice na hrázi a natáhli je až na dno. Vodu jsme nechali téct několik dní. Voda na dně vystoupala do výšky cca 1 m. Dále již nestoupala, takže bylo jasné, že se někam ztrácí. Bohužel odtok byl v několika směrech malými puklinami, takže jsme se nedostali k nějakému hlavnímu směru. Závěr byl takový, že budeme muset dále snižovat dno a věřit v nové objevy.

Z další činnosti bylo pouze prováděno průběžné měření na přístrojích TM71 pro ČSAV oddělení mechaniky a struktury hornin. Měření se provádí v jeskyni Na Špičáku (2x měsíčně) a v jeskyních Rasovna Na Pomezí a v jeskyni ve Starém Podhradí (1x měsíčně).

2019

Průzkumy na lokalitách byly zaměřeny hlavně na oblast Na Pomezí a Lesní Čtvrť u Vápenné. Mimo průzkumné práce v jeskyních byly opraveny některé vchody, aby nedošlo ke vstupu nepovolaných osob anebo úrazu zvířete. Průběžně bylo prováděno měření na přístrojích TM71 v jeskyni ve Starém Podhradí, v jeskyni Rasovna a v jeskyni Na Špičáku.

Jeskyně Ve Starém podhradí: V jeskyni probíhá průběžné měření pohybů masivu na dvou přístrojích TM71 pro Českou akademii věd, oddělení struktury a mechaniky hornin. Měření probíhají pravidelně jednou měsíčně. Vzhledem k tomu, že se rozpadl dřevěný poklop na mříži byla mříž demontovaná a do rámu navařen tahokov, který velikostí svých otvorů zabraňuje možným poraněním zvířete.

Nová jeskyně Na Pomezí: Po několika letech jsme se vrátili k Nové jeskyni Na Pomezí. Jeskyně byla doposud uzavřena jen provizorně kovovým poklopem zaskládaným kameny. Vyrobili jsme proto nový uzamykatelný poklop, kterým bylo osazen do vstupní šachty. Při pracích bylo zjištěno, že se uvolnily vlnité plechy na stěnách vstupní šachty. Uvolněné plechy byly proto provizorně vyztuženy výdřevou. Byl proveden kontrolní průzkum a rozhodli jsme se, že se celá vstupní šachta opraví a pokusíme se dále o nový průzkum jeskyně.

Smrčnické propadání Na Pomezí: V jeskyni jsme pokračovali v průzkumech započatých v minulých letech. Hlavně jsme se zaměřili na dostavění kamenné stěny, která drží vstupní hliněný kužel. Stěna je vysoká přes 6 m, a proto na ní byl instalován napevno ocelový žebřík. Tím byl celý přístup zpevněn a je bezpečný. Dalším úkolem bylo vytěžit zbytek sedimentů pod zdí. Dno jsme vyčistili a rozhodli se, že dále budeme pokračovat hydrotěžbou. Na povrchu nad propadáním jsme postavili malou hráz se dvěma výpustěmi a budeme čekat na větší dešťové srážky, které potom pustíme na dno jeskyně. Doufáme, že nám voda pak ukáže směr pro další postup.

Tvarohová jeskyně v Lesní čtvrti U Vápenné: V lesní Čtvrti u Vápenné nad soutokem Vidnávky, která přitéká z Pomezí a Obloučnickem který protéká Ztraceným údolím se na skalním výstupu nacházejí dvě menší jeskyně, jejichž délka dosahuje několik metrů. Dle informací pamětníků byla ve svahu údajně velká jeskyně, kam si chodily hrát děti, a proto byl její vchod z bezpečnostních důvodů po válce

odstřelen. O tom by mohl svědčit velký suťový kužel na úbočí. Nad kuželem je vchod do jeskyně Nad soutokem, což by mohlo být ústí komína do zmíněné jeskyně. Jeskyně je však úzká a zanesena sedimenty. Druhou podzemní prostorou je Tvarohová jeskyně, jejíž vchod se nachází o několik metrů výše u paty skalní stěny. Název dostala podle části, která je vyplněna silnou vrstvou nikkamínku. Tato jeskyně je zajímavá tím, že při prvních mrazech se nad vchodem jeskyně vytvoří až 4 m dlouhý „jazyk“ ledových krystalů, který svědčí o tom, že z jeskyně vychází proud teplého vzduchu. Vchodová část jeskyně je zanesena sedimenty, a proto jsme se rozhodli o vykopání pokusné sondy. Prozatimní postup byl asi 2 m a práce budou pokračovat v příštím roce.

Jeskyně Pod Smrčníkem: Jeskyně se nachází ve stěně malého lomu pod silnicí po chatou na Smrčníku. V jeskyni jsme prováděli průzkum v 80. letech. V současnosti jsme započali s těžbou sedimentů v chodbě, která sleduje zhruba jižní směr, kde se dá tušit další pokračování. Postoupili jsme cca o 2 m a práce budou pokračovat v příštím roce.

2018

V průběhu roku byla uskutečněna jedna akce – zaměření jeskyně Kropenka v Ondřejovicích v lomu firmy Kareta. V jeskyni byla provedena revize z důvodu postupu těžby směrem k jeskyni. Bohužel jeskyně se nachází v již schváleném dobývacím prostoru a bude další těžbou postupně odtěžena.

Během roku dále pokračovala měření na přístrojích Ústavu mechaniky hornin České akademie věd. Konkrétně to bylo 2 x měsíčně jeskyně Na Špičáku, 1 x měsíčně Rasovna Na Pomezí a 1x měsíčně v jeskyni ve Starém Podhradí. Vzhledem k tomu, že se plánuje uzavření některých vchodů do jeskyní, které bude financovat Agentura ochrany přírody ČR, byla provedena kontrola jeskynních vchodů, které připadají v úvahu. Jedná se o jeskyni U borovice v Lesní Čtvrti, Novou jeskyni Na Pomezí a Smrčnické propadání. V jeskyni U borovice došlo k sesuvu hliněné výplně na východní stěně vstupní propásky. Vlastní vstup je otevřený a není nijak zajištěn. Zde by se sesuv musel nejprve vytěžit a poté vyrobít uzamykatelná uzávěra. Taktéž Nová jeskyně nemá zajištěný vchod. Zde by se musela vstupní propásky rozšířit a znovu zajistit stěny.

Kropenka: Dne 2.5.2018 byl proveden členy ZO ČSS kontrolní průzkum a dokumentace jeskyně „Kropenka“ v Ondřejovicích u Zlatých Hor. Jeskyně byla prozkoumána, nafocena a zaměřena kompasovým měřením. Jeskyně je evidovaná v Jednotné evidenci speleologických objektů (JESO) Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky pod evidenčním číslem K2110110-J-00004 a nalézá se v těžebním kopcí vápencového lomu v Ondřejovicích. Vlastní vstup je opatřen železnou mříží která není zamknutá. Za vchodem je prostora o rozměrech 3 x 4 m s výškou až 4 m s odbočkou dlouhou 2 m, která pokračuje západním směrem. Celá jeskyně je tvořena na puklinách a svažuje se příkře pod úhlem cca 45°. Ve střední části jsou zaklíněné odtržené balvany, které se podlézají při vstupu na dno. Jeskyně vznikla v krystalických vápencích středního nebo svrchního devonu rozšířením téměř svislé pukliny, která směřuje jihozápadním až západním směrem podél stávajícího lomu. V úvodní části jsou její stěny erodované vodou a mají oblé tvary. V této části není téměř žádná krápníková výzdoba. Střední část je erodovaná vodou, jsou zde žlábků a výrazné facety, které patrně vznikly prouděním vody. Spodní část představuje prostora, který vznikla na křížení dvou puklin vysokých až 4 m. V této části jeskyně je zde boční kapsa se sintrovou výzdobou tvořenou malými krápníky a sintrovými povlaky. Dno jeskyně je tvořeno v úvodní části pevnou skálou a pokračuje dále sedimenty, které tvoří naplavené hlíny a drobný štěrky. Uvedená délka jeskyně není konečná, protože ve spodní části ve směru jeskyně zúženina, za kterou

jde vidět, že chodba pokračuje dále ale přes zúžení se nelze dostat. Během dokumentace byli v jeskyni identifikovány 4 kusy netopýrů. Konkrétně to byl vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*). Vzhledem k tomu, že kontrola byla provedena v květnu, lze předpokládat, že zde zimuje více kusů. Jeskyně je významnou lokalitou jak délkou a charakterem chodeb a objemu podzemních prostor, tak přítomností netopýrů.

2017

Lesní Čtvrť u Vápenné

Na jaře roku 2017 při povrchovém průzkumu v lese nad jeskyní Za hájovnou byla objevena malá propadlina. Jednalo se o dva otvory o průměru cca 0,5 m pod kterými byla vidět úzkou puklinu hlubokou asi 5 m. Rozhodli jsme se ústí propadliny rozšířit. Po několika hodinách se nám podařilo ústí uvolnit a sestoupili jsme dolů. Přesto, že vstupní komín je vymodelován ve vápenci a očekávali jsme jeskynní prostory, pronikli jsme do staré štoly, do které komín ústí. Štola má horizontální průběh s jednou odbočkou. Celý profil je vyražen ve fylitech, pouze čelba v odbočce končí ve vápenci. Stěny a strop chodeb jsou stabilní. Ve štole není žádná výdřeva ani jiné vystrojení. Pouze v hlavní chodbě jsou koleje. Ústí komína jsme osadili rourou o průměru 0,6 m kterou jsme obsypali a zabezpečili tak vchod.

Pseudokrasová jeskyně v lomu na Zelené hoře u Vápenné

V dubnu jsme byli kontaktováni vedoucím žulového lomu na Zelené hoře, že se jim po jednom z odpalů otevřela úzká puklina, která ústí do podzemní prostory. K našemu překvapení jsme se asi 5 m dlouhým komínem dostali do velké podzemní prostory. Jeskyni jsme zaměřili. Prostoru tvořil jeden velký dóm o rozměrech 15 x 8 m s maximální výškou 6 m. Zhruba třetinu prostory tvořilo jezero. Suchá část jeskyně směřovala směrem k západu a na konci byla průrva, kterou občas přitékala do prostory voda. Na dně prostory o tom svědčilo mazlavé bláto. Podle informací pracovníků v lomu při deštích se na jednom místě na povrchu stékala dešťová voda, která mizela v nevelkém ponoru. Ponor byl asi 8 m nad jeskyní a voda z něj přitékala v západní části jeskyně. Měřením byla zjištěna hloubka jezera 4 m a ve východní části jeskyně zatopená prostora ubíhala pod sklonem 45° do vzdálenosti minimálně 5 m. Při druhé výpravě jsme provedli podrobnější průzkum a fotodokumentaci. Stále jsme nevěděli, zda prostora nebyla vyražena uměle. Zkoumali jsme podrobně stěny a strop prostory ale nenašli jsme žádné známky toho, že by zde byly prováděny vrtací nebo trhací práce. Také to, že prostora byla objevena v nejnižší etáži lomu (cca min 15 m pod původním povrchem) nasvědčuje tomu, že prostora je přírodního charakteru. Svědčil o tom také členitý strop, který by při umělé ražbě vypadal jinak. Vlastní prostora vznikla na kontaktu ruly a žuly. Na kontaktu byla pravděpodobně rozpustná výplň, kterou voda rozpustila a vyplavila. Tato teorie byla potvrzena i geology. Jeskyně byla bohužel odtěžena.

Zapomenutá jeskyně Na pomezí

V této jeskyni jsme navázali na práce z dřívějších let. Zaměřili jsme se na průzkum v malém dómu pod původním vchodem. Vyčistili jsme prostor od volné suti a v severní části jsme začali kopat v horizontální chodbičce která směřuje východním směrem. Chodba se zúžila v plazivku o maximálního profilu cca 0,6 x 1 m. Dosud se podařilo postoupit asi 10 m a v tomto směru budeme pokračovat.

Dále jsme se pokusili prolézt několik úzkých plazivek a puklin v Hadích chodbách ale profily jsou zde velice úzké, takže nějaký významný posun v prodloužení chodeb tu prozatím není. Bylo objeveno asi 20 m úzkých plazivek.

Historické podzemí

Člen skupiny organizuje na Jesenicku průzkum starých důlních děl. Činnost je zaměřena jak na evidenci starých důlních děl, tak na přednáškovou činnost (rozhovor v Českém rozhlase o dolech na Zlatém chlumu u Jeseníka, přednášky o starých důlních dílech v České Vsi a prohlídky dolů v Horním Městě).

ZO ČSS 7-05 Mladeč – Vojtěchov

2020

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2019

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2018

Během uplynulého roku hlavní činnost a pozornost byla věnována údržbě lokalitě *Třesínských jeskyní*, kde byla po všech úpravách prováděna speleoterapie tak, aby v budoucnu bylo možno opět zahájit provoz jeskyně jako speleoterapeutické léčebny. Jeskyně se jeví z hlediska mikroklimatických poměrů jako jedna z nejvýhodnějších lokalit.

Dále byla pozornost věnována údržbě objektu a budov ve Vojtěchově a Mladči před jejich prodejem.

Jiná činnost v jeskyních nebyla prováděna i z pohledu na věkovou strukturu členské základny.

2017

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2020

Speleologická činnost

Na lokalitě Sovinec neprobíhaly v roce 2020 prolongační práce v *jeskyni č. 4* z důvodů protiepidemických opatření v souvislosti s pandemií Covid 19 a z důvodů nepříznivého počasí. Přesto v *jeskyni č. 4* proběhlo zaměření a zmapování dosud objevených prostor. Další průzkumná činnost byla zaměřena na etáž lomu. Cílem průzkumu byla snaha vyloučit možnost existence zasypaného vchodu do podzemních prostor z doby aktivní těžby vápence.

Terénní základna

V rámci prací na základně ZO ČSS a jejím okolí byl proveden úklid etáže lomu. Byly odstraněny náletové dřeviny a uklizeny zbytky železného šrotu. Dále bylo z důvodu bezpečnosti opraveno zábradlí k sociálnímu zařízení. Zásadní byla oprava hospodářského přístřešku, který byl v havarijním stavu.

Prezentační činnost

V měsíci červenci proběhlo každoroční setkání jeskyňářů, jejich rodinných příslušníků přátel na základně Sovinec. Ve stejném měsíci členové ZO ČSS a jejich vnoučata navštívili Mladečské jeskyně. Akce se účastnili čtyři jeskyňáři, dva rodinní příslušníci a pět vnoučat.

2019

Speleologická činnost

Jeskyně č. 4:

- proběhly 2 přípravné práce na zabezpečení vstupu do jeskyně
- v listopadu se nám podařilo prohloubit jeskyni o 3 m, šířka cirká 0,8 m
- transport kamení a sedimentů, vytěženo 300 kýblů
- sledování netopýrů, průlet většího počtu netopýrů, sčítání nebylo provedeno

Činnost mimo lokalitu Sovinec

- v měsících březnu a dubnu jsme byli ve Znojmě, jeden člen fotil pro Znojemskou besedu
- první, druhý a třetí adrenalinový okruh podzemí
- v květnu se uskutečnila akce na štole Martin v Suché Rudné, štola je cca z 13 století, byla zdokumentována, pořízena fotodokumentace

Terénní základna

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny
- čištění lomové stěny, odstranění spadlých dřevin a porostu v lomu
- úklid hospodářské budovy, podepření kůly, možnost zřízení; postaveno nové, přírodní sociální zařízení
- nátěr střechy základny
- údržba základny ZO ČSS

Prezentační činnost

- pro dětský oddíl požárníků z Velkého Újezdu jsme uspořádali besedu o jeskyních včetně zábavného odpoledne
- každoroční setkání jeskyňářů, přátel a rodinných příslušníků v lomu Sovinec
- v říjnu byla zahájena výstava fotografií o podzemí v areálu Fakultní nemocnice v Prostějově, autor výstavy Petr Hruban, při této příležitosti poskytl Petr Hruban rozhovor pro časopis Agel

2018

Činnost na lokalitě Sovinec lom

Během roku probíhaly na lokalitě Sovinec prolongační práce v jeskyni č. 4, při kterých jsme postoupili vertikálně celkem o 2 m. V jeskyni byly instalovány ocelové výztuhy pro zajištění bezpečnosti při pobytu v jeskyni.

V jeskyni č. 12 byla provedena kontrola a oprava lanových žebříků.

Na ubytovacím zařízení ZO ČSS bylo dokončeno odvodnění okolí a byla instalována nádrž na užitečnou dešťovou vodu.

Poslední červnový víkend proběhlo tradiční setkání jeskyňářů a přátel na Sovinci.

Činnost mimo lokalitu Sovinec lom

Výjezd na Rešovské vodopády a staré štoly v okolí Tvrdkova jsme uspořádali v září. Prohlédli jsme a vyčistili vchody do štol u hájenky. Odsud jsme zamířili na Rešovské vodopády. Zde se nachází malé přírodní jeskyňky. Tyto jsme rovněž zkontrolovali a vchody vyčistili.

V rámci spolupráce s kastelánem hradu Sovinec proběhla pravidelná prohlídka sklepení a příkopu hradu Sovinec.

2017

Činnost na lokalitě Sovinec lom

Čištění lomové stěny, odstranění spadlých dřevin. Úklid a kontrola vstupů do jeskyní. Měření teploty, jeskyně č. 4–4° C.

Kontrola všech vstupů do jeskyní v areálu lomu, výměna poklopu u jeskyně č. 12. Na poklopech nové nátěry.

Příprava nového pracoviště. Bylo vytipováno nové prolongační pracoviště. Vykáceny porosty, odhrnuta suť. Zaměření nového pracoviště.

Prolongační práce v jeskyni č. 4. Po vytěžení suti jsme postoupili zhruba o dva metry. Nekompaktní lomová stěna musela být zpevněna, hrozilo sesutí volných bloků kamene. Prostory byly zdokumentovány. Měření teploty v jeskyních č. 4–5° C, č. 12–6° C.

Výkopové práce v jeskyni č. 4. Prostoru jsme prohloubili o další metr. Instalace betonové lávky z roštů, které zajišťují bezpečný transport suti na výsypku. Kontrola a zápis teploty v jeskyni č. 4.

Činnost mimo lokalitu Sovinec lom

Malá Morávka, štola Hillary: Prohlídka štoly Hillary, úklid před vchodem do štoly a pořízení fotodokumentace. Hledání dalších štol v oblasti Malé Morávky.

Valšovský důl, štola Maria: Prohlídka důlního komplexu, pořízena fotodokumentace. V září jsme se podívali do štoly Maria, tři členové pořídili fotodokumentaci.

Ludvíkov, štola Vysoká: Štola Vysoká, těžba Cu rud. Kontrola stavu štoly. Zaznamenán výskyt netopýrů. Malá Morávka, prohlídka důlního komplexu, dříve těžba Fe rud. Akci se v říjnu zúčastnili tři členové ZO ČSS.

2020

Výzkumná činnost

V roce 2020 pokračovaly práce na hlavním závalu Olomouckého dómu, kde jsme nově začali odstraňovat bloky ve středové části, abychom vrchol celého závalu postupně snižovali a pronikly tak pod kulisy hlavní chodby. Mimo to jsme pokračovali v průzkumu lokality „U základů“. Byla nainstalovaná konstrukce vrátku, která je vždy po skončení práce zasunutá a schovaná a vchod do lokality vždy znovu zavřen a zajištěn. Vytěžený materiál je deponován dle podmínek výjimky v prostoru starých základů. Byl odstraněn materiál spadlý nebo vysypaný z povrchu a dostali jsme se na čistou suť. Prostora se postupně rozšiřuje a je předpoklad dalšího pokračování podpořený vyskytující se průvanem. Bylo dokončeno vystrojení Březinské chodby novými lávkami a stupy pro bezpečnější a snadnější pohyb pracovníků při každoročním sčítání a výzkumu netopýrů.

Ostatní činnost

Dokončili jsme likvidaci staré ekologické zátěže v nepřístupných částech Javoříčských jeskyní vzniklých při průzkumu a zpřístupňování jeskyní v 50. letech.

2019

Výzkumná činnost

V roce 2019 pokračovaly prolongační práce v Olomouckém dómu, kde jsme pokračovali v pracích na koncové části pukliny za Olomouckým dómem, a práce přímo v pravé části hlavního závalu, kde zatím úspěšně pokračujeme v pokusu zával překonat. Práce probíhají jen za pomoci ručních technik. Práce probíhají v rámci udělené výjimky a ve spolupráci se Správou jeskyní ČR, a to i na jiných lokalitách v systému Javoříčských jeskyní.

Pokračovaly dílčí revizní mapovací práce v systému Javoříčských jeskyní, a to v Jeskyních míru v Březinské chodbě v tzv. Labyrintu. Dále pokračují mapovací práce v ještě nezmapovaných částech systému. Rovněž jsme se podíleli na likvidacích staré ekologické zátěže v nepřístupných částech Javoříčských jeskyní vzniklých při průzkumu a zpřístupňování jeskyní v 50. letech minulého století. Rovněž jsme instalovali nové lávky a umělé stupy pro lepší přístup vědeckých pracovníků při sčítání a výzkumu netopýrů v lokalitě Březinské chodby.

Ostatní činnost

Prováděli jsme práce na likvidacích staré ekologické zátěže v nepřístupných částech Javoříčských jeskyní vzniklých při průzkumu a zpřístupňování jeskyní v 50. letech minulého století. Rovněž jsme instalovali nové lepší přístup vědeckých pracovníků netopýrů v lokalitě Březinské chodby.

2018

Výzkumná činnost

V roce 2018 pokračovaly prolongační práce v Olomouckém dómu, kde jsme pokračovali v pracích na koncové části pukliny za Olomouckým dómem, a práce přímo v pravé části hlavního závalu, kde zatím úspěšně pokračujeme v pokusu zával překonat. Práce probíhají jen za pomoci ručních technik. Práce probíhají v rámci nově udělené výjimky a ve spolupráci se Správou jeskyní ČR, a to i na jiných lokalitách v systému Javoříčských jeskyní.

Pokračovaly revizní mapovací práce v systému Javoříčských jeskyní, a to v Jeskyních míru v Březinské chodbě v tzv. Labyrintu. Dále pokračují mapovací práce v ještě nezmapovaných částech systému.

Ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci bylo dokončeno zpracování a interpretace výsledků geofyzikální měření metodou DEMP i ARES.

Pokračovaly rovněž práce na vytváření 3D map povrchu Špraňku pro potřeby 3D modelu Javoříčských

jeskyní.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se Správou jeskyní ČR byly provedeny brigádně práce na likvidacích starých ekologických zátěží v Javoříčských jeskyních

2017

Výzkumná činnost

V roce 2017 pokračovaly prolongační práce v *Olomouckém dómu*, kde jsme pokračovali v pracích na koncové části pukliny za Olomouckým dómem, a práce přímo v pravé části hlavního závalu, kde zatím úspěšně pokračujeme v pokusu zával překonat. Práce probíhají jen za pomoci ručních technik. Práce probíhají v rámci nově udělené výjimky a ve spolupráci se Správou jeskyní ČR, a to i na jiných lokalitách v systému Javoříčských jeskyní.

Pokračovaly revizní mapovací práce v systému Javoříčských jeskyní, a to v *Jeskyních míru* v Březinské chodbě v tzv. Labyrintu. Dále pokračují mapovací práce v ještě nezmapovaných částech systému.

Ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci bylo dokončeno zpracování a interpretace výsledků geofyzikální měření metodou DEMP i ARES.

Pokračovaly rovněž práce na vytváření 3D map povrchu Špraňku pro potřeby 3D modelu Javoříčských jeskyní.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se Správou práce na likvidacích v Javoříčských jeskyních jeskyní ČR byly provedeny brigádně práce na likvidacích starých ekologických zátěží

Ve spolupráci s CHKO Litovelské Pomoraví pokračovalo zajišťování vstupů do exokrasových lokalit na území NPR Špraněk.

Byla vydána publikace o Javoříčském krasu v rámci edičního plánu Správy jeskyní ČR.

2020

Za toto období nedodala ZO ČSS žádnou zprávu.

2019

Proběhla expedice „Slovensko“, konkrétně lokalita Kremnica. Byla navštívena jak přístupná, tak nepřístupná stará důlní díla v okolí Kremnice. Z lokality bylo natočeno video s fotografiemi, které bylo předáno členům skupiny.

Proběhla výměna rozvaděče a příprava na základny na letní sezónu.

Proběhlo přepojení elektřiny ze starého rozvaděče do nového. Bylo navštíveno 5. nulté patro v katastru Příčné hory, ze kterého bylo pořízeno video a fotografie.

Proběhla návštěva důlního podzemí v Kremnici. Opět bylo natočeno spoustu videomateriálů a fotografií, které budou následně sestříhány a bude vytvořen dvoudílný film.

Na základně v Dolním údolí proběhlo vypuštění vody před zimní sezónou + úklid základny.

2018

Proběhla výroční členská schůze, při které bylo navštíveno Zlatohorské podzemí, konkrétně 3. patro – východ.

Členové pokračovali v průzkumu Zlatohorského podzemí, konkrétně 3. patra západ a východ. Z farání byly pořízeny dokumentační fotografie a videa.

Proběhla každoroční expedice na Slovensko, tentokrát již druhým rokem do lokality Nižné Slané.

Proběhla pracovní akce na základně v Dolním Údolí.

Pokračovala dokumentace Zlatohorského podzemí, konkrétně 2. mezipatra. Opět byly pořízeny fotografie a video dané lokality.

Proběhla brigáda na základně v Dolním údolí a rekognoskace terénu v katastru Příčné hory.

2017

Proběhla rekognoskace terénu v katastru Příčné hory. Bylo prozkoumáno a fotografováno staré důlní dílo v katastru Příčné hory.

Proběhlo jako každoročně soustředění, kdy proběhla návštěva starého důlního díla „Poštovní štola“ a rekognoskace terénu v katastru „Příčné hory“.

Proběhlo kácení a nařezání dřeva na zimní topnou sezónu.

2020

„Už kamarádi pomalu stárnem“ a je nás jako šafránu. Nicméně ještě žijeme a dokud žijeme, je všechno O.K. Síly ubývají, členové odcházejí do jeskyňářského nebe, ale ta hrstka zbývajících lidiček se stále činí. Už moc „nekutáme“, ale díky dvěma mladším členům se činíme. Ti dva zachraňují naši jeskyňářskou reputaci. Věnují se chiropterologii a provádějí poctivě zimní kontroly na jeskyních a štolách Severní Moravy. Začnou 30. 12. a skončí v únoru až březnu. Jedná se o 27 lokalit. Práce to není jednoduchá, zvláště, když napadne hodně sněhu. To se pak vytáhnou běžky nebo sněžnice. Vždyť nejvýše kontrolovaná štola – *Leitenberg* je v nadmořské výšce cca 1156 m n.m. Mnohdy přijdou na pomoc lopaty či krumpáče, někde „broďáky“, když je štola zatopená. Výsledky sčítání předáváme RNDr. Jiřímu Šafářovi a jeho prostřednictvím doc. Tomáši Bartoníčkoví, který působí jako profesor na Masarykově Univerzitě v Brně a je předsedou ČESONu. Práce ale zimou nekončí, přijde jaro a s ním kontroly letních kolonií. Těch je 5. K tomu mnohdy přibude práce s úklidem guana a budování podlah na ochranu historických budov – většinou kostelů – před znečištěním od netopýřího trusu našich „bobánků“, jak v naší hantýrce netopýry jmenujeme. Máme je rádi a víme, jak jsou pro nás lidi a přírodu užiteční.

Na příležitostných přednáškách a návštěvách na školách učíme děti a pedagogické pracovníky tato zvířátka znát, nebát se jich a chránit je. A to nejen slovně, při odchycích (nettingy), ale někdy přineseme i živé netopýry do škol k dětem, aby si je mohly prohlédnout i pohládit, a tak získat kladný vztah k těmto užitečným tvorečkům. Snad se naše snaha nemine účinkem. Věříme tomu a neustaneme v této činnosti.

2019

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2018

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2017

ZO ČSS nedodala za toto období žádnou zprávu.

2020

Letošní rok, naší organizace, tak jako celý svět byl poznamenán pandemií koronaviru, proto i když byly plánovány exkurze k sousedním jeskyňářům, musely být zrušeny a činnost v jeskyních byla omezená i další scházení bylo letos omezeno.

Letošní nejdůležitější zprávou bylo, že se nám podařilo zlegalizovat práce v jeskyni *Hvozdecká hora*, když jsme koncem léta získali povolení ke speleologickému průzkumu od krajského úřadu Olomouc. O jeskyni letos vznikl ve spolupráci se správou jeskyní ČR článek pro časopis Vesmír, který by měl v nejbližší době vyjít. Dále v jeskyni ve *Hvozdecké hoře* byl zbudován plot v dómu u Medvěda, abychom ochránili výzdobu před poškozením. Po vybudování plotu jsme začali kopat v zadní části jeskyně. Hlína je měkká vypadá to, že by zde mohlo být pokračování, ale nejprve bude potřeba vybudovat dopravník pro transport materiálu z jeskyně. Již jsme zakoupili materiál na dopravník, ale nyní je potřeba vybudovat dráhu. Na vybudování dráhy jsme jako sponzorský dar získali od obce Hvozdu svářečku a nové vrtací kladivo. Vrtačka již byla využita u vstupu k rozšíření průlezu, kdy za pomoci trhacích klínů byl průchod rozšířen na plánovaný dopravník. Letos by měla proběhnout vlastní stavba dopravníku.

Od dopravníku ve *Hvozdecké hoře* se přesuneme do Vrážného, odkud byl na podzim odvezen starý rum-pál, který bude přemístěn k jeskyni ke Hvozdu pro plánovanou dráhu. Při této návštěvě byla provedena exkurze do *Vráženské jeskyně* a byla zkontrolována celá lokalita. Ve *Vráženské jeskyni* je vše v pořádku, pouze poklop na vstupní skruži je uvolněn. U ledové jeskyně jde vidět, že horní výdřeva je již poměrně dost ztrouchnivělá. Další sondy v lomu postupně zarůstají vegetací.

Na lokalitě *Břidličná štola* byla provedena na podzim krátká návštěva. Opět se nezjistilo nic nového proti původnímu stavu. V jeskyni zimovala kolonie vrápenců.

V jeskyni na *Srdečku* letos nebyla žádná činnost.

V jeskyni *sv. Mikuláš* je stav setrvalý. Pouze v západní cestě dochází uvolňování zeminy a zasypávání cesty. Při tradičním počítání netopýrů jsme napočítali přes 70 kusů vrápence i pár dalších druhů (vodní, velkouchý, černý). Ve *Hvozdecké hoře* byly počty nižší (cca 10 vrápenců a černý).

2019

V jeskyni u koní na *Srdečku* se letošní rok ani jednou nekopalo. Veškeré práce se soustředily na jeskyni ve *Hvozdecké hoře*.

Nejvíce se toho letos událo v jeskyni *Hvozdecká hora*. Zde jsme objevili nejprve v Cimrmanově chodbě malé puklinky. Při rozšíření průlezu jsme prolezli do 11 m vysokého dómu s nádhernou výzdobou a kosterními nálezy. Proto jsme zabezpečili průlez do Cimrmanovy chodby provizorními dveřmi. Kosterní pozůstatky byly pomocí fotografií prof. Musilem nejprve mylně určeny jako unikátní hyena jeskyní, proto začal panovat strach z jejich poškození a z toho důvodu jsme uspořádali mimořádnou schůzi, na níž jsme se domluvili, že v nově objeveném dómu omezíme průzkumné práce. Během srpna jsme zabezpečili hlavní vchod proti nezvaným návštěvníkům. Dále v srpnu navštívili jeskyni ochranáři, kteří přislíbili pomoci s legalizací lokality a uvedli, že tolerují i bez schválení práce ve *Hvozdecké hoře*. Po ochranářích následovala návštěva paleontologů. Ti vyvrátili domněnku o kostře hyeny a správně určili fosilii jako mládě medvěda hnědého, které zde v řádu stovek až jednotek tisíců let zůstalo uvězněné. Dále určili kostry drobných obratlovců a provedli podrobnou fotodokumentaci jeskyně. Na závěr uvedli, že jeskyně fungovala jako přírodní past a byli by vděční, pokud se podaří nalézt i drobné kostičky zahynulých návštěvníků jeskyně, abychom je dávali bokem pro vědecké určení. Poslední důležitou návštěvou byla exkurze pracovníků ze Správy a ochrany jeskyní ČR, kteří odebrali z kostry medvěděte vzorek pro radiokarbonovou metodu k určení přesného stáří. V závěru roku proběhlo již jen pár brigád na usnadnění přístupu do dómu u Medvěda. V následujícím roce by neškodilo finální zabezpečení výzdoby a koster v dómu a zbudovat dopravník pro usnadnění transportu materiálu.

Exkurze jeskyní a výlety

Oslavy 50 let od založení Prostějovských jeskyňářů.

Speleofórum 2019

2018

Rok 2018 začal únorovou exkurzí do jeskyně Rachavy u Kovářova. Pro mnohé to byla velmi namáhavá cesta, která vedla těsnými plazivkami a ledovou vodou.

Práce ve Hvozdecké hoře pokračovaly v podobném duchu, kdežto na Srděčku se kopalo pouze při loňské výročce. Podařilo se najít na internetu geofyzikální měření Hvozdecké hory a srovnat to s mapou reliéfu kopce, jakož i identifikace hlavních zlomů, možná i bývalého propadání podzemního toku. Proto se zaměřila nadmořská výška jeskyně a některá okolní místa na kopci. Vše následně bylo zakresleno do mapky. Bylo provedeno i zaměření nejnižšího a zároveň zatím nejvzdálenějšího místa jeskyně – Cimrmanovy chodbičky pomocí radiomajáku. Hloubka je 15 m.

Hned začátkem roku jsme opustili západní chodbu (vpravo). Je to celkem velká síň, zakončená zúžením. Dále se však pravděpodobně znovu rozšiřuje. Byla opuštěna především pro svou blízkost povrchu a směr. Pro lepší představu by však bylo vhodné ji také zaměřit radiomajákem. Usuzujeme, že zde pravděpodobně voda stála, jelikož jsme zde našli silnou vrstvu písku. Nadále však západní chodba zůstává potenciálním pracovištěm.

Novým pracovním místem se stala Cimrmanova chodbička (bývalá plazivka, pokračující rovně za vstupní chodbou). Zde se vynosilo velké množství sedimentů. Celá chodba se však svažuje prudce dolů, a tak je dnes celkem náročné, vytahovat kyblíky na hlavní křižovatku. I přesto je tempo mnohonásobně rychlejší než na Srděčku. V nejnižším místě Cimrmanovy chodbičky je celkem prostorná síň, která byla stejně jako západní chodba, téměř celá zajiťovaná. Pokud se brzy nezačne chodba zvedat, budeme muset jít jinam, jelikož jsme opravdu příliš hluboko. Další pokračování touto cestou by tak bylo možné pouze tehdy, pokud by se vymyslelo nějaké technické řešení. Jeskyni také navštívil bývalý vedoucí Javoříčských jeskyní.

V průběhu roku se také často kopalo ve východní síni (největší původní prostor vlevo). Uprostřed stojí obří balvan, nebo kus skály. Vlevo od něj šli pozorovat četné propady sedimentů. Na konci jsou patrné další propady, a tak by bylo vhodné, celou část více zahluubit. To také ale bude vyžadovat vnošení jílu i z druhé strany balvanu, aby nehrozilo sesypání. Ve východní chodbě ještě nesmíme zapomenout na tzv. hlinitou chodbu, která z ní vybočuje nahoru a jakoby přímo pod masív kopce – souběžně s Cimrmanovou chodbou, ovšem mnohem výš. I zde jsme se párkrát pokoušeli kopat. Myšlenka byla taková, že se dostaneme nad hladinu sedimentů, ale jelikož se nasměrovala téměř kolmo nahoru, máme obavu, že jde o komín, vedoucí na povrch.

Celkově jeskyně vypadá jako velmi prostorná, byť z většiny zanesená jílem. Je zajímavé, že jsme za celou dobu nenašli nikde dno. Vypadá to, jako bychom byli u stropu velké jeskyně. Do budoucna by bylo vhodné, udělat třeba drážku, alespoň na hlavní křižovatku. Nádoba by se mohla udělat mnohem objemnější než na Srděčku, jelikož je vstupní chodba téměř horizontální, a tudíž by se lépe vyťahovalo.

Nedávno bylo opět provedeno sčítání netopýrů v jeskyni Sv. Mikuláš. Zimuje zde letos pouze 51 vrápenců malých, což je proti loňsku, kdy bylo 74, pokles. I tak ale zůstává velmi významným zimovištěm. Dále pak v Burianově jeskyni je letos jeden vrápenec a jeden netopýr černý.

Exkurze jeskyní a výlety

Návštěva jeskyně Rachavy

Speleofórum 2018

2017

Rok 2017 začal ve znamení zvýšené pracovní účasti. Obdobně jako v předchozím roce se zpočátku chodilo pravidelně do jeskyní a díky tomu byla vidět odvedená práce na proměnách jeskyně.

Na Srdečku se pokračovalo cestou řečiště potoka Ponikve. Práce se nesla ve znamení rozšiřování průlezné cesty. Ke konci roku 2017 jeskyně končí v asi 4 m dlouhé chodbě, na konci zúžené, která je asi z jedné poloviny rozšířena na průlez. U konce jeskyně se nachází poměrně dost materiálu na vymošení.

V letních měsících přišla na Srdečko velká voda. Spodní část jeskyně byla s velké části zaplavena vodou. Podle kbelíků a usazenin dosahovala hladina hloubky cca 1-2 m. Některé části jeskyně jsou nyní zaneseny páchnoucím blátem, které neusnadňuje práci. Jinak nedošlo k žádným jiným škodám na jeskyni.

Z důvodu logistické náročnosti na Srdečku začali dva členové pracovat během letních prázdnin na lokalitě Hvozdecká hora. V této jeskyni prováděla činnost skupina Estavela a několik let se zde nic nedělo. Práce zde probíhaly až do podzimu a jeskyně se prodloužila cca o 1/3. Během prací se vytěžilo neskutečné množství zeminy. Pro další postup by byla vhodná legalizace pracoviště, která by umožnila zabezpečení jeskyně.

V lokalitě Vrážné byla uspořádána v jarních měsících exkurze. Při této příležitosti byl vytažen kovový žebřík a přesunut do ledové jeskyně, kde nahradil dosloužilý dřevěný, který zde byl již z doby, kdy jsme zde začali poprvé provádět průzkum. U pomníčku proběhla jarní návštěva s paní Maškovou, která zde zavzpomínala na manžela.

Na podzim se ozval pan Výmola s nápadem na vyčerpání sifonu u Anděličky. Akce byla po domluvách všech zainteresovaných přesunuta na teplejší suché měsíce v příštím roce.

Počátkem podzimu přišla myšlenka konečného za skružování břidličné štoly. Při návštěvě lokality bylo zjištěno, že vchod zarostl kapradím a pracné za skružování by vchod pouze poničilo a bylo by zbytečné. Jako vhodnější řešení se jeví zpevnění svahu a skály kolem vchodu do jeskyně svahovou sítí, aby se zamezilo sesuvům půdy a drobení skály. Vlastní vchod by bylo vhodné zabezpečit mříží.

Na lokalitě Svaého Mikuláše provedl jeden člen se správcem Javoříčských jeskyní počítání netopýrů - Sv. Mikuláš se s 74 ks vrápence stává nejvýznamnějším zimovištěm netopýrů na Ludmírovsku.